

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΡ. 81

ΝΙΚΗ Γ. ΤΣΕΛΕΝΤΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ 16ο ΕΩΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ

Αρχειακή
τεκμηρίωση

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ 16ο ΕΩΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ
Αρχειακή τεκμηρίωση

Γενική επιμέλεια
ΝΤΙΑΝΑ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Επιμέλεια κειμένων
ΡΑΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Καλλιτεχνική επιμέλεια
ΡΟΥΛΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗ

Φωτογραφίες
SERGIO MARTUCCI

Ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένου
Ε. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ - Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Ο.Ε.

Εκτύπωση
Ε. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ - Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Ο.Ε.

© ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
Οδός Πανεπιστημίου 57, 105 64 Αθήνα
www.tap.culture.gr

ISBN 960-214-221-9
ISSN 1108-1244

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΡ. 81**

ΝΙΚΗ Γ. ΤΣΕΛΕΝΤΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

**ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ 16ο ΕΩΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ**

Αρχειακή τεκμηρίωση

**ΑΘΗΝΑ 2002
ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ**

*στη μνήμη της αδελφής μου,
στη μνήμη του πατέρα μου
και στην τρυφερή παρουσία της μάνας μου*

Προϊόντα μιᾶς θαυμαστής ἑλληνοβενετικῆς πολιτισμικῆς ἐπικοινωνίας, οἱ εἰκόνες πού συγκεντρώθηκαν κατά τή διαδρομή τοῦ χρόνου στήν Ἀδελφότητα τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας, στό σύνολό τους ἔργα ἄριστης τέχνης, συγκροτοῦν σήμερα τή μοναδική στό εἶδος τῆς Συλλογῆ τῶν εἰκόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καί Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν καί φυλάσσονται στό Μουσεῖο καί τό ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Χάρη στίς ἀρχαιακές ἔρευνες, πού πραγματοποιήσαν κατά τίς τελευταῖες δεκαετίες οἱ ἐρευνητές τῆς ἱστορίας καί τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἑλληνοβενετικοῦ κόσμου, ἔχουν ἔλθει στό φῶς ἀξιόλογες μαρτυρίες γιά πολλά ἀπό αὐτά τά ἔργα καί τούς ζωγράφους τους. Ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες πού ἀφοροῦν χρονολογήσεις εἰκόνων, βιογραφικά στοιχεῖα καί ἐπαγγελματική δράση ζωγράφων ἀνασύρθηκαν ἀπό νοταριακές κυρίως πηγές (συμβάσεις μαθητείας, διαθήκες κ.ἄ.), ἐπιτρέποντας τή συνολικότερη θεώρηση καλλιτεχνικῶν ρευμάτων καί πολιτιστικῶν ροπῶν.

Ἀκολουθώντας τήν παράδοση τῶν ὑποτρόφων τοῦ Ἰνστιτούτου πού καταπιάνονται ἐπίμονα μέ τήν ἀρχαιακή ἔρευνα, ἡ Νίκη Τσελέντη ἀσχολήθηκε συστηματικά μέ τή μελέτη τῶν εὐρετηρίων τῆς κινητῆς περιουσίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος τῆς Βενετίας, μέ σκοπό τήν ἐκμετάλλευση τῶν ἀρχαιακῶν τεκμηρίων πού σχετίζονται μέ τίς εἰκόνες. Ἐνόπισε τό ὕλικό, τό ταξινόμησε, τό καταλογογράφησε, τό ἐπεξεργάστηκε χρησιμοποιώντας σύγχρονες μεθόδους τῆς πληροφορικῆς καί ἐν τέλει τό μελέτησε καί τό ἀξιοποίησε. Ποικίλα εἶναι τά πληροφοριακά στοιχεῖα πού προσφέρουν οἱ κατάλογοι τοῦ Παλαιοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀδελφότητος. Ἐκεῖ καταχωρίζεται π.χ. ἡ δωρεά τῶν εἰκόνων τῆς Μεγάλης Δούκισσας Ἄννας Νοταρά στήν Ἀδελφότητα, ἐκεῖ μνημονεύονται ὀνόματα δωρητῶν, ἐκεῖ σημειώνεται ἡ χρηματική καί ἡ καλλιτεχνική, συχνά, ἀξία διαφόρων εἰκόνων.

Ἡ συγγραφέας γνωρίζει καλά τόσο τήν ἀρχαιακή ὕλη πάνω στήν ὁποία στήριξε τήν ἐργασία της ὅσο καί τίς εἰκόνες πού κοσμοῦν τό Μουσεῖο καί τήν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἐξοικειωμένη καθὼς εἶναι μέ τό ἱστορικό περιβάλλον τῆς ἑλληνοβενετικῆς καλλιτεχνικῆς ἔκφρασης, πέτυχε συνδυάζοντας τήν ἀρχαιακή ἐμπειρία μέ τή γνώση τῶν ἴδιων τῶν ζωγραφικῶν ἔργων νά ταυτίσει εἰκόνες καί νά καταρτίσει στή συνέχεια χρήσιμους θεματογραφικούς καί χρονολογικούς πίνακες. Ἐργάστηκε μέ εὐσυνειδησία, μεθοδικότητα καί ἀγάπη πρὸς τό ἀντικείμενο τῆς ἔρευνάς της. Ἡ μελέτη της, μέ τήν πληθώρα τῶν στοιχείων πού περιέχει, ἀποτελεῖ ἓνα καλό ἐργαλεῖο γιά τή διερεύνηση διαφόρων ὄψεων τῆς πολιτισμικῆς ἀτμόσφαιρας, ἡ ὁποία ἐπικρατοῦσε ἀπό τή μιᾶ μεριά στίς βενετοκρατούμενες ἑλληνικές περιοχές καί ἀπό τήν ἄλλη στούς κόλπους τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἑλλήνων προσφύγων στήν πόλη τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Καρπὸς τῆς ἐρευνητικῆς προσπάθειας πού συντελέστηκε στή διάρκεια τῆς ὑποτροφίας τῆς Νίκης Τσελέντη στή Βενετία, ἡ ἐργασία εἶναι δείγμα τῆς δραστηριότητος πού ἔχει ἀπό τήν ἴδρυσή του ἀναπτύξει τό Ἰνστιτούτο στόν τομέα τῆς ἐπισήμανσης καί τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκμετάλλευσης τῶν ἀρχαιακῶν θησαυρῶν. Τήν προλογίζω λοιπόν μέ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση, πιστεύοντας ὅτι ἡ δημοσίευσή της θά δώσει ἀφορμή γιά γόνιμους προβληματισμούς.

ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

Διευθύντρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι ελληνικές παροικίες της διασποράς στη Δύση και κυρίως στην Ιταλία, που δημιουργήθηκαν από το 15ο αιώνα, συνέβαλαν σημαντικά στη διατήρηση της ελληνικής παιδείας και παράδοσης με την ίδρυση και τη συντήρηση ελληνικών σχολείων. Το εκπαιδευτικό σύστημα των σχολείων αυτών, βασισμένο στο πνεύμα της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και παιδείας, συντέλεσε στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού εθνικισμού, που, στηριζόμενος στις αρχές της Ορθοδοξίας, όχι ως δόγματος αλλά ως ιδεολογικής άποψης, κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ταυτίστηκε με την ύπαρξη του γένους.

Η Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας υπήρξε μία από τις σημαντικότερες παροικίες της διασποράς. Ιδρύθηκε στα τέλη του 15ου αιώνα και η ανάπτυξή της διήρκεσε έως και τα τέλη του 18ου, οπότε άρχισε και η παρακμή της. Η Αδελφότητα, παρά τις γενικότερες κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές που συντελούνταν την εποχή εκείνη στη Βενετία, κατόρθωσε να διατηρήσει όλο αυτό το διάστημα την ελληνική της ταυτότητα αλλά και να συμβάλει στον αγώνα για την εθνική παλιγγενεσία. Για τους λόγους αυτούς η έρευνα γύρω από την ιστορία, τους διοικητικούς θεσμούς, τα εκκλησιαστικά ζητήματα, τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς και τις πολιτισμικές δραστηριότητες της Αδελφότητας αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Στο πλαίσιο της αρχειακής έρευνας και της μελέτης της καλλιτεχνικής δραστηριότητας της Αδελφότητας εντάσσεται και η εργασία αυτή, με στόχο τη συγκέντρωση, την αξιοποίηση και την παρουσίαση των αρχειακών πληροφοριών για τις εικόνες, που συγκεντρώθηκαν με το πέρασμα των χρόνων στην Ελληνική Αδελφότητα και καταχωρίστηκαν στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της.

Το θέμα της μελέτης μου το υπέδειξαν, το 1979, ο ακαδημαϊκός και καθηγητής Μανούσος Ι. Μανούσακας και ο αείμνηστος ακαδημαϊκός Μανόλης Χατζηδάκης, όταν ως υπότροφος του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών έφευγα για τη Βενετία. Κατά τη διετή παραμονή μου στο Ινστιτούτο αποδελτίωσα όλες τις αρχειακές πηγές που περιείχαν πληροφορίες για τις εικόνες και τους Έλληνες ζωγράφους που έζησαν και έδρασαν στο πλαίσιο της Ελληνικής Αδελφότητας και μετέγραψα το πρώτο ευρετήριο, το Registro 93. Το υλικό που συγκεντρώθηκε ήταν τεράστιο, κάλυπτε μια περίοδο τεσσαερισήμισι αιώνων (από το 16ο έως το πρώτο μισό του 20ού αιώνα) και η ταξινόμησή του απαιτούσε μακρόχρονη επεξεργασία και επανειλημμένες μεταβάσεις στο Ινστιτούτο. Το 1994 η μελέτη εγκρίθηκε ως διδακτορική διατριβή από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Αισθάνομαι βαθιά υποχρέωση να ευχαριστήσω και από τη θέση αυτή τον ακαδημαϊκό και καθηγητή κύριο Μ.Ι. Μανούσακα, ο οποίος, με την πολύτιμη γνώση του σχετικά με τα αρχεία της Ελληνικής Αδελφότητας και τη μεγάλη του εμπειρία στις αρχειακές έρευνες, παρακολούθησε από την αρχή την έρευνα και τον τρόπο που επεξεργάστηκα το υλικό και έκανε εποικοδομητικές παρατηρήσεις στο τελικό χειρόγραφο.

Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτρια κυρία Στυλιανή Παπαδάκη-Όκλαντ, τόσο για την προθυμία της να αναλάβει την εισήγηση της διατριβής όσο και για τις χρησιμότητες υποδείξεις της κατά τη διάρκεια της τελικής επεξεργασίας του κειμένου, οι οποίες βοήθησαν ουσιαστικά στην καλύτερη αξιοποίηση και παρουσίαση του πλούσιου αυτού αρχειακού υλικού. Τον καθηγητή κύριο Νίκο Χατζηνικολάου, που είχε την καλοσύνη να δει το τελικό κείμενο και να εισηγηθεί σχετικά, ως μέλος της τριμελούς επιτροπής, ευχαριστώ και από εδώ. Επίσης ευχαριστώ την καθηγήτρια κυρία Άννα Αβραμέα, τον καθηγητή κύριο Θεοχάρη Δετοράκη και την καθηγήτρια κυρία Όλγα Γκράτζιου, μέλη της επταμελούς επιτροπής.

Ιδιαίτερα, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς την καθηγήτρια κυρία Χρύσα Μαλτέζου, για την καλοσύνη που είχε να δει το τελικό χειρόγραφο, αλλά κυρίως για την αμέριστη συμπαράστασή της στην ολοκλήρωση της προσπάθειας αυτής. Ακόμη την ευχαριστώ που δέχτηκε να προλογίσει την παρούσα έκδοση, ως ειδική στα θέματα της Βενετοκρατίας και με την ιδιότητά της ως Διευθύντριας του Ελληνικού Ινστιτούτου.

Η συμβολή του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας στην ολοκλήρωση της εργασίας αυτής είναι σημαντική, γιατί μου έδωσε τη δυνατότητα να εργαστώ με άνεση και να επωφεληθώ από την εκεί παραμονή μου για τη διεξοδική μελέτη του θέματός μου. Οι φωτογραφίες των εικόνων που συνοδεύουν την έκδοση δημοσιεύονται με την άδεια του Ελληνικού Ινστιτούτου, και από τη θέση αυτή εκφράζω τις θερμές μου ευχαριστίες.

Ευχαριστώ επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Πολιτισμού που συμπεριέλαβε το βιβλίο στη σειρά των δημοσιευμάτων του. Θα ήθελα ιδιαίτερα να ευχαριστήσω την τέως προϊσταμένη της Διεύθυνσης Δημοσιευμάτων του ΤΑΠ κυρία Ευαγγελία Κυπραίου και τη σημερινή προϊσταμένη της ίδιας Διεύθυνσης κυρία Ντιάνα Ζαφειροπούλου, που υποστήριξαν την έκδοση του βιβλίου αυτού και συνέβαλαν στην άρτια παρουσίαση της έκδοσης, καθώς και το επιστημονικό και καλλιτεχνικό προσωπικό του Ταμείου για την πολύτιμη συμβολή τους.

Στην αγαπημένη μου φίλη και συνάδελφο κυρία Ράνια Οικονόμου οφείλω πολλά. Το εξαιρετικό της ενδιαφέρον, οι γνώσεις της, η ουσιαστική της βοήθεια, η πολύτιμη συμπαράστασή της και η επαγγελματική της ευσυνειδησία συντέλεσαν αποφασιστικά στην καλύτερη αξιοποίηση και παρουσίαση του ιδιόμορφου αρχαιολογικού υλικού της διατριβής και στην τελική μορφή της έκδοσης αυτής. Και από εδώ της εκφράζω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μου.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη προς τη μητέρα μου, που χωρίς την τρυφερή συμπαράστασή της δεν θα ήταν δυνατόν να ολοκληρώσω την εργασία αυτή, αλλά και γιατί πάντα ακούραστα και με πολλή αγάπη με αντικατέστησε στις οικογενειακές μου υποχρεώσεις. Κι ακόμη αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω το σύντροφο της ζωής μου Ανδρέα Παπαδόπουλο και το γιο μου Παύλο για την υπομονή τους και τη συμπαράστασή τους.

Αθήνα, Μάιος 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	15
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	17
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	27
ΟΙ ΠΗΓΕΣ	32
Κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας. Γενικά χαρακτηριστικά	33
Κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας στα οποία περιέχονται εικόνες. Αναλυτική περιγραφή	40
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 93 (Reg. 93: 1587-1647)	40
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 100 (Reg. 100: 1648-1681)	42
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 101 (Reg. 101: 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1683)	44
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 94 (Reg. 94: 9 ΜΑΪΟΥ 1742)	46
ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 102 (Reg. 102: 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1763/4)	47
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27	48
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27	50
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30	51
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30	52
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1847	53
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1847	54
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1882	55
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1898	57
ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1904 ΚΑΙ 1949	57
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ	59
Η καταγραφή των εικόνων στα ευρετήρια και προβλήματα ταύτισης	59
Η καταγραφή των εικόνων στα κατάστιχα ευρετήρια	61
Τα εικονογραφικά θέματα	72
Οι υπογραφές των ζωγράφων, η χρονολογία και η τεχνοτροπία των εικόνων	74
Οι ζωγράφοι	76
Οι δωρητές	83
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	99
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ	109
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΕ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΖΩΓΡΑΦΩΝ	110
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΩΡΗΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ	112
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ	114
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ	117
SUMMARY	373
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	381
ΠΙΝΑΚΕΣ	1-90

ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 2 (1550-1554), *Giornale* (ταμιακό βιβλίο εσόδων-εξόδων της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 3 (1554-1576), *Giornale* (ταμιακό βιβλίο εσόδων-εξόδων της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 4 (1576-1601), *Giornale* (ταμιακό βιβλίο εσόδων-εξόδων της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 9 (1602-1637) (ταμιακό βιβλίο της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 10 (1647-1665), *Giornale* (ταμιακό βιβλίο εσόδων-εξόδων της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 11 (1666-1696), *Maestro* (οικονομικό βιβλίο καταγραφής δοσοληπιών της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 12 (1697-1734) (ταμιακό βιβλίο της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1516, Δεκεμβρίου 15, αντίγραφο καταλόγου του 1501.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1518, Απριλίου 23.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1570, Δεκεμβρίου 26.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1580, Μαρτίου 20.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1597, Μαρτίου 1.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1601, Αυγούστου 1.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1608, Σεπτεμβρίου 2.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1628, Σεπτεμβρίου 21.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας, αχρονολόγητο (αντίγραφο του καταλόγου του Reg. 93 με χρονολογία 1647, Απριλίου 23, φ. 80r).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας με ημερομηνία 1648, Μαρτίου 25.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 49 (λυτά έγγραφα), λυτό χειρόγραφο ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας, αχρονολόγητο.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 68 (1536-1547) (ταμιακό βιβλίο), φφ. 1^ο-3^ο: ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας του έτους 1536.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 68 (1536-1547) (ταμιακό βιβλίο), φφ. 3^ο-4^ο: Ευρετήριο κινητών της Αδελφότητας του έτους 1542.
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 93 (1587-16470, ευρετήριο α (κατάστιχο καταγραφής της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 100 (1648-1681), ευρετήριο β (κατάστιχο καταγραφής της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 101(1683), ευρετήριο γ (κατάστιχο καταγραφής της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 94 (1742), ευρετήριο δ (κατάστιχο καταγραφής της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 102 (1763/4), ευρετήριο ε (κατάστιχο καταγραφής της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- EIB, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 129 (1498-1530) (κατάστιχο πληρωμής εγγραφών και συνδρομών μελών της Αδελφότητας), φφ. 136^ο-137^ο, 138^ο-139^ο: ευρετήριο κινητής περιουσίας της Αδελφότητας με ημερομηνία 1528, Νοεμβρίου 6.

* EIB = Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας

- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 134 (1563-1701), *Γ' Βιβλίο συνδρομών*.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 188 (1558-1601), *Capitolare I* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας), φ. 77^v: ευρετήριο κινητής περιουσίας της Αδελφότητας του έτους 1589.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 189 (1601-1618), *Capitolare II* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας), φ. 46^{r-v}: ευρετήριο κινητής περιουσίας της Αδελφότητας του έτους 1609.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 192 (1658-1669), *Capitolare V* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 193 (1669-1681), *Capitolare VI* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 194 (1681-1694), *Capitolare VII* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 195 (1694-1713), *Capitolare VIII* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 196 (1713-1739), *Capitolare IX* (πρακτικά συνεδριών της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 217 (1563-1743), Βιβλίο διαθηκών, δωρεών, αγορών και επενδύσεων κεφαλαίων.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 219 (1498-1571), *Mariogola Vecchia*.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 225 (1702-1820), *Δ' Βιβλίο συνδρομών*.
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1770) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1770) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας - αντίγραφο).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1780-1790) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1820) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1820) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας - αντίγραφο).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1847) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1847) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας - αντίγραφο).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1853-1910) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1882) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1898) (ευρετήριο της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. ακατάγραφο (1904/1949) (ευρετήριο της κινητής και της ακίνητης περιουσίας της Αδελφότητας).
- ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, b. 4 φάκ. 41, b. 6 φάκ. 64, b. 7 φάκ. 80, b. 15 φάκ. 175, b. 36 φάκ. 515.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BalkSt = *Balkan Studies*.

ΔΧΑΕ = *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*.

ΕΕΒΣ = *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*.

ΙΕΕ = *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Α΄-ΙΣΤ΄*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1971-2000.

Κρητ.Χρον = *Κρητικά Χρονικά*.

JÖB = *Jarbuch der Österreichischen Byzantinistik*.

Ahrweiler, H., Βυζάντιο και Μεσογειακή Ευρώπη, *Βυζάντιο και Ευρώπη, Α΄ Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1987, σ. 1-7.

Αλεξίου, Κοινωνία και οικονομία στην Κρήτη = Αλεξίου, Στ., Κοινωνία και οικονομία στην Κρήτη κατά τον 16ον και 17ον αιώνα, *ΙΕΕ*, Ι΄, Αθήνα 1975, σ. 207-210.

Αλεξίου, *Κρητική λογοτεχνία* = Αλεξίου, Στ., *Η κρητική λογοτεχνία και η εποχή της. Μελέτη φιλολογική και ιστορική*, Αθήνα 1985.

Ανδρεάδη (επιμ.), *Η Βενετία των Ελλήνων, η Ελλάδα των Βενετών* = Ανδρεάδη, Ε. (επιμ.), *Η Βενετία των Ελλήνων, η Ελλάδα των Βενετών. Σημάδια στο χώρο και στο χρόνο, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 15 Μαρτίου-30 Απριλίου 1999*, Αθήνα 1999.

Αντωνιάδη, Σ., Η «Παρησία» του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, *Νέα Εστία* 62/724 (1957), σ. 1256-1257.

Αντωνιάδη, Σ., Πορίσματα από την μελέτη προχειρών διαχειριστικών βιβλίων των ετών 1544-1547 και 1549-1554 της παλαιάς Κοινότητας Βενετίας, *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών* 33 (1958), σ. 466-487.

Αντωνιάδη, Σ., Η Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, *Νέα Εστία* 68 (1960), σ. 1134-1141.

Antoniadis-Bibicou, H., Note sur les relations de Byzance avec Venise. De la dépendance à l'autonomie et à l'alliance: Un point de vue byzantin, *Θησαυρίσματα* 1 (1962), σ. 126-176.

Από τον Θεοδοκόπουλο στον Σεζάν. *Αριστουργήματα της ευρωπαϊκής ζωγραφικής. Από την Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσιγκτον και το Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης*, Υπουργείο Πολιτισμού, Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, Αθήνα 1992.

Αρβανιτάκης, Σπουδάζοντας στη Βενετία = Αρβανιτάκης, Δ., Σπουδάζοντας στη Βενετία. Μια πτυχή της νεοελληνικής εκπαιδευτικής εμπειρίας, *Δημοσία ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 52-64.

Ασδραχάς, Σπ., *Ελληνική κοινωνία και οικονομία ΙΗ΄ και ΙΘ΄ αι.* (Υποθέσεις και προσεγγίσεις), Αθήνα 1982.

Ασδραχάς, Αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά = Ασδραχάς, Σπ., Αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά, *Ιστορικά απεικασματα*, Αθήνα 1995, σ. 17-20.

Αχεμάστου-Ποταμιάνου, Μ., *Εικόνες της Ζακύνθου*, Αθήνα 1997.

Βακαλόπουλος, Ελληνισμός της διασποράς = Βακαλόπουλος, Α., Ο ελληνισμός της διασποράς, *ΙΕΕ*, ΙΑ΄, Αθήνα 1975, σ. 231-239.

Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού* = Βακαλόπουλος, Α., *Ιστορία του νέου ελληνισμού. Τουρκοκρατία 1453-1669, Β΄: Οι ιστορικές βάσεις της νεοελληνικής κοινωνίας και οικονομίας*, Θεσσαλονίκη 1976.

Βάμβας, Κ.Χ., Περί των εν Ιταλία Ελληνοαλβανών και ιδίως περί των εις Ελλάδα μεταναστευσάντων, *Παρνασσός* 1 (1887), σ. 19-27.

Βασιλάκη-Μαυρακάκη, Μ., Ο ζωγράφος Άγγελος Ακοτάντος: το έργο και η διαθήκη του (1436), *Θησαυρίσματα* 18 (1981), σ. 290-298.

Βασιλάκη, Μ., Παρατηρήσεις για τη ζωγραφική στην Κρήτη τον πρώιμο 15ο αιώνα, *Ευφρόσυνον, Αφιέρωμα στον Μανόλη Χατζηδάκη*, 1, Αθήνα 1991, σ. 65-77.

Βασιλάκη, Μ., Νεότερα στοιχεία για το ζωγράφο Άγγελο Ακοτάντο, *Ροδωνιά, Τιμή στον Μ.Ι. Μανούσακα*, 1, 1994, σ. 87-96.

Βελουδής, *Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκίδων* = Βελουδής, Γ., *Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκίδων στη Βενετία (1670-1854). Συμβολή στη μελέτη του ελληνικού βιβλίου κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας*, Αθήνα 1987.

Βελούδος, *Ελλήνων ορθόδοξων αποικία* = Βελούδος, Ι., *Ελλήνων ορθόδοξων αποικία εν Βενετία*, Βενετία 21893.

- Belli D'Elia (επιμ.), *Catalogo* = Belli D'Elia, P. (επιμ.), *Catalogo delle Icone di Puglia e Basilicata dal Medioevo al Settecento*, Milano 1988.
- Βερέμης, Θ. (επιμ.), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα 1997.
- Bettini, S., *La pittura di icone cretese-veneziana e i madonneri*, Padova 1933.
- Bettini, S., Il pittore Michele Damasceno e l' inizio del secondo periodo dell' arte cretese-veneziana, *Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* XCIV (1934-1935), μέρος δεύτερο, σ. 331-380.
- Bettini, S., *La pittura byzantina*, Firenze 1938-1939.
- Bianco Fiorin, *Icône* = Bianco Fiorin, M., *Icône della Comunità greco-ortodossa di Trieste*, Trieste 1978.
- Βλάμη, *Το φιορίνι, το στάρι και η οδός του κήπου* = Βλάμη, Δ., *Το φιορίνι, το στάρι και η οδός του κήπου. Έλληνες έμποροι στο Λιβόρνο, 1750-1868*, Αθήνα 2000.
- Βοκοτόπουλος, *Εικόνες της Κέρκυρας* = Βοκοτόπουλος, Π., *Εικόνες της Κέρκυρας*, Αθήνα 1990.
- Brunello, F., *Arti e mestieri a Venezia nel medioevo e nel Rinascimento*, Vicenza 1981.
- Brusatin, M., *Venezia nel Settecento. Stato, architettura, territorio*, Torino 1980.
- Βυζάντιο και Ευρώπη = Βυζάντιο και Ευρώπη, *Α΄ Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1987.
- Byzantine Art, a European Art*, *Zappeion Exhibition Hall*, Athens 1964.
- Γάσπαρης, Χ., Η βενετική διείσδυση στην Ανατολή, στο Χρ. Μάλτζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελληνισμού. Αρχαιικά τεκμήρια*, Αθήνα 1993, σ. 85-117.
- Γιαννακόπουλος, *Βυζάντιο και Δύση* = Γιαννακόπουλος, Κ., *Βυζάντιο και Δύση. Η αλληλεπίδραση των αμφιθαλών πολιτισμών στον Μεσαίωνα και στην ιταλική Αναγέννηση (330-1600). Οι Έλληνες της διασποράς: Η Ιταλική Αναγέννηση και οι ρίζες του νεοελληνικού εθνικού αισθήματος*, Αθήνα 1985.
- Γιαννακόπουλος, *Έλληνες λόγιοι* = Γιαννακόπουλος, Κ., *Έλληνες λόγιοι εις την Βενετίαν*, Αθήνα 1965.
- Γιαννόπουλος, Γ.Ι., *Η Κρήτη κατά τον τέταρτο βενετοτουρκικό πόλεμο (1570-1571)*, Αθήνα 1978.
- Γιοφύλλης, Φ., *Ιστορία της νεοελληνικής τέχνης (ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτηριστικής, αρχιτεκτονικής και διακοσμητικής), 1821-1941, Α΄*, Αθήνα 1962.
- Capitanio, A. (επιμ.), *I paramenti sacri della chiesa greco-ortodossa della SS. Trinità di Livorno*, Pisa 1978.
- Carile - Fedalto, *Le origini di Venezia* = Carile, A. - Fedalto, G., *Le origini di Venezia, Il mondo medievale. Sezione di storia bizantina e slava 1*, Bologna 1978.
- Cattapan, *Nuovi documenti* = Cattapan, M., *Nuovi documenti riguardanti pittori cretesi dal 1300 al 1500, Πεπραγμένα του Β΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Γ΄, Αθήνα 1968, σ. 29-46.
- Cattapan, *Nuovi elenchi* = Cattapan, M., *Nuovi elenchi e documenti dei pittori in Creta dal 1300 al 1500, Θησαυρίσματα 9 (1972)*, σ. 202-235.
- Cessi, *Storia* = Cessi, R., *Storia della Repubblica di Venezia*, Firenze 1981.
- Chastel, A., *La Grande Officina. Arte italiana 1460-1500*, Milano 1966.
- Chatzidakis, *Icônes* = Chatzidakis, M., *Icônes de Saint-Georges des Grecs et de la Collection de l'Institut*, Venise 1962.
- Chatzidakis, M., *Essai sur l'école dite «italogrecque» précédé d'une note sur les rapports de l'art vénitien avec l'art crétois jusqu' à 1500, Venezia e il Levante fino al secolo XV, 2*, Firenze 1974, σ. 64-124.
- Chatzidakis, M., *Les débuts de l'école crétoise et la question de l'école dite italogrecque, Μνημόσυνον Σοφίας Αντωνιάδη, Βενετία 1974*, σ. 169-211.
- Chatzidakis, M., *La peinture des «madonneri» ou vénéto-crétoise et sa destination, Venezia centro di meditazione tra Oriente e Occident (secoli XV-XVI). Aspetti e problemi, Atti del II Convegno Internazionale di Storia della Civiltà Veneziana (1973), 2*, Firenze 1977, σ. 675-690.
- Chatzidakis, Th., *L'art des icônes en Crète et dans les îles après Byzance, Europalia, Grèce 1982 / Charlerois, Palais des Beaux Arts, 30 octobre-21 novembre 1982*.
- Constantoudaki, M., *Dominicos Théotocopoulos (El Greco) de Candie à Venise. Documents inédits (1566-1568)*, *Θησαυρίσματα 12 (1975)*, σ. 292-308.
- Constantoudaki-Kitromilides, *L'arte dei pittori greci* = Constantoudaki-Kitromilides, M., *L'arte dei pittori greci a Venezia nel Cinquecento*, στο Μ. Lucco (επιμ.), *La pittura nel Veneto. Il Cinquecento*, 3, Milano 1999, σ. 1203-1261.
- Da Tiziano a el Greco. Per la storia del Manierismo a Venezia 1540-1590*, Milano 1981.
- De Paz (επιμ.), *Documentazione* = De Paz, E. (επιμ.), *Documentazione storico urbanistica sulla comunità greca e sulla chiesa della SS. Trinità*, Pisa 1978.
- Dell'Agata Popova, D., *La nazione e la chiesa dei Greci «uniti», Livorno progetto e storia di una città tra il 1500 e 1600. Livorno e Pisa: due città e un territorio nella politica dei Medici*, Pisa 1980, σ. 251-262.

- Δημαράς, Κ.Θ., Βενετία: 1477, 1828. Ανέκδοτα κείμενα, *Θησαυρίσματα* 1 (1962), σ. 1-9.
- Δημαράς, Κ.Θ., *Ελληνικός ρομαντισμός*, Αθήνα 1982.
- Δημαράς, Κ.Θ., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα 1980.
- Δημητρακόπουλος, Φ., *Αρσένιος Ελασσόνος (1550-1626). Βίος και έργο*, Αθήνα 1984.
- Δημητρακόπουλος, Φ., *Βυζάντιο και νεοελληνική διάνοηση στα μέσα του δεκάτου ενάτου αιώνας*, Αθήνα 1996.
- Δημοσία Ιλαρία = Δημοσία Ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της ελληνορθόδοξης κοινότητας Βενετίας, 1498-1998), Βενετία 1999.
- Διονυσίου του εκ Φουρνά, *Ερμηνεία της ζωγραφικής τέχνης*, Πετρούπολη 1909.
- Donzelli, C. - Pilo, G.-M., *I pittori del seicento veneto*, Firenze 1967.
- Δρανδάκης, *Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής = Δρανδάκης, Ν., Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής θεωρούμενος εξ εικόνων του σωζομένων κυρίως εν Βενετία*, Αθήνα 1962.
- Ducellier, A., Δημογραφία, μεταναστεύσεις και πολιτισμικά σύνορα από τα τέλη του Μεσαίωνα στη νεώτερη εποχή, *Τα Ιστορικά* 3 (1986), σ. 28 κ.ε.
- Favaro, E., *L' arte dei pittori in Venezia e i suoi statuti*, Firenze 1975.
- Fedalto, *Ricerche storiche = Fedalto, G., Ricerche storiche sulla posizione giuridica ed ecclesiastica dei Greci a Venezia nei secoli XV e XVI*, Firenze 1967.
- Furlan, I., Artisti greci a Venezia, *Il Vetro* 3-4 (1983), σ. 299-313.
- Garidis, M., *La Peinture murale dans le monde orthodoxe après la chute de Byzance (1450-1600) et dans les pays sous domination étrangère*, Athènes 1989.
- Gerola, G., Emanuele Zane da Retimo (un pittore bizantino a Venezia), *Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* LXII/2 (1902-1903).
- Grabar, A., *La peinture byzantine*, Genève 1953.
- Greco, G., Il potere religioso e le istituzioni ecclesiastiche, *Livorno e Pisa: due città e un territorio nella politica dei Medici*, Pisa 1980, σ. 130-134.
- Ζακυθινός, *Το Βυζάντιο από τον 1071 = Ζακυθινός, Δ., Το Βυζάντιο από τον 1071 μέχρι τον 1453*, Αθήνα 1972.
- Ζακυθινός, Δ., *Βυζαντινή Ιστορία 324-1071*, Αθήνα 1977.
- Η παλαιορωσική τέχνη στη συλλογή του Μουσείου Αντρέι Ρουμπλιόφ, 15ος-19ος αιώνας, Βυζαντινό Μουσείο 23 Νοεμβρίου-31 Δεκεμβρίου 1988*, Αθήνα 1988, σ. 9-14.
- Ηλιού, Φ., Συγχωροχάρτια, *Τα Ιστορικά* 1/1 (1983), σ. 35-84 και 2/3 (1985), σ. 3-44.
- Θεοδώρου, Β., Ευεργετισμός και όψεις της κοινωνικής ενσωμάτωσης στις παροικίες (1870-1920), *Τα Ιστορικά* 7 (1987), σ. 119-154.
- Imhaus, *Le minoranze orientali = Imhaus, Brunehilde, Le minoranze orientali a Venezia 1300-1510*, Roma 1997.
- Iorga, N., *Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο*, Αθήνα 1985.
- Καζανάκη, Μ., Εκκλησιαστική ξυλογλυπτική στο Χάνδακα τον 17ον αιώνα, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 251-283.
- Καζανάκη, Μ., Ειδήσεις για τον ζωγράφο Θωμά Μπαθά (1554-1599) από το νοταριακό αρχείο της Κέρκυρας, *Δελτίον της Ιονίου Ακαδημίας* Α' (1977), σ. 124-138.
- Καζανάκη, Μ., Οι ζωγράφοι του Χάνδακα κατά το 17ο αιώνα. Ειδήσεις από νοταριακά έγγραφα, *Θησαυρίσματα* 18 (1981), σ. 177-267.
- Καζανάκη-Λάππα, Μ., Ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική. Η συμβολή των αρχαιακών πηγών στην ιστορία της τέχνης, στο Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελληνισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993, σ. 435-444.
- Καζανάκη-Λάππα, Μ., Η ζωγραφική στην Κρήτη (1350-1669). Η βυζαντινή παράδοση και η σχέση με τη δυτική τέχνη, *Cretan Studies* 6 (1998), σ. 51-67.
- Κακουλίδου, Κατάλογος χειρογράφων = Κακουλίδου, Ε., Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 8 (1971), σ. 249-273.
- Καραθανάσης, *Φλαγγίνειος Σχολή = Καραθανάσης, Α., Η Φλαγγίνειος Σχολή της Βενετίας*, Θεσσαλονίκη 1975.
- Κατσιαρδή-Hering, *Τεργέστη = Κατσιαρδή-Hering, Ο., Η ελληνική παροικία της Τεργέστης (1751-1830)*, Αθήνα 1986.
- Κιτρομηλίδης, Π., *Η Γαλλική Επανάσταση και η νοτιοανατολική Ευρώπη*, Αθήνα 1990.
- Κιτρομηλίδης, Π., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα 1996.

- Κοντοσόπουλος, Ν., Τα εν Βενετία τυπογραφεία ελληνικών βιβλίων κατά την Τουρκοκρατία, *Αθηνά* 58 (1954), σ. 286-342.
- Κούκκου, *Ορθόδοξος μονή* = Κούκκου, Ε., *Η ορθόδοξος μονή ευγενών Ελληνίδων Βενετίας (1599-1829)*, Αθήνα 1965.
- Κυριακού, Κ., Η συλλογή προσωπογραφιών του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 20 (1990), σ. 431-457, πίν. Α'-ΙΣΤ'.
- Κυριακού, Ο γιος του Μιχαήλ του Γενναίου = Κυριακού, Κ., Ο γιος του Μιχαήλ του Γενναίου αφιερωτής εικόνας στο ναό του Αγ. Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας (1605), *Θησαυρίσματα* 18 (1981), σ. 299-306.
- Κωνσταντινίδου, Κ., Η γυναικεία παρουσία στην ελληνική παροικία της Βενετίας, *Δημοσία ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 185-203.
- Κωσταντουδάκη, Μ., Οι ζωγράφοι του Χάνδακος κατά το πρώτον ήμισυ του 16ου αι. οι μαρτυρούμενοι εκ των νοταριακών αρχείων, *Θησαυρίσματα* 10 (1973), σ. 291-380.
- Κωσταντουδάκη, Μ., Μαρτυρίες ζωγραφικών έργων στο Χάνδακα σε έγγραφα του 16ου και του 17ου αιώνα, *Θησαυρίσματα* 12 (1975), σ. 35-136.
- Κωσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, Μ., Μιχαήλ Δαμασκηνός (1530/35-1592/93), αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1988.
- Κωσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, Μ., Οι κρητικοί ζωγράφοι και το κοινό τους: η αντιμετώπιση της τέχνης τους στη Βενετοκρατία, *Κρητ.Χρον* 26 (1986), σ. 246-261.
- Lane, Fr. - Mueller, R., *Money and Banking in Medieval and Renaissance Venice, 1: Coins and Moneys of Account*, Baltimore 1985.
- Lane, Fr., *Storia di Venezia*, Torino 1978.
- Layton, E., *The Sixteenth Century Greek Book in Italy. Printers and Publishers for the Greek World*, Venice 1994.
- Lazarev, V., *Storia della pittura bizantina*, Torino 1967.
- Le origini di Venezia = Le origini di Venezia*, Centro di Cultura e Civiltà della Fondazione Giorgio Cini, Firenze 1964.
- Leontakianakou, I., L'oeuvre peint d'Emmanuel Tzanes Bounialès (c. 1610-1690). Contribution à l'étude de l'École crétoise, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Paris I, 2000.
- Λιάτα, Ευτ., Μνείες θανάτων Ελλήνων της Βενετίας από τα ταμιακά βιβλία της Ελληνικής Αδελφότητας των ετών 1536-1576, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 224.
- Λιάτα, Ευτ., Ιερείς των Ελλήνων της Βενετίας από 1412-1558 (Κατάλογος και έγγραφα), *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 85-110.
- Λιάτα, Ειδήσεις = Λιάτα, Ευτ., Ειδήσεις για την κίνηση του ελληνικού βιβλίου στις αρχές του 18ου αιώνα, *Ο Ερασιστής* 14 (1977), σ. 1-35.
- Logan, O., *Venezia, Cultura e Società 1470-1790*, Roma 1980.
- Luzzato, G., *Storia economica di Venezia dall' XI secolo al XVI secolo*, Venezia 1961.
- Λυδάκης, Στ., *Οι έλληνες ζωγράφοι, 3: Η ιστορία της νεοελληνικής ζωγραφικής (16ος-20ος αιώνας)*, Αθήνα 1976.
- Μαλτέζου, Χρ., Η μεταφορά της έδρας της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη. Παράδοση και πραγματικότητα, *Βυζάντιο και Ευρώπη, Α' Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1987, σ. 195-208.
- Μαλτέζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελλητισμού* = Μαλτέζου, Χρ. (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελλητισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993.
- Μαλτέζου, Χρ. (επιμ.), *Πλούσιοι και φτωχοί στην κοινωνία της Ελληνολατινικής Ανατολής, Διεθνές Συμπόσιο, Βενετία* 1998.
- Μαλτέζου, *Nazione greca* = Μαλτέζου, Χρ., *Nazione greca και Cose sacre. Λείψανα αγίων στο ναό του Αγ. Γεωργίου της Βενετίας*, *Θησαυρίσματα* 29 (1999), σ. 9-31.
- Μαλτέζου, Βενετία, η άλλη πατρίδα των Ελλήνων = Μαλτέζου, Χρ., Βενετία, η άλλη πατρίδα των Ελλήνων, *Δημοσία ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 11-22.
- Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων* = Μαλτέζου, Χρ., *Η Βενετία των Ελλήνων/Venice of the Greeks*, Αθήνα 1999, σ. 121-125.
- Μαλτέζου, *Χαρακτικά* = Μαλτέζου, Χρ., *Χαρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας*, Βενετία 2000.
- Μανούσακας - Παλιούρας, *Οδηγός* = Μανούσακας, Μ.Ι. - Παλιούρας Α., *Οδηγός του μουσείου των εικόνων και του ναού του Αγίου Γεωργίου*, Βενετία 1976.

- Μανούσακας, Η διαθήκη του Αγγέλου Ακοτάντου (1436), αγνώστου κρητικού ζωγράφου, *ΔΧΑΕ*, περ. Δ', τόμ. 2 (1960-61), σ. 139-151
- Μανούσακας, Μ.Ι., Έκθεσις πεπραγμένων του εν Βενετία Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών κατά το τελευταίο τρίμηνο του 1966 και το έτος 1967, *Θησαυρίσματα* 4 (1967), σ. 232-234.
- Μανούσακας, Μ.Ι., *Ανέκδοτα πατριαρχικά γράμματα (1547-1806) προς τους εν Βενετία μητροπολίτας Φιλαδελφείας και την Ορθόδοξον Ελληνικήν Αδελφότητα*, Βενετία 1968.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Γράμματα πατριαρχών και μητροπολιτών του ΙΣΤ' αιώνας εκ του αρχείου της εν Βενετία Ελληνικής Αδελφότητας, *Θησαυρίσματα* 5 (1968), σ. 7-22.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Συλλογή ανεκδότων εγγράφων (1578-1685) αναφερομένων εις τους εν Βενετία μητροπολίτας Φιλαδελφείας, *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 7-112.
- Μανούσακας, Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης = Μανούσακας, Μ.Ι., Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης και οι μητροπολίται Φιλαδελφείας, *ΕΕΒΣ* 37 (1969-1970), σ. 170-210 και σ. 473-474 (Προσθήκη).
- Μανούσακας, Μ.Ι., Αι δύο προσωπογραφίαι του Γαβριήλ Σεβήρου και ο ζωγράφος Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης, *Θησαυρίσματα* 7 (1970), σ. 7-14.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Ο ζωγράφος, οι αφιερωταί και η χρονολόγησις της «Σταυρώσεως» του Αγίου Γεωργίου Βενετίας (Εμμανουήλ Λαμπάρδος - Μάρκος και Αντώνιος Πάντιμος), *Θησαυρίσματα* 8 (1971), σ. 7-16.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Αυτόγραφον τεύχος χρονικών σημειωμάτων και δοσοληψιών (1578-1588) του Γαβριήλ Σεβήρου, *Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 7-67.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Τα κυριώτερα έγγραφα (1536-1599) για την οικοδομή και τη διακόσμηση του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, *Τόμος εις μνήμην Παναγιώτου Α. Μιχαηλί*, Αθήνα 1972, σ. 334-355.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Βιβλιογραφία του ελληνισμού της Βενετίας. Μέρος Α': Γενικά, *Θησαυρίσματα* 10 (1973), σ. 73-87.
- Μανούσακας, Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία = Μανούσακας, Μ.Ι., Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία μέλη της Ελληνικής Αδελφότητας κατά τον ΙΣΤ' αιώνα, *Μνημόσυνον Σοφίας Αντωνιάδη*, Βενετία 1974, σ. 212-226.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Βιβλιογραφία του ελληνισμού της Βενετίας. Μέρος Α': Γενικά. Συμπλήρωμα (1973-1980), *Θησαυρίσματα* 17 (1980), σ. 7-21.
- Μανούσακας, Κώδικας διαθηκών = Μανούσακας, Μ.Ι., Ο Κώδικας διαθηκών και δωρεών (Registro 217) του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας (1563-1743), *Μνήμη Γεωργίου Α. Πετροπούλου*, Β', Αθήνα 1984, σ. 127-149.
- Μανούσακας, Μ.Ι., Το Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας στα τελευταία 16 χρόνια (1966-82) της ομαλής λειτουργίας του, *Τα Ιστορικά* 5/8 (Ιούνιος 1988), σ. 137-163 (ανάπτυπο με προσθήκη καταλόγων και ευρετηρίων).
- Μανούσακας, Επισκόπηση = Μανούσακας, Μ.Ι., Επισκόπηση της ιστορίας της Ελληνικής Ορθόδοξης Αδελφότητας της Βενετίας (1498-1953), *Τα Ιστορικά* 6/11 (1989), σ. 243-264.
- Manoussacas, M., Structure sociale de l'Hellénisme post-byzantin, *JÖB* 31 (1981), σ. 805-808.
- Manoussacas, M., Aperçu d'une histoire de la colonie grecque orthodoxe de Venise, *Θησαυρίσματα* 19 (1982), σ. 7-30.
- Manoussakas, Le grandi Comunità = Manoussakas, M., Le grandi Comunità Elleniche in Italia (1453-1821), *Risorgimento greco e filellenismo italiano. Lotte, Cultura, Arte*, Roma 1986.
- Manoussakas, M. - Paliouras, A., *Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Post-Bizantini di Venezia. Guida al Museo di icone e alla chiesa di San Giorgio dei Greci*, Venezia 1992.
- Marconi, S., La raccolta di icone veneto-cretese della Comunità Greco-ortodossa di Venezia, *Atti dell' Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* 105 (1947), σ. 104-147.
- Μαστροδημήτρης, Π., Γεώργιος Τρεβίζιος (προ του 1423-1485), κωδικογράφος του Βησσαρίωνος και ιερέυ των εν Βενετία Ελλήνων, *Θησαυρίσματα* 8 (1971), σ. 49-62.
- Μαστροδημήτρης, Π., *Έλληνες λόγιοι (ΙΕ-ΙΘ' αιώνας). Μελέτες και κείμενα*, 1, Αθήνα 1979.
- Μαυροειδή, Συμβολή = Μαυροειδή, Φ., *Συμβολή στην ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας στο ΙΣΤ' αιώνα. Έκδοση του Β' Μητρώου εγγραφών (1533-1562)*, Αθήνα 1976.
- Μαυροειδή-Πλουμίδη, Φ., Νέες ειδήσεις για την ελληνική παροικία της Βενετίας (1493-1499), *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 66-79.
- Μαυροϊδί, I Serbi = Μαυροϊδί, F., I Serbi e la Confraternità greca di Venezia, *BalkSt* 24 (1983), σ. 511-529.
- Μαυροϊδί, Aspetti = Μαυροϊδί, F., *Aspetti della società veneziana del '500. La Confraternità di S. Nicolò dei Greci*, Ravenna 1989.

- Μελέντη, Μ., Η εικόνα της αποτομής του Προδρόμου του Σπυριδωνος Σπεράντζα (1756), *Θησαυρίσματα* 25 (1995), σ. 362-371.
- Μέρτζιος, *Θωμάς Φλαγγίνης* = Μέρτζιος, Κ., *Θωμάς Φλαγγίνης και ο Μικρός Ελληνομνήμων*, Αθήνα 1939.
- Μέρτζιος, Κ., *Μνημεία μακεδονικής ιστορίας*, Θεσσαλονίκη 1947.
- Μέρτζιος, Κ., Η διαθήκη της Άννας Παλαιολογίνας Νοταρά, *Αθηναίκα* 53 (1949), σ. 17-21.
- Μέρτζιος, Κ., Διαθήκη του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη, *Ο Μικρός Ελληνομνήμων*, τχ. 2, Ιωάννινα 1960, σ. 44-51.
- Μέρτζιος, Κ., Η ιδιόγραφη διαθήκη Γρηγορίου ιερέως Μαρά του Κρητός (1704), *ΚρητΧρον* ΙΔ' (1960), σ. 69-101.
- Μέρτζιος, Κ., *Ο Μικρός Ελληνομνήμων*, τχ. 2, Ιωάννινα 1960.
- Μέρτζιος, Κ., Οι Αθηναίοι Περούληδες εν Βενετία, *Αθηναϊκά* 41 (1968), σ. 1-8.
- Μέρτζιος, Κ., Μικρός Ελληνομνήμων, Θωμάς ή Τόμος Μπαθάς ή Μπαττάς - Κερκυραίος, *Ηπειρωτική Εστία* 19 (1970), σ. 532-539.
- Μιχαηλάρης, Π., Ανέκδοτες επιστολές (1695-1696) του Μιχ. Ν. Γλυκύ στο Μιχ. Σταμ. Περούλη, *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 245-257.
- Μιχαηλάρης, Π., Η εμπορική εταιρική συνεργασία του βενετικού οίκου Ταρωνίτη-Θεοτόκη και των αδελφών Γ. και Θ. Γεωργίβαλων (1732-1737). Ο ρόλος και η δράση του εμπορικού πράκτορα Δημ. Χαμόδρακα, *Μνήμων* 8 (1980), σ. 226-302.
- Millet, G.P., *Recherches sur l'iconographie de l'évangile aux XIVe, XVe et XVIe siècle d'après les monuments de Mistra, de la Macédoine et du Mont Athos*, Paris 1916.
- Millet, G.P., *Monuments de l'Athos, I: Les peintures*, Paris 1927.
- Moschos, N., I Greci a Venezia e la loro posizione religiosa nel XV secolo. Studio su documenti veneziani, *Ο Ερασιστής* 5 (1967), σ. 105-137.
- Μοσχόπουλος, Ν., *Οι Έλληνες της Βενετίας και Ιλλυρίας (1768-1797)*, Αθήνα 1980.
- Μουρίκη, Ντ., *Αναγέννηση, Μανιερισμός, Μπαρόκ. Ζωγραφική-Γλυπτική*, Αθήνα 1975.
- Μπαρούτσος, Οι έλληνες έμποροι = Μπαρούτσος, Φ., Οι έλληνες έμποροι της Βενετίας. Περίοδοι και τάσεις, *Δημοσία ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 133-153.
- Μπίθα, Ι., Απεικονίσεις των πολιορκιών της Κέρκυρας. Μικρή συμβολή στην εικονογραφία του αγίου Σπυριδωνα, *ΔΧΑΕ* ΙΗ' (1995), σ. 151-167.
- Μπιμπίκου-Αντωνιάδη, Ε. - Μπομπάρ, Ζ. - Λε Γκοφ, Ζ. - Εμάρ, Ε. - Γκιγιού, Α. - Ζιμόν, Ντ. - Χόγουορντ-Τζόνστον, Τζ. - Μπουργκαρέλλα, Φ., *Βυζάντιο και Ευρώπη, Συμπόσιο, Παρίσι, Maison de l' Europe, 22 Απριλίου 1994*, Αθήνα 1996.
- Μπορμπουδάκης, Μ. (επιμ.), *Εικόνες της κρητικής τέχνης. Από το Χάνδακα ως τη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, Εθνική Πινακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, 18 Νοεμ.-31 Δεκ. 1993* [Βικελαία Βιβλιοθήκη, Ηράκλειο - Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Κρήτης], Αθήνα 1993.
- Μπρούσκαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου* = Μπρούσκαρη, Ε., *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στη Βενετία*, Αθήνα 1995.
- Nicol, D., *Byzantium and Venice. A Study in Diplomatic and Cultural Relations*, Cambridge 1988.
- Nicol, D., *The Byzantine Lady: Ten Portraits 1250-1500*, Cambridge 1994.
- Norwich, J.J., *Ιστορία της Βενετίας*, Αθήνα 1993.
- Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Ο ελληνισμός στη Δύση = Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Μ., Ο ελληνισμός στη Δύση, *ΙΕΕ*, Ι', Αθήνα 1974, σ. 230-231.
- Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας* = Ξανθοπούλου-Κυριακού, Α., *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας (1797-1866). Διοικητική και οικονομική οργάνωση, εκπαιδευτική και πολιτική δραστηριότητα*, Θεσσαλονίκη 1978.
- Ξανθοπούλου-Κυριακού, Α., *Ο Κοσμάς ο Αιτωλός και οι Βενετοί (1777-1779)*, Θεσσαλονίκη 1984.
- Ξυγγόπουλος, Α., Ο άγιος Γοβδελαάς του Έμμ. Τζάνε. Γέννηση και εξέλιξη ενός εικονογραφικού τύπου, *ΚρητΧρον* 1 (1947), σ. 467-486.
- Ξυγγόπουλος, Σχεδιάγραμμα = Ξυγγόπουλος, Α., *Σχεδιάγραμμα ιστορίας της θρησκευτικής ζωγραφικής μετά την Άλωση*, Αθήνα 1957.
- Οικονομίδης, Ν., Η Αναγέννηση και το Βυζάντιο, *Βυζάντιο και Ευρώπη, Α' Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1987, σ. 247-253.
- Παλιούρας, Α., Η ζωγραφική εις το Χάνδακα από 1550-1600, *Θησαυρίσματα* 10 (1973), σ. 101-123.

- Παλιούρας, Α., *Ο ξωγράφος Γεώργιος Κλόντζας (1540 ci.- 1608) και οι μικρογραφίες του κώδικος αυτού*, Αθήνα 1977.
- Παλιούρας, Α., Τα ψηφιδωτά του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 144-176.
- Πάλλας, Δ.Ι., Ευρώπη και Βυζάντιο, *Βυζάντιο και Ευρώπη, Α΄ Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1987, σ. 9-61.
- Παναγιωτοπούλου, Κρ., Το τελευταίο αυτόγραφο σημειωματάριο (1613-1616) του Γαβριήλ Σεβήρου, *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 111-151.
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, *Ο ελληνοισμός της διασποράς = Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τομέας Φιλοσοφίας, Ο ελληνοισμός της διασποράς. Προβλήματα και προοπτικές, Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο*, Αθήνα 1998.
- Παπαδάκη, Ειρ., Η ελληνική εκδοτική δραστηριότητα στη Βενετία, *Δημοσία Ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 105-132.
- Παπαδιά-Λάλα, Α., «Cittadini» και κάτοικοι πόλεων. Κοινωνική διαστρωμάτωση στα βενετοκρατούμενα Χανιά (μέσα 16ου-17ου αι.), *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας «Νεοελληνική Πόλη»*, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Α΄, Αθήνα 1985, σ. 59-66.
- Παπαδιά-Λάλα, Α., Οι Έλληνες και η βενετική πραγματικότητα. Ιδεολογική και κοινωνική συγκρότηση. Η κοινωνία, στο Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), *Όψεις του βενετοκρατούμενου ελληνοισμού. Αρχαιολογικά τεκμήρια*, Αθήνα 1993, σ. 185-197.
- Παπαϊωάννου, Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου = Παπαϊωάννου, Α., Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου στο νησί San Michele της Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 19 (1982), σ. 247-317.
- Παπαστράτου, Ντ., *Ο Σιναΐτης Χατζηκυριάκης εκ Χώρας Βουρλά. Γράμματα-Ευλογραφίες 1688-1709*, Αθήνα 1981.
- Παπαστράτου, *Χάρτινες εικόνες = Παπαστράτου, Ντ., Χάρτινες εικόνες, ορθόδοξα θρησκευτικά χαρακτηριστικά 1665-1899*, Αθήνα 1986.
- Πάρδος, Αλφαβητικός κατάλογος Α΄ = Πάρδος, Α., Αλφαβητικός κατάλογος των πρώτων μελών της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας κατά το κατάστιχο 129 (1498-1530). Α΄: Άντρες, *Θησαυρίσματα* 16 (1979), σ. 294-386.
- Πάρδος, Αλφαβητικός κατάλογος Β΄ = Πάρδος, Α., Αλφαβητικός κατάλογος των πρώτων μελών της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας κατά το κατάστιχο 129 (1498-1530). Β΄: Γυναίκες, *Θησαυρίσματα* 17 (1980), σ. 149-205.
- Πηλειδής, *Morire per honor di la Signoria = Πηλειδής, Γ., Morire per honor di la Signoria. Οι Έλληνες stradioti στη Βενετία, Δημοσία Ιλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 25-46.
- Pignatti, T., *Le Scuole di Venezia*, Roma 1981.
- Πλουμίδης, *Το βενετικόν τυπογραφείον του Δημητρίου και του Πάνου Θεοδοσίου = Πλουμίδης, Γ., Το βενετικόν τυπογραφείον του Δημητρίου και του Πάνου Θεοδοσίου (1755-1824)*, Αθήνα 1969.
- Πλουμίδης, Γ., Τα παλαιά ελληνικά βιβλία της βιβλιοθήκης του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας. Μετά προσθηκών εις τας βιβλιογραφίας Ε. Legrand και Δ. Γκίνη - Β. Μέξα, *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 120-156.
- Πλουμίδης, Γ., Το βενετικό τυπογραφείο του Αγίου Γεωργίου (1850-1882), *Ο Ερασιστής* 8 (1970), σ. 169-185.
- Πλουμίδης, Γ., Σχολεία στην Ελλάδα συντηρούμενα από κληροδοτήματα Ελλήνων της Βενετίας (1603-1797), *Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 236-249.
- Πλουμίδης, Γ., *Οι βενετοκρατούμενες ελληνικές χώρες μεταξύ του δευτέρου και του τρίτου τουρκοβενετικού πολέμου (1503-1537)*, Ιωάννινα 1974.
- Plumidis, G., Tre tipografie di libri greci: Salicata, Saro e Bortoli, *Ateneo Veneto* 9 (1971), σ. 245-251.
- Plumidis, Considerazioni = Plumidis, G., Considerazioni sulla popolazione greca a Venezia nella seconda metà del '500, *Studi Veneziani* 14 (1972), σ. 219-226.
- Pullan, B., Le Scuole Grandi e la loro opera nella quadro della controriforma, *Studi Veneziani* 14 (1972), σ. 83-109.
- Pullan, B., *La politica sociale della Repubblica di Venezia 1500-1620*, Roma 1982.
- Ρηγόπουλος, Ι., *Ο αγιογράφος Θεόδωρος Πουλάκης και η φλαμανδική χαλκογραφία*, Αθήνα 1979.
- Ρηγόπουλος, Γ., *Φλαμανδικές επιδράσεις στη μεταβυζαντινή ζωγραφική. Προβλήματα πολιτιστικού συγκρητισμού*, 1, Αθήνα 1998.

- Rizzi, A., Le icone bizantine e postbizantine delle chiese veneziane, *Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 250-291.
- Rizzi, A., La chiesa dei SS. Pietro e Paolo dei Greci à Napoli e le sue icone, *Napoli nobilissima* XIII/VI (Nov.-Dic. 1974), σ. 201-209.
- Rizzi, A., Le icone postbizantine della chiesa greco-orthodossa dei SS. Pietro e Paolo in Napoli, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 136-163.
- Romano, Η αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά = Romano, R., Η αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά: κάποιες αμφιβολίες, *Τα Ιστορικά* 13 (1996), σ. 3-12.
- Savini Branca, S., *Il collezionismo Veneziano ne '600*, Firenze 1965.
- Σβορώνος, Ν., *Ανάλεκτα νεοελληνικής ιστορίας και ιστοριογραφίας. Θρησκείες και πολιτισμικές οντότητες στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη: η περίπτωση της ορθοδοξίας*, Αθήνα 1982.
- Scuole di arti mestieri e devozione a Venezia*, Venezia 1981.
- Σισιλιάνος, Δ., *Έλληνες αγιογράφοι μετά την Άλωση*, Αθήνα 1935.
- Σκλαβενίτης, Τρ., *Εμπορικά εγχειρίδια της Βενετοκρατίας και της Τουρκοκρατίας και η Εμπορική Εγκυκλοπαίδεια του Νικολάου Παπαδόπουλου*, Αθήνα 1991.
- Σπητέρης, Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης = Σπητέρης, Τ., *Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης 1660-1967*, Αθήνα 1979.
- Σταυροπούλου-Μακρή, Α., Η παρουσία του ζωγράφου Θεοδώρου Πουλάκη στην Κέρκυρα, *Κρητ.Χρον* 28-29 (1988-1989), σ. 212-223.
- Στεργέλλης, Α., Χειρόγραφα σημειώματα στα βιβλία της Παλαιάς Βιβλιοθήκης της Ελληνικής Κοινότητας Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 4 (1967), σ. 114-176.
- Στεργέλλης, Α., Η διαθήκη του Γαβριήλ Σεβήρου (1616) και η ρύθμιση των χρεών του (1617-1647), *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 182-200.
- Σωτηρίου, Γ. και Μ., *Εικόνες του Όρους Σινά*, Αθήνα 1956.
- Ταρασένκο, Α., Ζωγραφική, στο *Η παλαιορωσική τέχνη στη συλλογή του Μουσείου Αντρέι Ρουμπλιόφ, 15ος-19ος αιώνες, Βυζαντινό Μουσείο 23 Νοεμβρίου-31 Δεκεμβρίου 1988*, Αθήνα 1988, σ. 9-14.
- Tramontin, S. - Niero, A. - Musolino, G. - Candiani, C., *Culto dei Santi a Venezia*, Venezia 1965.
- Τριανταφύλλου, Ν.Κ., Κωνσταντίνος Μπογδάνος Πατρεύς εν Βενετία εθνικός ευεργέτης, *Θησαυρίσματα* 4 (1967), σ. 190-213.
- Τσελέντη, Ν., Οι καμπάνες του τουρκοκρατούμενου Ναυπλίου στη Βενετία (1540-1693), *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 228-245.
- Τσελέντη, Τρεις λυτοί κατάλογοι = Τσελέντη-Παπαδοπούλου, Ν., Τρεις λυτοί χειρόγραφοι κατάλογοι (1501, 1513, 1516) των κινητών της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 19 (1982), σ. 31-46.
- Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών = Τσελέντη, Ν., Κατάλογοι των κινητών της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 22 (1992), σ. 174-238.
- Τσελέντη, Ν., Νέα στοιχεία για το ζωγράφο «Κυρ Άγγελο», *Ευφρόσυνον, Αφιέρωμα στον Μανόλη Χατζηδάκη*, 2, Αθήνα 1992, σ. 618-629.
- Τσελέντη, Ν., Η Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας ως φορέας και αποδέκτης πολιτισμικών φαινομένων, στο Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), *Πλούσιοι και φτωχοί στην κοινωνία της Ελληνολατινικής Ανατολής, Διεθνές Συμπόσιο*, Βενετία 1998, σ. 159-165.
- Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι = Τσελέντη, Ν., Έλληνες ζωγράφοι και η Αδελφότητα των Ελλήνων της Βενετίας, *Δημοσία ίλαρία* (500 χρόνια από την ίδρυση της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της Βενετίας 1498-1998), Βενετία 1999, σ. 155-183.
- Τσελέντη, Ν., Υλικός πολιτισμός των Ελλήνων της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας (16ος-18ος αι.), *Τεχνογνωσία στη λατινοκρατούμενη Ελλάδα, Ημερίδα, 8 Φεβρουαρίου 1997, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη*, Αθήνα 2000, σ. 89-95.
- Τοικνάκης, Ο ελληνισμός της Βενετίας = Τοικνάκης, Κ., Ο ελληνισμός της Βενετίας (13ος-18ος αιώνες), στο Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελληνισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993, σ. 519- 596.
- Τσίτας, Α., Η κερκυραϊκή οικογένεια Ζανδίκη στη Βενετία, *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 258-267.
- Τωμαδάκης, Ν., Ναοί και θεσμοί της Ελληνικής Κοινότητας του Λιβόρνου, *ΕΕΒΣ ΙΣΤ'* (1940), σ. 87-92.
- Viani Bandera, M.C., *Venezia, museo delle icone bizantine e post bizantine e chiesa di San Giorgio dei Greci*, Bologna 1988.
- Vukčević Skovran, A., Un'opera ignota del pittore Giovanni Apakas, *Θησαυρίσματα* 7 (1970), σ. 115-116.
- Χαραλαμπίδης, Α., *Συμβολή στη μελέτη της εφτανισιωτικής ζωγραφικής του 18ου και 19ου αιώνα*, Ιωάννινα 1978.

- Χασιώτης, Κρητικός πόλεμος = Χασιώτης, Ι., Ο κρητικός πόλεμος (1645-1669) και η εποποιία της πολιορκίας του Χάνδακος (1648-1669), *ΙΕΕ*, Γ', Αθήνα 1974, σ. 334-351.
- Χασιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς* = Χασιώτης, Ι., *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς*, Θεσσαλονίκη 1993.
- Χατζηδάκη, *Εικόνες κρητικής σχολής* = Χατζηδάκη, Ν., *Εικόνες κρητικής σχολής 15ος-16ος αιώνας, Κατάλογος εκθέσεως, Μουσείο Μπενάκη*, Αθήνα 1983.
- Χατζηδάκη, *Από το Χάνδακα στη Βενετία* = Χατζηδάκη, Ν., *Από το Χάνδακα στη Βενετία. Ελληνικές εικόνες στην Ιταλία, 15ος-16ος αιώνας, Μουσείο Correr, Βενετία, 17 Σεπτεμβρίου-30 Οκτωβρίου 1993*, Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, Αθήνα 1993.
- Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι* = Χατζηδάκης, Μ. - Δρακοπούλου, Ευγ., *Έλληνες ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450-1830)*, 2, Αθήνα 1997.
- Χατζηδάκης, Μ., Η κρητική ζωγραφική και η ιταλική χαλκογραφία, *ΚρητΧρον* 1 (1947), σ. 27-46.
- Χατζηδάκης, Μ., Η μεταβυζαντινή τέχνη (1450-1700) και η ακτινοβολία της, *ΙΕΕ*, Γ', Αθήνα 1974, σ. 410-414, 420-424, 428-434.
- Χατζηδάκης, *Εικόνες της Πάτμου* = Χατζηδάκης, Μ., *Εικόνες της Πάτμου. Ζητήματα βυζαντινής και μεταβυζαντινής ζωγραφικής*, Αθήνα 1977.
- Χατζηδάκης, Το έργο του Θωμά Μπαθά = Χατζηδάκης, Μ., Το έργο του Θωμά Βαθά ή Μπαθά και η *maniera greca*, *Θησαυρίσματα* 14 (1977), σ. 239-250.
- Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι* = Χατζηδάκης, Μ., *Έλληνες ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450-1830)*, 1, Αθήνα 1987.
- Χατζηδάκης, Μ., Σχέσεις ελληνικής και ρωσικής τέχνης, *Χίλια Χρόνια Ελληνισμού-Ρωσίας / Hellas-Russia. One Thousand Years of Bonds*, Αθήνα 1994, σ. 19-39.
- Χρήστου, Χρ., *Η ευρωπαϊκή ζωγραφική του 17ου αιώνα. Το Μπαρόκ*, Θεσσαλονίκη 1973.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Βενετία¹, που αναπτύχθηκε χάρη στην εμπορική της δραστηριότητα και τη σοφά ισορροπημένη πολιτική της, από πολύ νωρίς αποτέλεσε το επίγειο της Κεντρικής Ευρώπης και έγινε διαμετακομιστικός κόμβος στο εμπόριο τόσο με το Βυζάντιο όσο και με τον αραβικό κόσμο². Όταν ο βυζαντινός αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ Κομνηνός παραχωρούσε με το χρυσόβουλλο του 1082 στους Βενετούς προνόμια, όπως εγκαταστάσεις και σκάλες στην Κωνσταντινούπολη καθώς και άδεια για ελεύθερο εμπόριο χωρίς δασμούς, προκειμένου να εξασφαλίσει τη βοήθειά τους εναντίον των Νορμανδών, στην πραγματικότητα συντελούσε στην έναρξη της εξάρτησης των Βυζαντινών από τους Βενετούς³. Η διοικητική οργάνωση, η καλλιτεχνική και βιοτεχνική παραγωγή της Βενετίας ακολουθούσαν πάντα τα βυζαντινά πρότυπα, αφού στην ουσία ήταν μια πόλη που προήλθε από τους κόλπους του Βυζαντίου⁴. Η σχέση αυτή, καίτοι μεταλλασσόμενη κατά καιρούς, διατηρείται και θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, όταν η τουρκική απειλή εναντίον της Κωνσταντινούπολης αλλά και όλης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας θα γίνει ισχυρότερη. Πριν ακόμη από την Άλωση, πολλοί Έλληνες έφυγαν στη Δύση, μεταφέροντας την παιδεία της παλαιολόγιας αναγέννησης και συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη των ελληνικών σπουδών εκεί⁵.

Με την πτώση της Κωνσταντινούπολης, το κέντρο βάρους των σχέσεων μεταξύ Λατίνων και Βυζαντινών μετατοπίστηκε στη Δύση, κυρίως στην Ιταλία, όπου οι Έλληνες κατέφυγαν κατά χιλιάδες⁶. Έτσι δημιουργήθηκαν στην Ιταλία διάφορες ελληνικές παραιοικίες, που αποτελούνταν από όλα τα κοινωνικά στρώματα, διανοούμενους, αριστοκράτες, ελεύθερους επαγγελματίες, στρατιώτες, εργάτες κ.λπ. Η οργάνωση και η διαμόρφωση των παραιοικιών αυτών, που στηρίχθηκαν στη διατήρηση της εθνικής, θρησκευτικής και πνευματικής ορθόδοξης παράδοσης, είχαν ως αποτέλεσμα οι Έλληνες πρόσφυγες να παραμείνουν σχεδόν αλώβητοι από τις συνεχείς αφομοιωτικές προσπάθειες των ξένων παραγόντων. Συγχρόνως, η συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή των τόπων όπου εγκαταστάθηκαν συνέβαλε σημαντικά στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη των τόπων αυτών καθώς και στη διάδοση των πνευματικών αξιών της ελληνικής παιδείας.

1. Για την ιστορία της Βενετίας, βλ. *Le origini di Venezia*: Cessi, *Storia*: F. Lane, *Storia di Venezia*, Torino 1978· ειδικότερα για την περίοδο από το 16ο έως το 18ο αιώνα, βλ. M. Brusatin, *Venezia nel Settecento. Stato, architettura, territorio*, Torino 1980 και J.F. Norwich, *Ιστορία της Βενετίας*, Αθήνα 1993.

2. G. Luzzatto, *Storia economica di Venezia dall' XI secolo al XVI secolo*, Venezia 1961· D.M. Nicol, *Byzantium and Venice. A Study in Diplomatic and Cultural Relations*, Cambridge 1988· *Le origini di Venezia*: H. Ahrweiler, Βυζάντιο και Μεσογειακή Ευρώπη, στο *Βυζάντιο και Ευρώπη*, σ. 6 κ.ε.

3. Για τις σχέσεις Βυζαντινών και Βενετών, βλ. H. Antoniadis-Bibicou, Note sur les relations de Byzance avec Venise. De la dépendance à l'autonomie et à l'alliance: Un point de vue byzantin, *Θησαυρίσματα* 1 (1962), σ. 126-176· Carile - Fedalto, *Le origini di Venezia*: Cessi, *Storia*: Δ. Ζακυθινός, *Βυζαντινή Ιστορία 324-1071*, Αθήνα 1977, σ. 198, 203, 306, 416 κ.ε.: ο ίδιος, *Το Βυζάντιο από τον 1071*, σ. 11 κ.ε., 41 κ.ε., 51 κ.ε., 72 κ.ε. Για την παρουσία Ελλήνων στη Βενετία πριν από την κατάλυση της βυζαντινής αυτοκρατορίας, βλ. Imhaus, *Le minoranze orientali*.

4. Ζακυθινός, *Το Βυζάντιο από τον 1071*, σ. 51· Carile - Fedalto, *Le origini di Venezia*: Cessi, *Storia*, σ. 5-42· Μαλτέζου, Βενετία, η άλλη πατρίδα των Ελλήνων, σ. 11-22.

5. Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Ο ελληνισμός στη Δύση, σ. 230-231· Γιαννακόπουλος, *Βυζάντιο και Δύση*, σ. 98 κ.ε.: για τους Έλληνες λογίους στη Δύση, βλ. Γιαννακόπουλος, *Έλληνες λόγιοι*: Π. Μαστροδημήτρη, *Έλληνες λόγιοι (ΙΕ΄-ΙΘ΄ αιώνες)*. *Μελέτες και κείμενα*, 1, Αθήνα 1979 και M. Manoussacas, Aperçu d'une histoire de la colonie grecque orthodoxe de Venise, *Θησαυρίσματα* 19 (1982), σ. 12 κ.ε. Για τις ιδεολογικές σχέσεις μεταξύ Βυζαντίου και Δύσης, βλ. Χρ. Μαλτέζου, Η μεταφορά της έδρας της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη. Παράδοση και πραγματικότητα, στο *Βυζάντιο και Ευρώπη*, σ. 195-208· Ν. Οικονομίδης, Η Αναγέννηση και το Βυζάντιο, στο *Βυζάντιο και Ευρώπη*, σ. 247-253· Ε. Μπιμπίκου-Αντωνιάδη, κ.ά., *Βυζάντιο και Ευρώπη, Συμπόσιο, Παρίσι, Maison de l'Europe, 22 Απριλίου 1994*, Αθήνα 1996. Για τις δυτικές επιδράσεις στη βυζαντινή τέχνη, βλ. Δ.Ι. Πάλλας, Ευρώπη και Βυζάντιο, στο *Βυζάντιο και Ευρώπη*, σ. 9-61.

6. Βλ. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, σ. 74 κ.ε. και N. Iorga, *Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο*, Αθήνα 1985.

Η Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας, που ιδρύθηκε το 1498⁷ σύμφωνα με τους κανόνες που απαιτούσε η βενετική πολιτεία για τέτοιου είδους ιδρύματα⁸, ανήκε στις λεγόμενες «εθνικές» αδελφότητες της Βενετίας, που είχαν σκοπό την περίθαλψη και τη φροντίδα των φτωχών της εθνότητάς τους⁹. Ως πόλος συστέρωσης, όμως, των ξενιτεμένων Ελλήνων, η Αδελφότητα οργανώθηκε ως σωματείο, το οποίο από την αρχή διεκδίκησε για τα μέλη του την ελεύθερη άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων σύμφωνα με το δόγμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας¹⁰. Εξάλλου, η ιστορία της Αδελφότητας συνδέεται άμεσα με την πνευματική αφύπνιση και ανάπτυξη του ελληνικού έθνους στους μετὰ την Άλωση χρόνους.

Τα Αρχεία της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας¹¹, με τις δεκάδες χιλιάδες λυτών εγγράφων, τα κατάστιχα μητρώων, πρακτικών, ληξιαρχικών και λογιστικών βιβλίων, διαθηκών κ.λπ. που περιέχουν, αποτελούν σημαντικότερες πηγές μαρτυριών, όχι μόνο για τη δράση των Ελλήνων της Βενετίας, αλλά και όλου του βενετοκρατούμενου και τουρκοκρατούμενου ελληνισμού της Ανατολής από το 15ο αιώνα και εξής. Η αρχαιολογική έρευνα έχει λύσει πολλά προβλήματα που αφορούν στη διοικητική και θρησκευτική οργάνωση της Αδελφότητας καθώς και στις σχέσεις της με την ορθόδοξη Ανατολή¹², ενώ έχουν παρουσιαστεί και οι καλλιτεχνικοί της θησαυροί, όπως είναι οι εικόνες, η ζωγραφική διακόσμηση του ναού του Αγίου Γεωργίου και μέρος της συλλογής των προσωπογραφιών με ιερωμένους της Ορθόδοξης Εκκλησίας¹³.

7. Βασικό βοήθημα για τη μελέτη της ιστορίας της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας, εξακολουθεί να αποτελεί η μονογραφία του Ιωάννου Βελοπούλου, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*. Βλ. επίσης Μανούσακας, *Επισκόπηση*, όπου και βιβλιογραφία σχετικά με την ιστορία της Αδελφότητας· Τσιγκάνης, *Ο ελληνισμός της Βενετίας*, σ. 519-596· Plumidis, *Considerazioni*, σ. 219-226· Μαντοϊδί, *Aspetti*. Στα άρθρα του Μ.Ι. Μανούσακα, Βιβλιογραφία του ελληνισμού της Βενετίας. Μέρος Α': Γενικά, *Θησαυρίσματα* 10 (1973), σ. 73-87, Βιβλιογραφία του ελληνισμού της Βενετίας. Μέρος Α': Γενικά. Συμπλήρωμα (1973-1980), *Θησαυρίσματα* 17 (1980), σ. 7-21 και *Structure sociale de l'Hellenisme post-byzantin*, *JÖB* 31 (1981), σ. 805-808, είναι συγκεντρωμένη η βιβλιογραφία που αναφέρεται στον ελληνισμό της Βενετίας. Το 1905 έκλεισε οριστικά η Φλαγγίνειος Σχολή, και το 1948 συνήφθη η διμερής (ή τριπλή) συμφωνία μεταξύ Ελλάδας, Ιταλίας και Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας, σύμφωνα με την οποία το ιταλικό κράτος επέτρεπε στο ελληνικό να ιδρύσει στη Βενετία ένα Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών, σε αντάλλαγμα για την επαναλειτουργία της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής και του Ιταλικού Ινστιτούτου στην Αθήνα. Η Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας παραχώρησε στο ελληνικό κράτος όλη της την περιουσία, κλητή και ακίνητη, προκειμένου να παράσχει τις υλικές βάσεις για την εδραίωση και την ανάπτυξη του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας. (Για την ίδρυση και τη λειτουργία της Φλαγγινείου Σχολής, βλ. Μέγριτζιος, *Θωμάς Φλαγγίνης*· Καραθανάσης, *Φλαγγίνειος Σχολή*· Αρβανιτάκης, *Σπουδάζοντας στη Βενετία*, σ. 52-64· Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 263-264· Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 121-125.)

8. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 7· Μαντοϊδί, *Aspetti*· Imhaus, *Le minoranze orientali*.

9. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 8-11. Επίσης, βλ. γενικά, *Scuole di arti mestieri e devozione a Venezia*, Venezia 1981· F. Brunello, *Arti e mestieri a Venezia nel medioevo e nel Rinascimento*, Vicenza 1981· T. Pignatti, *Le Scuole di Venezia*, Roma 1981.

10. N. Moschonas, *I Greci a Venezia e la loro posizione religiosa nel XV secolo*. Studio su documenti veneziani, *Orientalist* 5 (1967), σ. 105-137, όπου και η προηγούμενη σχετική βιβλιογραφία· Fedalto, *Ricerche storiche*· Εντ. Λιάτα, *Ιερείς των Ελλήνων της Βενετίας από 1412-1558* (Κατάλογος και έγγραφα), *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 85 κ.ε.

11. Για τα χειρόγραφα του Ελληνικού Ινστιτούτου, βλ. Κακουλίδου, *Κατάλογος χειρογράφων και Μαλτέζου, Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 321-381, όπου παρατίθεται εκτενής βιβλιογραφία. Για τα βιβλία της παλαιάς βιβλιοθήκης, βλ. Σ. Αντωνιάδη, *Η Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας*, *Νέα Εστία* 68 (1960), σ. 1134-1141· Γ. Πλουμίδης, *Τα παλαιά ελληνικά βιβλία της Βιβλιοθήκης του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας*. Μετά προσθηκών εις τας βιβλιογραφίας Ε. Legrand και Δ. Γκίνη - Β. Μέξα, *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 120-15· Α. Στεργέλλης, *Χειρόγραφα σημειώματα στα βιβλία της Παλαιάς Βιβλιοθήκης της Ελληνικής Κοινότητας Βενετίας*, *Θησαυρίσματα* 4 (1967), σ. 114-176· Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 309-319, όπου αναφέρεται και η σχετική βιβλιογραφία.

12. Σημαντική πηγή για τις έρευνες γύρω από τα διοικητικά, θρησκευτικά και άλλα θέματα, που αφορούν στην Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας, αποτελεί το περιοδικό του Ινστιτούτου, *Θησαυρίσματα*, που εκδίδεται από το 1962.

13. Για τη διακόσμηση του ναού του Αγίου Γεωργίου με ψηφιδωτά, βλ. Α. Παλιούρας, *Τα ψηφιδωτά του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας*, *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 144-176· για τις προσωπογραφίες βλ. Κ. Κυριακού, *Συλλογή προσωπογραφιών του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας*, *Θησαυρίσματα* 20 (1990), σ. 431-457, πίν. Α'-ΙΣΤ'.

Αφετηρία της εργασίας μου υπήρξε η συγκριτική μελέτη και η ταύτιση των εικόνων που καταγράφονται στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας. Με τη συγκριτική μελέτη και την ταύτιση των στοιχείων που παρέχουν οι κατάλογοι και με τη βοήθεια άλλων αρχειακών πληροφοριών, μπόρεσα να παρακολουθήσω την πορεία συγκρότησης της συλλογής των εικόνων.

Η συλλογή των εικόνων μελετήθηκε για πρώτη φορά συστηματικά από τον Μανόλη Χατζηδάκη, που την παρουσίασε στο βιβλίο του *Icônes de Saint-Georges des Grecs et de la collection de l'Institut* (Venise 1962). Κατά καιρούς, ξένοι και έλληνες βυζαντινολόγοι, όπως οι G. Gerola, S. Bettini, A. Ξυγγόπουλος, Ν. Δρανδάκης¹⁴, είχαν ασχοληθεί με επιμέρους ομάδες ή μεμονωμένα έργα της συλλογής αυτής. Η μελέτη της Sandra Marconi, «La raccolta di Icone Veneto-Cretese della Comunità Greco-ortodossa di Venezia», που έχει δημοσιευθεί στον τόμο 105 (1947) του περιοδικού *Atti dell'Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti*, αποτελεί μια πρώτη παρουσίαση της συλλογής, με χρήσιμες παρατηρήσεις για τους έλληνες ζωγράφους. Στο βιβλίο του Μ. Χατζηδάκη, πέρα από την περιγραφή, την εικονογραφία, την τεχνοτροπία και τη χρονολόγηση των εικόνων, θίγονται βασικά προβλήματα της μεταβυζαντινής ζωγραφικής και τοποθετείται στις πραγματικές του διαστάσεις ο ρόλος της Βενετίας στη διαμόρφωσή της. Το βιβλίο της Maria Cristina Bandera Viani, *Venezia. Museo delle icone bizantine e post bizantine e Chiesa di San Giorgio dei Greci* (Bologna 1988), αποτελεί εν πολλοίς αντιγραφή του βιβλίου του Χατζηδάκη.

Οι πρώτες αρχειακές πληροφορίες για τις εικόνες περιέχονται στο βιβλίο του Ιωάννου Βελούδου, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία εν Βενετία* (Βενετία 21893), ο οποίος διετέλεσε πρόεδρος της Αδελφότητας και βιβλιοθηκάριος της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης και είναι ο πρώτος ιστορικός της Αδελφότητας. Επίσης, αρχειακές πληροφορίες για πολλές εικόνες υπάρχουν και στο βιβλίο του Μ. Χατζηδάκη¹⁵. Η μελέτη που παρουσιάζεται εδώ στηρίζεται στις αρχειακές πληροφορίες που προκύπτουν από τους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας. Οι κατάλογοι αυτοί, που καλύπτουν την περίοδο 1587-1955, μαζί με τις έως τώρα αρχειακές μελέτες για τη διοικητική, θρησκευτική και καλλιτεχνική δραστηριότητα της Αδελφότητας, συμβάλλουν στην πληρέστερη παρουσίαση της εξελικτικής της πορείας. Από τη μελέτη τους προκύπτουν στοιχεία πολύ διαφωτιστικά για τη διαμόρφωση του διοικητικού της συμβουλίου, κυρίως στα τέλη του 16ου και στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα. Επίσης, προκύπτουν στοιχεία σχετικά με το ενδιαφέρον που είχε η Αδελφότητα για τις εικόνες, αν δηλαδή αποτελούσαν απλώς ένα επιπλέον περιουσιακό στοιχείο ή ήταν αντικείμενα λατρείας και ευλάβειας, που συγκεντρώθηκαν για να εξυπηρετήσουν τις θρησκευτικές ανάγκες των προσφύγων Ελλήνων, ή αποτελούσαν συλλεκτικά αντικείμενα, σύμφωνα με την τάση για συλλεκτισμό που είχε αναπτυχθεί στη Βενετία το 16ο και το 17ο αιώνα. Ακόμη, αν η αύξηση των εισαγόμενων εικόνων συμβαδίζει με την ανάπτυξη της Αδελφότητας, δηλαδή με την εγγραφή περισσότερων μελών σε αυτήν, τα οποία με τις ποικίλες δραστηριότητές τους συμβάλλουν στην ακμή της, ή αν, αντίστοιχα, στις περιόδους που σημειώνονται οι περισσότερες απώλειες εικόνων παρατηρείται και παρακμή στη διοικητική οργάνωση της Αδελφότητας, με αποτέλεσμα και την οικονομική δυσπραγία της. Τέλος, προκύπτουν στοιχεία για την τεχνοτροπία των εικόνων αυτών και τα εικονογραφικά τους θέματα, τους ζωγράφους που τις δημιούργησαν και τους δωρητές που τις αφιέρωσαν.

Δεδομένου ότι η συλλογή των εικόνων έχει μελετηθεί και αξιολογηθεί από τον Μ. Χατζηδάκη¹⁶, τόσο από εικονογραφική και τεχνοτροπική όσο και από χρονολογική άποψη, η έρευνα είχε κύριο στόχο να βεβαιώσει, μέσα από τα αρχειακά δεδομένα, τον ελληνικό χαρακτήρα της συλλογής –τα

14. G. Gerola, Emanuele Zane da Retimo (un pittore bizantino a Venezia), *Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* LXII/2 (1902-1903)· S. Bettini, *La pittura di icone cretese-veneziana e i madonneri*, Padova 1933· Ξυγγόπουλος, *Σχεδιάσμα: Δρανδάκης, Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής*.

15. Chatzidakis, *Icônes*, σ. 3, 6, 8, 12, 14, 19-20, 21, 27 κ.α.

16. Ό.π.

έργα καθαρώς ιταλικής τέχνης είναι ελάχιστα¹⁷-, να ανιχνεύσει την προέλευση των έργων και να συνδέσει τόσο την ποιότητα όσο και το χαρακτήρα τους με την ιστορία και το ρόλο που έπαιξε για τον ελληνισμό η Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας, ιδιαίτερα κατά τη μετά την Άλωση περίοδο. Οι αρχειακές πληροφορίες για εικόνες που υπήρχαν στα βιβλία του Ι. Βελούδου και, κυρίως, του Μ. Χατζηδάκη, οι οποίες προέρχονταν από λυτά ευρετήρια και καταλόγους σε κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας, κατέδειξαν την ανάγκη, δίνοντας και το έναυσμα, για μια πιο συστηματική έρευνα των καταλόγων αυτών. Ακόμη, το γεγονός ότι η Ελληνική Αδελφότητα αποτελούσε οργανωμένο σωματείο, με διοικητικό συμβούλιο, που σύμφωνα με το καταστατικό του τηρούσε πρακτικά συνεδριών, βιβλία μητρώων εγγραφής μελών, ληξιαρχικά και λογιστικά βιβλία κ.λπ., από τα οποία προκύπτουν σημαντικά στοιχεία για τη διοικητική και εκκλησιαστική της οργάνωση, δικαιολογούσε την υπόθεση ότι και οι κατάλογοι καταγραφής της περιουσίας της, στους οποίους περιέχονται και οι εικόνες, θα προσέφεραν σημαντικά στοιχεία για τις εικόνες. Και πράγματι, η μελέτη, η σύγκριση των καταλόγων μεταξύ τους, καθώς και η ταύτιση των εικόνων που καταγράφονται με αυτές που σώζονται, έδωσαν μεταξύ άλλων σημαντικά στοιχεία για το είδος των εικόνων που συγκεντρώθηκαν στο πέρασμα των αιώνων και την προέλευσή τους.

Η συλλογή περιλαμβάνει εικόνες που καλύπτουν, σχεδόν χωρίς χάσματα, το διάστημα από το 14ο έως και το 19ο αιώνα. Οι λίγες βυζαντινές ανάμεσα τους προέρχονται από προσφορές προσφύγων από την Κωνσταντινούπολη, όπως της μεγάλης δούκισσας Άννας Παλαιολογίνας Νοταρά, που κατέφυγε στη Βενετία και πρόσφερε στην Ελληνική Αδελφότητα διάφορα κειμήλια και μεταξύ αυτών και εικόνες, ενώ ανάμεσα στις μεταγενέστερες βρίσκονται και έργα των σημαντικότερων ελλήνων ζωγράφων, τα οποία προέρχονται από δωρεές μελών της Αδελφότητας καθώς και ομόδοξων Ελλήνων ή Ρώσων, κ.ά.¹⁸. Η αύξηση του αριθμού των εισαγόμενων εικόνων είναι συνάρτηση της αύξησης των μελών της Αδελφότητας, επακόλουθο της κατάκτησης βενετοκρατούμενων κυρίως περιοχών της Ελλάδας από τους Τούρκους¹⁹. Από τις περιοχές αυτές, πολλοί πρόσφυγες, ανάμεσα τους και ζωγράφοι, καταφεύγουν στην Ελληνική Αδελφότητα. Ο ρόλος της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας ως κέντρου του απόδημου ελληνισμού, με σαφή τον ορθόδοξο χαρακτήρα της, πιστοποιείται έτσι και μέσα από τη συλλογή των βυζαντινών και μεταβυζαντινών εικόνων της, έργων ποικίλης καλλιτεχνικής αξίας, που συγκεντρώθηκαν για να εξυπηρετήσουν τις θρησκευτικές ανάγκες αυτών των ορθόδοξων Ελλήνων της διασποράς²⁰.

Η μελέτη χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται και συγκρίνονται οι κατάλογοι και οι τρόποι με τους οποίους καταγράφονται σε αυτούς οι εικόνες, αναλύονται τα προβλήματα που ανέκυψαν κατά την ταύτιση των εικόνων και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την ταύτιση, και γίνεται αξιολόγηση των πληροφοριών που προέκυψαν από την παραπάνω επεξεργασία. Επίσης εξετάζεται το θέμα των ζωγράφων και των δωρητών των εικόνων, οι πληροφορίες που προσφέρουν οι κατάλογοι αξιολογούνται από ιστορική και αρχαιολογική άποψη, και ακολουθούν τα συμπεράσματα.

Στο δεύτερο μέρος συγκεντρώνονται όλες οι σχετικές με εικόνες αρχειακές πληροφορίες, οι οποίες αντλούνται από τους καταλόγους. Οι κατάλογοι είναι γραμμένοι στα ιταλικά με χρήση βενετσιάνικων ιδιωματοσιμών. Οι περιγραφές των εικόνων που προέρχονται από αυτούς μεταφράζονται

17. Ό.π., σ. 175, 185· βλ. επίσης στον Κατάλογο της παρούσας μελέτης τις εικόνες αριθ. Κατ. 3, 5, 6, 8, 279, 280, 281, 282, 283, 284.

18. Βλ. παρακάτω σ. 83 κ.ε. και πίνακα 3.

19. Γ. Πλουμίδης, *Οι βενετοκρατούμενες ελληνικές χώρες μεταξύ του δευτέρου και του τρίτου τουρκοβενετικού πολέμου (1503-1537)*, Ιωάννινα 1974· Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 251-257. Για τον ελληνικό πληθυσμό στη Βενετία, βλ. Plumidis, *Considerazioni*, σ. 219-226.

20. Για τον όρο «διασπορά», καθώς και για την ιστορία της ελληνικής διασποράς, βλ. Χασιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς και Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ο ελληνισμός της διασποράς*.

στα ελληνικά από τα ιταλικά, όσο το δυνατόν πιο πιστά, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια να διατηρηθεί το ύφος των γραφών που κατέγραψαν τα αντικείμενα. Τα κύρια ονόματα εμφανίζονται με διάφορες γραφές, γι' αυτό, εκτός από τη μεταγραφή του ονόματος στα ελληνικά, όπου θεωρήθηκε αναγκαίο δίνεται και η γραφή του στα ιταλικά: π.χ. Θωμάς Τζανφουρνάρης (Tomaso Zanfornari). Επίσης, γίνεται διάκριση ανάμεσα στις πληροφορίες τις σχετικές με τις υπάρχουσες εικόνες και τις αρχειακές πληροφορίες για τις εικόνες που έχουν χαθεί, με βάση τα αρχαιολογικά δεδομένα που αντλούνται από την εξέταση των εικόνων.

Η ταύτιση των εικόνων που περιέχονται στους καταλόγους παρουσίασε πολλά και δύσκολα προβλήματα, που οφείλονταν στο μεγάλο αριθμό των αναφορών εικόνων και την αόριστη και γενική περιγραφή τους. Συνήθως στις εγγραφές δεν δίνονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε εικόνας, και δεν αναφέρονται η υπογραφή του ζωγράφου ή η χρονολόγηση. Έτσι, σε έναν κατάλογο μπορεί π.χ. να καταγράφονται τρεις εικόνες με το ίδιο θέμα και να περιγράφονται με τον ίδιο τρόπο. Για το λόγο αυτό καθιέρωσα ορισμένα κριτήρια ταύτισης: Για παράδειγμα, σε έναν κατάλογο καταγράφονται τρεις εικόνες του αγίου Γεωργίου με την αόριστη περιγραφή «μια εικόνα του αγίου Γεωργίου» (una imagine di San Giorgio). Στον επόμενο κατάλογο εμφανίζονται πέντε εικόνες με το ίδιο θέμα και τον ίδιο τρόπο περιγραφής. Στην περίπτωση αυτή θεωρώ ότι οι τρεις εικόνες ταυτίζονται με τις τρεις του προηγούμενου καταλόγου και ότι εισάγονται δύο νέες εικόνες με θέμα τον άγιο Γεώργιο, εφόσον βεβαίως δεν υπάρχει κανένα άλλο στοιχείο που να αλλάζει τα δεδομένα και να πείθει ότι πρόκειται για άλλη εικόνα ή για άλλες εικόνες, όπως π.χ. η αναφορά σε κάποιο δωρητή ή κληροδότη. Τότε, δεν ταυτίζονται οι τρεις προηγούμενες με τις τρεις επόμενες, και θεωρώ ότι από τις τρεις προηγούμενες δεν υπάρχει η μία και έχει εισαχθεί μια άλλη νέα με το ίδιο θέμα, που τη δώρισε ή την κληροδότησε κάποιος. Σε συνδυασμό και με άλλα στοιχεία της κάθε εικόνας, όπως υπογραφή ζωγράφου και χρονολόγηση, ή απόδοση σε ζωγράφο ή κύκλο μαθητών του, τεχνοτροπικά και εικονογραφικά στοιχεία και άλλες πληροφορίες από άλλες αρχειακές πηγές²¹, προσπάθησα η ταύτιση να είναι όσο το δυνατόν πιο ακριβής. Ο μεγάλος αριθμός των εικόνων που δεν ταυτίζονται οφείλεται στην αδυναμία ταύτισής τους με βεβαιότητα αλλά και σε απώλειες που οφείλονται σε κλοπή, φθορές, αντικατάσταση με άλλο είδος, κ.λπ.

Ας σημειωθεί ότι, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση και παρουσίαση του αρχειακού υλικού και τη διευκόλυνση του αναγνώστη, επεξεργάστηκα εκ νέου το κείμενο της διατριβής μου εμπλουτίζοντάς το με νέα στοιχεία και βιβλιογραφία και αλλάζοντας τη δομή του.

21. Διαθήκες, στίμες, σημειώματα, πρακτικά συνελεύσεων, ταμειακά βιβλία κ.ά., όπως το ευρετήριο και η εκτίμηση των πραγμάτων της Μαριέττας Γιατρό, το ευρετήριο και η εκτίμηση των πραγμάτων του Αντωνίου Καρλομάνου (βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, φάκελοι 175 και 41). Πολλά από τα έγγραφα αυτά έχουν εκδοθεί στο περιοδικό *Θησαυρίσματα* του Ινστιτούτου, βλ. σχετικά Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 383-471.

ΟΙ ΠΗΓΕΣ

Συμβολή στην καλλιτεχνική ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας αποτελεί η συγκριτική μελέτη και η ταύτιση των εικόνων που περιέχονται στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της, αντικείμενο της παρούσας εργασίας. Στους καταλόγους αυτούς καταγράφονται εικόνες και άλλοι καλλιτεχνικοί θησαυροί (ευαγγέλια, σταυροί, εγκόλπια, χρυσοϋφαντα άμφια, κ.ά.²²). Οι κατάλογοι –εκατόν επτά συνολικά– είναι τριών ειδών: α) λυτά χειρόγραφα ευρετήρια, β) ευρετήρια γραμμένα σε κατάστιχα (registri) καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας, γ) ευρετήρια γραμμένα στα φύλλα άλλων καταστίχων, όπως είναι τα κατάστιχα συνδρομών μελών της Αδελφότητας, τα ταμειακά βιβλία κ.ά. Αναλυτικότερα έχουν ως εξής:

α) *Λυτά χειρόγραφα ευρετήρια*. Είναι τοποθετημένα στο Registro 49 και χρονολογούνται από το 1501 έως και το 1711²³. Στα έντεκα από αυτά έχουν καταγραφεί και εικόνες και παρουσιάζουν ενδιαφέρον όσα χρονολογούνται έως το 1587, γιατί απ' ό,τι είναι γνωστό αποτελούν ίσως τις μόνες καταγραφές για τα χρόνια αυτά. Από τη χρονολογία αυτή και έπειτα η καταγραφή της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας γίνεται σε επίσημα βιβλία. Τα ευρετήρια αυτά είναι:

1. Αυτό χειρόγραφο αντίγραφο καταλόγων (1516, Δεκεμβρίου 15) από βιβλία της Αδελφότητας του 1501 των ιερών σκευών της εκκλησίας της, που στεγάζεται στον Άγιο Βλάσιο (μία εικόνα)²⁴.
  2. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1518, 23 Απριλίου (οκτώ εικόνες)²⁵.
  3. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1570, 26 Δεκεμβρίου (μία εικόνα)²⁶.
  4. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1580, 20 Μαρτίου (μία εικόνα)²⁷.
  5. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1597, 1 Μαρτίου (τέσσερις εικόνες)²⁸.
  6. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1601, 1 Αυγούστου (τέσσερις εικόνες)²⁹.
  7. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1608, 2 Σεπτεμβρίου (δέκα εικόνες)³⁰.
  8. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1628, 21 Σεπτεμβρίου (δεκαεννέα εικόνες)³¹.
  9. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο εικόνων, αχρονολόγητο (ταυτίζεται με τον κατάλογο του Registro 93 με χρονολογία 1647, 23 Απριλίου, φ. 80r και περιέχει δέκα εικόνες και τέσσερις προσωπογραφίες)³².
  10. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο του 1648, 25 Μαρτίου (εννέα εικόνες)³³.
  11. Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο εικόνων, αχρονολόγητο (εβδομήντα δύο εικόνες)³⁴.
- Τα λυτά χειρόγραφα ευρετήρια των ετών 1641, 1643, 1645 και 1711 είναι μοναδικοί κατάλογοι

22. Βλ. σχετικά, Μανούσακας - Παλιούρας, *Οδηγός*, σ. 43 κ.ε. Βλ. και Μ. Manussakas - Α. Paliouras, *Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Post-Bizantini di Venezia. Guida al Museo di icone e alla chiesa di San Giorgio dei Greci*, Venezia 1992. Στις προθήκες του Μουσείου εκτίθενται ορισμένα από τα παραπάνω αντικείμενα, βλ. Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 261-298.

23. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Minute d'Inventarii* (Reg. 49).

24. Τσελέντη, *Τρεις λυτοί κατάλογοι*, σ. 37-40.

25. Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινητών*, σ. 204-208.

26. Ό.π., σ. 214-218.

27. Ό.π., σ. 220-222.

28. Ό.π., σ. 232.

29. Ό.π., σ. 232-233.

30. Ό.π., σ. 233.

31. Ό.π., σ. 234.

32. Ό.π., σ. 225-226.

33. Ό.π., σ. 236.

34. Ό.π., σ. 226-231.

για την περίοδο στην οποία αναφέρονται, γιατί στα αντίστοιχα κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας δεν υπάρχουν κατάλογοι των ετών αυτών. Τα υπόλοιπα λυτά ευρετήρια, που χρονολογούνται μετά το 1587, δηλαδή μετά τη χρονολογία του πρώτου καταστίχου (Reg. 93), αποτελούν πρώτα σχέδια των καταγραφών των αντίστοιχων καταλόγων που βρίσκονται στα κατάστιχα.

β) *Ευρετήρια γραμμένα σε κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας*. Πρόκειται για δεκαέξι ευρετήρια που χρονολογούνται από το 1587 έως και το 1955 και είναι τα εξής:

1. Ευρετήριο α (1587-1647, Reg. 93).
2. Ευρετήριο β (1648-1681, Reg. 100).
3. Ευρετήριο γ (1683, Reg. 101).
4. Ευρετήριο δ (1742, Reg. 94).
5. Ευρετήριο ε (1763/4, Reg. 102).
6. Ευρετήριο του 1770 (ακατάγραφο).
7. Ευρετήριο του 1770 (ακατάγραφο, αντίγραφο του προηγούμενου).
8. Ευρετήριο του 1780-1790 (ακατάγραφο).
9. Ευρετήριο του 1820 (ακατάγραφο).
10. Ευρετήριο του 1820 (ακατάγραφο, αντίγραφο του προηγούμενου).
11. Ευρετήριο του 1847 (ακατάγραφο).
12. Ευρετήριο του 1847 (μερικώς αντίγραφο του προηγούμενου).
13. Ευρετήριο του 1853-1910 (ακατάγραφο).
14. Ευρετήριο του 1882 (ακατάγραφο).
15. Ευρετήριο του 1898 (ακατάγραφο).
16. Ευρετήριο του 1904/1949 (ακατάγραφο, περιέχει δύο βασικές καταγραφές, 19 Νοεμβρίου 1904 και 2 Μαΐου 1949, και τέσσερις συμπληρωματικές τα έτη 1951, 1953, 1954, 1955).

γ) *Ευρετήρια γραμμένα στα φύλλα άλλων καταστίχων*. Πρόκειται για πέντε ευρετήρια γραμμένα σε φύλλα καταστίχων που δεν έχουν σχέση με την καταγραφή της περιουσίας της Αδελφότητας (κατάστιχα συνδρομών, πρακτικά συνελεύσεων κ.ά.):

1. Ευρετήριο της 6ης Νοεμβρίου 1528, γραμμένο στα φφ. 136^r-137^v, 138^v-139^v του Registro 129 (κατάστιχο πληρωμών εγγραφών και συνδρομών μελών της Αδελφότητας για τα έτη 1498-1530).
2. Ευρετήριο της 9ης Απριλίου 1536, γραμμένο στα φφ. 1^r-3^r του Registro 68 (ταμειακό βιβλίο για τα έτη 1536-1547).
3. Ευρετήριο της 25ης Μαρτίου 1542, γραμμένο στα φφ. 3^v-4^r του Registro 68.
4. Ευρετήριο της 1ης Σεπτεμβρίου 1589, γραμμένο στο φ. 77^r του Registro 188 (= *Capitolare I*, πρακτικά συνελεύσεων της Αδελφότητας για τα έτη 1558-1601).
5. Ευρετήριο της 29ης Μαΐου 1609, γραμμένο στο φ. 46^{r-v} του Registro 189 (= *Capitolare II*, πρακτικά συνελεύσεων της Αδελφότητας για τα έτη 1601-1618).

ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Γενικά χαρακτηριστικά

Ο Κωνσταντίνος Καβάκος, μέλος της Αδελφότητας από πολύ νεαρή ηλικία, ο οποίος διετέλεσε πρόεδρος της το 1799, το 1805 και το 1806 και άσκησε επανειλημμένα τα καθήκοντα του ταμιά της και του επόπτη στο Κολέγιο Φλαγγίνη, είναι ο πρώτος που οργάνωσε συστηματικά το αρχείο της. Για το σκοπό αυτό, ο Κ. Καβάκος κατήρτισε χειρόγραφο ευρετήριο του αρχείου, το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο των σταχωμένων καταστίχων και για πρώτη φορά των λυτών εγγράφων του ναού και της Αδελφότητας, ταξινομημένων κατά ερμάρια και ράφια (*armadio, colto*) και με αύξοντα αριθμό κα-

τά φακέλους (buste). Το ευρετήριο αυτό χρονολογείται το 1822, και όπως αναφέρει ο ίδιος ο Καβάκος στο προλογικό σημείωμα (31 Δεκεμβρίου 1822, φ. 3^γ), προέβη σε αυτή την καταγραφή για να διευκολύνει την έρευνα του αρχείου. Τα κατάστιχα που έχει καταγράψει ο Καβάκος φέρουν αριθμό καταγραφής από τον ίδιο, π.χ. Registro 93, ενώ όσα δεν έχει καταγράψει δεν έχουν αριθμό και αναφέρονται ως ακατάγραφα.

Ο πρώην διευθυντής του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας, ακαδημαϊκός και καθηγητής Μ. Μανούσακας, έχει καταρτίσει κατάλογο όλων των εγγράφων και των καταστίχων του αρχείου της Ελληνικής Αδελφότητας. Επίσης, περιληπτική περιγραφή των καταστίχων αυτών είχε κάνει το 1968 ο αείμνηστος καθηγητής Ν. Παναγιωτάκης, διευθυντής του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας από το 1987 έως τον Σεπτέμβριο του 1997. Με βάση την καταγραφή του Κ. Καβάκου, τον κατάλογο του καθηγητή Μ. Μανούσακα και την περιγραφή του καθηγητή Ν. Παναγιωτάκη, προβαίνω στην περιγραφή των καταστίχων της κινητής και ακίνητης περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας. Τα γενικά χαρακτηριστικά των καταστίχων έχουν ως εξής:

Περιγραφή: Τα κατάστιχα, στα οποία είναι γραμμένοι οι κατάλογοι της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας και της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, είναι κώδικες από χαρτί και οι παλαιότεροι, έως και τα τέλη του 17ου αιώνα, έχουν στάχωση από δέρμα, ενώ οι μεταγενέστεροι από χοντρό χαρτόνι. Αριθμούνται σε δεκαεξί, και τρεις από αυτούς είναι αντίγραφα προγενέστερων καταλόγων, ενώ οι δύο περιέχουν μεταγενέστερες προσθήκες. Οι διαστάσεις τους είναι από 34,6×24,5 εκ. έως 53,2×38,8 εκ.

Γλώσσα: Ιταλική. Έως και τον κώδικα αριθ. 6 (ευρετήριο του 1770), που χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα, εμφανίζονται και ελληνικές λέξεις μεταγραμμένες στα ιταλικά. Στο ευρετήριο του 1847 υπάρχει κατάλογος των ελληνικών βιβλίων της Σχολής Φλαγγίνη γραμμένος στα ελληνικά.

Χρονολογικό σύστημα: Χρησιμοποιείται το βενετικό χρονολογικό σύστημα, σύμφωνα με το οποίο ο χρόνος αρχίζει την 1η Μαρτίου³⁵.

Γραφές: Γενικά είναι καλές και διαβάζονται εύκολα, χωρίς κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Πότε είναι μικρογράμματα και πότε μεγαλογράμματα, χωρίς αυτό να σημαίνει πως οι γραφείς ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο τύπο.

Γραφείς: Είναι συνήθως σκριβάνοι της Αδελφότητας, όπως προκύπτει από τις υπογραφές τους. Διακρίνονται: 1) Στον πρώτο κώδικα (Reg. 93) είκοσι δύο γραφείς, από τους οποίους οι δεκαεξί υπογράφουν και δηλώνουν την ιδιότητά τους, δηλαδή ότι είναι σκριβάνοι³⁶ της Αδελφότητας και της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου. 2) Στο δεύτερο κώδικα (Reg. 100) δεκαπέντε γραφείς, από τους οποίους όλοι –εκτός από την τελευταία καταγραφή του έτους 1676– υπογράφουν ως σκριβάνοι. 3) Στον τρίτο κώδικα (Reg. 101), δύο βασικοί γραφείς: ένας ανώνυμος (καταγραφή του 1683) και ο Κωνσταντίνος Κοπτόνης (καταγραφή του 1700). 4) Στον τέταρτο κώδικα (Reg. 94) δύο βασικοί γραφείς, ο ένας στα φύλλα 3^ε-20^ν και ο άλλος από το φύλλο 21^ε έως το τέλος. Επίσης, στα περιθώρια υπάρχουν σημειώσεις από άλλο χέρι. 5) Στον πέμπτο κώδικα (Reg. 102) ένας βασικός γραφέας και οι συμπληρωματικές καταγραφές και οι σημειώσεις στα περιθώρια από άλλο χέρι. 6) Στον έκτο κώ-

35. Τα επίσημα κατάστιχα της Αδελφότητας (οικονομικά βιβλία, μητρώα εγγραφής μελών, βιβλία πρακτικών διοικητικών συμβουλίων κατάστιχα καταγραφής της περιουσίας της κ.λπ.) είναι γραμμένα στην ιταλική γλώσσα και ως χρονολογικό σύστημα χρησιμοποιείται το βενετικό, το οποίο επικρατεί έως την κατάλυση της Βενετικής Δημοκρατίας το 1797 από τον Ναπολέοντα. Ο λόγος για τον οποίο γινόταν αυτό είναι ευνόητος: η βενετική αρχή ασκούσε έλεγχο στην Αδελφότητα, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τις υπογραφές των αρμόδιων υπαλλήλων της βενετικής αρχής, οι οποίες βρίσκονται κατά καιρούς στα φύλλα των καταστίχων με τους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας. Βλ. το κατάστιχο 129, που είναι το πρώτο βιβλίο συνδρομών για τα χρόνια 1498-1530 (Πάροδος, Αλφαβητικός κατάλογος Α', σ. 297, 298 και σημ. 12), και το Β' μητρώο εγγραφών 1533-1562 (Μαυροειδή, *Συμβολή*).

36. Ο σκριβάνος ανήκε στα μέλη της Banca (Διοικητικό Συμβούλιο) και, όπως φαίνεται, υπαγόταν άμεσα στον αβικάριο (Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 26-28).

δικα (ευρετήριο του 1770, κατάστιχο ακατάγραφο) ένας βασικός γραφέας και οι συμπληρωματικές καταγραφές και οι σημειώσεις γραμμένες από άλλο χέρι. 7) Στον έβδομο κώδικα (κατάστιχο ακατάγραφο), που είναι αντίγραφο του ευρετηρίου του 1770 (βλ. έκτο κώδικα), ένας βασικός γραφέας που έχει γράψει την καταγραφή του 1770 και είναι ανώνυμος, ενώ η προσθήκη του 1774 καθώς και οι άλλες προσθήκες, οι συμπληρώσεις και οι νέες καταγραφές είναι γραμμένες από διαφορετικά χέρια. 8) Στον όγδοο κώδικα (ευρετήριο του 1780-1790 των εκκλησιαστικών αμφίων και άλλων εκκλησιαστικών υφασμάτων) ένας γραφέας. 9) Στον ένατο κώδικα (ευρετήριο του 1820), όλη η καταγραφή του 1820 είναι γραμμένη από ένα γραφέα, ενώ οι καταγραφές του 1821 και του 1822 στο τελευταίο φύλλο του κώδικα (φ. 8^v) είναι γραμμένες από άλλο χέρι. 10) Στο δέκατο κώδικα (ευρετήριο του 1820), που είναι αντίγραφο του προηγούμενου ευρετηρίου του 1820 (βλ. ένατο κώδικα), ένας βασικός γραφέας στα φύλλα 2^f-7^v, ενώ οι μεταγενέστερες προσθήκες, που αρχίζουν από το 1822 και φθάνουν έως και το 1844 στα φύλλα 8^{f-v} και 9^{f-v} είναι γραμμένες από άλλους γραφείς. 11) Στον ενδέκατο κώδικα (ευρετήριο του 1847), η καταγραφή του 1847 είναι γραμμένη από ένα γραφέα, ενώ οι προσθήκες που υπάρχουν στο τέλος κάθε ενότητας είναι γραμμένες από διαφορετικούς γραφείς. 12) Στο δωδέκατο κώδικα (ευρετήριο του 1847, μερικώς αντίγραφο του προηγούμενου ευρετηρίου) ένας ανώνυμος γραφέας. 13) Στο δέκατο τρίτο κώδικα (ευρετήριο από 15 Αυγούστου του 1853 έως και το έτος 1910), που είναι έντυπο κατάστιχο και περιέχει πρωτόκολλα παράδοσης και παραλαβής από το έτος 1853 έως και το έτος 1910, αντιστοιχεί από ένας γραφέας σε κάθε πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής. Τα λυτά φύλλα που βρίσκονται μέσα στον κώδικα είναι από διαφορετικούς γραφείς. 14) Στο δέκατο τέταρτο κώδικα (ευρετήριο του 1882) η βασική καταγραφή γίνεται από ένα γραφέα, ενώ τα σημειώματα, οι μεταγενέστερες προσθήκες και τα λυτά φύλλα που βρίσκονται μέσα στον κώδικα από περισσότερους γραφείς. 15) Στο δέκατο πέμπτο κώδικα (ευρετήριο του 1898) ένας βασικός γραφέας και οι σημειώσεις από άλλο ή άλλα χέρια. 16) Στο δέκατο έκτο κώδικα (ευρετήριο του 1904 και 1949), ένας γραφέας.

Χρονικό διάστημα που καλύπτουν οι καταγραφές: Από το 1587 έως το 1955. Καθώς οι καταγραφές είναι συνήθως και πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής (πολλές φορές μόνο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής) συμπίπτουν με την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου (Banca)³⁷. Από το 1587 έως και το 1700 (Reg. 93, 100) οι καταγραφές (πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής) γίνονται συνήθως κάθε χρόνο, σε λίγες περιπτώσεις κάθε δύο χρόνια, και σε ακόμη λιγότερες κάθε τρία χρόνια. Εξαιρέσεις αποτελούν οι περιπτώσεις που οι καταγραφές γίνονται κάθε τέσσερα ή πέντε χρόνια ή ύστερα από διάστημα δεκαεπτά ετών. Μετά το 1700 τα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν μεταξύ των καταστάσεων είναι μεγάλα και ακανόνιστα.

Το πρώτο κατάστιχο του 18ου αιώνα που σώζεται χρονολογείται το 1742, δηλαδή σαράντα δύο χρόνια μετά το τελευταίο του 1700, και περιέχει μια καταγραφή του έτους αυτού. Τα κατάστιχα που ακολουθούν περιέχουν επίσης μια καταγραφή του έτους στο οποίο αναφέρονται και σε μερικά από αυτά υπάρχουν συμπληρωματικές καταγραφές και πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής (το τελευταίο του 1904/1949 περιέχει μια γενική καταγραφή της ακίνητης και κινητής περιουσίας της Αδελφότητας, με χρονολογία 19 Νοεμβρίου 1904, και μια καταγραφή της κινητής μόνο περιουσίας της Αδελφότητας, με χρονολογία 2 Μαΐου 1949, καθώς και μεταγενέστερες προσθήκες).

Τα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν μεταξύ των καταστάσεων της περιόδου αυτής είναι με-

37. Οι πληροφορίες για τον τρόπο καθιέρωσης, την τελική διαμόρφωση, τον τρόπο εκλογής και τις δικαιοδοσίες του κάθε αξιώματος της Αδελφότητας δεν είναι σαφείς. Τα τέσσερα πρώτα άρθρα του ιδρυτικού καταστατικού της Αδελφότητας αναφέρονται στα αξιώματα του γαστάδου (προέδρου), του αβικαρίου (αναπληρωτή), του γραμματέα (scrivan) και των δώδεκα δεκάνων (decani=γέροντες), οι οποίοι αποτελούν το Διοικητικό Συμβούλιο (Banca) με ετήσια θητεία. Αργότερα, με διάφορες αποφάσεις, καθιερώθηκαν συμπληρωματικά οι θεσμοί των γοβερνατόρων (governatori), των συνδίκων (sindici) και της Προσθήκης (Zonta). (Για τα διοικητικά αξιώματα και τους θεσμούς της Αδελφότητας, βλ. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 18-31.)

γάλα και ακανόνιστα: από το 1742 έως και το 1949 υπάρχουν δεκατρία κατάστιχα, από τα οποία τα τρία είναι αντίγραφα. Η κατάρτιση των καταστίχων των ετών 1742, 1763, 1770 (και του αντιγράφου του με την ίδια ημερομηνία) και του 1904 έγινε με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Αδελφότητας, όπως αναφέρεται σε αυτά³⁸, ενώ για τα υπόλοιπα δεν είναι γνωστό κάτι τέτοιο. Τα μεγάλα και ακανόνιστα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν για τη σύνταξη των καταστίχων φαίνεται ότι οφείλονται στο γεγονός ότι το εκάστοτε διοικητικό συμβούλιο δεν θεωρούσε αναγκαία τη σύνταξη νέου καταστίχου, γιατί τα ήδη υπάρχοντα με τις μεταγενέστερες συμπληρωματικές καταγραφές κάλυπταν τις ανάγκες. Η στάση αυτή συνδέεται και με τη γενικότερη κρίση στην Αδελφότητα, η οποία εμφανίστηκε στα τέλη του 17ου αιώνα, έγινε εντονότερη το 18ο αιώνα και την οδήγησε σε μαρασμό μετά την εισβολή του Ναπολέοντα στη Βενετία το 1797³⁹.

Περιεχόμενο: Οι κατάλογοι της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας είναι είτε απλές καταγραφές είτε συγχρόνως και πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής ή μόνο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής. Για το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα και όλο το 17ο, υπάρχουν εξήντα τέσσερις καταχωρίσεις, οι οποίες περιέχονται στα τρία πρώτα κατάστιχα (Reg. 93, 100, 101) και χρονολογούνται από το 1587 έως και το 1700. Από αυτές άλλες είναι απλές καταγραφές, άλλες καταγραφές και συγχρόνως πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής και άλλες, οι λιγότερες, είναι μόνο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής. Για το 18ο και το 19ο αιώνα, σε κάθε κατάστιχο υπάρχει μία καταγραφή και από τα δεκατρία κατάστιχα αυτής της περιόδου⁴⁰ τα επτά περιέχουν συμπληρωματικές καταγραφές, από τις οποίες οι δύο είναι και πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής.

Ανάθεση της κατάρτισης των ευρετηρίων: Στα τρία πρώτα κατάστιχα, που καλύπτουν το χρονικό διάστημα από τα τέλη του 16ου έως τα τέλη του 17ου αιώνα, δεν αναφέρεται από ποιον και σε ποιον ανατέθηκε η σύνταξή τους ούτε ο σκοπός της. Στα επόμενα τέσσερα κατάστιχα, που χρονολογούνται στο 18ο αιώνα, αναφέρεται ότι η σύνταξη των καταλόγων αυτών ανατέθηκε στον εκάστοτε πρόεδρο και το διοικητικό συμβούλιο, ύστερα από αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων της Αδελφότητας. Σε ένα, στο αριθ. 5 (Reg. 102: 1763/4), αναφέρεται ότι η κατάρτισή του έγινε με βάση το παλαιότερο, ενώ στο αριθ. 6 (ευρετήριο του 1770, Μαρτίου 27) αναφέρεται και ο λόγος για τον οποίο αποφασίστηκε η κατάρτιση του ευρετηρίου αυτού: το προηγούμενο δεν είχε υπογραφεί κανονικά από τους επιμελητές του 1762. Στα επόμενα οκτώ, που χρονολογούνται από τα τέλη του 18ου ως το 19ο αιώνα, δεν αναφέρεται τίποτα σχετικό. Η κατάρτιση του τελευταίου ευρετηρίου, του 1904 και του 1949, αποφασίστηκε από την Αδελφότητα σύμφωνα με τα άρθρα του κανονισμού της 5ης Φεβρουαρίου του 1891 για τα δημόσια αγαθοεργά ιδρύματα, που προέβλεπαν τη σύνταξη παρόμοιων ευρετηρίων, και επειδή τα προηγούμενα ήταν ατελή, διότι δεν αναφερόταν σε αυτά η αξία των επιμέρους κινητών.

Παράδοση-παραλαβή των αντικειμένων: Στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, η παράδοση των περιουσιακών στοιχείων της Αδελφότητας γίνεται από τον πρόεδρο (guardian) ή από τον αβικάριο, ο οποίος αναπληρώνει τον πρόεδρο. Το 17ο αιώνα η παράδοση και η παραλαβή γίνεται μεταξύ των αβικαρίων, οι οποίοι αντικαθιστούν τους προέδρους, ή μεταξύ των αβικαρίων με την παρουσία των προέδρων, ενώ από το δεύτερο μισό του αιώνα αυτού γίνεται μεταξύ των απερχόμενων προέδρων και αβικαρίων με την παρουσία συνήθως ενός συνδίκου. Στο 18ο αιώνα, σε μια παράδοση παρίστανται και οι δύο γοβερνατόροι, και στα τέσσερα από τα πέντε κατάστιχα, που χρονολογούνται την εποχή αυτή, σημειώνεται ότι η κατάρτιση των ευρετηρίων έγινε ύστερα από απόφαση της γενι-

38. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 94 (φ. 3^v), Reg. 102 (φφ. 3^f, 4^f), ακατάγραφο ευρετήριο του 1770, Απριλίου 8 (φφ. 2^f, 3^f) και ακατάγραφο ευρετήριο του 1904/1949 (φφ. 1^f-2^v) αντίστοιχα.

39. Για την ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας μετά την εισβολή του Ναπολέοντα το 1797, βλ. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*.

40. Το κατάστιχο του 1904/1949 αποτελεί πλήρη καταγραφή της κινητής αλλά και της ακίνητης περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας.

κής συνέλευσης της Αδελφότητας και ανατέθηκε στον πρόεδρο (guardian grande) και στο διοικητικό συμβούλιο⁴¹. Σε ένα (αριθ. 8, ευρετήριο του 1780-90), που είναι πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, η παράδοση έγινε από τον αβικάριο. Και κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, σε όσα κατάστιχα σημειώνεται παράδοση και παραλαβή αυτή γίνεται μεταξύ των αβικαρίων – σε ένα μόνο κατάστιχο παρέλαβε ο επίτροπος⁴². Το τελευταίο κατάστιχο, το οποίο χρονολογείται στον 20ό αιώνα, περιέχει δύο κύριες καταγραφές, μια γενική της ακίνητης και κινητής περιουσίας της Αδελφότητας με ημερομηνία 19 Νοεμβρίου 1904, την οποία υπογράφει ο Απόστολος Βαλαβάνης ως επιμελητής, και μια της κινητής μόνο περιουσίας της με ημερομηνία 2 Μαΐου 1949, που έγινε από τον πρόεδρο Κωνσταντίνο Μέρτζιο και τον οικονόμο και αρχιγραμματέα Σέργιο Λυκουδή.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η παράδοση γίνεται κυρίως από αβικάριο σε αβικάριο, του οποίου ο ρόλος ως αναπληρωτή του προέδρου φαίνεται να παγιώνεται από το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα. Η παρουσία του προέδρου στις παραδόσεις και παραλαβές είναι τακτική από το 17ο αιώνα, ενώ από το δεύτερο μισό του αιώνα αυτού προστίθενται και άλλα μέλη της διοίκησης, όπως σκριβάνοι, σύνδικοι και γοβερνατόροι. Ο τίτλος του προέδρου από το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα έως και το πρώτο μισό του 17ου αιώνα απαντάται ως guardian, ενώ από το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα ως guardian grande.

Υπογράφουν: Τα τρία πρώτα κατάστιχα (Reg. 93, 100, 101) περιλαμβάνουν εξήντα τέσσερις καταχωρίσεις που χρονολογούνται από το δεύτερο μισό του 16ου έως το 17ο αιώνα. Όσες καταχωρίσεις έγιναν έως και τα τέλη του 16ου-αρχές 17ου αιώνα υπογράφονται από τον εκάστοτε σκριβάνο που έκανε την καταχώριση. Κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα οι καταχωρίσεις που είναι συγχρόνως και πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής υπογράφονται από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα οποία παρέλαβαν τα αντικείμενα, και από τους εκάστοτε σκριβάνους. Κατά το 18ο και το 19ο αιώνα τα κατάστιχα που επικυρώνονται με υπογραφές είναι έξι (και τα έξι περιέχουν συμπληρωματικές καταγραφές), και από αυτά τα τέσσερα τα υπογράφουν ή οι εκάστοτε πρόεδροι και αβικάριοι ή μόνον οι εκάστοτε αβικάριοι.

Τρόπος καταγραφής της ύλης: Από το δεύτερο μισό του 16ου έως και το πρώτο μισό του 17ου αιώνα (Reg. 93: 1587-1647) ο διαχωρισμός της ύλης δεν είναι αυστηρός, ενώ από το 1617 για όσα αντικείμενα θεωρούνται πολύτιμα δηλώνεται ο χώρος που φυλάσσονται. Π.χ. στην καταγραφή της 17ης Ιουνίου 1617 σημειώνεται ότι τα ιερά λείψανα, τα έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων στο όνομα της εκκλησίας και της Αδελφότητας, ορισμένες εικόνες και πολύτιμα σκεύη φυλάσσονται στο χρηματοκιβώτιο της Scoletta⁴³. Από το 1646 οι καταγραφές γίνονται κατά είδος με τις σχετικές ενδείξεις γραμμένες στις εγκοπές στη δεξιά όα των φύλλων, και για τις εικόνες δηλώνεται ο χώρος στον οποίο ήταν τοποθετημένες. Στο τελευταίο κατάστιχο του 17ου αιώνα (Reg. 101: 1683) γίνεται επιπλέον διαχωρισμός των ειδών (π.χ. τα λειτουργικά σκεύη χωρίζονται κατά είδος, τα ιερατικά άμφια διακρίνονταν κατά το βαθμό της ιεροσύνης). Στο 18ο αιώνα ο διαχωρισμός των αντικειμένων γίνεται κατά είδος με τη σχετική ένδειξη ως επικεφαλίδα της καταγραφής που ακολουθεί. Στο ευρετήριο του 1770, Μαρτίου 27, τα αντικείμενα δεν διαχωρίζονται κατά είδος, αλλά κατά το χώρο στο οποίο βρίσκονται τοποθετημένα. Από τα πέντε κατάστιχα του αιώνα αυτού τα τρία έχουν ευρετήριο των ειδών που περιέχουν.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η για πρώτη φορά καταγραφή του Αρχείου της Αδελφότητας κατά ερμάρια στο ευρετήριο του 1742 (Reg. 94). Από το 19ο αιώνα εφαρμόζονται νέοι τρόποι καταγραφής της ύλης, όπου εκτός από το διαχωρισμό των αντικειμένων κατά είδος και το χώρο όπου είναι το-

41. Για τη διοικητική διάρθρωση της Αδελφότητας μετά το 1797, βλ. Ξανθοπούλου-Κυριακού, Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας, σ. 15-30.

42. Βλ. κατάστιχο ευρετήριο του 1882.

43. Scoletta: Πρόκειται μάλλον για κάποιο χώρο στον οποίο στεγαζόταν η Αδελφότητα πριν από την οικοδόμηση του σημερινού κτηρίου· βλ. Καραθανάσης, *Φλαγγίνιος Σχολή*, σ. 83 και Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 50

ποθετημένα, καταγράφονται η ποσότητα κατά αντικείμενο, τα νέα αποκτήματα, οι απώλειες και διάφορες παρατηρήσεις.

Ένα από τα κατάστιχα, το ευρετήριο του 1853-1910, είναι έντυπο κατάστιχο, το οποίο περιέχει και άλλα στοιχεία, όπως ημερομηνία παράδοσης και δικαιολογητικό παράδοσης. Ακόμη, στα κατάστιχα του 1882 και του 1898 καταγράφονται τα αντικείμενα σε σχέση με το χώρο όπου ήταν τοποθετημένα στην εκκλησία και στα διάφορα οικήματα της Αδελφότητας.

Είδη αντικειμένων: Τα αντικείμενα που καταγράφονται σε όλα τα κατάστιχα ευρετήρια της Αδελφότητας διακρίνονται σε δώδεκα είδη: 1) Έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων στην Zecca, την κρατική τράπεζα της Βενετίας⁴⁴, ή σε άλλους οργανισμούς τραπεζικού χαρακτήρα στο όνομα της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου και της Αδελφότητας, αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις. 2) Ιερά λείψανα⁴⁵. 3) Ιερά σκεύη. 4) Εικόνες. 5) Ευαγγέλια χειρόγραφα ή έντυπα και άλλα εκκλησιαστικά βιβλία. 6) Ιερατικά άμφια. 7) Εκκλησιαστικά υφάσματα. 8) Αρχιερατικές μίτρες και ποιμαντικές ράβδοι. 9) Προσωπογραφίες ιερωμένων της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και λαϊκών που συνδέονται με την ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας. 10) Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας. 11) Διάφορα έγγραφα. 12) Το Αρχείο της Αδελφότητας κατά ερμάρια. Το τελευταίο κατάστιχο του 20ού αιώνα (1904/1949) καταγράφει όλη την ακίνητη και κινητή περιουσία της Αδελφότητας.

Περιγραφή των αντικειμένων: Γενικά είναι συνοπτική, καταποπιστική χωρίς ιδιαίτερες λεπτομέρειες. Συγκεκριμένα, δίνεται η ποσότητα, το είδος του αντικειμένου και το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο: χρυσός, σίδηρος, ασήμι, μπρούντζος, έλασμα ορειχάλκου, χαλκός, λάκκα για τα σκεύη· βελούδο, μάλλινο, δαμασκηνό, μεταξωτό, εξάμιτο για τα άμφια και τα διάφορα εκκλησιαστικά υφάσματα· ξύλο, ύφασμα για τις εικόνες ή τους πίνακες ζωγραφικής· περιγραμνή, βομβύκινο χαρτί (*carta bombasina*) για τα λειτουργικά βιβλία και δέρμα ή χαρτόνι για τη στάχωση· το είδος του ξύλου για τα διάφορα έπιπλα. Αναγράφονται επίσης οι διακοσμήσεις που φέρει το κάθε αντικείμενο: σκαλισμένες ή ανάγλυφες, χαραγμένες σε ασήμι ή χρυσό ή επιχρυσωμένο ασήμι, κεντήματα με χρυσή κλωστή, κοσμήματα από πολύτιμες πέτρες.

Προέλευση των αντικειμένων: Τα αντικείμενα προέρχοντα κυρίως από δωρεές ή αγορές που αποφασίζει η Αδελφότητα για τις ανάγκες της καθώς και για τις ανάγκες της εκκλησίας. Οι δωρητές είναι συνήθως μέλη της Αδελφότητας, που χαρίζουν εν ζωή κάποιο αντικείμενο ή κληροδοτούν μετά θάνατον διάφορα αντικείμενα στην εκκλησία και την Αδελφότητα⁴⁶. Αναφέρονται όμως και δωρητές από άλλους τόπους⁴⁷. Είναι γνωστό ότι από το 16ο αιώνα η Ελληνική Αδελφότητα με την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και τους ορθόδοξους μητροπολίτες Φιλαδελφείας, που είχαν την έδρα τους εκεί, θεωρούνταν το προπύργιο της Ορθοδοξίας, μέσα στην καρδιά της καθολικής προπαγάνδας, τόσο για τους ορθόδοξους Έλληνες, πρόσφυγες των ανατολικών ακτών της Αδριατικής,

44. Για την Zecca, βλ. F. Lane - R. Mueller, *Money and Banking in Medieval and Renaissance Venice*, 1: *Coins and Moneys of Account*, Baltimore 1985.

45. Για τα ιερά λείψανα που βρίσκονται συγκεντρωμένα στο ναό του Αγίου Γεωργίου, βλ. Μαλτέζου, *Nazione greca*.

46. Βλ. σχετικά ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Βιβλίο διαθηκών* (Reg. 217), στο οποίο αντιγράφηκαν κατά καιρούς από διάφορα χέρια τα κείμενα ή αποσπάσματα διαθηκών που αφορούν σε δωρεές προς την Αδελφότητα και την εκκλησία, καθώς και διάφορα άλλα δικαιопρακτικά έγγραφα (Μανούσας, Κώδικας διαθηκών). Επίσης βλ. και τους φακέλους 1-338, όπου διάφοροι δωρητές και διαθέτες προσφέρουν ή κληροδοτούν ποικίλα αντικείμενα στην Αδελφότητα και στην εκκλησία.

47. Για παράδειγμα, ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος, που το 1592 έστειλε από τη Ρωσία στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου τέσσερις εικόνες (αριθ. Κατ. 545-548), ή ο Νικόλαος Πετράσκου (βλ. Κυριακού, Ο γιος του Μιχαήλ του Γενναίου), που δώρισε στην εκκλησία μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι (αριθ. Κατ. 122). Επίσης στα κατάστιχα ευρετήρια του 18ου και του 19ου αιώνα σημειώνονται προσφορές απλών ή επώνυμων ορθόδοξων από τις ανατολικές χώρες αλλά και από την Τεργέστη, όπου ήδη από το 18ο αιώνα αναπτύσσεται μια δραστήρια ελληνική παροικία (Κατσαρδής-Hering, *Τεργέστη*).

όσο και για τους ορθόδοξους αλλοεθνείς και ξενόγλωσσους πληθυσμούς της Ανατολικής Ευρώπης (Ρωσία, Πολωνία κ.λπ.)⁴⁸.

Οι αγορές καταγράφονται στα επίσημα βιβλία των συνελεύσεων (capitolari) και στα ταμειακά βιβλία, όπου διάφοροι τεχνίτες ή πωλητές εξοφλούνται⁴⁹.

Προσφορές της Αδελφότητας: Η Αδελφότητα δεν περιοριζόταν να δέχεται δώρα ή προσφορές, αλλά έστελνε και η ίδια εικόνες ή άλλα αντικείμενα προς άλλες ορθόδοξες εκκλησίες που βρίσκονταν στην Ελλάδα, στην Ιταλία και αλλού. Στο κατάστιχο ευρετήριο του 1882 σημειώνεται ότι το 1891, κατά τη διάρκεια της θητείας του αβικαρίου Γεωργίου Νιννή, στάλθηκε ως δώρο σε μια φτωχή εκκλησία της Κέρκυρας, της οποίας δεν αναφέρεται το όνομα, ένα άμφιο από κίτρινο ύφασμα⁵⁰. Στο ίδιο ευρετήριο, στις 22 Αυγούστου 1892, αναφέρεται ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του αβικαρίου Απόστολου Βαλαβάνη, στάλθηκαν διάφορα άμφια στην ελληνική εκκλησία της Μπαρλέτας, καθώς και άμφια και έντεκα εικόνες στην ελληνική εκκλησία στο Μπρίντζι⁵¹. Στις 15 Απριλίου 1890, κατά τη διάρκεια της θητείας του αβικαρίου Γεωργίου Τζέτζου, στάλθηκαν ως δώρο εκκλησιαστικά αντικείμενα, μία εικόνα, ένα ευαγγέλιο και άλλα λειτουργικά βιβλία και άμφια στην ελληνική εκκλησία Villabadessa και στον Έλληνα ιερέα της Δημήτριο Οικονόμου. Σύμφωνα με λυτό έγγραφο που βρίσκεται μέσα στον κώδικα του 1882, η εκκλησία αυτή βρισκόταν στο Δήμο Cerpagatti ή Rosciano της περιφέρειάς Penne στην επαρχία Teramo.

Πού ανήκουν τα αντικείμενα: Σε όλα τα κατάστιχα αναφέρεται ότι τα αντικείμενα ανήκουν συγχρόνως και στην εκκλησία και στην Αδελφότητα, με εξαίρεση το κατάστιχο του 1780-1790 που περιέχει καταγραφή αμφίων και εκκλησιαστικών υφασμάτων της εκκλησίας, ενώ το κατάστιχο του 1847 αναφέρει ότι τα αντικείμενα ανήκουν στη Σχολή Φλαγγίνη και στην εκκλησία. Επίσης, σε τέσσερα κατάστιχα δεν αναφέρεται ότι τα αντικείμενα ανήκουν και στην Αδελφότητα, αλλά μόνο στην εκκλησία, πολλές φορές όμως στο όνομα της εκκλησίας περιλαμβάνονταν και η Αδελφότητα.

Χρονολογία των αντικειμένων: Σε ένα μόνο κατάστιχο, στο ευρετήριο του 1770, αναφέρεται η χρονολογία κατασκευής είκοσι αντικειμένων⁵².

Αξία των αντικειμένων: Στο Registro 94 και στο ακατάγραφο ευρετήριο του 1770 αναγράφεται το βάρος ορισμένων αργυρών σκευών σε ουγγίες. Στο ευρετήριο του 1904/1949, στον κατάλογο του 1904, αναφέρεται η αξία των αντικειμένων σε λιρέτες.

48. Και κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα οι Έλληνες εξακολουθούν να προσβλέπουν για τη σωτηρία τους προς τη Ρωσία. Στη Βενετία, η συμπάθεια των Ελλήνων προς τους ομόδοξους Ρώσους εκφράζεται με τη θερμή υποδοχή ρώσων επισήμων στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου κατά το 1781 και το 1783 (βλ. Ν. Μοσχόπουλος, *Οι Έλληνες της Βενετίας και Ιλλυρίας (1768-1797)*, Αθήνα 1980, σ. 137-138). Στο κατάστιχο του 1770, σε συμπληρωματική καταγραφή, σημειώνεται ότι το 1793 κατά τη διοίκηση του Σπυρίδωνος Τζιγγυράρα, έγιναν τέσσερα επιμανίγια από το ύφασμα που σκέπαζε το φέρετρο της νεκρής κόμισσας Vorontzof, σύζυγου του πρεσβευτή της Ρωσίας στη Βενετία κόμητα Vorontzof. Το 1783, ο πρεσβευτής της Ρωσίας στη Βενετία κόμης Vorontzof με τη σύζυγό του επισκέφθηκαν την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, όπου τους επιφυλάχθηκε θερμή υποδοχή εκ μέρους των Ελλήνων και τους προσφέρθηκαν διάφορα δώρα (ό.π., σ. 139-140). Στο κατάστιχο του 1847, στο φ. 5^ο, σημειώνεται ότι μια Ρωσίδα από το Pantaretto άφησε στην Αδελφότητα μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με ασημένια επένδυση. Εξάλλου, από τις μεταγενέστερες ληξιαρχικές πράξεις θανάτου της Αδελφότητας και τις λίγες ρωσικές επιγραφές που διασώθηκαν στο ελληνικό νεκροταφείο στο νησί San Michele της Βενετίας, προκύπτει ότι στους κόλπους της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας ζούσαν και ορθόδοξοι ρωσικής υπηκοότητας, ανώτεροι διπλωματικοί υπάλληλοι, ευγενείς ή πολιτικοί φυγάδες (Παπαϊωάννου, *Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου*, σ. 251, ρωσικές επιγραφές, σ. 257 αριθ. 21, σ. 261 αριθ. 34 κ.α. Στα κατάστιχα ευρετήρια του 1882 και του 1898, αναφέρονται δωρεές ή προσφορές Ρώσων). Στο ίδιο κατάστιχο, στο φ. 5^ο, σημειώνεται ότι η κυρία Catrago από την Τεργέστη δώρισε μια εικόνα του Χριστού ένθρονου με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι.

49. Για παράδειγμα, στο *Maestro* 1666-1696 (ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 11), φ. 240^ο, αναφέρεται ότι κάποιος Λουκάς, πιτορ, έλαβε χρήματα από την Αδελφότητα για να τοποθετήσει δύο εμβλήματα με τον άγιο Γεώργιο· για το θέμα, βλ. και Ν. Τσελέντη, *Υλικός πολιτισμός των Ελλήνων της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας (16ος-18ος αι.)*, *Τεχνονομία στη Λατινοκρατούμενη Ελλάδα*, *Ημερίδα, 8 Φεβρουαρίου 1997, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη*, Αθήνα 2000, σ. 90-91.

50. Βλ. ευρετήριο του 1882 (ακατάγραφο), φ. 3^ο.

51. Ό.π.

52. Π.χ. στο φ. 27^ο καταγράφονται τέσσερα κηροπήγια από ασήμι «που έγιναν το 1770».

Μεταποιήσεις αντικειμένων σε άλλα: Στο ευρετήριο του 1770 αναφέρονται δύο περιπτώσεις. Καταστροφή-Διαμοιρασμός-Άχρηστα: Στο ευρετήριο του 1770 αναφέρονται έξι περιπτώσεις. Προσθήκες σε παλαιότερα αντικείμενα: Στο ευρετήριο του 1770 αναφέρονται δύο περιπτώσεις⁵³.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Αναλυτική περιγραφή

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 93 (Reg. 93: 1587-1647)

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 30×23 εκ., ο οποίος αποτελείται από εκατόν τριάντα έξι φύλλα. Το πρώτο φύλλο, χωρίς αρίθμηση, έχει τίτλο «Inventario vecchio / Adi 5 Se(ttem)bre 1692 / P(rese)ntato come nel libro adi 11 Se(ttem)bre del p(rese)nte g(uardi)an». Η παλαιά αρίθμηση σταματάει στο φύλλο 69. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1^ε, 9^ε-17^ε, 23^ε, 54^ε-60^ε, 64^ε-66^ε, 69^ε-72^ε, 75^ε-78^ε, 80^ε-83^ε, 86^ε-89^ε, 90^ε, 91^ε, 92^ε, 93^ε, 94^ε, 97^ε-101^ε, 103^ε, 104^ε-116^ε, 118^ε-136^ε. Η σάχωση είναι από μονοκόμματο δέρμα που καλύπτει όλο τον κώδικα και φέρει εγχάρακτα τετράγωνα και, εκτός από ορισμένες φθορές, διατηρείται σε καλή κατάσταση. Έως και το πρώτο μισό του 17ου αιώνα ο διαχωρισμός της ύλης δεν είναι αυστηρός. Από το 1617, για όσα αντικείμενα θεωρούνται πολύτιμα, δηλώνεται ο χώρος στον οποίο φυλάσσονται: στην καταγραφή της 17ης Ιουνίου 1617 σημειώνουν ότι τα ιερά λείψανα, τα έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων στο όνομα της εκκλησίας και της Αδελφότητας, ορισμένες εικόνες και σκεύη φυλάσσονται στο χρηματοκιβώτιο της Scoletta. Για τις εικόνες δηλώνεται ο χώρος στον οποίο ήταν τοποθετημένες. Από το φ. 61^ε με ημερομηνία 23 Απριλίου 1647 οι καταγραφές γίνονται κατά είδος και οι σχετικές ενδείξεις γράφονται στην ώρα του φύλλου ως εξής:

1. Έγγραφα σχετικά με την κίνηση των κεφαλαίων που ήταν κατατεθειμένα στην κρατική τράπεζα της Βενετίας, στο όνομα της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου και της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου καθώς και έγγραφα για αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις («Mandati e i / partite de Cap(itali) / In Cecca, aqu- / isti, e prorogate», φ. 61^ε).
2. Ιερά λείψανα («S(an)te Reliquie», φφ. 67^ε- 68^ε).
3. Αργυρά σκεύη («Argentaria», φφ. 73^ε-75^ε).
4. Οι εικόνες που βρίσκονται στη Scoletta (φ. 79^ε-^ν).
5. Οι εικόνες που βρίσκονται στην οικία του αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλερριανού, χωρίς τη σχετική ένδειξη στην ώρα (φ. 80^ε).
6. Ευαγγέλια και άλλα βιβλία της εκκλησίας χειρόγραφα («Evangely e / altri libri di Chiesa manu / scritti», φ. 84^ε-^ν).
7. Άμφια του επισκόπου και του ιερέα («Param(en)to da / Prelatto e / Sacerdote», φφ. 90^ε, 91^ε, 92^ε, 93^ε, 94^ε).
8. Εκκλησιαστικά υφάσματα («Paramenti / di / Chiesa», φφ. 95^ε-97^ε).
9. Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας («Addobbamenti / Diversi / della Chiesa», φφ. 102^ε-103^ε, 104^ε).

Περιεχόμενο: Το κατάστιχο 93 περιλαμβάνει τριάντα τρεις καταγραφές των κινητών πραγμάτων της Ελληνικής Αδελφότητας και της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, από το 1587 έως και το 1647. Από αυτές, οι είκοσι έξι αναφέρουν ότι τα αντικείμενα που καταγράφονται ανήκουν και στην Αδελφότητα του Αγίου Νικολάου και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Από τις τριάντα τρεις κα-

53. Στο ακατάγραφο ευρετήριο της 27ης Μαρτίου 1770 υπάρχουν οι εξής καταγραφές: «στη μίτρα που άφησε ο πατριάρχης Μορώνης, ο αρχιεπίσκοπος Φατσέας πρόσθεσε πολύτιμες πέτρες [...]» (φ. 31^ε) και «επιτάφιος εκ νέου το 1793» (φ. 37^ε).

ταγραφές, οι εννέα είναι μόνον πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, οι υπόλοιπες είκοσι τρεις είναι συγχρόνως πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής και καταγραφές και μόνον μία είναι καταγραφή νέων αποκτημάτων.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει το κατάστιχο: Εξήντα χρόνια (1587-1647).

Γλώσσα: Ιταλική, με χρήση βενετικών ιδιωμάτων και μερικές υπογραφές των μελών της διοίκησης και επιγραφές στα ελληνικά.

Γραφή: Καλή, διαβάζεται εύκολα.

Γραφείς: Διακρίνονται είκοσι δύο γραφείς, δεκάξι επώνυμοι, που δηλώνουν και το αξίωμά τους, και έξι ανώνυμοι. Όσοι γραφείς υπογράφουν τις καταγραφές είναι σκριβάνοι και είναι Έλληνες. Αναφέρονται οι: Νικόλαος Αλμπέρτος: 1587 (φφ. 2^τ-4^τ), Γεώργιος Αρμάκης: 1588 (φ. 4^ν), Ιερώνυμος Τζουστινιάν: 1606 (φφ. 19^τ-20^ν: από το γραφικό χαρακτήρα συμπεραίνω ότι ο ίδιος έχει γράψει και την καταγραφή του 1607), Κωνσταντίνος Σκουπίτσης: 1608, 1611 (φφ. 22^ν, 25^τ), Βερνάρδος Άκρης: 1613, 1617 (φφ. 27^τ, 35^ν-36^τ), Φραγκίσκος Νεγρεπόντης: 1615 (φφ. 27^ν, 28^τ, 35^ν), Νικόλαος Καρέρ: 1620 (φ. 39^τ), Γεώργιος Καλογεράς: 1628, 1629 (φφ. 44^ν, 45^ν, 47^{τ-ν}), Δημήτριος Κοσμάς: 1632 (φ. 48^τ), Κοσμάς Κοντολέων: 1634 (φφ. 49^ν), Θωδωρίν Κοσμάς: 1636 (φ. 51^ν), Πιέρρος Ράμης: 1638, 1639 (φ. 53^ν), Μιχαήλ Μπελόκας: 1640 (φ. 54^τ), Μαρίνος Χριστόφορος: 1641 (φ. 54^τ), Αναστάσιος Πουλημένος: 1646 (φ. 118^τ), Ιωάννης Σολδάκης: 1647 (φφ. 63^{τ-ν}, 68^τ, 75^τ, 79^ν, 80^τ, 84^ν, 90^τ, 91^τ, 92^τ, 93^τ, 94^τ, 96^ν, 97^τ, 103^τ, 104^τ).

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Η παράδοση και η παραλαβή γίνεται μεταξύ των απερχόμενων και των νέων προέδρων και αβικαρίων του διοικητικού συμβουλίου. Από το 1629 στην παράδοση και στην παραλαβή παρίστανται ένας ή δύο σύνδικοι, χωρίς αυτό να είναι κανόνας. Αναφέρονται ως πρόεδροι οι Ραφαήλ Σωζόμενος, Μαρίνος Σολλιμάν, Πιέρρο Σέρβος, Σίμος ντε Φλέριο (γαστάλδος), Σηλιώτης Ταπεινός, Βερνάρδος Γονέμης (γαστάλδος), Ιούλιος Σοδερίνης, Ιωάννης Γριπέτος, Αντώνιος Σοδερίνης, Μιχαήλ Πιέρρο Διμάρικος, Δημήτριος Ξενάκης, Λορέντζος Κουβλής, Δημήτριος Γονέμης, Νικόλαος Καραβέλας, Φραγκίσκος Νεγρεπόντης, Ανδρέας Κουβλής, Ιωάννης Γονέμης, Γεώργιος Ηγούμενος, Γεώργιος Γονέμης, Θωμάς Φλαγγίνης, Στάθης Αλφατζής, Ιερώνυμος Τζουστινιάν, Βερνάρδος Άκρης, Νικόλαος Γονέμης, Φίλιππος Ζιμπλέτης, Επιφάνειος Ηγούμενος, Θωμάς Τζανφουρνάρης· ως αβικάριοι οι Μαθιός Μοντεσάντος, Γεώργιος Αρμάκης, Γεώργιος Ροδίτης, Θωμάς Μπαθάς, Ανδρέας Στίνης, Ιωάννης Αγιοπαντίτης, Γεώργιος Ηγούμενος, Κωνσταντίνος Ρώσος, Ζαφείρης Σοδερίνης, Δημήτριος Αλμπέρτος, Επιφάνειος Ηγούμενος, Στάθης Πουλημένος, Ζαφείρης Θωδωρίν, Ανδρέας Βεντραμίν, Νικόλαος Μόρμορης, Δημήτριος Γονέμης, Βερνάρδος Άκρης, Μπαλάνος Ιερομνήμων, Στάθης Σουγδουρίν, Μανόλης Τζανφουρνάρης, Φραγκίσκος Νεγρεπόντης, Αντώνιος ντε Τζουάνε, Ιωάννης Σολιμάν, Δημήτριος Ξενάκης, Κοσμάς Κοντολέων, Ιωάννης Ιερομνήμων, Ιάκωβος Τσαντίρης, Ιωάννης Μπούμπουλης.

Υπογράφουν: Οι εκάστοτε σκριβάνοι και μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Τίτλοι των καταγραφών: Τίθενται οι ημερομηνίες των καταγραφών.

Είδη αντικειμένων: 1) Έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων στην κρατική τράπεζα της Βενετίας (Zecca) ή σε άλλους οργανισμούς τραπεζικού χαρακτήρα στο όνομα της εκκλησίας και της Αδελφότητας, αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις. 2) Ιερά λείψανα. 3) Ιερά σκευή. 4) Εικόνες και προσωπογραφίες. 5) Χειρόγραφα ευαγγέλια, εκκλησιαστικά και άλλα βιβλία. 6) Ιερατικά άμφια. 7) Εκκλησιαστικά υφάσματα. 8) Αρχιερατικές μίτρες, ποιμαντικές ράβδοι και εγκόλπια. 9) Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας. 10) Διάφορα έγγραφα. 11) Κατάστιχα και βιβλία της διοίκησης της Αδελφότητας.

Περιγραφή των αντικειμένων: Συνοπτική, χωρίς ιδιαίτερες λεπτομέρειες. Δίνεται η ποσότητα, το είδος του αντικειμένου, το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο.

Προέλευση των αντικειμένων: Από δωρεές. Καταγράφονται οι εξής δωρητές: κυρία Μαρία χήρα του ποτέ Μίστρο Μιχάλη Φάουρο από την Κύπρο (φφ. 4^ν, 5^τ, 7^τ), Μανόλης Ροδίτης (φφ. 5^τ, 7^τ),

Μανόλης Κατίκουρας (φφ. 5^τ, 6^ν, 29^τ, 73^τ), Ανδρέας Κουβλής (φ. 36^τ), Ιούλιος Σοδερίνης (φφ. 29^τ, 73^τ), η σύζυγος του Ασλάνη Καμαράση (φ. 33^τ), αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος (φφ. 6^τ, 8^τ), αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος (φφ. 6^τ, 48^ν, 52^ν, 90^τ, 91^τ, 92^τ, 93^τ), Χρυσοβέργης Καμαράσης (φ. 6^τ), κυρία Ιερωνύμα σύζυγος του ποτέ Φραγκίσκου de Isero (φ. 6^τ), αρχιεπίσκοπος από τα Σέρβια (φφ. 8^τ, 35^ν, 68^ν), Άννα σύζυγος του Γεωργίου Ράφτη (φ. 8^ν), ο γιος του Μιχαήλ Βοϊμόντα⁵⁴ (φφ. 18^τ, 19^ν, 21^τ, 23^ν, 25^ν, 31^τ), αρχιεπίσκοπος της Μόσχας (φ. 18^τ), Ροζάνα Τσιγαρά (φφ. 36^τ, 53^ν, 95^ν), Γεώργιος Πλουτινός (φ. 36^τ), Ιωάννης Μπατίστας Μεταξάς (φ. 38^ν), η ποτέ μοναχή Ευγενία και ο Μάρκος Συγκλητικός (φφ. 45^τ, 73^ν), ο Βικέντιος Μουσκόρο (φφ. 29^τ, 73^τ), Παύλος Καλογεράς (φ. 73^ν), κάποιος κουρέας (φ. 73^τ), ο ποτέ Θεόδωρος Μιζότερος (φ. 73^ν), κυρία Καντιάνα και η μητέρα της Κωνσταντίνα (φ. 73^ν), κάποιος *stradioti* (φ. 73^ν), εφημέριος Κότης (φ. 73^ν), Μαγδαληνή Ψαροπούλα (φ. 75^τ), ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη ράφτη (φ. 79^τ), αρχιεπίσκοπος Αθανάσιος Βελλεριανός (φ. 84^ν), ιερέας Νικηφόρος Πασχαλεύς (φ. 90^τ), ο αιδεσιμότατος Πρόχορος Γιαλούρης (φ. 90^τ), η ποτέ Μίλα, υπηρέτρια στο σπίτι του ποτέ Ιωάννη Γονέμη (φ. 90^τ), Νικολό Γονέμης (φφ. 91^τ, 92^τ, 93^ν), Γιουσιτιάνα Κότη (φ. 91^τ), κυρία Όρσα Μπαρότσι (φ. 96^τ), Γερμανός Ρασοξέστης (φ. 96^ν), Παυλίνα Γιουσιτιάνα (φ. 93^ν)

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Ελληνική Αδελφότητα.

Χρονολογία των αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία των αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 100 (Reg. 100: 1648-1681)

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 34,6×24,3 εκ., ο οποίος αποτελείται από εκατόν σαράντα φύλλα, χωρίς αρίθμηση. Στο φύλλο 1^τ, που φέρει τον τίτλο: «Adi 5 [Settem]bre 1592 / Questo come nel libro in chie(sa) sop(rascritto) del presente g(uardian) / Die p(rim)a Decembris 1700», γίνονται οι επικυρώσεις των ετών 1692 και 1700. Στο φ. 2^τ υπάρχει η επιγραφή: «Inventario di tutto cio ha la Veneranda / Scola di S(an) Nicolo, et Chiesa di S(an) Zorzi». Άγραφα φύλλα, εκτός από τα παραφύλλα της στάχωσης, είναι τα: 1^ν, 2^ν, 15^ν-18^ν, 26^τ-36^ν, 41^ν-44^ν, 46^ν-51^ν, 57^ν-75^ν, 80^τ-90^ν, 94^ν-100^ν, 102^ν-110^ν, 113^τ-140^τ. Η στάχωση είναι από μονοκόμματο δέρμα που καλύπτει όλο τον κώδικα. Το τεμάχιο που καλύπτει το πίσω μέρος του κώδικα προεξέχει λίγο, η προεξοχή αυτή έρχεται πάνω από το μπροστινό τμήμα και κλείνει. Η ύλη έχει ευρετηριαστεί σε εννέα κατηγορίες και οι σχετικές ενδείξεις γράφονται στις εγκοπές στη δεξιά όα του φύλλου ως εξής:

1. Έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων τα οποία ήταν κατατεθειμένα στην κρατική τράπεζα της Βενετίας, στο όνομα της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου και της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου («Mandati e partite de Capitalli in Cecca», φφ. 3^τ-15^τ).
2. Έγγραφα που αφορούν αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις («Aquisti e rogative», φφ. 19^τ-21^ν).
3. Ιερά λείψανα που φυλάσσονταν μέσα σε λειψανοθήκη, η οποία είχε κατασκευαστεί γι' αυτό το λόγο στην εκκλησία, στο ιερό, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης. Η λειψανοθήκη αυτή υπάρχει και σήμερα («S(an)te Reliquie», φφ. 22^τ-25^ν).
4. Εικόνες και πορτρέτα χωρίς τη σχετική ένδειξη στην όα του φύλλου (φφ. 37^τ-41^τ).
5. Χειρόγραφα ευαγγέλια και άλλα βιβλία της εκκλησίας («Evangelli et altri Libri di Chiesa manuscritti», φφ. 45^τ-46^τ).

54. Πρόκειται για τον Νικόλαο Πετράσκου. Τρεις εγγραφές (1608, 1615, 1617) αναφέρουν ότι την εικόνα (αριθ. Κατ. 122) έστειλε ο Μιχαήλ Βοϊμόντα, αλλά προφανώς πρόκειται για λάθος των γραφών, δεδομένου ότι η επιγραφή που υπάρχει στην εικόνα αναφέρει «ο γιος του Μιχαήλ Βοϊμόντα», πληροφορία που καταγράφεται στους καταλόγους των ετών 1606, 1607, 1611 και 1613.

6. Αργυρά σκευή («Argentaria», φφ. 52^r-56^r).

7. Άμφια του επισκόπου και του ιερέα («Paramenti da Prelato et da Sacerdote», φφ. 76^r-79^v).

8. Εκκλησιαστικά υφάσματα («Paramenti di Chiesa», φφ. 91^r-94^r).

9. Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας («Addobbamenti Diversi p(e)r la Chiesa», φφ. 101^r-102^r).

Περιεχόμενο: Το κατάστιχο 100 περιλαμβάνει μια καταγραφή του 1648, Μαρτίου 25, που είναι συγχρόνως πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, με συμπληρωματικές καταγραφές έως το έτος 1680. Η σύνταξη του ευρετηρίου έγινε ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης της Αδελφότητας. Η καταγραφή του 1648 γίνεται για το κάθε είδος ξεχωριστά με το σχετικό πρωτόκολλο που προηγείται της καταγραφής. Όλα τα είδη δεν έχουν τον ίδιο αριθμό καταχωρίσεων. Αναλυτικά οι καταγραφές έχουν ως εξής: 1) Εντάματα πληρωμής: Περιέχονται είκοσι εννέα καταχωρίσεις εντάματων, που όλες είναι πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, ενώ τρεις από αυτές είναι συγχρόνως καταγραφές – του 1648 πλήρης καταγραφή και του 1657 και 1659 συμπληρωματικές καταγραφές. Η πρώτη καταχώριση γίνεται το 1648 και η τελευταία το 1680. 2) Ιερά λείψανα: Περιέχονται είκοσι καταχωρίσεις. Η καταχώριση του 1648 είναι πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής και καταγραφή, ενώ οι υπόλοιπες δεκαεννέα είναι μόνο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής των ετών 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1673, 1674, 1677 και 1682. 3) Έγγραφα που αφορούν αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις: Περιέχονται είκοσι καταχωρίσεις. Η καταχώριση του 1648 είναι συγχρόνως πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, ενώ οι υπόλοιπες δεκαεννέα είναι πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής για τα έτη 1649, 1652, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1673 και 1674. 4) Εικόνες και προσωπογραφίες: Περιέχονται δεκαεπτά καταχωρίσεις, που όλες είναι πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, ενώ τέσσερις από αυτές είναι συγχρόνως και καταγραφές (του 1648, που είναι πλήρης καταγραφή, και των ετών 1653, 1659 και 1661, που είναι συμπληρωματικές καταγραφές). Οι δεκαεπτά αυτές καταχωρίσεις είναι για τα έτη 1648, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1667, 1668 και 1669. 5) Ευαγγέλια και άλλα βιβλία: Περιέχονται εννέα καταχωρίσεις, από τις οποίες η πρώτη του 1648 είναι και καταγραφή, ενώ οι επόμενες οκτώ είναι μόνο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, για τα έτη 1648, 1655, 1656, 1659, 1660, 1661, 1665, 1667 και 1669. 6) Λειτουργικά σκευή: Περιέχονται δεκαοκτώ καταχωρίσεις για τα έτη 1648, 1652, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669 και 1676. Το πρωτόκολλο του 1648 είναι συγχρόνως και καταγραφή. 7) Άμφια: Περιέχονται δέκα καταχωρίσεις, από τις οποίες οι τρεις είναι συγχρόνως πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής και καταγραφές, οι τρεις είναι μόνο πρωτόκολλα παραλαβής, ενώ οι τέσσερις μόνο καταγραφές. Οι καταχωρίσεις αφορούν τα έτη 1648, 1649, 1659, 1660, 1661, 1662, 1666, 1667, 1670 και 1676. 8) Εκκλησιαστικά υφάσματα: Περιέχονται επτά καταχωρίσεις (έξι πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής και μία καταγραφή) που αφορούν τα έτη 1648, 1659, 1660, 1661, 1670, 1672 και 1676. 9) Διάφορα αντικείμενα, ανάμεσα στα οποία μερικά βιβλία και έγγραφα της εκκλησίας: Περιέχονται δύο καταχωρίσεις, μία του 1648 και μία του 1660, οι οποίες είναι συγχρόνως πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής και καταγραφές.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει το κατάστιχο: Από το 1648 έως το 1682. Υπάρχει μία βασική καταγραφή του 1648 και οι υπόλοιπες εγγραφές είναι πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής των αντικειμένων της πρώτης καταγραφής.

Γλώσσα: Ιταλική. Πολλές υπογραφές των μελών της διοίκησης είναι στα ελληνικά.

Γραφή: Ευανάγνωστη.

Γραφείς: Οι σκριβάνοι που υπογράφουν τα πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής. Από τα ονόματά τους προκύπτει πως είναι Έλληνες. Συνολικά υπάρχουν δεκαπέντε επώνυμοι γραφείς: Ιωάννης Σολδάκης: 1648, 1652, 1653 (φ. 37^{r-v}), Πέτρος Χρυσοφίδας: 1654 (φ. 37^v), Θωμάς Στανίλλας: 1655, 1656 (φ. 38^v), Κοσμάς Κοντολέων: 1657 (φ. 38^v), Μπερνάρδος Μόρος: 1658-1659 (φ. 39^r), Νικόλαος Σάρρος: 1660 (φ. 39^r), Μιχαήλ Μπελόκας: 1661 (φ. 39^v), Στέφανος Καγιάννης: 1662 (φ. 39^v),

Μιχαήλ ντε Τζωρτζής: 1663 (φ. 40^r), Δημήτριος Κουτρικάς: 1664 (φ. 40^r), Αντώνιος Καλορμάνος: 1665 (φ. 24^v), Ιωάννης Κοντολέων: 1667, 1668 (φ. 40^{r-v}), Παύλος Κοπτόνης: 1669, 1670 (φφ. 41^r, 93^v), Νικόλαος Βασσάλος: 1672 (φ. 94^r), Ανδρέας Κοπτόνης: 1678 (φ. 57^r).

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Η παράδοση γίνεται από τους απερχόμενους προέδρους και αβικαρίους στους νέους προέδρους και αβικαρίους και συνήθως με την παρουσία του νέου συνδίκου. Όπως προκύπτει από τις παραδόσεις, η εκλογή του νέου διοικητικού συμβουλίου γίνεται συνήθως κάθε χρόνο, με κάποιες εξαιρέσεις: δύο φορές κάθε δύο χρόνια, μία φορά κάθε τρία χρόνια, μία κάθε τέσσερα, και άλλη μία κάθε έξι. Στη βασική καταγραφή του 1648 αναφέρεται ότι η παράδοση έγινε από τον Φραγκίσκο Νεγροπόντη, πρόεδρο, και τον Ιωάννη Μπούμπουλη, αβικαρίο, στον Θωμά Τζανφουρνάρη, πρόεδρο, και στον Πάνο Πουλημένο, αβικαρίο.

Υπογράφουν: Οι εκάστοτε πρόεδροι και αβικαρίοι που παρέλαβαν τα αντικείμενα, οι σύνδικοι και οι σκριβάνοι.

Τίτλοι καταγραφών: Οι ημερομηνίες των καταγραφών, π.χ. «1648. 25. Marzo in Venetia».

Είδη αντικειμένων: 1) Έγγραφα σχετικά με την κίνηση των κεφαλαίων που ήταν κατατεθειμένα στην κρατική τράπεζα της Βενετίας στο όνομα της εκκλησίας και της Αδελφότητας. 2) Αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις. 3) Ιερά λείψανα. 4) Εικόνες και προσωπογραφίες. 5) Ευαγγέλια και άλλα λειτουργικά βιβλία χειρόγραφα. 6) Άμφια. 7) Εκκλησιαστικά υφάσματα. 8) Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας.

Περιγραφή των αντικειμένων: Είναι σωστή, χωρίς λεπτομέρειες.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές. Αναφέρονται οι εξής δωρητές: ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη ράφτη (φ. 37^r), Πρόχορος Γιαλούρης (φφ. 37^r, 76^r), Θεοφάνης Καλογεράς (φφ. 39^v, 46^r, 56^r, 79^r), Μιχάλης Περούλης (φ. 41^r), αρχιεπίσκοπος Αθανάσιος Βελλερριανός (φ. 79^r), ιερέας Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης (φ. 39^r), Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης (φφ. 23^v, 39^r, 45^v, 55^r, 78^v, 93^{v-r}), Λεονάρδος Φιλαράς (φ. 45^v), Μανόλης Κατίκουρας (φ. 52^r), Ιούλιος Σοδερίνης (φ. 52^r), κάποιος κουρέας (φ. 52^r), Θεόδωρος Μιζότερος (φ. 52^v), Ευγενία μοναχή και Μάρκος Συγκλητικός (φ. 52^v), ο ποτέ Βικέντιος Μουσκόρνο (φ. 52^r), Παύλος Καλογεράς, σύζυγος και τέκνα αυτού (φφ. 52^v, 54^r), κυρία Καντιάνα και η μητέρα της Κωνσταντίνα (φ. 52^v), κάποιιοi stradioti (φ. 52^v), Νικόλαος Θωμάς (φ. 54^{r-v}), Πάνος Πουλημένος (φ. 54^r), Έλενα Καφάτου (φ. 54^v, 93^r), Έλενα Καλογερά (φ. 55^r), Νικόλαος Αναστάσης και Γεώργιος Ντίλιος (φ. 55^r), Μάνος Τσαντίρης (φ. 55^r), Κατερίνα Τσιριγώτη (φ. 55^r), δύο ανώνυμοι (φ. 55^v), Δημήτριος Φιλίππης (φ. 56^r), παπάς Γεώργιος από τα Σέρβια, και οι Αναστάσιος του Ιωάννη, Θεωδωρής Γεωργίου από τη Λάρισα, Πάνος Μπέροκος και Γιάννης Μάνου (φφ. 56^v, 94^r), Μιχαήλ ή Μανόλης Χορτάτης (φ. 57^r), ιερέας Νικηφόρος Πασχαλεύς (φ. 76^r), η ποτέ Μίλα, υπηρέτρια στο σπίτι του ποτέ Ιωάννη Γονέμη (φ. 76^r), αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος (φφ. 76^r, 77^{r-v}, 102^r), Γιουστινιάνα χήρα του ποτέ Στάθη Κότη (φφ. 77^v, 78^r), Μαρία Καλογερά (φ. 78^r), Dona Πελαγία (φ. 78^v), Γεώργιος Βιτάλλης (φ. 79^v), Κατερίνα Κορτεζάν (φ. 79^r), Μαρία χήρα του Θωμά Φλαγγίνη (φ. 92^v), Ροζάνα Τσιγαρά (φ. 91^v), αδελφή Αγαθάγγελη Γαβαλά (φ. 92^v), Νικολό Γονέμης (φ. 93^v), Μαγδαληνή Ψαροπούλα (φ. 79^v), Σοφία Ψαροπούλα από το Χάνδακα (φ. 93^v), αιδεσιμότητας Γερμανός Ρασοξέστης (φ. 92^r), ηγουμένη Φιλοχρίστη Φρασίνα (φ. 92^v), Ιωάννης Γονέμης (φ. 76^r), Μάνος Σοδερίνης (φ. 102^r), Ιούλιος Σοδερίνης (φ. 52^r).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 101 (Reg. 101: 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1683)

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 42,2×29 εκ., ο οποίος αποτελείται από εκατόν ενενήντα δύο φύλλα (εκτός από τα παράφυλλα της σπάχωσης), χωρίς αρίθμηση και πολλά από αυτά άγραφα. Η αρίθμηση είναι πολύ μεταγενέστερη. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1^v, 2^v-14^v, 16^r-34^v, 37^r-54^v, 57^v, 58^v-74^v, 76^r-95^v,

97^r-122^v, 128^r, 131^r, 132^v, 134^r, 135^v-146^v, 153^v-167^v, 170^r-192^r. Το πρώτο φύλλο (1^r) έχει τίτλο: «Adi 5 (Settem)bre 1692 P(rese)nte come nel libro indice seg(na)to dal/p(rese)nte gior(no)/Die p(rim)a Dicembre 1699». Η ύλη έχει ευρετηριαστεί σε εννέα κατηγορίες, με τις σχετικές ενδείξεις γραμμένες στις εγχοπές στη δεξιά όα των φύλλων. Η στάχωση είναι από δέρμα μονοκόμματο. Τεμάχιο δέρματος εξέχει και καλύπτει μέρος από το δεξιό τμήμα του μπροστινού μέρους, έτσι ώστε με δύο κορδόνια που περνούν από δύο τρύπες να δένει και να κλείνει το κατάστιχο. Και σε αυτό το κατάστιχο η στάχωση του μπροστινού μέρους φέρει εγχάρακτα γεωμετρικά μοτίβα, αποτελούμενα από Χ που εγγράφονται μέσα σε τετράγωνα και ανά τρεις γραμμές σχηματίζουν ρόμβους και τετράπλευρα. Οι καταγραφές γίνονται κατά είδος και οι σχετικές ενδείξεις γράφονται σε εγχοπές στη δεξιά όα των φύλλων ως εξής:

1. Έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων των κατατεθειμένων σε οργανισμούς τραπεζικού χαρακτήρα («Mandati et Partite / de Capitali ne Pu= / blici Depositi, φ. 2^r).
2. Αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις («Acquisti Prero= / gative, Fabrice», φ. 15^{r-v}).
3. Ιερά λείψανα («Ste Reliquie», φφ. 35^r-36^r).
4. Εικόνες και προσωπογραφίες («Quadri de Santi / Im(m)agini», φφ. 55^r-58^r).
5. Ευαγγέλια και άλλα βιβλία της Εκκλησίας («Evangeliy et Altri / Libri di Chiesa», φ. 75^{r-v}).
6. Αργυρά σκεύη («Argentaria», φφ. 95^r-96^v).
7. Άμφια και εκκλησιαστικά υφάσματα («Paramenti diversi», φφ. 123^r-127^v, 133^{r-v}, 134^v-135^r).
8. Διάφορα έπιπλα της εκκλησίας («Addobbamen= / ti di Chiesa», φ. 147^r).
9. Διάφορα έγγραφα που αφορούν υποθέσεις της εκκλησίας και της Αδελφότητας («Scritture / Diverse», φφ. 168^r-169^r).

Επίσης, ο κώδικας περιέχει και κατάλογο των καταστίχων του Αρχείου.

Περιεχόμενο: Το κατάστιχο 101 συντάχθηκε ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης της Αδελφότητας. Περιέχει δύο καταγραφές, μία της 12ης Αυγούστου 1683, που είναι συγχρόνως πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής από την παλαιότερη διοίκηση στη νεότερη, η οποία γίνεται ξεχωριστά για κάθε είδος, και ακολουθεί το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής της 8ης Αυγούστου 1700, που άλλοτε είναι μόνο πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής και άλλοτε είναι συγχρόνως και συμπληρωματική καταγραφή.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Η πρώτη καταγραφή γίνεται το 1683 και η δεύτερη το 1700. Άλλες καταγραφές δεν υπάρχουν, και δεν έχω εντοπίσει άλλα ευρετήρια που να αναφέρονται στα έτη μετά το 1683 και έως το 1700.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλλιγραφική με μεγάλα και ευανάγνωστα γράμματα.

Γραφείς: Διακρίνονται δύο βασικοί γραφείς για τις καταγραφές του 1683 και του 1700. Στο τέλος των καταγραφών υπάρχουν συμπληρώσεις από άλλα χέρια.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Στο πρωτόκολλο της 12ης Αυγούστου 1683 η παράδοση γίνεται από τον Μάνο Τσαντίρη, παλαιό πρόεδρο, τον Βικέντιο Μαγιόττα, παλαιό αβικάριο, και τον Μάρκο Καγιάννη, σύνδικο, στους Μιχαήλ Περούλλη, νέο πρόεδρο, Μίκο Ντίμο, νέο αβικάριο, και Ανδρέα Χαλκιδόπουλο, σύνδικο. Στο πρωτόκολλο της 8ης Αυγούστου 1700 η παράδοση γίνεται από τον Ιωάννη ντε Τζερόλαμο, παλαιό πρόεδρο με την παρουσία των Μιχαήλ ντε Τζουάνε και Γεωργίου Σταματέλου, γοβερνατόρων, του Δημητρίου Κωλέττη, αβικαρίου, του Κωνσταντίνου Κοττόνη, σκριβάνου και του Γεωργίου Πέκο, συνδίκου.

Υπογράφουν: Το πρωτόκολλο της 8ης Αυγούστου 1700 υπογράφουν ο Ιωάννης ντε Τζερόλαμο, ως παλαιός πρόεδρος, ο Δημήτριος Κωλέττης ως νέος αβικάριος, οι Μιχαήλ ντε Τζουάνε και Γεώργιος Σταματέλος ως γοβερνατόροι, ο Κωνσταντίνος Κοττόνης ως σκριβάνος, και το επικυρώνει ο Ερνέστος Μαγιόττας ως νέος πρόεδρος.

Τίτλοι καταγραφών: Ως τίτλοι και στις δύο καταγραφές σημειώνονται οι ημερομηνίες: «1683: 12 Agosto in Venetia» και «Adi 8 Agosto 1700».

Είδη αντικειμένων: 1) Έγγραφα που αφορούν την κίνηση των κεφαλαίων: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683. 2) Αγορές και συμβολαιογραφικές πράξεις: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683. 3) Ιερά λείψανα: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683 και του 1700. 4) Εικόνες και προσωπογραφίες: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683 και του 1700. 5) Ευαγγέλια και άλλα εκκλησιαστικά βιβλία: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683. Ακολουθεί το πρωτόκολλο παράδοσης του 1700. 6) Λειτουργικά σκεύη: πρωτόκολλο και καταγραφή του 1683. Ακολουθεί το πρωτόκολλο του 1700, που είναι και συμπληρωματική καταγραφή. 7) Άμφια: καταγραφή του 1683, που γίνεται ξεχωριστά για κάθε είδος και ακολουθεί το σχετικό πρωτόκολλο του 1700. 8) Εκκλησιαστικά υφάσματα: η καταγραφή γίνεται μετά τα άμφια, χωρίς ξεχωριστή ένδειξη στην ώρα, και αφορά ένα είδος (αήρ): ακολουθεί το σχετικό πρωτόκολλο του 1700. 9) Επιπλα και διάφορα άλλα σκεύη της εκκλησίας: η καταγραφή του 1683 ξεχωριστά για κάθε είδος, και ακολουθεί το σχετικό πρωτόκολλο του 1700. 10) Διάφορα έγγραφα και κατάλογος των καταστίχων της Αδελφότητας: η καταγραφή του 1683.

Η ύλη είναι πολύ καλά ευρετηριασμένη για το κάθε είδος, με επιμέρους διάκριση, κυρίως των εκκλησιαστικών υφασμάτων και των διαφόρων λειτουργικών εξαρτημάτων.

Περιγραφή αντικειμένων: Λιτή χωρίς ιδιαίτερες λεπτομέρειες, δεν διαφέρει από εκείνη των προηγούμενων καταστίχων.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται τριάντα τέσσερις δωρητές, από τους οποίους οι δεκατέσσερις καταγράφονται και στα προηγούμενα κατάστιχα, ενώ οι έξι είναι δωρητές εικόνων. Οι νέοι δωρητές είναι οι: ο ποτέ Ανδρέας Χαλκιόπουλος (φ. 56^v), Αντώνιος Μπον (φ. 95^v), Σπυρίδων Σάρρος (φ. 96^v), Γεώργιος Σταματέλος (φ. 96^v), κάποιος ανώνυμος Ρώσος (φ. 96^v), Φραγκίσκος Νεγρεπόντε (φ. 123^r), αρχιεπίσκοπος Μελέτιος Χορτάσης (φφ. 124^{r-v}, 125^r, 129^r, 134^v, 151^r), ο ποτέ αρχιεπίσκοπος Μεθόδιος Μορώνης (φφ. 123^v, 124^{r-v}, 125^{r-v}, 126^{r-v}), ο ποτέ αρχιεπίσκοπος Γεράσιμος Βλάχος (φφ. 124^{r-v}, 126^v, 132^r, 150^r), ιερέας Καραμουζάλλης (φφ. 124^r, 127^r), ιερέας Πέτρος Κόστας (φφ. 127^r, 129^r, 132^r), ο ποτέ Μάνος Γιόλιας (φ. 127^r), Πέτρος Γάσπαρης (φ. 127^r), Πάνος Μαρούτζης (φ. 127^r), κάποιος θρησκευόμενος δούλος ανώνυμος (φ. 127^v), ο ποτέ Δημήτριος Φιλίππης (φφ. 127^v, 135^r), Κόσμο Κοντολέο (φ. 129^r), Νικόλαος Γονέμης (φ. 129^r), ο ποτέ Θωμάς Φλαγγίνης (φ. 148^r), Χρισαφίδας (φ. 152^r).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία των αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία των αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 94 (Reg. 94: 9 ΜΑΪΟΥ 1742)

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 22×32,2 εκ. Αποτελείται από πενήντα τρία φύλλα χωρίς αρίθμηση, η οποία έγινε μεταγενέστερα. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1-2, 7^v, 34^r, 36^r, 37^v-53^r. Στο φ. 3^{r-v} υπάρχει η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των 40 για την ανάθεση στον *guardiano grande* Λάμπρο Σάρρο του καταρτισμού του ευρετηρίου με χρονολογία 9 Μαΐου 1742. Η στάχωση είναι από χαρτόνι επενδεδυμένο με περγαμηνή. Η κατάσταση διατήρησης του καταστίχου είναι πολύ καλή. Οι καταγραφές γίνονται κατά είδος με τη σχετική ένδειξη γραμμένη ως επικεφαλίδα πάνω από την κάθε καταγραφή.

Περιεχόμενο: Όπως σημειώνεται στο φ. 3^{r-v}, το ευρετήριο αυτό καταρτίστηκε επειδή κατά την απουσία του Γεωργίου Μαγιόττα, *guardiano grande*, διαπιστώθηκε ότι το βιβλίο που ονομαζόταν ευρετήριο και περιείχε καταγεγραμμένα όλα τα κινητά αντικείμενα της εκκλησίας και της Αδελφότητας είχε χαθεί. Έτσι η Γενική Συνέλευση των 40 της 9ης Μαΐου 1742 αποφάσισε να αναθέσει στον Λάμπρο Σάρρο, *guardiano grande*, και στο διοικητικό συμβούλιο την κατάρτιση ενός νέου γενικού ευρετηρίου όλων των κινητών πραγμάτων της εκκλησίας και της Αδελφότητας. Στο φ. 4^{r-v}, προτάσσεται της καταγραφής κείμενο που αναφέρει ότι πρόκειται για ευρετήριο όλων των κινητών πραγμάτων της εκκλησίας και της Αδελφότητας.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Ένα έτος (1742).

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Ευανάγνωστη.

Γραφείς: Διακρίνονται δύο γραφείς (φφ. 3^r-20^v και 21^r-37^r αντίστοιχα). Οι μεταγενέστερες προσθήκες και σημειώσεις οφείλονται σε άλλους γραφείς.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρονται ο Γεώργιος Μαγιόττας ως προηγούμενος guardian grande και ο Λάμπρος Σάρρος, guardian grande το 1742.

Υπογραφές: Δεν υπάρχουν.

Τίτλοι καταγραφών: Ως επικεφαλίδα στα φφ. 3^r, 4^r τίθεται η ημερομηνία: «Laus Deo 1742 a 9 Mag(gio) Venet(i)a». Στις καταγραφές ως επικεφαλίδα τίθεται το όνομα του αντικειμένου που καταγράφεται.

Είδη αντικειμένων: 1) Αργυρά σκεύη (φφ. 4^{r-v}, 5^{r-v}, 6^r). 2) Ευαγγέλια (ανάμεσά τους καταγράφονται και δύο εικόνες, φ. 6^{r-v}). 3) Αρχιερατικές μίτρες και ποιμαντικές ράβδοι (φφ. 6^v, 7^r). 4) Ιερά λείψανα με αναφορά στις λειψανοθήκες μέσα στις οποίες ήταν τοποθετημένα (φφ. 8^{r-v}, 9^{r-v}, 10^{r-v}). 5) Άμφια χωρισμένα κατά το βαθμό της ιεροσύνης (φφ. 11^r-17^r). 6) Εκκλησιαστικά υφάσματα (φφ. 17^r-20^v). 7) Ορειχάλκινα αντικείμενα (φ. 21^{r-v}). 8) Διάφορα αντικείμενα (φ. 21^v-22^v). 9) Εικόνες (φφ. 23^{r-v}, 24^{r-v}, 25^{r-v}, 26^{r-v}). 10) Εκκλησιαστικά βιβλία (φ. 27^r). 11) Το Αρχείο της Αδελφότητας κατά ερμάρια, αριθμημένα από το Α έως το C, και κατά ράφια, αριθμημένα από το 1 έως το 10 (φφ. 27^r- 35^v). Είναι το πρώτο ευρετήριο στο οποίο καταγράφεται το Αρχείο.

Περιγραφή αντικειμένων: Η περιγραφή των αντικειμένων δεν διαφέρει των άλλων ευρετηρίων, εκτός από το ότι εδώ γίνεται διάκριση των αντικειμένων σε επιμέρους κατηγορίες.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Αναφέρονται δωρητές που καταγράφονται και στα προηγούμενα ευρετήρια.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται. Σε επτά λειτουργικά σκεύη σημειώνεται το βάρος του ασημιού σε ουγγιές.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 102 (Reg. 102: 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1763/4)

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 41×29,5 εκ. Αποτελείται από εκατόν τέσσερα φύλλα, πολλά από τα οποία είναι άγραφα. Η παλαιά αρίθμηση δεν περιλαμβάνει τα δύο πρώτα φύλλα. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1^{r-v}, 3^v, 12^v-14^v, 19^v-20^v, 25^r-28^v, 34^{r-v}, 41^v, 42^v-104^v. Παλαιά σελιδαρίθμηση: 1 (=3^r)-84 (=44^v). Τα φύλλα φέρουν οριζόντιες γραμμές πάνω στις οποίες γράφεται το κείμενο. Στο φ. 3^r καταχωρίζεται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των 40 στις 18 Ιανουαρίου 1763/4 για την ανάθεση στον guardian grande Λάμπρο Σάρρο και στο διοικητικό συμβούλιο (Banca) της σύνταξης του νέου ευρετηρίου, με βάση το παλαιό στο οποίο έχουν καταγραφεί όλα τα κινητά αντικείμενα, που τότε βρισκόνταν στην Αδελφότητα και στην εκκλησία. Η στάχωση είναι από σκληρό χαρτόνι επενδεδυμένο με περγαμινή, η οποία φέρει σχέδια μέσα σε ζώνη σε όλες τις πλευρές. Οι καταγραφές γίνονται κατά είδος και ανάλογα με τη θέση που ήταν τοποθετημένα τα αντικείμενα, με τις σχετικές ενδείξεις ως επικεφαλίδες των καταγραφών.

Περιεχόμενο: Στο φ. 2^r υπάρχει πίνακας (indice) με τα περιεχόμενα του ευρετηρίου, με παραπομπή στη σχετική σελίδα που είναι γραμμένα. Είναι το πρώτο ευρετήριο που έχει πίνακα περιεχομένων και περιλαμβάνει είκοσι ένα είδη. Στο φ. 4^r, επικεφαλίδα με ημερομηνία 20 Ιανουαρίου 1763/4 αναφέρει ότι πρόκειται για ευρετήριο όλων των πραγμάτων της εκκλησίας και της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου, που συντάχθηκε ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των 40. Πρόκειται για καταγραφή που αφορά ένα συγκεκριμένο έτος.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Ένα έτος (1764).

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλλιγραφική και πολύ ευανάγνωστη.

Γραφείς: Διακρίνεται ένας γραφικός χαρακτήρας, ενώ στα φφ. 6^ν-7^ν υπάρχουν προσθήκες από άλλο χέρι.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρεται ο πρόεδρος (guardian grande) Λάμπρος Σάρρος με το διοικητικό συμβούλιο (Banca), στους οποίους ανατέθηκε η σύνταξη του ευρετηρίου αυτού.

Υπογραφές: Δεν υπάρχουν.

Τίτλοι καταγραφών: Στα φφ. 3^τ και 4^τ ως τίτλος τίθεται η ημερομηνία: «Adi 18 Genaro 1763/4 Venezia» και «Laus Deo 1763/4: 20 Genaro» αντίστοιχα. Ως τίτλοι των καταγραφών τίθενται πρώτα ο χώρος που βρίσκονται τα αντικείμενα και μετά το είδος τους.

Είδη αντικειμένων: 1) Το Αρχείο της Αδελφότητας κατά ερμάριο και ράφι (φφ. 4^τ-12^τ). 2) Εικόνες κατά χώρους (φφ. 15^τ-18^ν). 3) Αργυρά σκεύη κατά είδος και κατά χώρο (φφ. 21^τ-23^τ). 4) Ευαγγέλια και άλλα λειτουργικά βιβλία (φ. 23^ν). 5) Αρχιερατικές μίτρες (φ. 24^τ). 6) Ποιμαντικές ράβδου (φ. 24^ν). 7) Ιερά λείψανα, ανάμεσα στα οποία καταγράφονται και εικόνες, που φυλάσσονται στην ίδια λειψανοθήκη στο ιερό της εκκλησίας (φφ. 29^τ-31^τ). 8) Κηροπήγια, μυροδοχεία, καμπάνες και διάφορα άλλα σκεύη και αντικείμενα (φφ. 32^τ-33^ν). 9) Άμφια κατά το βαθμό της ιεροσύνης (φφ. 35^τ-36^ν: άμφια αρχιεπισκόπου, 37^τ-38^τ: άμφια ιερέως, 38^ν: άμφια διακόνου). 10) Εκκλησιαστικά υφάσματα (φφ. 38^ν-41^τ και 42^τ: παλαιά άμφια).

Περιγραφή αντικειμένων: Δεν διαφέρει των άλλων καταστίχων. Το κάθε είδος καταγράφεται χωριστά με επιμέρους κατηγορίες, που διευκολύνουν την ταύτιση των αντικειμένων, και σύμφωνα με το χώρο που ήταν τοποθετημένα τα αντικείμενα.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται εννέα δωρητές, από τους οποίους οι οκτώ αναφέρονται και στα προηγούμενα ευρετήρια. Ο ένατος δωρητής είναι ο Γρηγόριος Μαράς (αναφέρεται ως quodam, που σημαίνει ότι έχει πεθάνει).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία και την Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Τιμή ή αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 34×23,5 εκ. Αποτελείται από εξήντα φύλλα, εκτός από τα παράφυλλα της στάχωσης. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1^ν, 2^ν, 6^ν-8^ν, 15^τ-18^ν, 24^ν-26^ν, 28^τ, 34^ν, 37^ν-38^ν, 43^τ, 44^ν, 52^τ, 53^τ, 55^τ, 56^τ-^ν, 57^ν-60^ν. Παλαιά σελιδαρίθμηση: 1 (=φ. 2^τ)-118 (=60^ν). Τα φύλλα φέρουν οριζόντιες γραμμές πάνω στις οποίες γράφεται το κείμενο. Η στάχωση είναι από λευκή βύρση. Η κατάσταση διατήρησης του καταστίχου είναι πολύ καλή. Οι καταγραφές γίνονται κατά είδος, ανάλογα με το χώρο στον οποίο ήταν τοποθετημένα τα αντικείμενα, και με τις σχετικές ενδείξεις ως επικεφαλίδες των καταγραφών.

Περιεχόμενο: Στο φ. 1^τ υπάρχει πίνακας περιεχομένων (indice) με παραπομπή στη σχετική σελίδα της παλαιάς σελιδαρίθμησης, χωρίς να περιλαμβάνει την προσθήκη του έτους 1774 στο φ. 57^τ. Στο φ. 2^τ καταχωρίζεται η απόφαση της Αδελφότητας, σύμφωνα με την οποία ανατέθηκε στον πρόεδρο Ιωάννη Πάσχο η φροντίδα σύνταξης νέου ευρετηρίου της κινητής περιουσίας της Αδελφότητας και του ναού, γιατί το προηγούμενο ευρετήριο δεν είχε υπογραφεί κανονικά από τους επιμελητές του 1762. Στο φ. 3^τ, κάτω από την ημερομηνία «Laus Deo 1770 Adi 8 Aprile», αναφέρεται ότι πρόκειται για γενικό ευρετήριο όλων των πραγμάτων της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου και της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου των Ελλήνων, που συντάχθηκε με τη φροντίδα του προέδρου Ιωάννη Πάσχου σε εκτέλεση σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των 40, η οποία καταχωρίζεται στο βιβλίο XI των πρακτικών των αποφάσεων των συνελεύσεων της Αδελφότητας. Το κατάστιχο περιέχει μια καταγραφή του έτους 1770 και μια προσθήκη του έτους 1774, Αυγούστου 25, στο φ. 57^τ, που έγινε κατά τη διάρκεια της επιμελητείας του Σπυρίδωνος Τζιγκιράρα (το όνομα συναντάται ως Zinghirara και Zingrilara) και αφορά τον ιματισμό της εκκλησίας. Επίσης, υπάρχουν και προσθήκες από άλλα χέρια στο τέλος κάποιων καταγραφών.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Η καταγραφή αφορά το έτος 1770. Η προσθήκη του 1774 αφορά μόνον τον ιματισμό της εκκλησίας.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλλιγραφική.

Γραφείς: Ο κώδικας είναι γραμμένος από το ίδιο χέρι, εκτός από την προσθήκη του 1774 και τις προσθήκες στο τέλος ορισμένων καταγραφών.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρεται ο πρόεδρος Ιωάννης Πάσχος, στον οποίο ανατέθηκε το 1770 η σύνταξη του ευρετηρίου αυτού, και ο Σπυρίδων Τζιγκιρλάρα κατά τη διάρκεια της επιμελητείας του οποίου (1774) έγινε η προσθήκη της αναφοράς στον ιματισμό της εκκλησίας.

Υπογραφές: Δεν υπάρχουν.

Τίτλοι καταγραφών: Ως επικεφαλίδες στα φφ. 2^r και 3^r τίθενται οι ημερομηνίες: «Adi 27 Marzo 1770 Venezia» και «Laus Deo 1770 Adi 8 Aprile» αντίστοιχα. Στις καταγραφές ως επικεφαλίδες τίθενται το είδος του αντικείμενου που καταγράφεται και από κάτω ο χώρος όπου είναι τοποθετημένο.

Είδη αντικειμένων: 1) Το Αρχείο της Αδελφότητας κατά ερμάριο και ράφι (φφ. 3^r-6^r, 9^r-14^v). Ανάμεσα στα κατάστιχα περιλαμβάνεται το ευρετήριο του 1764 (βλ. Reg. 102) και το αντίγραφο του ευρετηρίου αυτού (βλ. παρακάτω, ακατάγραφο κατάστιχο, αντίγραφο του ευρετηρίου 1770, Μαρτίου 27). 2) Εικόνες κατά χώρους (φφ. 19^r-24^r). 3) Λειτουργικά σκεύη (φφ. 27^{r-v}, 28^v-30^r). 4) Ευαγγέλια, χειρόγραφα ή έντυπα (in stampa), το βιβλίο της *Πρόθεσης*⁵⁵ και η *Maniegola Vecchia*⁵⁶ (φ. 30^v). 5) Αρχιερατικές μίτρες και ποιμαντικές ράβδοι (φ. 31^{r-v}). 6) Ιερά λείψανα, ανάμεσά τους και δύο εικόνες (φφ. 32^r-34^r). 7) Διάφορα σκεύη από ορείχαλκο ή μπρούντζο και άλλα αντικείμενα (φφ. 35^r-37^r). 8) Άμφια, σε ξεχωριστές κατηγορίες για κάθε είδος (φφ. 39^r-42^{r-v}, 43^v-44^r, 45^r-46^v). 9) Εκκλησιαστικά υφάσματα, στιχάρια για τους νεωκόρους της εκκλησίας και άλλα αντικείμενα της εκκλησίας με ξεχωριστή καταγραφή για το κάθε είδος (φφ. 47^r-51^v). 10) Εκκλησιαστικά βιβλία (φ. 52^v). 11) Έγγραφα τοποθετημένα σε ένα κιβώτιο με κλειδί, σύμφωνα με την απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 1754 (φφ. 53^v-54^v). 12) Πέντε εικόνες τοποθετημένες στο γυναικείο μοναστήρι⁵⁷ (φ. 55^v). 13) Η προσθήκη της 25ης Αυγούστου 1774 που αφορά τον ιματισμό της εκκλησίας (φ. 57^r).

Περιγραφή αντικειμένων: Η περιγραφή δεν διαφέρει από την περιγραφή των προηγούμενων ευρετηρίων. Τα αντικείμενα καταγράφονται κατά είδος με επιμέρους κατηγορίες και ανάλογα με το χώρο που ήταν τοποθετημένα.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι δωρητές που αναφέρονται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Αναγράφεται σε είκοσι αντικείμενα.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται. Σημειώνεται το βάρος σε ουγγιές ορισμένων αργυρών σκευών.

55. Η *Πρόθεση* ή «*Παρησία*» είναι βιβλίο στο οποίο καταγράφονται τα ονόματα των ευεργετών της εκκλησίας που μνημονεύονται κατά τη λειτουργία. Τα ονόματα καταγράφονται κατά γεωγραφικές περιοχές. Βλ. σχετικά, Σ. Αντωνιάδη, Η «Παρησία» του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, *Νέα Εστία* 62/724 (1957), σ. 1256-1257· Κακουλίδου, Κατάλογος χειρογράφων, σ. 260-262· Ανδρεάδη (επιμ.), *Η Βενετία των Ελλήνων, η Ελλάδα των Βενετών*, σ. 76.

56. Η *Maniegola Vecchia* είναι το επίσημο βιβλίο της Αδελφότητας (Reg. 219), στο οποίο καταχωρίζονταν τα σπουδαιότερα θέματα που την αφορούσαν. Περιέχει τον κανονισμό λειτουργίας της Αδελφότητας, αντίγραφα αιτήσεων της Αδελφότητας προς τη Γαληνοτάτη Δημοκρατία, αντίγραφα αποφάσεων διαφόρων βενετικών συμβουλίων (π.χ. Συμβούλιο των Δέκα) σχετικά με την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και την Αδελφότητα, ψηφίσματα της γενικής συνέλευσης της Αδελφότητας κ.ά.: βλ. σχετικά, Ανδρεάδη (επιμ.), *Η Βενετία των Ελλήνων, η Ελλάδα των Βενετών*, σ. 52-53.

57. Η ορθόδοξη μονή των ευγενών ελληνίδων μοναχών του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στη Βενετία ιδρύθηκε το 1599 και λειτούργησε έως το 1829, με σκοπό την περίθαλψη των κατατρεγμένων ελληνίδων μοναχών, που έφθαναν στη Βενετία για να βρουν προστασία. (Για την ίδρυση και τη λειτουργία της μονής, βλ. Κούγκου, *Ορθόδοξος μονή*.)

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27
Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 44×31 εκ. Αποτελείται από ενενήντα φύλλα με τα παράφυλλα της
στάχωσης. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1-3^v, 4^v, 5^v, 11^{r-v}, 19^r-21^v, 28^r-29^v, 37^v, 40^v-41^v, 47^v, 55^r, 56^r, 59^v-
61^v, 62^v-90^r. Παλαιά σελιδαρίθμηση: 1 (=φ. 5^r)-111 (=φ. 62^r). Οι σελίδες φέρουν οριζόντιες γραμ-
μές πάνω στις οποίες γράφεται το κείμενο. Η στάχωση είναι από λευκή βύρση. Η κατάσταση δια-
τήρησης είναι πολύ καλή. Οι καταγραφές γίνονται κατά είδος και σε σχέση με το χώρο που ήταν
τοποθετημένα τα αντικείμενα και με τις σχετικές ενδείξεις ως επικεφαλίδες των καταγραφών.

Περιεχόμενο: Στο φ. 4^r υπάρχει πίνακας περιεχομένων (indice) με παραπομπή στη σχετική σελί-
δα της παλαιάς σελιδαρίθμησης. Δεν περιλαμβάνεται η προσθήκη του έτους 1774. Στο φ. 5^r γράφε-
ται η απόφαση της συνέλευσης των μελών της Αδελφότητας, που αναθέτει στον πρόεδρο (guardian
grande) και στο διοικητικό συμβούλιο τη σύνταξη ενός νέου ευρετηρίου της κινητής περιουσίας της
Αδελφότητας και του ναού, διότι το προηγούμενο δεν είχε υπογραφεί κανονικά από τους επιμελητές
του 1762. Στο φ. 6^r με ημερομηνία 8 Απριλίου 1770, η επικεφαλίδα αναφέρει ότι πρόκειται για γενι-
κό ευρετήριο όλων των γραμματίων πληρωμής και των πραγμάτων της εκκλησίας του Αγίου Γεωρ-
γίου και της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου των Ελλήνων, που έγινε κατά τη διάρκεια της διοί-
κησης του Ιωάννη Πάσχου σε εκτέλεση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των 40 του περασμέ-
νου Μαρτίου 27, η οποία καταχωρίζεται στο βιβλίο XI των πρακτικών των αποφάσεων των συνε-
λεύσεων της Αδελφότητας. Ο κώδικας είναι αντίγραφο του ευρετηρίου με ημερομηνία 27 Μαρτίου
1770, και περιέχει μια βασική καταγραφή του 1770 που επικυρώνεται από τους εκάστοτε προέδρους
και αβικαρίους έως και το έτος 1789. Περιέχει ακόμη και την προσθήκη του ιματισμού της εκκλησίας
της 25ης Αυγούστου 1774, που έγινε κατά τη διάρκεια της διοίκησης του Σπυριδωνος Τζιγκιολάρα.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Αναφέρεται στα έτη 1770 και 1774.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλλιγραφική και πολύ ευανάγνωστη.

Γραφείς: Η καταγραφή του 1770 είναι γραμμένη όλη από το ίδιο χέρι. Η προσθήκη του 1774
είναι γραμμένη από άλλο χέρι.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρεται ο Ιωάννης Πάσχος ως πρόεδρος το 1770, στον
οποίο ανατέθηκε η σύνταξη του ευρετηρίου αυτού.

Υπογράφων: Στο τέλος της καταγραφής κάθε είδους υπογράφουν ο Ιωάννης Πάσχος ως πρό-
εδρος (guardian grande) και ο Ανδρέας Τσουκαλάς ως αβικαρίος για το έτος 1770. Ακολουθούν οι
υπογραφές των εκάστοτε προέδρων και αβικαρίων για κάθε έτος από το 1771 έως και το 1789.

Τίτλοι καταγραφών: Στα φφ. 5^r και 6^r ως επικεφαλίδες τίθενται οι ημερομηνίες: «Adi 27 Marzo
1770 Venezia» και «Laus Deo 1770 adi 8 Aprile» αντίστοιχα. Στις καταγραφές ως επικεφαλίδες τί-
θενται πρώτα το είδος και από κάτω ο χώρος στον οποίο βρίσκονται τα αντικείμενα.

Είδη αντικειμένων: 1) Το Αρχείο κατά ερμάριο και ράφι (φφ. 6^r-9^r και 12^r-17^v). 2) Εικόνες κα-
τά χώρους (φφ. 22^r-26^v). 3) Αργυρά σκευή (φφ. 30^{r-v}, 31^v-33^r). 4) Ευαγγέλια, χειρόγραφα ή έντυπα
(in stampa), το βιβλίο της *Πρόθεσης* και η *Mariegola Vecchia* (Reg. 219) (φ. 33^v). 5) Αρχιερατικές
μίτρες και ποιμαντικές ράβδοι (φ. 34^{r-v}). 6) Ιερά λείψανα, ανάμεσά τους και δύο εικόνες (φφ. 35^r-
37^r). 7) Διάφορα σκευή από ορείχαλκο ή μπρούντζο και άλλα αντικείμενα της εκκλησίας (φφ. 38^r-
40^r). 8) Άμφια κατά είδος (φφ. 42^r-49^v). 9) Εκκλησιαστικά υφάσματα, σιχάρια των νεωκόρων και
άλλα αντικείμενα της εκκλησίας (φφ. 50^r-54^v). 10) Εκκλησιαστικά βιβλία (φ. 55^v). 11) Έγγραφα
τοποθετημένα σε κιβώτιο με κλειδιά, σύμφωνα με την απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 1754, και
διάφορα αντικείμενα (φφ. 56^v-58^r). 12) Πέντε εικόνες τοποθετημένες στο γυναικείο μοναστήρι
(φφ. 58^v-59^r). 13) Η προσθήκη της 25ης Αυγούστου 1774 που αφορά τον ιματισμό της εκκλησίας
(φφ. 62^r).

Περιγραφή των αντικειμένων: Ο τρόπος περιγραφής είναι όμοιος με των άλλων ευρετηρίων. Η
ύλη είναι ευρετηριασμένη με πολλή τάξη, τα αντικείμενα καταγράφονται κατά είδος με επιμέρους
κατηγορίες.

Προέλευση των αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται δωρητές που αναφέρονται και στα προηγούμενα ευρετήρια.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Αναφέρεται σε είκοσι αντικείμενα (λειτουργικά σκεύη και άμφια).

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 40,5×29,5 εκ. Αποτελείται από δώδεκα φύλλα, χωρίς τα παράφυλλα της στάχωσης και χωρίς αρίθμηση. Γραμμένα φύλλα είναι τα 3^η-8^η. Η στάχωση είναι από χαρτόνι. Στο εξώφυλλο ο τίτλος: «Inventario / degli Aredi Sacri, Effetti Preciosi cioe / Ori Argenti, Gioje, Imagini o sia Quadri Sacri / ed altri Oggetti ad uso di Chiesa il tutto d' appartenen /za alla Veneranda Scuola di San Nicolo e Chiesa di S(a)n Giorgio de Greci formato dal Vicario Giovanni Licudi Li 30 Novembre 1820». Η κατάσταση διατήρησης του καταστίχου είναι αρκετά καλή. Η καταγραφή των αντικειμένων γίνεται σε σχέση με το χώρο όπου ήταν τοποθετημένα. Η ύλη καταγράφεται σε έξι κατηγορίες, που κατανέμονται σε έξι στήλες σε κάθε σελίδα, και αφορούν το χώρο, το όνομα, τον αριθμό των αντικειμένων, τα νέα αποκτήματα, τις απώλειες και, τέλος, τις παρατηρήσεις.

Περιεχόμενο: Σύμφωνα με την επιγραφή στο φ. 3^η πρόκειται για καταγραφή που είναι συγχρόνως και παράδοση του 1820, Νοεμβρίου 1, όλων των κοσμημάτων, πολύτιμων σκευών, εικόνων και άλλων αντικειμένων που χρησιμοποιούνται στην εκκλησία και ανήκουν στην Αδελφότητα του Αγίου Νικολάου και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, και παραδόθηκαν σωστά στον αβικάριο της Αδελφότητας και της εκκλησίας Ιωάννη Λυκούδη. Ακόμη, το κατάστιχο περιέχει δύο συμπληρωματικές καταγραφές με ημερομηνίες 1821, Ιουνίου 12 και 1822, Ιανουαρίου 6.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Αναφέρεται στα έτη 1820 (κυρίως), 1821 και 1822 (προσθήκες).

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Ευανάγνωστη.

Γραφείς: Διακρίνονται δύο γραφείς, ο ένας έχει γράψει την καταγραφή του 1820 και ο άλλος τις δύο συμπληρωματικές καταγραφές του 1821 και του 1822.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρεται ο αβικάριος Ιωάννης Λυκούδης, στον οποίο παραδόθηκαν τα αντικείμενα.

Υπογραφές: Υπογράφει ο Ιωάννης Λυκούδης ως αβικάριος.

Τίτλοι καταγραφών: Ως τίτλος στο φ. 3^η τίθεται η ημερομηνία: «Venezia P(ri)mo Novem(b)re 1820» και αριστερά και δεξιά τα ονόματα της Αδελφότητας και της εκκλησίας αντίστοιχα: «Scuola di S(a)n Nicolo», «Chiesa di S(a)n Giorgio de Greci». Στις έξι στήλες ως τίτλοι τίθενται τα ονόματα των έξι κατηγοριών: «Continenze», «Denominazione degli effetti», «Esistenza / primo Novembre / 1820», «Introiti / nuovi / per / Aquisti», «Diminuzione» / o consumo», «Osservazioni».

Είδη αντικειμένων: Περιέχονται όλα τα είδη που αναφέρονται και στα προηγούμενα ευρετήρια, εκτός από την καταγραφή του Αρχείου.

Περιγραφή αντικειμένων: Η περιγραφή των αντικειμένων δεν διαφέρει από εκείνη των άλλων ευρετηρίων.

Προέλευση των αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Οι δωρητές καταγράφονται στην τελευταία στήλη που φέρει τίτλο «Osservazioni» και μαζί με το όνομα του δωρητή δίνεται και η χρονολογία δωρεάς ή αφιέρωσης του αντικειμένου. Καταγράφονται τέσσερις δωρητές: η ποτέ κόμισσα Μπογδάνα (φ. 3^η), η κυρία Κρασανά (φ. 3^η), η κυρία Έλενα Καραγιάννη (φ. 3^η), η ποτέ κυρία Καλογερά (φ. 5^η).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ
ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 39,7×29,6 εκ. Αποτελείται από δέκα φύλλα χωρίς αρίθμηση. Άγραφα φύλλα είναι το 1 και το 10. Η στάχωση είναι από χαρτόνι επενδεδυμένο με περγαμηνή. Η κατάσταση διατήρησης του καταστίχου είναι καλή. Οι καταγραφές των αντικειμένων γίνονται κατά χώρους.

Περιεχόμενο: Είναι αντίγραφο του προηγούμενου ευρετηρίου (αριθ. 98, ακατάγραφο κατάστιχο ευρετήριο του 1820, Νοεμβρίου 30) και σύμφωνα με την επικεφαλίδα στο φ. 2^ρ είναι πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής όλων των αντικειμένων που ανήκουν στην εκκλησία και στην Αδελφότητα του Αγίου Νικολάου με ημερομηνία 1820, Νοεμβρίου 1: «Inventario delli sottoscritti Aredi Sacri, Effetti Preciosi, cioe Ori, Argenti, gioie, Imagini, o sia / Quadri Sacri, ed altri Oggetti ad uso di Chiesa, il tutto d' appartenenza alla Veneranda Scuola di S(a)n Nicolo, / et Chiesa di S(a)n Giorgio de Greci, che sotto questo giorno sono stati effettivamente ritrovati in essere dal sotto / scritto Vicario della Veneranda Scuola, et Chiesa sopradetta, a lume della Clarissima Banca, Vicari, Suces / sori, e fratelli componenti il Capitolo, come segue». Στα φφ. 8^ρ-9^ρ περιέχονται δεκατέσσερις προσθήκες από το 1821 έως και το 1844 ως εξής: 1) φ. 8^ρ: η προσθήκη του 1821, Ιουνίου 12, 2) φ. 8^ρ: η προσθήκη του 1822, Ιανουαρίου 6, 3) φ. 8^ρ: η προσθήκη του 1823, Απριλίου 1, 4) φ. 8^ρ: η προσθήκη του 1825, Μαρτίου 18, 5) φ. 8^ρ-9^ρ: η προσθήκη του 1828 με το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1829, Μαρτίου 28, 6) φ. 8^ρ: η καταγραφή και το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1831, Μαΐου 26, 7) φ. 8^ρ: η καταγραφή και το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1832, Απριλίου 12, 9) φ. 8^ρ: το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1833, Απριλίου 4, 10) φφ. 8^ρ-9^ρ: η καταγραφή νέων προσκτημάτων και το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1835, Απριλίου 7, 11) φ. 9^ρ: το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1837, Απριλίου 22, 12) φ. 9^ρ: καταγραφή νέων προσκτημάτων και το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1840, Μαρτίου 27, 13) φ. 9^ρ-10^ρ: το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1841, Μαρτίου 16 και καταγραφή νέων προσκτημάτων, 14) φ. 9^ρ: το πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής του 1844, Απριλίου 17.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Αναφέρεται στο έτος 1820, με συμπληρωματικές καταγραφές έως το έτος 1844.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλή.

Γραφείς: Διακρίνεται ένας βασικός γραφέας για την καταγραφή του 1820, ενώ οι μεταγενέστερες προσθήκες έχουν γραφεί από άλλα χέρια.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Ο Ιωάννης Λυκούδης ως αβικάριος, στον οποίο έγινε και η παράδοση.

Υπογραφές: Ο Ιωάννης Λυκούδης ως αβικάριος υπογράφει τις καταγραφές των ετών 1820, 1821 και 1822. Τις μεταγενέστερες προσθήκες, από το 1823 έως και το 1844, υπογράφουν οι εκάστοτε αβικάριοι.

Τίτλοι καταγραφών: Στο φ. 2^ρ ως επικεφαλίδα τίθεται η ημερομηνία: «Venezia P(ri)mo Novembre 1820» και δεξιά και αριστερά τα ονόματα της Αδελφότητας και της εκκλησίας: «Scuola di S(a)n Nicolo» και «Et Chiesa di S(a)n Giorgio de Greci». Στις έξι στήλες τίθενται τα ονόματα των έξι κατηγοριών, όπως και στο προηγούμενο κατάστιχο.

Είδη αντικειμένων: Όλα τα είδη που περιέχονται τόσο στο προηγούμενο όσο και στα άλλα ευρετήρια.

Περιγραφή αντικειμένων: Είναι όμοια με εκείνη των προηγούμενων ευρετηρίων. Τα αντικείμενα καταγράφονται σε σχέση με το χώρο στον οποίο ήταν τοποθετημένα, όπως στο προηγούμενο ευρετήριο.

Προέλευση των αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι ίδιοι δωρητές με εκείνους του προηγούμενου ευρετηρίου.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία και την Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1847

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 53,2×38,8 εκ. Αποτελείται από είκοσι δύο φύλλα. Άγραφα φύλλα είναι τα: 15^ν-22^ν. Παλαιά σελιδαρίθμηση: 1-9 (=φφ. 2^ρ-6^ρ). Η στάχωση είναι από χοντρό χαρτόνι. Η κατάσταση διατήρησης είναι πολύ καλή. Η καταγραφή των αντικειμένων γίνεται σε σχέση με το χώρο στον οποίο ήταν τοποθετημένα. Η ύλη καταγράφεται σε τέσσερις κατηγορίες που κατανέμονται σε τέσσερις στήλες και αφορούν το χώρο, την ποσότητα, το είδος και τις παρατηρήσεις.

Περιεχόμενο: Σύμφωνα με τους τίτλους που είναι γραμμένοι σε ετικέτα κολλημένη στο εξωτερικό φύλλο και στο φ. 2^ρ, πρόκειται για ευρετήριο όλων των κινητών πραγμάτων, ιερών σκευών, εικόνων, αμφίων, βιβλίων, τα οποία ανήκουν στη Σχολή Φλαγγίνη⁵⁸ και στην εκκλησία. Το κατάστιχο περιέχει μια καταγραφή του 1847 και προσθήκες στο τέλος κάθε ενότητας: 1) φφ. 2^ρ-4^ν: η προσθήκη των ετών 1862 και 1863, 2) φ. 5^ν: οι προσθήκες των ετών 1853 και 1854, 3) φ. 6^ρ: οι προσθήκες των ετών 1851, 1853, 1854, 1858, 1860 και 1862, 4) φ. 15^ρ: οι προσθήκες των ετών 1856, 1867, 1869, 1871, 1872 και 1873.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Ένα έτος (1847).

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Ευανάγνωστη και καλλιγραφική.

Γραφείς: Διακρίνεται ένας βασικός γραφέας για την καταγραφή του 1847. Οι μεταγενέστερες προσθήκες έχουν γραφεί από άλλα χέρια.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Στις συμπληρωματικές καταγραφές αναφέρονται οι αβικάριοι που παρέλαβαν τα αντικείμενα.

Υπογραφές: Υπογράφουν οι εκάστοτε αβικάριοι που παρέλαβαν τα αντικείμενα.

Τίτλοι καταγραφών: Στο εξώφυλλο ετικέτα φέρει τον τίτλο: «Inventario / Generale / di tutti gli Effetti, ori, argenti, / sacre Imagini, / Paramenti, Libri / appartenenti nel Collegio Flangini / Anno 1847». Στο φ. 2^ρ ως επικεφαλίδα τίθεται ο τίτλος: «Inventario / Di tutti gli Effetti, ori, argenti, Sacre imagini, paramenti della Chiesa, e tuto cio che ap/partiene alla medesima.» Στις τέσσερις στήλες τίθενται τα ονόματα των τεσσάρων κατηγοριών: «Località», «Quantità», «Qualità dell'Oggetto», «Osservazioni».

Είδη αντικειμένων: Όλα τα είδη των αντικειμένων που καταγράφονται και στα άλλα ευρετήρια. Το σημαντικό στοιχείο αυτού του ευρετηρίου είναι η καταγραφή των βιβλίων που υπήρχαν στη Σχολή Φλαγγίνη, η οποία έγινε από τον Σπυρίδωνα Βελούδο το 1842, σύμφωνα με την επιγραφή που τίθεται ως τίτλος της καταγραφής. Τα βιβλία καταγράφονται στα φφ. 8^ρ-13^ρ και διακρίνονται σε ελληνικά έργα, με τον τίτλο «Opere greche», τα οποία γράφονται στα ελληνικά, και σε λατινικά,

58. Το Φλαγγινιανό Φροντιστήριο στη Βενετία ιδρύθηκε χάρι στις προσπάθειες του κερκυραίου δικηγόρου Θωμά Φλαγγίνη (1579-1648), ο οποίος για το σκοπό αυτό διέθεσε μεγάλο μέρος της περιουσίας του, και άρχισε να λειτουργεί τον Αύγουστο του 1665. Στο Φροντιστήριο οι μαθητές διδάσκονταν τα ελληνικά γράμματα, και απ' αυτό πέρασαν, ως δάσκαλοι ή ως μαθητές, σημαντικές προσωπικότητες του νεότερου ελληνισμού, που πρόσφεραν πολλά στον ελληνισμό και την ορθοδοξία κατά το 17ο και το 18ο αιώνα. (Περισσότερα στοιχεία για τη Σχολή Φλαγγίνη και το Θωμά Φλαγγίνη βλ. στο Καρθανάσης, *Φλαγγίνιος Σχολή*.)

ιταλικά και γαλλικά έργα, με τον τίτλο: «Opere di varia letteratura latine, italiane, francesi, / etc.», τα οποία γράφονται στα ιταλικά.

Περιγραφή των αντικειμένων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Προέλευση των αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι εξής δωρητές εικόνων: η ποτέ Έλενα Καραγιάννη (φ. 4^τ), η χήρα Διαμάντη Θεοδοσίου (φ. 4^τ), Έλενα Ροδίτη (φ. 4^τ), Έλενα Αρμένη (φ. 4^ν), Μάρκος Gikanovich (φ. 4^ν), κάποια Ρωσίδα από το Pantapetto (φ. 5^τ), Ιωάννης Παπαδόπουλος (φ. 5^τ), η κυρία Catraro από την Τεργέστη (φ. 5^ν). Ενδιαφέρον παρουσιάζει στο κατάστιχο αυτό η μνημόνευση δωρητών από τη Ρωσία και την Τεργέστη, γεγονός που δείχνει τις σχέσεις της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας με τους ορθόδοξους λαούς της Ανατολικής Ευρώπης και τους έλληνες αποίκους των βενετικών κτήσεων στις ανατολικές ακτές της Αδριατικής.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στη Σχολή Φλαγγίνη και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1847
Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 53,2×38,8 εκ. Αποτελείται από τριάντα δύο φύλλα. Άγραφα φύλλα είναι τα: 1^{τ-ν} και 9^ν-32^ν. Η στάχωση είναι από χοντρό χαρτόνι. Η κατάσταση διατήρησης είναι πολύ καλή. Η καταγραφή γίνεται σε σχέση με το χώρο στον οποίο είναι τοποθετημένα τα αντικείμενα. Η ύλη καταγράφεται σε τέσσερις κατηγορίες που κατανέμονται σε τέσσερις στήλες και αφορούν το χώρο, την ποσότητα, το είδος και τις παρατηρήσεις.

Περιεχόμενο: Σύμφωνα με τους τίτλους της εξωτερικής ετικέτας και του φ. 2^τ, πρόκειται για ευρετήριο όλων των κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην εκκλησία και στη Σχολή Φλαγγίνη. Περιέχει μια καταγραφή του 1847 και είναι μερικώς αντίγραφο του προηγούμενου ευρετηρίου, γραμμένο από το ίδιο χέρι. Δεν περιέχει τον κατάλογο των βιβλίων της Σχολής Φλαγγίνη και τις μεταγενέστερες προσθήκες του προηγούμενου ευρετηρίου.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Ένα έτος (1847).

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλλιγραφική και ευανάγνωστη.

Γραφείς: Ο κώδικας έχει γραφεί από τον ίδιο γραφέα που έγραψε και τον προηγούμενο κώδικα.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρεται ο Γεώργιος Τζέτζος, guardian grande, που υπογράφει και τον κατάλογο.

Υπογραφές: Στο φ. 9^τ υπογράφει ο Γεώργιος Τζέτζος, guardian grande.

Τίτλοι καταγραφών: Στο εξώφυλλο υπάρχει κολλημένη ετικέτα που φέρει τον εξής τίτλο: «Inventario / Generale / Di Tutti gli effetti, ori, argenti, Sacre imagini, Paramenti, libri, appartenenti / alla Chiesa di S. Giorgio dei Greci e / Biblioteca nel Collegio Flangini / Anno 1847». Στο φ. 2^τ: «Inventario / di tutti gli effetti, ori, argenti, Sacre imagini, Paramenti detta / Chiesa, e tutto cio che appartiena alla medesima». Στις τέσσερις στήλες τίθενται τα ονόματα των τεσσάρων κατηγοριών, που αναφέρονται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Είδη αντικειμένων: Όλα τα είδη που περιέχονται στο προηγούμενο ευρετήριο, εκτός από τα βιβλία της Σχολής Φλαγγίνη.

Περιγραφή αντικειμένων: Όμοια με του προηγούμενου ευρετηρίου.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι δωρητές που καταγράφονται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στη Σχολή Φλαγγίνη.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1882

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 46,5×33 εκ. Αποτελείται από εκατό φύλλα, από τα οποία γραμμένα είναι μόνο τα 1^Γ-18^Γ και 19^Γ. Η στάχωση είναι από χοντρό χαρτόνι. Η κατάσταση διατήρησης του καταστίχου είναι καλή. Οι καταγραφές γίνονται ανάλογα με το χώρο στον οποίο ήταν τοποθετημένα τα αντικείμενα.

Περιεχόμενο: Πρόκειται για ευρετήριο της κινητής περιουσίας της εκκλησίας που συντάχθηκε το έτος 1882, το οποίο είναι συγχρόνως και πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής. Στα φφ. 16^Γ-17^Γ υπάρχει συμπληρωματική καταγραφή με τα αντικείμενα που βρίσκονται στο νοσοκομείο με χρονολογία 2 Ιουλίου 1893. Στα περιθώρια υπάρχουν αρκετές μεταγενέστερες προσθήκες.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Αναφέρεται στο έτος 1882.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλή.

Γραφείς: Διακρίνονται περισσότεροι από ένας γραφείς.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρονται οι Κωνσταντίνος Τζέτζος, Γεώργιος Αλωνεύτης, Γεώργιος Νιννής, Απόστολος Βαλαβάνης ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου και ο Σπυρίδων Καρακούλης ως επίτροπος.

Υπογραφές: Υπογράφουν στο φ. 15^{Γ-v} για την παραλαβή των αντικειμένων, οι Κωνσταντίνος Τζέτζος (10 Μαΐου 1882 και 23 Απριλίου 1888), Γεώργιος Αλωνεύτης (1 Απριλίου 1886), Γεώργιος Νιννής (6 Μαΐου 1890) και Απόστολος Βαλαβάνης (8 Ιουλίου 1892). Στο φ. 17^Γ τη συμπληρωματική καταγραφή υπογράφει ο Σπυρίδων Καρακούλης ως επίτροπος το 1893.

Τίτλοι καταγραφών: Στο φ. 1^Γ ως επικεφαλίδα τίθεται ο τίτλος: «Inventario / di tutti gli effetti, ori, argenti, immagini sacre, paramenti / della Chiesa, e tutto cio che appartiene alla medesima». Στις καταγραφές ως επικεφαλίδες τίθενται τα ονόματα των κτιρίων στα οποία ήταν τοποθετημένα τα αντικείμενα.

Είδη αντικειμένων: Όλα τα είδη των αντικειμένων που περιγράφονται και στα προηγούμενα ευρετήρια.

Περιγραφή αντικειμένων: Όμοια με εκείνη των προηγούμενων ευρετηρίων.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται έξι δωρητές, οι οποίοι είναι ξένοι: ο βαρόνος και η βαρονέσα Αλεξάνδρου Stael di Holstein (φ. 4^Υ), ο G.T. Μελίκης (φ. 9^Υ)⁵⁹, ο αρχιμανδρίτης Ρεμενε, ελεημοσυνάριος της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη (φ. 9^Υ)⁶⁰, η Μαρία Dubcizky χήρα Elgelmayer (φ. 18^Γ), η κοντέσα Όλγα ντε Μοντενέγκρο (φ. 18^Γ), ο Κωνσταντίνος, γενικός επίτροπος της Ιεράς Συνόδου, γραμματέας του Κράτους της Αγίας Πετρούπολης (φ. 19^Γ).

Δωρεές της Αδελφότητας προς άλλες ορθόδοξες εκκλησίες: Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι σε αυτό τον κώδικα σημειώνονται προσφορές της Αδελφότητας προς άλλες ορθόδοξες εκ-

59. Στα μεταγενέστερα κατάστιχα της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας, βρίσκεται γραμμένος ως μέλος από το 1856 κάποιος Μελίκης Θωμάς του Φραγκίσκου (ημερομηνία γεννήσεως 1835 - ημερομηνία θανάτου 1905), κτηματίας (Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 263 αριθ. 496). Άλλες πληροφορίες ή στοιχεία για το πρόσωπο αυτό δεν βρήκα. Ο G.T. Μελίκης που αναφέρεται στο κατάστιχο αυτό, το 1882 αγόρασε έναν πίνακα με το εσωτερικό του ναού του Αγίου Γεωργίου, έργο του Luigi Querina (βλ. κατάστιχο του 1882, φ. 9^Υ, και κατάστιχο ευρετήριου του 1904, φ. 4^Υ), ο οποίος σώζεται σήμερα στο Ελληνικό Ινστιτούτο (AMI 265, ελαιογραφία σε ύφασμα).

60. Ο ελεημοσυνάριος ήταν αξιωματούχος της εκκλησίας επιτετραμμένος για τη διανομή των ελεών. Το αξίωμα αυτό, που κατείχαν συνήθως ανώτατοι κληρικοί, τους έδινε το δικαίωμα να δίνουν σε κάποιο φτωχό το πρώτο φαγητό της βασιλικής τραπέζης ή αντί γι' αυτό χρηματική υποστήριξη. Για το αξίωμα του ελεημοσυνάριου, βλ. *Θρησκευτική και ηθική εγκυκλοπαίδεια*, 5, Αθήνα 1964, σ. 554.

κλησίες στην Ιταλία ή αλλού: 1) Το 1891, κατά τη θητεία του αβικαρίου Γεωργίου Νιννή, στάλθηκε ως δώρο ένα άμφιο σε μια φτωχή εκκλησία της Κέρκυρα (δεν αναφέρεται το όνομά της) (φ. 3^ρ). 2) Κατά τη θητεία του αβικαρίου Απόστολου Βαλαβάνη στάλθηκαν ως δώρα διάφορα άμφια στην ορθόδοξη εκκλησία της Barletta⁶¹ (Μπάρι) της Ιταλίας (φ. 3^ρ). 3) Στις 22 Αυγούστου 1892 κατά τη θητεία του αβικαρίου Α. Βαλαβάνη στάλθηκαν στην ελληνική εκκλησία στο Μπρίντζι⁶² διάφορα άμφια και έξι εικόνες (φ. 3^ρ· εικόνες αριθ. Κατ. 605-610). 4) Στις 15 Απριλίου 1889 και τις 15 Απριλίου 1890 στάλθηκαν σε ελληνική εκκλησία με το όνομα Villabadessa⁶³, ως δώρα, λειτουργικά σκεύη, άμφια, ευαγγέλιο, εκκλησιαστικά βιβλία και μια εικόνα (φ. 3^ρ· εικόνα αριθ. Κατ. 611).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Τιμή ή αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Μέσα στον κώδικα υπάρχουν πέντε λυτά έγγραφα που αφορούν καταλόγους και σημειώματα για αντικείμενα της εκκλησίας και της Αδελφότητας και χρονολογούνται στα έτη 1879, 1880, 1886, 1890 και 1899. Το χρονολογούμενο το 1890 παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί αναφέρεται σε ελληνική εκκλησία, η οποία μνημονεύεται και στον κώδικα, με το όνομα Villabadessa, και είναι πρώτη φορά που εμφανίζεται στις αρχειακές πηγές.

61. Το μεταναστευτικό ρεύμα των Ελλήνων προς τη Δύση, που είχε αρχίσει κυρίως μετά την Άλωση, θα συνεχιστεί και θα αυξηθεί σημαντικά κατά το τελευταίο τέταρτο του 17ου αιώνα, όλο το 18ο και στις αρχές του 19ου. Έτσι δημιουργούνται αξιόλογες ελληνικές παροικίες με ορθόδοξους ναούς και σχολεία στην κεντρική Ευρώπη, τη βόρεια Βαλκανική και τη νότια Ρωσία. Η παρουσία ελλήνων προσφύγων από την Ήπειρο και την Αλβανία στις επαρχίες της Κάτω Ιταλίας σημειώνεται ήδη από το 15ο αιώνα. (Για τον ελληνισμό της διασποράς μετά το 1453, βλ. Βακαλόπουλος, *Ελληνισμός της διασποράς*, σ. 231, 239· ο ίδιος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, σ. 74 κ.ε.· Manoussakas, *Le Grandi Comunità· Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ο ελληνισμός της διασποράς*.) Στα τέλη του 16ου αιώνα, οι Έλληνες στην πόλη Barletta, στην περιοχή του Μπάρι, τελούν τις θρησκευτικές τους λειτουργίες στην εκκλησία της Αγίας Μαρίας των Αγγέλων (Santa Maria degli Angeli). Η εκκλησία αυτή ιδρύθηκε το 1398 και παραχωρήθηκε στην ελληνική παροικία της Barletta στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, έως και το 1656, οπότε το κτίριο έκλεισε λόγω της πανώλης που έπληξε την περιοχή. Η ελληνική παροικία της Barletta, τα επόμενα χρόνια, θα καταφέρει να την πάρει στη δικαιοδοσία της δύο φορές, το 1789 και το 1861. Το 1987 η κινήτη περιουσία της πέρασε στη δικαιοδοσία της κοινότητας της Barletta. Οι εικόνες του τέμπλου της εκκλησίας αυτής αποδίδονται με μεγάλη πιθανότητα στον κρητικό ζωγράφο Θωμά Μπαθά, αν και μόνο μία φέρει την υπογραφή του. (Για την εκκλησία Santa Maria degli Angeli και τις εικόνες του τέμπλου της, βλ. Belli D'Elia (επιμ.), *Catalogo*, σ. 31, 39, 152-153, αριθ. 65, 66 και Χατζηδάκης, *Το έργο του Θωμά Μπαθά*, σ. 244, πίν. ΙΣΤ΄.) Σύμφωνα με το κατάστιχο αυτό, το 1892 η συνέλευση της Αδελφότητας αποφάσισε να στείλει ως δώρα διάφορα άμφια στην ελληνική εκκλησία της Barletta. Η εκκλησία αυτή, όπως προκύπτει από τα παραπάνω στοιχεία, πρέπει να είναι η εκκλησία της Santa Maria degli Angeli, εφόσον δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι υπήρχε και άλλη ορθόδοξη εκκλησία στην πόλη αυτή.

62. Στο Μπρίντζι υπήρχε ελληνική παροικία που διατηρήθηκε έως το 1680, οπότε και προσηλυτίστηκε στην ουνία και έτσι διαλύθηκε, για να ανασυσταθεί μετά το 1821, όταν κατέφυγαν εδώ Έλληνες από την Κέρκυρα και άλλες ελληνικές πόλεις. (Βακαλόπουλος, *Ελληνισμός της διασποράς*, σ. 239, και ο ίδιος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, σ. 79.) Σύμφωνα με το κατάστιχο αυτό, η Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας αποφάσισε να στείλει μερικά άμφια και εικόνες στην ελληνική εκκλησία του Μπρίντζι.

63. Η εκκλησία αυτή βρισκόταν, σύμφωνα με το λυτό έγγραφο που υπάρχει μέσα στον κώδικα, στο Teramo, στην περιφέρεια του Penne, στην κοινότητα Cerpagatti ή Rosciano (Giulianuova). Στην επαρχία Abruzzo, που βρίσκεται η Giulianuova, στην ανατολική ακτή της Ιταλίας, στην Αδριατική, νότια της Αγκόνας, σύμφωνα με τις έως τώρα γνωστές βιβλιογραφικές πληροφορίες, ο βασιλιάς της Νεάπολης Κάρολος Γ΄ ο Βουρβόνος (1716-1788) παραχώρησε στους πρόσφυγες Έλληνες, που είχαν καταφύγει εκεί, μεγάλες γαίες. Το 1744 είκοσι ένας κάτοικοι του ηπειρωτικού χωριού Πικέρνι εγκαταστάθηκαν στο χωριό Badessa του Abruzzo, όπου έκτισαν ορθόδοξη εκκλησία και τοποθέτησαν την εικόνα της Παναγίας Κρεμιζόβας, που είχαν φέρει από την πατρίδα τους. Είναι, λοιπόν, πολύ πιθανό η Villabadessa του εγγράφου και του κώδικα να είναι το παραπάνω χωριό Badessa, και η ελληνική εκκλησία να είναι η ορθόδοξη εκκλησία που έκτισαν οι πρόσφυγες από το ηπειρωτικό χωριό Πικέρνι. Είναι σημαντικό ότι στην παραλιακή αυτή ζώνη, όπου υπήρχαν αξιόλογες ελληνικές παροικίες, εμφανίζεται άλλη μία ελληνική εκκλησία, η ύπαρξη της οποίας προϋποθέτει και την ύπαρξη ελληνικού στοιχείου. Σε αυτή την εκκλησία και στον ιερέα της Δημήτριο Οικονόμου έστειλε η Αδελφότητα λειτουργικά σκεύη, άμφια, εκκλησιαστικά βιβλία και μία εικόνα. Ο Κ.Χ. Βάμβας, στη μελέτη του για τους Ελληνοαλβανούς που μετανάστευσαν στην Ιταλία, αναφέρεται διεξοδικά στους κατοίκους του χωριού Πικέρνι της Ηπείρου. (Κ.Χ. Βάμβα, *Περί των εν Ιταλία Ελληνοαλβανών και ιδίως περί*

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1898

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 43,5×0,31 εκ. Αποτελείται από εκατόν σαράντα οκτώ φύλλα που φέρουν οριζόντιες γραμμές. Γραμμένα είναι τα φύλλα 2^ο έως 23^ο. Η στάχωση είναι από χοντρό χαρτόνι και η κατάσταση διατήρησης αρκετά καλή. Η καταγραφή των αντικειμένων γίνεται κατά χώρους.

Περιεχόμενο: Περιέχει μια καταγραφή όλων των αντικειμένων της εκκλησίας και της Αδελφότητας. Ακόμη, υπάρχουν πολλά λυτά φύλλα σχεδίων του ευρετηρίου.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Επειδή ο κώδικας δεν φέρει χρονολογία, για τη χρονολόγησή του ως *terminus ante quem* θεωρώ τη χρονολογία 1899 των σημειωμάτων που παρατίθενται στο φ. 8^ο, ενώ η σύνταξή του τοποθετείται πιθανότατα στο 1898.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Καλή.

Γραφείς: Διακρίνεται ένας γραφέας.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Δεν αναφέρονται.

Υπογραφές: Δεν υπάρχουν.

Τίτλοι καταγραφών: Στο φ. 2^ο ως τίτλος τίθεται η επιγραφή: «*Inventario / di tutti gli effetti, ori, argenti, immagini / sacre, quadri, paramenti ecclesiastici, / libri, e tutto cio che appartiene alla Scuola di / S(a)n Nicolo dei Nazionali Greci ortodossi residenti in Venezia ad annessa Chiesa di S(a)n Giorgio*».

Είδη αντικειμένων: Καταγράφονται όλα τα αντικείμενα που περιέχονται και στα άλλα ευρετήρια.

Περιγραφή των αντικειμένων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι εξής δωρητές: Μαρία χήρα Engelmayer (φ. 2^ο), Κατερίνα Σέκιαρη από τη Χίο (φ. 4^ο), η κυρία Τουλουμάρη (φ. 4^ο)⁶⁴, Όλγα ντε Μοντενέγκρο (φ. 5^ο), ο αρχιεπίσκοπος Βενέδικτος Κραλίδης (φ. 8^ο)⁶⁵, η βασίλισσα της Σερβίας Ναταλία (φ. 10^ο), ο βαρόνος Αλέξανδρος Stael d'Holstein (φ. 11^ο), η κυρία Stamatevitch (φ. 13^ο), η μακαρίτισσα Giovannina (φ. 19^ο).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην Αδελφότητα και την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Χρονολογία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

Αξία αντικειμένων: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1904 ΚΑΙ 1949

Κώδικας από χαρτί, διαστάσεων 47,1×31,4 εκ. Αποτελείται από ενενήντα έξι φύλλα, πολλά από τα οποία είναι άγραφα. Παλαιά σελιδαρίθμηση: 1-141 (=φφ. 1^ο-71^ο). Η στάχωση είναι από σκληρό χαρτόνι. Η κατάσταση διατήρησης πολύ καλή. Οι καταγραφές γίνονται κατά χώρους και με επικεφαλίδα της καταγραφής το όνομα του κάθε χώρου. Είναι χωρισμένο σε δέκα τμήματα (*parti*) που αφορούν όλο το *Campo dei Greci*. Η αξία των κινητών και των ακινήτων σημειώνεται για κάθε

των εις Ελλάδα μεταναστευσάντων, *Παρνασσός* 1 (1887), σ. 24 κ.ε.: Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελλησισμού*, σ. 79.)

64. Στα επίσημα μητρώα θανάτων των μελών της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας, σημειώνεται ο θάνατος του Μιχαήλ Τουλουμάρη το 1903, ο οποίος, σύμφωνα και με την επιγραφή που υπάρχει πάνω στον τάφο του, γεννήθηκε το 1856 στην Κάλυμνο, ήταν έμπορος, νυμφευμένος, με κόρες (Παπαϊωάννου, Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου, σ. 288 αριθ. 120). Πιθανόν η κυρία Τουλουμάρη, που αναφέρεται στο κατάστιχο αυτό, να είναι η σύζυγος του Μιχαήλ Τουλουμάρη.

65. Ο αρχιεπίσκοπο Βενέδικτος Κραλίδης (Kraglievich) γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1765. Το 1805 εξελέγη ιεράρχης Δαλματίας και αργότερα και Ιλλυρίας και είναι ο πρώτος ορθόδοξος αρχιεπίσκοπος της Δαλματίας. Το 1826 αποσύρθηκε στη Βενετία όπου έχαιρε της εκτίμησης τόσο των Ελλήνων όσο και των Ιταλών, παρίστατο δε τακτικά στις ιεροτελεστίες στο ναό του Αγίου Γεωργίου και στις επίσημες εορτές χοροστατούσε ο ίδιος. Σύμφωνα με τη ληξιαρχική πράξη θανάτου του, που υπάρχει στο αρχείο της Αδελφότητας, και τη διαθήκη του, πέθανε το 1862 και άφησε στο ναό του Αγίου Γεωργίου μερικά από τα άμφιά του και την προσωπογραφία του, έργο του Locatelli. Βλ. σχετικά, Κ. Μέττζιος, *Μνημεία μακεδονικής ιστορίας*, Θεσσαλονίκη 1947, σ. 513-521.

αντικείμενο ή ακίνητο ξεχωριστά, και η συνολική αξία της ακίνητης και κινητής περιουσίας συμπο-
σούται στο εισαγωγικό σημείωμα.

Περιεχόμενο: Περιέχει μια γενική καταγραφή των κινητών και ακινήτων του 1904, Νοεμβρίου
19 (φφ. 4¹-56¹) και μια καταγραφή των κινητών του 1949, Μαΐου 2 (φφ. 57¹-70¹). Στο τέλος της κατα-
γραφής αυτής καταχωρίζεται σημείωμα στο οποίο αναφέρεται ότι το ευρετήριο συντάχθηκε από
τον αντιπρόεδρο Κωνσταντίνο Μέρτζιο με τη συνεργασία του οικονόμου και αρχιγραμματέα Σερ-
γίου Λυκούδη. Σύμφωνα με το αναλυτικότερο εισαγωγικό σημείωμα που υπάρχει στα φφ. 1¹-2¹, η
Αδελφότητα αποφάσισε να προχωρήσει στη σύνταξη νέου ευρετηρίου, σύμφωνα με τα άρθρα του
κανονισμού της 5ης Φεβρουαρίου 1891 για τα δημόσια και αγαθοεργά ιδρύματα και επειδή τα
προηγούμενα ευρετήρια δεν ανέφεραν την αξία των επιμέρους κινητών. Στα φφ. 70¹-71¹, 72¹-73¹
ακολουθούν συμπληρωματικές καταγραφές των ετών 1951, 1953, 1954 και 1955. Μέσα στον κώδικα
υπάρχουν λυτά φύλλα με συμπληρωματικά ευρετήρια διαφόρων εποχών και ένα αστάχωτο τεύχος
που περιέχει πρόχειρα σημειώματα του ευρετηρίου του 1904.

Χρονικό διάστημα που καλύπτει ο κώδικας: Αναφέρεται στα έτη 1904 και 1949.

Γλώσσα: Ιταλική.

Γραφή: Αρκετά καλή.

Γραφείς: Οι καταγραφές του 1904 και του 1949 έχουν γίνει από τον ίδιο γραφέα, ενώ οι συμπλη-
ρωματικές καταγραφές από άλλα χέρια.

Μέλη διοικητικού συμβουλίου: Αναφέρονται ο Απόστολος Βαλαβάνης, επίτροπος (commissario
official), στο εισαγωγικό σημείωμα με ημερομηνία 19 Νοεμβρίου 1904, και οι Κωνσταντίνος Μέρτζιος,
αντιπρόεδρος (vice-presidente) και Σέργιος Λυκούδης, οικονόμος και αρχιγραμματέας (economo e
cancelliere), στην καταγραφή του 1949.

Υπογραφές: Ο Απόστολος Βαλαβάνης υπογράφει το εισαγωγικό σημείωμα του 1904 και οι
Κωνσταντίνος Μέρτζιος και Σέργιος Λυκούδης το εισαγωγικό σημείωμα της καταγραφής του 1949.

Τίτλοι καταγραφών: Στο εξώφυλλο υπάρχουν δύο ετικέτες με τους εξής τίτλους: «COMUNITA
GRECA ORTODOSSA / IN VENEZIA» και «Inventario». Ως επικεφαλίδα του εισαγωγικού σημειώμα-
τος στα φφ. 1¹-2¹ τίθεται ο τίτλος: «Inventario generale del patrimonio mobile ed immobile di proprieta
della Nazione Greca di Venezia».

Είδη αντικειμένων: Όλα τα κινητά αντικείμενα που καταγράφονται και στα άλλα ευρετήρια
και επιπλέον όλη η ακίνητη περιουσία και οι καταθέσεις της Αδελφότητας.

Περιγραφή των αντικειμένων: Η περιγραφή είναι αρκετά λεπτομερής, με την αξία του κάθε
αντικειμένου ή ακινήτου σε λιρέτες, την αναφορά πολλές φορές των ζωγράφων, όταν πρόκειται
για εικόνες, και τη χρονολογία πολλών έργων.

Προέλευση αντικειμένων: Από δωρεές και κληροδοτήματα. Καταγράφονται οι εξής δωρητές ει-
κότων: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης (φ. 57¹), Μαρία χήρα Δημητρίου Παλαιολόγου (φ. 63¹), Ιωάν-
νης και Γεώργιος Μάνεσης (φ. 65¹), Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης και χήρα του Σπύρου
Γιαννιώτη (φ. 64¹), Ιάκωβος Τζαντήρης (φ. 61¹), Μαρία Καγιάννη (φ. 60¹), Γεώργιος Μαράς (φφ. 58¹,
64¹), Φραντζέσκος Τριβιζάς και οι γονείς του Γεώργιος και Μαρία (φ. 62¹), μοναχή Καταφυγή
Τζαγκαρελοπούλα (φ. 59¹), Διονύσιος Ταρωνίτης (φ. 59¹-¹), Γεώργιος Κορνάρος (φ. 61¹), Ζαχαρίας
Βερούκιος (φ. 71¹), Άννα Maina χήρα de Gambert (φ. 58¹), Ιωάννης Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος (φ.
58¹), ο ποτέ Ιωάννης Λιασίδης (φ. 61¹), Φραγκίσκος Τρομπόνης (φ. 64¹), Ιωάννης Σολδάκης (φ. 65¹),
Διαμάντη χήρα Χρήστου Θέμελη (φ. 64¹-¹), Παπαϊωάννου Ρούσατου (φ. 60¹), Ludmilla Generala
Sloutzky (φ. 61¹), Έλενα Radich (φ. 62¹), αδελφή Μαρία Έλενα Βάρδα (φ. 57¹), Μαρία Μπογδάνο
(φ. 59¹).

Τα αντικείμενα ανήκουν: Στην Αδελφότητα.

Χρονολογία αντικειμένων: Αναφέρεται σε πολλά αντικείμενα, κυρίως εικόνες.

Αξία αντικειμένων: Στον κατάλογο του 1904, σε κάθε αντικείμενο αναφέρεται η τιμή σε λιρέτες
και στο τέλος κάθε επιμέρους καταγραφής δίνεται το σύνολο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Η καταγραφή των εικόνων στα ευρετήρια και προβλήματα ταύτισης

Οι κατάλογοι καταγραφής της περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας, στους οποίους καταγράφονται και οι εικόνες, αποτελούν σημαντικές πηγές για την ιστορία των εικόνων. Για τα πρώτα χρόνια μετά την ίδρυση της Αδελφότητας, είναι γνωστοί δύο κατάλογοι σε λυτά χειρόγραφα ευρετήρια, ένας του 1477⁶⁶ και ένας του 1498⁶⁷. Όσα λυτά χειρόγραφα ευρετήρια περιέχουν και εικόνες έχουν τοποθετηθεί σήμερα στο Registro 49.

Πολύτιμη πηγή πληροφοριών για την ιστορία των εικόνων στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα αποτελεί ο κατάλογος του 1528, Νοεμβρίου 6, που είναι γραμμένος στα φφ. 138^v-139^r του Registro 129, καταστίχου πληρωμών εγγραφών και συνδρομών μελών της Αδελφότητας για τα έτη 1498-1530. Ο κατάλογος αυτός, παρόλο που είναι γραμμένος στα φύλλα καταστίχου με άλλο περιεχόμενο, παρέχει σημαντικές πληροφορίες για τα κινητά αντικείμενα της Αδελφότητας και της εκκλησίας, σε μια περίοδο που τα μέλη της ασκούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα σε χώρο του καθολικού ναού του Αγίου Βλασίου, γιατί ακόμη δεν είχαν δικό τους ορθόδοξο ναό⁶⁸. Οι πληροφορίες που παρέχονται, κυρίως για τις παλαιότερες εικόνες που σώζονται στη συλλογή, είναι πολύτιμες, γιατί διευκρινίζεται η προέλευση πολλών από αυτές. Ο κατάλογος περιέχει επίσης πληροφορίες για τις τιμές των εικόνων, για τις εικόνες που ήταν τοποθετημένες στην αψίδα του Αγίου Βλασίου και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν στην πρώτη μικρή εκκλησία και μετά στη μεγάλη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου⁶⁹, καθώς και για εικόνες που σήμερα δεν υπάρχουν.

Το πρώτο γνωστό κατάστιχο καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα και συνδέεται με τη σύσταση της Αδελφότητας ως οργανωμένου σωματείου, που όφειλε να τηρεί επίσημα βιβλία: κατάστιχα εγγραφής μελών, οικονομικά βιβλία εσόδων και εξόδων, βιβλία καταχώρισης των κινητών της αντικειμένων, πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής κ.ά.

Οι κατάλογοι εικόνων οι γραμμένοι σε κατάστιχα που περιέχουν την περιουσία της Αδελφότητας αρχίζουν από το 1587, δηλαδή πενήντα εννέα χρόνια μετά τον κατάλογο του 1528. Τα δύο πρώτα κατάστιχα ευρετήρια (1587-1647 και 1648-1681) αναφέρονται στο δεύτερο μισό του 16ου και στο 17ο αιώνα έως το 1681. Από το τρίτο ευρετήριο κάθε κατάστιχο αντιστοιχεί στο χρόνο που αναφέρεται, εκτός από το κατάστιχο των ετών 1780-1790, το κατάστιχο των ετών 1853-1910, και το τελευταίο κατάστιχο, που αναφέρεται στα έτη 1904 και 1949.

Οι κατάλογοι αυτοί, μαζί με τις άλλες αρχειακές μαρτυρίες, συνδέονται με την καλλιτεχνική ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας, γιατί από αυτούς προκύπτουν νέα στοιχεία για την κίνηση των εικόνων, τους ζωγράφους, τα εικονογραφικά θέματα, την τεχνοτροπία, την προέλευση και το ενδιαφέρον της Αδελφότητας για τις εικόνες.

66. Ο κατάλογος δημοσιεύτηκε από τον Κ.Θ. Δημαρά, Βενετία: 1477, 1828. Ανέκδοτα κείμενα, *Θησαυρίσματα* 1 (1962), σ. 1-9. Βλ. και Π. Μαστροδημήτρης, Γεώργιος Τρεβίζιος (πρω του 1423-1485) κωδικογράφος του Βησσαρίωνος και ιερέως των εν Βενετία Ελλήνων, *Θησαυρίσματα* 8 (1971), σ. 57 σημ. 23, το ελληνικό κείμενο. Για τη λατινική μετάφρασή του, βλ. Fedalto, *Ricerche storiche*, σ. 119-120.

67. Φ. Μαυροειδή-Πλουμίδη, Νέες ειδήσεις για την ελληνική παροικία της Βενετίας (1493-1499), *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 68, 75-77.

68. Για την πρώτη εκκλησία, βλ. Ε. Μπρούσαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*, σ. 63 κ.ε. και Μανούσασκας, *Επισκόπησις*, σ. 249 σημ. 22.

69. Για τον κατάλογο του 1528, βλ. Τσελέντη, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 173-177.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τρεις πρώτοι κατάλογοι, που χρονολογούνται από το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, έως και τα τέλη του 17ου αιώνα, γιατί αναφέρονται σε χρονικές περιόδους που η Αδελφότητα αναπτύσσεται και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την καθιέρωσή της στη βενετική κοινωνία. Όμως και οι μεταγενέστεροι κατάλογοι είναι σημαντικοί, γιατί αντιστοιχούν σε περιόδους οικονομικής δυσπραγίας και εσωτερικών προβλημάτων της Αδελφότητας και δείχνουν ότι η Αδελφότητα, ως εστία του απόδημου ελληνισμού, προσπαθεί στις περιόδους αυτές να διατηρήσει την εθνική παράδοση τόσο με τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας όσο και με την τήρηση των κανόνων της ορθοδοξίας, όπως προκύπτει από τη λατρεία των εικόνων.

Το 18ο αιώνα, η ίδρυση ελληνικών τυπογραφείων στη Βενετία είχε ως αποτέλεσμα τη διάδοση ελληνικών βιβλίων σε όλη την Ανατολή, και μάλιστα βιβλίων με ορθόδοξο θρησκευτικό περιεχόμενο. Πολλοί Έλληνες συγγραφείς έρχονται στη Βενετία για να τυπώσουν τα βιβλία τους, συμβάλλοντας με τα συγγράμματά τους και τη διδασκαλία τους στον αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας⁷⁰. Παρ' όλες τις εκκλησιαστικές ανωμαλίες, που θα πλήξουν την Ελληνική Αδελφότητα κατά την περίοδο αυτή⁷¹, το διοικητικό της συμβούλιο εξακολουθεί να καταγράφει την περιουσία της σε καταλόγους, όπως και τα προηγούμενα χρόνια.

Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα η Αδελφότητα προσπαθεί να επιβιώσει κάτω από την αυστριακή κατοχή διατηρώντας τους θεσμούς της. Η βοήθεια γενναιοδωρων ευεργετών, όπως του Κωνσταντίνου Μπογδάνου⁷² και του Ιωάννη Παπαδόπουλου⁷³, υπήρξε σημαντική για τη στήριξή της. Στους καταλόγους της εποχής αυτής καταγράφονται δωρητές που δωρίζουν εικόνες ορθόδοξης τεχνοτροπίας, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση της ορθόδοξης παράδοσης.

Τα κατάστιχα που περιέχουν καταλόγους των κινητών της Ελληνικής Αδελφότητας αρχίζουν να παίρνουν τη μορφή ευρετηρίων κυρίως από το τρίτο κατάστιχο (Reg. 101), όπου το κάθε αντικείμενο καταγράφεται χωριστά κατά είδος αλλά και σε επιμέρους κατηγορίες και σε σχέση με το χώρο που ήταν τοποθετημένο, έτσι ώστε να διευκολύνεται η ταύτιση των αντικειμένων. Όλοι οι κατάλογοι περιέχουν τα ίδια είδη αντικειμένων, εκτός από τον τελευταίο στον οποίο καταχωρίζεται και η ακίνητη περιουσία της Αδελφότητας. Από τον κατάλογο του 1683 κυρίως, οι εικόνες καταγράφονται κατά χώρους (εκκλησία με επιμέρους διάκριση σε ιερό, κυρίως ναό, γυναικωνίτη, *Scola grande*⁷⁴ κ.λπ.).

70. Για την ίδρυση ελληνικών τυπογραφείων στη Βενετία και τη διάδοση ελληνικών βιβλίων κατά το 18ο αιώνα, βλ. γενικά Πλουμίδης, *Το βενετικόν τυπογραφείον του Δημητρίου και του Πάνου Θεοδοσίου*: Βελουδής, *Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκήδων*: G. Plumidis, *Tre tipografie di libri greci*: Salicata, Saro e Bortoli, *Ateneo Veneto* 9 (1971), σ. 245-251· Λιάτα, *Ειδήσεις*, σ. 1-35.

71. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*.

72. Κ.Ν. Τριανταφύλλου, Κωνσταντίνος Μπογδάνος Πατρεύς εν Βενετία εθνικός ευεργέτης, *Θησαυρίσματα* 4 (1967), σ. 190-213· Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 38, 53, 59-60, 62-65, 109, 113-114, 175 σημ. 249, 257, 258, σ. 176 σημ. 262, σ. 246 σημ. 193· Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 261.

73. Βελουδής, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 190 και για τις εικόνες του αγίου Γεωργίου και του αγίου Νικολάου, σ. 44. Βλ. και Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 59-60, 64-65, 92-93, 130· Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 261.

74. *Scola grande*: Η αναφορά εμφανίζεται στα Reg. 101: 12 Αυγούστου 1683, φ. 56^ο, Reg. 102: 18 Ιανουαρίου 1763/4, φ. 15^ο, και ακατάγραφο κατάστιχο ευρετήριο του 1770, Μαρτίου 27: φ. 19^ο. Πρόκειται μάλλον για το κτίριο της Ελληνικής Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου (βλ. Μανούσακας - Παλιούρας, *Οδηγός*, σ. 21). Για το θεσμό και την ίδρυση των Αδελφοτήτων (*Scuole Grandi*) στη Βενετία, βλ. B. Pullan, *La politica sociale della Repubblica di Venezia 1500-1620*, Roma 1982· για τα μεταγενέστερα χρόνια, ο ίδιος, *Le Scuole Grandi e la loro opera nella quadro della controriforma*, *Studi Veneziani* 14 (1972), σ. 83-109.

Η καταγραφή των εικόνων στα κατάστιχα ευρετήρια

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 93 (Reg. 93: 1587-1647)

Στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα εισάγονται στην εκκλησία και την Αδελφότητα τέσσερις εικόνες από τις οποίες δεν σώζεται καμιά. Το 1606 καταγράφονται δύο εικόνες (η μία ταυτίζεται με την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας, αριθ. Κατ. 122), ενώ τον επόμενο χρόνο, το 1607, καταγράφονται δέκα εικόνες, από τις οποίες οι έξι είναι νέες εικόνες, και το 1608 παραδίδονται και οι δέκα. Το 1611 παραδίδονται όλες οι εικόνες του 1608 συν ακόμη μία, η Παναγία Φοβερά Προστασία (αριθ. Κατ. 44). Οι έντεκα αυτές εικόνες παραδίδονται το 1613. Το 1615 καταγράφονται δεκαεπτά εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται οι έντεκα που παραδίδονται από το 1613 και εισάγονται έξι νέες εικόνες. Το 1617 παραδίδονται δεκαεπτά εικόνες συν μία εικόνα με τον άγιο Νικόλαο που αγόρασε ο Γεώργιος Πλουτίνος (αριθ. Κατ. 573). Το 1618 και το 1620 παραδίδονται οι δεκαοκτώ εικόνες, που έχουν καταγραφεί στα προηγούμενα ευρετήρια. Το 1622 παραδίδονται οι δεκαοκτώ προηγούμενες εικόνες και καταγράφεται μια νέα, και παραδίδονται όλες το 1623. Το 1624 παραδίδονται οι εικόνες που καταγράφονται στο ευρετήριο του 1623, επομένως δεν εισάγεται καμιά νέα εικόνα, όπως και το 1628. Το 1629 παραδίδονται οι εικόνες που καταγράφονται το 1628. Το 1632 παραδίδονται οι επτά εικόνες που φυλάσσονται στη λειψανοθήκη του ιερού και το 1634 παραδίδονται οι παραπάνω εικόνες και εισάγεται μια νέα εικόνα. Όλες αυτές οι εικόνες παραδίδονται και καταγράφονται και το 1636. Το 1639 καταγράφονται και παραδίδονται και οι οκτώ εικόνες που καταγράφονται το 1636. Το 1640, το 1641 και το 1646 δεν καταγράφεται καμιά εικόνα, ενώ το 1647 καταγράφονται είκοσι οκτώ εικόνες. Η προέλευση των εικόνων είναι, όπως έχει ήδη αναφερθεί, από δωρεές, κληροδοτήματα ή προσφορές μελών της Ελληνικής Αδελφότητας και από δωρεές ή προσφορές ανθρώπων από άλλα μέρη. Από τους είκοσι εννέα δωρητές που αναφέρονται στο κατάστιχο αυτό, οι πέντε έχουν δωρίσει εικόνες και οι δύο από αυτούς προέρχονται από ξένες χώρες (ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος και ο Νικόλαος Πετράσκου).

Περιγραφή των εικόνων: Ο τρόπος περιγραφής των εικόνων είναι ίδιος για όλες τις καταγραφές του καταστίχου αυτού: η ποσότητα, το είδος (quadro), το θέμα είναι τα σταθερά στοιχεία των καταγραφών. Το πλαίσιο, οι επενδύσεις και οι διακοσμήσεις, το υλικό, η τεχνοτροπία δεν αναφέρονται πάντα. Από το πρώτο μισό του 17ου αιώνα αναφέρεται ο χώρος στον οποίο φυλάσσονται οι εικόνες μαζί με άλλα πολύτιμα αντικείμενα, όπως λειτουργικά σκεύη, ιερά λείψανα και εντάλματα πληρωμής. Η Αδελφότητα, έχοντας σταθεροποιήσει τη θέση της ως θρησκευτικός και διοικητικός θεσμός κατά τη διάρκεια του περασμένου αιώνα, μπορεί πλέον να ασχολείται με τη διαφύλαξη και την τακτοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων. Τα θέματα των εικόνων που εμφανίζονται συχνότερα είναι η Παναγία βρεφοκρατούσα, ο άγιος Γεώργιος ως προστάτης της εκκλησίας, η Γέννηση του Χριστού, ο Σωτήρας Χριστός. Στο τέλος του πρώτου μισού του 17ου αιώνα, οπότε παρατηρείται μια αύξηση των εισαγόμενων εικόνων –περίπου 40% σε σχέση με τις παλαιότερες εισαγωγές–, εμφανίζονται και άλλα θέματα, όπως ο άγιος Ιωάννης Βαπτιστής, ο άγιος Γεώργιος και η αγία Παρασκευή, οι άγιοι Πέτρος και Παύλος, ο άγιος Κωνσταντίνος αυτοκράτορας, ο Επιτάφιος Θρήνος, το Μη μου άπτου, η Μεταμόρφωση του Χριστού, οι τρεις Μάγοι, ο Χριστός στο Όρος των Ελαιών, ο Χριστός προσευχόμενος στον κήπο της Γεθσημανής, ο άγιος Θεόδωρος με τα μαρτύριά του. Ωστόσο, κυριαρχούν τα θέματα με την Παναγία βρεφοκρατούσα, αλλά τώρα και με άλλους αγίους.

Δωρητές: Καταγράφονται οι εξής: 1) Ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος που έστειλε με τον Απόστολο Τσιγαρά τρεις εικόνες (1592, φ. 6^r). 2) Ο αρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας Γαβριήλ Σεβήρος, που δώρισε διάφορα άμφια και μία εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με τους είκοσι τέσσερις ύμνους (1592, φ. 6^r, 1634, φ. 48^v). 3) Ο Νικόλαος Πετράσκου, γιος του Μιχαήλ Βοϊμόντα, ηγεμόνα της Βλαχίας, έστειλε μία εικόνα της Παναγίας και άμφια (1606, φ. 18^r). 4) Κάποια κυρία Μαρία, που χάρισε μια εικόνα της Παναγίας (1615, φ. 31^{r-v}). 5) Ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράφτη, δώρισε μία εικόνα της Παναγίας (1647, φ. 79^r). Ανάμεσα στους δωρητές δηλώνεται και ο Γεώργιος Πλου-

τινός, που αγόρασε από τον Ανδρέα Κουβλή (guardian) μια εικόνα με την παράσταση του αγίου Νικολάου (1617, φ. 36^r).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Μερικές φορές τα θέματα των εικόνων γράφονται στα ελληνικά ή με συμφυρμό ελληνικού και λατινικού αλφαβήτου: «Ο επιτάφιος θρήνος» (αριθ. Κατ. 165), «Mimu άπτου» (αριθ. Κατ. 112), «Η υπερφία προσοϋχή» (αριθ. Κατ. 279).

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Αναφέρεται τεχνοτροπία «alla latina» (π.χ. εικόνα αριθ. Κατ. 282), «pittura greca» (π.χ. εικόνα αριθ. Κατ. 112) και «pittura moscovita».

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 100 (Reg. 100: 1648-1681)

Γίνονται δεκαεπτά καταχωρίσεις, όλες πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής· από αυτές οι πέντε είναι συγχρόνως και καταγραφές. Οι εικόνες καταγράφονται κατά χώρους (Scoletta, εκκλησία, Αδελφότητα, οικία του αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού⁷⁵).

Περιγραφή των εικόνων: Η περιγραφή των εικόνων δεν διαφέρει εκείνης του καταστίχου 93: η ποσότητα, το είδος (quadro), το θέμα της εικόνας. Η περιγραφή των επενδύσεων και των άλλων κοσμημάτων καθώς και το είδος του πλαισίου δεν αναφέρονται πάντα.

Δωρητές: Καταγράφονται επτά δωρητές: 1) Ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράφτη, που χαρίζει μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας (αριθ. Κατ. 514). Η εικόνα αυτή καταγράφεται πρώτη φορά στο ευρετήριο του 1647, έπειτα το 1648 και από το 1652 παραδίδεται με πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1668, ενώ στους μεταγενέστερους καταλόγους δεν εντοπίστηκε. 2) Ο ποτέ εφημέριος Πρόχορος Γαλούρης, που άφησε τρεις εικόνες στην εκκλησία, οι οποίες καταγράφονται στις 26 Δεκεμβρίου 1653: Η εις Άδου άθροδος (αριθ. Κατ. 102), η Ανάσταση του Χριστού (αριθ. Κατ. 439), κεφαλή του Προδρόμου και δύο άγγελοι που κρατούν ειλητό (αριθ. Κατ. 440). 3) Ο Μιχαήλ Κορέσης δώρισε μία εικόνα του Σωτήρα Χριστού (αριθ. Κατ. 544). Η εικόνα αυτή καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1655, Μαρτίου 14. 4) Ο ιερομόναχος Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, όπως σημειώνεται στην καταγραφή της 11ης Ιουνίου 1659, άφησε στην εκκλησία, με τη διαθήκη του, την οποία συνέταξε την 1η Μαρτίου 1658 και βρίσκεται κατατεθειμένη στις πράξεις του βενετού νοταρίου Nicollo Vellano⁷⁶ έντεκα εικόνες. Οι εικόνες αυτές είναι οι εξής: α) Πέντε εικόνες από ίασπη των οποίων δεν αναφέρεται το θέμα. β) Η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνος. γ) Ο άγιος Παντελεήμων με τα θαύματά του. δ) Ο άγιος Μάμας με τα θαύματά του. ε) Η Κυριακή της Ορθοδοξίας. στ) Ο άγιος Γεώργιος και τα θαύματά του. ζ) Ο άγιος Νικόλαος και τα θαύματά του⁷⁷. 5) Ο ποτέ Ανδρέας Χαλκιόπουλος άφησε μία εικόνα του αποστόλου Ανδρέα, την οποία ταυτίζω με την εικόνα του αποστόλου Ανδρέα του

75. Reg. 93, φ. 80^r. Η Ελληνική Αδελφότητα από την αρχή προσπάθησε να εξασφαλίσει κατοικία στους ιερείς της. Την υποχρέωση αυτή τη διατήρησε και αργότερα με την καθιέρωση του θεσμού του Μητροπολίτη Φιλαδελφείας (βλ. Μανροειδή, *Συμβολή*, σ. 37). Για τους Μητροπολίτες Φιλαδελφείας στην Αδελφότητα, βλ. Μανούσακας, *Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης*, σ. 170-210 και 473-474).

76. Κ.Δ. Μέριτζιος, *Διαθήκη του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη, Ο Μικρός Ελληνομνήμων* τχ. 2, Ιωάννινα 1960, σ. 44-51.

77. Οι εικόνες αυτές πιστεύω ότι ταυτίζονται με τις παρακάτω εικόνες που σώζονται στη συλλογή: α) η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνος, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη (αριθ. Κατ. 78), β) η Κυριακή της Ορθοδοξίας του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη (αριθ. Κατ. 79), γ) η Περιτομή του Χριστού, από ίασπη (αριθ. Κατ. 81), δ) ο ναός του Σολομώντος του ζωγράφου Ιωάννου Απακά, από ίασπη (αριθ. Κατ. 95), ε) η Δευτέρα Παρουσία του ίδιου ζωγράφου, από ίασπη (αριθ. Κατ. 96), στ) ο άγιος Γεώργιος έφιππος φονεύει το δράκοντα (αριθ. Κατ. 118), ζ) ο άγιος Νικόλαος ένθρονος με σιγηές με τα θαύματά του (αριθ. Κατ. 142).

Πρωτοκλήτου, που φέρει την υπογραφή του ιερέως Εμμανουήλ Τζάνε (αριθ. Κατ. 124). 6) Ο ιερέας Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής, ζωγράφος και εφημέριος της εκκλησίας, δώρισε μία εικόνα με τον άγιο Αλύπιο (αριθ. Κατ. 125), στις 16 Μαρτίου 1660, που αποδίδεται στον ίδιο σύμφωνα με τα τεχνοτροπικά της στοιχεία⁷⁸. 7) Ο ποτέ αιδεσιμότατος Θεοφάνης Καλογεράς από το Ρέθυμνο άφησε με τη διαθήκη του μαζί με άλλα κειμήλια και οκτώ εικόνες στην εκκλησία, που καταγράφονται στις 19 Απριλίου 1661: Η Μεταμόρφωση του Κυρίου, ρωσικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 456), ο άγιος Νικόλαος επίσης ρωσικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 457) και έξι εικόνες με την παράσταση της Παναγίας βρεφοκρατούσας, από τις οποίες η μία μόνον αναφέρεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους (αριθ. Κατ. 458).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σε τρεις εικόνες που σώζονται σήμερα στη συλλογή: «Ο επιτάφιος θρήνος» (αριθ. Κατ. 165), «Μη μου άπτου» (αριθ. Κατ. 112), «Η υπερφία προσευχή». Η τελευταία εικόνα, σύμφωνα και με μεταγενέστερες αρχειακές πληροφορίες, ταυτίζεται με την εικόνα του Χριστού προσευχομένου, δυτικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 279).

Ζωγράφοι: Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής, ο οποίος αναφέρεται ως εφημέριος της εκκλησίας (φ. 39^ρ).

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Σε οκτώ εικόνες αναφέρεται η τεχνοτροπία: σε τέσσερις «alla latina» (αριθ. Κατ. 279, 280, 282, 380) και σε τέσσερις «pittura greca» (αριθ. Κατ. 57, 112, 512, 550).

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 101 (Reg. 101: 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1683)

Καταγράφονται συνολικά ενενήντα οκτώ εικόνες κατά χώρους (κυρίως ναός, ιερό, γυναικωνίτης, Scoletta, Scuola Grande, οικία του εκάστοτε αρχιεπισκόπου). Οι εικόνες που καταγράφονται σε αυτό το κατάστιχο κατά έτη είναι:

1648: Στη Scoletta είκοσι μία εικόνες και στην κατοικία του αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού εννέα εικόνες και τέσσερις προσωπογραφίες. Σύνολο τριάντα εικόνες και τέσσερις προσωπογραφίες.

1652: Παραδίδονται οι προηγούμενες εικόνες.

1653: Παραδίδονται οι δέκα εικόνες που φυλάσσονται στη Scoletta, καθώς και οι εννέα που φυλάσσονται στο χρηματοκιβώτιο (πρόκειται γι' αυτές που το 1648 βρισκόνταν στην κατοικία του αρχιεπισκόπου Βελλεριανού). Εισάγονται άλλες τέσσερις εικόνες. Σύνολο είκοσι τρεις εικόνες.

1654: Παραδίδονται είκοσι οκτώ εικόνες.

1655: Παραδίδονται όλες οι εικόνες που είχαν καταγραφεί το 1648 με τη διευκρίνιση ότι οι εικόνες που βρίσκονται στη Scoletta είναι είκοσι πέντε.

1656: Παραδίδονται οι εννέα εικόνες που φυλάσσονταν μέσα στο κιβώτιο με τα ιερά λείψανα, οι επτά που φυλάσσονταν στην κοσμηματοθήκη στη Scoletta και δεκαεπτά που καταγράφονται στο ευρετήριο της 25ης Μαρτίου 1648, με τη διευκρίνιση ότι οι εικόνες που βρίσκονται στη Scoletta είναι τριάντα.

1657: Παραδίδονται δύο εικόνες με την Παναγία βρεφοκρατούσα, που φυλάσσονταν στη λειψανοθήκη και επτά που φυλάσσονταν στη θήκη στη Scoletta. Σύνολο εννέα εικόνες.

1658: Παραδίδονται οι εννέα προηγούμενες εικόνες.

78. Reg. 100, φ. 39^ρ: «1660 Adi 16 Marzo. / No 1: Quadro di Santo Alipio con sua cornizza nera donato a questa V(eneran)da Chiesa il m(agnifi)co R(everendissim)o / Pappa Emanuel Zane de Pugniali atual Capellano p(rese)nte et acetato dal Ec(cellentissim)o S(igno)r Giac(om)o / Calichiopullo G(uardian) G(rande), S(ignor) Pano Micho gover(nato)r, S(igno)r Michel Libona Vicario» (εικόνα αριθ. Κατ. 125). Chatzidakis, *Icones*, σ. 131-132, αριθ. 109.

1659: Παραδίδονται οι εννέα παραπάνω εικόνες και εισάγονται έντεκα εικόνες που δώρισε ο ιερέας Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, σύμφωνα με τη διαθήκη του. Σύνολο είκοσι εικόνες.

1660: Παραδίδονται εννέα και εισάγεται μία εικόνα που δώρισε ο ιερέας Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής. Σύνολο δέκα εικόνες.

1661: Παραδίδονται εννέα εικόνες και εισάγονται οκτώ που άφησε στην εκκλησία ο Θεοφάνης Καλογεράς. Σύνολο δεκαεπτά.

1662: Παραδίδονται εννέα εικόνες.

1663: Παραδίδονται οι προηγούμενες εικόνες.

1664: Παραδίδονται έντεκα εικόνες.

1667: Παραδίδονται έξι εικόνες.

1668: Παραδίδονται εννέα εικόνες.

1669: Παραδίδονται οκτώ εικόνες.

Περιγραφή των εικόνων: Η περιγραφή δεν διαφέρει από αυτή των προηγούμενων ευρετηρίων: η ποσότητα, το είδος (quadro), το θέμα. Η επένδυση, το πλαίσιο και άλλα κοσμήματα δεν αναφέρονται πάντα.

Δωρητές: Αναφέρονται έξι δωρητές: 1) ο Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτας, που δώρισε στην εκκλησία μία εικόνα με την παράσταση της Παναγίας, επενδεδυμένη με ασήμι, με κορνίζα επίχρυση και ανάγλυφη, η οποία όμως του επεστράφη (αριθ. Κατ. 507). Στο βιβλίο Πρακτικών της Αδελφότητας, με ημερομηνία 7 Νοεμβρίου 1678, σημειώνεται ότι πριν από μερικά χρόνια είχαν τοποθετηθεί στην εκκλησία δύο εικόνες της δικαιοδοσίας του ευγενούς κυρίου Γεωργίου Ντεμέζο Παλμέτα, σύμφωνα με απαίτησή του, οι οποίες βρίσκονται στην εκκλησία: μία εικόνα της Παναγίας, επενδεδυμένη με ασήμι και κορνίζα και μία εικόνα του Χριστού Εσταυρωμένου. Φαίνεται ότι το 1683 ο Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτας αποφάσισε να πάρει πίσω την εικόνα της Παναγίας. Για την εικόνα του Χριστού Εσταυρωμένου και για τον ίδιο τον Γεώργιο Δεμέζο Παλμέτα δεν βρήκα άλλες πληροφορίες. 2) Ο ποτέ Δημήτριος Φιλίππης που κληροδότησε στην εκκλησία επτά εικόνες από τις οποίες η εικόνα με την παράσταση του αγίου Ονουφρίου και η εικόνα του ευαγγελιστή Λουκά που ζωγραφίζει την Παναγία δεν σώζονται. Οι εικόνες είναι: α) Η παραβολή του ασώπου (αριθ. Κατ. 88). β) Η παραβολή του τελώνου και του φαρισαίου (αριθ. Κατ. 87). γ) Ο άγιος Ονούφριος (αριθ. Κατ. 624). δ) Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος (αριθ. Κατ. 126). ε) Ο άγιος Αλύπιος (αριθ. Κατ. 186). στ) Η εις Άδου κάθοδος (αριθ. Κατ. 85). ζ) Ο ευαγγελιστής Λουκάς ζωγραφίζει την Παναγία (αριθ. Κατ. 164). 3) Ο ιερέας Αντώνιος Μπούμπουλης δώρισε μία εικόνα μεγάλη του αρχαγγέλου Μιχαήλ, επενδεδυμένη όλη με ασήμι και πλαίσιο επίχρυσο και ανάγλυφο, που βρισκόταν στο ιερό. Την εικόνα αυτή την ταυτίζω με την εικόνα του αρχαγγέλου Μιχαήλ που σώζεται στη συλλογή των εικόνων (αριθ. Κατ. 202). 4) Ο ποτέ Ανδρέας Χαλκιάπουλος άφησε μία εικόνα του αποστόλου Ανδρέα, με επίχρυση κορνίζα, την οποία ταυτίζω με την εικόνα του αποστόλου Ανδρέα του Πρωτοκλήτου, που φέρει την υπογραφή του ιερέως Εμμανουήλ Τζάνε (αριθ. Κατ. 124). 5) Ο ποτέ Δημήτριος Καλογεράς άφησε μία εικόνα του αγίου Δημητρίου (αριθ. Κατ. 351), η οποία όμως δεν σώζεται στη συλλογή των εικόνων. 6) Σύμφωνα με το βιβλίο VII Πρακτικών των συνελεύσεων της Αδελφότητας, ο Λέων Μόσχος, που διετέλεσε και σκριβάνος της Αδελφότητας, προσέφερε το 1684 μία εικόνα με την παράσταση των Εισοδίων της Θεοτόκου για να τοποθετηθεί στη Scuola. Στο πρωτόκολλο του 1700 αναφέρεται ότι ο ποτέ (quodam) Λέων Μόσχος ζωγράφισε έναν πίνακα σε ύφασμα σε σχήμα ημικυκλικό, με θέμα τα Εισόδια της Θεοτόκου, που βρίσκεται στη Scuola (αριθ. Κατ. 291). Ο πίνακας αυτός στολίζει και σήμερα την οροφή της μεγάλης αίθουσας των συνεδριάσεων της Αδελφότητας. Η χρονολόγηση του πίνακα, σύμφωνα με τα παραπάνω αρχειακά δεδομένα, τοποθετείται λίγο πριν από τις 17 Σεπτεμβρίου 1684, ημερομηνία κατά την οποία ο Λέων Μόσχος παρέδωσε τον πίνακα στην Αδελφότητα.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σε μία περίπτωση, στην εικόνα με θέμα τον Χριστό Μέγα Αρχιερέα (αριθ. Κατ. 292), το μισό θέμα γράφεται στα ελληνικά: «Christo αρχιερέας». Σε ορισμένες περιπτώσεις κάποιες λέξεις γράφονται στα ελληνικά αλλά με λατινικούς χαρακτήρες, όπως, για

παράδειγμα, «Trimorfo» (αριθ. Κατ. 12), «L'Orthodoxia» (αριθ. Κατ. 79) κ.ά.

Ζωγράφοι: Λέων Μόσχος.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Αναφέρεται σε τέσσερις εικόνες, όλες ρωσικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 456, 482, 546, 548).

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 94 (Reg. 94: 9 ΜΑΪΟΥ 1742)

Οι εικόνες καταγράφονται κατά χώρους (Scuola Grande, Nel Monastero delle Monache).

Περιγραφή των εικόνων: Η περιγραφή δεν διαφέρει των άλλων ευρετηρίων: πρώτα τίθεται η ένδειξη Νο, μετά ο αριθμός (1 ή 3), ακολουθεί η λέξη Imagine (εικόνα), το θέμα, το πλαίσιο ή οι επενδύσεις, όταν υπάρχουν, και το υλικό κατασκευής. Καταγράφονται συνολικά εκατόν ενενήντα δύο εικόνες και εννέα προσωπογραφίες.

Δωρητές: Ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σε πέντε εικόνες τα θέματα είναι γραμμένα στα ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες: π.χ. «Trimorfo» (αριθ. Κατ. 12), «Epitafio» (αριθ. Κατ. 165), «Orthodoxia» (αριθ. Κατ. 79).

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Σε δύο εικόνες (αριθ. Κατ. 329, 402) αναφέρεται ότι είναι ζωγραφική ρωσική.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 102 (Reg. 102: 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1763/4)

Οι εικόνες καταγράφονται κατά χώρους (κτίριο της Αδελφότητας, εκκλησία) και θέση (ιερό, κυρίως ναός κ.λπ.). Καταγράφονται εκατόν εξήντα εικόνες.

Περιγραφή των εικόνων: Είναι όμοια με των άλλων ευρετηρίων: πρώτα η ποσότητα, π.χ. 1 (Υπο) ή 2 (Due), έπειτα η λέξη quadro, το θέμα, η επένδυση, αν υπάρχει, και το είδος της, το πλαίσιο και το είδος του.

Δωρητές: Ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σε ορισμένες εικόνες τα θέματα είναι γραμμένα στα ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες: «Dhespotica» (αριθ. Κατ. 1, 101, 242, 301), «Trimorfo» (αριθ. Κατ. 12), «L'Orthodoxia» (αριθ. Κατ. 79), «Isodia» (αριθ. Κατ. 139), «Apocathilosis» (αριθ. Κατ. 168), «Madonna Crissorigi» (αριθ. Κατ. 222).

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Σε δύο εικόνες, που δεν αναφέρεται το θέμα τους, σημειώνεται ότι είναι ζωγραφική ρωσική (pittura moscovita).

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27

Καταγράφονται διακόσιες τριάντα πέντε εικόνες κατά χώρους και θέση (Αδελφότητα, εκκλησία, γυναικείο μοναστήρι).

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς δώρισε μία εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με ασημένια επένδυση και πολλά κοσμήματα, που ήταν τοποθετημένη στο ιερό της εκκλησίας, πάνω από την ωραία πύλη. Η εικόνα αυτή είναι η εικόνα της Θεοτόκου Μεσοπαντίτισσας (αριθ. Κατ. 159), που βρίσκεται και σήμερα στην ίδια θέση.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σε ορισμένες εικόνες γράφεται το ελληνικό θέμα με λατι-

νικούς χαρακτήρες: για παράδειγμα «L'Orthodoxia» (αριθ. Κατ. 79), «L'Apocathilosis» (αριθ. Κατ. 168), «Santi Anargiri» (αριθ. Κατ. 300).

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Σε δύο εικόνες (αριθ. Κατ. 211, 329) αναφέρεται ότι η ζωγραφική είναι ρωσική (pittura moscovita).

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1770, ΜΑΡΤΙΟΥ 27
Καταγράφονται διακόσιες τριάντα τέσσερις εικόνες κατά χώρους και θέση (κτίριο της Αδελφότητας, εκκλησία).

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς, που αναφέρεται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Σημειώνεται στις εικόνες που αναφέρονται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Στις δύο εικόνες που καταγράφονται και στο προηγούμενο ευρετήριο.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30

Καταγράφονται εκατόν ογδόντα μία εικόνες κατά χώρους και θέση.

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Καταγράφονται στην τελευταία στήλη (osservazioni), και συνήθως μαζί με το όνομα του δωρητή δίνεται και η ημερομηνία δωρεάς. Καταγράφονται τέσσερις δωρητές: 1) η κυρία Κρασανά άφησε το 1815 μία εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας (αριθ. Κατ. 493). 2) Η μακαρίτισσα κυρία Καλογερά άφησε μία εικόνα με την παράσταση της Παναγίας βρεφοκρατούσας (αριθ. Κατ. 494). 3) Η κυρία Έλενα Καραγιάννη, άφησε ως δώρο το 1820 τις εξής έξι εικόνες: α) το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου (αριθ. Κατ. 21), β) η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου (αριθ. Κατ. 22), γ) ο αρχάγγελος Μιχαήλ (αριθ. Κατ. 396), δ) η Αποτομή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή (αριθ. Κατ. 397), ε) Η Παναγία (αριθ. Κατ. 398), στ) ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος (αριθ. Κατ. 399). Οι τέσσερις τελευταίες δεν σώζονται στη συλλογή των εικόνων. 4) Η ποτέ κόμισσα Bogdana άφησε το 1820 μία εικόνα με την παράσταση της Κοίμησης της Θεοτόκου με μόνη την Παναγία, με αργυρή επένδυση (αριθ. Κατ. 327).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Δεν υπάρχει.

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Δεν αναφέρεται.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ
ΤΟΥ 1820, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 30

Καταγράφονται οι εικόνες που καταγράφονται στο προηγούμενο ευρετήριο. Στις προσθήκες, που χρονολογούνται από το 1828 έως και το 1844, καταγράφονται ακόμη επτά εικόνες.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1847

Καταγράφονται διακόσιες ενενήντα εικόνες κατά χώρους και θέση.

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Καταγράφονται επτά δωρητές, από τους οποίους οι τρεις είναι ξένοι: 1) Ο επιμελητής Ιωάννης Παπαδόπουλος δώρισε δύο εικόνες, μία με τον άγιο Γεώργιο (αριθ. Κατ. 341) και μία με τον άγιο Νικόλαο (αριθ. Κατ. 342), που τοποθετήθηκαν στο τέμπλο. Οι εικόνες αυτές βρίσκονται και σήμερα στην ίδια θέση. 2) Η χήρα Διαμάντη Θέμελη άφησε δύο εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας με την Παναγία βρεφοκρατούσα, η μία με διαδήματα, σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 346, 479). 3) Η κυρία Έλενα Ροδίτη δώρισε μια εικόνα του αγίου Σπυρίδωνα με ασημένια επένδυση (αριθ. Κατ. 420). 4) Η κυρία Έλενα Αρμένη δώρισε μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι (αριθ. Κατ. 533). 5) Ο Μάρκος Gikanovich, δώρισε μία εικόνα με την αγία Τριάδα και μία με τον άγιο Σπυρίδωνα (αριθ. Κατ. 370, 371). 6) Μία Ρωσίδα, της οποίας δεν αναφέρεται το όνομα, από το Pantaretto, άφησε μία εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι (αριθ. Κατ. 478). 7) Η κυρία Catrago da Trieste άφησε μία εικόνα του Σωτήρα ένθρονου με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι (αριθ. Κατ. 441).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Δεν υπάρχει.

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Δεν αναφέρεται.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ, ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ 1847

Περιέχει μια καταγραφή του 1847, που είναι αντιγραφή του προηγούμενου ευρετηρίου.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1882

Καταγράφονται διακόσιες ενενήντα δύο εικόνες κατά χώρους (εκκλησία, διάφορα οικήματα της Αδελφότητας).

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Καταγράφονται τρεις δωρητές: 1) ο αρχιμανδρίτης Remene, ελεημοσυνάριος της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη, δώρισε στις 22 Ιουλίου 1896 δύο εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας, μία με την παράσταση του αγίου Γεωργίου (αριθ. Κατ. 602) και μία με την παράσταση του αγίου Σεργίου (αριθ. Κατ. 339). Η εικόνα του αγίου Γεωργίου δεν σώζεται, ενώ αυτήν του αγίου Σεργίου την ταυτίζω με την εικόνα του αγίου Σεργίου, ρωσικής τεχνοτροπίας, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα και σώζεται στη συλλογή. 2) Η Μαρία Dubctjky, χήρα Elgemayer, δώρισε μία εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, που δεν σώζεται (αριθ. Κατ. 481). 3) Ο Κωνσταντίνος, γενικός επίτροπος της Ιεράς Συνόδου, γραμματέας του Κράτους της Αγίας Πετρούπολης, το 1836 δώρισε μία εικόνα με τους αγίους Κωνσταντίνο και Ελένη, η οποία ταυτίζεται με την εικόνα με το ίδιο θέμα της συλλογής (αριθ. Κατ. 310).

Προσφορές της Αδελφότητας προς άλλες ελληνικές παροικίες στην Ιταλία: 1) Στην ελληνική εκκλησία στο Μπρίντιζι μαζί με άλλα αντικείμενα, στάλθηκαν και οι εξής εικόνες: α) Ο άγιος Γεώργιος (αριθ. Κατ. 605). β) Η Παναγία (αριθ. Κατ. 606). γ) Οι άγιοι Κωνσταντίνος, Αικατερίνη και Ελένη (αριθ. Κατ. 607). δ) Οι τρεις Ιεράρχες (αριθ. Κατ. 608). ε) Ο άγιος Σπυρίδων (αριθ. Κατ. 609). στ) Ο Κύριος (αριθ. Κατ. 610). 2) Στην εκκλησία της Villabadessa στο Abruzzo στην περιφέρεια του Penne, μία εικόνα με την Αποκαθήλωση (αριθ. Κατ. 611).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Δεν υπάρχει.

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Δεν αναφέρεται.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΥ 1898

Καταγράφονται εβδομήντα τρεις εικόνες κατά χώρους (εκκλησία, διάφορα οικήματα της Αδελφότητας).

Περιγραφή των εικόνων: Όμοια με των άλλων ευρετηρίων.

Δωρητές: Ο αρχιεπίσκοπος Βενέδικτος Κραλίδης.

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Δεν υπάρχει.

Ζωγράφοι: Δεν αναφέρονται.

Χρονολογία: Δεν αναφέρεται.

Τεχνοτροπία: Δεν αναφέρεται.

Αξία: Δεν αναφέρεται.

ΑΚΑΤΑΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1904 ΚΑΙ 1949

Το 1904 καταγράφονται τριακόσιες εξήντα πέντε εικόνες. Το 1949 καταγράφονται διακόσιες σαράντα δύο εικόνες. Οι καταγραφές γίνονται κατά χώρους (εκκλησία, διάφορα οικήματα της Αδελφότητας).

Περιγραφή των εικόνων: Είναι πολύ λεπτομερής, με αναφορά πολλές φορές στο όνομα του ζωγράφου και τη χρονολογία του έργου, με επιγραφές των εικόνων γραμμένες στα ελληνικά, με αναφορά στους δωρητές, στην τεχνοτροπία και στην αξία της κάθε εικόνας σε λιρέτες.

Δωρητές: Στους καταλόγους του 1904 και του 1949 καταγράφονται δωρητές που έχουν αφιερώσει κάποια εικόνα τους προηγούμενους αιώνες, σύμφωνα με τις επιγραφές που φέρουν οι εικόνες –οι επιγραφές αυτές τώρα σημειώνονται στους καταλόγους–, ή είναι σύγχρονοι δωρητές: Θεοφύλακτος Τζανφουνάρης (αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357, 358, 359, 360), Μαρία χήρα Δημητρίου Παλαιολόγου (αριθ. Κατ. 9), Ιωάννης και Γεώργιος Μάνεσης (αριθ. Κατ. 12), Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης και χήρα του Σπύρου Γιαννιώτη (αριθ. Κατ. 109), Ιάκωβος Τζαντήρης (αριθ. Κατ. 130), Μαρία Καγιάννη (αριθ. Κατ. 131, 132, 133, 134, 135), Γρηγόριος Μαράς (αριθ. Κατ. 137, 159), Φραντζέσκος Τριβιζάς και οι γονείς του Γεώργιος και Μαρία (αριθ. Κατ. 150), μοναχή Καταφυγή Τζαγαρελοπούλα (αριθ. Κατ. 167), Διονύσιος Ταρωνίτης (αριθ. Κατ. 177, 179), Γεώργιος Κορνάρος (αριθ. Κατ. 189), Ιωάννης Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος (αριθ. Κατ. 323), ο ποτέ Ιωάννης Λιασίδης (αριθ. Κατ. 326), Διαμάντη χήρα Χρήστου Θέμελη (αριθ. Κατ. 346, 479), Παπαϊωάννου Ρούσατου (αριθ. Κατ. 400), Ludmilla Generala Sloutzky (αριθ. Κατ. 415), Έλενα Radich (αριθ. Κατ. 416), αδελφή Μαρία Έλενα Βάρδα (αριθ. Κατ. 538), Μαρία Μπογδάνα (αριθ. Κατ. 247), Ζαχαρίας Βερούκιος (αριθ. Κατ. 190), Λέλα Τυπάλδου-Φορέστη, (αριθ. Κατ. 196), Κατινίδιον Φιλιπποπούλου-Στάη (αριθ. Κατ. 243), Άννα Maina de Gambert (αριθ. Κατ. 251), Φραγκίσκος Τρομπόνης (αριθ. Κατ. 344).

Αναγραφή του θέματος των εικόνων: Αναγράφονται οι επιγραφές που φέρουν οι εικόνες.

Ζωγράφοι: Αναφέρονται συχνά, όπως εμφανίζονται στις εικόνες.

Χρονολογία: Σημειώνεται δίπλα στο όνομα του ζωγράφου.

Τεχνοτροπία: Σημειώνεται όταν πρόκειται για *alla latina* ή *alla russa*.

Αξία: Σημειώνεται σχεδόν πάντα, σε λιρέτες.

Όπως προκύπτει από την περιγραφή των καταστίχων, ο τρόπος που καταγράφονται οι εικόνες στα καταστίχα είναι ο ίδιος, πράγμα που δημιουργεί προβλήματα στη μεταξύ τους ταύτιση. Τα προβλήματα προκύπτουν κυρίως από: 1) τον αόριστο τρόπο περιγραφής του θέματος, όπως π.χ. «μια εικόνα μεγάλη σε τρεις ζώνες με διάφορους αγίους», που αφορά την εικόνα της Δέησης (Pala) σε τρεις ζώνες (αριθ. Κατ. 6), ή «μια εικόνα της Παναγίας μεγάλη, με τους προφήτες ζωγραφισμένους ολόγυρα», που αφορά την εικόνα της Παναγίας «εν δόξη» και των προφητών (αριθ. Κατ. 14), 2) τους

διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους περιγράφονται κάθε φορά οι ίδιες εικόνες, όπως π.χ. «μια εικόνα μεγάλη, η ιστορία της Παναγίας με τους 24 ύμνους και άλλες διάφορες εικόνες των αγίων Πάντων», που στη συνέχεια καταγράφεται ως μια εικόνα «Όλοι οι άγιοι» και αφορά την εικόνα «Επί σοι χαίρει» (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 66), 3) τη μη καταγραφή των ιδιαίτερων στοιχείων της κάθε εικόνας, όπως είναι η υπογραφή του ζωγράφου και η χρονολογία, 4) τη μη καταγραφή του χρόνου και του τρόπου απόκτησης του έργου.

Η ταύτιση των εικόνων που περιέχονται στους καταλόγους μεταξύ τους καθώς και με τις εικόνες που σώζονται στη συλλογή έγινε με βάση το θέμα τους σε συνδυασμό και με άλλα στοιχεία: υπογραφή ζωγράφου και χρονολόγηση, απόδοση σε ζωγράφο ή σε σχολή, τεχνοτροπικά και εικονογραφικά στοιχεία, αφιερωτικές επιγραφές, άλλες αρχειακές πληροφορίες, σύμπτωση του χρόνου της πρώτης καταγραφής της εικόνας σε κατάλογο με τη χρονολόγηση της εικόνας. Με το σκεπτικό αυτό, όπως σημειώνεται και στην εισαγωγή της παρούσας μελέτης, όταν καταγράφονται σε έναν κατάλογο τρεις εικόνες με το ίδιο θέμα και εμφανίζονται και στον επόμενο κατάλογο, θεωρώ ότι είναι οι ίδιες, εκτός αν υπάρχουν νέα στοιχεία που να ανατρέπουν τα έως τότε δεδομένα, όπως αναφορά σε κάποιον δωρητή ή άλλη αρχειακή πληροφορία, που να πειθεί ότι πρόκειται για νέα ή νέες εικόνες και οι άλλες έχουν χαθεί.

Η παρουσίαση των αναφορών κάθε εικόνας, σύμφωνα με τις οποίες διαγράφεται και η ιστορία της, γίνεται ως εξής: Σε όλες τις εικόνες έχει δοθεί ένας αριθμός καταλόγου (αριθ. Κατ.) με τον οποίο αναφέρονται στο βιβλίο αυτό. Οι ταυτιζόμενες με τις εικόνες που σώζονται στη συλλογή αναφέρονται με το θέμα τους και συνοδεύονται από χρονολόγηση, διαστάσεις, βασική βιβλιογραφία και τον αριθμό μητρώου (AMI) του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας και καταγράφονται σύμφωνα με τη χρονολόγηση του Μ. Χατζηδάκη (*Icones*), ενώ οι αταύτιστες καταγράφονται μόνο με το θέμα τους και κατά χρονολογική σειρά ευρετηρίου. Στη συνέχεια δίνεται σε μετάφραση η περιγραφή της εικόνας, όπως καταγράφεται σε κάθε ευρετήριο, καθώς και ορισμένα επιμέρους στοιχεία που προκύπτουν από αυτό (προέλευση, δωρητής κ.λπ.), η χρονολογία εισαγωγής της στο ευρετήριο, ο αριθμός του ευρετηρίου, η χρονολογία του και η αρχειακή πηγή. Τέλος, ακολουθεί ένα λήμμα στο οποίο σχολιάζονται οι πληροφορίες που παρατέθηκαν. Έτσι παρουσιάζεται η ιστορία κάθε εικόνας όπως προκύπτει από τις αρχειακές πηγές.

Ο τρόπος αυτός παρουσίασης των αναφορών κάθε εικόνας συμβάλλει στην εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων σχετικά με τον αριθμό των εικόνων που εισάγονται στον αντίστοιχο χρόνο στον οποίο αναφέρεται ο κάθε κατάλογος. Κατά τη διάρκεια του 16ου αιώνα οι καταλόγοι που σώζονται αναφέρονται στα πρώτα χρόνια ανάπτυξης της Αδελφότητας και οι εικόνες που καταγράφονται προέρχονται κυρίως από δωρεές και προσφορές των προσφύγων που φθάνουν στη Βενετία. Όπως προκύπτει από τους καταλόγους, το 16ο αιώνα εισάγονται σαράντα τρεις εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται δεκατρείς: οι βυζαντινές προέρχονται από τη δωρεά της δούκισσας Άννας Παλαιολογίνας Νοταρά (αριθ. Κατ. 1, 2, 4 και 7), η εικόνα του Μυστικού Δείπνου, δωρεά του Διονυσίου della Vecchia, είναι κατασκευασμένη στη Βενετία (αριθ. Κατ. 10) και οι υπόλοιπες ανήκουν στην πρώτη φάση της ζωγραφικής της κρητικής σχολής, η οποία αφ' ενός συνδέεται με την τέχνη των Παλαιολόγων, αφ' ετέρου επηρεάζεται και από την ιταλική τέχνη του 14ου και του 15ου αιώνα.

Το 17ο αιώνα εισάγονται εκατόν είκοσι επτά εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται με βεβαιότητα οι εξήντα τρεις. Στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα οι εικόνες που ταυτίζονται είναι δεκαεπτά, χρονολογούνται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα και οι περισσότερες ανήκουν στην κρητική σχολή της ζωγραφικής. Μερικές άλλωστε εικόνες φέρουν υπογραφές των σπουδαιότερων εκπροσώπων της σχολής αυτής, όπως η εικόνα «Επί σοι χαίρει» του Γεωργίου Κλόντζα (αριθ. Κατ. 66) και η εικόνα με την Παναγία του Πάθους του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη (αριθ. Κατ. 80). Άλλες αποδίδονται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό (όπως η εικόνα με τη Μεταμόρφωση του Κυρίου, αριθ. Κατ. 57).

Η παρουσία ζωγράφων στην Ελληνική Αδελφότητα είναι γνωστή ήδη από το 16ο αιώνα⁷⁹, για παράδειγμα ο Μιχαήλ Δαμασκηνός, ο οποίος ήρθε στη Βενετία το 1574 και ζωγράφισε μεγάλο μέρος των εικόνων του εικονοστασίου και του ιερού⁸⁰, ενώ κατά το 17ο αιώνα, οπότε η Αδελφότητα ακμάζει, αυξάνει και ο αριθμός των ζωγράφων που φθάνουν εδώ, όπως ο Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης και άλλοι⁸¹. Ανάμεσα στις εικόνες αυτές, δύο είναι ρωσικής τεχνοτροπίας, η μία αφιέρωμα του Νικολάου Πετράσκου (αριθ. Κατ. 122), και η άλλη του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στη μνήμη της Μαρίας χήρας Δημητρίου Παλαιολόγου, του 15ου αιώνα (αριθ. Κατ. 9).

Στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα εισάγονται εξήντα εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται οι σαράντα έξι. Οι περισσότερες χρονολογούνται από τα τέλη του 16ου έως και το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, ανήκουν και αυτές στην κρητική σχολή της ζωγραφικής, και οι πιο πολλές φέρουν υπογραφές ζωγράφων της περιόδου αυτής. Εξάλλου τότε σημειώνονται και οι περισσότερες δωρεές ή προσφορές εικόνων: του Πρόχορου Γιαλούρη, που κληροδότησε στην Αδελφότητα και την εκκλησία τρεις εικόνες (αριθ. Κατ. 102, 439, 440), από τις οποίες σώζεται η μια του ιερομόναχου Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη, που άφησε ένδεκα εικόνες (αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360), από τις οποίες ταυτίζονται οι επτά: δύο είναι έργα του ζωγράφου Ιωάννου Απακά, δύο είναι έργα του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη και άλλες τρεις που χρονολογούνται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα: του ιερέα και ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή, που δώρισε μία εικόνα του αγίου Αλύπιου (αριθ. Κατ. 125), η οποία αποδίδεται στον ίδιο: το κληροδότημα εικόνων του Θεοφάνη Καλογερά από το Ρέθυμνο (αριθ. Κατ. 456-458), από τις οποίες δεν σώζεται καμία: του Δημήτριου Φιλίππη, που άφησε επτά εικόνες (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 186, 624). Την ίδια εποχή αναφέρονται ως δωρητές ο ιερέας Αντώνιος Μπούμπουλης, που δώρισε μια εικόνα του αρχαγγέλου Μιχαήλ (αριθ. Κατ. 202), η οποία χρονολογείται στο 17ο αιώνα, ο Ανδρέας Χαλκιόπουλος, που άφησε μία εικόνα με τον απόστολο Ανδρέα (αριθ. Κατ. 124), έργο του Εμμανουήλ Τζάνε, ο Δημήτριος Καλογεράς (αριθ. Κατ. 351), ο ζωγράφος Λέων Μόσχος, που ζωγράφισε την εικόνα με τα Εισόδια της Θεοτόκου γύρω στο 1684 (αριθ. Κατ. 291).

Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα ο αριθμός των εισαγόμενων εικόνων αυξάνεται κατά εβδομήντα, δηλαδή εισάγονται εκατόν ενενήντα επτά εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται οι ενενήντα επτά. Οι εικόνες που καταγράφονται αυτή την εποχή χρονολογούνται στα τέλη του 17ου αιώνα έως και το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα, αλλά υπάρχουν και πολλές που χρονολογούνται στο 17ο αιώνα και καταγράφονται τώρα. Επομένως, η αύξηση των εικόνων που παρατηρείται δεν οφείλεται στην ντόπια καλλιτεχνική παραγωγή, αφού πια δεν έρχονται καλλιτέχνες στη Βενετία, αλλά, κυρίως, στην καταγραφή εικόνων που ήδη υπήρχαν και τώρα καταγράφονται για πρώτη φορά.

Στη διάρκεια του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα οι εικόνες που καταγράφονται στους καταλόγους είναι αυτές που υπήρχαν και στο πρώτο μισό του αιώνα, με ελάχιστες νέες εισαγωγές. Από το πρώτο μισό του 17ου αιώνα παρατηρείται σημαντική αύξηση του αριθμού των εισαγόμενων εικόνων, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των μελών της Αδελφότητας που φθάνουν εδώ από την τουρκοκρατούμενη και βενετοκρατούμενη Ελλάδα, φέροντας μαζί τους και τα κειμήλιά τους, τα οποία προσφέρουν στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και στην Αδελφότητα. Η σημαντικότερη αύξηση παρατηρείται μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους το 1669, η οποία θα αποτελέσει σημαντικό λόγο φυγής των κατοίκων της προς τις βενετοκρατούμενες περιοχές της Ελλάδας και κυρίως προς τη Βενετία, με αποτέλεσμα την αύξηση των μελών της Αδελφότητας, τα οποία θα ενταχθούν δραστήρια στην κοινωνία της Βενετίας, θα αναπτυχθούν οικονομικά και θα συμβάλουν

79. Μανούσασας, Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία, σ. 212-226.

80. Chatzidakis, *Icons*, σ. 47-50, 93 κ.ε.

81. Ό.π., σ. 93-98 και Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 429 κ.ε.

στην πνευματική, οικονομική και καλλιτεχνική εξέλιξη της⁸². Η αύξηση του αριθμού των εικόνων οφείλεται και στο γεγονός ότι ανάμεσα στους πρόσφυγες είναι και ζωγράφοι που παράγουν νέα έργα⁸³. Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα ο αριθμός των εισαγόμενων εικόνων δεν αυξάνεται σημαντικά, γιατί η Αδελφότητα της Βενετίας παύει να αποτελεί πόλο έλξης καλλιτεχνών, γεγονός που συνδέεται με τη γενικότερη κρίση της ζωγραφικής και στον ελλαδικό χώρο⁸⁴.

Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα η κατάλυση της Βενετικής Δημοκρατίας, που είχε ήδη συντελεστεί από τον προηγούμενο αιώνα, με συνέπεια τη σταδιακή απώλεια των ελληνικών κτήσεών της και τη συρρίκνωσή της στη βενετική ενδοχώρα, δεν άφησε ανεπηρέαστη και την Ελληνική Αδελφότητα⁸⁵. Ο τρόπος με τον οποίο καταγράφονται οι εικόνες στα κατάστιχα του αιώνα αυτού προδίδει την οικονομική και διοικητική παρακμή της Αδελφότητας μέσα στα στενά πλαίσια του *Campo dei Greci*. Παρ' όλες τις δωρεές που σημειώνονται και τώρα, τα μέλη της Αδελφότητας φροντίζουν περισσότερο για τη διαφύλαξη των εικόνων, αποθηκευόντάς τες στα διάφορα κτίρια της Αδελφότητας.

Η θέση όπου ήταν φυλαγμένες ή τοποθετημένες οι εικόνες δηλώνεται από το πρώτο κατάστιχο ευρετήριο (Reg. 93: 1587-1647), παρόλο που για τα πρώτα χρόνια αυτό δεν είναι σαφές – η θέση των αντικειμένων δηλώνεται κυρίως από το 1617: όσα αντικείμενα ήταν πολύτιμα, όπως ιερά λείψανα, εικόνες, έγγραφα που αφορούσαν την κίνηση των κεφαλαίων στο όνομα της εκκλησίας και της Αδελφότητας, φυλάσσονταν στο χρηματοκιβώτιο της Scoletta. Από το 1647 δηλώνεται ο χώρος στον οποίο ήταν τοποθετημένες οι εικόνες⁸⁶. Έως και τα τέλη του 17ου αιώνα η προσπάθεια των μελών της Αδελφότητας συγκεντρώνεται κυρίως στη διακόσμηση του ναού με εικόνες, γι' αυτό οι εικόνες που τοποθετήθηκαν από την αρχή στο τέμπλο διατήρησαν, απ' ό,τι φαίνεται, τη θέση αυτή έως σήμερα⁸⁷. Αργότερα, και τα άλλα κτίρια, όπως το κτίριο της Αδελφότητας και κυρίως η αίθουσα των συνεδριάσεων, η Scuola, η Φλαγγίνειος Σχολή, το γυναικείο μοναστήρι, το νοσοκομείο της ελληνικής κοινότητας, θα στολιστούν με εικόνες σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση⁸⁸.

Πολλές εικόνες κατά τη διάρκεια των ετών που γράφονται οι κατάλογοι αλλάζουν θέση, προφανώς για λόγους που θα εξυπηρετούσαν τόσο τις λειτουργικές ανάγκες όσο και την καλύτερη φύλαξή τους, ανάλογα με την παλαιότητά τους και την καλλιτεχνική τους αξία⁸⁹. Μετά την καταγραφή του 1949, την ίδρυση του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών, το 1951, και τη δημιουργία του Μουσείου των εικόνων, στο οποίο τοποθετήθηκαν πολλές εικόνες που φυλάσσονταν στα διάφορα κτίρια του συγκροτήματος, σημειώθηκε φυσικά αλλαγή της θέσης των εικόνων, εκτός από τις εικόνες που βρίσκονταν στην εκκλησία και κυρίως στο τέμπλο.

82. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 275 κ.ε.

83. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 93· Τσελέντη, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 168-169.

84. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 99 κ.ε.· Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 258 κ.ε.

85. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*: Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 260 κ.ε.

86. Στον κατάλογο του 1647 σημειώνεται ότι η εικόνα με την Παναγία του Πάθους (αριθ. Κατ. 80) βρίσκεται στην Αδελφότητα, η εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα (αριθ. Κατ. 106) βρίσκεται στη scoletta, η εικόνα με τον Χριστό και τη Μαρία Μαγδαληνή (αριθ. Κατ. 112) στην οικία του Αθανασίου Βελλεριανού.

87. Στον κατάλογο του 1683 σημειώνεται η θέση των εικόνων με θέμα τη Μεταμόρφωση του Χριστού (αριθ. Κατ. 57) και το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου (αριθ. Κατ. 62): στο ιερό και στο ναό αντίστοιχα.

88. Βλ. π.χ. τις αναφορές για τις εικόνες: Παναγία Οδηγήτρια (αριθ. Κατ. 43), θέση στην Αδελφότητα (κατάλογος του 1764), Παναγία του Πάθους (αριθ. Κατ. 80), θέση στην Αδελφότητα (κατάλογος του 1647), Αποκαθήλωση (αριθ. Κατ. 120), θέση στο Μοναστήρι (κατάλογος του 1770), ο ευαγγελιστής Ματθαίος (αριθ. Κατ. 146), θέση Κολέγιο Φλαγγίνη (κατάλογος του 1847), Παναγία (αριθ. Κατ. 105), θέση Νοσοκομείο (κατάλογος του 1898). Για το νοσοκομείο της Κοινότητας, βλ. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 59-62, 119-121.

89. Οι πολύτιμες εικόνες φυλάσσονταν στη λειψανοθήκη του ιερού, βλ. Reg. 93, καταγραφή του 1617, φ. 38^v. Η εικόνα Παναγία εν δόξη και Προφήτες (αριθ. Κατ. 14), το 1683 βρίσκεται στο ιερό, το 1700 στην Αδελφότητα και το 1949 και πάλι στην Αδελφότητα.

Ας σημειωθεί ότι οι εικόνες καταγράφονται πολλές φορές με τα πλαίσια και τις επενδύσεις τους, γεγονός που διευκολύνει την ταύτιση των καταγραφών μεταξύ των ευρετηρίων⁹⁰.

Τα εικονογραφικά θέματα

Τα εικονογραφικά θέματα παρουσιάζουν μια ποικιλία, που οφείλεται στο γεγονός ότι η συλλογή της Αδελφότητας δεν έχει το χαρακτήρα των συλλογών που αναπτύσσονται στη Βενετία την εποχή αυτή, δεν είναι δηλαδή μια συλλογή έργων τέχνης που συγκροτήθηκε για αισθητικούς λόγους, αλλά πρόκειται για έργα θρησκευτικού περιεχομένου, με σκοπό την εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών των ορθόδοξων Ελλήνων της Αδελφότητας. Έτσι, τα εικονογραφικά θέματα είναι αυτά που εμφανίζονται κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο, όπως διαμορφώνονται από την κρητική σχολή της ζωγραφικής, που αναπτύσσεται μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης⁹¹.

Κατά τα μέσα του 16ου αιώνα η Αδελφότητα, αφού έχει καθιερωθεί ως θεσμός θρησκευτικός και διοικητικός μέσα στη Βενετική Δημοκρατία, συγκεντρώνει τις προσπάθειές της στην ανέγερση του περιφημού ναού του Αγίου Γεωργίου, ο οποίος με τη διακόσμησή του, σύμφωνα με την ορθόδοξη τεχντροπία, αποτελεί το σύμβολο της ορθοδοξίας στη Δύση⁹². Σύμφωνα με τις αρχειακές πηγές,

90. Η εικόνα της Παναγίας της Μεσοπαντίτισσας (αριθ. Κατ. 159) διατηρεί την αργυρή επένδυσή της από παλιά, όπως και η εικόνα του Προδρόμου (αριθ. Κατ. 301), που στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται με την ασημένια επένδυσή της, την οποία διατηρεί και σήμερα.

91. Για τη μεταβυζαντινή εικονογραφία βασικό βοήθημα εξακολουθεί να είναι το έργο του Διονυσίου του εκ Φουρνά, *Ερμηνεία της ζωγραφικής τέχνης*, Πετρούπολη 1909. Επίσης βλ. γενικά Δ. Σισιλιάνος, *Έλληνες αγιογράφοι μετά την Άλωσιν*, Αθήνα 1935· G.P. Millet, *Monuments de l'Athos, I: Les peintures*, Paris 1927· ο ίδιος, *Recherches sur l'iconographie de l'évangile aux XIVe, XVe et XVIe siècle d'après les monuments de Mistra, de la Macedoine et du Mont Athos*, Paris 1916· A. Grabar, *La peinture byzantine*, Genève 1953· S. Bettini, *La pittura bizantina*, Firenze 1938-1939· Γ. και Μ. Σωτηρίου, *Εικόνες του Όρους Σινά*, Αθήνα 1956· V. Lazarev, *Storia della pittura bizantina*, Torino 1967· Ξυγγόπουλος, *Σχεδιάσμα· Byzantine Art, a European Art, Zappeion Exhibition Hall, Athens 1964*. Από την πλούσια βιβλιογραφία για την κρητική σχολή της ζωγραφικής, βλ. Μ. Chatzidakis, *Les débuts de l'école crétoise et la question de l'école dite italogrecque, Μνημόσυνο Σοφίας Αντωνιάδη*, Βενετία 1974, σ. 169-211· ο ίδιος, *Essai sur l'école dite «italogrecque» précédé d'une note sur les rapports de l'art vénitien avec l'art crétois jusqu'à 1500*, *Venezia e il Levante fino al secolo XV*, 2, Firenze 1974, σ. 64-124· ο ίδιος, *La peinture des «madonneri» ou vénéto-crétoise et sa destination, Venezia centro di meditazione tra Oriente e Occident (secoli XV-XVI). Aspetti e problemi. Atti del II Convegno Internazionale di Storia della Civiltà Veneziana (1973)*, 2, Firenze 1977, σ. 675-690· ο ίδιος, *Η μεταβυζαντινή τέχνη (1453-1700) και η ακτινοβολία της, ΙΕΕ, I'*, Αθήνα 1974, σ. 410-414, 420-424, 428-434. Σχετικά με τις αρχειακές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια για τους ζωγράφους και την κρητική ζωγραφική, βλ. Μ.Ι. Μανουσάκας, *Η διαθήκη του Αγγέλου Ακοτάντου (1436), αγνώστου κρητικού ζωγράφου, ΔΧΑΕ*, περ. Δ', τόμ. 2 (1960-61), σ. 139-151· Μ. Βασιλάκη-Μαυρακάκη, *Ο ζωγράφος Άγγελος Ακοτάντος: το έργο και η διαθήκη του (1436), Θησαυρίσματα 18 (1981)*, σ. 290-298· η ίδια, *Νεώτερα στοιχεία για το ζωγράφο Άγγελο Ακοτάντο, Ροδωνιά, Τιμή στον Μ.Ι. Μανουσάκα*, 1, 1994, σ. 87-96· Cattapan, *Nuovi documenti*, σ. 202-235· ο ίδιος, *Nuovi elenchi· Α.Δ. Παλιούρας, Η ζωγραφική εις το Χάνδακα από 1550-1600, Θησαυρίσματα 10 (1973)*, σ. 101-123· ο ίδιος, *Ο ζωγράφος Γεώργιος Κλώντζας (1540 ci. - 1608) και αι μικρογραφίαι του κώδικος αυτού*, Αθήνα 1977· Μ. Κωσταντουδάκη, *Οι ζωγράφοι του Χάνδακος κατά το πρώτον ήμισυ του 16ου αι. οι μαρτυρούμενοι εκ των νοταριακών αρχείων, Θησαυρίσματα 10 (1973)*, σ. 291-380· η ίδια, *Μαρτυρίες ζωγραφικών έργων στο Χάνδακα σε έγγραφα του 16ου και 17ου αιώνα, Θησαυρίσματα 12 (1975)*, σ. 35-137· η ίδια, *Dominicos Theotocopoulos (El Greco) de Candie à Venise. Documents inédits (1566-1568), Θησαυρίσματα 12 (1975)*, σ. 292-308· η ίδια, *Οι κρητικοί ζωγράφοι και το κοινό τους: η αντιμετώπιση της τέχνης τους στη Βενετοκρατία, ΚρητΧρον 26 (1986)*, σ. 246-261· Μ. Καζανάκη, *Οι ζωγράφοι του Χάνδακα κατά το 17ο αιώνα. Ειδήσεις από νοταριακά έγγραφα, Θησαυρίσματα 18 (1981)*, σ. 177-267· η ίδια, *Η ζωγραφική στην Κρήτη (1350-1669). Η βυζαντινή παράδοση και η σχέση με τη δυτική τέχνη, Cretan Studies 6 (1998)*, σ. 51-70. Για τη ζωγραφική μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης και την εξάπλωσή της, βλ. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, Έλληνες ζωγράφοι· Μ. Garidis, La Peinture murale dans le monde orthodoxe après la chute de Byzance (1450-1600) et dans les pays sous domination étrangère*, Athènes 1989.

92. Μπρούσαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*.

η παρουσία ελλήνων ζωγράφων στη Βενετία, κυρίως γύρω από το ναό του Αγίου Γεωργίου και την Ελληνική Αδελφότητα, είναι γνωστή ήδη από τις αρχές του 16ου αιώνα⁹³. Οι ζωγράφοι αυτοί, από τους οποίους πολλοί είναι Κρητικοί και οι περισσότεροι έχουν διαμορφωθεί στο καλλιτεχνικό περιβάλλον της βενετοκρατούμενης Κρήτης, μεταφέρουν στη Βενετία τη ζωγραφική της κρητικής σχολής. Τα εικονογραφικά θέματα που καταγράφονται στους καταλόγους της περιόδου αυτής είναι η Παναγία βρεφοκρατούσα, ο άγιος Γεώργιος ως προστάτης της εκκλησίας, η Γέννηση του Χριστού και ο Σωτήρας Χριστός.

Στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα ο αριθμός των εισαγόμενων εικόνων αυξάνεται σημαντικά, γεγονός που εξηγείται από την παράλληλη αύξηση των μελών της Αδελφότητας, δεδομένου ότι αυτή παρουσιάζει σημαντική ακμή, έτσι ώστε να προσελκύει κοντά της πολλούς πρόσφυγες⁹⁴. Τα θέματα που επικρατούν είναι της Παναγίας βρεφοκρατούσας, μόνης ή και με άλλους αγίους, θέματα με το Χριστό και μεμονωμένοι άγιοι.

Στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα η απώλεια της Κρήτης (1669) θα αποτελέσει σημαντικό λόγο για τη συνεχιζόμενη αύξηση των μελών της Αδελφότητας, με την άφιξη πολλών προσφύγων στη Βενετία, οι οποίοι θα ενισχύσουν την οικονομική, πνευματική και καλλιτεχνική δραστηριότητα των Ελλήνων της πόλης⁹⁵. Οι πρόσφυγες αυτοί, που προέρχονται από όλα τα κοινωνικά στρώματα, ανάμεσά τους και ζωγράφοι, φέρνουν μαζί τους και τα κειμήλιά τους, που είναι εκτός των άλλων και εικόνες. Πολλοί από τους ζωγράφους που καταφθάνουν και εγκαθίστανται εδώ, παρόλο που παραμένουν πιστοί στην παράδοση, δημιουργούν νέους τύπους συνθέσεων και αγίων, τους οποίους θα επαναλάβουν οι μεταγενέστεροι, όπως ο άγιος Γοβδελαάς που καθιέρωσε ο Εμμανουήλ Τζάνες⁹⁶. Εκτός από τα θέματα της προηγούμενης περιόδου, εμφανίζονται τώρα περισσότερα θέματα με παραστάσεις αγίων.

Παρά τις κρίσεις που θα αντιμετωπίσει η Αδελφότητα το 18ο αιώνα, η δραστηριότητα των μελών της, τόσο στο εμπόριο όσο και στα γράμματα, θα εξακολουθήσει να είναι αρκετά σημαντική⁹⁷. Το νέο εικονογραφικό θέμα είναι το «Ίδε ο άνθρωπος»⁹⁸, παράσταση που απεικονίζει τη στιγμή που ο Πιλάτος, αφού έκανε πολλές προσπάθειες για να πείσει το πλήθος ότι ο Χριστός είναι αθώος, τον δείχνει στον όγλο λέγοντας: «Ίδου ο άνθρωπος». Από ό,τι μέχρι σήμερα είναι γνωστό, οι εικόνες με το θέμα «Ίδε ο άνθρωπος» σε διάφορες παραλλαγές είναι μεταβυζαντινές, χρονολογούνται στο 17ο και το 18ο αιώνα και οι περισσότερες είναι επτανησιακές⁹⁹. Είναι δυνατόν, λοιπόν, να υποθέσει κανείς ότι οι δύο εικόνες, που σημειώνονται στους καταλόγους του 18ου αιώνα, μεταφέρθηκαν στη Βενετία από επτανήσιους πρόσφυγες¹⁰⁰ ή έγιναν από κρητικούς ή επτανήσιους ζωγράφους που γνώριζαν το θέμα¹⁰¹.

93. Για αρχαιακές πληροφορίες σχετικά με τους έλληνες ζωγράφους που βρίσκονταν στη Βενετία κατά το 16ο αιώνα, βλ. Μανούσακας, Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία και I. Furlan, *Artisti greci a Venezia, Il Vetro* 3-4 (1983), σ. 299-313.

94. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 254 κ.ε.

95. Για τον κρητικό πόλεμο (1645-1669) και την πολιορκία του Χάνδακα (1648-1669), βλ. Χαισιώτης, *Κρητικός πόλεμος*, σ. 334-351 και Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 257.

96. Α. Ευγγόπουλος, Ο άγιος Γοβδελαάς του Εμμ. Τζάνε. Γέννηση και εξέλιξη ενός εικονογραφικού τύπου, *Κρητ.Χρον* 1 (1947), σ. 467-486· Chatzidakis, *Icons*, σ. 127, 129, αριθ. 168 και 169· Δρανδάκης, *Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουναλής*, σ. 33 κ.ε.

97. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 257 κ.ε.

98. Ευγγόπουλος, *Σχεδιάσμα*, σ. 246-248, 320, 324· Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Εικόνες της Ζακύνθου*, Αθήνα 1997, σ. 208-210.

99. Χατζηδάκης, *Εικόνες της Πάτμου*, σ. 90-91· Βοκοτόπουλος, *Εικόνες της Κέρκυρας*, σ. 117.

100. Στην Κέρκυρα, από τα μέσα του 17ου αιώνα, τα χαμηλά βημόθυρα αντικαθίστανται με μονόφυλλες θύρες που κλείνουν τελείως τη διόδο, και στις οποίες εικονίζεται ο Χριστός «Ίδε ο άνθρωπος» ή «Μέγας Αρχιερέυς»· βλ. σχετικά Βοκοτόπουλος, *Εικόνες της Κέρκυρας*, σ. 117.

101. Η εικόνα με το θέμα αυτό (αριθ. Κατ. 121), που σώζεται στη συλλογή, αποδίδεται από τον Χατζηδάκη σε κερκυραίο ζωγράφο των αρχών του 17ου αιώνα (Chatzidakis, *Icons*, σ. 121, αριθ. 105).

Η κατάλυση της Βενετικής Πολιτείας το 1797 από τον Ναπολέοντα επέφερε, όπως ήταν επόμενο, σοβαρότατο πλήγμα και στην Ελληνική Αδελφότητα με τη δήμευση των κεφαλαίων της και των άλλων περιουσιακών της στοιχείων. Κατά το 19ο αιώνα τα μέλη της, που ήδη από τον προηγούμενο αιώνα άρχισαν να διαρρέουν προς άλλα κέντρα, όπου είχε μετατοπιστεί το ευρωπαϊκό εμπόριο, όπως η Τεργέστη, συνέχισαν να φεύγουν με αυξανόμενο ρυθμό¹⁰². Παρ' όλες τις προσπάθειες των μελών της Αδελφότητας, από τα οποία πολλοί υπήρξαν επιφανείς λόγιοι, και γενναϊόδωρων ευεργετών, η παρακμή δεν θα ανακοπεί και η Αδελφότητα θα φτάσει στις παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου να αριθμεί μόνον τριάντα μέλη. Όμως, εξακολουθούσε να έχει στην κατοχή της σημαντικό μέρος της περιουσίας της και τους ιστορικούς και καλλιτεχνικούς θησαυρούς της, τους οποίους συνέχισε να καταγράφει. Τα θέματα που καταγράφονται το 19ο αιώνα είναι τα γνωστά που ήδη έχουν αναφερθεί και στις προηγούμενες περιόδους. Στον κατάλογο του 20ού αιώνα (1904/1949), ο οποίος αποτελεί καταγραφή όλης της περιουσίας, κινητής και ακίνητης, δεν καταγράφονται νέα θέματα.

Οι υπογραφές των ζωγράφων, η χρονολογία και η τεχνοτροπία των εικόνων

Η χρονολογία και οι υπογραφές των ζωγράφων που φέρουν οι εικόνες της Ελληνικής Αδελφότητας δεν αναφέρονται σε κανένα από τα ευρετήρια, εκτός από το τελευταίο ευρετήριο του 20ού αιώνα. Αντίθετα, η τεχνοτροπία, η ιδιαίτερη τεχνική με την οποία εκφράζεται ένας ζωγράφος, αλλά κυρίως μια σχολή, σημειώνεται αρκετές φορές, ήδη από το 17ο αιώνα, στις καταγραφές των εικόνων στα ευρετήρια της Αδελφότητας, ως ελληνική (*alla greca*, ή *alla divota maniera greca*, ή *pittura greca*), δυτική (*alla latina*) ή ρωσική (*pittura moscovita*). Η ανάγκη διαφοροποίησης της ελληνικής τεχνοτροπίας από τη δυτική εμφανίζεται εντονότερη μετά την Άλωση, στην προσπάθεια των υπόδουλων Ελλήνων να διατηρήσουν την εθνική τους ταυτότητα μέσα από την ορθοδοξία με τη λατρεία των αγίων και των εικόνων. Οι ελληνικές κοινότητες της διασποράς στη Δύση, κυρίως της Ιταλίας, ως φορείς της αρχαίας ελληνικής παράδοσης, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για τη διατήρηση της εθνικής αυτής ταυτότητας. Αποτέλεσμα της ανάγκης αυτής ήταν η καλλιέργεια μιας καλαισθησίας, που διακρίνεται για την ενότητα των εικονογραφικών και αισθητικών αντιλήψεων της αλλά και εμμονή στην παράδοση¹⁰³, η οποία εκδηλώνεται με έναν έντονο συντηρητισμό όχι μόνο στην τέχνη αλλά και στις κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες των ελληνικών κοινοτήτων. Στη συλλογή των εικόνων της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας κυριαρχούν τα έργα με ελληνική τεχνοτροπία – τα έργα δυτικής τεχνοτροπίας είναι ελάχιστα¹⁰⁴. Η ελληνική τεχνοτροπία, σε αντιδιαστολή με τη δυτική, διακρίνεται για τον έντονο συντηρητικό της χαρακτήρα, δηλαδή όχι μόνον για την τήρηση πα-

102. Βλ. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας και Κατσιαρδή-Hering, Τεργέστη*.

103. Για τη διαμόρφωση της ιδεολογικής ταυτότητας των Ελλήνων της διασποράς στην Ιταλία, βλ. Ν. Σβορώνος, *Ανάλεκτα νεοελληνικής ιστορίας και ιστοριογραφίας. Θρησκευτές και πολιτισμικές οντότητες στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη: η περίπτωση της Ορθοδοξίας*, Αθήνα 1982, σ. 163 κ.ε.· Γιαννακόπουλος, *Βυζάντιο και Δύση*, σ. 259 κ.ε.· Ασδραχάς, *Αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά*, σ. 17-20· Romano, *Η αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά*, σ. 3-12· Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, *Ο ελληνοισμός της διασποράς*. Α. Ducelier, *Δημογραφία, μεταναστεύσεις και πολιτισμικά σύνορα από τα τέλη του Μεσαίωνα στη νεώτερη εποχή*, *Τα Ιστορικά* 3 (1986), σ. 28 κ.ε.

104. Βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 3, 5, 6, 8, 279, 280, 281, 282, 290, 302, 304, 316. Επίσης στους καταλόγους εντόπια και τις εξής εικόνες, που δεν σώζονται: 1) Η αγία Μάρθα (αριθ. Κατ. 387), σε χοντρό χαρτί, καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1647. Η εορτή της αγίας Μάρθας ήταν από τις πιο παλιές γιορτές, που τελούνταν προς τιμήν των βενετσιάνων αγίων (βλ. S. Tramontin - A. Niero - G. Musolino - C. Candiani, *Culto dei Santi a Venezia, Venezia* 1965, σ. 232). 2) Ο άγιος Αντώνιος (αριθ. Κατ. 384) καταγράφεται για πρώτη φορά το 1742, ως Άγιος Αντώνιος της Πάδοβας. Ο άγιος άρχισε να λατρεύεται στη Βενετία κυρίως μετά το θάνατό του (1231), και υπήρχε αδελφότητα αφιερωμένη στο όνομά του για την περιθαλψη των φτωχών. Η λατρεία του, όμως, καθιερώνεται επίσημα κατά τη διάρκεια του πολέμου με την Κρήτη, και εικόνες του υπάρχουν σχεδόν σε όλες τις βενετσιάνικες εκκλησίες (ό.π., σ. 80-82). 3) Μια εικόνα με τη Φάτνη (αριθ. Κατ. 365) κα-

λαιότερων εικονογραφικών και αισθητικών αρχών, αλλά και για τη σταθερή αντίσταση στη διείσδυση δυτικών στοιχείων¹⁰⁵. Από την προσήλωση στην ορθόδοξη παράδοση και στην «ευσεβή ελληνική τεχνοτροπία» (*divota maniera greca*), τα μέλη της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας δεν θα ξεφύγουν ποτέ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το 1598 επέλεξαν τον πίνακα-προσχέδιο με την εικόνα του Χριστού του ζωγράφου Θωμά Μπαθά για τη συμπλήρωση της διακόσμησης του ναού του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στην κόγχη του ιερού, απορρίπτοντας το σχέδιο που είχε υποβάλει ο βενετός ζωγράφος Giacomo Palma ο νεότερος, γιατί δεν ήταν σύμφωνο με την ελληνική τεχνοτροπία¹⁰⁶.

Από τα στοιχεία των καταλόγων προκύπτει ότι στο τέλος του πρώτου μισού του 17ου αιώνα δηλώνονται μόνον τέσσερις εικόνες δυτικής τεχνοτροπίας (*alla latina*). Στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα δηλώνονται τέσσερις εικόνες δυτικής τεχνοτροπίας (*alla latina*), πέντε ελληνικής τεχνοτροπίας (*alla greca*) και πέντε εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας (*pittura moscovita*). Οι εικόνες δυτικής τεχνοτροπίας (*alla latina* ή *pittura latina*), που καταγράφονται στους καταλόγους, ανέρχονται σε δεκαοκτώ (δεν αναφέρομαι στις εικόνες που έχουν ιταλική επίδραση), από τις οποίες σώζονται δώδεκα. Από τη θεματογραφία τους (τα θέματα είναι διάφορα), τη χρονολόγησή τους (χρονολογούνται από το 14ο έως και το 18ο αιώνα) και την προέλευσή τους (από δωρεές ή προσφορές) προκύπτει ότι δεν απαρτίζουν θεματική και χρονολογική ενότητα, αλλά είναι αντικείμενα ευλάβειας και προσφοράς στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, από ευσεβείς άλλου δόγματος, ή ακόμη και από ορθοδόξους που έτυχε να έχουν στην κατοχή τους τέτοιου είδους εικόνες.

Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα δηλώνονται μόνον πέντε εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας (*pittura moscovita*), ενώ το 19ο αιώνα δεν αναφέρεται καθόλου η τεχνοτροπία αυτή. Στο τελευταίο κατάστιχο του 20ού αιώνα, η αναφορά στην τεχνοτροπία –*alla greca, alla latina, pittura moscovita*– είναι συχνή. Οι εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας που σώζονται στη συλλογή είναι δώδεκα¹⁰⁷ και χρονολογούνται από το 16ο έως και το 19ο αιώνα. Η σχέση της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας με τους ορθόδοξους των ανατολικών χωρών φαίνεται να διαμορφώνεται ήδη από το 16ο αιώνα με την

ταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882 και η εγγραφή δεν επαναλαμβάνεται στους μεταγενέστερους καταλόγους. Το θέμα, απ' ό,τι είναι γνωστό, δεν απαντάται στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή εικονογραφία. 4) Ο Παράδεισος (αριθ. Κατ. 364) καταγράφεται για πρώτη φορά το 1882 και η εγγραφή δεν επαναλαμβάνεται στους μεταγενέστερους καταλόγους. Το θέμα είναι άγνωστο στην ορθόδοξη παράδοση.

105. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 75 κ.ε.

106. Χατζηδάκης, Το έργο του Θωμά Μπαθά: Ν. Τσελέντη, Νέα στοιχεία για το ζωγράφο «Κυρ Άγγελο», *Ευφρόσυνον, Αφιέρωμα στον Μανόλη Χατζηδάκη*, 2, Αθήνα 1992, σ. 618-619.

107. Έχουν καταγραφεί είκοσι τέσσερις εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας. Σήμερα σώζονται δώδεκα (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 122, 211, 310, 312, 325, 326, 329, 330, 333, 339, 343, 346). Η εκκλησιαστική ζωγραφική στη Ρωσία εμφανίστηκε από την περίοδο του εκχριστιανισμού της (988) και οι Ρώσοι, ως μαθητές των ελλήνων ζωγράφων, ήταν επόμενο να παραλάβουν από αυτούς την εικονογραφία και τη θεολογική ερμηνεία. Η ρωσική τέχνη, στο πέρασμα των αιώνων, θα αφομοιώσει με τον καλύτερο τρόπο τη βυζαντινή παράδοση, αλλά συγχρόνως θα δημιουργήσει τις βάσεις στις οποίες θα στηριχτεί ο δικός της εθνικός πολιτισμός. Για τις σχολές που αναπτύχθηκαν στη ρωσική ζωγραφική από το 14ο αιώνα, είναι πολύ κατατοπιστικό το σημείωμα του Α. Ταρασένκο, στον κατάλογο της έκθεσης *Η παλαιορωσική τέχνη στη συλλογή του Μουσείου Αντρέι Ρουμπλιόφ, 15ος-19ος αιώνας, Βυζαντινό Μουσείο 23 Νοεμβρίου-31 Δεκεμβρίου 1988*, Αθήνα 1988, σ. 9-14. Επίσης βλ. Μ. Μπορμπουδάκης (επιμ.), *Εικόνες της κρητικής τέχνης. Από το Χάνδακα ως τη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, Εθνική Πινακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, 18 Νοεμ.-31 Δεκ. 1993* [Βικελαία Βιβλιοθήκη, Ηράκλειο - Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Κρήτης], Αθήνα 1993· Μ. Χατζηδάκης, *Σχέσεις ελληνικής και ρωσικής τέχνης, Χίλια Χρόνια Ελληνισμού-Ρωσίας / Hellas-Russia. One Thousand Years of Bonds*, Αθήνα 1994, σ. 19-39. Στους καταλόγους καταγράφονται και οι εξής εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας, που δεν σώζονται: 1) Ο άγιος Σέργιος (αριθ. Κατ. 361). 2) Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής (αριθ. Κατ. 402). 3) Ο άγιος Σπυρίδων (αριθ. Κατ. 415). 4) Η Μεταμόρφωση του Χριστού (αριθ. Κατ. 456). 5) Η Κοίμηση της Θεοτόκου (αριθ. Κατ. 482). 6) Η Γέννηση του Χριστού (αριθ. Κατ. 545). 7) Επί σοι χαιρεί (αριθ. Κατ. 546). 8) Ο άγιος Γεώργιος (αριθ. Κατ. 548). 9) Ο άγιος Νικόλαος (αριθ. Κατ. 600). 10) Ο άγιος Γεώργιος (αριθ. Κατ. 602). 11) Μια εικόν παλαιά ρωσική (χωρίς θέμα). 12) Η Κοίμηση της Θεοτόκου (αριθ. Κατ. 490).

αποστολή διαφόρων αντικειμένων για την εκκλησία και την Αδελφότητα. Κατά το 18ο και 19ο αιώνα οι σχέσεις αυτές θα γίνουν στενότερες και θα εκφραστούν με εκδηλώσεις συμπάθειας των Ελλήνων της Βενετίας προς τους ομόδοξους Ρώσους που επισκέπτονται την πόλη. Η συμπάθεια αυτή ήταν εύλογη, γιατί οι Έλληνες προσδοκούσαν ότι οι Ρώσοι θα τους βοηθούσαν να απαλλαγούν από τον τουρκικό ζυγό.

Οι ζωγράφοι

Η παρουσία ελλήνων ζωγράφων στη Βενετία ανάγεται στις αρχές του 15ου αιώνα και πιστοποιείται τόσο από τις αρχειακές μαρτυρίες όσο και από τα ίδια τα έργα, πολλά από τα οποία είναι υπογεγραμμένα ή μπορούν να αποδοθούν σε ζωγράφους με μεγάλη βεβαιότητα. Η ίδρυση της Ελληνικής Αδελφότητας το 1498 θα δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μονιμότερη εγκατάστασή τους στη βενετική πολιτεία, δίνοντάς τους την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη βενετική ζωγραφική και με την τέχνη της Δύσης¹⁰⁸. Αντίστοιχα, και οι Βενετοί από πολύ νωρίς ήρθαν σε επαφή με τη βυζαντινή ζωγραφική μέσα από τις βυζαντινές εικόνες, οι οποίες ως ιερά κειμήλια μεταφέρθηκαν στη Βενετία και στόλιζαν τις εκκλησίες της πόλης αυτής¹⁰⁹.

Για τα πρώτα χρόνια του 16ου αιώνα, είναι γνωστά ονόματα ζωγράφων από αρχειακές πληροφορίες, χωρίς να είναι γνωστή η καλλιτεχνική τους παραγωγή¹¹⁰. Τα επόμενα χρόνια, η Ελληνική Αδελφότητα και η καλλιτεχνική αγορά της Βενετίας θα αποτελέσουν πόλο έλξης για πολλούς καλλιτέχνες από τις τουρκοκρατούμενες και βενετοκρατούμενες περιοχές του ελληνικού χώρου. Πολλοί από αυτούς θα επιλέξουν τη Βενετία για μόνιμη εγκατάσταση, ενώ άλλοι θα είναι περαστικοί από εκεί, όπως ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος και ο Αντώνιος Βασιλάκης, οι οποίοι όμως πολύ γρήγορα θα εγκαταλείψουν τη βυζαντινή τεχντροπία και θα στραφούν στην ευρωπαϊκή ζωγραφική¹¹¹. Οι ζωγράφοι που παραμένουν στη Βενετία θα ακολουθήσουν την τέχνη της κρητικής σχολής, όπως αυτή διαμορφώθηκε από το πρώτο μισό του 15ου αιώνα με την άφιξη στη μεγαλόνησο ζωγράφων από την Κωνσταντινούπολη, όπως ο Άγγελος Ακοτάντος, ο Νικόλαος Φιλανθρωπηνός, ο Μανουήλ και ο Ιωάννης Φωκάς, και άλλων που θα συνεχίσουν την παράδοση της μεγάλης τέχνης της πρωτεύουσας δημιουργώντας νέες συνθέσεις¹¹².

108. Για την τέχνη στη Δύση κατά τους 15ο, 16ο και 17ο αιώνες, βλ. γενικά, A. Chastel, *La Grande Officina. Arte italiana 1460-1500*, Milano 1966· Ντ. Μουρίκη, *Αναγέννηση, Μανιερισμός, Μπαρόκ. Ζωγραφική-Γλυπτική*, Αθήνα 1975· *Da Tiziano a el Greco. Per la storia del Manierismo a Venezia 1540-1590*, Palazzo Ducale, Settembre-Dicembre 1981, Comune di Venezia Assessorato alla Comune, Milano 1981· Χρ. Χρήστου, *Η ευρωπαϊκή ζωγραφική του 17ου αιώνα. Το Μπαρόκ*, Θεσσαλονίκη 1973· *Από τον Θεοτοκόπουλο στον Σεζάν. Αριστουργήματα της ευρωπαϊκής ζωγραφικής. Από την Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσιγκτον και το Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης*, Υπουργείο Πολιτισμού, Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, Αθήνα 1992· C. Donzelli - G.-M. Pilo, *I pittori del seicento veneto*, Firenze 1967. Για την οργάνωση της αδελφότητας των ζωγράφων στη Βενετία, βλ. γενικά Favaro, E., *L'Arte dei pittori in Venezia e i suoi statuti*, Firenze 1975.

109. Για βυζαντινές εικόνες σε βενετικές εκκλησίες, βλ. A. Rizzi, *Le icone bizantine e postbizantine delle chiese veneziane*, *Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 250-291.

110. Π.χ. οι Νικόλαος Ταβλάρης, Χριστόφορος, Νικόλαος και Νικόλαος εκ Χάνδακος (Μανουσάκας, Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία, σ. 214).

111. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 89 κ.ε.

112. Για τη ζωγραφική στην Κρήτη το 15ο αιώνα, βλ. Χατζηδάκη, *Εικόνες κρητικής σχολής*, σ. 9-15· η ίδια, *Από το Χάνδακα στη Βενετία*· Μ. Βασιλάκη, Παρατηρήσεις για τη ζωγραφική στην Κρήτη τον πρώιμο 15ο αιώνα, *Ευφρόσυνον, Αφιέρωμα στον Μανώλη Χατζηδάκη*, 1, Αθήνα 1991, σ. 65-77· Th. Chatzidakis, *L'art des icônes en Crète et dans les îles après Byzance*, *Europaia, Grèce* 1982, Charlerois, *Palais des Beaux Arts*, 30 octobre-21 novembre 1982· Μ. Καζανάκη-Λάππα, Η ζω-

Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης οι πολιτιστικές συνθήκες που διαμορφώνονται στις κατεχόμενες ελληνικές περιοχές εξαρτώνται από το είδος της ξένης κυριαρχίας που είχε επιβληθεί σε κάθε περιοχή. Στις βενετοκρατούμενες περιοχές, όπως η Κρήτη, οι κάτοικοι απολάμβαναν μεγαλύτερα προνόμια σε σχέση με τους κατοίκους των τουρκοκρατούμενων περιοχών, έχοντας τη δυνατότητα να διατηρήσουν τις θρησκευτικές και καλλιτεχνικές τους παραδόσεις και να αναπτύξουν εμπορικές δραστηριότητες, που τους επέτρεψαν να έρθουν σε επαφή με τα νέα καλλιτεχνικά κινήματα που εμφανίζονται στην Ευρώπη¹¹³. Στη διαμόρφωση της τέχνης που αναπτύχθηκε στις βενετοκρατούμενες περιοχές του ελληνικού χώρου αποφασιστικό ρόλο έπαιξε η Κρήτη, η οποία μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης αποτελεί το σημαντικότερο καλλιτεχνικό κέντρο του ορθόδοξου κόσμου. Στις πόλεις της, όπου ανθεί το εμπόριο, κινούνται και διαμορφώνονται οι καλλιτέχνες και οι τεχνίτες, γνωρίζοντας τα διάφορα ρεύματα της δυτικής ζωγραφικής μέσω της χαλκογραφίας και των ιταλών ζωγράφων που ταξιδεύουν στο νησί¹¹⁴. Οι ζωγράφοι, που ο αριθμός τους είναι αρκετά μεγάλος την περίοδο αυτή, σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, δέχονται παραγγελίες τόσο από ορθόδοξους όσο και από καθολικούς πελάτες, αναπτύσσοντας μια μοναδική επαγγελματική ικανότητα να ζωγραφίζουν με πολλούς τρόπους και τεχντροπίες στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πελατείας τους. Για τον τρόπο με τον οποίο ασκούσαν την τέχνη τους έγιναν γνωστοί σε Ανατολή και Δύση, και τα έργα τους διαδόθηκαν γρήγορα κυρίως στη Βενετία, που προμηθεύεται εικόνες από τη Κρήτη¹¹⁵.

Όπως λοιπόν προκύπτει από την αρχειακή έρευνα σε συνδυασμό με την εικονογραφική και τεχντροπική ανάλυση των έργων, οι εικόνες που συγκεντρώθηκαν στην Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας με την πάροδο των αιώνων και στολίζουν το Μουσείο του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών και την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου είναι έργα των σημαντικότερων εκπροσώπων της τέχνης αυτής. Οι λίγες βυζαντινές εικόνες που σώζονται στη συλλογή χρονολογούνται από το πρώτο τέταρτο του 14ου αιώνα έως και τις αρχές του 15ου, συνδέονται άμεσα με την παλαιολόγεια τέχνη της Κωνσταντινούπολης και είναι από τα καλύτερα δείγματά της¹¹⁶, καταγράφονται στον κατάλογο του 1528 και τις έφεραν μαζί τους οι πρώτοι πρόσφυγες που φθάνουν στη Βενετία πριν ή μετά την Άλωση¹¹⁷. Η τεχντροπία των εικόνων αυτών, που αποτέλεσαν τον αρχικό πυρήνα της συλλογής, προσδιόρισε το είδος των εικόνων που θα στόλιζαν την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και θα συγκεντρώνονταν στην Αδελφότητα.

Οι πληροφορίες που σώζονται για τη ζωγραφική των εικόνων στο δεύτερο μισό του 15ου αιώνα στη Βενετία είναι ελάχιστες¹¹⁸. Με την ίδρυση της Ελληνικής Αδελφότητας αυξάνει ο αριθμός των ζωγράφων που έρχονται στη Βενετία είτε περαστικοί είτε για να εγκατασταθούν μόνιμα. Οι ζωγράφοι αυτοί παράγουν έργα για μια ορθόδοξη πελατεία εγκατεστημένη στη Δύση, που παραμένει

γραφική στην Κρήτη (1350-1669). Η βυζαντινή παράδοση και η σχέση με τη δυτική τέχνη, *Cretan Studies* 6 (1998), σ. 51-67. Για την τέχνη των ελλήνων ζωγράφων στη Βενετία κατά το 15ο και 16ο αιώνα, βλ. Μ. Constantoudaki-Kitromilides, *L'arte dei pittori greci*.

113. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 89 κ.ε.· Χατζηδάκη, *Από το Χάνδακα στη Βενετία*.

114. Για την επίδραση της χαλκογραφίας στην κρητική τέχνη, βλ. Μ. Χατζηδάκης, *Η κρητική ζωγραφική και η ιταλική χαλκογραφία*, *Κρητ.Χρον* 1 (1947), σ. 27-46· Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*· Χατζηδάκη, *Από το Χάνδακα στη Βενετία*. Για τη συμβολή των αρχειακών πηγών στην ιστορία της τέχνης, βλ. Μ. Καζανάκη-Λάππα, *Ζωγραφική, Γλυπτική, Αρχιτεκτονική*. Η συμβολή των αρχειακών πηγών στην ιστορία της τέχνης, στο Μάλτέζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού*, σ. 435-444.

115. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*· Χατζηδάκη, *Από το Χάνδακα στη Βενετία*.

116. Chatzidakis, *Icones*, σ. 3.

117. Για τον κατάλογο του 1528, βλ. Τσελέντη, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 173-177.

118. Imhaus, *Le minoranze orientali*, σ. 437, όπου το 1422 αναφέρεται κάποιος Petrus pictor από το Χάνδακα (Candia).

πιστή στη βυζαντινή παράδοση, αλλά επηρεάζεται από τις δυτικές αισθητικές προτιμήσεις. Στους καταλόγους καταγραφής της κινητής περιουσίας της Ελληνικής Αδελφότητας καταγράφονται εικόνες που προέρχονται από δωρεές και προσφορές και είναι έργα ζωγράφων της περιόδου αυτής¹¹⁹.

Η ίδρυση της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα¹²⁰ και η διακόσμησή της με τοιχογραφίες, εικόνες και ψηφιδωτά σύμφωνα με την «ευσεβή ελληνική τεχνοτροπία» αποτελούν σημαντικό γεγονός όχι μόνο για τα μέλη της Αδελφότητας, αλλά και για τους ορθοδόξους στον ελληνικό χώρο, όπου πολλοί από αυτούς βρίσκονταν κάτω από τον τουρκικό ζυγό¹²¹. Η εικονογράφηση του μεγαλύτερου μέρους του τέμπλου της εκκλησίας οφείλεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό, τον οποίο οι αδελφοί της κοινότητας προσκάλεσαν στη Βενετία για το λόγο αυτό. Στον ίδιο ζωγράφο αποδίδονται και άλλες εικόνες, που καταγράφονται στους καταλόγους της Αδελφότητας. Ο Δαμασκηνός υπήρξε από τους σημαντικότερους έλληνες ζωγράφους της περιόδου αυτής, ο οποίος δημιούργησε νέους εικονογραφικούς τύπους και θέματα, επηρεάζοντας μεταγενέστερους ζωγράφους, που θα προσπαθήσουν να μιμηθούν την τέχνη του¹²². Λίγο αργότερα, όταν ο Δαμασκηνός αρνήθηκε πρόσκληση του διοικητικού συμβουλίου της Αδελφότητας να έρθει πάλι στη Βενετία¹²³, ανέλαβε να συμπληρώσει τη διακόσμηση της εκκλησίας με τοιχογραφίες, με την επίβλεψη του βενετού ζωγράφου Tintoretto, ο ζωγράφος Ιωάννης Κύπριος (1589-1593). Άλλος σημαντικός ζωγράφος, σύγχρονος του Δαμασκηνού και εξίσου γνωστός, είναι ο Γεώργιος Κλόντζας. Στους καταλόγους καταγραφής της Αδελφότητας μνημονεύονται η εικόνα με την εικονογράφηση του ύμνου «Επί σοι χάρει» (αριθ. Κατ. 66), η οποία φέρει την υπογραφή του, και άλλες δύο, ένα Τρίπτυχο και μια εικόνα μεγάλη με τη Δευτέρα Παρουσία, που αποδίδονται με βεβαιότητα στον ίδιο (αριθ. Κατ. 67, 68)¹²⁴.

Από τα τέλη του 16ου έως και τα τέλη του 17ου αιώνα τα αρχαιακά τεκμήρια σε συνδυασμό με τα υπογεγραμμένα έργα που σώζονται στη συλλογή μαρτυρούν για την παρουσία σημαντικών ζωγράφων της τέχνης της περιόδου αυτής στη Βενετία, όπως είναι ο Θωμάς Μπαθάς και ο κερκυραίος μαθητής του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης, ο Κρητικός Βενέδικτος Εμποριός και άλλοι¹²⁵. Οι ζωγράφοι αυτοί, με κέντρο αναφοράς την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και την Αδελφότητα, ασχολούνται με τη συμπλήρωση της διακόσμησης της εκκλησίας και τη συντήρηση των εικόνων της, αλλά και συμμετέχουν στα κοινά της Αδελφότητας και εκλέγονται μέλη του διοικητικού της συμβουλίου ή γίνονται εφημέριοι του ναού του Αγίου Γεωργίου και παράγουν εικόνες που προορίζονται για τους Έλληνες της Βενετίας, όπως δείχνουν οι αφιερωτικές επιγραφές ή οι απεικονίσεις των ιδίων των αφιερωτών σε ορισμένες από αυτές¹²⁶. Οι εικόνες των ζωγράφων αυτών καταγράφονται στους καταλόγους της Αδελφότητας και σε συνδυασμό με τις άλλες αρχαιακές πληροφορίες επιβεβαιώνουν την προέλευσή τους από δωρητές, από τους οποίους αρκετοί ήταν μέλη της Αδελφότητας και είναι επόμενο να απευθύνονταν στους έλληνες ζωγράφους, που ζούσαν και δρούσαν στους κόλπους της¹²⁷. Ένας από τους σημαντικούς ζωγράφους του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα, ο οποίος πριν

119. Για τους ζωγράφους μέλη της ελληνικής Αδελφότητας στη Βενετία, βλ. Μανούσακας, Έλληνες ζωγράφοι εν Βενετία, σ. 212-226.

120. Μπρούσκαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*.

121. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 247 κ.ε.

122. Για τον Μιχαήλ Δαμασκηνό, βλ. S. Bettini, *Il pittore Michele Damasceno e l'inizio del secondo periodo dell'arte cretese-veneziana*, *Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* XCIV (1934-1935), μέρος δεύτερο, σ. 331-380, καθώς και την αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή της Μ. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, *Μιχαήλ Δαμασκηνός (1530/35-1592/93)*, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1988· επίσης Constantoudaki-Kitromilides, *L'arte dei pittori greci*, σ. 1223 κ.ε.

123. Chatzidakis, *Icones*, σ. XLI, XLV, 47-54· Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 90-91.

124. Chatzidakis, *Icones*, σ. 74-81.

125. *Ό.π.*, σ. 47 κ.ε.

126. *Ό.π.*, σ. 17-18.

127. *Ό.π.*

από τη μόνιμη εγκατάστασή του στη Βενετία βρισκόταν στην Κέρκυρα όπου διατηρούσε εργαστήριο, είναι ο Θωμάς Μπαθάς από τον Χάνδακα¹²⁸. Ο Μπαθάς διακρίνεται για την ικανότητά του να ζωγραφίζει και με τις δύο τεχνοτροπίες και «alla greca» και «alla latina», απευθυνόμενος έτσι και σε ορθόδοξη και σε καθολική πελατεία¹²⁹. Άλλωστε, το γεγονός ότι απέκτησε μεγάλη περιουσία, όπως προκύπτει από τη διαθήκη του, η οποία όπως δηλώνεται ρητά ήταν προϊόν της εργασίας του, φανερώνει ότι η τέχνη του ανταποκρινόταν στο ευρύ φάσμα της πελατείας του¹³⁰. Ασχολήθηκε με τα κοινά της Αδελφότητας, της οποίας υπήρξε μέλος, και εκλέχθηκε στο διοικητικό της συμβούλιο ως αβικάριος για ένα διάστημα. Ο μαθητής του Θωμά Μπαθά, ο Κερκυραίος Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης, ανήκει και αυτός στη γενιά των ζωγράφων που από νωρίς διαμορφώθηκαν στο περιβάλλον της Βενετίας και η ζωγραφική του διακρίνεται για το συντηρητικό της χαρακτήρα¹³¹. Εικόνες του ζωγράφου με την υπογραφή του, τις οποίες κληροδότησε με διαθήκη στην εκκλησία ο πρωτότοκος γιος του Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, ιερομόναχος και εφημέριος του ναού του Αγίου Γεωργίου, καταγράφονται στους καταλόγους της Αδελφότητας¹³².

Από τα τέλη του 16ου έως και τα τέλη του 17ου αιώνα η Αδελφότητα βρίσκεται σε πλήρη ακμή, συγκεντρώνοντας το ενδιαφέρον του ορθόδοξου κόσμου από τις περιοχές του ελληνικού χώρου, αλλά και από τις ομόδοξες χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου¹³³. Συγχρόνως παρατηρείται και αύξηση των εισαγόμενων εικόνων που καταγράφονται στους καταλόγους της εποχής, και πιστοποιείται η προέλευση των εικόνων αυτών από δωρεές μελών της Αδελφότητας. Ένα σημαντικό γεγονός, που καθόρισε τις εξελίξεις τόσο στη Βενετία όσο και στο μεσογειακό γενικότερα χώρο, στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, αποτέλεσε η άλωση του Κάστρου της Κρήτης από τους Τούρκους το 1669, ύστερα από μακροχρόνιο πόλεμο¹³⁴. Ανάμεσα στους πρόσφυγες που εγκαταλείπουν την Κρήτη, πριν ή μετά την άλωση του Χάνδακα, είναι και ζωγράφοι που εγκαθίστανται στις βενετοκρατούμενες περιοχές αλλά κυρίως στη Βενετία, βρίσκοντας καταφύγιο στην ακμάζουσα Ελληνική Αδελφότητα, συμβάλλοντας έτσι στην ακτινοβολία της κρητικής ζωγραφικής σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο¹³⁵. Οι πρόσφυγες που φθάνουν στη Βενετία φέρουν μαζί τους τα κειμήλιά τους, όπως άγια λείψανα, εικόνες, βιβλία κ.ά., τα οποία δωρίζουν στην Αδελφότητα και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Τα αντικείμενα αυτά καταγράφονται στους καταλόγους της Αδελφότητας, πολλές φορές με το όνομα του δωρητή τους¹³⁶.

Ο ιερέας Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής και ο αδελφός του Κωνσταντίνος από το Ρέθυμνο είναι από τους τελευταίους σημαντικούς εκπροσώπους της κρητικής τέχνης που φεύγουν από την Κρήτη και βρίσκουν καταφύγιο στη Βενετία, όπου και θα μείνουν ως το θάνατό τους¹³⁷. Ο Τζάνες, παρόλο που διακρίνεται για την εμμονή του σε παραδοσιακά πρότυπα, δημιουργεί νέους τύπους συνθέ-

128. Κ. Μέρτζιος, Μικρός Ελληνομνήμων, Θωμάς ή Τόμος Μπαθάς ή Μπατάς - Κερκυραίος, *Ηπειρωτική Εστία* 19 (1970), σ. 532-539· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 215-218·

129. Ό.π. και Ν. Τσελέντη, Η Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας ως φορέας και αποδέκτης πολιτισμικών φαινομένων, στο Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), *Πλούσιοι και φτωχοί στην κοινωνία της Ελληνολατινικής Ανατολής*, *Διεθνές Συμπόσιο*, Βενετία 1998, σ. 163 σημ. 19.

130. Μ. Καζανίκη, Ειδήσεις για το ζωγράφο Θωμά Μπαθά (1554-1599) από το νοταριακό αρχείο της Κέρκυρας, *Δελτίον της Ιονίου Ακαδημίας* 1 (1977), σ. 124-138.

131. Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 429-433.

132. Βλ. εδώ, «Δωρητές», σ. 83 κ.ε.

133. Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 250 κ.ε.

134. Ό.π., σ. 257 κ.ε. και Χασιώτης, *Κρητικός πόλεμος*.

135. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 93.

136. Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 257. Για τους καταλόγους με τα αντικείμενα αυτά, βλ. Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινητών*, ενώ για τα ιερά λείψανα, βλ. Μαλτέζου, *Nazione greca*.

137. Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 408-423.

σεων αγίων, όπως είναι ο άγιος Γοβδελαάς. Σύγχρονοι του ζωγράφοι αλλά και μεταγενέστεροι θα μιμηθούν τους εικονογραφικούς τύπους του και την τέχνη του¹³⁸. Ο Τζάνες υπήρξε από τους παραγωγικότερους ζωγράφους της εποχής του, όπως αποδεικνύεται και από τις εικόνες με την υπογραφή του, που σώζονται στη συλλογή. Στη Βενετία, διετέλεσε εφημέριος του ναού του Αγίου Γεωργίου και συγχρόνως με τη δημιουργία έργων δικών του συμπλήρωσε τη διακόσμηση του τέμπλου και ασχολήθηκε με τη συντήρηση των εικόνων του ιερού, που είχε ζωγραφίσει ο Μιχαήλ Δαμασκηνός¹³⁹.

Σύγχρονος του Τζάνε ήταν ο Χανιώτης Θεόδωρος Πουλάκης, που από νεαρή ηλικία βρίσκεται εγκατεστημένος στη Βενετία, όπου παρέμεινε έως το 1657. Για ένα διάστημα πηγαίνει στην Κέρκυρα, όπου εκτός των άλλων ασχολείται και με τη διδασκαλία της ζωγραφικής¹⁴⁰. Επιστρέφει πάλι στη Βενετία και συμμετέχει στα κοινά της Αδελφότητας, όπως φαίνεται από διάφορα έγγραφα στα οποία μνημονεύεται η παρουσία του εκεί: π.χ. το 1648 αναφέρεται ως εκτιμητής των εικόνων που κληροδότησε στην Αδελφότητα το μέλος της Επιφάνιος Ηγούμενος¹⁴¹. Όπως προκύπτει από τις αρχειακές μαρτυρίες, το 1657 θα επιστρέψει ξανά στην Κέρκυρα, όπου και θα πεθάνει¹⁴². Ο Πουλάκης υπήρξε ένας από τους παραγωγικότερους ζωγράφους της εποχής και η επαφή που είχε από νεαρή ηλικία με την ιταλική τέχνη τον βοήθησε να αναπτύξει εικονογραφικές και τεχνοτροπικές ιδιομορφίες. Ακόμη, η παραμονή του στη Βενετία του έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσει τη ζωγραφική των φλαμανδών ζωγράφων μέσα από χαλκογραφίες τους που είχαν διάδοση στη Βενετία αλλά και στην Κρήτη. Έτσι, για την εικονογράφηση θεμάτων από τη Βίβλο και άλλων ιστορικών σκηνών χρησιμοποιεί πρότυπα από τις χαλκογραφίες γνωστών φλαμανδών ζωγράφων, ενώ για τα παραδοσιακά θέματα ακολουθεί πρότυπα παλαιότερων ζωγράφων, π.χ. του Μιχαήλ Δαμασκηνού, του Γεωργίου Κλόντζα κ.ά. Όπως φαίνεται από τη διάδοση των έργων του, η ιδιομορφία της τέχνης του ανταποκρινόταν στις αισθητικές προτιμήσεις του ορθόδοξου κοινού στη Βενετία και τα Ιόνια νήσια¹⁴³.

Με τους δύο αυτούς αξιόλογους ζωγράφους της τελευταίας φάσης της κρητικής τέχνης και με το τέλος του 17ου αιώνα, η ζωγραφική χάνει τη δυνατότητα δημιουργικής ανανέωσής της με αποτέλεσμα οι ζωγράφοι των επόμενων ετών να επιδοθούν στην επανάληψη καθιερωμένων τύπων από την κρητική ζωγραφική με περισσότερη ή λιγότερη τεχνική πληρότητα. Η παραγωγή εικόνων από επώνυμους και ανώνυμους ζωγράφους περιορίζεται στη μίμηση προτύπων της κρητικής ζωγραφικής, οι οποίες ανταποκρίνονται στις αισθητικές προτιμήσεις του μέσου ορθόδοξου χωρίς διάθεση για ανανέωση. Την περίοδο αυτή είναι γνωστοί ζωγράφοι είτε από έργα τους που έχουν σωθεί, όπως ο ιερωμένος Φιλόθεος Σκούφος από τα Χανιά, ο Βίκτωρ, ο Ιωάννης Πρόπουτος, ο Ιωάννης Μόσχος και άλλοι, ή από αρχειακές μαρτυρίες¹⁴⁴. Για την παρουσία του ζωγράφου Λέοντος Μόσκου στη Βενετία σώζονται πληροφορίες στο Αρχείο του Ινστιτούτου. Ο Μόσκος υπήρξε δάσκαλος της ζωγραφικής, αλλά διετέλεσε και σκριβάνος της Αδελφότητας. Το 1684, κατά τη διάρκεια της θητείας του ως σκριβάνου, προσέφερε μια εικόνα με τα Εισόδια της Θεοτόκου σε ύφασμα κα σε ημικυκλικό σχήμα για να

138. Ό.π.

139. Ό.π. και ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Capitolario V* (Reg. 192), φ. 48^{r-v}: 1661 Ιουνίου 5.

140. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 94· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 304-317.

141. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, φάκ. 80: Commissaria Epifanio Igumeno: Inventari e conti: Stima di quadri del Sr Epifanio Gumeno (1648, Αυγούστου 23).

142. Α. Σταυροπούλου-Μακρή, Η παρουσία του ζωγράφου Θεόδωρου Πουλάκη στην Κέρκυρα, *ΚρητΧρον* 28-29 (1988-1989), σ. 212-223.

143. Για την επίδραση της φλαμανδικής χαλκογραφίας στη ζωγραφική του Πουλάκη καθώς και για τις φλαμανδικές επιδράσεις στη μεταβυζαντινή ζωγραφική, βλ. Ι. Ρηγόπουλος, *Ο αγιογράφος Θεόδωρος Πουλάκης και η φλαμανδική χαλκογραφία*, Αθήνα 1979· ο ίδιος, *Φλαμανδικές επιδράσεις στη μεταβυζαντινή ζωγραφική. Προβλήματα πολιτιστικού συγκρητισμού*, 1, Αθήνα 1998· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 307· Βοκοτόπουλος, *Εικόνες της Κέρκυρας*, σ. 126.

144. Chatzidakis, *Icons*, σ. 125-127, 165.

τοποθετηθεί στην οροφή της αίθουσας συνεδριάσεων της Αδελφότητας, θέση στην οποία η εικόνα βρίσκεται και σήμερα¹⁴⁵ (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 291).

Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα η μετατόπιση του ευρωπαϊκού εμπορίου προς άλλα κέντρα είχε ως αποτέλεσμα το λιμάνι της Βενετίας να χάσει τη στρατηγική του σημασία και πολλοί έλληνες έμποροι να στραφούν αλλού¹⁴⁶. Αυτό είχε ως συνέπεια τη μείωση του αριθμού των μελών της Αδελφότητας, γεγονός που θα επιφέρει και την παρακμή της. Παρά τις δυσκολίες και τα προβλήματα, τα μέλη της Αδελφότητας έχουν να επιδείξουν και κατά τη διάρκεια του αιώνα αυτού αξιόλογη δράση στο εμπόριο και στα γράμματα. Οι έμποροι μέλη της Αδελφότητας συνεχίζουν τις δραστηριότητές τους, αποκτούν περιουσίες και εξακολουθούν να διαθέτουν σημαντικά ποσά για έργα κοινής ωφελείας της Αδελφότητας, όπως είναι η λειτουργία του νοσοκομείου, η ίδρυση και η συντήρηση ελληνικών σχολείων τόσο στη Βενετία όσο και στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, όπως στα Γάννενα, την Αθήνα κ.α.¹⁴⁷. Παράλληλα, τα ελληνικά τυπογραφεία στη Βενετία συνεχίζουν με τη χρηματοδότηση ελλήνων εμπόρων τη δραστηριότητά τους με τη μαζική έκδοση βιβλίων που προορίζονται για το αναγνωστικό κοινό του ελληνικού χώρου¹⁴⁸. Τα ονόματα δωρητών της περιόδου αυτής καταγράφονται μαζί με τις εικόνες και άλλα αντικείμενα που δωρίζουν εν ζωή ή κληροδοτούν μετά θάνατον στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας. Από τα θέματα των εικόνων αυτών και την τεχνοτροπία τους προκύπτει ότι οι ζωγράφοι τους δεν προχωρούν σε νέες συνθέσεις, αλλά αρκούνται στη μίμηση έργων της προηγούμενης περιόδου¹⁴⁹. Παρά το μεγάλο αριθμό εικόνων του 18ου αιώνα που σώζονται στη συλλογή¹⁵⁰, οι αρχαιολογικές μαρτυρίες για την παρουσία ζωγράφων την ίδια περίοδο στην Αδελφότητα αφορούν κυρίως σε εργασίες που πραγματοποιούν για τη συντήρηση του Αγίου Γεωργίου και λιγότερο στην παραγωγή δικών τους έργων. Έτσι, οι πληροφορίες για τον Ιάκωβο Τζεν του Ιωάννη, ζωγράφο από την Κρήτη¹⁵¹, του οποίου η δραστηριότητα ως μέλους της Αδελφότητας και του διοικητικού της συμβουλίου τοποθετείται από το 1679 έως και το 1729¹⁵², δεν αφορούν σε έργα δικής του παραγωγής, αλλά στις ασχολίες του γύρω από τη Αδελφότητα, όπως η εποπτεία των εργασιών στη γυναικεία μονή, η συντήρηση των εικόνων που βρίσκονταν στο ναό ή αλλού –για παράδειγμα η εικόνα της Παναγίας που βρισκόταν στο *ponte dei Greci* (αριθ. Κατ. 285)– και η συντήρηση των ασημικών της εκκλησίας¹⁵³. Άλλος ζωγράφος που αναφέρεται στο πρώτο μισό του

145. Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, 2, σ. 203 κ.ε.: ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Capitolare VII* (Reg. 194): 1681-1694, φ. 48^v: 1684, Σεπτεμβρίου 17.

146. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 258 κ.ε.: Φ. Μπαρούτσος, *Οι έλληνες έμποροι*, σ. 142.

147. Γ. Πλουμίδης, *Σχολεία στην Ελλάδα συντηρούμενα από κληροδοτήματα Ελλήνων της Βενετίας (1603-1797), Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 239 κ.ε.: Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 258 κ.ε.

148. Πλουμίδης, *Το βενετικόν τυπογραφείον του Δημητρίου και του Πάνου Θεοδοσίου*: Βελουδής, *Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκίδων*: Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 260: Τσικνάκης, *Ο ελληνισμός της Βενετίας*, σ. 550-551

149. Chatzidakis, *Icons*, σ. 165, 185.

150. Ό.π.

151. Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 434.

152. Για την εγγραφή του ως μέλους της Αδελφότητας, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Γ' Βιβλίο συνδρομών* (Reg. 134): 1563-1701, φφ. 82^v-82^v: 1679-1700, και *Δ' Βιβλίο συνδρομών* (Reg. 225): 1702-1820, φ. 122^r: 1704-1729. Για τη συμμετοχή του στις συνελεύσεις της Αδελφότητας και την υποψηφιότητά του για τη διεκδίκηση αξιώματος στο διοικητικό της συμβούλιο, βλ. *Capitolare VI* (Reg. 193): 1669-1681, φφ. 173^v, 175^v, 181^v, 182^v, *Capitolare VII* (Reg. 194): 1681-1694, φφ. 16^v, 18^v, 26^v, 33^v, 52^v, 56^v, 57^v, 60^v, 61^v, 62^v, 79^v, 85^v, 87^v, 88^v, 97^v, 100^v, 113^v έως και 177^v, όπου στα σχετικά φύλλα σημειώνεται η υποψηφιότητά του για *sotto-vicario* και η συμμετοχή του στις συνελεύσεις με το αξίωμα αυτό. Επίσης, η συμμετοχή του ως *sotto-vicario* σημειώνεται στο *Capitolare VIII* (Reg. 195): 1694-1713, στα φφ. 3^r έως και 200^r, και *Capitolare IX* (Reg. 196): 1713-1739, στα φφ. 2^r έως και 112^r.

153. Για την εκλογή του ως επιστάτη για τις εργασίες στη Μονή το 1691 και το 1692, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Capitolare VII* (Reg. 194): 1681-1694, φφ. 160^v-161^r: 1692, 8 Φεβρουαρίου, και φάκ. 515: *Relazioni di Nicolò Coressi ragionato publico e nostro confratello per le casse dei guardiani Zuane Calichipulo qm Andrea 1691 e 1692, Giovanni di Girolamo 1693, Michiele Peruli 1694, Diamantin Buffessi 1695, Nicolo Saro 1696, Marco Cagiani 1698*. Για την πληρωμή του για διάφορες

17ου αιώνα είναι ο Γιώργης Μιχαλάκης (Zorzi Micalachi), που το 1731 πληρώθηκε από το ταμείο της Αδελφότητας για μια εικόνα της Γέννησης της Παναγίας, την οποία ζωγράφισε για την εκκλησία και για τη συντήρηση των εικόνων των προφητών μέσα στο ιερό¹⁵⁴. Περισσότερες πληροφορίες τόσο για τον ίδιο τον Γιώργη Μιχαλάκη όσο και για την εικόνα της Γέννησης της Παναγίας δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί. Η παρουσία του κερκυραίου ζωγράφου Σπυριδώνος Σπεράντζα στη Βενετία δεν δηλώνεται στα αρχεία της Αδελφότητας. Ωστόσο, η υπογραφή του αναγνωρίζεται στην εικόνα με την Αποτομή του Προδρόμου (αριθ. Κατ. 181), που χρονολογείται το 1767 και στην οποία μεταφέρεται με αρκετά ελεύθερο τρόπο το δυτικό πρότυπο μιας χαλκογραφίας του Jan Sadelet, με εικονογραφικά στοιχεία από την κρητική ζωγραφική του 16ου και του 17ου αιώνα¹⁵⁵.

Άλλοι ζωγράφοι της περιόδου αυτής, που έργα τους σώζονται στη συλλογή, είναι ο Κρητικός Ιωάννης Μόσχος¹⁵⁶ (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 175, 176), ο Αθηναίος Καγγελαιός Παρθένιος¹⁵⁷ (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 177), ο Κερκυραίος Γεώργιος Χρυσολω(ου)ράς¹⁵⁸ (βλ. εικόνες, αριθ. Κατ. 178, 179). Οι πληροφορίες για την παρουσία ζωγράφων και τον επόμενο αιώνα είναι σπάνιες, παρόλο που και την περίοδο αυτή σημειώνονται δωρεές και σώζονται εικόνες που χρονολογούνται στο 19ο αιώνα. Είναι γνωστό ότι κατά τη διάρκεια του 18ου και του 19ου αιώνα στη Βενετία έρχονταν κυρίως επανήσιοι ζωγράφοι¹⁵⁹, προκειμένου να σπουδάσουν και να γνωρίσουν την τέχνη της Δύσης. Στη συλλογή, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, σώζονται εικόνες που φέρουν την υπογραφή επανησίων ζωγράφων, όπως του Σπυριδώνος Σπεράντζα, του Γεωργίου Χρυσολωρά και άλλες που αποδίδονται στους ζωγράφους αυτούς, ή τα εικονογραφικά τους θέματα και η τεχνολογία τους ανήκουν στη λεγόμενη επτανησιακή σχολή¹⁶⁰. Ακόμη σώζεται το λάβαρο της Αδελφότητας, έργο που φέρει την υπογραφή του Σπυριδώνος Προσαλέντη (αριθ. Κατ. 350) και βρίσκεται στη μεγάλη αίθουσα συνεδριάσεων, στη Sala del Capitolo: *ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ [...]*. Η χρονολογία έχει καταστραφεί και δεν διαβάζεται. Πρόκειται προφανώς για το ζωγράφο Σπυριδώνα Προσαλέντη (ή Προσαλένδη) που γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1830, γιο του ζωγράφου και γλύπτη Παύλου Προσαλέντη (1784-1837). Ο Προσαλέντης, αφού πήρε τα πρώτα μαθήματα ζωγραφικής στην Κέρκυρα στην Καλλιτεχνική Σχολή που διηύθυνε ο πατέρας του, πήγε στη Βενετία, όπου φοίτησε στην Ακαδημία Τεχνών παραμένοντας εκεί αρκετά χρόνια και μετά τις σπουδές του. Στην

εργασίες συντήρησης που έκανε κατά καιρούς σε εικόνες και στα ασημικά της εκκλησίας, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 11, φ. 255^v: 1687, 1689, 1690, 1695, φ. 405^v: 1693, φ. 255^v: 1695 και Reg. 12, φ. 162^v: 1698, 1699, 1702, φ. 162^v: 1711, 1714, φ. 163^v: 1722, 1724, 1725, 1733, φ. 163^v: 1726, 1727. Ο Τζεν παντρεύτηκε στη Βενετία και απέκτησε παιδιά, αλλά φαίνεται ότι η οικονομική του κατάσταση δεν ήταν και τόσο καλή γιατί η Συνέλευση της Αδελφότητας αποφάσισε να χρηματοδοτήσει τις τρεις κόρες του, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, *Capitolare VII* (Reg. 194): 1691, φφ. 137^v, 139^v, *Capitolare VIII* (Reg. 195): 1701, φφ. 96^v-97^v, 1704, φφ. 120^v και *Capitolare IX* (Reg. 196): 1715, φφ. 17^v, 19^v, 1726, φ. 85^v. Το γεγονός είναι ενδεικτικό της μέριμνας της Αδελφότητας για τα μέλη της.

154. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 12, φ. 163^v: 1731.

155. Μ. Μελέντη, Η εικόνα της αποτομής του Προδρόμου του Σπυριδώνος Σπεράντζα (1756), *Θησαυρίσματα* 25 (1995), σ. 362 κ.ε.

156. Chatzidakis, *Icones*, σ. 166-167· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 203 κ.ε.

157. Chatzidakis, *Icones*, σ. 167· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 49.

158. Chatzidakis, *Icones*, σ. 167-168· Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 462 κ.ε.

159. Για την επτανησιακή ζωγραφική του 18ου και του 19ου αιώνα και τους κυριότερους εκπροσώπους της, βλ. Φ. Γιούφυλλης, *Ιστορία της νεοελληνικής τέχνης (ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής, αρχιτεκτονικής και διακοσμητικής), 1821-1941*, Α', Αθήνα 1962, σ. 93-103, 211· Α. Χαράλαμπίδης, *Συμβολή στη μελέτη της επτανησιακής ζωγραφικής του 18ου και 19ου αιώνα*, Ιωάννινα 1978· Σπητέρης, *Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης*, Α', σ. 61-120.

160. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εικόνα με το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος, όπου στην κάτω ζώνη παριστάνεται η πόλη της Κέρκυρας με το φρούριό της (αριθ. Κατ. 261), βλ. σχετικά, Ιωάννα Μπίθα, *Απεικονίσεις των πολιορκιών της Κέρκυρας*. Μικρή συμβολή στην εικονογραφία του αγίου Σπυριδώνα, *ΔΧΑΕ ΙΗ'* (1995), σ. 151 κ.ε. και Chatzidakis, *Icones*, σ. 189-191, 193-195.

Κέρκυρα θα επιστρέψει αργότερα για να ασχοληθεί κυρίως με την προσωπογραφία και το 1865 διορίζεται καθηγητής στην Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα. Στη Βενετία θα επιστρέψει άλλη μια φορά, το 1870¹⁶¹. Ο Σπυρίδων Προσαλέντης ειδικεύτηκε στις προσωπογραφίες –αρκετές σώζονται στην Κέρκυρα, στη Βενετία και τη Ρώμη– και η τέχνη του είναι επηρεασμένη από την ιταλική ζωγραφική όπως άλλωστε και των περισσότερων επανήσιων ζωγράφων¹⁶². Παρά την πολύχρονη παραμονή του στη Βενετία, δεν εντοπίστηκε ως μέλος της Αδελφότητας. Η δημιουργία του λαβάρου τοποθετείται πριν από το 1865 ή στα 1870, στο διάστημα δηλαδή της παραμονής του στη Βενετία.

Η προσέλευση καλλιτεχνών από τα Επτάνησα, αλλά και από άλλα μέρη της Ελλάδας στην Ιταλία και ειδικότερα στη Βενετία είναι γνωστό ότι συνεχίζεται και το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και η συμβολή τους στη δημιουργία της νεοελληνικής ζωγραφικής είναι σημαντική¹⁶³. Αλλά παρά την ύπαρξη εικόνων που χρονολογούνται στο 19ο αιώνα, η Ελληνική Αδελφότητα παύει να αποτελεί πλέον το πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο του ελληνισμού και τα μέλη της συγκεντρώνουν τις προσπάθειές τους στη διατήρηση των παλαιών παραδόσεών τους.

Η συλλογή, λοιπόν, των εικόνων της Ελληνικής Αδελφότητας, που προήλθε από προσφορές και δωρεές με θρησκευτικό σκοπό, αντιπροσωπεύει τη ζωγραφική που διαμορφώθηκε στις βενετοκρατούμενες περιοχές από τη μακρόχρονη συμβίωση των δύο λαών και αποτελεί σύνθεση της βυζαντινής παράδοσης με δυτικά στοιχεία, τα οποία στις διάφορες φάσεις της, άλλοτε αφομοιώνει περισσότερο δημιουργικά και άλλοτε λιγότερο.

Οι δωρητές

Η πρακτική της ευεργεσίας, οι παράγοντες που συντέλεσαν στη γένεση του φαινομένου, τα κοινωνικά στρώματα που την ασκούν, οι προτιμήσεις των δωρητών, οι αποδέκτες της δωρεάς, καθώς και άλλες κοινωνικές και ιδεολογικές προεκτάσεις του φαινομένου, αποτελούν σημαντικά ζητήματα της νεότερης ιστοριογραφίας, που απαιτούν περαιτέρω έρευνα και μελέτη. Στη μεταβυζαντινή περίοδο, η πρακτική της ευεργεσίας από τους Έλληνες της διασποράς, ενός τμήματος του ελληνισμού που ο ρόλος του στις οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εξελίξεις του ελληνικού κόσμου υπήρξε καθοριστικός, έχει παρουσιαστεί κυρίως για επώνυμες περιπτώσεις χωρίς να αναφέρονται όλα τα κοινωνικά στρώματα που ασκούσαν την πρακτική αυτή¹⁶⁴. Ο ρόλος των δωρητών στη διαμόρφωση του πνευματικού, πολιτιστικού και καλλιτεχνικού κριτηρίου, αλλά και στην επίλυση των καθημερινών αναγκών των παροίκων της Αδελφότητας της Βενετίας, παρά τις σημαντικές μαρτυρίες που έχουν προκύψει από τη συστηματική έκδοση του αρχειακού υλικού, δεν έχει αποτελέσει το αντικείμενο ξεχωριστής μελέτης, αλλά έχει παρουσιαστεί αποσπασματικά σε σχέση με την ιστορία της Αδελφότητας¹⁶⁵. Η εξέταση, λοιπόν, του ρόλου των δωρητών εικόνων και της πρακτικής της δωρεάς λατρευτικών εικόνων, όπως προκύπτουν από τα στοιχεία που παρέχουν οι κατάλογοι καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας, είναι σημαντική γιατί διαφωτίζει μια ιδιαίτερη δρα-

161. Σπητέρης, *Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης*, Γ', σ. 245.

162. Ό.π.

163. Για τη νεοελληνική ζωγραφική, βλ. Σπητέρης, *Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης* και Στ. Λυδάκης, *Οι έλληνες ζωγράφοι*, 3: *Η ιστορία της νεοελληνικής ζωγραφικής (16ος-20ός αιώνας)*, Αθήνα 1976.

164. Για τον ευεργετισμό στις παροικίες κατά το 19ο και 20ό αιώνα, βλ. Β. Θεοδώρου, *Ευεργετισμός και όψεις της κοινωνικής ενσωμάτωσης στις παροικίες (1870-1920)*, *Τα Ιστορικά* 7 (1987), σ. 119-154. Για τους ευεργέτες και τους δωρητές της Ελληνικής Αδελφότητας, βλ. Μανούσακας, *Επισκόπηση και Τοικνάκης*, *Ο ελληνισμός της Βενετίας*.

165. Για διάφορες δωρεές σε χρήμα ή είδος που προσέφεραν δωρητές, μέλη ή όχι της Αδελφότητας, και καταγράφονται στα πρώτα οικονομικά βιβλία, βλ. Σ. Αντωνιάδη, *Πορίσματα από την μελέτην προχείρων διαχειριστικών βιβλίων των*

στηριότητα των μελών της Ελληνικής Αδελφότητας, που συνδέεται με τις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές προτιμήσεις των αποδήμων. Όμως το ζήτημα των δωρητών εικόνων είναι αρκετά ιδιαίτερο και σχετίζεται με την προέλευση, τη σχέση των δωρητών με την Αδελφότητα, την επαγγελματική απασχόληση, και εκτείνεται σε μια αρκετά μεγάλη χρονική περίοδο, που χαρακτηρίζεται από μια εξελικτική πορεία του φαινομένου. Από τους καταλόγους προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις: 1) Οι δωρητές ήταν ως επί το πλείστον μέλη της Αδελφότητας, με ποικίλη προέλευση, οικονομική και επαγγελματική κατάσταση, καθώς και κοινωνικό επίπεδο· 2) πολλοί από αυτούς εμφανίζονται και ως δωρητές άλλων αντικειμένων· 3) οι εικόνες που δωρίζονται είναι ως επί το πλείστον αντικείμενα ιδιωτικής χρήσης και λατρείας και υποδηλώνουν μια προσωπική σχέση ανάμεσα στον κάτοχο-χρήστη και στην εικόνα, γι' αυτό και τα θέματά τους είναι ποικίλα. Αρκετές φορές δωρίζονται σε ανάμνηση κάποιου αγαπημένου προσώπου, όπως προκύπτει και από τις επιγραφές που σώζονται· 4) οι εικόνες δωρίζονται «εν ζωή» ή με διαθήκη και αποδέκτης της δωρεάς είναι η εκκλησία και η Αδελφότητα.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στους καταλόγους του 16ου αιώνα σχετικά με δωρητές εικόνων είναι πολύ σημαντικές δεδομένου ότι οι εικόνες που καταγράφονται στους καταλόγους της περιόδου αυτής σπάνια φέρουν αφιερωτικές ή κτητορικές επιγραφές¹⁶⁶. Από αυτούς, λοιπόν, προκύπτει ότι δωρητές εικόνων ήταν η μεγάλη δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά, ο αρχιεπίσκοπος Δομενίκου και Ελασσόνος Αρσένιος και ο Σέρβος Διονύσιος della Vecchia (Bozidar Vukovic)¹⁶⁷. Ακόμη, δηλώνεται η παρουσία προσφύγων από διάφορα μέρη της Ελλάδας, όπως η Ρόδος, η Μήλος και η Θεσσαλονίκη, κατά τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης της Αδελφότητας¹⁶⁸.

Κατά το 17ο αιώνα, περίοδο ανάπτυξης της Ελληνικής Αδελφότητας, προκύπτουν επίσης ενδιαφέροντα στοιχεία για τους δωρητές που καταγράφονται στους καταλόγους. Σημαντικές προσωπικότητες, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της Αδελφότητας, παρουσιάζονται ως δωρητές εικόνων και μάλιστα εικόνων ορθόδοξης τεχνοτροπίας, γεγονός που επιβεβαιώνει την αφοσίωση των Ελλήνων αυτών στο ορθόδοξο δόγμα. Τα στοιχεία που μας δίνουν οι κατάλογοι επιβεβαιώνουν πληροφορίες σχετικά με δωρεές που έχουμε από άλλες αρχαιακές πηγές (όπως διαθήκες κ.ά.), ή από κτητορικές επιγραφές. Επιπλέον, εμφανίζονται νέοι δωρητές, άγνωστοι έως τώρα, από τους οποίους σημαντικότερος είναι ο αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος¹⁶⁹. Επιβεβαιώνονται οι δωρεές του Νικολάου Πετράσκου, γιου του ηγεμόνα της Βλαχίας Μιχαήλ του Γενναίου, της Μαρίας χήρας Δημητρίου Παλαιολόγου, των αδελφών Γεωργίου και Ιωάννη Μάνεση, του Ιωάννη Μόρμωρη, του ιερομόναχου Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη, του ιερέα και ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή, του ιερέα Θεοφάνη Καλογερά, του Δημητρίου Φιλίππη, του ιερέα Γρηγορίου Μαρά.

Την ίδια εποχή σημειώνονται νέοι δωρητές, όπως ο Γεώργιος Πλουτινός, ο γιος του Αντωνίου Καπελέτη, ο εφημέριος Πρόχορος Γιαλούρης, ο Μιχαήλ Κορέσης, ο ευγενής Δεμέζος Παλμέτας, ο ιερέας Αντώνιος Μπούμπουλης, ο Δημήτριος Καλογεράς, ο Ανδρέας Χαλκιόπουλος και ο ζωγράφος Λέων Μόσχος.

ετών 1544-1547 και 1549-1554 της παλαιάς Κοινότητας Βενετίας, *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών* 33 (1958), σ. 466-487. Ακόμη, στα βιβλία συνδρομών, στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας, καταγράφονται τα διάφορα κληροδοτήματα προς την Αδελφότητα (βλ. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 53 κ.ε. και για τα μεταγενέστερα χρόνια, βλ. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 58 κ.ε.).

166. Εικόνα με αφιερωτική ή κτητορική επιγραφή που καταγράφεται στους καταλόγους (σε λυτά ή κατάστιχα) του 16ου αιώνα είναι «Ο Μυστικός Δείκτος» (αριθ. Κατ. 10).

167. Για την παρουσία Σέρβων στην Ελληνική Αδελφότητα, στις αρχές του 16ου αιώνα, βλ. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 68 κ.ε., και Μανροϊδί, *I Serbi*, σ. 511-529· για την παρουσία των Σέρβων κατά το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, βλ. Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινήτων*, σ. 178, 183.

168. Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 2· Πάρδος, *Αλφαβητικός κατάλογος Α'*, σ. 295, 324 κ.ε.

169. Ο αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος πέθανε το 1616 (βλ. Μανούσασκας, *Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης*, σ. 182).

Στο 18ο αιώνα επαναλαμβάνονται οι δωρητές που αναφέρονται τα προηγούμενα χρόνια, ενώ το 19ο αιώνα πιστοποιούνται οι δωρεές από τα κληροδοτήματα της Ελένης Καραγιάννη και του αρχιεπισκόπου Βενέδικτου Κραλίδη, και παράλληλα διαπιστώνεται η εγγραφή δεκατεσσάρων νέων δωρητών.

Η καταγωγή των δωρητών, όπως προκύπτει από τους κατάλογους είναι από διάφορα μέρη της Ελλάδας αλλά και από ξένα κράτη, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι η Ελληνική Αδελφότητα από την αρχή της ίδρυσής της αποτέλεσε θρησκευτικό κέντρο τόσο για τους απόδημους Έλληνες όσο και για τους ομόδοξους αλλοεθνείς. Στις αρχές του 16ου αιώνα, η καταγωγή των δωρητών που σημειώνονται είναι από την Κωνσταντινούπολη (η δούκισσα Άννα Νοταρά), από τη Μήλο, τη Ρόδο, και τη Θεσσαλονίκη. Την ίδια εποχή αναφέρονται ο ελληνικής καταγωγής αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος που ζει στη Ρωσία και ο Σέρβος Διονύσιος della Vecchia, παρόλο που δεν είναι γνωστό αν ο della Vecchia έστειλε την εικόνα από τη Σερβία ή τη δώρισε κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Βενετία¹⁷⁰.

Κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα η Ελληνική Αδελφότητα διανύει περίοδο ακμής και έχει καθιερωθεί με το ναό του Αγίου Γεωργίου¹⁷¹ και ως θρησκευτικό κέντρο. Στους καταλόγους του πρώτου μισού του αιώνα, παρόλο που καταγράφονται πέντε δωρητές, σημειώνεται η καταγωγή μόνο ενός, του Νικολάου Πετράσκου από τη Βλαχία. Στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, που καταγράφονται δέκα δωρητές, σημειώνεται η καταγωγή των περισσότερων από αυτούς: πέντε είναι από την Κρήτη, ένας από την Κέρκυρα και ένας από τα Τρίκαλα. Η εμφάνιση μεγαλύτερου ποσοστού δωρητών από την Κρήτη συνδέεται με το μακροχρόνιο πόλεμο της Κρήτης (1645-1669), που ήδη από τις πρώτες δεκαετίες του 17ου αιώνα αναγκάζει πολλούς Κρητικούς να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να ζητήσουν άσυλο στη φιλόξενη Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας¹⁷².

Στο 18ο αιώνα σημειώνονται πολλοί δωρητές που εμφανίζονται και στα ευρητήρια του προηγούμενου αιώνα, και καταγράφεται ένας νέος δωρητής καταγόμενος από την Κρήτη, ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς.

Το 19ο αιώνα, η αναφορά της καταγωγής των δωρητών που καταγράφονται στους καταλόγους είναι συχνότερη. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι καταγράφονται και ξένοι δωρητές, κυρίως Ρώσοι. Παρ' όλο το πλήγμα που είχε δεχθεί η Ελληνική Αδελφότητα τον προηγούμενο αιώνα με την κατάλυση της Βενετικής Πολιτείας το 1797 και τη δήμευση των κεφαλαίων της από τον Ναπολέοντα¹⁷³, θα εξακολουθήσει σε όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα τις προσπάθειές της για να επιβιώσει και να διατηρήσει τους θεσμούς της.

Η ποικιλία των επαγγελμάτων καθώς και η ιδιότητα των δωρητών που αναφέρονται στους καταλόγους δείχνουν ότι η Ελληνική Αδελφότητα συγκροτήθηκε από διάφορες κοινωνικές ομάδες, πράγμα φυσικό αφού δέχθηκε στους κόλπους της κάθε πρόσφυγα που ζητούσε προστασία. Για παράδειγμα, το 16ο αιώνα σημειώνεται το επάγγελμα του *cimador*¹⁷⁴, του εκδότη εκκλησιαστικών βιβλίων, όπως είναι ο Σέρβος Διονύσιος della Vecchia, ενώ αναφέρεται η ιδιότητα της δούκισσας

170. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 68· Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινητών*, σ. 183.

171. Οι σημαντικότερες αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Αδελφότητας για την οικοδόμηση και τη διακόσμηση του ναού δημοσιεύονται στο Μ.Ι. Μανούσακας, *Τα κυριώτερα έγγραφα (1536-1599) για την οικοδομή και τη διακόσμηση του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, Τόμος εις μνήμην Παναγιώτου Α. Μιχελή*, Αθήνα 1972, σ. 334-355. Για την ιστορία και την αρχιτεκτονική του ναού, βλ. Μπρούσακη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*.

172. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 257.

173. Ξανθοπούλου - Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 19 κ.ε.

174. Για το επάγγελμα αυτό, βλ. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 79.

Άννας Παλαιολογίνας και του αρχιεπισκόπου Ελασσόνος. Ακόμη, αναφέρονται οι «stradioti», οι έλληνες στρατιώτες που χρησιμοποιούσαν οι Βενετοί σε πολλές επιχειρήσεις τους, οποίοι είχαν παίξει καθοριστικό ρόλο στην ίδρυση της Αδελφότητας¹⁷⁵. Το 17ο αιώνα τα επαγγέλματα που σημειώνονται πολλαπλασιάζονται, γεγονός που εξηγείται από την αύξηση των μελών της Αδελφότητας ως επακόλουθο της ανάπτυξής της την περίοδο αυτή. Αναφέρεται το επάγγελμα του ράφτη, που ανθούσε ιδιαίτερα στη Βενετία, και το οποίο ασκούσαν αρκετά μέλη της Αδελφότητας¹⁷⁶, του κωδικογράφου, όπως ήταν ο Ιωάννης Μόρμορης, του ζωγράφου, όπως ήταν ο Λέων Μόσχος. Επίσης καταγράφονται αρκετοί ιερείς, πολλοί από τους οποίους διετέλεσαν και εφημέριοι του Αγίου Γεωργίου, όπως ο Πρόχορος Γιαλούρης, ο Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, ο Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής, που ασκούσε και το επάγγελμα του ζωγράφου, ο Αντώνιος Μπούμπουλης, καθώς και κάποιοι αξιωματούχοι της Αδελφότητας, όπως οι Δημήτριος Φιλίππης, Ανδρέας Χαλκιάπουλος και Λέων Μόσχος. Ανάμεσα στους δωρητές της περιόδου αυτής αναφέρονται ένας βασιλικής καταγωγής, ο Νικόλαος Πετράσκου, γιος του ηγεμόνα της Βλαχίας, και ένας ευγενής, ο Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτας. Κατά το 18ο αιώνα ο νέος δωρητής που μνημονεύεται είναι ιερέας, ο Γρηγόριος Μαράς, ο οποίος διετέλεσε και εφημέριος της εκκλησίας.

Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα δεν μνημονεύονται επαγγέλματα αλλά κυρίως η ιδιότητα των δωρητών, γεγονός που συνδέεται με την παρακμή της Αδελφότητας, αφού τα μέλη που εγγράφονται την περίοδο αυτή ήταν ελάχιστα¹⁷⁷. Έτσι, αναφέρεται η ευγενής Ελένη Καραγιάνη, ο αρχιεπίσκοπος Ρεμενε της Ρωσίας, ο οποίος διετέλεσε και ελεημοσυνάριος, ο γενικός επίτροπος της Ιεράς Συνόδου και γραμματέας του κράτους της Αγίας Πετρούπολης Κωνσταντίνος και ο αρχιεπίσκοπος Δαλματίας και Ιλλυρίας Βενέδικτος Κραλίδης.

Η τεχνοτροπία των εικόνων που δωρίζονται, όπως προκύπτει από τις ταυτίσεις, ακολουθεί την ελληνική ορθόδοξη παράδοση της βυζαντινής περιόδου της ζωγραφικής (π.χ. οι βυζαντινές εικόνες που δώρισε η δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά, όταν κατέφυγε στη Βενετία), αλλά κυρίως της μεταβυζαντινής ζωγραφικής, αφού πολλές από αυτές υπογράφονται από ή αποδίδονται σε επώνυμους ζωγράφους της εποχής (π.χ. οι εικόνες, ο Ναός του Σολομώντος (αριθ. Κατ. 95) και η Δευτέρα Παρουσία (αριθ. Κατ. 96), που αφιέρωσε ο ιερομόναχος Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, και φέρουν την υπογραφή του ζωγράφου Ιωάννου Απακά, η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνος (αριθ. Κατ. 78) και η Κυριακή της Ορθοδοξίας (αριθ. Κατ. 79), έργα του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη. Ακόμη η εικόνα με τον απόστολο Ανδρέα, που την αφιέρωσε ο Ανδρέας Χαλκιάπουλος και φέρει την υπογραφή του ιερέα Εμμανουήλ Τζάνε (αριθ. Κατ. 124), η εικόνα με τον άγιο Αλύπιο (αριθ. Κατ. 125), που πρόσφερε ο Εμμανουήλ Τζάνες και αποδίδεται στον ίδιο, και μια εικόνα με τα Εισόδια της Θεοτόκου (αριθ. Κατ. 291) που πρόσφερε ο Λέων Μόσχος). Ανάμεσα στις εικόνες που δωρίζονται είναι και μερικές ρωσικής τεχνοτροπίας, όπως αυτές που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος (αριθ. Κατ. 545-548) από τη Ρωσία, όπως η Παναγία η Οδηγήτρια που δώρισε ο Νικόλαος Πετράσκου (αριθ. Κατ. 122) και αυτές που δώρισαν διάφοροι Ρώσοι, όπως αναφέρεται στους καταλόγους του 19ου αιώνα.

Στους καταλόγους του 1904 και του 1949 καταγράφονται δωρητές που έχουν αφιερώσει κάποια εικόνα τους προηγούμενους αιώνες, σύμφωνα με τις επιγραφές που φέρουν οι εικόνες και τώρα σημειώνονται στους καταλόγους, ή είναι σύγχρονοι δωρητές: Ζαχαρίας Βερύκιος (αριθ. Κατ. 190),

175. Για τους Έλληνες stradioti στη Βενετία, βλ. Πηλείδης, *Morire per honor di la Signoria*, σ. 25-46 και Μανούσκακας, *Επισκόπηση*, σ. 246 κ.ε.

176. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 75 κ.ε.

177. Ξανθοπούλου - Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 11 κ.ε.

Άννα Maina de Gambert, (αριθ. Κατ. 251), Ιωάννης Τριανταφυλλίδης, (αριθ. Κατ. 323), Λέλα Τυπάλδου-Φορέστη, (αριθ. Κατ. 196), Κατινίδιον Φιλιπποπούλου-Στάη (αριθ. Κατ. 243), Ιωάννης Λιασιδής, (αριθ. Κατ. 326), Φραγκίσκος Τρομπόνης, (αριθ. Κατ. 344). Από τους δωρητές σημειώνεται η καταγωγή του Ιωάννη Τριανταφυλλίδη από τα Ζαγόρια, και το επάγγελμα του Φραγκίσκου Τρομπόνη, που ήταν καθηγητής.

Συμπερασματικά, η προέλευση των αντικειμένων που καταγράφονται στα κατάστιχα ευρετήρια, όσες φορές σημειώνεται, είναι από δωρεές τόσο μελών της Αδελφότητας, που ή δωρίζουν εν ζωή κάποιο αντικείμενο ή το κληροδοτούν με διαθήκη στην εκκλησία και στην Αδελφότητα, όσο και δωρητών που προέρχονται από άλλους τόπους. Οι δωρητές εικόνων, που καταγράφονται στους καταλόγους καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας, είναι συνήθως μέλη της Αδελφότητας, κατέχουν κάποιο εκκλησιαστικό ή διοικητικό αξίωμα και αρκετοί από αυτούς, με την προσωπικότητά τους και το κύρος του, επηρέαζαν τις βενετικές αρχές υπέρ των Ελλήνων (όπως ο αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος, οι αδελφοί Γεώργιος και Ιωάννης Μάνεσης που ανήκαν στο επίλεκτο σώμα των *stradioti*), ή ακόμη ασκούσαν ελεύθερο επάγγελμα (όπως ο κωδικογράφος Ιωάννης Μόρμορης) ή με την παρουσία που είχαν βοηθούσαν την Αδελφότητα οικονομικά (όπως η Ελένη Καραγιάννη).

Η αποστολή εικόνων ορθόδοξης τεχνοτροπίας από τη Ρωσία και από τη Βλαχία, ήδη από τα τέλη του 16ου αιώνα προς την Αδελφότητα (π.χ. αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος και Νικόλαος Πετράσκου), η καταγραφή στους καταλόγους εικόνων ρωσικής τεχνοτροπίας και δωρητών ρωσικής καταγωγής, δωρητών από την Τεργέστη και δωρητών με ξένα ονόματα αποδεικνύουν τις σχέσεις που διατήρησαν με την Ελληνική Αδελφότητα και την ορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου όχι μόνον οι ορθόδοξοι έλληνες πρόσφυγες των ανατολικών ακτών της Αδριατικής, αλλά και οι ορθόδοξοι αλλοεθνείς και αλλόγλωσσοι πληθυσμοί της Ανατολικής Ευρώπης¹⁷⁸. Οι περισσότεροι δωρητές σημειώνονται κυρίως κατά το 17ο αιώνα, γεγονός που συνδέεται με την καθιέρωση και την ανάπτυξη της Ελληνικής Αδελφότητας την περίοδο αυτή, την ίδρυση του ναού του Αγίου Γεωργίου, ήδη από το 1573, και τώρα τη διακόσμησή του με εικόνες σύμφωνα με την ορθόδοξη τεχνοτροπία, και την άφιξη και την εγκατάσταση εδώ πολλών ζωγράφων¹⁷⁹. Αλλά και αργότερα, κατά το 18ο και το 19ο αιώνα σημειώνονται δωρητές, που ή ως μέλη της Αδελφότητας, όπως ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς και ο επιμελητής Ιωάννης Παπαδόπουλος, ή ως απλοί ορθόδοξοι όπως η χήρα Διαμάντη Θέμελη, προσφέρουν εικόνες στην εκκλησία. Σημαντική, την ίδια περίοδο, είναι η καταγραφή στα κατάστιχα του 19ου αιώνα ονομάτων ορθόδοξων το θρήσκευμα δωρητών από τις ανατολικές χώρες και από την Τεργέστη, όπου έχει δημιουργηθεί μια σημαντική ελληνική παροικία. Έτσι, στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια κυρία Catrago από την Τεργέστη και μια Ρωσίδα από το Pantapetto, ενώ στον κατάλογο του 1882, σημειώνονται τρεις Ρώσοι που δωρίζουν εικόνες στην Αδελφότητα: ο αρχιμανδρίτης Remene, ελεμμοσυνάριος της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη, η Μαρία Dubctjky Elgemayer και ο Κωνσταντίνος, γενικός επίτροπος της Ιεράς Συνόδου, γραμματέας του Κράτους της Αγίας Πετρούπολης. Όπως είναι γνωστό από τις ληξιαρχικές πράξεις θάνατου της Αδελφότητας της περιόδου αυτής, καθώς και από τις λίγες ρωσικές επιγραφές που έχουν σωθεί στο ελληνικό νεκροταφείο στο νησί San Michele της Βενετίας, στην Ελληνική Αδελφότητα εκτός από τους ορθόδοξους Έλληνες συγκεντρώνονταν και ορθόδοξοι ρωσικής υπηκοότητας, ανώτεροι διπλωματικοί υπάλληλοι, ευγενείς ή πολιτικοί φυγάδες¹⁸⁰. Η Ελληνική Αδελφότητα με το ναό του Αγίου Γεωργίου, παρ' όλη την εσωτερική κρίση και τα

178. Βλ. κατάστιχα του 1847, του 1882 και του 1898 και Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 257.

179. Chatzidakis, *Icons*, σ. 47 κ.ε.· Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 257.

180. Παπαϊωάννου, *Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου*, σ. 257 αριθ. 21, 261 αριθ. 34 κ.α.

προβλήματα που αντιμετωπίζει θα εξακολουθήσει να συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των ορθόδοξων αλλοεθνών και να αποτελεί προτύγιο της ορθοδοξίας, σε καιρούς γενικότερων αμφισβητήσεων και πνευματικών προβληματισμών, όπως είναι ο 18ος και ο 19ος αιώνας¹⁸¹.

Από τον τρόπο που καταγράφονται οι δωρητές στους καταλόγους μπορούμε να συμπεράνουμε αν οι εικόνες δωρίζονται εν ζωή ή μετά θάνατον, αν είναι αφιερώματα και προσφορές θρησκευτικής πίστης προς την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου ή είναι αφιερώματα στη μνήμη κάποιου οικείου προσώπου. Το 16ο αιώνα, οι πέντε από τους εξή δωρητές που καταγράφονται δωρίζουν ή αφιερώνουν τις εικόνες όταν ζούσαν, ενώ η Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά τις κληροδοτεί στην Αδελφότητα και την εκκλησία με τη διαθήκη της¹⁸². Το 17ο αιώνα, από τους δεκαεννέα δωρητές που καταγράφονται δωρίζουν εικόνες εν ζωή εννέα, ενώ με διαθήκη οκτώ, ένας, ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, αφιερώνει εικόνα στη μνήμη προσφιλούς του προσώπου, ένας, ο Γεώργιος Πλουτινός, αγοράζει μια εικόνα, που τελικά περιέρχεται στη δικαιοδοσία της Αδελφότητας και της εκκλησίας (αριθ. Κατ. 573). Το 18ο αιώνα, ο ένας δωρητής εικόνας που καταγράφεται, ο Γρηγόριος Μαράς, δωρίζει εν ζωή την εικόνα της Παναγίας Μεσοπαντίτισσας (αριθ. Κατ. 159). Το 19ο και τον 20ό αιώνα, καταγράφονται είκοσι επτά δωρητές, από τους οποίους δεκαέξι προβαίνουν σε δωρά εν ζωή, τέσσερις με διαθήκη, ενώ για επτά δεν διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο δωρίζουν ή αφιερώνουν τις εικόνες. Από τα παραπάνω, προκύπτει, πως οι δωρητές ή αφιερωτές δεν ακολουθούν κάποια συγκεκριμένη τακτική για τις δωρεές των εικόνων, αλλά η εκάστοτε δωρεά ή αφιέρωση είναι προϊόν προσωπικής επιλογής.

Στη συνέχεια, παρατίθεται κατάλογος των δωρητών σύμφωνα με τις αρχειακές και άλλες πληροφορίες.

1. Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά. Η μεγάλη δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά, κόρη του μεγάλου δούκως Λουκά Νοταρά, είναι μια από τις σημαντικότερες γυναικείες προσωπικότητες που εμφανίζονται στις τελευταίες δεκαετίες του 15ου αιώνα στην Αδελφότητα. Η Άννα, μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης, αφού περιπλανήθηκε σε διάφορες ιταλικές πόλεις, κατέφυγε το 1475 στη Βενετία, όπου ζήτησε άσυλο στη μικρή τότε παροικία των Ελλήνων. Όταν έφτασε στη Βενετία ήταν ήδη εξήντα χρονών, αλλά παρ' όλα αυτά συμμετείχε ενεργά στα κοινά της ελληνικής κοινότητας: ύστερα από διαδοχικές αιτήσεις της προς το Συμβούλιο των Δέκα της Γαλινοτάτης κατόρθωσε να πάρει άδεια για την ίδρυση μικρού παρεκκλησίου στην κατοικία της για την τέλεση της ορθόδοξης λειτουργίας. Το 1493 η Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά συνέταξε τη διαθήκη της, σύμφωνα με την οποία άφησε στην Ελληνική Αδελφότητα εικόνες και άλλα κειμήλια που είχε φέρει μαζί της¹⁸³, όταν κατέφυγε εκεί. Στο λυτό ευρετήριο του 1518 και στον κατάλογο του 1528¹⁸⁴ καταγράφονται οι εικόνες που η Άννα δώρισε στην Αδελφότητα (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 1, 2, 4, 7).

181. Για τα πνευματικά κινήματα στην Ελλάδα κατά το 18ο και 19ο αιώνα, βλ. γενικά, Κ.Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα 1980· ο ίδιος, *Ελληνικός ρομαντισμός*, Αθήνα 1982· Σπ. Ασδραχάς, *Ελληνική κοινωνία και οικονομία ΙΗ' και ΙΘ' αι. (Υποθέσεις και προσεγγίσεις)*, Αθήνα 1982· Α. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Ο Κοσμάς ο Αιτωλός και οι Βενετοί (1777-1779)*, Θεσσαλονίκη 1984· Π. Κιτρομηλίδης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα 1996. Για τα ιδεολογικά ρεύματα που αναπτύσσονται στις βαλκανικές χώρες από τη Γαλλική Επανάσταση και μετά, βλ. Π. Κιτρομηλίδης, *Η Γαλλική Επανάσταση και η νοτιοανατολική Ευρώπη*, Αθήνα 1990 και Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 260.

182. Κ. Μέριτζιος, Η διαθήκη της Άννας Παλαιολογίνας Νοταρά, *Αθηνά* 53 (1949), σ. 20.

183. Ό.π.· Κούγκου, *Ορθόδοξος μονή*, σ. 12 σημ. 13· D.M. Nicol, *The Byzantine Lady: Ten Portraits 1250-1500*, Cambridge 1994, σ. 98-100· Κ. Κωνσταντινίδου, Η γυναικεία παρουσία στην ελληνική παροικία της Βενετίας, *Δημοσία Ιλαρία*, σ. 185-203.

184. Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 173-177.

2. Ανώνυμος δωρητής από τη Μήλο. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται μια εικόνα του Χριστού παλαιά, που την έφερε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου κάποιος, του οποίου το όνομα παραλείπεται από την εγγραφή –υπάρχει ένα κενό, το οποίο προφανώς ο γραφέας σκόπευε να συμπληρώσει αργότερα–, από τη Μήλο στις 7 του μήνα Αυγούστου 1529, Σάββατο βράδυ και ώρα 2. Περισσότερα στοιχεία τόσο για την εικόνα όσο και για το δωρητή της που καταγόταν από τη Μήλο δεν είναι γνωστά (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 471).

3. Ανώνυμος δωρητής από τη Ρόδο. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας, που την έφεραν από τη Ρόδο, μεσαιάς ζωγραφικής ποιότητας. Το όνομα του δωρητή της εικόνας δεν μνημονεύεται (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 563).

4. Δημήτριος Σαλονικιός. Στο πρώτο βιβλίο συνδρομών της Ελληνικής Αδελφότητας (Reg. 129)¹⁸⁵, καταγράφεται ο Δημήτριος του Ανδρονίκου από τη Θεσσαλονίκη ή Σαλονικιός, ο οποίος πληρώνει τη συνδρομή του ως μέλος από το 1499 έως και το 1524 σχεδόν κάθε χρόνο. Στην εγγραφή του 1505 και του 1519 δηλώνεται και το επάγγελμά του, zimador, ενώ το 1522 πληρώνει τη συνδρομή του ως γαστάλδος¹⁸⁶. Στον κατάλογο του 1528 αναφέρεται ως δωρητής μιας εικόνας με την παράσταση του Τρίμορφου (αριθ. Κατ. 375) επίσης κάποιος Δημήτριος Σαλονικιός. Επειδή οι χρονολογίες εμφάνισης του ονόματος συμφωνούν, υποθέτω ότι πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο.

5. Αρχιεπίσκοπος Δομενίκου και Ελασσόνος Αρσένιος (1550-1626). Γεννήθηκε στη Θεσσαλία, αλλά έζησε στη Ρωσία, όταν ήταν τσάρος ο Θεόδωρος Α΄ Ιβάνοβιτς (1584-1598), ο οποίος είχε ιδιαίτερη κλίση προς τα εκκλησιαστικά. Είναι γνωστό ότι με την ίδρυση του πατριαρχείου της Ρωσίας αυξήθηκαν σημαντικά οι αποστολές δωρεών από τη Μόσχα στην υπόδουλη ορθόδοξη Ανατολή. Ο Αρσένιος υπήρξε θερμός υποστηρικτής και βοηθός των Ελλήνων που έφθαναν στη Μόσχα για να ζητήσουν βοήθεια. Ο ίδιος είχε δωρίσει πολλά αφιερώματα, εικόνες, χειρόγραφα κ.ά. σε μονές, πατριαρχεία και ναούς της Ανατολής¹⁸⁷. Σύμφωνα με το πρώτο κατάστιχο ευρετήριο (Reg. 93: 1587-1647), ο αρχιεπίσκοπος Αρσένιος έστειλε με τον Απόστολο Τσιγαρά ως δώρο στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου τέσσερις εικόνες (αριθ. Κατ. 545, 546, 547, 548) και ένα εγκόλπιο. Οι εικόνες και οι άλλες δωρεές πρέπει να έφεραν αφιερωτική επιγραφή¹⁸⁸, αν κρίνουμε από το χρυσό εγκόλπιο που σώζεται στη συλλογή του Ελληνικού Ινστιτούτου¹⁸⁹.

6. Διονύσιος della Vecchia (Bozidar Vukovic). Το πραγματικό του όνομα ήταν Bozidar Vukovic, υπήρξε βοεβόδας της Podgorica και κατέφυγε στη Βενετία για να αποφύγει την τουρκική κατοχή. Ήταν ο ιδρυτής του πρώτου σερβικού τυπογραφείου στη Βενετία. Η παλαιότερη μνεία που τον συνδέει με την Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας είναι η δωρεά, το 1517, μιας εικόνας με το Μυστικό Δείπνο (αριθ. Κατ. 10). Το 1536 διετέλεσε πρόεδρος της Αδελφότητας και έλαβε ουσιαστικά μέτρα για την έναρξη της ανεγέρσεως του ναού του Αγίου Γεωργίου¹⁹⁰.

185. Πάρδος, Αλφαβητικός κατάλογος Α΄, σ. 345 κ.ε.

186. Ό.π., σ. 345-346 και σημ. 90.

187. Φ. Δημητριάδης, *Αρσένιος Ελασσόνος (1550-1626). Βίος και έργο*, Αθήνα 1984, σ. 89 κ.ε.

188. Ό.π., σ. 92 κ.ε.

189. Μανούσικας - Παλιούρας, *Οδηγός*, σ. 43 αριθ. 112. Το εγκόλπιο αυτό καταγράφεται και στους καταλόγους (Reg. 93, φ. 8^ε: Ευρετήριο του 1597, φ. 35^ν, κ.α.).

190. A. Vukčević Skovran, Un'opera ignota del pittore Giovanni Apakas, *Θησαυρίσματα* 7 (1970), σ. 115-116. Περισσότερες πληροφορίες για τον Διονύσιο della Vecchia στα Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 69· Ευτ. Λιάτα, Μνείες θανάτων Ελλήνων της Βενετίας από τα ταμακά βιβλία της Ελληνικής Αδελφότητας των ετών 1536-1576, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 224 αριθ. 10, σημ. 85· Mavroidi, I Serbi, σ. 518, 520, 521, 523, 524, 528.

7. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Γαβριήλ Σεβήρος ή Σεβήρος (1540-1616). Γεννήθηκε λίγο πριν από το 1540 στη Μονεμβασιά, αλλά πέρασε τα νεανικά του χρόνια στην Κρήτη, όπου είχε καταφύγει η οικογένειά του μετά την κατάληψη της Μονεμβασιάς από τους Τούρκους (1540). Στην Κρήτη έγινε μοναχός και μαθήτευσε στον Χάνδακα κοντά στο δάσκαλο των ελληνικών γραμμάτων Θωμά Τριβιζάνο. Το 1572 εμφανίζεται στην Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας ως ιερομόναχος θέτοντας υποψηφιότητα για τη θέση του εφημερίου του ναού του Αγίου Γεωργίου, στην οποία εξελέγη το επόμενο έτος, το 1573. Όπως προκύπτει από τα σημειώματά του και την αλληλογραφία του, καλλιεργούσε τα γράμματα και ασχολιόταν με τη συλλογή και την αντιγραφή χειρογράφων. Το 1577 χειροτονήθηκε στην Κωνσταντινούπολη μητροπολίτης Φιλαδελφείας από τον οικουμενικό πατριάρχη Ιερεμία Β΄ τον Τρανό. Με τον αρχιεπίσκοπο Γαβριήλ Σεβήρο καθιερώνεται η παραμονή των μητροπολιτών Φιλαδελφείας στη Βενετία. Στο θρόνο αυτό παρέμεινε έως το θάνατό του (1616). Υπήρξε μια από τις λαμπρότερες προσωπικότητες της ορθόδοξης εκκλησίας στη Βενετία· με την ορθή πολιτεία και τη διπλωματικότητά του κατόρθωσε να διατηρεί άριστες σχέσεις με τη Βενετική Πολιτεία προς όφελος του ελληνικού ορθόδοξου στοιχείου¹⁹¹. Σύμφωνα με τους καταλόγους της περιουσίας της Αδελφότητας, ο Γαβριήλ Σεβήρος φέρεται ως δωρητής μιας εικόνας με θέμα το «Επί σοι χαίρει» (αριθ. Κατ. 66) και δωρητής εκκλησιαστικών αμφίων (βλ. Reg. 100: ευρετήριο β: 1648-1681, φφ. 76^r-77^v).

8. Νικόλαος Πετράσκου (Petrascu). Γιος του ηγεμόνα της Βλαχίας Μιχαήλ του Γενναίου (1593-1601), διετέλεσε ηγεμόνας της Βλαχίας από το 1599 έως το 1600 εξυπηρετώντας την πολιτική του πατέρα του. Με το θάνατο του Μιχαήλ του Γενναίου το 1601, η οικογένεια εξορίζεται και το 1603 ο Νικόλαος Πετράσκου τίθεται στην υπηρεσία του Φερδινάνδου, γιου του αρχιδούκα Καρόλου από το Gratz. Σύμφωνα με το ευρετήριο του 1606 και την αφιερωτική επιγραφή που σώζεται στο πίσω μέρος της εικόνας, ο Νικόλαος Πετράσκου είναι ο δωρητής της εικόνας με την Παναγία Οδηγήτρια (αριθ. Κατ. 122)¹⁹².

9. Γεώργιος Βολλονάς. Στο λυτό ευρετήριο του 1580 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση και πλαίσιο που την άφησε κάποιος κύριος Γεώργιος Βολλονάς (αριθ. Κατ. 503). Η εικόνα αυτή δεν σώζεται στη συλλογή. Περισσότερα στοιχεία για τον Γεώργιο Βολλονά δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί.

10. Λάουρα Μιλλάνα. Σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, που ονομάζεται τα Σύμβολα του Πάθους, που άφησε η Λάουρα Μιλλάνα με την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένη στην εκκλησία κοντά στον άμβωνα. Η εικόνα ταυτίζεται με την εικόνα της Παναγίας Φοβεράς Προστασίας (αριθ. Κατ. 24), που σώζεται στη συλλογή. Για τη δωρήτρια Λάουρα Μιλλάνα δεν είναι γνωστά περισσότερα στοιχεία.

11. Μαρία Κούχια. Σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο καταγράφεται μια εικόνα της Ανάληψης με χρυσό σκαλιστό πλαίσιο, που άφησε η Μαρία Κούχια και η οποία ήταν τοποθετημένη μέσα στο ιερό. Η εικόνα ταυτίζεται με την εικόνα της Ανάληψης που βρίσκεται και σήμερα στο ιερό (αριθ. Κατ. 93). Για τη δωρήτρια Μαρία Κούχια δεν εντόπισα άλλα στοιχεία.

191. Για τις σχέσεις του με την Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας, βλ. Μανούσακας, *Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης*, σ. 170-210· ο ίδιος, *Ανέκδοτα πατριαρχικά γράμματα (1547-1806) προς τους εν Βενετία μητροπολίτας Φιλαδελφείας και την Ορθόδοξον Ελληνικήν Αδελφότητα*, Βενετία 1968, σ. 20 σημ. 3· ο ίδιος, *Συλλογή ανεκδότων εγγράφων (1578-1685) αναφερομένων εις τους εν Βενετία Μητροπολίτας Φιλαδελφείας*, *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 8, 11-34· ο ίδιος, *Αι δύο προσωπογραφίαι του Γαβριήλ Σεβήρου και ο ζωγράφος Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης*, *Θησαυρίσματα* 7 (1970), σ. 7-14· ο ίδιος, *Αυτόγραφον τεύχος χρονικών σημειωμάτων και δοσοληπιών (1578-1588) του Γαβριήλ Σεβήρου*, *Θησαυρίσματα* 9 (1972), σ. 7-67· Α. Στεργέλλη, *Η διαθήκη του Γαβριήλ Σεβήρου (1616) και η ρύθμιση των χρεών του (1617-1647)*, *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 182-200· Κρ. Παναγιωτοπούλου, *Το τελευταίο αυτόγραφο σημειωματάριο (1613- 1616) του Γαβριήλ Σεβήρου*, *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 111-151.

192. Για τον αφιερωτή της εικόνας Νικόλαο Πετράσκου, βλ. Κυριακού, *Ο γιος του Μιχαήλ του Γενναίου*.

12. Κυρία Μαρία. Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1615, κάποια κυρία Μαρία δώρισε μια εικόνα της Παναγίας Ελεούσας, που χρονολογείται στο 15ο αιώνα και φέρει αργυρόχρωση επένδυση με δαντελωτές διακοσμήσεις και χρυσά ελικοειδή νήματα, όπως συνηθίζεται σε σειρά από εικόνες του 14ου και του 15ου αιώνα. Οι πολύτιμες πέτρες που στολίζουν το λαιμό της Παναγίας απαντώνται σε ρωσικές εικόνες. Στη *Mariogola Vecchia*, το καταστατικό βιβλίο της Αδελφότητας, αναφέρεται ότι την εικόνα πρόσφερε στην εκκλησία ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος στο όνομα της κυρίας Μαρίας, χήρας του Δημητρίου Παλαιολόγου¹⁹³. Η πληροφορία αυτή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο της κινητής περιουσίας του 1949 (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 9).

13. Γεώργιος Πλουτίνος. Στον κατάλογο του 1617 σημειώνεται ότι ο Γεώργιος Πλουτίνος αγόρασε μια εικόνα με τον άγιο Νικόλαο (αριθ. Κατ. 573). Άλλα στοιχεία για το δωρητή δεν είναι γνωστά.

14. Ο γιος του Αντωνίου Καπελέτη, ράφτη, δώρισε μια εικόνα της Παναγίας (αριθ. Κατ. 514), που δεν σώζεται στη συλλογή. Περισσότερα στοιχεία για τον ίδιο τον Αντώνιο Καπελέτη ή το γιο του δεν είναι γνωστά.

15. Πρόχορος Γιαλούρης. Σύμφωνα με τον κατάλογο των εφημερίων του Βελούδου, ο Πρόχορος Γιαλούρης διετέλεσε εφημέριος της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου το 1622¹⁹⁴. Στον κατάλογο του 1653 αναφέρεται ως *quodam*, που σημαίνει ότι έχει πεθάνει. Στον ίδιο κατάλογο σημειώνεται ότι άφησε στην εκκλησία τρεις εικόνες (αριθ. Κατ. 102, 439, 440).

16. Μιχαήλ Κορέσης. Στον κατάλογο του 1655, Μαρτίου 14, καταγράφεται για πρώτη φορά ο Μιχαήλ Κορέσης ως δωρητής μιας εικόνας του Χριστού (αριθ. Κατ. 544). Περισσότερα στοιχεία για τον Μιχαήλ Κορέση δεν είναι γνωστά.

17. Γεώργιος και Ιωάννης Μάνεσης. Οι αδελφοί Μάνεση ανήκαν στο επίλεκτο σώμα των ελλήνων στρατιωτών (*stradioti*), που χρησιμοποιούσε η Βενετία για τις πολεμικές της επιχειρήσεις¹⁹⁵. Ο Γεώργιος Μάνεσης το 1502 απαντά ως οπλοφόρος στην Κεφαλονιά και το 1554 ως *capitano* στην Πάφο. Το 1544 και το 1545 προσφέρει χρήματα για την ανέγερση του ναού του Αγίου Γεωργίου και γράφεται μέλος της Αδελφότητας το 1546¹⁹⁶. Οι αδελφοί Ιωάννης και Γεώργιος Μάνεσης αφιέρωσαν στην Αδελφότητα στις 21 Απριλίου 1546 μία εικόνα της Δέησης (αριθ. Κατ. 12).

18. Ιωάννης Μούρμουρης. Πρόκειται πιθανότατα για το γνωστό κωδικογράφο Ιωάννη Μόρμορη από το Ναύπλιο, γιο του Ανδρέα Μόρμορη και της Αγνής, ο οποίος άσκησε το επάγγελμά του στη Βενετία γύρω στα μέσα του 16ου αιώνα. Το 1552 γράφεται μέλος της Αδελφότητας και οι πληρωμές του σημειώνονται έως και το έτος 1557¹⁹⁷. Είναι ο δωρητής της εικόνας με την Παναγία σε δόξα και προφήτες (αριθ. Κατ. 14), που χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, όπως αναφέρεται στο κείμενο που υπάρχει σε αυτήν, και απεικονίζεται δεξιά, όρθιος σε στάση πλάγια. Ο Ιωάννης Μούρμουρης δεν σημειώνεται ως δωρητής της εικόνας στους καταλόγους.

19. Σταμάτης Τσάκωνας. Σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας με τους προφήτες, που ονομάζεται «Άπαντες οι Προφήτες» (αριθ. Κατ. 14), με πλαίσιο χρυσό, την οποία άφησε στην εκκλησία ο ποτέ Σταμάτης Τσάκωνας¹⁹⁸ και η οποία ήταν τοποθετημένη στον κυ-

193. Chatzidakis, *Isônes*, σ. 14.

194. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 181. Το 1641 αναφέρεται ότι ο ιερομόναχος Πρόχορος Γιαλούρης τέλεσε βάπτισμα, βλ. σχετικά Μέρτζιος, *Θωμάς Φλαγγίνης*, σ. 240

195. Μαυροειδή, *Συμβολή*, 104 κ.ε.: Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 246 κ.ε.: Πηλείδης, *Morire per honor di la Signoria*, σ. 25-46.

196. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 110: Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 247.

197. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 103.

198. Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινητών*, σ. 187, 228 στ. 43-45. Στο πρώτο βιβλίο συνδρομών της Αδελφότητας (Reg. 129: 1498-1530) κάποιος *Zacona Dimitri* (Τσάκωνας Δημήτρης) πληρώνει τη συνδρομή του κατά τα έτη 1518-1520, 1522-1526, 1528, 1529 (βλ. Πάρδος, *Αλφαριθμητικός κατάλογος Α'*, σ. 380). Πιθανόν αυτός ο Δημήτρης Τσάκωνας να είναι συγγενής με τον Σταμάτη Τσάκωνα, που καταγράφεται ως αφιερωτής της εικόνας με την Παναγία σε δόξα και προφήτες σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο.

ρίως ναό δεξιά από το μνημείο του αρχιεπισκόπου Γαβριήλ Σεβήρου. Η εικόνα αυτή καταγράφεται και στα ευρετήρια σε κατάστιχα από το 1683 και ταυτίζεται με την εικόνα της συλλογής που φέρει αφιερωτική επιγραφή σύμφωνα με την οποία πρόκειται για αφιέρωμα του Ιωάννη Μούρμουρη. Άλλα στοιχεία για τον Σταμάτη Τσάκωνα δεν είναι γνωστά.

20. Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης. Πρόκειται για τον πρωτότοκο γιο του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη (τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα), ιερομόναχο. Ο ζωγράφος Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης, πριν εγκατασταθεί στη Βενετία, βρισκόταν στην Κέρκυρα, όπου ήταν μαθητής του κρητικού ζωγράφου Θωμά Μπαθά. Απ' ό,τι φαίνεται ακολούθησε το δάσκαλό του στη Βενετία, δεδομένου ότι αναφέρεται ως μέλος της Αδελφότητας το 1600-1631. Το 1605 νυμφεύθηκε στη Βενετία και απέκτησε τρεις γιους, το Τζαν Θεόδωρο, μετέπειτα ιερέα Θεοφύλακτο, τον Θωμά και τον Ανδρέα, καθώς και μια κόρη. Ο Θεοφύλακτος ήταν λόγιος, χειροτονήθηκε ιερέας και διετέλεσε για αρκετά χρόνια εφημέριος του Αγίου Γεωργίου¹⁹⁹. Σύμφωνα με τη διαθήκη του²⁰⁰, που συνέταξε την 1η Μαρτίου 1658, κληροδότησε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου έντεκα εικόνες (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360).

21. Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής. Ο ιερέας Εμμανουήλ Τζάνες ο λεγόμενος Μπουνιαλής²⁰¹ γεννήθηκε γύρω στα 1610 στο Ρέθυμνο και είχε ακόμη δύο αδελφούς ζωγράφους, τον Κωνσταντίνο Τζάνε και τον ποιητή του «Κρητικού Πολέμου» Μαρίνο Τζάνε Μπουνιαλή. Από την Κρήτη έφυγε μετά την κατάληψη του Ρεθύμνου από τους Τούρκους το 1646 και συναντάται ως πρόσφυγας στην Κέρκυρα το 1648, όπου συνεργάζεται με τον ιερομόναχο και ζωγράφο Φιλόθεο Σκούφο. Το 1658 βρίσκεται στη Βενετία, όπου υποβάλλει αίτηση για να γίνει εφημέριος στο ναό του Αγίου Γεωργίου. Παρόλο που είχε υποσχεθεί να ζωγραφίσει δωρεάν όλο το ναό δεν εξελέγη εφημέριος παρά το 1660 και επανεξελέγη το 1662, 1671, 1673, 1675 και 1683. Από το 1667 έως το 1668 ήταν επόπτης του Φλαγγινείου οικοτροφείου. Στη Βενετία παρέμεινε έως το θάνατό του το 1690. Ο Εμμανουήλ Τζάνες φαίνεται πως ήταν αρκετά φημισμένος στην εποχή του, όπως αποδεικνύεται από τη μεγάλη παραγωγή έργων του. Ο ζωγράφος διακρίνεται για την απεγάδιαστη τεχνική του και για το συντηρητικό χαρακτήρα της τέχνης του, χαρακτηριστικά τα οποία θα μιμηθούν τόσο σύγχρονοί του ζωγράφοι, όπως ο αδελφός του Κωνσταντίνος, αλλά και μεταγενέστεροι. Ακόμη, δημιούργησε νέους εικονογραφικούς τύπους, όπως τον άγιο Γοβδελαά, που θα ακολουθήσουν και μεταγενέστεροι ζωγράφοι. Στη συλλογή των εικόνων σώζονται εικόνες που φέρουν την υπογραφή του ζωγράφου ή αποδίδονται σε αυτόν (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 123-135). Το 1660 φέρεται ως δωρητής μιας εικόνας με τον άγιο Αλύπιο, που αποδίδεται στον ίδιο (αριθ. Κατ. 125).

22. Θεοφάνης Καλογεράς. Γιος του ποτέ Ιωάννη από το Ρέθυμνο κληροδότησε στην εκκλησία και την Αδελφότητα, σύμφωνα με τη διαθήκη του, λειτουργικά βιβλία, άμφια και οκτώ εικόνες που καταγράφονται στον κατάλογο του 1661 (αριθ. Κατ. 456-458).

23. Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτας. Στο βιβλίο πρακτικών των συνεδριών της Αδελφότητας (Reg. 193 = *Capitolare IV*), με χρονολογία 1678, σημειώνεται ότι τοποθετήθηκαν στην εκκλησία δύο εικόνες της δικαιοδοσίας του ευγενούς κυρίου Γεωργίου Δεμέζου Παλμέτα. Στον κατάλογο του 1683 σημειώνεται ότι η εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο ανάγλυφο και επιχρυσωμένο, που είχε δώσει στην εκκλησία ο εκλαμπρότατος κύριος Γεώργιος Δεμέζος του επεστράφη (βλ. εικόνα

199. Μέρτζιος, *Θωμάς Φλαγγίνης*, σ. 237.

200. Η καταγραφή της 11ης Ιουνίου 1659, Reg. 100, φ. 39^r. Ο Κ. Μέρτζιος έχει δημοσιεύσει τη διαθήκη του (*Ο Μικρός Έλληνομνήμων*, τχ. 2, Ιωάννινα 1960, σ. 44-51).

201. Για τον ιερέα και ζωγράφο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή, βλ. Δρανδάκης, *Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής*: Chatzidakis, *Ícônes*, σ. 128-129, 131 κ.ε.: Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 93 κ.ε.: I. Leontakianakou, *L'œuvre peint d'Emmanuel Tzanes Bouniales (ca 1610-1690)*. Contribution à l'étude de l'École crétoise, αδημ. διδ. διατριβή, Paris I, 2000.

αριθ. Κατ. 507). Για την άλλη εικόνα δεν γίνεται καμία μνεία. Από τις παραπάνω αρχειακές πληροφορίες προκύπτει ότι ο Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτα ήταν ευγενής και η δράση του τοποθετείται περίπου από το 1678 έως και το 1683. Περισσότερες πληροφορίες για τον Γεώργιο Δεμέζο Παλμέτα δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί.

24. Δημήτριος Φιλίππης. Ο Δημήτριος Φιλίππης καταγόταν από τα Τρίκαλα και εξελέγη αβικάριος στις 9 Απριλίου 1660, αξίωμα το οποίο κατείχε έως και τις 5 Απριλίου 1661. Σύμφωνα με το απόσπασμα της διαθήκης του²⁰² –πέθανε στις 30 Αυγούστου 1689–, κληροδότησε στην εκκλησία επτά εικόνες (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 186, 624).

25. Αντώνιος Μπούμπουλης. Σύμφωνα με τον κατάλογο των εφημερίων που παραθέτει ο Ιωάννης Βελούδος στην πραγματεία του για την Ελληνική Αδελφότητα, ο Αντώνιος Βουβούλης, Κρητικός την καταγωγή, διετέλεσε εφημέριος του Αγίου Γεωργίου το 1649²⁰³. Από τα πρακτικά βαπτίσεων και γάμων της Αδελφότητας προκύπτει ότι διετέλεσε εφημέριος του Αγίου Γεωργίου και από το 1662 έως και το 1663, καθώς και το 1666²⁰⁴. Στον κατάλογο του 1700 φέρεται ως δωρητής μιας εικόνας με τον αρχάγγελο Μιχαήλ με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο (αριθ. Κατ. 202).

26. Μιχαήλ Περούλης. Ο Μιχαήλ Περούλης γεννήθηκε στην Αθήνα και καταγόταν από τη σημαντική αθηναϊκή οικογένεια των Περούληδων²⁰⁵. Το 17ο αιώνα πήγε στη Βενετία, όπου ασχολήθηκε με το εμπόριο με μεγάλη επιτυχία. Διετέλεσε πρόεδρος της Αδελφότητας το 1683, το 1694, το 1697 και το 1706²⁰⁶. Ο Μιχαήλ Περούλης δώρισε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου ένα σταυρό από μάργαρο και επεξεργασμένο όστρακο χελώνας. Ο Εσταυρωμένος είναι ζωγραφισμένος πάνω σε ξύλο και από τις δύο πλευρές. Ο σταυρός φέρει την αφιέρωση «Δέσις του Μιχαήλ Περούλη», χρονολογείται στο 17ο αιώνα και φυλάσσεται στο ναό (αριθ. Κατ. 158).

27. Δημήτριος Καλογεράς. Στον κατάλογο του 1700 αναφέρεται ότι ο ποτέ Δημήτριος Καλογεράς κληροδότησε μια εικόνα με τον άγιο Δημήτριο (αριθ. Κατ. 351). Περισσότερες πληροφορίες για τον Δημήτριο Καλογερά δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί, ενδέχεται ωστόσο να έχει σχέση με το δωρητή Θεοφάνη Καλογερά.

28. Ιάκωβος Ζανδίρης ή Τσαντίρις. Σύμφωνα με μαρτυρίες, η κερκυραϊκή οικογένεια Ζανδίρη εγκαταστάθηκε στη Βενετία πριν από τα μέσα του 17ου αιώνα. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην πόλη των τεναγών, οι Ζαντίρηδες δημιούργησαν σημαντική περιουσία και έπαιξαν ρόλο στα κοινά της Αδελφότητας. Η πρώτη εγγραφή του Ιάκωβου Ζανδίρη στο μητρώο της Αδελφότητας χρονολογείται το 1637 και επιβεβαιώνει την οριστική εγκατάστασή του στη Βενετία κατά το έτος αυτό. Ως μέλος της Αδελφότητας εξελέγη σε πολλά αξιώματα. Τον Σεπτέμβριο του 1682 στο σπίτι του υπαγόρευσε τη διαθήκη του, από την οποία προκύπτει ότι οι Ζανδίρηδες ήταν χρυσοχόοι. Στην ίδια διαθήκη παρήγγειλε στον κρητικό ζωγράφο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή την εικόνα του αγίου Ιακώβου, την οποία ο Τζάνεσ τελείωσε τον επόμενο χρόνο (αριθ. Κατ. 130). Η παράσταση του Ιακώβου Ζανδίρη στο κάτω μέρος της εικόνας διέσωσε τη μορφή ενός ευκατάστατου Έλληνα της διασποράς του 17ου αιώνα, που ζει στο αστικό περιβάλλον της Βενετίας της περιόδου αυτής²⁰⁷.

202. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Capitolare V* (Reg. 192): 1658-1669, φφ. 31^r, 43^r και *Testamenti* (Reg. 217), φφ. 143^v-146^v. Η διαθήκη του Δημητρίου Φιλίππη (26 Νοεμβρίου 1686) εκδόθηκε από τον Μέριτζιο, *Ο Μικρός Ελληνομνήμων*, τχ. 2, Ιωάννινα 1960, σ. 71-75· βλ. επίσης Μανούσακας, *Κώδικας διαθηκών*, σ. 143 αριθ. 72.

203. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 181.

204. Μέριτζιος, *Θωμάς Φλαγγίνης*, σ. 133, 240, 245.

205. Για την αθηναϊκή οικογένεια των Περούληδων, βλ. Κ.Δ. Μέριτζιος, *Οι Αθηναίοι Περούληδες εν Βενετία*, *Αθηναϊκά* 41 (1968), σ. 1-8 και Π. Μιχαηλάρης, *Ανέκδοτες επιστολές (1695-1696) του Μιχ. Ν. Γλυκύ στο Μιχ. Σταμ. Περούλη, Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 246 σημ. 10.

206. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 187.

207. Α.Χ. Τσίτας, *Η κερκυραϊκή οικογένεια Ζανδίρη στη Βενετία*, *Θησαυρίσματα* 13 (1976), σ. 258-267· Μανούσακας, *Κώδικας διαθηκών*, σ. 141 αριθ. 49.

29. Ανδρέας Χαλκιόπουλος. Διετέλεσε πρόεδρος (Guardian) της Αδελφότητας το 1658, το 1673 και το 1677²⁰⁸. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο του 1683, το έτος αυτό κατείχε το αξίωμα του συνδίκου. Άλλες πληροφορίες για την καταγωγή του και την οικογενειακή του κατάσταση προκύπτουν από τη διαθήκη της συζύγου του, Μαρίας Καγιάννη (1698, Απριλίου 6), επίσης δωρητριας εικόνων. Αποσπάσματα της διαθήκης του ίδιου του Ανδρέα Χαλκιόπουλου βρίσκονται στο Παλαιό Αρχείο του Ελληνικού Ινστιτούτου. Στους καταλόγους του 1659 και του 1700 καταγράφεται μια εικόνα του αποστόλου Ανδρέα που άφησε ο Ανδρέας Χαλκιόπουλος. Η εικόνα αυτή ταυτίζεται με την εικόνα του αποστόλου Ανδρέα του Πρωτοκλήτου, που φέρει την υπογραφή του ζωγράφου ιερέως Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή και τη χρονολογία 1658 (αριθ. Κατ. 124).

30. Μαρία Καγιάννη. Πρόκειται για τη χήρα του Ανδρέα Χαλκιόπουλου. Σύμφωνα με τη διαθήκη της (1698, Απριλίου 6)²⁰⁹, κληροδότησε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου πέντε εικόνες, που ή φέρουν την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή ή αποδίδονται σε αυτόν (αριθ. Κατ. 131-135).

31. Λέων Μόσχος ή Μόσχος. Η παρουσία του στη Βενετία σημειώνεται το 1656, ως ανάδοχου αγιογράφου από το Ρέθυμνο. Ως ανάδοχος εμφανίζεται πάλι το 1681, και το ίδιο έτος νυμφεύεται εκεί. Από το 1657 έως και το 1690 έθετε υποψηφιότητα για να εκλεγεί μέλος της Γενικής Συνέλευσης της Αδελφότητας ως εκπρόσωπος της Κρήτης και των νήσων του Αρχιπελάγους ή για να διεκδικήσει διάφορα αξιώματα, ή μετείχε στις γενικές συνελεύσεις ως μέλος, κατορθώνοντας να εκλεγεί σκριβάνος το 1684²¹⁰. Ασχολήθηκε με τη συντήρηση των εικόνων στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, γιατί το 1664 και το 1675 φαίνεται να πληρώνεται για να συντηρήσει και να «ανανεώσει» τις εικόνες στο ιερό, πάνω από το αλτάρι της πρόθεσης²¹¹. Το 1692 αναφέρεται ότι ο πρόεδρος Ιωάννης Χαλκιόπουλος πλήρωσε τον Μόσχο ως ιεροκήρυκα. Κατά τη διάρκεια της θητείας του ως σκριβάνου της Αδελφότητας, το 1684, παρέστη ως μάρτυρας στη δημοσίευση της διαθήκης του Ιωάννη Σεμινέλλου²¹². Το 1700 είναι terminus ante quem για τη χρονολογία θανάτου του, γιατί στον κατάλογο του έτους αυτού, όπου σημειώνεται ότι ο Λέων Μόσχος πρόσφερε μια εικόνα με τα Εισόδια της Θεοτόκου σε σχήμα ημικυκλικό για να στολίσει την οροφή της μεγάλης αίθουσας συνεδριάσεων της Αδελφότητας (αριθ. Κατ. 291) αναφέρεται ως quodam.

32. Γρηγόριος Μαράς. Διετέλεσε εφημέριος του Αγίου Γεωργίου το 1659. Από την ιδιόγραφη διαθήκη που συνέταξε το 1704 φαίνεται ότι κατείχε και ένα αρκετά μεγάλο αριθμό εικόνων, τις οποίες άφησε τόσο σε εκκλησίες και μονές στην Ελλάδα και την Ιταλία όσο και σε διάφορα πρόσωπα²¹³. Στους καταλόγους της Ελληνικής Αδελφότητας καταγράφονται δύο εικόνες με αφιέρωση του δωρητή Γρηγορίου Μαρά (αριθ. Κατ. 137, 159). Επίσης, υπάρχει άλλη μία εικόνα που κατά τον Μ. Χατζηδάκη πιθανότατα προέρχεται από το κληροδοτήμά του (αριθ. Κατ. 98).

208. Reg. 192, φ. 10^ο. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 187· Μανούσακας, *Κώδικας διαθηκών*, σ. 142 αριθ. 60.

209. Μανούσακας, *Κώδικας διαθηκών*, σ. 145 αριθ. 90.

210. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο, Capitolare VII* (Reg. 194): 1681-1694, φφ. 40^ο-48^ο.

211. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, Reg. 10, *Giornale*: 1647-1665, φ. 231^ο: 1664· Reg. 11, φ. 255^ο: 1675, Απριλίου 4.

212. Για την πληρωμή του ως ιεροκήρυκα, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, φάκ. 515: Relazioni di Nicolo Coressi ragionato publico e nostro confratello per le casse dei guardiani Zuane Calichipulo qm Andrea 1691 e 1692, Giovanni di Girolamo 1693, Michiele Peruli 1694, Diamantin Buffessi 1695, Nicolo Saro 1696, Marco Cagiani 1698: 27 Settembre 1692 nela spesa [...] alli Signori predicatori Siropulo e Mosco: για την παρουσία του ως μάρτυρα στη δημοσίευση της διαθήκης του Ιωάννη Σεμινέλλου, βλ. ΕΙΒ, *Παλαιό Αρχείο*, φάκ. 64: Carte Comissaria Zuanne Seminello (1684, Αυγούστου 8). Για το έργο του, βλ. Χατζηδάκης - Δρακοπούλου, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 205-208 και Τσελένη, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 171.

213. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 181. Για την ιδιόγραφη διαθήκη του, βλ. Κ.Δ. Μέγρτζιος, *Η ιδιόγραφη διαθήκη Γρηγορίου ιερέως Μαρά του Κρητός* (1704), *ΚρητΧρον* 14 (1960), σ. 69-101 και για το αντίγραφο της στο αρχείο της Αδελφότητας, βλ. Μανούσακας, *Κώδικας διαθηκών*, σ. 146 αριθ. 94.

33. Φραγκίσκος Τριβιζάς. Το όνομά του καθώς και εκείνα των γονέων του Γεωργίου και Μαρίας αναφέρονται στην κτητορική επιγραφή που φέρει η εικόνα του αγίου Γεωργίου έφιππου, με χρονολογία 1658 (αριθ. Κατ. 150) και σημειώνονται στον κατάλογο του 1949. Άλλα στοιχεία για το δωρητή δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί.

34. Καταφυγή Τζαγγαρελοπούλα. Σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή που σώζεται στην εικόνα με τον Ευαγγελισμό, τους αγίους Ιωάννη Θεολόγο, Ιωάννη Πρόδρομο και Ιωάννη Χρυσόστομο (αριθ. Κατ. 167), δωρήτρια είναι η μοναχή Καταφυγή Τζαγγαρελοπούλα από την Κυδωνία. Η πληροφορία καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949. Άλλα στοιχεία για την Καταφυγή Τζαγγαρελοπούλα δεν έχουν προς το παρόν βρεθεί.

35. Διονύσιος Ταρωνίτης. Αθηναίος έμπορος από επιφανή οικογένεια εγκατεστημένος μόνιμα στη Βενετία. Το 1759 υπέβαλε αίτηση στο συμβούλιο της Αδελφότητας για να δεχθούν την κόρη του Ευγενία ως μοναχή στη μονή των Ελληνίδων της Βενετίας²¹⁴. Δώρισε στην εκκλησία δύο εικόνες (αριθ. Κατ. 177, 179) που φέρουν σχετικές αφιερωτικές επιγραφές. Οι επιγραφές σημειώνονται και στον κατάλογο του 1949.

36. Γεώργιος Κορνάρος. Σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται στην εικόνα με την αγία Παρασκευή, η οποία χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα (αριθ. Κατ. 189), δωρητής είναι ο Γεώργιος Κορνάρος. Η αφιερωτική επιγραφή σημειώνεται και στον κατάλογο του 1949. Άλλα στοιχεία για τον Γεώργιο Κορνάρο δεν έχουν βρεθεί.

37. Κυρία Κρασανά. Στον κατάλογο του 1820 σημειώνεται ότι η κυρία Κρασανά, το 1815, άφησε μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση σπό ασήμι και διαδήματα, που φυλασσόταν στο ερμάριο του ιερού. Περισσότερα στοιχεία τόσο για την εικόνα όσο και για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 493).

38. Κυρία Καλογερά. Όπως φαίνεται από την εγγραφή στον κατάλογο του 1820, η κυρία Καλογερά έχει ήδη πεθάνει έχοντας αφήσει στην εκκλησία μια εικόνα με την παράσταση της Παναγίας (αριθ. Κατ. 494), που φυλασσόταν στο ναό, κάτω από το γυναικωνίτη. Άλλες πληροφορίες για τη δωρήτρια δεν είναι γνωστές έως τώρα, ενώ η εικόνα που δώρισε δεν σώζεται στη συλλογή.

39. Ελένη Καραγιάννη. Σύμφωνα με τα μητρώα της Αδελφότητας η Ελένη Καραγιάννη ήταν γραμμένη σε αυτήν το 1822, καταγόταν από την Κέρκυρα και ήταν ευγενής κτηματίας. Το 1837 πρόσφερε χρήματα μαζί με άλλους για την πρόσληψη και τρίτου εφημερίου, που θα εκτελούσε και χρέη διδασκάλου²¹⁵. Στο κατάστιχο ευρετήριο του 1820 αναφέρεται ότι δώρισε στην εκκλησία δύο εικόνες (αριθ. Κατ. 21, 22), που χρονολογούνται στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα και κατά τον Μ. Χατζηδάκη ήταν έργο του ίδιου ζωγράφου και αποτελούσαν ένα τεμάχιο²¹⁶. Επίσης, η Ελένη Καραγιάννη άφησε στην εκκλησία και άλλες τέσσερις εικόνες, που δεν σώζονται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 396-399).

40. Κόμισσα Bogdana. Στον κατάλογο του 1820 σημειώνεται ότι μια εικόνα με την Κοίμηση της Θεοτόκου με μόνη την Παναγία και αργυρή επένδυση είναι δωρεά της ποτέ κόμισσας Bogdana (αριθ. Κατ. 327). Αν και για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί άλλα στοιχεία, το όνομά της και ο χρόνος της δωρεάς οδηγούν στην υπόθεση ότι ενδέχεται να ταυτίζεται με τη Μαρία Μπογδάνη ή άλλο μέλος της οικογενείας Μπογδάνου.

41. Μαρία Μπογδάνη. Στην πίσω πλευρά της εικόνας με τους αγίους Κωνσταντίνο, Νικόλαο, Δημήτριο και Θεοδόσιο (αριθ. Κατ. 247) υπάρχει επιγραφή που αναφέρει ότι πρόκειται για δωρεά της

214. Κούγκου, *Ορθόδοξος μονή*, σ. 99, 113. Για τον εμπορικό οίκο Ταρωνίτη-Θεοτόκη, βλ. Π. Μιχαηλάκης, Η εμπορική εταιρική συνεργασία του βενετικού οίκου Ταρωνίτη-Θεοτόκη και των αδελφών Γ. και Θ. Γεωργίβαλων (1732-1737). Ο ρόλος και η δράση του εμπορικού πράκτορα Δημ. Χαμόδρακα, *Μνήμων* 8 (1980), σ. 230 σημ. 6.

215. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 254 και 172 σημ. 222.

216. Chatzidakis, *Icons*, σ. 38.

κυρίας Μαρίας Μπογδάνα, το 1864. Σύμφωνα με αρχειακές πληροφορίες, η Μαριέτα Μπογδάνου, χήρα του Νικολάου Μπογδάνου, αδελφού του ευεργετή της Ελληνικής Αδελφότητας Κωνσταντίνου Μπογδάνου, αναφέρεται το 1803 ως μέλος της Αδελφότητας. Ο Κωνσταντίνος Μπογδάνος καταγόταν από την Πάτρα και είχε εγκατασταθεί από τις αρχές του 19ου αιώνα στη Βενετία. Σύμφωνα με τη διαθήκη του, που συντάξε το 1844, ορίζει τη Μαριέτα Μπογδάνου ως επικαρπώτρια της περιουσίας του. Η Μαριέτα Μπογδάνου πέθανε το 1879²¹⁷, είναι επομένως πιθανόν η Μαριέτα Μπογδάνου να είναι το ίδιο πρόσωπο με τη Μαρία Μπογδάνα, που αναφέρεται το 1864 ως δωρήτρια της εικόνας με τους αγίους Κωνσταντίνο, Νικόλαο, Δημήτριο και Θεοδοσίο. Όπως σημειώθηκε και παραπάνω, είναι επίσης πιθανόν η κόμισσα Bogdana, που αναφέρεται στον κατάλογο του 1820, να ταυτίζεται με τη Μαρία Μπογδάνα ή με άλλο μέλος της οικογενείας Μπογδάνου.

42. Διαμάντη χήρα Χρήστου Θέμελη ή χήρα Διαμάντη Θεοδοσίου. Φέρεται ως δωρήτρια δύο εικόνων με την Παναγία βρεφοκρατούσα (αριθ. Κατ. 346, 479), που καταγράφονται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847. Περισσότερα στοιχεία για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί.

43. Ιωάννης Παπαδόπουλος. Μέλος της Αδελφότητας από το 1820, διετέλεσε πολλές φορές πρόεδρος της (1820, 1833, 1834, 1835)²¹⁸. Ο Ιωάννης Παπαδόπουλος δώρισε στην εκκλησία δύο εικόνες, μία με τον άγιο Γεώργιο (αριθ. Κατ. 341) και μία με τον άγιο Νικόλαο (αριθ. Κατ. 342), οι οποίες όπως σημειώνεται στους καταλόγους ήταν τοποθετημένες στο τέμπλο, θέση στην οποία βρίσκονται και σήμερα.

44. Έλενα Ροδίτη. Σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, φαίνεται ότι το 1847 δώρισε μια εικόνα με τον άγιο Σπυρίδωνα με επένδυση από ασήμι, που δεν σώζεται (αριθ. Κατ. 420). Άλλες πληροφορίες για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί.

45. Έλενα Αρμένη. Φέρεται ως δωρήτρια μιας εικόνας με την Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι, η οποία δεν σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 533).

46. Μάρκος Gikanovich. Το 1821 φέρεται γραμμένος ως μέλος της Ελληνικής Αδελφότητας κάποιος Gikanovic Μάρκος-Ευγ. (c. 1793-1855) υπάλληλος από τη Ζάρα²¹⁹. Στον κατάλογο του 1847 ο Μάρκος Gikanovich καταγράφεται ως δωρητής δύο εικόνων, μιας με την αγία Τριάδα και μιας με τον άγιο Σπυρίδωνα (αριθ. Κατ. 370, 371). Περισσότερα στοιχεία για το δωρητή αυτόν, που από το όνομά του φαίνεται πως είναι ξένος, δεν έχουν βρεθεί.

47. Ανώνυμη Ρωσίδα από το Pantapetto. Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι, που άφησε στην εκκλησία μια Ρωσίδα από το Pantapetto, της οποίας δεν αναφέρεται το όνομα. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 478). Περισσότερες πληροφορίες για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί.

48. Κυρία Catraro da Trieste. Όπως προκύπτει από τους καταλόγους, δώρισε στην εκκλησία μια εικόνα του Χριστού ένθρονου με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι, η οποία δεν σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 441). Περισσότερες πληροφορίες για τη δωρήτρια δεν έχουν βρεθεί. Ενδέχεται να ανήκει στη γνωστή ελληνική οικογένεια Κατράρου της Τεργέστης²²⁰.

49. Loudmilla Generala Slutzky. Το 1872 δώρισε μια εικόνα ρωσική με τον άγιο Σπυρίδωνα (αριθ. Κατ. 415).

50. Μαρία Έλενα Βάρδα. Το 1730 και το 1731 η μοναχή Ελένη Βάρδα συμμετέχει στις εκλογές για την ανάδειξη ηγουμένης της ελληνικής μονής στη Βενετία, ενώ το 1750, το 1775 και το 1785 αναφέρεται ότι ανέλαβε να εκπαιδεύσει μαθήτριες στη μονή. Το 1759 εξελέγη θυρωρός και το 1799 ηγουμένη

217. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 59-64.

218. Βελούδος, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 190. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 64-65.

219. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 251 αριθ. 295.

220. Κατσαρδής-Hering, *Τεργέστη*, σ. 173 κ.α.

της μονής. Σύμφωνα με τους καταλόγους της Αδελφότητας, η αδελφή Μαρία Έλενα Βάρδα δώρισε το 1790 στην εκκλησία μια εικόνα (αριθ. Κατ. 538) που δεν σώζεται στη συλλογή.

51. Αρχιμανδρίτης Ρεμενε, ελεημοσυνάριος της πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη. Στον κατάλογο του 1898 σημειώνεται ότι ο αρχιμανδρίτης Ρεμενε, ελεημοσυνάριος της Ρωσίας στη Ρώμη, δώρισε το 1896 στην Αδελφότητα δύο εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 339, 602).

52. Μαρία Dubetjky χήρα Elgemayer. Ο οικογενειακός τάφος των Elgemayer, με ρωσικές επιγραφές, σώζεται στο ελληνικό νεκροταφείο στο νησί San Michele της Βενετίας. Η Μαρία, σύμφωνα με τις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου της Αδελφότητας, πέθανε το 1873²²¹. Στον κατάλογο του 1882 αναφέρεται ως δωρήτρια μιας εικόνας με την Παναγία βρεφοκρατούσα, την οποία προφανώς δώρισε στην Αδελφότητα πριν από το θάνατό της (αριθ. Κατ. 481).

53. Κωνσταντίνος, γενικός επίτροπος της Ιεράς Συνόδου, γραμματέας του Κράτους της Αγίας Πετρούπολης. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται ότι το 1863 δώρισε στην Αδελφότητα μια εικόνα με τους αγίους Κωνσταντίνο και Ελένη, ρωσικής τεχνοτροπίας, που ταυτίζεται με τη ρωσικής τεχνοτροπίας εικόνα των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης η οποία χρονολογείται στο 19ο αιώνα και σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 310).

54. Πριγκίπισσα Όλγα του Montenegro. Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1882, είναι δωρήτρια ενός σταυρού με τον Εσταυρωμένο, από ασήμι (αριθ. Κατ. 200).

55. Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης. Στους καταλόγους του 1904 και του 1949 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με ασημένια επένδυση, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα και φέρει αφιερωτική επιγραφή (αριθ. Κατ. 109). Σύμφωνα με τα μητρώα της Αδελφότητας, ο Σπυριδών Γιαννιώτης του Θεοδώρου, έμπορος από την Κέρκυρα, εγγράφηκε μέλος της το 1860 και το 1869 διετέλεσε αβικάριος της Αδελφότητας, ενώ τάφοι με το όνομα Γιαννιώτη βρίσκονται στο ελληνικό νεκροταφείο του San Michele²²².

56. Ζαχαρίας Βερούκιος. Η μόνη πληροφορία για το δωρητή είναι ότι αγόρασε το 1790 την εικόνα με τον Ευαγγελισμό (αριθ. Κατ. 190) που φέρει σχετική επιγραφή και σώζεται στη συλλογή.

57. Λέλα Τ. Τυπάλδου-Φορέστη. Αναφέρεται ως δωρήτρια δύο εικόνων (αριθ. Κατ. 196, 328) το 1950.

58. Κατινίδιον Φιλίππου-Στάη. Σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει η εικόνα της Παναγίας Γλυκοφιλούσας (αριθ. Κατ. 243), που χρονολογείται στο 18ο αιώνα, η κυρία Κατινίδιο Φιλίππου-Στάη δώρισε την εικόνα αυτή, το 1924, «για μνημόσυνό της», όταν ήταν εφημέριος του ναού του Αγίου Γεωργίου ο αρχιμανδρίτης Ειρηναίος Κιλιάδης.

59. Άννα Maina χήρα de Gambert. Στην πίσω πλευρά της εικόνας της Παναγίας βρεφοκρατούσας, που χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα (αριθ. Κατ. 251), υπάρχει επικολημένο χαρτί με αφιερωτική επιγραφή, που αναφέρει ότι το 1876 η ποτέ Άννα Maina χήρα de Gambert δώρισε στην εκκλησία την εικόνα αυτή. Επιγραφή με το όνομα της δωρήτριας σώζεται σε τάφο του ελληνικού νεκροταφείου του San Michele²²³.

60. Έκτωρ Λογαράς. Είναι δωρητής μιας εικόνας του Χριστού (αριθ. Κατ. 314), όπως αναφέρεται στην αφιερωτική επιγραφή της εικόνας. Ο δωρητής δεν αναφέρεται στους καταλόγους.

61. Ιωάννης R. Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος. Σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει η εικόνα με τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, η οποία χρονολογείται στο 19ο αιώνα (αριθ. Κατ. 323), ο Ιωάννης Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος αφιέρωσε το 1834 την εικόνα αυτή στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Η εικόνα με την επιγραφή της καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

221. Παπαϊωάννου, Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου, σ. 262 αριθ. 36.

222. Ό.π., σ. 261 αριθ. 33 κ.α. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 94, 264 αριθ. 511.

223. Παπαϊωάννου, Οι επιγραφές του ελληνικού νεκροταφείου, σ. 266 αριθ. 47.

62. Ιωάννης Λιασιδής. Δώρισε το 1926 στην εκκλησία μια εικόνα με την Παναγία δεομένη, ρωσικής τεχνοτροπίας, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα (αριθ. Κατ. 326). Η εικόνα αυτή με την επιγραφή της καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

63. Φραγκίσκος Τρομπόνης. Ο καθηγητής Φραγκίσκος Τρομπόνης δώρισε το 1928 σε ανάμνηση της συζύγου του Μαρίας Γιαννιώτη μια εικόνα (αριθ. Κατ. 344). Η εικόνα με την επιγραφή της καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

64. Παπαϊωάννου Ρούσατος. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται μια εικόνα με τον αρχάγγελο Μιχαήλ, η οποία στην πίσω πλευρά φέρει το όνομα «Παπαϊωάννου Ρούσατου» (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 400). Περισσότερα στοιχεία για το δωρητή καθώς και για την εικόνα που βρήκα.

65. Έλενα Radich. Στον κατάλογο του 1949, καταγράφεται μια εικόνα με το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος (αριθ. Κατ. 416), η οποία στην πίσω πλευρά φέρει την υπογραφή Έλενα Radich. Περισσότερες πληροφορίες για τη δωρήτρια καθώς και για την εικόνα δεν βρήκα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα πιο σημαντικά κεφάλαια της σύγχρονης ιστορίας, η νεοελληνική διασπορά κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της εθνικής παράδοσης και στη διαμόρφωση των ιδεολογικών προσανατολισμών του σύγχρονου ελληνικού κράτους²²⁴. Οι απόδημοι Έλληνες, με την ευρύτατη συμμετοχή τους στις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες του υπόδουλου ελληνισμού, ανέπτυξαν και καθόρισαν ουσιαστικά την ιδέα για την ίδρυση ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, που θα στηρίζεται στην ελληνική παιδεία και στη μακραίωνη παράδοσή της.

Με τον όρο διασπορά χαρακτηρίζονται οι Έλληνες που έζησαν εκτός ελλαδικού χώρου εξακολουθώντας να διατηρούν και να συντηρούν με ποικίλους τρόπους τους πολιτιστικούς και συναισθηματικούς δεσμούς με την πατρίδα τους. Οι ομάδες αυτές των αποδήμων διαμορφώθηκαν σε κοινότητες ή παροικίες και οργανώθηκαν και αναπτύχθηκαν ανάλογα με τις ασχολίες τους και τις συνθήκες που επικρατούσαν στις χώρες υποδοχής.

Η ιδεολογική ταυτότητα των παροικιών αυτών στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε μέσα από την ορθοδοξία, ως έννοια ενότητας και ύπαρξης του έθνους. Για το λόγο αυτό, οι περισσότερες παροικίες ή κοινότητες²²⁵ είχαν συνήθως ως σημείο αναφοράς τους ένα ναό –η εκκλησία του αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στη Βενετία, η εκκλησία της αγίας Τριάδας στο Λιβόρνο, η εκκλησία της ελληνικής κοινότητας στην Τεργέστη κ.ά.–, τον οποίο φρόντιζαν να κοσμήσουν με εικόνες και άλλα αντικείμενα απαραίτητα για τη θεία λειτουργία, σύμφωνα με το ορθόδοξο δόγμα.

Ο εκπατρισμός του ελληνικού πληθυσμού, που σημειώνεται κατά το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα, στην περίοδο μετά την παγίωση της οθωμανικής κυριαρχίας σε όλη την Ανατολή, και μάλιστα στη δυτική και νότια Ελλάδα, είχε χαρακτήρα μαζικής και ακούσιας εξόδου, που οφειλόταν σε οικονομικούς λόγους και στη συμπίεση που δέχθηκε το χριστιανικό στοιχείο από τις εγκαταστάσεις των μουσουλμάνων στα εδάφη της πρώην βυζαντινής αυτοκρατορίας. Το πρώτο κύμα των μετοικεσιών αυτών το δέχτηκε η Ιταλία, και μάλιστα η Κάτω Ιταλία, ανανεώνοντας έτσι την παράδοση του ελληνοφωνου στοιχείου που υπήρχε εκεί²²⁶. Ο χαρακτήρας των πρώτων παροικιών, που συγκροτήθηκαν στην ιταλική χερσόνησο, δεν ήταν ενιαίος, γιατί σε αυτές υπήρχαν όλα τα κοινωνικά στρώματα, εκπεσόντες αριστοκράτες, λόγιοι, διανοούμενοι, έμποροι, καλλιτέχνες, βιοτέχνες, στρατιωτικοί, σπουδαστές κ.ά., οι οποίοι ανάλογα με την παιδεία τους και την επαγγελματική τους δραστηριότητα ενσωματώθηκαν στις κοινωνίες των χωρών φιλοξενίας τους, πολλές φορές επηρεάζοντας θετικά τις τοπικές εξουσίες υπέρ του ελληνικού στοιχείου²²⁷.

Για την αμέσως μετά την Άλωση περίοδο, η Βενετία, ως πόλη δορυφόρος του Βυζαντίου, αποτέλεσε το πρώτο και σίγουρο καταφύγιο των κατατρεγμένων Ελλήνων. Οι εμπορικές, οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις, που είχαν δημιουργηθεί από τη βυζαντινή εποχή, δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για την υποδοχή των ελλήνων προσφύγων από τις τουρκοκρατούμενες περιοχές²²⁸. Οι Έλληνες αυτοί κατόρθωσαν να πάρουν άδεια από το Συμβούλιο των Δέκα της Βενετίας

224. Γιαννακόπουλος, *Βυζάντιο και Δύση*, σ. 259 κ.ε· Ασδραχάς, *Αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά*, σ. 17-20· Romano, *Η αμφίδρομη πολιτισμική μεταφορά*, σ. 3-12. Για τις ιδεολογικές διαμορφώσεις κατά το 18ο και το 19ο αιώνα, βλ. Φ. Δημητρακόπουλος, *Βυζάντιο και νεοελληνική διάνοηση στα μέσα του δεκάτου ενάτου αιώνα*, Αθήνα 1996 και Θ. Βερέμης (επιμ.), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα 1997.

225. Για το θέμα των παροικιών και των κοινοτήτων, βλ. Χασιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς*, σ. 19-22.

226. Ό.π., σ. 41 κ.ε· Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, σ. 74 κ.ε.

227. Χασιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς*, σ. 42-43.

228. Μανούσακας, *Επισκόπηση*, σ. 243-244.

και ίδρυσαν το 1498 αυτοδιοικούμενη Αδελφότητα με προστάτη τον άγιο Νικόλαο²²⁹. Η οργάνωση των Ελλήνων σε Αδελφότητα, σύμφωνα με το συντεχνιακό δίκαιο της εποχής και τα πρότυπα των άλλων εθνικών μειονοτήτων που υπήρχαν στη Βενετία²³⁰, αποτέλεσε σημαντικό γεγονός, όχι μόνο για τους Έλληνες της Βενετίας, αλλά και για την πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη του ελληνισμού, γιατί από τη Βενετία, που πλέον θα καταστεί το νέο πολιτιστικό κέντρο, θα μεταφέρονται στις τουρκοκρατούμενες και βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές οι νέες πολιτικές, κοινωνικές και ιδεολογικές αξίες, που θα συμβάλουν στην ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό της.

Η εκπαίδευση των παροίκων και η άσκηση της θρησκείας τους σύμφωνα με το ορθόδοξο δόγμα, υπήρξαν από τα πρώτα και βασικά μελήματα των Ελλήνων της Βενετίας. Ήδη από το 16ο αιώνα, στη Βενετία υπήρχαν δημόσιοι δάσκαλοι, που δίδασκαν την ελληνική γλώσσα²³¹. Με την ίδρυση της Ελληνικής Σχολής, το 1593, από την Ελληνική Αδελφότητα, οι νέοι Έλληνες της Βενετίας είχαν την ευκαιρία να σπουδάσουν δωρεάν και στη συνέχεια να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, όπου συνέβαλαν σημαντικά στην πνευματική αναγέννηση του τόπου τους²³².

Η άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων σύμφωνα με το ορθόδοξο δόγμα δεν ήταν πάντα εύκολη, γιατί παρ' όλη την ανοχή της σχετικά ανεξίθρησκης Βενετίας, οι Έλληνες αντιμετώπιζονταν ως σχισματικοί²³³. Παρ' όλες, όμως, τις δυσκολίες, τελικά θα κατορθώσουν να πάρουν άδεια από το Συμβούλιο των Δέκα της Βενετίας για να κτίσουν τη δική τους εκκλησία στο όνομα του αγίου Γεωργίου, της οποίας η οικοδόμηση διήρκεσε από το 1539 έως το 1573²³⁴, και το εξαιρετικό προνόμιο να μην υπάγονται στη δικαιοδοσία του λατίνου πατριάρχη της Βενετίας²³⁵. Τα προνόμια αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να σταθεροποιηθεί η θέση της Αδελφότητας στη Δύση, ως κέντρου του απόδημου ελληνισμού, με εθνικό και ορθόδοξο χαρακτήρα, κέντρου στο οποίο τώρα έστρεφε τα βλέματά της η τουρκοκρατούμενη Ανατολή.

Ο 16ος αιώνας υπήρξε σημαντικός για την πορεία και την ανάπτυξη της Ελληνικής Αδελφότητας, γιατί στη διάρκειά του κατόρθωσε να σταθεροποιήσει το θεσμό του αιρετού συμβουλίου της, να καθιερώσει την εγκατάσταση των μητροπολιτών της Φιλαδελφείας στη Βενετία και να προβεί σε άλλα χρήσιμα και ωφέλιμα έργα²³⁶. Η εξελικτική της πορεία θα συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα, οπότε και θα φτάσει στη μεγαλύτερη ακμή της, με την αύξηση των μελών της, που συνέρρεαν στη Βενετία τόσο κατά τη διάρκεια του μακροχρόνιου πολέμου της Κρήτης (1645-1669) όσο και μετά την απώλεια του τελευταίου βενετικού αυτού ερείσματος στην Ανατολή²³⁷. Οι πρόσφυγες αυτοί, που προέρχονταν από όλα τα κοινωνικά στρώματα και έφεραν μαζί τους εικόνες, χειρόγραφα και άλλα πολύτιμα αντικείμενα, ήταν λόγιοι, συγγραφείς, ζωγράφοι, που με την παρουσία τους ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο την πνευματική και καλλιτεχνική ζωή της Αδελφότητας²³⁸. Η ίδρυση ελληνικών τυπογραφείων θα συντελέσει σημαντικά στη διάδοση του ελληνικού βιβλίου, θρησκευτικού κυρίως περιεχομένου, σε όλες τις ελληνικές χώρες της Ανατολής²³⁹.

229. Ό.π., σ. 246.

230. Ό.π.

231. Γιαννακόπουλος, *Έλληνες λόγιοι*, σ. 13· Αρβανιτάκης, *Σπουδάζοντας στη Βενετία*, σ. 47-74.

232. Μανούσασκας, *Επισκόπησι*, σ. 255.

233. Ό.π., σ. 244 κ.ε.

234. Ό.π., σ. 249· Μπρούσαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*, σ. 16-21.

235. Μανούσασκας, *Ανέκδοτα πατριαρχικά γράμματα (1547-1806) προς τους εν Βενετία μητροπολίτας Φιλαδελφείας και την ορθόδοξον Ελληνικήν Αδελφότητα*, Βενετία 1968· ο ίδιος, *Η εν Βενετία Ελληνική Κοινότης*.

236. Μανούσασκας, *Επισκόπησι*, σ. 255.

237. Ό.π., σ. 257.

238. Ό.π.

239. Βλ. γενικά Ν. Κοντοσόπουλος, *Τα εν Βενετία τυπογραφεία ελληνικών βιβλίων κατά την Τουρκοκρατία*. *Αθηνά* 58 (1954), σ. 286-342· E. Layton, *The Sixteenth Century Greek Book in Italy. Printers and Publishers for the Greek World*, Venice

Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα η Ελληνική Αδελφότητα θα αντιμετωπίσει εκκλησιαστικά προβλήματα, τα οποία θα διαταράξουν τις καλές της σχέσεις με τη Βενετία, με αποτέλεσμα πολλοί ορθόδοξοι στις αρχές του αιώνα να φύγουν από την πόλη και να εγκατασταθούν αλλού²⁴⁰. Παρ' όλες, όμως τις κρίσεις που θα περάσει η Αδελφότητα, τόσο η εμπορική δραστηριότητα των μελών της, με την παρουσία τους στα λιμάνια της Μεσογείου, όσο και η πνευματική θα συνεχιστούν με τη συντήρηση σχολείων στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα. Ο αιώνας αυτός, που είναι ο αιώνας του Διαφωτισμού, με τις μεθοδικές και επιστημονικές αναζητήσεις, αλλά και τις αναζητήσεις στο χώρο της τέχνης, θα επηρεάσει την πνευματική κίνηση της Αδελφότητας. Στα ελληνικά τυπογραφεία, επιφανείς λόγιοι της εποχής τυπώνουν τα συγγράμματά τους, με τα οποία προπαρασκευάζουν την ιδέα της εθνικής παλιγγενεσίας²⁴¹. Όμως, η κατάκτηση της Βενετίας το 1797 από τον Ναπολέοντα θα πλήξει καθοριστικά την Αδελφότητα σηματοδοτώντας τη σταδιακή παρακμή της, με αποτέλεσμα να φθάσει στις αρχές του 20ού αιώνα να αριθμεί ελάχιστα μέλη²⁴².

Η ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας δεν είναι απλώς η ιστορία μιας ομάδας προσφύγων Ελλήνων, που κάτω από δύσκολες οικονομικές και άλλες συνθήκες αναγκάστηκαν να εκπατριστούν αναζητώντας καλύτερη τύχη. Η Βενετία, με τις σχέσεις που είχε δημιουργήσει με την ελληνική Ανατολή, τόσο κατά τη βυζαντινή περίοδο αλλά κυρίως κατά τη Βενετοκρατία και την Τουρκοκρατία, αποτελούσε για τους Έλληνες τη φυσική διέξοδο προς τη Δύση. Το ενδιαφέρον των Βενετών για τις ελληνικές σπουδές, που από τα τέλη του 14ου αιώνα, με την εξάπλωση του ουμανισμού στην Ιταλία, αρχίζει να γίνεται εντονότερο, δημιούργησε τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την αποδοχή του ελληνικού στοιχείου. Η βενετική αριστοκρατία αυξάνει το γόητρό της με τη φιλοξενία ελλήνων λογίων και αρέσκει να ασχολείται με τη μελέτη των αρχαίων ελληνικών συγγραφέων. Αλλά εκτός από παιδευτική αξία, η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας είχε και πρακτική χρησιμότητα για τους Βενετούς, γιατί η εξάπλωση του εμπορίου τους και η διοίκηση των αποικιών τους στην ελληνική Ανατολή καθιστούσαν απαραίτητη τη γνώση της ελληνικής γλώσσας²⁴³. Έτσι, στα τέλη του 15ου με αρχές του 16ου αιώνα, όταν η Βενετία έχει φθάσει στο απόγειο της οικονομικής και πολιτικής της δύναμης, το ελληνικό στοιχείο κυριαρχεί στην πόλη, που με τα θαυμάσια εκκλησιαστικά και δημόσια οικοδομήματά της, τις μεγαλοπρεπείς οικίες των ευγενών, τη ζωντανή κίνηση στο Μεγάλο Κανάλι και το Ριάλτο, τα τυπογραφεία, από τα οποία αρκετά είναι ελληνικά, τις ζωηρές συζητήσεις στις πλατείες για τα τοπικά και διεθνή προβλήματα, με το διεθνή και κοσμοπολίτικο αέρα της, μοναδικό για την Ευρώπη της εποχής εκείνης, έχει αντικαταστήσει την Κωνσταντινούπολη στην Ανατολή και θα αποτελέσει το πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο που θα συνδέει τη Δύση με την Ανατολή²⁴⁴. Με αυτές τις προϋποθέσεις, η Ελληνική Αδελφότητα θα εδραιωθεί μέσα στη βενετική κοινωνία, διατηρώντας τις παραδόσεις της, αλλά συγχρόνως θα μετακινώσει στον ελληνισμό, μέσω των αποδήμων της, τις σύγχρονες τάσεις, τις ιδεολογικές και πολιτιστικές αξίες, συμβάλλοντας έτσι στην ανανέωσή του και στην προετοιμασία του για την εθνική παλιγγενεσία²⁴⁵.

1994· Μανούσας, *Επισκόπηση*, σ. 257-258· Ειρ. Παπαδάκη, Η ελληνική εκδοτική δραστηριότητα στη Βενετία, *Δημοσία Ιλαρία*, σ. 105-132.

240. Για την ανάπτυξη των ελληνικών παροικιών κατά το 18ο αιώνα, βλ. Κατσιαρδής-Hering, *Τεργέστη και Βλάμη, Το φιορίνι, το στάρι και η οδός του κήπου*.

241. Λιάτα, Ειδήσεις· Πλουμίδης, *Το βενετικόν τυπογραφείον του Δημητρίου και του Πάνου Θεοδοσίου*· για την ίδρυση του ελληνικού τυπογραφείου του Αγίου Γεωργίου το 1850, βλ. ο ίδιος, *Το βενετικό τυπογραφείο του Αγίου Γεωργίου (1850-1882)*, *Ο Ερασιστής* 8 (1970), σ. 169-185.

242. Ξανθοπούλου-Κυριακού, *Η Ελληνική Κοινότητα της Βενετίας*, σ. 11 κ.ε.· Μανούσας, *Επισκόπηση*, σ. 261.

243. Γιαννακόπουλος, *Έλληνες λόγιοι*, σ. 23 κ.ε.· Τρ. Σίλαβενίτης, *Εμπορικά εγχειρίδια της Βενετοκρατίας και της Τουρκοκρατίας και η Εμπορική Εγκυκλοπαιδεία του Νικολάου Παπαδοπούλου*, Αθήνα 1991· Μπαρούτσος, *Οι Έλληνες έμποροι*, σ. 140.

244. Γιαννακόπουλος, *Έλληνες λόγιοι*, σ. 70 κ.ε.

245. Χαισιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς*, σ. 62.

Η ιστορία της Ελληνικής Αδελφότητας μέσα από τις αρχειακές της πηγές έχει μελετηθεί αρκετά και ίσως να είναι η μοναδική παροιμία του ελληνισμού της ιταλικής χερσονήσου, από εκείνες που αναπτύχθηκαν από το 15ο έως και το 19ο αιώνα, για την οποία υπάρχουν τόσες μελέτες δημοσιευμένες²⁴⁶. Παρ' όλα αυτά, η έρευνα στα αρχεία της έχει πάντα να προσφέρει νέα στοιχεία, που φωτίζουν πτυχές της ιστορίας της, τόσο σε καθορισμένες χρονικές περιόδους όσο και διαχρονικά. Η ανασκόπηση της ιστορίας της μέσα από τα δεδομένα που προσφέρουν οι κατάλογοι καταγραφής της παρουσίας της διαφωτίζει την ύπαρξή της, όχι μόνον ως πνευματικού κέντρου του ελληνισμού από το 15ο αιώνα κ.ε., αλλά και ως καλλιτεχνικού κέντρου²⁴⁷. Οι ζωγράφοι που μετακινούνται από τη μητρόπολη στη Βενετία και αντιστρόφα μεταφέρουν τα νέα πολιτιστικά ρεύματα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται καλλιτεχνικές ανταλλαγές με τη βενετοκρατούμενη αλλά και την τουρκοκρατούμενη Ελλάδα²⁴⁸.

Από το 16ο αιώνα δεν έχουν σωθεί πολλοί κατάλογοι²⁴⁹. Αυτοί που υπάρχουν είναι κυρίως λυτά χειρόγραφα ευρετήρια, στα οποία οι εικόνες που καταγράφονται είναι ελάχιστες, ενώ ο μοναδικός συστηματοποιημένος κατάλογος της περιόδου αυτής δεν αποτελεί κατάστιχο ευρετήριο της παρουσίας της Αδελφότητας, όπως οι μεταγενέστεροι, αλλά είναι γραμμένος στα φύλλα άλλου καταστίχου, του πρώτου βιβλίου συνδρομών των μελών της Αδελφότητας για τα χρόνια 1498-1530, και χρονολογείται το 1528²⁵⁰. Στον κατάλογο αυτό καταγράφονται εικόνες, βιβλία κυρίως εκκλησιαστικού περιεχομένου, λειτουργικά σκεύη και άλλα είδη απαραίτητα για τη θεία λειτουργία. Τα στοιχεία που παρέχει για τις εικόνες είναι σημαντικά, γιατί είναι η πρώτη φορά που συγκεντρώνονται όλες μαζί, επομένως δίνει σαφή εικόνα τόσο του αριθμού όσο και του είδους των εικόνων.

Οι εικόνες που καταγράφονται δεν είναι πολλές, αλλά αρκετές για να αποτελέσουν τον πρώτο πυρήνα της συλλογής και να δώσουν τις βασικές προϋποθέσεις για το είδος των εικόνων, που θα συγκεντρώνονται στην Αδελφότητα και στην ελληνική εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Οι βυζαντινές εικόνες που καταγράφονται χρονολογούνται από το δεύτερο μισό του 14ου και το πρώτο μισό του 15ου αιώνα, πέντε ανήκουν στην τέχνη της Κωνσταντινούπολης του πρώτου τετάρτου του 14ου αιώνα και προέρχονται από τη μεγάλη δωρεά την οποία έκανε η δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά, όταν κατέφυγε στη Βενετία και στην Ελληνική Αδελφότητα²⁵¹, επομένως δωρίζονται μετά το ιστορικό γεγονός της Άλωσης και από αυτή την άποψη αποτελούν στοιχείο σύνδεσης ενός κόσμου που χάθηκε και ενός που δημιουργείται τώρα, βασιζόμενου στις αρχές και τις παραδόσεις του προηγούμενου. Ο τρόπος με τον οποίο περιγράφονται οι εικόνες αυτές στον κατάλογο του 1528 πιστοποιεί ακριβώς το συναισθηματικό δεσμό των πρώτων προσφύγων με τη χαμένη πατρίδα, αλλά λειτουργεί και ως μνήμη του φοβερού αυτού ιστορικού γεγονότος²⁵². Η αναφορά σε δωρητές, που έφεραν τα ιερά κειμήλιά τους από την πατρίδα και τώρα τα αφιερώνουν στη νέα τους εστία, αποδεικνύει ότι τις εικόνες που καταγράφονται στον κατάλογο αυτό τις έφεραν μαζί τους οι πρώτοι πρόσφυγες που φθάνουν εδώ μετά την Άλωση²⁵³.

246. Για τις σχετικές μελέτες που δημοσιεύονται στο περιοδικό *Θησαυρίσματα* του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, τις διδακτορικές διατριβές των ερευνητών του Ινστιτούτου, καθώς και τα επιστημονικά δημοσιεύματά του, βλ. Μ.Ι. Μανούσασκας, Το Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας στα τελευταία 16 χρόνια (1966-82) της ομαλής λειτουργίας του, *Τα Ιστορικά* 8 (1988), σ. 137-163.

247. Chatzidakis, *Icons*, σ. XXIX κ.ε.

248. Χατζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 73 κ.ε.

249. Τσελέντη, *Κατάλογοι των κινητών*.

250. Για το πρώτο βιβλίο συνδρομών των μελών της Αδελφότητας, βλ. Πάρδος, *Αλφαβητικός κατάλογος Α' και Β'*.

251. Βλ. εδώ, σ. 88.

252. Βλ. εδώ, εικόνες αριθ. Κατ. 1, 2, 4, 7.

253. Τσελέντη, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 173-174

Η καταγραφή των εικόνων, που είναι μεταγενέστερη της χρονολόγησής τους, ο τρόπος με τον οποίο περιγράφονται, η αναφορά δηλαδή σε γεγονότα που συνέβησαν, η μνεία δωρητών, τα θέματα πιστοποιούν ότι οι εικόνες που καταγράφονται ταυτίζονται με αυτές που σώζονται από τη βυζαντινή εποχή, και γι' αυτό ο κατάλογος αυτός, επειδή αναφέρεται σε μια περίοδο που η Ελληνική Αδελφότητα μόλις αρχίζει να οργανώνεται και τα αρχειακά δεδομένα για την καλλιτεχνική της δραστηριότητα είναι ελάχιστα²⁵⁴, είναι πολύτιμος.

Στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, όταν ήδη η Αδελφότητα είχε αρχίσει να συστηματοποιεί τον τρόπο με τον οποίο κατέγραφε την περιουσία της, κρατώντας ειδικά κατάστιχα για το σκοπό αυτό, δεν αναφέρονται νέες εικόνες. Για την εποχή αυτή, σημαντικό κατάστιχο αυτού του είδους είναι το πρώτο κατάστιχο καταγραφής της περιουσίας της Αδελφότητας, που χρονολογείται από το 1587 έως και το 1647, γιατί από την έρευνά του προέκυψαν πολύ σημαντικά στοιχεία και για τη διοικητική διαθροση της Αδελφότητας, όπως νέα ονόματα μελών του διοικητικού συμβουλίου, συχνότητα αλλαγής του, εμφάνιση νέων αξιωμάτων, αλλά κυρίως γιατί πιστοποιεί ότι η Αδελφότητα αντιλαμβάνεται την ανάγκη να καταγράφει επισήμως τα περιουσιακά της στοιχεία, καθιστώντας τα μέλη του αιρετού συμβουλίου της υπεύθυνα για την εκάστοτε σωστή παράδοση και παραλαβή τους. Τα στοιχεία που δίνει το πρώτο ευρετήριο για την κινητή περιουσία της Αδελφότητας είναι έγκυρα, γιατί η εκάστοτε παράδοση και παραλαβή επικυρώνεται με τις υπογραφές των μελών του συμβουλίου²⁵⁵.

Η απουσία νέων εικόνων από τους καταλόγους της εποχής αυτής μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι όσοι πρόσφυγες είχαν να προσφέρουν κάποια εικόνα, ήδη το είχαν κάνει, και τώρα το κυριότερο μέλημα των μελών της Αδελφότητας είναι η αποπεράτωση του ναού του Αγίου Γεωργίου²⁵⁶.

Και στις αρχές του 17ου αιώνα δεν φαίνεται να σημειώνεται μεγάλη αύξηση στην εισαγωγή νέων εικόνων, αφού από το 1600 έως και το 1613 καταγράφονται δέκα νέες εικόνες, από τις οποίες ταυτίζονται με βεβαιότητα οι τέσσερις. Η σταδιακή αύξηση που θα σημειωθεί από το 1615 συμβαδίζει με την εδραίωση της Αδελφότητας ως αυτοδιοικούμενου εκκλησιαστικού και κοινωνικού σωματείου με καταστατικό.

Οι σχέσεις της Βενετίας την εποχή αυτή με την Κρήτη, το τελευταίο ερείσμα της στην Ανατολή μετά τον τέταρτο βενετοτουρκικό πόλεμο (1570-1573)²⁵⁷, γίνονται ακόμη στενότερες. Η Κρήτη, από τα τέλη του 16ου αιώνα και έως την έναρξη του κρητικού πολέμου, το 1645, θα γνωρίσει την ειρηνικότερη περίοδο στην ιστορία της Βενετοκρατίας στο νησί, η οποία χαρακτηρίζεται ως η πιο δημιουργική και συμπίπτει με την παρακμή της φεδουαρχίας στην κρητική κοινωνία και την ανάπτυξη της τάξης των αστών, που παρόλο που είναι υπόδουλοι συμμετέχουν στην οικονομική ζωή ισότιμα με τους ξένους, χάρη στα δικαιώματα που απολαμβάνουν και τις ικανότητές τους²⁵⁸. Οι Έλληνες έχουν τη δυνατότητα να ταξιδεύουν στη Δύση και να μεταφέρουν στην Κρήτη το δυτικό τρόπο σκέψης, ο οποίος κάτω από τις ευνοϊκές συνθήκες, που δημιούργησε η μακρόχρονη Βενετοκρατία στο

254. Εκτός από τα λυτά χειρόγραφα ευρετήρια, που χρονολογούνται στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα και στα οποία καταγράφονται μερικές εικόνες (Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών), άλλοι κατάλογοι, εκτός από αυτόν του 1528, δεν σώζονται από την εποχή αυτή.

255. Βλ. παραπάνω, σ. 36-37.

256. Μπρούσκαρη, *Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου*.

257. Για το βενετοτουρκικό πόλεμο (1570-1573) και τις επιπτώσεις του στην κρητική κοινωνία, βλ. Ι.Γ. Γιαννόπουλος, *Η Κρήτη κατά τον τέταρτο βενετοτουρκικό πόλεμο (1570-1571)*, Αθήνα 1978.

258. Αλεξίου, *Κοινωνία και οικονομία στην Κρήτη*, σ. 207-210· ο ίδιος, *Κρητική λογοτεχνία*, σ. 45-78. Για την κοινωνική διαστρωμάτωση στην κρητική κοινωνία κατά τους δύο τελευταίους αιώνες της Βενετοκρατίας, βλ. Α. Παπαδιά-Λάλα, Cittadini και κάτοικοι των πόλεων. Κοινωνική διαστρωμάτωση στα βενετοκρατούμενα Χανιά (μέσα 16ου-17ου αιώνα), *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας «Νεοελληνική Πόλη»*, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Α', Αθήνα 1985, σ. 59-64· η ίδια, *Οι Έλληνες και η βενετική πραγματικότητα. Ιδεολογική και κοινωνική συγκρότηση*, στο Μαλιτζού (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού*, σ. 173-276.

νησί, θα αφομοιωθεί με το γονιμότερο και καλύτερο τρόπο²⁵⁹. Το ελληνικό στοιχείο της Κρήτης ενισχύεται με τους πρόσφυγες που φθάνουν εδώ από τις ελληνικές πόλεις τις οποίες κατέκτησαν οι Τούρκοι κατά τη διάρκεια του 15ου, του 16ου και του 17ου αιώνα. Οι πρόσφυγες αυτοί αναμιγνύονται ενεργά στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου. Οι διανοούμενοι της τάξης των αστών, που ασκούσαν διάφορα επαγγέλματα, γνωρίζουν την ιταλική γλώσσα, γεγονός που τους επιτρέπει να ταξιδεύουν και να σπουδάζουν στην Ιταλία και να έρχονται σε άμεση επαφή με τα πνευματικά και καλλιτεχνικά κινήματα της Δύσης. Η πνευματική αυτή ακμή είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του κρητικού πολιτισμού, όπως εκδηλώνεται στη λογοτεχνία, το θέατρο και στην κρητική σχολή ζωγραφικής και ξυλογλυπτικής²⁶⁰.

Η διαμόρφωση της κρητικής ζωγραφικής, που έως και το πρώτο μισό του 15ου αιώνα χαρακτηρίζεται για τις εικονογραφικές της αναζητήσεις στα παλαιολόγια πρότυπα και την εμμονή της στην παράδοση, οφείλει πολλά στην παρουσία ζωγράφων προερχόμενων από την Κωνσταντινούπολη²⁶¹. Οι μεγάλοι ζωγράφοι της περιόδου αυτής, όπως ο Άγγελος, ο Ανδρέας και ο Νικόλαος Ρίτζος, ο Ανδρέας Παβίας, διακρίνονται για την ενότητα της τεχνικής, των τεχνοτροπικών χαρακτηριστικών και την ικανότητα επιλογής στοιχείων από την παλαιολόγια τέχνη και συνθέτουν νέους εικονογραφικούς τύπους που θα καθιερωθούν έτσι ώστε να αποτελέσουν πρότυπα για πιστή ή σε παραλλαγές απομίμηση²⁶².

Οι εικόνες που καταγράφονται στους καταλόγους της περιόδου αυτής ανήκουν στην πρώτη φάση της κρητικής σχολής, έτσι όπως εμφανίζεται μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης στην Κρήτη. Η μνεία δωρητών όχι μόνον εικόνων, αλλά και άλλων αντικειμένων, όπως προκύπτει από τις αρχειακές μαρτυρίες του πρώτου καταλόγου (Reg. 93), ενισχύουν την άποψη ότι οι εικόνες καθώς και τα άλλα αντικείμενα που συγκεντρώνονται στην Αδελφότητα προέρχονται από δωρεές²⁶³.

Στην επόμενη περίοδο θα σημειωθεί σημαντική αύξηση των εισαγόμενων εικόνων²⁶⁴, η οποία συμπίπτει με την αύξηση προσφύγων από την Κρήτη, πριν από την έναρξη του κρητικού πολέμου, που φέρνουν μαζί τους και εικόνες. Μεταξύ αυτών είναι και ζωγράφοι, όπως έχει διατυπωθεί και στο σχετικό κεφάλαιο²⁶⁵. Η καταγραφή των εικόνων των αρχών του 17ου αιώνα στους καταλόγους του δεύτερου μισού του αιώνα αυτού συμπίπτει και με την αναφορά στους σχετικούς καταλόγους δωρητών, που είχαν στην κατοχή τους εικόνες και τις κληροδοτούν ή τις δωρίζουν στην Αδελφότητα, οι οποίες καταγράφονται αργότερα, όπως για παράδειγμα οι εικόνες που προέρχονται από το κληροδοτήμα του ιερομόναχου Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη²⁶⁶. Η ταύτιση των εικόνων που υπάρχουν και χρονολογούνται στις αρχές του 17ου αιώνα με τις εικόνες που καταγράφονται στους καταλόγους του δεύτερου μισού του αιώνα είναι ακριβής και επαληθεύει μαρτυρίες που προέρχονται από άλλες αρχειακές πηγές, όπως διαθήκες κ.ά.²⁶⁷.

Στους καταλόγους του 17ου αιώνα, μεταξύ των άλλων αντικειμένων καταγράφονται το 1623 και «δύο πλάκες από χαλκό» (doi stampe di rame), η μία με την παράσταση του αγίου Νικολάου και η

259. Αλεξίου, Κοινωνία και οικονομία στην Κρήτη, σ. 207-210· ο ίδιος, *Κρητική λογοτεχνία*, σ. 45-78.

260. Για την ανάπτυξη της κρητικής ζωγραφικής, βλ. γενικά Χατζηδάκης, *Εικόνες της Πάτμου*, σ. 24-37 και ο ίδιος, *Έλληνες ζωγράφοι*, σ. 75-77, 79 κ.ε. Για την ανάπτυξη της ξυλογλυπτικής στον Χάνδακα το 17ο αιώνα, βλ. Μ. Καζανάκη, *Εκκλησιαστική ξυλογλυπτική στο Χάνδακα τον 17ο αιώνα*, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 251-283.

261. Για την παρουσία ζωγράφων στην Κρήτη από την Κωνσταντινούπολη πριν από τα μέσα του 15ου αιώνα, βλ. Cattapan, *Nuovi documenti*, σ. 29-46 και ο ίδιος, *Nuovi elenchi*· Χατζηδάκη, *Εικόνες κρητικής σχολής*, σ. 9 κ.ε.

262. Χατζηδάκη, *Εικόνες κρητικής σχολής*, σ. 10.

263. Βλ. εδώ, σ. 83 κ.ε.

264. Βλ. σχετικά Reg. 100.

265. Βλ. εδώ, σ. 76 κ.ε.

266. Βλ. εδώ, σ. 92.

267. Όπως ο Κώδικας 217 (Reg. 217), που περιέχει συλλογή των σημαντικότερων διαθηκών και δωρεών που έγιναν προς την Αδελφότητα (Μανούσας, Κώδικας διαθηκών).

άλλη με του αγίου Γεωργίου, «για να τυπώνονται οι άγιοι» (per stampar di santi)²⁶⁸. Είναι γνωστό, ότι τα θρησκευτικά χαρακτηριστικά, οι «χάρτινες εικόνες», εμφανίστηκαν στις αρχές του 17ου αιώνα και βρήκαν μεγάλη ανταπόκριση στις ορθόδοξες περιοχές και στις κοινότητες της διασποράς, λόγω της δυνατότητας παραγωγής πολλών αντιτύπων του ίδιου σχεδίου με μικρό κόστος²⁶⁹. Στη Βενετία, τα ελληνικά τυπογραφεία, ήδη από τις αρχές του 18ου αιώνα, περιλαμβάνουν στις δραστηριότητές τους και την εκτύπωση χαλκογραφιών με θρησκευτικά θέματα²⁷⁰, και είναι γνωστό ότι έχουν διασωθεί χάρτινες εικόνες στο Ελληνικό Ινστιτούτο²⁷¹. Σύμφωνα με την παραπάνω αρχειακή πληροφορία, η παραγωγή χαλκογραφιών με θρησκευτικά θέματα στην Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας τοποθετείται στις πρώτες δεκαετίες του 17ου αιώνα. Οι αρχειακές πληροφορίες για χάρτινες εικόνες από τους καταλόγους της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας, εκτός από τις παραπάνω δύο χάλκινες πλάκες, από τις οποίες μπορεί να υποθέσει κανείς ότι είχαν τυπωθεί αρκετές εικόνες με τις παράστασεις του αγίου Γεωργίου και του αγίου Νικολάου, είναι μόνον δύο: 1) Στο ακατάγραφο κατάστιχο ευρετήριο του 1770, καταγράφονται δύο εικόνες του αγίου Γεωργίου σε περιγραφή (αριθ. Κατ. 596, 597). 2) Στο ακατάγραφο ευρετήριο του 1898, όπως και στον κατάλογο του 1904, αναφέρεται μια εικόνα έντυπη με την Παναγία του Αγίου Μάρκου (αριθ. Κατ. 564, un quadro a stampa)²⁷².

Οι κατάλογοι του 18ου αιώνα καταγράφουν τις εικόνες της προηγούμενης περιόδου αλλά και τις νέες εισαγωγές. Στο πρώτο μισό του 18ου αιώνα παρατηρείται σημαντική αύξηση του αριθμού των εισαγόμενων εικόνων, όπως έχει διατυπωθεί και στο οικείο κεφάλαιο²⁷³. Η αύξηση αυτή βρισκει την ερμηνεία της στο γεγονός ότι τώρα καταγράφονται οι εικόνες που έφεραν μαζί τους όσοι κατέφυγαν στην Αδελφότητα μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους. Οι κατάλογοι της εποχής αυτής είναι επίσης έγκυροι, γιατί αναφέρεται σε αυτούς η ανάθεση από τις εκάστοτε γενικές συνελεύσεις στους προέδρους της κατάρτισης των ευρετηρίων. Επομένως, τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από αυτούς είναι ασφαλή. Οι εικόνες, καταγράφονται ανάλογα με το χώρο που ήταν τοποθετημένες, και έτσι είναι δυνατόν, στη διάρκεια του ίδιου αιώνα, να παρακολουθήσει κανείς τις εικόνες που εισάγονται ή χάνονται.

Οι κατάλογοι του 19ου αιώνα παρέχουν εκτός των άλλων και νέα στοιχεία για αφιερωτές ή δωρητές, που τώρα εμφανίζονται για πρώτη φορά και η παρουσία τους δεν ήταν γνωστή από άλλες αρχειακές πηγές²⁷⁴. Ακόμη, καταγράφονται οι δωρεές της Αδελφότητας προς άλλες ελληνικές εκκλησίες στο Μπρίντεζι και στη Villabadesa²⁷⁵, στοιχεία που για πρώτη φορά αναφέρονται και είναι σημαντικά, γιατί αποδεικνύουν πως η Αδελφότητα της Βενετίας, παρά τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει κατά τη διάρκεια του αιώνα αυτού, καλλιεργεί τις σχέσεις της με τις άλλες παροικίες του ελληνισμού στην Ιταλία, σε μια προσπάθεια διατήρησης της ορθόδοξης παράδοσης με τη δωρεά εικόνων ορθόδοξης τεχνοτροπίας.

268. Reg. 93, φ. 42^ν: 1623, Δεκεμβρίου 3/13· Μαλτέζου, *Χαρακτικά*.

269. Για τις χάρτινες εικόνες, βλ. Παπασωράτου, *Χάρτινες εικόνες και η ίδια, Ο Σιναΐτης Χατζηκυριάκης εκ Χώρας Βουρλά. Γράμματα-Ευλογραφίες 1688-1709*, Αθήνα 1981· για τα έντυπα συγχωροχάρτια, βλ. Φ. Ηλιού, *Συγχωροχάρτια, Τα Ιστορικά* 1 (1985), σ. 35-84 και 3 (1985), σ. 3-44.

270. Παπασωράτου, *Χάρτινες εικόνες*, σ. 19· Μαλτέζου, *Χαρακτικά*.

271. Παπασωράτου, *Χάρτινες εικόνες*, σ. 184, 249 και κατάστιχο του 1904/1949, φ. 38^ν, όπου καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία «του αγίου Μάρκου», έντυπη με κορνίζα· βλ. και Μαλτέζου, *Χαρακτικά*.

272. Βλ. ακατάγραφο κατάστιχο του 1770, φ. 51^ν, ακατάγραφο κατάστιχο του 1898, φ. 21^ν και ακατάγραφο κατάστιχο του 1904, φ. 38^ν· βλ. επίσης Μαλτέζου, *Χαρακτικά*.

273. Βλ. εδώ, σ. 65-66.

274. Βλ. εδώ, σ. 66-68.

275. Βλ. εδώ, υποσημ. 63.

Τα στοιχεία που προσφέρουν οι κατάλογοι, διαχρονικά, σε σχέση με την ιστορία της Αδελφότητας και του ρόλου της ως πνευματικού και πολιτιστικού κέντρου του απόδημου ελληνισμού, για την οποία η ορθοδοξία, ως παράγοντας ένωσης και διατήρησης, αποτέλεσε το βασικό χαρακτηριστικό, είναι σημαντικά. Κατ' αρχάς, αποτελούν τις μόνες αρχαιακές πηγές στις οποίες ανευρίσκονται μαζικά καταγεγραμμένες οι εικόνες. Οι πρώτοι κατάλογοι, παρ' όλες τις ελλείψεις τους και την ακαταστασία καταγραφής των αντικειμένων, δίνουν πολλά στοιχεία για τις εικόνες, γιατί η συγκέντρωσή τους κατά χρονολογία δίνει τη δυνατότητα να εξακριβωθεί ο αριθμός των εικόνων που εισάγονται κάθε φορά, το είδος, και τα θέματά τους. Στα μεταγενέστερα χρόνια, όταν οι κατάλογοι θα γίνουν πιο συστηματικοί, αναφέρονται και οι δωρητές πολλών εικόνων, γεγονός που βοηθάει στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την προέλευσή τους. Η αναφορά σε εικόνες με ζωγραφική *alla latina*, ή *alla greca*, ή *pittura gussa*, ήδη από τις αρχές του 17ου αιώνα, αποδεικνύει ότι οι εικόνες που έχουν συγκεντρωθεί στο πέρασμα των αιώνων στην Ελληνική Αδελφότητα και στην εκκλησία είναι σύμφωνα με την «ευσεβή ελληνική τεχνοτροπία»²⁷⁶. Ακόμη, συνάγονται συμπεράσματα για τα θέματα των εικόνων και ποια είχαν μεγαλύτερη διάδοση σε κάθε εποχή. Τα ασφαλή στοιχεία, που προσφέρουν οι κατάλογοι για την ταύτιση των εικόνων, είναι τα θέματα και κυρίως η χρονολογία με την οποία αυτές καταγράφονται στους καταλόγους, η οποία αποτελεί *terminus ante quem* για τη χρονολόγησή τους. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω²⁷⁷, οι εικόνες καταγράφονται στους καταλόγους αφού περιέλθουν στη δικαιοδοσία της Αδελφότητας και της εκκλησίας, επομένως, η χρονολόγησή τους, που προκύπτει από την αισθητική αξιολόγησή τους²⁷⁸, ενισχύεται και από την καταγραφή τους στους καταλόγους. Οι έμμεσες πληροφορίες που εξάγονται από τους καταλόγους για τις απώλειες των εικόνων που σημειώνονται κάθε χρόνο δεν είναι ασφαλείς, γιατί πιστεύω ότι οπωσδήποτε, κατά τη διάρκεια της καταγραφής των εικόνων, ο γραφέας θα αντέγραφε από τον προηγούμενο κατάλογο δύο φορές την ίδια εικόνα, και μάλιστα όταν πρόκειται για εικόνες με θέματα πολύ διαδεδομένα, όπως η Παναγία βρεφοκρατούσα, ο Χριστός, ο άγιος Γεώργιος κ.ά. Το φαινόμενο αυτό θα επαναλαμβάνεται συχνότερα σε εποχές μαζικής καταγραφής των εικόνων.

Συμπερασματικά, οι κατάλογοι αυτοί, ως ευρετήρια ενός ευνομούμενου και αυτοδιοικούμενου σωματείου, που διατηρεί όλων των ειδών τα κατάστιχα, μέσα από τα οποία συγκροτείται η πορεία εξέλιξής του και ο ρόλος που έπαιξε, και τα οποία αποτελούν μοναδικά ευρετήρια καταγραφής της παρουσίας του, είναι σημαντικοί. Μέσα από αυτούς εξάγονται σημαντικά συμπεράσματα όχι μόνον για τις εικόνες, αλλά και για τα άλλα περιουσιακά στοιχεία της Αδελφότητας και της εκκλησίας, που συγκεντρώθηκαν στο πέρασμα των αιώνων.

Οι δεσμοί που συνδέουν τη Βενετία με τη βυζαντινή αυτοκρατορία ανάγονται στην εποχή της ανακατάληψης της Ιταλίας από τον Ιουστινιανό κατά τον 6ο αιώνα και της ίδρυσης του εξαρχάτου της Ραβέννας, στο οποίο υπαγόταν και η Βενετία. Οι δεσμοί αυτοί συνεχίστηκαν και τους επόμενους αιώνες, μετά την αυτονομία της Βενετίας, όταν στο πλαίσιο των εμπορικών σχέσεων που εγκαθίστανται με τη βυζαντινή αυτοκρατορία πολλοί έλληνες έμποροι και άλλοι επαγγελματίες εγκαθίστανται και εργάζονται στη Βενετία²⁷⁹.

276. Βλ. Χατζηδάκης, Το έργο του Θωμά Μπαθά, σ. 239, 249-250.

277. Βλ. εδών, σ. 59 κ.ε.

278. Στο βιβλίο του Chatzidakis, *Icones*, γίνεται η αισθητική αξιολόγηση των εικόνων.

279. Carile - Fedalto, *Le origini di Venezia*, σ. 127 κ.ε.: Χ. Γάσπαρης, Η βενετική διείσδυση στην Ανατολή, στο Μαλτέζου (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου ελληνισμού*, σ. 85· Τσικνάκης, Ο ελληνισμός της Βενετίας· Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 8-42. Για την παρουσία του ελληνικού στοιχείου στη Βενετία πριν από την ίδρυση της Ελληνικής Αδελφότητας, βλ. Imhaus, *Le minoranze orientali*, σ. 280· Τσικνάκης, Ο ελληνισμός της Βενετίας· Μανούσασκας, *Επισκόπηση*, σ. 244.

Είναι γνωστό ότι κατά τη διάρκεια της Εικονομαχίας, τον 8ο και 9ο αιώνα, έλληνες καλλιτέχνες κατέφυγαν στη Βενετία, όπου βρήκαν ευνοϊκές συνθήκες για να συνεχίσουν την τέχνη τους. Πολλοί αρχιτέκτονες και τεχνίτες, όπως κατασκευαστές ψηφιδωτών, ύστερα από πρόσκληση των τοπικών αρχών θα μεταβούν εκεί για να συμμετάσχουν στην κατασκευή και τη διακόσμηση πολυτελών οικοδομημάτων συμβάλλοντας έτσι στην εξέλιξη της βενετικής τέχνης. Στις αρχές του 13ου αιώνα, η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ίδρυση ενός μονιμότερου πυρήνα εγκατάστασης των Ελλήνων στην πρωτεύουσα της βενετικής αυτοκρατορίας²⁸⁰. Ο πυρήνας αυτός θα αυξηθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, όταν πολλοί Έλληνες, κάτω από την τουρκική απειλή, βρίσκουν καταφύγιο στη Βενετία για να μετατραπεί σε μόνιμη εγκατάσταση μετά την κατάλυση της βυζαντινής αυτοκρατορίας από τους Τούρκους, το 1453. Οι Έλληνες στη Βενετία, που θα αποτελέσει γι' αυτούς μια δεύτερη πατρίδα, ένα άλλο Βυζάντιο, θα οργανωθούν σε αδελφότητα εθνικής μειονότητας σύμφωνα με το συντηχιακό δίκαιο της εποχής και μέσα από αυτό το σχήμα θα δραστηριοποιηθούν σε ποικίλους τομείς της κοινωνικής ζωής της πόλης των τεναγών, όπως στην τέχνη, την πολιτική, την οικονομία, τη διοίκηση, τον καθημερινό βίο, τον πολιτισμό²⁸¹.

Η βενετική κοινωνία του 16ου, του 17ου αλλά και του 18ου αιώνα, στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσεται και εξελίσσεται η Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας, χαρακτηρίζεται από τις ιδιαίτερες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές της παραδόσεις, που διαμορφώνονται σύμφωνα με τις οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά. Μια πολιτιστική εκδήλωση της κοινωνίας αυτής ήταν και ο συλλεκτισμός (*collezionismo*), που καλλιεργήθηκε από το 14ο αιώνα, για να φτάσει στην κορύφωσή του στο 17ο αιώνα, με την εμφάνιση των καλύτερων ιδιωτικών συλλογών του κόσμου στη Βενετία. Η ανάπτυξη του συλλεκτισμού οφείλεται στις εμπορικές δραστηριότητες των Βενετών και στα συνεχή ταξίδια τους κυρίως στην Ανατολή, όπου είχαν τη δυνατότητα να δουν έργα τέχνης διαφορετικής τεχνοτροπίας. Ο συλλεκτισμός έγινε του συρμού και γρήγορα διαδόθηκε στις εύπορες τάξεις της βενετικής κοινωνίας, που φρόντιζαν να αποκτήσουν έργα τέχνης, τόσο για επένδυση χρημάτων όσο και για αισθητικούς λόγους. Έτσι, οι συλλογές πινάκων περιείχαν έργα με καλλιτεχνικό και αισθητικό ενδιαφέρον²⁸².

Στην Ιταλία, ήδη από το 15ο αιώνα ιδρύονται ελληνικές κοινότητες²⁸³, όπως της Νεάπολης, του Μπάρι, της Μπαρλέτα, του Λιβόρνου²⁸⁴ και αργότερα της Αγκόνας και της Τεργέστης²⁸⁵. Προσπάθεια των Ελλήνων αυτών της διασποράς ήταν να διατηρήσουν την ελληνικότητά τους, πράγμα που κατάφεραν τουλάχιστον στην αρχή²⁸⁶. Τους ναούς τους οποίους χρησιμοποιούσαν για την τέλεση των θρησκευτικών τους λειτουργιών, φρόντιζαν να κοσμήσουν με εικόνες ορθόδοξης τέχνης, όπως προκύπτει από την ύπαρξη παρόμοιων εικόνων και άλλων λειτουργικών αντικειμένων σε αρκετές από τις

281. Μανούσασκας, Επισκόπηση· Μαλιέζου, Βενετία, η άλλη πατρίδα των Ελλήνων· η ίδια, *Η Βενετία των Ελλήνων*, σ. 8-42.

282. Για την ανάπτυξη του συλλεκτισμού στη Βενετία, βλ. S. Savini Branca, *Il collezionismo veneziano ne '600*, Firenze 1965, όπου αναφέρονται τα ευρετήρια διάσημων συλλογών της εποχής στα οποία ανάμεσα στα διάφορα έργα καταγράφονται και εικόνες «alla greca» (βλ. ιδιαίτερα σ. 120, 149). Για το ίδιο θέμα βλ. επίσης O. Logan, *Venezia, Cultura e Società 1470-1790*, Roma 1980, σ. 213 κ.ε.

283. Για τους ελληνικούς εποίκισμούς στην Ιταλία και τη Σικελία από το 15ο αιώνα, βλ. Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Ο ελληνισμός στη Δύση, σ. 235 κ.ε.· Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, σ. 75 κ.ε.· Γιαννακόπουλος, *Βυζάντιο και Δύση*, σ. 259 κ.ε.· Manoussakas, *Le Grandi Comunità*.

284. De Paz (επιμ.), *Documentazione*· Βλάμη, *Το φιορρί, το σάρι και η οδός του κήπου*· Ν. Τομαδάκης, Ναοί και θεομοί της Ελληνικής Κοινότητας του Λιβόρνου, *ΕΕΒΣ ΙΣΤ'* (1940), σ. 87-92.

285. Κατσιαφδή-Hering, *Τεργέστη*.

286. Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Ο ελληνισμός στη Δύση, σ. 236.

παραπάνω κοινότητες²⁸⁷. Έτσι, και στις κοινότητες αυτές συγκεντρώνονται έργα κυρίως μεταβυζαντινής τεχνοτροπίας, πολλές φορές επώνυμων ζωγράφων της εποχής²⁸⁸. Οι συλλογές αυτές, παρόλο που αποτελούν σημαντικά τεκμήρια της ελληνικής παρουσίας στη Δύση, δεν φτάνουν σε βάθος χρόνου τη συλλογή της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας και δεν μπορούν να συγκριθούν με αυτήν ούτε ως προς την ποιότητα ούτε ως προς το μέγεθος.

Οι εικόνες που συγκεντρώθηκαν με το πέρασμα των αιώνων στην Ελληνική Αδελφότητα της Βενετίας δεν είναι έργα μόνο σπουδαίων ζωγραφών της βυζαντινής και κυρίως της μεταβυζαντινής ζωγραφικής, γιατί δεν έχουν συλλεκτικό χαρακτήρα με συγκεκριμένες καλλιτεχνικές και αισθητικές παραμέτρους. Είναι έργα ποικίλης καλλιτεχνικής αξίας και θρησκευτικού περιεχομένου, σύμφωνα με την ευσεβή ορθόδοξη ελληνική τεχνοτροπία (*alla divota maniera greca*), που συγκεντρώθηκαν για να εξυπηρετήσουν τις θρησκευτικές ανάγκες των Ελλήνων της διασποράς. Η διατήρηση των καλλιτεχνικών τους παραδόσεων, που εκφράζεται μέσα από την ορθοδοξία, συνδέεται με την προσπάθεια των Ελλήνων αυτών της διασποράς για τη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας.

Συνοψίζοντας, η συλλογή των εικόνων της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας, τόσο ως προς το είδος των έργων που περιλαμβάνει όσο και ως προς το μέγεθος, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες συλλογές έργων ορθόδοξης τεχνοτροπίας, που δημιουργήθηκαν από Έλληνες της διασποράς στην Ιταλική χερσόνησο μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, διατηρώντας τον ορθόδοξο χαρακτήρα της, όπως αυτός διαμορφώνεται μέσα από τις αισθητικές αντιλήψεις της εποχής.

287. Για την εκκλησία των Ελλήνων στη Νεάπολη, βλ. A. Rizzi, *La Chiesa dei SS. Pietro e Paolo dei Greci a Napoli e le sue icone*, *Napoli Nobilissima* XIII/VI (Nov.-Dic. 1974), σ. 201-209 και ο ίδιος, *Le icone postbizantine della chiesa greco-orthodossa dei SS. Pietro e Paolo in Napoli*, *Θησαυρίσματα* 11 (1974), σ. 136-163. Για εικόνες και λειτουργικά σκεύη που σώζονται σε ελληνικές κοινότητες της Ιταλίας, βλ. για το Λιβόρνο, De Paz (επιμ.), *Documentazione*: A. Capitanio (επιμ.), *I paramenti sacri della chiesa greco-ortodossa della SS. Trinità di Livorno*, Pisa 1978· D. Dell' Agata Popova, *La nazione e la chiesa dei Greci «uniti»*, *Livorno progetto e storia di una città tra il 1500 e il 1600*, Pisa 1980· G. Greco, *Il potere religioso e le istituzioni ecclesiastiche*, *Livorno e Pisa: due città e un territorio nella politica dei Medici*, Pisa 1980. Για τις εικόνες στην Τεργέστη, βλ. Bianco Fiorin, *Icone*. Για το είδος των εικόνων που προέρχονται από τη μεσημβρινή Ιταλία πληροφορίες στο Belli d'Elia (επιμ.), *Catalogo*.

288. Bianco Fiorin, *Icone*, σ. 13 αριθ. 6 και Belli D' Elia (επιμ.), *Catalogo*, σ. 34-41, 138, 152-155, 157-158 κ.α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Κατάλογος ευρετηρίων

A/A	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΠΗΓΗ	A/A	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΠΗΓΗ
1	1501, Μαρτίου 2 (αντίγραφο: 1516, Δεκεμβρίου 15)	Αυτό στο Reg. 49			90 ^r , 91 ^r , 92 ^r , 93 ^r , 94 ^r , 102 ^{r-v} , 103 ^r
2	1513, Οκτωβρίου 16	Αυτό στο Reg. 49	61	αχρονολόγητο (ταιπιζέται με το ευρετήριο αριθ. 60)	Αυτό στο Reg. 49
3	1516, Φεβρουαρίου 13 (βενετικό έτος 1515)	Αυτό στο Reg. 49	62	1647, Μαρτίου 31	Αυτό στο Reg. 49
4	1516, Σεπτεμβρίου 7	Αυτό στο Reg. 49	63	1648, Μαρτίου 25	Reg. 100, φφ. 22 ^{r-v} , 37 ^r , 38 ^r , 45 ^{r-v} , 52 ^r -54 ^r , 76 ^r -77 ^r , 91 ^r -93 ^v , 101 ^r -102 ^r
5	1518, Απριλίου 23	Αυτό στο Reg. 49	64	1648, Μαρτίου 25	Αυτό στο Reg. 49
6	1528, Νοεμβρίου 6	Reg. 129, φφ. 138 ^v -139 ^r	65	1649, Μαρτίου 31	Reg. 100, φ. 78 ^{r-v}
7	1536, Απριλίου 9	Reg. 68, φφ. 1 ^r -3 ^r	66	1652, Οκτωβρίου 28	Reg. 100, φ. 37 ^v
8	1542	Reg. 68, φφ. 3 ^v -4 ^r	67	1653, Δεκεμβρίου 26	Reg. 100, φ. 37 ^v
9	1548, Αυγούστου 29	Αυτό στο Reg. 49	68	1654, Απριλίου 20	Reg. 100, φφ. 37 ^v , 54 ^v
10	1554	Αυτό στο Reg. 49	69	1655, Μαΐου 13	Reg. 100, φφ. 38 ^v , 45 ^v , 54 ^v
11	1570, Δεκεμβρίου 26	Αυτό στο Reg. 49	70	1656, Μαρτίου 12	Αυτό στο Reg. 49
12	1572, Απριλίου 8	Αυτό στο Reg. 49	71	1656, Απριλίου 7	Reg. 100, φφ. 38 ^v , 45 ^v , 54 ^v
13	1576, Μαρτίου 20	Αυτό στο Reg. 49	72	1657, Μαΐου 1	Reg. 100, φφ. 38 ^v -54 ^v
14	1580, Μαρτίου 20	Αυτό στο Reg. 49	73	1658, Απριλίου 7	Reg. 100, φφ. 23 ^v , 39 ^v , 55 ^r
15	1582, Ιουνίου 5	Αυτό στο Reg. 49	74	1659	Reg. 100, φφ. 8 ^v , 23 ^v , 39 ^v , 55 ^r
16	1587	Reg. 93, φφ. 1 ^v -2 ^r	75	1660	Reg. 100, φφ. 9 ^r , 23 ^v , 39 ^v , 46 ^r , 55 ^v , 79 ^r , 93 ^v
17	1588, Αυγούστου 11	Reg. 93, φ. 4 ^r			
18	1589	Reg. 88: Cap. I, φ. 77 ^v	76	1661, Απριλίου 19	Reg. 100, φφ. 9 ^r , 24 ^r , 39 ^v , 46 ^r , 55 ^v , 79 ^r , 93 ^v
19	1592, Απριλίου 1	Reg. 93, φφ. 5 ^r -6 ^r			
20	1594, Ιουνίου 15	Reg. 93, φ. 6 ^r	77	1662, Μαρτίου 25	Reg. 100, φφ. 9 ^r , 24 ^r , 39 ^v , 56 ^r , 79 ^r
21	1597, Μαρτίου 1	Reg. 93, φφ. 6 ^r -8 ^r			
22	1597, Μαρτίου 1	Αυτό στο Reg. 49	78	1663, Μαΐου 24	Reg. 100, φφ. 9 ^v , 24 ^r , 56 ^r , 79 ^r
23	1597, Μαρτίου 4	Αυτό στο Reg. 49	79	1664, Μαΐου 11	Reg. 100, φφ. 24 ^v , 40 ^r , 56 ^r
24	1598, Μαρτίου 21	Reg. 93, φ. 8 ^r	80	1665, Απριλίου 23	Reg. 100, φφ. 24 ^v , 46 ^r , 56 ^r
25	1599, Μαΐου 20	Reg. 93, φ. 8 ^v	81	1666, Απριλίου 20	Reg. 100, φφ. 24 ^v , 56 ^r , 79 ^v
26	1600, Ιουλίου 21	Reg. 93, φ. 8 ^v	82	1667, Απριλίου 18	Reg. 100, φφ. 24 ^v , 46 ^r , 56 ^r , 79 ^v
27	1601	Reg. 93, φ. 8 ^v			
28	1601, Αυγούστου 1	Αυτό στο Reg. 49	83	1668, Ιουνίου 13	Reg. 100, φφ. 25 ^r , 41 ^r , 56 ^v
29	1606, Απριλίου 20	Reg. 93, φφ. 18 ^r -19 ^r	84	1669	Reg. 100, φφ. 25 ^r , 41 ^r , 46 ^r , 57 ^r
30	1607	Reg. 93, φφ. 19 ^r -20 ^v	85	1670	Reg. 100, φφ. 79 ^v , 93 ^v
31	1608, Σεπτεμβρίου 2	Reg. 93, φφ. 21 ^r -22 ^v	86	1672, Αυγούστου 21	Reg. 100, φ. 94 ^r
32	1608, Σεπτεμβρίου 2	Αυτό στο Reg. 49	87	1676, Μαΐου 1	Reg. 100, φφ. 57 ^r , 79 ^v , 94 ^r
33	1609, Μαΐου 29	Reg. 189: Cap. II, φ. 46 ^{r-v}	88	1678, Ιουνίου 15	Reg. 100, φ. 57 ^r
34	1611	Reg. 93, φφ. 23 ^v -25 ^r	89	1683, Αυγούστου 12	Reg. 101, φ. 15 ^r
35	1613, Αυγούστου 5	Reg. 93, φφ. 25 ^v -27 ^r	90	1700, Αυγούστου 8	Reg. 101, φ. 56 ^v
36	1615, Νοεμβρίου 25	Reg. 93, φφ. 29 ^r -35 ^v	91	1711, Σεπτεμβρίου 10	Αυτό στο Reg. 49
37	1617, Ιουνίου 15	Reg. 93, φφ. 35 ^v -36 ^r	92	αχρονολόγητο	Αυτό στο Reg. 49
38	1617, Αυγούστου 25	Reg. 93, φφ. 36 ^v -37 ^v	93	1742, Μαΐου 9	Reg. 94, φφ. 23 ^r -26 ^v
39	1618, Δεκεμβρίου 3	Reg. 93, φ. 38 ^{r-v}	94	1763/4, Ιανουαρίου 18	Reg. 102, φφ. 15 ^r -18 ^v , 23 ^v , 29 ^r , 30 ^v
40	1620, Δεκεμβρίου 21	Reg. 93, φφ. 38 ^v -39 ^r			
41	1622, Απριλίου 15	Reg. 93, φ. 39 ^r	95	1770, Μαρτίου 27	Κατάστιχο ακατάγραφο
42	1623, Μαΐου 29	Reg. 93, φ. 39 ^v	96	1770, Μαρτίου 27 (αντίγραφο)	Κατάστιχο ακατάγραφο
43	1623, Δεκεμβρίου 3/13	Reg. 93, φφ. 40 ^{r-v} , 41 ^{r-v} , 42 ^{r-v}	97	1780-1790	Κατάστιχο ακατάγραφο
44	1623, Δεκεμβρίου 3/13	Αυτό στο Reg. 49	98	1820, Νοεμβρίου 30	Κατάστιχο ακατάγραφο
45	1624, Ιανουαρίου 1	Reg. 93, φ. 43 ^{r-v}	99	1820, Νοεμβρίου 30 (αντίγραφο)	Κατάστιχο ακατάγραφο
46	1628, Σεπτεμβρίου 21	Reg. 93, φ. 44 ^{r-v}	100	1847	Κατάστιχο ακατάγραφο
47	1628, Σεπτεμβρίου 21	Αυτό στο Reg. 49	101	1847 (αντίγραφο)	Κατάστιχο ακατάγραφο
48	1629, Αυγούστου 15	Reg. 93, φ. 47 ^v	102	1853-1910	Κατάστιχο ακατάγραφο
49	1632, Νοεμβρίου 25	Reg. 93, φ. 48 ^r	103	1882	Κατάστιχο ακατάγραφο
50	1634, Απριλίου 18	Reg. 93, φφ. 48 ^v -49 ^v	104	1898	Κατάστιχο ακατάγραφο
51	1636, Ιουνίου 8	Reg. 93, φφ. 50 ^r -51 ^v	105	1904, Νοεμβρίου 19	Κατάστιχο ακατάγραφο, φφ. 4 ^r -56 ^r
52	1638, Μαΐου 2	Reg. 93, φφ. 52 ^r -53 ^v	106	1949, Μαΐου 2	Κατάστιχο ακατάγραφο, φφ. 57 ^r -70 ^r
53	1639, Οκτωβρίου 10	Reg. 93, φ. 53 ^v	107	1955	Κατάστιχο ακατάγραφο, φφ. 70 ^r -71 ^r , 72 ^r -73 ^r
54	1640	Reg. 93, φφ. 54 ^r , 116 ^v -117 ^r			
55	1641, Δεκεμβρίου 26	Αυτό στο Reg. 49			
56	1643, Απριλίου 5	Αυτό στο Reg. 49			
57	1645, Μαΐου 1	Αυτό στο Reg. 49			
58	1646, Απριλίου 9	Reg. 93, φφ. 117 ^v -118 ^r			
59	1646, Μαΐου 22	Αυτό στο Reg. 49			
60	1647, Απριλίου 23	Reg. 93, φφ. 61 ^v -63 ^v , 67 ^r , 68 ^v , 73 ^r -75 ^r , 77 ^r -80 ^r , 84 ^{r-v} ,			

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Εικόνες με υπογραφές ζωγράφων

ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΑΜΙ	ΘΕΜΑ	ΖΩΓΡΑΦΟΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ
13 18	222 220	Η Ψηλάφηση του Θωμά Η Σταύρωση	Φραγκίσκος Σαρακηνόπουλος Εμμανουήλ Λαμπάρδος	Β΄ μισό 16ου αι. 17ος αι.	ΤΟΥ ΣΑΡΑΚΗΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ	ΣΑΡΑΚΗΝΟΠΟΥΛΟΣ
43	23	Παναγία Οδηγήτρια	Μιχαήλ Δαμασκηνός	16ος αι.	ΧΕΙΡ ΜΙΧ[ΑΗΛ ΤΟΥ] ΔΑΜΑΣΚΥΝΟΥ	
48	230	Απόστολος Πέτρος	Μιχαήλ Δαμασκηνός	Β΄ μισό 16ου αι.	ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΧΕΙΡ	
49	231	Απόστολος Παύλος	Μιχαήλ Δαμασκηνός	Β΄ μισό 16ου αι.	ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΧΕΙΡ	
63	248	Οι Ιεράρχες και η Θεία Ευχαριστία	Μιχαήλ Δαμασκηνός	1579	ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΡΗΣ ΤΗΝ ΚΟΓΧΗΝ ΕΖΩΓΡΑΦΙΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΦΘΘ΄	ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΡΗΣ ΤΗΝ ΚΟΓΧΗΝ ΕΖΩΓΡΑΦΙΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΧΘΘ
66	28	«Επί σοι χαίρει»	Γεώργιος Κλόντζας	Τέλη 16ου αι.	ΣΠΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΟΤΖΑ	ΣΠΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΟΤΖΑ
70	30	Άγιος Μηνάς	Εμμανουήλ Λαμπάρδος	17ος αι.	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ
71	31	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και ο Πρόχορος	Εμμανουήλ Λαμπάρδος	1602	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ ΑΧΒ΄	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ ΑΧΒ
72	20	Παναγία του Πάθους	Εμμανουήλ Λαμπάρδος	Αρχές 17ου αι.	[ΧΕΙΡ ΕΜ] ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ ΑΧ[...]	ΧΙΡ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ
73	48	Χριστός Μέγας Αρχιερεύς	Νικόλαος Κ[...] ιερείς	Α΄ μισό 17ου αι.	ΧΕΙΡ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ[...] ΙΕΡΕΩΣ	
74 75	55 54	Η Αποτομή του Προδρόμου Η Δευτέρα Παρουσία	Φραγκιάς Καβερτζάς Φραγκιάς Καβερτζάς	17ος αι. 17ος αι.	ΧΕΙΡ ΦΡΑΓΓΙΑ ΚΑΒΕΡΤΖΑ ΧΕΙΡ ΦΡΑΓΓΙ[Α] ΚΑΒΕΡΤΖΑ	ΧΕΙΡ ΦΡΑΓΓΙΑ ΚΑΒΕΡΤΖΑ ΧΕΙΡ Φ. ΚΑΒΕΡΤΖΑ
76	128	Αρχάγγελος Μιχαήλ	Αντώνιος Μηταράς	17ος αι.	ΧΕΙΡ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΜΗΤΑΡΑ	
78	32	Η Κοίμηση του Αγίου Σπυριδώνος	Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης	1595	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ ΧΕΙΡ 1595	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΩ ΤΩ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ- 1595
79	33	Η Κυριακή της Ορθοδοξίας	Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης	Αρχές 17ου αι.	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ ΧΕΙΡ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ
80	34	Παναγία του Πάθους	Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης	Αρχές 17ου αι.	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ ΧΕΙΡ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΟΥ ΤΟΥ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΙ ΧΕΙΡ
81	36	Η Περιτομή του Χριστού	Αποδίδεται στον Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη	Τέλη 16ου- αρχές 17ου αι.		ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΑΚΑ
82 86	252 255	Η Ανάληψη του Χριστού Ο Μυστικός Δείπνος	Ιωάννης Κύπριος Βενέδικτος Εμποριάς	Τέλη 16ου αι. Αρχές 17ου αι.	ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ ΧΕΙΡ ΒΕΝ[Ε]ΔΙΚΤ[ΟΥ] ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ ΧΕΙΡ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΧΣΤ
95	37	Ο Ναός του Σολομώντος	Ιωάννης Απακάς	Τέλη 16ου αι.	Χ[ΕΙΡ] ΙΕ[ΡΕΩΣ] ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΑΚΑ	ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΑΚΑ
96	38	Η Δευτέρα Παρουσία	Ιωάννης Απακάς	Τέλη 16ου αι.	ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩΑ(νον) ΑΠΑΚΑ	ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩ. ΑΠΑΚΑ
123	69	Η Ρίζα Ιεσσαί	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1644	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΜΔ	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΜΔ
124	72	Άγιος Ανδρέας	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1658	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΝΗ΄	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΝΗ
126	71	Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1663	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΥΣ ΤΖΑΝΕΣ ΕΠΟΙΕΙ ΑΧΕΓ΄	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΥΣ Ο ΤΖΑΝΕΣ ΕΠΟΙΕΙ ΑΧΕΓ
127	73	Άγιος Βασίλειος	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1667	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΕΖ΄	
128	227	Ο Επιτάφιος	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1677	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΟΖ΄	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΟΖ
129	74	Άγιος Ευθύμιος	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1682	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ΄	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ

* ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.: Αριθμός Καταλόγου στην παρούσα μελέτη. ΑΜΙ: Αριθμός μητρώου Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Εικόνες με υπογραφές ζωγράφων

ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΑΜΙ	ΘΕΜΑ	ΖΩΓΡΑΦΟΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ
130	75	Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1683	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΓ'	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΓ'
133	78	Η Θεραπεία του παραλυτικού	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1682	ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ [Α]ΧΠΒ	
134	77	Η Σαμαρείτις	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1689	ΠΟΝΟΣ ΓΗΡΑΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΕΜΑΝΟΥΗΛΟΥ ΡΗΘΥΜΝΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΠΘ'	
135	76	Η Ανάβλεψη του τυφλού	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	1686	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΤΟΥ ΡΗΘΥΜΝΕΙΟΥ 1686	ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΑΙΟΥ 1686
293	243	Βημόθυρο με τους Αβραάμ και Μελχισεδέκ	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	17ος αι.	[ΕΜΜ]ΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΥΣ ΤΖΑΝΕ ΡΕΘΥΜΝΑΙΟΣ [...]ΕΙ ΑΧ[Πς']	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΖΑΝΕΣ
136	81	Απόστολος Θωμάς	Κωνσταντίνος Τζάνες	1670	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ ΑΧΟ'	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ - ΑΧΟ
137	82	Οι άγιοι της 22ας Ιανουαρίου	Κωνσταντίνος Τζάνες	1682	ΧΕΙΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ'	ΧΕΙΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ
138	83	Μαρία η Μαγδαληνή	Κωνσταντίνος Τζάνες	17ος αι.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ
139	88	Τα Εισόδια της Θεοτόκου	Θεόδωρος Πουλάκης	17ος αι.	ΠΟΙΗΜΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ	ΠΟΙΗΜΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ
140	87	Η Κιβωτός του Νώε	Θεόδωρος Πουλάκης	17ος αι.	ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ	ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ
141	86	Άγιος Νικόλαος	Θεόδωρος Πουλάκης	17ος αι.	ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ	ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ
143	57	Η Άμπελος	Βίττωρ	1674	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΔ'	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΔ
144	58	Η Ρίζα Ιεσσαί	Βίττωρ	1674	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΔ'	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΔ
145	56	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	Βίττωρ	Γύρω στα 1674	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΟΡΟΣ	ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΟΡΟΣ
146	59	Ευαγγελιστής Ματθαίος	Βίττωρ	17ος αι.	ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟ	ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟ
147	60	Άγιος Νικόλαος	Ιωάννης Πρόπουτος	Γύρω στα 1700	ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΠΟΥΤΟΥ	ΧΕΙΡ ΙΩ. ΠΡΟΠΟΥΤΟΥ
148	319	Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος	Φιλθέος Σκούφος	18ος αι.	ΟΡΥΣ ΡΗΙΛΟΤΕΙ ΣΚΥΦΟ	ΟΡΥΣ ΡΗΙΛΟΤΕΙ ΣΚΥΦΟ
149	119	Η Σταύρωση	Γεώργιος Μαρ(γ)καζίνης	17ος αι.	[Ο]ΡΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΓΑΖΙ[Ν...]	[Ο]ΡΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΓΑΖΙ Γ...
175	104	Η Σταύρωση	Ιωάννης Μόσχος	1711	ΠΟΙΗΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΚΟΥ ΑΨΙΑ'	ΠΟΙΗΜΑ ΙΩ. ΜΟΣΚΟΥ ΑΨΙΑ
176	103	Η Θεία Λειτουργία	Ιωάννης Μόσχος	18ος αι.	ΧΕΙΡ ΙΩ[ΑΝΝΟΥ] [ΜΟ]ΣΚΟΥ	
177	145	Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης	Παρθένιος Καγγελαρής ιερομόναχος	1729	ΧΕΙΡ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΓΓΕΛΑΡΙ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ 1729 ΜΑΡΤΙΟΥ 22	ΧΕΙΡ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΓΓΕΛΑΡΙΟΥ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ 1729 ΜΑΡΤΙΟΥ 24
178	158	Άγιοι Θεόδωροι	Γεώργιος Χρυσολωράς	1749	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΧΕΙΡ ΑΨΜΘ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΧΕΙΡ ΑΨΜΘ
179	256	Άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος, Ευγενία	Γεώργιος Χρυσολωράς	1749	ΧΕΙΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΑΨΜΘ'	ΧΕΙΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΑΨΜΘ
291	198	Τα Εισόδια της Θεοτόκου	Λέων Μόσχος	Β' μισό 17ου αι.		ΛΕΩΝ ΜΟΣΧΟΣ
340	287	Άγιος Αλέξανδρος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	Σπυρίδων Προσαλέντης	1866	Σ. ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ/1866	
350		Λάβαρο με παράσταση του Αγίου Νικολάου	Σπυρίδων Προσαλέντης	19ος αι.	ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ/1866 ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ [...]	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Στοιχεία δωρητών εικόνων
όπως προκύπτουν από τους καταλόγους

Α/Α	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΧΡΟΝΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΩΡΗΤΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ	ΔΩΡΕΑ/ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ
1	Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά		μεγάλη δούκισσα		1518, 1528	4 εικόνες (αριθ. Κατ. 1, 2, 4, 7)
2	Ανώνυμος	Μήλος			1528	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 471)
3	Ανώνυμος	Ρόδος			1528	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 563)
4	Δημήτριος Σαλονικιός				1528	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 375)
5	Αρχιεπίσκοπος Δομενίκου και Ελασσόνος Αρσένιος		αρχιεπίσκοπος		1592, 1597	4 εικόνες (αριθ. Κατ. 545-548)
6	Διονύσιος della Vecchia (Bozidar Vukovic)					1 εικόνα (αριθ. Κατ. 10)
7	Γαβριήλ Σβηρός ή Σεβήρος		μητροπολίτης		1634	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 66)
8	Νικόλαος Πετράσκου				1606	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 122)
9	Γεώργιος Βολλονάς				1580	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 503)
10	Λάουρα Μυλλάνα				(Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο)	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 24)
11	Μαρία Κούγια				(Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο)	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 93)
12	Κυρία Μαρία				1615	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 9)
13	Γεώργιος Πλουτινός				1617	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 573)
14	Ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράφτη				1647	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 514)
15	Πρόχορος Γιαλούσης				1653	3 εικόνες (αριθ. Κατ. 102, 439, 440)
16	Μιχαήλ Κορέσης				1655	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 544)
17	Γεώργιος και Ιωάννης Μάνεσης			stradioti	1683	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 12)
18	Ιωάννης Μούρμουρης					1 εικόνα (αριθ. Κατ. 14)
19	Σταμάτης Τσάκωνας				(Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο)	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 14)
20	Θεοφύλακτος Τζαφουράρης		ιερομόναχος		1659	11 εικόνες (αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360)
21	Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής	Ρέθυμνο	ιερέας	εφημέριος του ναού του Αγίου Γεωργίου	1660	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 125)
22	Θεοφάνης Καλογεράς	Ρέθυμνο	ιερέας		1661	3 εικόνες (αριθ. Κατ. 456-458)
23	Γεώργιος Δεμέζος Παλμέτας		ευγενής		1678, 1683	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 507)
24	Δημήτριος Φιλίπτης	Τρούκαλα			1683	7 εικόνες (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 186, 624)
25	Αντώνιος Μπούμπουλης		ιερέας		1700	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 202)
26	Μιχαήλ Περούλης		αββάριος		1668	1 σταυρός (αριθ. Κατ. 158)
27	Δημήτριος Καλογεράς				1700	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 351)
28	Ιάκωβος Ζανδίρης				1904	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 130)
29	Ανδρέας Χαλκιόπουλος				1659	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 124)
30	Μαρία Καγιάννη (χήρα Ανδρέα Χαλκιόπουλου)				1698, 1742, 1949	5 εικόνες (αριθ. Κατ. 131-135)
31	Λέων Μόσχος				1700	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 291)
32	Γρηγόριος Μαράς	Κρήτη	ιερέας		1904, 1949	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 137, 159)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Στοιχεία δωρητών εικόνων
όπως προκύπτουν από τους καταλόγους

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΧΡΟΝΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΩΡΗΤΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ	ΔΩΡΕΑ/ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ
33	Φραγκίσκος Τριβιζάς και οι γονείς του Γεώργιος και Μαρία				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 150)
34	Καταφυγή Τζαγγαρελοπούλα	Κυδωνία	μοναχή		1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 167)
35	Διονύσιος Ταρωνίτης	Αθήνα			1949	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 177, 179)
36	Γεώργιος Κορνάρος				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 189)
37	Κυρία Κρασανά				1820	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 493)
38	Κυρία Καλογερά				1820	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 494)
39	Ελένη Καραγιάννη				1820	6 εικόνες (αριθ. Κατ. 21, 22, 396-399)
40	Κόμισσα Bogdana		κόμισσα		1820	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 327)
41	Μαρία Μπογδάνα				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 247)
42	Διαμάντη χήρα Χρήστου Θέμελη				1847	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 346, 479)
43	Ιωάννης Παπαδόπουλος				1847	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 341, 342)
44	Έλενα Ροδίτη				1847	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 420)
45	Έλενα Αρμένη				1847	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 533)
46	Μάρκος Gikanovich				1847	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 370, 371)
47	Ανώνυμη Ρωσίδα	Pantapetto			1847	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 478)
48	Κυρία Catrago	Τεργέστη			1847	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 441)
49	Loundmilla Generala Sloutzky				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 415)
50	Μαρία Έλενα Βάρδα		μοναχή		1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 538)
51	Αρχιμανδρίτης Remene		αρχιμανδρίτης, ελεημοσυνάριος		1882, 1898	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 339, 602)
52	Μαρία Dubetjky χήρα Elgemayer	Ρωσία			1882	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 481)
53	Κωνσταντίνος		γενικός επίτροπος, γραμματέας του κράτους της Αγίας Πετρούπολης πριγκίπισσα		1882	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 310)
54	Όλγα de Montenegro				1882	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 200)
55	Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης				1904	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 109)
56	Ζαχαρίας Βερούκιος				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 190)
57	Λέλα Τ. Τυπάλδου-Φορέστη				1950	2 εικόνες (αριθ. Κατ. 196, 328)
58	Κατινίδιον Φίλιπποπούλου- Στάη				1924	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 243)
59	Άννα Maina de Gambert				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 251)
60	Έκτωρ Λογαράς				1893	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 314)
61	Ιωάννης R. Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος	Ζαγορά (:)			1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 323)
62	Ιωάννης Λιασίδης				1904	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 326)
63	Φραγκίσκος Τρομπόνης			καθηγητής	1904	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 344)
64	Παπαϊωάννου Ρούσατος				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 400)
65	Έλενα Radich				1949	1 εικόνα (αριθ. Κατ. 416)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Αντιστοιχία εικόνων του Καταλόγου και εικόνων της συλλογής του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας

ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ	ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ
1	Χριστός Παντοκράτορας	242	61	Η Πεντηκοστή	240
2	Χριστός εν δόξη και δώδεκα απόστολοι	17	62	Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου	216
3	Χριστός Παντοκράτορας έθρονος	175	63	Οι Ιεράρχες και η Θεία Ευχαριστία	248
4	Παναγία βρεφοκρατούσα, απόστολοι και άγιοι	18	64	Ο Επιτάφιος Θρήνος	249
5	Σταυρός εικονοστασίου	3	65	Άγιος Σισώης	245
6	Μεγάλη Δέηση: Παναγία, προφήτες, απόστολοι και άγιοι	1	66	«Επί σοι χαίρει»	28
7	Παναγία Οδηγήτρια η «Κρυπτή»	4	67	Τρίπτυχο	29
8	Η Σταύρωση	2	68	Η Δευτέρα Παρουσία	27
9	Παναγία Ελεούσα	224	69	Η Υπαπαντή του Χριστού	63
10	Ο Μυστικός Δείπνος	238	70	Άγιος Μηνάς	30
11	Τρεις προφήτες: Ησαΐας, Μωυσής, Δαβίδ	257	71	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και ο Πρόχορος	31
12	Τρίμορφο	218	72	Παναγία του Πάθους	20
13	Η Ψηλάφηση του Θωμά	222	73	Χριστός Μέγας Αρχιερέυς	48
14	Παναγία εν δόξη και προφήτες	5	74	Η Αποτομή του Προδρόμου	55
15	Η εις Άδου κάθοδος	7	75	Η Δευτέρα Παρουσία	54
16	Η Ανάληψη του Χριστού	21	76	Αρχάγγελος Μιχαήλ	128
17	Η Γέννηση του Χριστού	10	77	Θεοτόκος Νικοπολιός	95
18	Η Σταύρωση	220	78	Η Κοίμηση του αγίου Σπυριδώνος	32
19	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	13	79	Η Κυριακή της Ορθοδοξίας	33
20	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	16	80	Παναγία του Πάθους	34
21	Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου	8	81	Η Περιτομή του Χριστού	36
22	Η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου	9	82	Η Ανάληψη του Χριστού	252
23	Άγιος Γεώργιος έφιππος	221	83	Μη μου άπτου	270
24	Παναγία Φοβερά Προστασία	219	84	Ο Χριστός προ του Πιλάτου	269
25	Αγία Βαρβάρα	49	85	Η εις Άδου κάθοδος	25
26	Άγιος Ευστάθιος έφιππος	159	86	Ο Μυστικός Δείπνος	255
27	Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος	41	87	Η παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου	67
28	Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος	42	88	Η παραβολή του Ασιώτου	68
29	Άγιος Ελευθέριος	50	89	Η Έγερση του Λαζάρου	209
30	Προφήτης Δαβίδ	160	90	Η Βάπτιση του Χριστού	208
31	Προφήτης Ααζών	161	91	Η Βαϊοφόρος	146
32	Προφήτης Αββακούμ	162	92	Η εις Άδου κάθοδος	205
33	Προφήτης Γεδεών	164	93	Η Ανάληψη του Χριστού	206
34	Προφήτης Δανιήλ	165	94	Η Πεντηκοστή	204
35	Απόστολος Ματθαίος	167	95	Ο Ναός του Σολομώντος	37
36	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος	168	96	Η Δευτέρα Παρουσία	38
37	Απόστολος Ανδρέας	169	97	Άγιος Αντώνιος	129
38	Άγιος Σίμων ο Ζηλωτής	170	98	Οι Σαραντά Μάρτυρες	39
39	Απόστολος Βαρθολομαίος	171	99	Η Βάπτιση του Χριστού	14
40	Απόστολος Ιάκωβος ο Αδελφός	172	100	Η Μεταμόρφωση του Χριστού	11
41	Απόστολος Ιάκωβος ο Ζεβεδαιός	173	101	Χριστός Βασιλεύς των Βασιλέων και Μέγας Αρχιερέυς	44
42	Απόστολος Πέτρος	173α	102	Η εις Άδου κάθοδος	35
43	Παναγία Οδηγήτρια	23	103	Άγιος Αντώνιος	47
44	Παναγία Φοβερά Προστασία	24	104	Η Έγερση του Λαζάρου	46
45	Άγιος Αθανάσιος	6	105	Κεφαλή Παναγίας	40
46	Η Γέννηση του Χριστού	228	106	Παναγία βρεφοκρατούσα	51
47	Η Βάπτιση του Χριστού	229	107	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	121
48	Απόστολος Πέτρος	230	108	Αγία Αικατερίνη	98
49	Απόστολος Παύλος	231	109	Παναγία Φοβερά Προστασία	211
50	Άγιος Κοσμάς	234	110	Η Γέννηση της Θεοτόκου	210
51	Άγιος Δαμιανός	235	111	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	15
52	Προφήτης Μωυσής	232	112	Μη μου άπτου	12
53	Προφήτης Ηλίας	233	113	Η Φιλοξενία του Αβραάμ	203
54	Ο Ευαγγελισμός	212	114	Η Θυσία του Αβραάμ	207
55	Η Γέννηση του Χριστού	213	115	Αρχάγγελος Μιχαήλ	217
56	Η Υπαπαντή του Χριστού	214	116	Άγιος Γεώργιος έφιππος	19
57	Η Μεταμόρφωση του Χριστού	215	117	Άγιοι Νικόλαος και Γεώργιος	43
58	Η Βαϊοφόρος	236	118	Άγιος Γεώργιος έφιππος	52
59	Η εις Άδου κάθοδος	237	119	Παναγία βρεφοκρατούσα, Προδρόμος και αγία	131
60	Η Ανάληψη του Χριστού	239	120	Η Αποκαθήλωση	138

* ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.: Αριθμός Καταλόγου στην παρούσα μελέτη. ΑΜΙ: Αριθμός μητρώου Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Αντιστοιχία εικόνων του Καταλόγου και εικόνων της συλλογής του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας

ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ	ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ
121	Η Άκρα Ταπεινώση	174	180	Άγιοι Φίλιππος και Μηνάς	315
122	Παναγία Οδηγήτρια	225	181	Η Αποτομή του Προδρόμου	347
123	Η Ρίζα Ιεσσαί	69	182	Το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου	107
124	Άγιος Ανδρέας	72	183	Άγιος Γοβδελαάς	113
125	Άγιος Αλύπιος	84	184	Άγιος Γοβδελαάς	130
126	Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος	71	185	Άγιος Αλύπιος	114
127	Άγιος Βασίλειος	73	186	Άγιος Αλύπιος	112
128	Ο Επιτάφιος	227	187	Άγιος Συμεών	125
129	Άγιος Ευθύμιος	74	188	Αγία Θεοδώρα	143
130	Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος	75	189	Αγία Παρασκευή	110
131	Η Ψηλάφηση του Θωμά	80	190	Ο Ευαγγελισμός	120
132	Το Χαίρε των Μυροφόρων	79	191	Η Ζωοδόχος Πηγή	64
133	Η Θεραπεία του παραλυτικού	78	192	Άγιοι Σάββας και Συμεών	149
134	Η Σαμαρείτις	77	193	Σταυρός	258
135	Η Ανάβλεψη του τυφλού	76	194	Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους	
136	Απόστολος Θωμάς	81		Κοσμά και Δαμιανό	147
137	Οι άγιοι της 22ας Ιανουαρίου	82	195	Άγιος Αθανάσιος	122
138	Μαρία η Μαγδαληνή	83	196	Παναγία δεομένη	334
139	Τα Εισόδια της Θεοτόκου	88	197	Απόστολοι Ανδρέας και Μάρκος	85
140	Η Κιβωτός του Νώε	87	198	Δέηση ημικυκλικού σχήματος	244
141	Άγιος Νικόλαος	86	199	Παναγία βρεφοκρατούσα	349
142	Άγιος Νικόλαος	92	200	Σταυρός με Εσταυρωμένο	266, 275
143	Η Άμπελος	57	201	Προτομή του Προδρόμου	276
144	Η Ρίζα Ιεσσαί	58	202	Αρχάγγελος Μιχαήλ	126
145	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	56	203	Αρχάγγελος Μιχαήλ	152
146	Ευαγγελιστής Ματθαίος	59	204	Ο Χριστός ενώπιον του Άννα	156
147	Άγιος Νικόλαος	60	205	Η εις Άδου κάθοδος	332
148	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	319	206	Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός	139
149	Η Σταύρωση	119	207	Η Γέννηση του Χριστού	346
150	Άγιος Γεώργιος	53	208	Άγιος Παντελεήμων	96
151	Η Πεντηκοστή	61	209	Κεφαλή του Προδρόμου	118
152	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	247	210	Πρόδρομος σε προτομή φτερωτός	323
153	Άγιοι Μερκούριος, Αικατερίνη, Φανούριος	93	211	Χριστός	335
154	Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος	91	212	Απόστολος Παύλος	302
155	Τέσσερις Ιεράρχες	90	213	Απόστολος Πέτρος	303
156	Άγιος Γεράσιμος	100	214	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος	123
157	Ο Χριστός και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος	70	215	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος	108
158	Σταυρός	202	216	Το άγιο Μανδήλιο	124
159	Παναγία Οδηγήτρια η Μεσολαντίτισσα	201	217	Άγιος Χαράλαμπος	148
160	Άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης	99	218	Άγιος Παντελεήμων	134
161	Αγία Αικατερίνη	94	219	Αγία Αγάθη	336
162	Ο Ευαγγελισμός	137	220	Ευαγγελιστής Μάρκος	144
163	Άγιος Δημήτριος	101	221	Η Σαμαρείτις	150
164	Ο ευαγγελιστής Λουκάς ζωγραφίζει την Παναγία	116	222	Παναγία η Χρυσοπηγή	316
165	Ο Επιτάφιος Θρήνος	89	223	Ζωοδόχος Πηγή	109
166	Άγιοι Σάββας, Ιωάννης Δαμασκηνός και Βαρβάρα	62	224	Τα Εισόδια της Θεοτόκου	111
167	Ευαγγελισμός και τρεις άγιοι	140	225	Ιεράρχης	305
168	Η Αποκαθήλωση	105	226	Αγία Μηνοδόρα	142
169	Η Βάπτιση του Χριστού	66	227	Άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος	115
170	Η Μεταμόρφωση του Χριστού	65	228	Αγία Αικατερίνη	326
171	Άγιος Γεώργιος έφιππος	102	229	Αγία Βαρβάρα	127
172	Άγιος Αντύπας	97	230	Αγία Αγάθη	312
173	Χριστός Μέγας Αρχιερεύς	45	231	Αρχάγγελος Μιχαήλ	353
174	Ο Μυστικός Δείπνος	26	232	Άγιοι Βίκτωρ, Μηνάς και Βικέντιος	309
175	Η Σταύρωση	104	233	Άγιος Ελευθέριος	328
176	Η Θεία Λειτουργία	103	234	Αγία Άννα	106
177	Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης	145	235	Παναγία Ελεούσα	362
178	Άγιοι Θεόδωροι	158	236	Εσταυρωμένος	362A
179	Άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία	256	237	Ο Ευαγγελισμός	278
			238	Άγιος Ονούφριος και αγία Μαρίνα	313
			239	Ο Χριστός αίρων τον Σταυρόν	151
			240	Ο Χριστός αίρων τον Σταυρόν	153

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Αντιστοιχία εικόνων του Καταλόγου και εικόνων της συλλογής του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας

ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ	ΑΡΙΘ. ΚΑΤ.	ΘΕΜΑ	ΑΜΙ
241	Άγγελος που κρατάει το άγιο Μανδήλιο	141	299	Εσταυρωμένος	266
242	Παναγία Οδηγήτρια	241	300	Άγιοι Ανάργυροι	267
243	Παναγία Γλυκοφιλούσα	373	301	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος	268
244	Παναγία βρεφοκρατούσα	282	302	Η αγία Οικογένεια (Sacra Famiglia)	271
245	Παναγία βρεφοκρατούσα	226	303	Δύο μάρτυρες	273
246	Παναγία βρεφοκρατούσα	154	304	Ο Χριστός στο Όρος των Ελαιών	274
247	Άγιοι Κωνσταντίνος, Νικόλαος, Δημήτριος, Θεοδόσιος	327	305	Παναγία βρεφοκρατούσα	284
248	Παναγία Γλυκοφιλούσα	372	306	Άγιος Διονύσιος	285
249	Παναγία Γλυκοφιλούσα	283	307	Η Γέννηση του Προδρόμου	286
250	Παναγία βρεφοκρατούσα	337	308	Απόστολοι Πέτρος και Παύλος	288
251	Παναγία Γλυκοφιλούσα	341	309	Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη	289
252	Άγιος Λάζαρος	301	310	Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη	290
253	Η Ανάληψη του Χριστού	331	311	Μαρτύριο αγίου	291
254	Άγιος Χαράλαμπος και δύο άγιοι	246	312	Το άγιο Μανδήλιο	292
255	Επιτάφιος	280	313	Παναγία βρεφοκρατούσα	293
256	Παναγία που κρατάει Εσταυρωμένο	354	314	Χριστός	294
257	Προφήτης Ηλίας	300	315	Άγιος Νικόλαος	295
258	Προφήτης Ηλίας	345	316	Η Μαστίγωση του Χριστού	296
259	Προφήτης Ηλίας	136	317	Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων	298
260	Προφήτης Ηλίας	348	318	Παναγία βρεφοκρατούσα	299
261	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	344	319	Προφήτης Ελισαίος	308
262	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	361	320	Αγία Τριάδα	310
263	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	358	321	Αγία Πελαγία	311
264	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	356	322	Μαγδαληνή	318
265	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	340	323	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος	320
266	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	317	324	Παναγία δεομένη	322
267	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	314	325	Η εις Άδου κάθοδος	325
268	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	306	326	Παναγία δεομένη	329
269	Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος	117	327	Η Κοίμηση της Θεοτόκου	330
270	Άγιοι Σπυριδών, Γεώργιος, Ελευθέριος	304	328	Παναγία Ελεούσα	333
271	Άγιος Γοβδελαάς	307	329	Παναγία Οδηγήτρια	338
272	Αγία Παρασκευή	281	330	Χριστός ευλογών	339
273	Παναγία Οδηγήτρια	279	331	Η Σταύρωση	342
274	Άγιος Αμβρόσιος των Μεδιολάνων	132	332	Παναγία Οδηγήτρια	343
275	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος	135	333	Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός	350
276	Παναγία Οδηγήτρια η Σκοπιώτισσα	321	334	Παναγία με Εσταυρωμένο	351
277	Άγιος Αντώνιος	155	335	Αγία Μαρίνα	352
278	Ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός μπροστά στην Παναγία	324	336	Η εις Άδου κάθοδος	355
279	Ο Χριστός στον κήπο της Γεθσημανής	196	337	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος	357
280	Ο Ευαγγελισμός	277 (377)	338	Χριστός με ακάνθινο στεφάνι	359
281	Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Ιωσήφ και Αικατερίνη	363	339	Άγιος Σέργιος	360
282	Η Προσκύνηση των Μάγων	157	340	Άγιος Αλέξανδρος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	287
283	Η Σταύρωση	199	341	Άγιος Γεώργιος έφιππος	365
284	Η Αποκαθήλωση	200	342	Άγιος Νικόλαος	366
285	Παναγία βρεφοκρατούσα	122	343	Άγιος Ανδρέας και Θεοτόκος	367
286	Άγιος Γοβδελαάς	130	344	Παναγία βρεφοκρατούσα	368
287	Παναγία βρεφοκρατούσα	133	345	Άγιος Γεώργιος	369
288	Άγιοι Νικόλαος, Ιωάννης ο Πρόδρομος και Γεώργιος	178	346	Παναγία Ελεούσα	370
289	Πρόδρομος σε προτομή φτερωτός	179 (323)	347	Άγιος Στέφανος	371
290	Άγιος Φραγκίσκος	195	348	Παναγία βρεφοκρατούσα	374
291	Τα Εισόδια της Θεοτόκου	198	349	Παναγία βρεφοκρατούσα	375
292	Χριστός Μέγας Αρχιερέυς	223			
293	Βημόθυρο με τους Αβραάμ και Μελχισεδέκ	243			
294	Παναγία βρεφοκρατούσα	250			
295	Η Ανάσταση του Χριστού	251			
296	Η Ανάσταση του Χριστού	254			
297	Άγιος Νικόλαος	259			
298	Άγιος Γεώργιος	260			

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Χριστός Παντοκράτορας

Πίν. 1

Πρώτο μισό 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 110×79 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 4-6

AMI 242

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού με τους αποστόλους του και ευαγγελιστές γύρω ήταν της μεγάλης δούκισσας που την έφερε από την Κωνσταντινούπολη ωραιότατη, αξίζει πολλά δουκάτα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχαιακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

2. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα ονομαζόμενη δεσποτική, δηλαδή ο Κύριος με διάδημα και δύο χέρια ντυμένα με ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχαιακή πηγή: Registro 102, φ. 17^r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη ονομαζόμενη δεσποτική, δηλαδή ο Κύριος με διάδημα, και δύο χέρια ντυμένα με ασήμι και με πλαίσιο χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^v.

4. Περιγραφή: «Ο Χριστός μέχρι τη μέση, με τους οκτώ αποστόλους στα πλάγια και ένα διάδημα από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχαιακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 24-25), 230 αριθ. 21.

Ο Χριστός εικονίζεται μέχρι τη μέση, να ευλογεί με το δεξί του χέρι, ενώ με το αριστερό κρατάει ανοιχτό ευαγγέλιο με χωρίο από το κατά Ιωάννην. Στα περιθώρια, αριστερά και δεξιά, υπάρχουν δεκαέξι εικονίδια, όπου παριστάνονται οι δώδεκα απόστολοι και τέσσερις προφήτες. Λόγω της υψηλής καλλιτεχνικής ποιότητας και των εικονογραφικών και τεχνοτροπικών στοιχείων της, η εικόνα αυτή συνδέεται με έργα της Κωνσταντινούπολης του πρώτου μισού του 14ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται μια εικόνα του Ιησού Χριστού με τους αποστόλους, άριστης καλλιτεχνικής ποιότητας και μεγάλης χρηματικής αξίας, την οποία δώρισε στην Αδελφότητα η μεγάλη δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά – που είναι γνωστό ότι είχε καταφύγει μαζί με τις αδελφές της στην Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας μετά την Άλωση – μαζί με άλλες εικόνες και αντικείμενα που έφερε από την Κωνσταντινούπολη (βλ. Κ. Μέρτζιος, Η διαθήκη της Άννας Παλαιολογίνας Νοταρά, *Αθηνά* 53 (1949), σ. 17-21). Από τότε, η εικόνα εμφανίζεται μόνο στους καταλόγους του 1764 και του 1770, ως μεγάλη εικόνα δεσποτική, με τον Ιησού Χριστό με διάδημα και επενδύσεις ασημένιες και την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένη στο τέμπλο, θέση στην οποία βρίσκεται και σήμερα, καθώς και σε αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο εικονοστάσιο. Η χρονολόγηση της εικόνας που σώζεται στη συλλογή στο πρώτο μισό του 14ου αιώνα και η σύνδεσή της με έργα της Κωνσταντινούπολης της περιόδου αυτής την ταυτίζουν με την εικόνα του καταλόγου του 1528 καθώς και με τις μεταγενέστερες εγγραφές στους καταλόγους του δεύτερου μισού του 18ου αιώνα. Για την απουσία της εικόνας από τους μεταγενέστερους του 1528 καταλόγους, θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι: (α) οφείλεται σε παράλειψη των γραφών, πράγμα μάλλον απίθανο, αφού ήδη από τις αρχές του 17ου αιώνα όσα αντικείμενα θεωρούνταν πολύτιμα καταγράφονταν σε σχέση με το χώρο στον οποίο ήταν φυλαγμένα, και επομένως μια τόσο πολύτιμη εικόνα θα φυλασσόταν σε μέρος γνωστό στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Αδελφότητας, ή (β) για κάποιους λόγους που δεν προκύπτουν από τα αρχαιακά στοιχεία, η εικόνα είχε φύγει από τη δικαιοδοσία της Αδελφότητας, στην οποία περιήλθε και πάλι αργότερα, το 1764, οπότε τοποθετήθηκε ξανά στην αρχική της θέση και τότε τη στόλισαν με ασημένια αφιερώματα.

2. Χριστός εν δόξη και δώδεκα απόστολοι

Πίν. 2

Πρώτο μισό 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 96×79 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 7-8

AMI 17

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα Παντοκράτορα με τους δώδεκα αποστόλους και τους τέσσερις ευαγγελιστές στα πλάγια».

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518.

Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 23.4.1518.

Αρχαιακή πηγή: Αυτό ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 204 (στ. 12-13), 207, σχ. 12-13.

2. Περιγραφή: «Μια άλλη εικόνα του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, καθισμένου πάνω σε χερουβείμ και σεραφείμ και γύρω οι απόστολοι του: ήταν της ίδιας Κυρίας, αξίζει αρκετά δουκάτα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχαιακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα με πλαίσιο παλαιό, χρυσό και ανάγλυφο».

Πλαίσιο: Παλαιό, χρυσό, ανάγλυφο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^r.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Χριστού με τους αποστόλους στα πλάγια, τοποθετημένη μέσα στον άμβωνα».

Θέση: Ναός, άμβωνας.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχαιακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 58), 231 αριθ. 36.

Ο Χριστός ένθρονος, πάνω σε δύο σεραφείμ, περιτοιχίζεται από τα τέσσερα σύμβολα των ευαγγελιστών. Αριστερά και δεξιά, σε δύο στήλες, εικονίζονται απόστολοι που στρέφονται προς αυτόν κρατώντας ειλητήρια. Στο λυτό ευρετήριο του 1518 καταγράφεται μια εικόνα του Σωτήρα με τους αποστόλους και την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό, στον άμβωνα. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται η ίδια εικόνα με την πληροφορία ότι ήταν μεγάλης χρηματικής αξίας και δωρεά της «ίδιας Κυρίας», που, όπως αναφέρεται στον ίδιο κατάλογο, είναι η μεγάλη δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 1). Από τότε, την εικόνα αυτή τη συναντά πάλι καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1882, με το παλαιό και ανάγλυφο πλαίσιο της, τοποθετημένη στην αίθουσα συσκέψεων της Αδελφότητας. Η χρονολόγηση της εικόνας στα μέσα του 14ου αιώνα και η τεχνική της, που θυμίζει ανάλογες εικόνες παλαιολογικής τεχνοτροπίας, την ταυτίζουν με την εικόνα που καταγράφεται στους καταλόγους του 1518 και του 1528, καθώς και με τις εγγραφές του 19ου αιώνα. Η απουσία της από τους μεταγενέστερους του 1528 καταλόγους υποθέτω ότι οφείλεται στους ίδιους λόγους για τους οποίους δεν αναφέρεται και η εικόνα του Χριστού Παντοκράτορα (αριθ. Κατ. 1).

3. Χριστός Παντοκράτορας ένθρονος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 281×161 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 181-182

AMI 175

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Χριστός ως λυτρωτής, σε ύφασμα με πλαίσιο χρυσό».

Υλικό: Ύφασμα.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχαιακή πηγή: Registro 94, φ. 24^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη σε ύφασμα, του Κυρίου, βρίσκεται πάνω στη σκάλα».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα, κλιμακοστάσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Ιησού Χριστού, ζωγραφική σε ύφασμα, μεγάλου σχήματος».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα, κλιμακοστάσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

4. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα που παριστάνει τον Χριστό ένθρονο, στο ψηλό άνοιγμα της σκάλας». Θέση: Αδελφότητα, κλιμακοστάσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^γ.

Ο Χριστός καθισμένος σε αόρατο θρόνο που κρατούν άγγελοι, των οποίων φαίνεται μόνο το κεφάλι, ευλογεί με το δεξί χέρι και με το αριστερό κρατάει βιβλίο ανοιχτό με χωρίο από το κατά Ιωάννην ευαγγέλιο, που το στηρίζει στο αριστερό του γόνατο. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον Χριστό ως λυτρωτή σε ύφασμα και με πλαίσιο χρυσό, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην αίθουσα συσκέψεων της Αδελφότητας. Παρόμοια εγγραφή εμφανίζεται και στους καταλόγους του 1820, του 1904 και του 1949 με την ένδειξη ότι η εικόνα βρισκόταν στο κλιμακοστάσιο που οδηγεί στην αίθουσα συσκέψεων της Αδελφότητας. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες οδηγούν στην άποψη ότι πρόκειται για τον πίνακα με την ολόσωμη παράσταση του ένθρονου Χριστού σε ύφασμα, που βρίσκεται και σήμερα στο κλιμακοστάσιο της Αδελφότητας και αποδίδεται στο βενετό ζωγράφο Giacomo Palma το νεότερο (1544-π. 1628) (βλ. σχετικά, Χατζηδάκης, Το έργο του Θωμά Μπαθά, σ. 239-240, 248-249).

4. Παναγία βρεφοκρατούσα, απόστολοι και άγιοι

Πίν. 3

Μέσα 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 92×71 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 9-11

ΑΜΙ 18

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας, παλαιά ήταν στον Άγιο Βλάσιο, μεγέθους και εργασίας όπως την παραπάνω του Χριστού, αξίζει δουκάτα 4». Αξία: 4 δουκάτα. Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528. Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528. Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^γ. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.
2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, στο κέντρο η Παναγία βρεφοκρατούσα και οι δώδεκα απόστολοι, ζωγραφική σε ξύλο». Θέση: Γυναικεία σχολή. Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και διαδήματα με πέτρες ημιπολύτιμες και πλαίσιο και αφιερώματα». Επένδυση: Από ασήμι και ημιπολύτιμες πέτρες. Πλαίσιο. Αφιερώματα. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^γ.

Η Παναγία εικονίζεται μέχρι τη μέση μετωπική. Με το δεξί χέρι κρατάει τον Ιησού βρέφος, που ξαπλώνει νωχελικά πάνω στο στήθος της μητέρας του. Ο Χριστός θυμίζει την παράσταση του Αναπεσόντος της μακεδονικής σχολής. Στις δύο μακρές πλευρές, εικονίδια με παραστάσεις αποστόλων, ευαγγελιστών και αγίων πλαισιώνουν την εικόνα. Ο τύπος της Παναγίας που κρατάει το μικρό Χριστό με αυτό τον τρόπο είναι σπάνιος, εμφανίζεται το 13ο αιώνα και η αριστοκρατική απόδοση της Παναγίας συνδέεται με την παράδοση της τέχνης των Παλαιολόγων των μέσων του 14ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με την πληροφορία ότι παλαιά ήταν τοποθετημένη στην αφίδα του Αγίου Βλασίου, και τέχνης όμοιας με αυτήν της εικόνας του Χριστού (αριθ. Κατ. 2). Από τότε, την εικόνα αυτή τη συναντώ πάλι καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1898 με την ένδειξη ότι πρόκειται για ζωγραφική σε ξύλο και ότι ήταν τοποθετημένη στη γυναικεία σχολή, στο ορατόριο. Η ίδια εικόνα αναφέρεται και στον κατάλογο του 1904 με ασημένια επένδυση, διάφορα αφιερώματα και πλαίσιο. Η χρονολόγηση της σωζόμενης στη συλλογή εικόνας με το ίδιο θέμα στα μέσα του 14ου αιώνα και η σύνδεσή της με έργα της τέχνης των Παλαιολόγων συνηγορούν να καυτιστεί η εικόνα με εκείνη που αναφέρεται στον κατάλογο του 1528, ως παλαιά, υψηλής καλλιτεχνικής ποιότητας, η οποία ήταν αρχικά τοποθετημένη στην αφίδα του Αγίου Βλασίου. Η αναφερόμενη στον κατάλογο του 1528 εικόνα είναι του ίδιου μεγέθους και της ίδιας καλλιτεχνικής ποιότητας με την εικόνα του Χριστού εν δόξη με τους δώδεκα αποστόλους (αριθ. Κατ. 2), την οποία προσέφερε στην Αδελφότητα η μεγάλη δούκισσα

Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά. Θα μπορούσε, λοιπόν, κανείς να υποθέσει ότι και αυτή η εικόνα ήταν δωρεά της μεγάλης δούκισσας στην Αδελφότητα. Η απουσία της εικόνας από τους μεταγενέστερους του 1528 καταλόγους υποθέτω ότι οφείλεται στους ίδιους λόγους για τους οποίους δεν καταγράφονται και οι εικόνες αριθ. Κατ. 1 και 2.

5. Σταυρός εικονοστασίου

Μέσα 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 244×191 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 177-180

ΑΜΙ 3

1. Περιγραφή: «Ένας σταυρός μεγάλος, ο Σωτήρας Ιησούς Χριστός στο σταυρό και στα πόδια οι τρεις προφίτες που προφήτεψαν το πάθος του, τοποθετημένος πάνω από την πύλη του ιερού· αξίζει δουκάτα 12».

Αξία: 12 δουκάτα.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ν.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

2. Περιγραφή: «Ένας σταυρός μεγάλος πολύ παλιός ζωγραφισμένος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Ο Ιησούς πάνω στο σταυρό νεκρός περιβάλλεται στις τρεις κεραίες από την Παναγία, τον ευαγγελιστή Ιωάννη και τον αρχάγγελο Μιχαήλ. Τα εικονογραφικά και τεχνοτροπικά του στοιχεία χρονολογούν το σταυρό γύρω στα μέσα του 14ου αιώνα και η ζωγραφική του χαρακτηρίζεται από βυζαντινίζουσα ιταλική τεχνοτροπία της εποχής. Στο ευρετήριο του 1528 καταγράφεται ένας μεγάλος σταυρός με τον Εσταυρωμένο, τοποθετημένος πάνω από την πύλη του ιερού. Μετά το 1528, δεν βρίσκω άλλη μνεία για το σταυρό αυτό παρά στο ευρετήριο του 1949, με την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένος στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας. Η χρονολόγηση του σωζόμενου σταυρού στα μέσα του 14ου αιώνα συνηγορεί στην ταύτισή του με το σταυρό που περιγράφεται στον κατάλογο του 1528.

6. Μεγάλη Δέηση: Παναγία, προφήτες, απόστολοι και άγιοι

Πίν. 4

Αρχές 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 66×137,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 176-177

ΑΜΙ 1

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη σε τρεις ζώνες με διάφορους αγίους».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μακρόστενη, η Παναγία με διάφορους αγίους και πλαίσιο επιχρυσωμένο».

Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^ν.

4. Περιγραφή: «Εικόνα μεγάλη μακρόστενη παλαιά σε διάφορα χωρίσματα με αγίους».

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία με προφήτες».

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας σε μεγάλο σχήμα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

6. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα συνοδευόμενη από διάφορους αγίους».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα ορθογώνια με την Παναγία και διάφορους αγίους σε τρεις ζώνες: έργο πρώιμο αγνώστου με παραστάσεις του βυζαντινού τύπου και λατινικές επιγραφές».
Τεχνοτροπία: Βυζαντινή.
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα μακρόστενη, όλοι οι άγιοι».
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στ. 80), 231 αριθ. 52.

Η εικόνα είναι ζωγραφισμένη σε τρεις ζώνες. Στο μέσον της πρώτης ζώνης παριστάνεται η Παναγία με τον Χριστό στον τύπο της Νικοποιού. Από τις δύο πλευρές στρέφονται προς αυτήν άγγελοι, ο Ιωακείμ και η Άννα, απόστολοι, προφήτες και ευαγγελιστές. Στη δεύτερη ζώνη εικονίζεται ο αρχάγγελος Μιχαήλ ανάμεσα σε αποστόλους, αγίους, αρχιερείς και μοναχούς. Στην τρίτη ζώνη, το κεντρικό πρόσωπο, ο άγιος Γεώργιος, περιβάλλεται από αγίους και αγίες. Η εικόνα αυτή χαρακτηρίζεται από ανάμεικτα βυζαντινά και ιταλικά στοιχεία και θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα έργα της βενετσιάνικης ζωγραφικής των αρχών του 14ου αιώνα. Μια εικόνα μεγάλη με την Παναγία και διάφορους αγίους και προφήτες καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με τη μεγάλη εικόνα της Δέησης σε τρεις ζώνες, του 14ου αιώνα, που σώζεται στη συλλογή. Σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, η εικόνα αυτή περιήλθε στη δικαιοδοσία της Αδελφότητας το 1742, χωρίς να αναφέρεται η προέλευσή της.

7. Παναγία Οδηγήτρια η «Κρυπτή»

Τέλη 14ου-αρχές 15ου αιώνα

Διαστάσεις: 85 x 56 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 11-13

AMI 4

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, από τη μια μεριά η Παναγία και από την άλλη ο Εσταυρωμένος».
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518.
Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία 23.4.1518.
Αρχειακή πηγή: Αυτό ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 8-10), 230 αριθ. 2.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα θαυματουργή, από τη μια μεριά ο Εσταυρωμένος και από την άλλη η Παναγία με το βρέφος, που ήταν της Μεγάλης Δούκισσας που την έφερε από την Κωνσταντινούπολη και ονομάζεται η Παναγία η Κρυπτή, δηλαδή η Υπεραγία η Απόκρυφη».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά.
Θέση: Ναός, διακονικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ν.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 173-174.

3. Περιγραφή: «Μια Παναγία παλαιά στο αλτάρι».
Χρονολογία εισαγωγής: 1607.
Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^ν.

4. Περιγραφή: «Μια Παναγία παλαιά στο αλτάρι».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά επάνω στις κολόνες στο ιερό».
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^ν.

6. Περιγραφή: «Μια Παναγία επάνω στις κολόνες, στο ιερό».
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας στο μεγάλο αλτάρι στο ιερό με τα κοσμήματά της από επιχρυσωμένο ασήμι και επενδεδυμένη με επιχρυσωμένο ασήμι και διάφορα τεμάχια από ασήμι προσαρμοσμένα, τάματα, με επικολημένο εγκόλλιο από κρύσταλλο».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

- Αφιερώματα.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ν.
8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν όλες οι εικόνες του ευρετηρίου με χρονολογία 25.11.1615.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.
9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.
10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.
11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.
12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.
13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 46^ν.
14. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας σκεπασμένη με ασήμι, τοποθετημένη επάνω στο αλτάρι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχαιακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.
15. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με τους αγγέλους της».
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχαιακή πηγή: Registro 94, φ. 9^ν.
16. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας επενδεδυμένη με ασήμι και κορώνες χρυσές στην Παναγία και τον Χριστό, διάφορα τάματα και πλαίσιο επιχρυσωμένο».
Επένδυση: Από ασήμι και χρυσό.
Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.
Αφιερώματα.
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.
17. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι, πλαίσιο από ξύλο επιχρυσωμένο και διάφορα τάματα».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.
Αφιερώματα.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ν.
18. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι, διάφορα τάματα και πλαίσιο επιχρυσωμένο».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.
Αφιερώματα.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 2^ν.
19. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, πρόθεση.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^ν.

Από την εικόνα αυτή σώζονται μόνο τα κεφάλια της Παναγίας και του Χριστού. Στην επάνω αριστερή γωνία τρεις άγγελοι, χωρίς φτερά και φωτοστέφανους, συμβολίζουν την Αγία Τριάδα. Στον κατάλογο του 1518 αναφέρεται μια εικόνα, με την Παναγία από τη μια μεριά και τον Εσταυρωμένο από την άλλη. Η ίδια πληροφορία επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1528 και προστίθεται ότι την εικόνα έφερε από την Κωνσταντινούπολη η δούκισσα Άννα Παλαιολογίνα Νοταρά. Η περιγραφή αυτή δεν συμφωνεί με την εικόνα που σώζεται στη συλλογή. Στη *Manegola Vecchia* (1498-1540) αναφέρεται ότι η πρώτη αυ-

τή εικόνα χάθηκε το 1540. Από τότε, καμιά αρχαιακή πληροφορία δεν πιστοποιεί την επιστροφή της αρχικής εικόνας. Στη θέση της οι ορθόδοξοι Έλληνες τοποθέτησαν την εικόνα που υπάρχει σήμερα στη συλλογή, την οποία ονόμασαν «Παναγία η Κρυπτή».

8. Η Σταύρωση

Πίν. 5

Δεύτερο μισό 14ου αιώνα

Διαστάσεις: 50×39,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 180.

AMI 2

Ο Χριστός, νεκρός πάνω στο σταυρό, εικονίζεται μεταξύ της Παναγίας και του ευαγγελιστή Ιωάννη, ενώ η Μαρία η Μαγδαληνή αγκαλιάζει τα πόδια του. Ο εικονογραφικός τύπος της Σταύρωσης και με τα τέσσερα πρόσωπα μαζί απαντάται συχνά στην ιταλική τέχνη του 14ου αιώνα. Η τεχνική της εικόνας δηλώνει την προέλευσή της από εργαστήριο της Βόρειας Ιταλίας του δεύτερου μισού του 14ου αιώνα. Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

9. Παναγία Ελεούσα

15ος αιώνας

Διαστάσεις: 26,1×19,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 13-14

AMI 224

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από πλάκα εξειργασμένου χρυσού και διάφορα κοσμήματα, την οποία έστειλε για να δωρίσει η ευσεβέστατη κυρία Μαρία».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Κυρία Μαρία.

Επένδυση: Πλάκα από επεξεργασμένο χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.

Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 31^{τν}.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Scoletta, σιδερένια λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.

Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Scoletta, σιδερένια λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.

Ευρετήριο: Αριθ. 44. Χρονολογία: 3.12.1623.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 41^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και πολλά κοσμήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Scoletta, σιδερένια λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.

Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 43^ν.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Scoletta, σιδερένια λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.

Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 44^τ.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.

Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ν.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.

Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 48^τ.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.

Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.

Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ν.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^Γ.

10. Περιγραφή: «Κατά την παράδοση των αντικειμένων από τον Επιφάνειο Ηγούμενο, προηγούμενο G[uardian] G[rande] στον Θωμά Τζανφουρνάρη [Tomaso Zanfor-nari] διαπιστώθηκε ότι από την εικόνα της Παναγίας που είχε δωρίσει η κυρία Μαρία και καταγράφεται στο ευρε-τήριο του 1615 ελλείπαι διάφορες πέτρες».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Κυρία Μαρία.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 52^Γ.

11. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα με επένδυση από ασήμι εξειργασμένο».

Επένδυση: Από ασήμι επεξεργασμένο.
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^Γ.

12. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, σκεπασμένη από ασήμι επιχρυσωμένο με πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο και πέτρες.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 8^Γ.

13. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο με κοσμήματα και διάδημα».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 29^Γ.

14. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο με πολύτιμες πέτρες και διάδημα από πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο και πολύτιμες πέτρες.
Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

15. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο και πέτρες δια-φόρων χρωμάτων».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο και πέτρες.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^Γ.

16. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο και διάφορες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο και πέτρες.
Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^Γ.

17. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, με επενδύσεις στα χέρια από ασήμι επιχρυσωμένο και πολύτιμες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο και πολύτιμες πέτρες.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^Γ.

18. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, σκεπασμένη με ασήμι και διάφορα κοσμήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 2^Γ.

19. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατού-σα, σκεπασμένη με ασήμι και διάφορα κοσμήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 28^Γ.

20. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία Οδηγήτρια με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο και διάφορες πέ-τρες, που άφησε ως δώρο η Μαρία χήρα του Δημητρίου Παλαιολόγου 1614».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μαρία χήρα Δημητρίου Παλαιολόγου (1614).
Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^Γ.

Η Παναγία παριστάνεται στον τύπο της Ελεούσας με το μικρό Χριστό στο αριστερό μπράτσο. Τα πρό-σωπα φέρουν επιζωγραφήσεις, που πιθανόν έγιναν όταν προσφέρθηκε η εικόνα στην Αδελφότητα. Η εκλεπτυσμένη τεχνική της εικόνας συμπληρώνεται από την αργυρόχρυση επένδυση με δαντελωτές δια-κοσμήσεις και χρυσά ελικοειδή νήματα. Η μεταλλική αυτή επένδυση συναντάται σε μια σειρά από εικό-

νες του 14ου και του 15ου αιώνα. Πολύτιμες πέτρες στολίζουν το λαϊκό της Παναγίας, όπως συνηθίζεται σε ρωσικές εικόνες. Σύμφωνα με τις αρχαιολογικές πληροφορίες, μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση και πολύτιμες πέτρες, την οποία προσέφερε κάποια κυρία Μαρία, καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1615 και έκτοτε παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1636. Από το 1617 αναφέρεται ότι φυλασσόταν στη λειψανοθήκη που βρισκόταν στη Scoletta. Στον κατάλογο του 1638 αναφέρεται ότι κατά την παράδοση των αντικειμένων του ευρετηρίου έλειπαν από την εικόνα της Παναγίας που είχε δωρίσει η κυρία Μαρία διάφορες πέτρες. Η επισήμανση αυτή του γραφέα δείχνει ότι τα μέλη της Αδελφότητας είχαν γνώση τόσο της καλλιτεχνικής όσο και της χρηματικής αξίας της εικόνας αυτής. Στο περιθώριο του ίδιου καταλόγου υπάρχει σημείωση χωρίς ημερομηνία ότι βρέθηκε μία πέτρα. Στους μεταγενέστερους καταλόγους η εικόνα δεν εμφανίζεται παρά μόνον το 1683, με την αργυρή επένδυσή της, τοποθετημένη στο ιερό. Από τότε καταγράφεται και στους επόμενους καταλόγους, με την αργυρή επένδυσή της και τις πολύτιμες πέτρες της και την πληροφορία ότι φυλάσσεται στο ιερό στη λειψανοθήκη, εκεί που τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου φύλασσαν ό,τι θεωρούσαν πολύτιμο. Στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ότι την εικόνα είχε αφήσει ως δώρο η Μαρία, χήρα του Δημητρίου Παλαιολόγου το 1614. Οι παραπάνω αρχαιολογικές πληροφορίες ταυτίζουν την εικόνα αυτή με την εικόνα της Παναγίας Ελεούσας που σώζεται στη συλλογή.

10. Ο Μυστικός Δείπνος

Αρχές 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 122×54 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 19-20

AMI 238

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με το Μυστικό Δείπνο του Χριστού και τους αποστόλους του και τον άγιο Στέφανο διάκονο και πρώτο μάρτυρα και τον αρχάγγελο Μιχαήλ, τοποθετημένη πάνω από τη θύρα του ιερού, δονάτια...». .
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 129, φ. 139^r.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη του Μυστικού Δείπνου του Χριστού με επίχρυσο πλαίσιο από καρδιά». .
Πλαίσιο: Ξύλινο (από καρδιά), επίχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 101, φ. 55^r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, με επίχρυσωμένο ανάγλυφο πλαίσιο, ο Δείπνος του Κυρίου». .
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, επίχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 102, φ. 17^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη με πλαίσιο επίχρυσο ανάγλυφο, ο Μυστικός Δείπνος». .
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, επίχρυσωμένο.
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχαιολογική πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^v.

5. Περιγραφή: «Ο Μυστικός Δείπνος, ζωγραφική σε ξύλο, που είναι τοποθετημένη μεταξύ της κεντρικής θύρας και της βόρας του Σταυρού». .
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχαιολογική πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^r.

6. Περιγραφή: «Ο Μυστικός Δείπνος». .
Θέση: Ναός, πάνω από την ωραία πύλη.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχαιολογική πηγή: Αυτό χρονολογητό ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 12), 230 αριθ. 3.

Ο Χριστός εικονίζεται στη μέση του τραπεζιού και γύρω οι απόστολοι. Αριστερά, παριστάνεται ολόσωμος ο άγιος Στέφανος, δεξιά ο αρχάγγελος Μιχαήλ. Στο κάτω μέρος της εικόνας σώζεται η επιγραφή «*Εγώ ο αμαρτωλός Μπογιόδορ / Βούκοβιτο ΖΚΕ [7025=1517]*». Σύμφωνα με αυτήν, την εικόνα αφιέρωσε στην εκκλησία ο Σέρβος Διονύσιος della Vecchia του οποίου το πραγματικό όνομα ήταν Bozidar Vukovic (βλ. Μαυροειδή, *Συμβολή*, σ. 69) το 1517, εκδότης εκκλησιαστικών βιβλίων στη Βενετία, την

εποχή που οι ορθόδοξοι Σέρβοι και Έλληνες τελούσαν μαζί τις θρησκευτικές τους λειτουργίες στον Άγιο Βλάσιο. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται μια εικόνα με το Μυστικό Δείπνο του Χριστού και τους αποστόλους, τον άγιο Στέφανο διάκονο και πρωτομάρτυρα και τον αρχάγγελο Μιχαήλ, που ήταν τοποθετημένη πάνω από τη θύρα του ιερού. Η ίδια εικόνα εμφανίζεται στους καταλόγους του 1683, του 1764, του 1770, με την προσθήκη του επίχρυσου πλαισίου της, και του 1904, με την πληροφορία ότι ήταν τοποθετημένη στο εικονοστάσιο. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα του Μυστικού Δείπνου που σώζεται στη συλλογή.

11. Τρεις προφήτες: Ησαΐας, Μωυσής, Δαβίδ

Αρχές 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 58×82 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 20-21

ΑΜΙ 257

1. Περιγραφή: «Ένας σταυρός μεγάλος με το Σωτήρα Ιησού Χριστό στο σταυρό και στη βάση οι τρεις προφήτες που προφήτεψαν το πάθος του Χριστού, εικόνα που είναι πάνω από τη θύρα του ιερού, αξίζει δουκάτα 12».

Αξία: 12 δουκάτα.

Θέση: Ναός, ιερό, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ε.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

2. Περιγραφή: «Οι τρεις προφήτες: ο Ησαΐας, ο Μωυσής και ο Αβραάμ σε ξύλο, βρίσκεται στη βάση του μεγάλου σταυρού».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, ιερό, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Τρίλοβος εικόνα με τους προφήτες Ησαΐα, Μωυσή και Δαβίδ, έως τη μέση, κάτω από τόξα. Χρονολογείται στις αρχές του 16ου αιώνα και είναι τοποθετημένη κάτω από το μεγάλο σταυρό, στην ωραία πύλη. Στον κατάλογο του 1528 καταγράφεται μια εικόνα με τους τρεις προφήτες, Ησαΐα, Μωυσή και Δαβίδ, που ήταν τοποθετημένη κάτω από τη βάση του μεγάλου σταυρού, στο μέσον του εικονοστασίου. Η ίδια εικόνα καταγράφεται στον κατάλογο του 1904, όπου πιθανόν από παραδρομή του γραφέα περιγράφεται «ως οι τρεις προφήτες: ο Ησαΐας, ο Μωυσής και ο Αβραάμ» αντί του Δαβίδ, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στη βάση του μεγάλου σταυρού. Οι δύο αυτές αρχειακές πληροφορίες ταυτίζονται με την τρίλοβο εικόνα με τους προφήτες Ησαΐα, Μωυσή και Δαβίδ, που χρονολογείται στις αρχές του 16ου αιώνα και είναι τοποθετημένη κάτω από το μεγάλο σταυρό, στην ωραία πύλη, θέση στην οποία βρισκόταν από την πρώτη της καταγραφή.

12. Τρίμορφο

Πρώτο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 119×89 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 21-22

ΑΜΙ 218

1. Περιγραφή: «Το Τρίμορφο με πλαίσιο επίχρυσο».

Πλαίσιο: Επίχρυσωμένο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ε.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^ε.

3. Περιγραφή: «Τρίμορφο με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

4. Περιγραφή: «Τρίμορφο».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ν.

5. Περιγραφή: «Τρίμορφο».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Ο Χριστός, η Παναγία και ο άγιος Ιωάννης, ζωγραφική σε ξύλο με πλαίσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, με πλαίσιο, που παριστάνει την Παναγία, τον άγιο Ιωάννη και τον Χριστό, αφιέρωμα των Ιωάννη και Γεωργίου Μάνεση δούλων του Θεού, το 1546 Απριλίου 21. Η επιγραφή στα ελληνικά και στα λατινικά: ΑΦΜΣΤ. ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑ. ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ

ΔΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΝΕΣΗ. MDXLVI APRILIS XXI. DEPRECATIONUM SERVORUM DEI JOANNIS MANESI ET EIUS FRATRI GEORGHII».

Χρονολογία εικόνας: 21 Απριλίου 1546.

Επιγραφή: ΑΦΜΣΤ. ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑ. ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΝΕΣΗ. MDXLVI APRILIS XXI. DEPRECATIONUM SERVORUM DEI JOANNIS MANESI ET EIUS FRATRI GEORGHII.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης και Γεώργιος Μάνεσης.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ν.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας, η Παναγία, ο άγιος Ιωάννης, που ονομάζεται Τρίμορφο, με πλαίσιο χρυσό, τοποθετημένη κοντά στον άμβωνα, δεξιά».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, κοντά στον άμβωνα δεξιά.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 54-56), 231 αριθ. 34.

Πρόκειται για εικόνα μεγάλων διαστάσεων με την παράσταση της Δέησης. Ο Χριστός ένθρονος ευλογεί με το δεξί του χέρι και με το αριστερό κρατάει ανοιχτό ευαγγέλιο, ενώ η Παναγία και ο Πρόδρομος παριστάνονται δεξιά και αριστερά του Χριστού σε στάση δέησης. Ανάμεσα στον Χριστό και τον Πρόδρομο παριστάνεται γονατιστός ο Ιωάννης Μάνεσης, καθώς και κάτω αριστερά με το άλογο, ενώ δεξιά γονατιστός με το άλογο είναι ο Γεώργιος Μάνεσης. Σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται στην κάτω ζώνη, στο κέντρο (+ ΑΦΜΣΤ. ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑ/ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΩ(ΑΝΝΟΥ) /ΜΑΝΕΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ. / +MDXLVI APRILIS XXI /DEPRECATIO SERVORUM DEI IOANNIS/MANESE ET FRATRIS EIUS GEORGHII), και αναφέρεται με μικρές διαφορές και στις αρχειακές πληροφορίες, ο Ιωάννης και ο Γεώργιος Μάνεσης είναι αδελφοί, αφιερωτές της εικόνας. Η εικόνα, που χρονολογείται στο 1546, είναι ζωγραφισμένη alla maniera bizantina και alla maniera veneziana, και για το λόγο αυτό αποτελεί ένα από τα σπάνια δείγματα της τέχνης των Ελλήνων της Βενετίας της εποχής αυτής. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα, το Τρίμορφο, με το επίχρυσο πλαίσιο της. Η εγγραφή αυτή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους. Στον κατάλογο του 1764 σημειώνεται ότι είναι τοποθετημένη στον κυρίως ναό. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της Δέησης, αφιέρωμα των αδελφών Μάνεση, που σώζεται στη συλλογή. Παρόλο που η εικόνα έχει αφιερωθεί από το 1546 δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους που χρονολογούνται πριν από το 1683.

13. Φραγκίσκου Σαρακηνόπουλου: Η Ψηλάφηση του Θωμά

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 116×90 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 22-23

AMI 222

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Κύριος με τον άγιο Θωμά».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Η Ψηλάφηση του Θωμά».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

3. Περιγραφή: «Η Ψηλάφηση του Θωμά, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ο.

4. Περιγραφή: «Η Ψηλάφηση του Θωμά, έργο υπογεγραμμένο από τον Σαρακηνόπουλο».
Ζωγράφος: [Φραγκίσκος] Σαρακηνόπουλος.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ο.

Πρόκειται για εικόνα μεγάλων διαστάσεων, του γνωστού εικονογραφικού τύπου της κρητικής σχολής, όπως εμφανίζεται και στο Άγιον Όρος. Χρονολογείται γύρω στα 1560-1570. Τα σκούρα χρώματα και η συμμετρία του σχεδίου αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της εικόνας. Στο κάτω μέρος φέρει την υπογραφή του Σαρακηνόπουλου. Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα μεγάλη με τον Κύριο και τον άγιο Θωμά. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους, του 1882 και του 1904, όπου προστίθεται και η πληροφορία ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο. Στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ότι πρόκειται για την Ψηλάφηση του Θωμά, έργο υπογεγραμμένο από τον Σαρακηνόπουλο, που βρισκόταν στο ιερό. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με τη μεγάλη διαστάσεων εικόνα της Ψηλάφησης του Θωμά, έργο του Φραγκίσκου Σαρακηνόπουλου, που χρονολογείται στα 1560-1570 και σήμερα βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του κυρίως ναού. Η εγγραφή της για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1770 σημαίνει, πιθανόν, ότι τότε περίπου περιήλθε στην κυριότητα της Αδελφότητας.

14. Παναγία εν δόξη και προφήτες

Πίν. 6-7

Μέσα 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 68×87 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 23-27

AMI 5

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας σκεπασμένη με ασήμι και γύρω άλλες εικόνες ζωγραφιστές».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας μεγάλη, με τους προφήτες ζωγραφισμένους ολόγυρα με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την παράσταση της Παναγίας και τους δώδεκα προφήτες με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

4. Περιγραφή: «Εικόνα μακρόστενη, η Παναγία με το βρέφος και διάφοροι άλλοι άγιοι».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα επιμήκης, η Παναγία με διάφορους αγίους, με χρυσό πλαίσιο».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη που παριστάνει την Παναγία με προφήτες και πλαίσιο χρυσό, ανάγλυφο».
Πλαίσιο: Χρυσό, ανάγλυφο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία με αγίους».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ο.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία με το βρέφος στο μέσον και κάτω διάφοροι προφήτες, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^f.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με προφήτες, που ονομάζεται “Απαντες οι προφήτες”, με

πλαίσιο χρυσό, που άφησε κάποιος Σταμάτης Τσάκωνας και βρίσκεται στον κυρίως ναό στο νότιο τοίχο».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Σταμάτης Τσάκωνας.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, νότιος τοίχος.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 43-45), 230 αριθ. 29.

Στην εικόνα αυτή παριστάνονται η εικονογράφηση του ύμνου «Επί σοι χαίρει», όπου η Παναγία ένθρονη μέσα σε δόξα κρατάει στα γόνατά της τον Χριστό, κάτω δώδεκα προφήτες με ειλητάρια και σύμβολα και η δέηση του δωρητή Ιωάννη Μούρμουρη προς τον Πρόδρομο, σύμφωνα με το κείμενο που βρίσκεται πάνω από αυτόν, να προσευχηθεί στην Παναγία, ώστε να μειπέψει στο Μονογενή Υιό της γι' αυτόν, και στο άλλο άκρο αριστερά, τη δέηση του Προδρόμου για τον Ιωάννη Μούρμουρη. Ο συνδυασμός των θεμάτων της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε δόξα με προφήτες, η εξαιρετική ποιότητα της τέχνης, αλλά κυρίως το γεγονός ότι αποτελεί ένα από τα λίγα δείγματα ζωγραφικής των ελληνικών εικόνων που έγιναν στη Βενετία γύρω στα μέσα του 16ου αιώνα καθιστούν την εικόνα αυτή πολύτιμη. Ο δωρητής Ιωάννης Μούρμουρης είναι πιθανόν ο αντιγραφέας χειρογράφων με το ίδιο όνομα από το Ναύπλιο, που ασκούσε το επάγγελμά του στη Βενετία στα 1550-1563.

Μια εικόνα της Παναγίας, με επένδυση από ασήμι και γύρω άλλες εικόνες «ζωγραφιστές» καταγράφεται στον κατάλογο του 1683. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται στον κατάλογο του 1700 και διευκρινίζεται ότι οι «ζωγραφιστές» εικόνες που αναφέρονται στον κατάλογο του 1683 είναι οι προφήτες. Η ίδια εγγραφή εμφανίζεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους των ετών 1742, 1764, 1770, 1882, 1904 και 1949. Σε αχρονολόγητο λυτό ευρετήριο αναφέρεται ότι την εικόνα αυτή την άφησε κάποιος Σταμάτης Τσάκωνας, για τον οποίο δεν έχουν βρεθεί περισσότερα στοιχεία. Η εικόνα ταυτίζεται με την εικόνα που σώζεται σήμερα στη συλλογή και χρονολογείται στα μέσα του 16ου αιώνα. Σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, η εικόνα εμφανίζεται για πρώτη φορά στους καταλόγους το 1683 και είναι πιθανόν να περιήλθε στη δικαιοδοσία του Σταμάτη Τσάκωνας, ο οποίος στη συνέχεια την άφησε στην εκκλησία.

15. Η εις Άδου κάθοδος

Τέλη 14ου-αρχές 15ου αιώνα

Διαστάσεις: 62×47,2 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 27-29

AMI 7

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Ανάσταση του Κυρίου, με χρυσό πλαίσιο».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο μαύρο, η Ανάσταση».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^f.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη που παριστάνει την Ανάσταση».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

5. Περιγραφή: «Η Ανάσταση του Κυρίου σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^y.

Πίν. 8

Παριστάνεται η Ανάσταση του Χριστού, όπως αποδίδεται από την ορθόδοξη αγιογραφία, εμπλουτισμένη με λεπτομέρειες από την τέχνη των Παλαιολόγων. Η εικόνα αυτή είναι εξαιρετικής τέχνης και χρονολογείται στα τέλη του 14ου με αρχές του 15ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα μεγάλη με την Ανάσταση του Κυρίου με πλαίσιο. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους, και η περιγραφή της εικόνας συμπίπτει με την εικόνα της Εις Άδου καθόδου που σώζεται στη συλλογή.

16. Η Ανάληψη του Χριστού

Πίν. 9

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 66,2×55,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 29-30

ΑΜΙ 21

1. Περιγραφή: «Η Ανάληψη του Χριστού με τα ομοιώματα των προφητών».

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

2. Περιγραφή: «Η Ανάληψη του Χριστού σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την Ανάληψη του Χριστού».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Scoletta.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

Ακολουθείται ο γνωστός εικονογραφικός τύπος της Ανάληψης. Η εικόνα χαρακτηρίζεται για την ακρίβεια στην εκτέλεση καθώς και για τα καθαρά χρώματα και τις εκφραστικές στάσεις των αποστόλων, που ζωντανεύουν την παράσταση. Χρονολογείται στα τέλη του 15ου αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882 και στη συνέχεια στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Η απουσία της από καταλόγους προγενέστερους από το 1882 υποδηλώνει ίσως ότι μόλις τότε περιέρχεται στη δικαιοδοσία της Αδελφότητας.

17. Η Γέννηση του Χριστού

Πίν. 10-11

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 57×47,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 30-31

ΑΜΙ 10

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Χριστού».

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^τ.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Χριστού, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Γεννήσεως του Χριστού με πλαίσιο από ξύλο επίχρυσο».

Πλαίσιο: Ξύλινο, επίχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας και της Γεννήσεως του Σωτήρα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Ο εικονογραφικός τύπος της Γέννησης του Χριστού, όπως αποδίδεται από την κρητική σχολή, με την προσθήκη λεπτομερειών που δίνουν στο έργο πρωτοτυπία. Το πλαίσιο, με τον κομψό ανάγλυφο διάκο-

σμο, χαρακτηριστικό της βενετσιάνικης τέχνης των αρχών του 16ου αιώνα, είναι σχεδόν σύγχρονο με την εικόνα. Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1528, γεγονός που συμφωνεί με τη χρονολόγησή της.

18. Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Η Σταύρωση

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 111×96 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 31-33

AMI 220

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Σταύρωση».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Σταύρωση, με πλαίσιο χρυσό, ανάγλυφο».

Πλαίσιο: Ανάγλυφο, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Σταύρωση».

Θέση: Scoletta, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

4. Περιγραφή: «Η Σταύρωση, μεγάλη, σε ύφασμα και ξύλο».

Υλικό: Ύφασμα και ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

Έργο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου, ο οποίος στηρίχτηκε σε καλό παλαιολόγιο πρότυπο. Ο καθηγητής Μ.Ι. Μανούσακας αποκάλυψε τα ονόματα των δύο αφιερωτών, που εικονίζονται στο κάτω μέρος (ο Μάρκος Πάντιμος, δικηγόρος και ο Αντώνιος Πάντιμος, ποιητής, πατέρας και γιος από το Ρέθυμνο), καθώς και την υπογραφή του ζωγράφου και χρονολόγησε την εικόνα στα 1613-1618 (βλ. Μ.Ι. Μανούσακας, Ο ζωγράφος, οι αφιερωτάι και η χρονολόγησις της «Σταυρώσεως» του Αγίου Γεωργίου Βενετίας (Εμμανουήλ Λαμπάρδος - Μάρκος και Αντώνιος Πάντιμος), *Θησαυρίσματα* 8 (1971), σ. 7-16). Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται μια εικόνα της Σταύρωσης μεγάλη. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους. Οι πληροφορίες αυτές ταυτίζονται με την εικόνα της Σταύρωσης του Εμμανουήλ Λαμπάρδου που σώζεται στη συλλογή.

19. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Πρώτο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 56,2×78 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 33-34

AMI 13

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο θάνατος της Παναγίας, ονομαζόμενη στα ελληνικά η Κοίμηση, με μερικά λείψανα αγίων σε δέμα κολλημένα στην εικόνα κοντά στη ζωγραφική. Κάθε δέμα από τους αγίους αυτούς αξίας ανεκτίμητης».

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 29, φ. 138^v.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

2. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^v.

3. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^v.

4. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

5. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

6. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου, έργο αξιόλογο και πολύ παλαιό».

Ο εικονογραφικός τύπος ακολουθεί πιστά τη βυζαντινή παράδοση. Το έργο χρονολογείται στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα, γεγονός που συμπίπτει με την πρώτη καταγραφή της εικόνας στον κατάλογο του 1528. Από τότε η εικόνα καταγράφεται ξανά στον κατάλογο του 1764 και η εγγραφή επαναλαμβάνεται σε μεταγενέστερους καταλόγους.

20. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

15ος-16ος αιώνας

Διαστάσεις: 85 x 54,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 35-36

AMI 16

1. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1607.

Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.

Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.

2. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.

Ευρετήριο: Αριθ. 32. Χρονολογία: 2.9.1608.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^ν.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.

Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 37^ν.

3. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1611.

Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^ν.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.

Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.

4. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.

Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^ν.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.

Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.

5. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.

Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ν.

10. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

11. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

12. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

13. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου». Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ.105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ε.

14. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου». Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^γ.

Παριστάνεται η Κοίμηση της Θεοτόκου στο γνωστό εικονογραφικό τύπο. Το έργο χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 15ου με αρχές του 16ου αιώνα. Μια εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1607. Στη συνέχεια, η εικόνα, παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1622. Από τότε καταγράφεται πάλι στον κατάλογο του 1742, καθώς και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

21. Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου

Πίν. 12

15ος-16ος αιώνας

Διαστάσεις: 53,4×50,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 36-37

AMI 8

1. Περιγραφή: «Ο Άγιος Δημήτριος με πλαίσιο». Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Δημήτριος, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^γ.

4. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου». Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

5. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου». Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ε.

3. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου, δώρο της Έλενας Καραγιάννη το 1820».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Καραγιάννη.

Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

6. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου». Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^γ.

Το μαρτύριο του νεαρού στρατιωτικού αγίου αποδίδεται με αρκετή παραστατικότητα, ενώ πίσω ο μαθητής του αγίου, Λούπος, παρακολουθεί τη σκηνή και ένας άγγελος επάνω στεφανώνει το μάρτυρα. Η εικόνα ακολουθεί τα παλαιολόγια πρότυπα, και η όλη σύνθεση κυριαρχείται από κίνηση που ζωντανεύει το επεισόδιο. Χρονολογείται στο 15ο με 16ο αιώνα. Μια εικόνα με τον άγιο Δημήτριο καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764. Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται ως το «Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου» και σημειώνεται ότι είναι δωρεά της Έλενας Καραγιάννη, όπως και η εικόνα με την Κοίμηση του αγίου Δημητρίου (αριθ. Κατ. 22), έργο του ίδιου ζωγράφου. Και οι δύο εικόνες θα αποτελούσαν μια εικόνα μέσα στο ίδιο πλαίσιο, όπως προκύπτει και από την καταγραφή σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο (βλ. αριθ. Κατ. 22.4). Η Έλενα Καραγιάννη έχει δωρίσει και άλλες τέσσερις εικόνες που δεν σώζονται στη συλλογή (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 396-399).

22. Η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου

Πίν. 13

15ος-16ος αιώνας

Διαστάσεις: 55,5×54 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 37-38

AMI 9

1. Περιγραφή: «Η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου, δώρο της Έλενας Καραγιάννη το 1820, βρίσκεται στο ναό κάτω από το γυναικωνίτη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Καραγιάννη.

Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^Γ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου με το μαρτύριό του, τοποθετημένη στο μέρος που στέκονται οι μοναχές».

Θέση: Ναός.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 48-49), 230 αριθ. 31.

Η εικόνα ακολουθεί τον εικονογραφικό τύπο της τέχνης των Παλαιολόγων και είναι έργο του ίδιου ζωγράφου που φιλοτέχνησε και την εικόνα με το μαρτύριο του αγίου (αριθ. Κατ. 21). Και αυτή η εικόνα είναι δωρεά της Έλενας Καραγιάννη.

23. Άγιος Γεώργιος έφιππος

Πρώτο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 140×97 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 38-39

ΑΜΙ 221

1. Περιγραφή: «Ένας άγιος Γεώργιος μεγάλος, κοστίζει δουκάτα 25».

Αξία: 25 δουκάτα.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 136^ν.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο άγιος Γεώργιος έφιππος, ζωγραφική alla greca».

Τεχνοτροπία: Alla greca.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^Γ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος».

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Αυτό ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 225 (στ. 11), 226 αριθ. 7.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος».

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^Γ.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

7. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος με σπηνές του μαρτυρίου του».

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^Γ.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος με τα θαύματά του και πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

9. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος με διάδημα από επιχρυσωμένο ασήμι και αφιερώματα».

Επένδυση: Διάδημα από επιχρυσωμένο ασήμι.

Αφιερώματα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^Γ.

10. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος και τέσσερα θαύματα, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^ν.

11. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος έφιππος και σκηνές του μαρτυρίου του, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ν.

Ο άγιος Γεώργιος έφιππος ακοντίζει το δράκο, του οποίου η ουρά είναι τυλιγμένη γύρω στα πόδια του αλόγου. Ο τύπος αυτός του έφιππου αγίου είναι εμπνευσμένος από τα βυζαντινά πρότυπα. Στο κάτω μέρος της εικόνας παριστάνονται μικρογραφημένα τέσσερα επεισόδια από τη ζωή του αγίου: (α) μπροστά στο βασιλιά, (β) στο μαρτύριο, (γ) τα βασανιστήρια και (δ) ο αποκεφαλισμός του. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα και για πρώτη φορά καταγράφεται στον κατάλογο του 1528 ως μεγάλη εικόνα, που αξίζει 25 δουκάτα. Στους μεταγενέστερους καταλόγους καταγράφεται πάλι, το 1647, ως μεγάλη εικόνα με τον άγιο Γεώργιο έφιππο, ζωγραφική *alla greca*, και παραδίδεται έως και το 1656. Στο λυτό ευρετήριο του 1647, σημειώνεται ότι βρίσκεται τοποθετημένη στην οικία του αρχιεπισκόπου. Στους καταλόγους του 1683, του 1742, του 1904 και του 1949 αναφέρονται και οι σκηνές του μαρτυρίου του.

24. Παναγία Φοβερά Προστασία

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 105×86 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 39-41

AMI 219

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας».

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με πλαίσιο χρυσό και επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, που ονομάζεται του Πάθους τα σύμβολα, που άφησε η κυρία Λάουρα Μιλλάνα, τοποθετημένη πλησίον του άμβωνα στη δεξιά πλευρά».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Λάουρα Μιλλάνα.

Θέση: Ναός, κοντά στον άμβωνα.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελένη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 52-53), 230 αριθ. 33.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ν.

Εικονίζεται η Θεοτόκος με τον Χριστό στην αγκαλιά, ο οποίος στρέφει το κεφάλι προς τον αρχάγγελο Γαβριήλ που κρατάει το σταυρό του μαρτυρίου, ενώ από την άλλη πλευρά ο αρχάγγελος Μιχαήλ κρατάει τη λόγχη, το σπόγγο και το σκεύος με το όξος και τη χολή. Ο τύπος αυτός της Θεοτόκου φέρει πολύ συχνά τις επιγραφές *Η Αμόλντος*, *Η Φοβερά Προστασία*, *Τα σύμβολα του Πάθους*, καθιερώνεται ήδη από το πρώτο μισό του 16ου αιώνα και επαναλαμβάνεται από πολλούς γνωστούς ζωγράφους του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα, όπως ο Μιχαήλ Δαμασκηνός και ο Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης. Η εικόνα χρονολογείται στα μέσα του 16ου αιώνα, και σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες τη δώρισε στην εκκλησία η Λάουρα Μιλλάνα, για την οποία όμως δεν έχουν βρεθεί περισσότερα στοιχεία.

25. Αγία Βαρβάρα

Πίν. 14

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 60,1×45,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 41
AMI 49

1. Περιγραφή: «Η αγία Βαρβάρα».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^r.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την αγία Βαρβάρα».

Η αγία παριστάνεται ολόσωμη, μετωπική, με το ένα χέρι της κρατάει το φοίνικα της νίκης και με το άλλο κάνει την τυπική κίνηση της δεομένης. Στο βάθος δεξιά ο πύργος και αριστερά ο βράχος και οι δύο βοσκοί θυμίζουν το μαρτύριο της αγίας. Η εικόνα χρονολογείται στα μέσα του 16ου αιώνα. Καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

26. Άγιος Ευστάθιος έφιππος

Πίν. 15

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 126×80 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 42-43
AMI 159

Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, ο άγιος Ευστάθιος έφιππος».
Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^r.

Ο άγιος καλπάζει προς τα δεξιά, ενώ με τα δύο χέρια του κρατάει τόξο. Πίσω του παριστάνεται βραχώδες τοπίο και δεξιά πάνω σε μια κορυφή ένα ελάφι, ανάμεσα στα κέρατα του οποίου εικονίζεται ο Εσταυρωμένος. Αριστερά, το χέρι του Κυρίου ευλογεί. Ο εικονογραφικός αυτός τύπος απαντάται σπάνια στην ορθόδοξη αιογραφία και αναφέρεται στην ιστορία του ρωμαίου στρατιωτικού Πλακίδα, ο οποίος, καθώς κυνηγούσε ένα ελάφι, είδε ανάμεσα στα κέρατά του τον Εσταυρωμένο, γεγονός που τον έκανε να ασπαστεί το χριστιανισμό. Η εικόνα χρονολογείται στα μέσα του 16ου αιώνα, τεχνοτροπικά εμφανίζει πολλές ομοιότητες με την εικόνα του αγίου Γεωργίου έφιππου με σκηνές του μαρτυρίου του (αριθ. Κατ. 23) και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

27. Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 32×27 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 43
AMI 41

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^v.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^f.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^f.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Γρηγόριος».
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γρηγόριος, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Scoletta.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

6. Περιγραφή: «Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^r.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^r.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση. Φοράει ωμοφόριο με χρυσούς σταυρούς και στιχάριο με κόκκινους σταυρούς. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα και η τεχνοτροπία της είναι αυτή της κρητικής σχολής. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου με πλαίσιο και η εγγραφή επαναλαμβάνεται κανονικά και στους μεταγενέστερους καταλόγους έως και το έτος 1949.

28. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 26,5×32,2 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 43

AMI 42

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^v.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

8. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^f.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση στο γνωστό τύπο της κρητικής σχολής, όπως εμφανίζεται στις τοιχογραφίες του Αγίου Όρους. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα, και η τεχνοτροπία της είναι ίδια με εκείνη της εικόνας του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου(αριθ. Κατ. 27), γεγονός που υποδηλώνει κοινή προέλευση των δύο εικόνων. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο με πλαίσιο και έκτοτε η εγγραφή επαναλαμβάνεται σε όλους τους μεταγενέστερους καταλόγους.

29. Άγιος Ελευθέριος

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 20,5×16,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44

AMI 50

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ελευθέριος με πλαίσιο επιχρυσωμένο».

Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ελευθέριος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^r.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση. Η εικόνα εικονογραφικά και τεχνοτροπικά μοιάζει με τις εικόνες του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου (αριθ. Κατ. 27) και του αγίου Ιωάννη του Χρυσόστομου (αριθ. Κατ. 28) και χρονολογείται στην ίδια περίοδο, γεγονός που υποδηλώνει κοινή προέλευση. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Ελευθερίου με επιχρυσωμένο πλαίσιο. Έκτοτε δεν αναφέρεται παρά μόνο στον κατάλογο του 1904.

Οι επόμενες δεκατρείς εικόνες (αριθ. Κατ. 30-42) είναι ίδιου σχήματος, μικρές και παριστάνουν πέντε προφήτες και οκτώ αποστόλους, μέχρι τη μέση, σε στάση τριών τετάρτων. Ο κάθε προφήτης και απόστολος εικονίζεται να κρατάει στο χέρι ειλητήριο κλειστό ή ανοιχτό. Είναι έργα επαρχιακά του 16ου αιώνα, καταγράφονται στον κατάλογο του 1904, εκτός από το εικονίδιο με τον απόστολο Ανδρέα (αριθ. Κατ. 37), που καταγράφεται από το 1700, και το εικονίδιο με τον απόστολο Ιάκωβο τον Αδελφόθεο (αριθ. Κατ. 40), που καταγράφεται και το 1847. Στον κατάλογο του 1700 υπάρχει μία καταγραφή για εννέα μικρά εικονίδια με αποστόλους και προφήτες, τα οποία πιστεύω ότι ταυτίζονται με τις δεκατρείς αυτές εικόνες (βλ. αριθ. Κατ. 484).

30. Προφήτης Δαβίδ

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 15×12 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44

AMI 160

Περιγραφή: «Ο προφήτης Δαβίδ σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

31. Προφήτης Ααρών

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 15×12 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44

AMI 161

Περιγραφή: «Ο προφήτης Ααρών σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

32. Προφήτης Αββακούμ

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 162

Περιγραφή: «Ο προφήτης Αββακούμ σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

33. Προφήτης Γεδεών

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 164

Περιγραφή: «Ο προφήτης Γεδεών σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

34. Προφήτης Δανιήλ

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 165

Περιγραφή: «Ο προφήτης Δανιήλ σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

35. Απόστολος Ματθαίος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 167

Περιγραφή: «Ο απόστολος Ματθαίος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

36. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 168

Περιγραφή: «Ο Ιωάννης ο Θεολόγος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ε.

37. Απόστολος Ανδρέας

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 169

1. Περιγραφή: «Ο απόστολος Ανδρέας με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Ο απόστολος Ανδρέας».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

4. Περιγραφή: «Ο απόστολος Ανδρέας».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

3. Περιγραφή: «Ο απόστολος Ανδρέας».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Ανδρέας απόστολος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

38. Άγιος Σίμων ο Ζηλωτής

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 170

Περιγραφή: «Ο άγιος Σίμων ο Ζηλωτής σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

39. Απόστολος Βαρθολομαίος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 171

Περιγραφή: «Ο απόστολος Βαρθολομαίος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

40. Απόστολος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 172

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος σε μικρό».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφός σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

41. Απόστολος Ιάκωβος ο Ζεβεδαίος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 173

Περιγραφή: «Ο απόστολος Ιάκωβος ο Ζεβεδαίος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

42. Απόστολος Πέτρος

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 15×12 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 44
AMI 173α

Περιγραφή: «Ο απόστολος Πέτρος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

43. Μιχαήλ Δαμασκηνού: Παναγία Οδηγήτρια

Πίν. 16-17

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 111×79 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 55-56
AMI 23

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Γυναικεία σχολή.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο μεγάλο ως προσκνητάρι στίλ μπάροκ και επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Μεγάλο, στίλ μπάροκ.
Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Παριστάνεται η Θεοτόκος στον τύπο της Οδηγήτριας. Επάνω, στις δύο γωνίες, οι αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ κρατούν ανοιχτά ειλητάρια, με στίχους από ψαλμούς. Το πρόσωπο της Παναγίας έχει πολλές ομοιότητες με το πρόσωπο της Παναγίας Οδηγήτριας της «Κρυπτής» (αριθ. Κατ. 7), την οποία είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποίησε ο ζωγράφος ως πρότυπο. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα. Κατά τη διάρκεια της συντήρησης, το 1957, μετά την αφαίρεση της μεταλλικής επένδυσης, φάνηκε στο δεξί πόδι του Χριστού η υπογραφή *XEIP MIX[AHA TOY] ΔΑΜΑΣΚΥΝΟΥ*. Επίσης, κατά τη διάρκεια του καθαρισμού της εικόνας, διαπιστώθηκε η ύπαρξη παλαιότερου στρώματος ζωγραφικής. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με χρυσό πλαίσιο, που ήταν τοποθετημένη στην Αδελφότητα. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1904, όπου αναφέρεται ότι η εικόνα βρίσκεται στη γυναικεία σχολή, καθώς και στον κατάλογο του 1949, με την ένδειξη ότι έχει μεταφερθεί στην είσοδο της Αδελφότητας.

44. Παναγία Φοβερά Προστασία

Πίν. 18

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 84,5×59,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 56

AMI 24

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι, Madre de gracia».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1607.

Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1611.

Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 24^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.

Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 26^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, που βρίσκεται στην Αδελφότητα, στην είσοδο στο αλτάρι».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

5. Περιγραφή: «Ένα προσευχητάρι από μάρμαρο του Longhena με την Παναγία βρεφοκρατούσα, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Ο εικονογραφικός τύπος της Παναγίας του Πάθους, όπως παριστάνεται στην εικόνα αριθ. Κατ. 24, επαναλαμβάνεται και εδώ. Μοιάζει πολύ με την Παναγία Οδηγήτρια (αριθ. Κατ. 43) που φέρει την υπογραφή του Μιχαήλ Δαμασκηνού, στον οποίο κατά τον Χατζηδάκη αποδίδεται και η εικόνα αυτή. Χρονολογείται στο 16ο αιώνα και ήταν τοποθετημένη, σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, σ' ένα μαρμάρινο προσευχητάρι που κατασκεύασε ο Baldassare Longhena στην είσοδο της Αδελφότητας, θέση στην οποία βρίσκεται και σήμερα.

45. Άγιος Αθανάσιος

Πίν. 19

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 83,8×65 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 53, 56-57

AMI 6

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αθανάσιος, χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Αθανάσιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^τ.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση, κρατάει κλειστό ευαγγέλιο και φοράει άμφια στολισμένα με πολυσταύρια. Η εικόνα, που αποδίδεται κατά τον Χατζηδάκη στον Μιχαήλ Δαμασκηνό, χρονολογείται στο 16ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

46. Η Γέννηση του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 255×215 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 53, 57-58

AMI 228

Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Πρόκειται για μεγάλη σύνθεση, σύμφωνα με τον τύπο της κρητικής σχολής, που βρίσκεται στο τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης. Αποδίδεται από τον Χατζηδάκη στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στα 1574-1577. Για πρώτη φορά καταγράφεται στον κατάλογο του 1904. Άλλες αρχειακές αναφορές για την εικόνα αυτή δεν έχω εντοπίσει.

47. Η Βάπτιση του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 255×215 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 53, 58
AMI 229

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Βάπτιση του Ιησού Χριστού, σε ξύλο με πλαίσιο».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Και αυτή η εικόνα αποδίδεται από τον Χατζηδάκη στον Μιχαήλ Δαμασκηνό. Χρονολογείται στην ίδια εποχή με την εικόνα της Γέννησης του ίδιου ζωγράφου (αριθ. Κατ. 46), στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, και βρίσκεται στο ιερό του ναού του Αγίου Γεωργίου, καταγράφεται δε για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1904. Άλλες αρχειακές αναφορές για την εικόνα αυτή δεν έχω εντοπίσει.

48. Μιχαήλ Δαμασκηνού: Απόστολος Πέτρος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 255×85 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 59
AMI 230

Περιγραφή: «Ο απόστολος Πέτρος, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Πρόκειται για ολόσωμη παράσταση του αγίου, στη βόρεια παραστάδα του τέμπλου, ζωγραφισμένη σε ύφασμα πάνω σε ξύλο, η οποία φέρει την υπογραφή του Μιχαήλ Δαμασκηνού και χρονολογείται στα 1574-1577. Αρχειακές αναφορές για την εικόνα αυτή, εκτός από τον κατάλογο του 1904, δεν εντόπισα.

49. Μιχαήλ Δαμασκηνού: Απόστολος Παύλος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 255×85 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 60
AMI 231

Περιγραφή: «Ο απόστολος Παύλος, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Στη νότια παραστάδα του τέμπλου παριστάνεται ο απόστολος Παύλος ολόσωμος, ζωγραφισμένος σε ξύλο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Μιχαήλ Δαμασκηνού, χρονολογείται στην ίδια περίοδο με την εικόνα του αποστόλου Πέτρου (αριθ. Κατ. 48) και δεν την εντόπισα σε καταλόγους προ του 1904.

50. Άγιος Κοσμάς

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 130×75 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 60

AMI 234

Περιγραφή: «Ο άγιος Κοσμάς, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Στη βόρεια παραστάδα του τέμπλου, κάτω από τον απόστολο Πέτρο, παριστάνεται ο άγιος Κοσμάς μέχρι τη μέση, στραμμένος ελαφρά προς τα αριστερά. Με το αριστερό του χέρι κρατάει κλειστό ειλητήριο και με το δεξί ιατρικό εργαλείο. Η εικόνα είναι ζωγραφισμένη σε ξύλο, αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα. Καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1904.

51. Άγιος Δαμιανός

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 130×75 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 60-61

AMI 235

Περιγραφή: «Ο άγιος Δαμιανός, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Στη νότια παραστάδα του τέμπλου, παριστάνεται ο άγιος Δαμιανός κρατώντας στο αριστερό του χέρι κουτί με φάρμακα. Είναι ζωγραφισμένος σε ξύλο, αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα. Καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1904.

52. Προφήτης Μωυσής

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 113×76 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 61

AMI 232

Περιγραφή: «Ο προφήτης Μωυσής, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Στη νότια παραστάδα του τέμπλου, πάνω σε ξύλο, παριστάνεται ο προφήτης Μωυσής μέχρι τη μέση, να κρατάει ειλητήριο. Η εικόνα αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό, χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, και καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1904.

53. Προφήτης Ηλίας

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 113×76 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 61

AMI 233

1. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας». Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.
2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ηλίας». Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ι.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλιά, χωρίς πλαίσιο, ο άγιος Ηλίας». Χρονολογία: εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ν.
4. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλιά, ο άγιος Ηλίας». Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Ηλίας προφήτης». Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Ο άγιος Ηλίας». Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

7. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας, ζωγραφική σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Θέση: Ναός, τέμπλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ι.

Στη βόρεια παραστάδα του τέμπλου, πάνω σε ξύλο και απέναντι από τον προφήτη Μωυσή, παριστάνεται με τον ίδιο τρόπο ο προφήτης Ηλίας, κρατώντας ειλητήριο με χωρίο από προφητεία του. Η εικόνα αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, καταγράφεται δε στον κατάλογο του 1904 με την ένδειξη ότι βρίσκεται στο τέμπλο. Στους καταλόγους των ετών 1683-1882 βρίσκω καταγεγραμμένη μια εικόνα «ο άγιος Ηλίας» χωρίς άλλα στοιχεία. Πιθανολογώ ότι η εικόνα αυτή είναι άλλη από του Δαμασκηνού δεδομένου ότι δεν υπάρχουν αντίστοιχες εγγραφές για άλλες εικόνες του τέμπλου που ζωγράφισε ο Δαμασκηνός.

54. Ο Ευαγγελισμός

Πίν. 20

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 58×47,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 62
AMI 212

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά, ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου». Θέση: Ναός. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.
2. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός». Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ι.

3. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου». Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης. Ευρετήριο: Αριθ. 92. Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 15-16), 230 αριθ. 11.

Στο τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης, εικονίζεται ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, σύμφωνα με παλαιολόγιο πρότυπο. Η εικόνα αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1770, όπου αναφέρεται ως παλαιά εικόνα, στον κατάλογο του 1904 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο.

55. Η Γέννηση του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 58×47,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 63
AMI 213

1. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Χριστού».
Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 16), 230 αριθ.13.

2. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Χριστού».
Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

Πάνω από τη θύρα της πρόθεσης παριστάνεται η Γέννηση του Χριστού, αντίγραφο της μεγάλης Γέννησης (αριθ. Κατ. 46). Η εικόνα αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό. Χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1904 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

56. Η Υπαπαντή του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 62,5×47,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 63-64
AMI 214

Περιγραφή: «Η εμφάνιση του Χριστού στο ναό».
Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα του διακονικού.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^Γ.

Πάνω από τη θύρα του διακονικού παριστάνεται η Υπαπαντή του Χριστού, που χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό. Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1904. Άλλες αρχειακές πληροφορίες για την εικόνα αυτή δεν έχω εντοπίσει.

57. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 57×37,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 64-65
AMI 215

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Μεταμόρφωσης, ζωγραφική alla greca».
Τεχνοτροπία: Alla greca.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^Γ.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Μεταμόρφωσης, ζωγραφική alla greca».
Τεχνοτροπία: Alla greca.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^Γ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^ν.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 26^ν.

9. Περιγραφή: «Μια μικρή εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με μαύρο πλαίσιο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

11. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου, εικόνα πάνω από την πόρτα της αριστερής λειψανοθήκης».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ν.

12. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 16), 230 αριθ.12.

Πάνω από τη θύρα της πρόθεσης απεικονίζεται η Μεταμόρφωση του Κυρίου. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1647 ως ζωγραφική alla greca και η εγγραφή επαναλαμβάνεται και σε επόμενους καταλόγους καθώς και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένη πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

58. Η Βαϊοφόρος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 55×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 65-66

AMI 236

1. Περιγραφή: «Η Βαϊοφόρος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ν.

2. Περιγραφή: «Η Βαϊοφόρος».

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 12), 230 αριθ. 4.

Πάνω από την ωραία πύλη παριστάνεται η Βαϊοφόρος, όπως εμφανίζεται στην κρητική τέχνη. Η εικόνα αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Καταγράφεται σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο, με την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένη στο μέσον του εικονοστασίου, κάτω από το μεγάλο σταυρό, θέση που πιστοποιείται και από την καταγραφή του 1904 και στην οποία βρίσκεται έως σήμερα.

59. Η εις Άδου κάθοδος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 55×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 66
AMI 237

1. Περιγραφή: «Η εις Άδου κάθοδος».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 12-13), 230 αριθ. 5.

2. Περιγραφή: «Η εις Άδου κάθοδος».

Πάνω από την ωραία πύλη βρίσκεται η εικόνα της εις Άδου καθόδου, που αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1904, ως μια εικόνα με την εις Άδου κάθοδο, τοποθετημένη πάνω από την ωραία πύλη. Η θέση αυτή επιβεβαιώνεται και από λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο.

60. Η Ανάληψη του Χριστού

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 55×47 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 66-67
AMI 239

1. Περιγραφή: «Η Ανάληψη του Χριστού, ζωγραφική σε ξύλο μεταξύ της κεντρικής πύλης και της βάσης του μεγάλου σταυρού».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

2. Περιγραφή: «Η Ανάληψη του Χριστού».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 13), 230 αριθ. 6.

Πάνω από την ωραία πύλη παριστάνεται η Ανάληψη του Χριστού, που αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1904, με την ένδειξη ότι βρίσκεται μεταξύ της κεντρικής πύλης και της βάσης του σταυρού, θέση η οποία επιβεβαιώνεται και από λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο και την οποία κατέχει έως σήμερα.

61. Η Πεντηκοστή

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 55×47 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 67-68
AMI 240

1. Περιγραφή: «Η Πεντηκοστή, ζωγραφική σε ξύλο, που είναι τοποθετημένη μεταξύ της κεντρικής πύλης και της βάσης του μεγάλου σταυρού, στο εικονοστάσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

2. Περιγραφή: «Η Πεντηκοστή».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από την ωραία πύλη.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 13), 230 αριθ. 7.

Ο εικονογραφικός τύπος της Πεντηκοστής βασίζεται στο βυζαντινό πρότυπο του 16ου αιώνα, κατά το οποίο οι απόστολοι είναι διατεταγμένοι σε ημικύκλιο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα, αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904, με την ένδειξη ότι ήταν τοποθετημένη πάνω από την ωραία πύλη, θέση που αναφέρεται και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο και στην οποία βρίσκεται και σήμερα.

62. Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου

Πίν. 21

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 62,5×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 68-69

AMI 216

1. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^τ.

2. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.

3. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

4. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου, ζωγραφική σε ξύλο, πάνω από τη λειψανοθήκη δεξιά».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα του διακονικού.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^τ.

5. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου».

Θέση: Ναός, τέμπλο, πάνω από τη θύρα του διακονικού.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 21-22), 230 αριθ. 19.

Ο άγιος γονατιστός, με στολή διακόνου, λιθοβολείται από πέντε στρατιώτες. Η εικόνα αποδίδεται στον Δαμασκηνό αλλά τα αναγεννησιακού ρυθμού κτίρια στο βάθος και η ιταλίζουσα τεχνοτροπία της τη χρονολογούν λίγο αργότερα από τα υπόλοιπα έργα του ζωγράφου, γύρω στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1904 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι βρισκόταν πάνω από τη θύρα του διακονικού, όπου βρίσκεται και σήμερα. Στους καταλόγους του 1683, του 1770 και του 1847 καταγράφεται επίσης μία εικόνα με το μαρτύριο του αγίου Στεφάνου, με την αναφορά το 1683 ότι βρισκόταν στο ναό και χωρίς να σημειώνεται η θέση της στους άλλους δύο. Πιθανολογώ ότι πρόκειται για την ίδια εικόνα.

63. Μιχαήλ Δαμασκηνού: Οι Ιεράρχες και η Θεία Ευχαριστία

1579

Διαστάσεις: 622×186 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 69-70

AMI 248

1. Περιγραφή: «Κάτω από την Παναγία με τους δύο αγγέλους, οι άγιοι Νικόλαος, Αθανάσιος, Χρυσόστομος, Γρηγόριος, Βασίλειος και Σπυρίδων σε ξύλο· έργο του κρητικού Μιχαήλ Δαμασκηνού το 1579, ανακαινισθέν από τον Σάντη το 1853».

Ζωγράφος: Μιχαήλ Δαμασκηνός.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, ιερό, κόγχη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 30^τ.

2. Περιγραφή: «Γύρω από την Τράπεζα στο ημικύκλιο είναι οι έξι πατέρες της Εκκλησίας, έργο του Μιχαήλ Δαμασκηνού με επιγραφή ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΡΗΣ ΤΗΝ ΚΟΓΧΗΝ ΕΖΩΓΡΑΦΗΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΧΟΘ (1679) ΚΑΤΑ ΔΕ

ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΕ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ΣΑΝΤΗΣ (ΑΩΝΓ). Πάνω από την κόγχη η Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο αγγέλους στα πλάγια». Ζωγράφος: Μιχαήλ Δαμασκηνός. Χρονολογία εικόνας: 1679 [1579]. Επιγραφή: ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΡΗΣ ΤΗΝ ΚΟΓΧΗΝ

ΕΖΩΓΡΑΦΗΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΧΟΘ (1679) ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΕ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ΣΑΝΤΗΣ (ΑΩΝΓ). Θέση: Ναός, ιερό, κόγχη. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^γ.

Στην κόγχη του ιερού, κάτω από την τοιχογραφία με την παράσταση της Κυρίας των Αγγέλων, εικονίζονται οι λειτουργικοί άγιοι Νικόλαος, Αθανάσιος, Χρυσόστομος, Γρηγόριος, Βασίλειος και Σπυρίδων, ντυμένοι με άμφια, να κρατούν με τα δύο τους χέρια ανοιχτά ειλητάρια. Δύο άγγελοι κρατούν το άγιο ποτήριο, μέσα στο οποίο εικονίζεται ο Χριστός γυμνός μέχρι τη μέση. Σύμφωνα με την επιγραφή ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΡΗΣ ΤΗΝ ΚΟΓΧΗΝ ΕΖΩΓΡΑΦΗΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΦΟΘ' ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΕ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ΣΑΝΤΗΣ ΤΩι ΑΩΝΓ', την κόγχη αυτή τη ζωγράφησε ο Μιχαήλ Δαμασκηνός το 1579 και την επιζωγράφησε ο Σεβαστιανός Σάντης το 1853, όπως αναφέρεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Στον κατάλογο του 1949 αναγράφεται εσφαλμένα η χρονολογία ΑΧΟΘ (1679) αντί του ορθού ΑΦΟΘ (1579), προφανώς από λάθος του γραφέα.

64. Ο Επιτάφιος Θρήνος

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 283×295 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 70-72

ΑΜΙ 249

1. Περιγραφή: «Ο Χριστός αποκαθλωμένος από το σταυρό, ζωγραφική σε ξύλο στο αριστερό αλτάρι».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, πρόθεση, κόγχη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^γ.

[γράφει] ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ καθώς και στα λατινικά και στα εβραϊκά».

Επιγραφή: ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, πρόθεση, κόγχη.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^τ.

2. Περιγραφή: «Μια μεγάλη ζωγραφική πάνω σε ξύλο, που παριστάνει την Αποκαθήλωση και ψηλά στο σταυρό

Στην κόγχη της πρόθεσης παριστάνεται ο Επιτάφιος Θρήνος, σύνθεση μεγάλη που αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

65. Άγιος Σισώης

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 148×95 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 72-73

ΑΜΙ 245

Ο άγιος παριστάνεται με τα χέρια ελαφρά υψωμένα, μπροστά από ανοιχτό τάφο, που περιέχει ένα σκελετό και φέρει επιγραφή στο κάλυμμα. Και το έργο αυτό αποδίδεται στον Μιχαήλ Δαμασκηνό και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 16ου αιώνα. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

66. Γεωργίου Κλόντζα: «Επί σοι χαίρει»

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 71,5×47 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 75-77

ΑΜΙ 28

Πίν. 22-23

1. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα, η ιστορία της Παναγίας με τους 24 ύμνους, και άλλες διάφορες εικόνες των αγίων Πάντων που ήταν του ποτέ αρχιεπισκόπου Γαβριήλ Σεβήρου ή Σβηρού».
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Γαβριήλ Σεβήρος.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.
Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ν.
2. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα, η ιστορία της Παναγίας με τους 24 ύμνους και άλλες διάφορες εικόνες, που περιέχεται στο Ευρετήριο της 18 Απριλίου 1634».
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^ι.
3. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα, η ιστορία της Παναγίας με τους 24 ύμνους και άλλες διάφορες εικόνες, που περιέχεται στα Ευρετήρια του 1634 και του 1636».
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 53^ι.
4. Περιγραφή: «Επί σοι χαίρει “Όλοι οι άγιοι”, alla greca, με πλαίσιο μαύρο».
Τεχνοτροπία: Alla greca.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.
Ευρετήριο: Αριθ. 61.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 225 (στ. 10), 226 αριθ. 6.
5. Περιγραφή: «Όλοι οι άγιοι».
Θέση: Ναός.
6. Περιγραφή: «Όλοι οι άγιοι με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.
7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, Όλοι οι άγιοι, σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.
8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, Όλοι οι άγιοι, σε ξύλο χρυσό».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ι.
9. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πλαίσιο που παριστάνει τους άγιους Πάντες (ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ), έργο του Γεωργίου Κλότζα (1595;) υπογεγραμμένο: ΣΠΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΟΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΟΤΖΑ»
Ζωγράφος: Γεώργιος Κλότζας.
Υπογραφή: ΣΠΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΟΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΟΤΖΑ.
Χρονολογία εικόνας: 1595 (;).
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ι.

Στην εικόνα αυτή ο ζωγράφος Γεώργιος Κλότζας έχει συγχωνεύσει πολλά θέματα, όπως είναι ο ύμνος «Επί σοι χαίρει», ο Ακάθιστος Ύμνος, οι άγιοι Πάντες και άλλα. Η εικόνα χωρίζεται σε δύο ζώνες. Γύρω από το κεντρικό πρόσωπο της Παναγίας με τον Ιησού βρέφος, ζωγραφίζονται άγγελοι, παρθένες, σπηνές από τον Ακάθιστο Ύμνο, το Δωδεκάροτο, σπηνές από τον Παράδεισο, ο ζωδιακός κύκλος, το θαύμα του αγίου Ιωάννη του Δαμασκηνού. Κάτω, παριστάνεται η ουρανία Ιερουσαλήμ, γύρω από την οποία οι άγιοι Πάντες υμνούν τη δόξα της. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα και φέρει την υπογραφή του Γεωργίου Κλότζα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1634, ότι ανήκε στον αρχιεπίσκοπο Γαβριήλ Σεβήρο. Η ίδια καταγραφή υπάρχει και στους καταλόγους του 1636 και του 1638. Σε λυτό ευρετήριο που δεν φέρει χρονολογία, αλλά που κατά την άποψή μου χρονολογείται στο 1647, το θέμα αναφέρεται και ως «Όλοι οι άγιοι» με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην οικία του αρχιεπισκόπου. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται ως εικόνα «Επί σοι χαίρει», που βρισκόταν στο ναό, ενώ στους καταλόγους του 1742, του 1882 και του 1904 αναφέρεται ως εικόνα με θέμα «Όλοι οι άγιοι». Στον τελευταίο κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως οι άγιοι Πάντες, έργο του Γεωργίου Κλότζα. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα με θέμα «Επί σοι χαίρει» του Γεωργίου Κλότζα, που σώζεται στη συλλογή.

67. Τρίπτυχο

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 67×79 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 77-79

AMI 29

Πίν. 24-25

1. Περιγραφή: «Ένα δίπτυχο που παριστάνει την Κρίση».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 102. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

2. Περιγραφή: «Μικρό εικονοστάσιο, τρίπτυχο, εργασία λεπτή σε ξύλο που πρέπει να αξίζει γύρω στις 2000 λίρες».
Υλικό: Ξύλο.
Αξία: 2000 λίρες περίπου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ε.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική, τρίπτυχο αγνώστου με διάφορες παραστάσεις στις πέντε πλευρές».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Scoletta.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ε.

Στο εσωτερικό και των τριών φύλλων του τριπτύχου παριστάνεται η Δευτέρα Παρουσία, ενώ στο πάνω μέρος μέσα σε μετάλλια ζωγραφίζονται μικρογραφίες από τη δημιουργία του κόσμου και τα επεισόδια των πρωτοπλάτων. Εξωτερικά, στο ένα φύλλο αποδίδεται η Κοίμηση της Θεοτόκου και στο άλλο η Προσκύνηση των Μάγων και η Βρεφοκτονία. Το έργο χρονολογείται στο 16ο αιώνα και αποδίδεται από τον Χατζηδάκη στον Κλόντζα. Στον κατάλογο του 1882, πιθανόν από λάθος του γραφέα, καταγράφεται ως δίπτυχο που παριστάνει την Κρίση. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως μικρό εικονοστάσιο, τρίπτυχο, ενώ στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ως ζωγραφική σε τρίπτυχο, έργο αγνώστου με διάφορες παραστάσεις στις πέντε πλευρές. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες συνηγορούν στην ταύτιση της εικόνας με το τρίπτυχο με το σκαλιστό αέτωμα και τις δώδεκα παραστάσεις σε κύκλο από την Παλαιά Διαθήκη, που χρονολογείται στο 16ο αιώνα και σώζεται στη συλλογή.

68. Η Δευτέρα Παρουσία

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 127×96 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 79-81

AMI 27

Πίν. 26-27

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Κρίση, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Κρίση».
Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη με πλαίσιο σκέτο, η Κρίση».
Πλαίσιο.
Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Κρίση, βρίσκεται στο γυναικωνίτη».

Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, που παριστάνει την Κρίση».
Θέση: Scoletta.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

6. Περιγραφή: «Η Κρίση σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει την Κρίση».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ε.

Η παράσταση είναι πολυπρόσωπη, πυκνή σε επεισόδια, με πολλά και ζωντανά χρώματα, και αποδίδεται στον Γεώργιο Κλόντζα. Χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1820, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό, στο γυναικωνίτη. Στον κατάλογο του 1882 αναφέρεται ότι βρίσκεται στην είσοδο της Αδελφότητας. Στους καταλόγους του 1904 και του 1949 δεν αναφέρεται η θέση της.

69. Η Υπαπαντή του Χριστού

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 29,5×20,1 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 81-82

AMI 63

Περιγραφή: «Η Υπαπαντή του Ιησού Χριστού».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Και η εικόνα αυτή αποδίδεται στον Γεώργιο Κλόντζα, χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1904.

70. Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Άγιος Μηνάς

Πίν. 28-29

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 39×32 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 82-83

AMI 30

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Μηνάς».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Μηνάς χωρίς πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Μηνάς, έργο υπογεγραμμένο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Λαμπάρδος.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος με στρατιωτική στολή και δεξιά και αριστερά απεικονίζονται προοπτικά από έξι σκηνές από τα θαύματά του και το μαρτύριό του. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Λαμπάρδου, χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1904, ενώ στον κατάλογο του 1949 προστίθεται ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου.

71. Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και ο Πρόχορος

1602

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 82, 84-85

AMI 31

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και ο Πρόχορος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος σε ξύλο, έργο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^Γ.

μπάρδο το 1602 (*ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ ΑΧΒ*)».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Λαμπάρδος.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ ΑΧΒ*.

Χρονολογία εικόνας: 1602.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^Υ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και ο Πρόχορος, έργο υπογεγραμμένο από τον Εμμανουήλ Λα-

Ο εικονογραφικός τύπος της παράστασης ακολουθεί πιστά το κρητικό πρότυπο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Λαμπάρδου καθώς και τη χρονολογία 1602. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ενώ στους καταλόγους του 1904 και του 1949 αναφέρεται ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου.

72. Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Παναγία του Πάθους

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 110×78 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 82, 85

AMI 20

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία Φοβερά Προστασία».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^Γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Υ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία Φοβερά Προστασία».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^Γ.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική μεγάλη με πλαίσιο, που παριστάνει την Παναγία με το βρέφος, έργο υπογεγραμμένο από τον Λαμπάρδο. *Η ΑΜΟΛΥΝΤΟΣ - ΧΙΡ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ*».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Λαμπάρδος.

Υπογραφή: *ΧΙΡ ΛΑΜΠΑΡΔΟΥ*.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^Υ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Παναγία Φοβερά Προστασία».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ο ίδιος εικονογραφικός τύπος με αυτόν της εικόνας με την Παναγία Φοβερά Προστασία (αριθ. Κατ. 24). Και η εικόνα αυτή, όπως και όλα τα έργα του Εμμανουήλ Λαμπάρδου, διακρίνεται για την επιμελημένη εργασία της. Χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764 και στη συνέχεια στον κατάλογο του 1770 και του 1882. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1949, όπου προστίθεται ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Λαμπάρδου.

73. Νικολάου Κ[...] ιερέως: Χριστός Μέγας Αρχιερέυς

Πίν. 30

Πρώτο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 44,5×35,9 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 85, 86

AMI 48

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Κυρίου ένθρονου με πλαίσιο επίχρυσο».

Πλαίσιο: Επίχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη σε ύφασμα, ο Κύριός μας ένθρονος με πλαίσιο». Υλικό: Ύφασμα. Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ο.

3. Περιγραφή: «Ο Χριστός Μέγας Αρχιερεύς». Θέση: Ναός. Ευρετήριο: Αριθ. 92. Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 50-51), 230 αριθ. 32.

Ο Χριστός ως Βασιλεύς των Βασιλέων και Μέγας Αρχιερεύς ένθρονος, με το δεξί του χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει ανοικτό ευαγγέλιο. Αριστερά κάτω υπάρχει αφιερωτική επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΛΕΝΗΣ ΤΙ[ΗΣ]ΕΜΕΝΤΖΕΝΑΣ, και δεξιά το όνομα του ζωγράφου ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ[...]/ΙΕΡΕΩΣ. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα και είναι ζωγραφική σε ύφασμα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα του Κυρίου ένθρονου με πλαίσιο. Η εγγραφή αυτή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1742 με την προσθήκη ότι είναι μεγάλη εικόνα σε ύφασμα. Μια εικόνα με το ίδιο θέμα, και την ένδειξη ότι ήταν στο ναό καταγράφεται και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο. Η χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα και η περιγραφή της συμπίπτουν με τις παραπάνω αρχειακές πληροφορίες.

74. Φραγγιά Καβερτζά: Η Αποτομή του Προδρόμου

Πίν. 31

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 34,8×28 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 86, 87-88

AMI 55

1. Περιγραφή: «Ο αποκεφαλισμός του Ιωάννη του Βαπτιστή με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Ναός, ιερό. Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ο.

Πλαίσιο: Χρυσό. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή». Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700. Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ο.

5. Περιγραφή: «Ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, με πλαίσιο χρυσό». Πλαίσιο: Χρυσό. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα χωρίς πλαίσιο, η Αποτομή του αγίου Ιωάννη (Η ΑΠΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ), έργο υπογεγραμμένο του Φραγγιά Καβερτζά (ΧΕΙΡ ΦΡΑΓΓΙΑ ΚΑΒΕΡΤΖΑ)». Ζωγράφος: Φραγγιάς Καβερτζάς. Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΦΡΑΓΓΙΑ ΚΑΒΕΡΤΖΑ. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, με πλαίσιο χρυσό».

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ο.

Ο Πρόδρομος παριστάνεται γονατιστός, ενώ πίσω του στο κέντρο ο δήμιος σηκώνει το σπαθί για να τον αποκεφαλίσει. Δεξιά, ένας στρατιωτικός με τους δύο Εβραίους και αριστερά προς τα πίσω, ανάμεσα σε δύο υπηρέτριες, η Σαλώμη με το δίσκο. Στο βάθος, στην ταράτσα κυκλικού κτιρίου, παριστάνεται το δει-

πνο του Ηρώδη, ενώ ψηλά στον ουρανό τέσσερις άγγελοι περιμένουν για να παραλάβουν τη ψυχή του Βαπτιστή. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και φέρει την υπογραφή του Φραγγιά Καβερτζά. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με την Αποτομή του Ιωάννη του Βαπτιστή με πλαίσιο, τοποθετημένη στο ιερό. Στους καταλόγους του 1700, του 1742, του 1764 και του 1882 επαναλαμβάνεται το θέμα, χωρίς να δηλώνεται η θέση της. Στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ότι είναι έργο του Φραγγιά Καβερτζά και ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα. Οι παραπάνω αρχειακές αναφορές συμφωνούν με την εικόνα που σώζεται στη συλλογή και φέρει την υπογραφή του Φραγγιά Καβερτζά.

75. Φραγγιά Καβερτζά: Η Δευτέρα Παρουσία

Πίν. 32

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 138×124,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 88-90

AMI 54

1. Περιγραφή: «Η Δευτέρα Παρουσία σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Ζωγράφος: Φραγγιάς Καβερτζάς.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΦΙ ΚΑΒΕΡΤΖΑ*.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Scoletta.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

2. Περιγραφή: «Η Δευτέρα Παρουσία, ζωγραφική σε ξύλο μεγάλο χωρίς πλαίσιο, έργο του Φ. Καβερτζά (*ΧΕΙΡ ΦΙ ΚΑΒΕΡΤΖΑ*)».

Η σύνθεση ακολουθεί τον παραδοσιακό τύπο, η εικόνα φέρει την υπογραφή του Φραγγιά Καβερτζά, ενώ στο κάτω μέρος παριστάνεται η δωρήτρια μοναχή Ευγενία Τραπεζοντιοπούλα. Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Μια εικόνα με τη Δευτέρα Παρουσία σε ξύλο καταγράφεται στον κατάλογο του 1904 και στον κατάλογο του 1949, όπου προστίθεται ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο, έργο του Φραγγιά Καβερτζά και βρίσκεται στην Αδελφότητα. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες την ταυτίζουν με την εικόνα της Δευτέρας Παρουσίας του Φραγγιά Καβερτζά που σώζεται στη συλλογή.

76. Αντωνίου Μηταρά: Αρχάγγελος Μιχαήλ

Πίν. 33

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 32,5×20 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 91

AMI 128

Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Ο αρχάγγελος Μιχαήλ με στρατιωτική ενδυμασία πατάει πάνω σε άνθρωπο, που φαίνεται να κοιμάται. Με το δεξί του χέρι κρατάει γυμνό σπαθί και με το αριστερό υψώνει μικρή γυναικεία μορφή, την ψυχή του ανθρώπου. Η εικόνα, που καταγράφεται στον κατάλογο του 1904, χρονολογείται στο 17ο αιώνα, φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Αντωνίου Μηταρά και είναι το μοναδικό γνωστό έργο του. Στην πίσω πλευρά φέρει σταυρό με την επιγραφή *DP: «Παπά Ιωάννη Ρούσο»*.

77. Θεοτόκος Νικοποιός

Πίν. 34

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 53,5×41,2 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 92-93

AMI 95

Περιγραφή: «Η Παναγία, αντίγραφο σε λάδι πάνω σε ξύλο της Παναγίας του Αγίου Μάρκου, που έγινε το 1594 από τον Θωμά Μπαθά, Κερκυραίο».
Χρονολογία εικόνας: 1594.

Ζωγράφος: Θωμάς Μπαθάς.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 41^ν.

Η εικόνα αυτή είναι αντίγραφο της βυζαντινής εικόνας της Παναγίας Νικοποίου του Αγίου Μάρκου της Βενετίας. Κατά τον Ιωάννη Βελούδο, τον ιστορικό της Αδελφότητας, η εικόνα είναι έργο του κερκυραίου ζωγράφου Θωμά Μπαθά, του 1594, όπως σημειώνεται στη μοναδική καταγραφή της στον κατάλογο του 1904.

78. Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη: Η Κοίμηση του αγίου Σπυριδώνος

Πίν. 35

1595

Διαστάσεις: 60,5×42,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 94-95

AMI 32

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και τα θαύματά του με πλαίσιο».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και τα θαύματά του, με πλαίσιο από μάρμαρο».

Πλαίσιο: Από μάρμαρο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και τα θαύματά του, με πλαίσιο από μάρμαρο».

Πλαίσιο: Από μάρμαρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

4. Περιγραφή: «Η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνα με πλαίσιο από μάρμαρο».

Πλαίσιο: Από μάρμαρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνα, με πλαίσιο από μάρμαρο».

Πλαίσιο: Από μάρμαρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδωνας και τα θαύματά του».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Σπυρίδωνα και τα θαύματά του, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, έτος 1595 (EMMANOYHΛΩ ΤΩ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΗ - 1595), που την άφησε ως δώρο ο γιος του ο Θεοφύλακτος με τη διαθήκη του».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης.

Υπογραφή: EMMANOYHΛΩ ΤΩ ΤΖΑΝΦΟΥΡΝΑΡΗ - 1595.

Χρονολογία εικόνας: 1595.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Την κεντρική παράσταση με την κοίμηση του αγίου περιβάλλουν δεκατέσσερα εικονίδια με θέματα από τη ζωή και τα θαύματά του. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη και τη χρονολογία 1595 και την κληροδότησε στην Αδελφότητα ο γιος του, Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, όπως αναφέρεται και στη διαθήκη του (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360· επίσης βλ. Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 179). Στον κατάλογο του 1659 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Σπυρίδωνος με τα θαύματά του σε πλαίσιο. Η εγγραφή αυτή επαναλαμβάνεται και στον κατάλο-

γο του 1683, με την προσθήκη ότι το πλαίσιο είναι από μάργαρο και ότι η εικόνα ήταν τοποθετημένη στο ιερό. Στους καταλόγους του 1742, του 1764 και του 1770 περιγράφεται η ίδια εικόνα και αναφέρεται ότι το πλαίσιό της ήταν από μάργαρο. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται η εικόνα χωρίς να δηλώνεται το πλαίσιό της, ενώ στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ότι η εικόνα του αγίου Σπυρίδωνος με τα θαύματά του, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη του 1595, προέρχεται από το κληροδότημα του γιου του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της Κοίμησης του αγίου Σπυρίδωνος με τα θαύματά του, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, σε πλαίσιο από μάργαρο, που σώζεται στη συλλογή.

79. Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη: Η Κυριακή της Ορθοδοξίας

Πίν. 36

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 43,5×37,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 96

ΑΜΙ 33

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία». Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία, είναι η Παναγία βρεφοκρατούσα με άλλους αγίους».

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ε.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία». Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ορθοδοξία, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

8. Περιγραφή: «Η Ορθοδοξία, ζωγραφική σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, η Ορθοδοξία, έργο υπογεγραμμένο από τον Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, *EMMANOYHA TOY TZANFOYRNARI*».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης.

Υπογραφή: *EMMANOYHA TOY TZANFOYRNARI*.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ε.

Σε δύο οριζόντιες ζώνες παριστάνεται η αναστήλωση των εικόνων. Στην επάνω ζώνη, δύο άγγελοι κρατούν την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας, ενώ αριστερά εικονίζεται η αυτοκράτειρα Θεοδώρα με το γιο της Μιχαήλ, και δεξιά αρχιερείς. Στην κάτω ζώνη εικονίζονται *Οι ομολογηταί* και η αγία Θεοδοσία. Στο κέντρο της ζώνης ο Θεοφάνης και ο Θεόδωρος Στουδίτης κρατούν μία εικόνα με τον Χριστό Παντοκράτορα. Και η εικόνα αυτή φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, χρονολογείται γύ-

ρω στο 1600 και την κληροδότησε στην Αδελφότητα ο γιος του ζωγράφου, Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης, μαζί με άλλες (αριθ. Κατ. 78, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360), όπως αναφέρεται και στον κατάλογο του 1659. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, όπως στον κατάλογο του 1683, ως η Ορθοδοξία, η Παναγία με άλλους αγίους, στον κατάλογο του 1742 ως η Ορθοδοξία σε πλαίσιο μαύρο, όπως και στους καταλόγους του 1764 και του 1770· στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται ως η Ορθοδοξία και παραλείπεται το πλαίσιο, ενώ στον κατάλογο του 1882 αναφέρεται ότι το πλαίσιο είναι χρυσό. Στον κατάλογο του 1904 αναφέρεται ότι πρόκειται για μια εικόνα με την Ορθοδοξία, ζωγραφική σε ξύλο, και στον κατάλογο του 1949 συμπληρώνεται ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη σε πλαίσιο. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της Κυριακής της Ορθοδοξίας, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, που σώζεται στη συλλογή.

80. Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη: Παναγία του Πάθους

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 83,3×66,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 97

AMI 34

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, όλη με χρώμα».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, όλη με χρώμα».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 952. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^v.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^r.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, η Παναγία βρεφοκρατούσα, έργο υπογεγραμμένο από τον Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη (*EMMANOYHΛOY TOY TZANΦOPNAPI XEIP*)».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζανφουρνάρης.

Υπογραφή: *EMMANOYHΛOY TOY TZANΦOPNAPI XEIP*.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^v.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος της Παναγίας του Πάθους, που συνηθίζεται κατά το 16ο και 17ο αιώνα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, χαρακτηρίζεται από τα έντονα χρώματά της και χρονολογείται γύρω στο 1600. Στον κατάλογο του 1647 καταγράφεται για πρώ-

τη φορά μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, όλη με χρώμα, που βρισκόταν στην Αδελφότητα. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1648. Από το 1652 η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1656. Στον κατάλογο του 1770 αναφέρεται ως η Παναγία βρεφοκρατούσα, όπως και στον κατάλογο του 1882 με την προσθήκη ότι είχε χρυσό πλαίσιο. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως η Παναγία βρεφοκρατούσα, έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, με πλαίσιο. Η περιγραφή της εικόνας στον κατάλογο του 1647, ότι ήταν όλη με χρώμα, δηλαδή ότι τα χρώματα κυριαρχούσαν, καθώς και οι άλλες αρχειακές πληροφορίες την ταυτίζουν με την εικόνα της Παναγίας του Πάθους του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη που σώζεται στη συλλογή.

81. Η Περιτομή του Χριστού

Πίν. 37

Τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 34,5×30 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 97-98

AMI 36

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Περιτομή του Κυρίου σε ίασπη».

Υλικό: Ίασπης.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 11.6.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, με πλαίσιο μαύρο, η Περιτομή του Κυρίου».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Περιτομή του Κυρίου σε ίασπη, με πλαίσιο μαύρο».

Υλικό: Ίασπης.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, η Περιτομή».

Υλικό: Πέτρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, σε μαύρη πέτρα, η Περιτομή του Κυρίου».

Υλικό: Πέτρα μαύρη.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Περιτομή του Κυρίου, σε πέτρα».

Υλικό: Πέτρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, με πλαίσιο μαύρο, η Περιτομή του Κυρίου και ο άγιος Βασίλειος».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, του ζωγράφου Απακά, που παριστάνει την Περιτομή του Χριστού «*Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ*» και αυτή είναι του φημισμένου Απακά του οποίου διαβάζεται κάτω από τον πωλητή των αβγών «*ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΑΚΑ*».

Ζωγράφος: Ιωάννης Απακάς.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΑΚΑ*.

Υλικό: Πέτρα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ε.

Η εικόνα αυτή είναι ζωγραφισμένη πάνω σε ίασπη, όπως είναι οι εικόνες του ζωγράφου Ιωάννη Απακά, ο Ναός του Σολομώντος (αριθ. Κατ. 95) και η Δευτέρα Παρουσία (αριθ. Κατ. 96), οι οποίες φέρουν και την υπογραφή του. Στον κατάλογο του 1949 αναγράφεται ότι το έργο φέρει την υπογραφή του ζωγράφου, πράγμα που δεν συμβαίνει. Τα τεχνοτροπικά στοιχεία της εικόνας, όπως η χαλαρή σύνθεση, η μα-

λακή αποτύπωση των προσώπων, χαρακτηριστικά της ζωγραφικής του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη, καθώς και η πληροφορία ότι και αυτή η εικόνα προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 95, 96, 118, 142, 357-360) οδηγούν στην υπόθεση ότι η εικόνα μάλλον είναι έργο του Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη. Το έργο χρονολογείται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1659 καταγράφεται μια εικόνα με την Περιτομή του Κυρίου σε πέτρα, που προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους των ετών 1742, 1764, 1770, 1882, 1904, ενώ στον κατάλογο του 1949 προστίθεται ότι είναι έργο του Ιωάννη Απακά και ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της Περιτομής του Χριστού που σώζεται στη συλλογή.

82. Ιωάννου Κυπρίου: Η Ανάληψη του Χριστού

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 283×295 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 99

AMI 252

1. Περιγραφή: «Η Ανάληψη του Χριστού, ζωγραφική σε ξύλο του Ιωάννη Κυπρίου».

Ζωγράφος: Ιωάννης Κύπριος.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^ε.

πρίου. *ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ*».

Ζωγράφος: Ιωάννης Κύπριος.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ*.

Θέση: Ναός, διακονικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα στο ημικύκλιο στο διακονικό, που παριστάνει την Ανάληψη, έργο του Ιωάννη Κυ-

Στην κόγχη του διακονικού, πάνω σε ξύλο που αποτελεί επένδυση του τοίχου, παριστάνεται σε μεγάλη σύνθεση η Ανάληψη του Χριστού με τους απόστολους σε δύο ομάδες και στο κέντρο την Παναγία κατενώπιον σε στάση δέησης ανάμεσα σε δύο αγγέλους. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Ιωάννου Κυπρίου, όπως αναφέρεται και στις δύο καταγραφές, του 1904 και του 1949.

83. Μη μου άπτου

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 170×94 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 99

AMI 270

Περιγραφή: «Η Μαγδαληνή μετανουούσα, ζωγραφική με λάδι σε ξύλο».

Θέση: Ναός, κόγχη πρόθεσης.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^ν.

Το έργο βρίσκεται στην πρόθεση, χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και αποδίδεται από τον Βελούδο στον Ιωάννη Κύπριο, οι επιζωγραφήσεις όμως τις οποίες φέρει δεν επιτρέπουν την απόδοσή του στο ζωγράφο αυτό με βεβαιότητα. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1904.

84. Ο Χριστός προ του Πιλάτου

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 170×94 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 99

AMI 269

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ιησούς Χριστός μπροστά στον Πιλάτο, alla latina, σε ύφασμα».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ιησούς Χριστός μπροστά στον Πιλάτο σε ύφασμα».

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ιησούς Χριστός μπροστά στον Πιλάτο».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^v.

Το έργο βρίσκεται στο διακονικό, στην κόγχη, χρονολογείται στο 16ο αιώνα και αποδίδεται, όπως και η εικόνα αριθ. Κατ. 83, από τον Βελούδο στον Ιωάννη Κύπριο, ζωγράφο του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα, ο οποίος διαμορφώνεται στο ελληνικό περιβάλλον της Βενετίας, αλλά τα έργα του διακρίνονται για βενετσιάνικες επιδράσεις.

85. Η εις Άδου κάθοδος

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 232×173 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100

AMI 25

1. Περιγραφή: «Η Ανάσταση σε ύφασμα, που δώρισε ο ποτέ Δημήτριος Φιλίππης».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη σε ύφασμα, η Ανάσταση».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^v.

2. Περιγραφή: «Η Ανάσταση σε ύφασμα, εικόνα μεγάλη».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, που παριστάνει την Ανάσταση».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^r.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος με τη διαφορά ότι εδώ ο Χριστός στρέφει προς τα αριστερά και περιβάλλεται από διπλή δόξα. Η τεχνοτροπία θυμίζει έργο του Ιωάννη Κυπρίου, στον οποίο και αποδίδεται. Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1683 πρόκειται για κληροδότημα στην εκκλησία του Δημήτριου Φιλίππης, ο οποίος έχει δωρίσει και άλλες εικόνες (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 87, 88, 126, 164, 186, 628). Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1764 και του 1770, όπου προστίθεται ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα, στην είσοδο. Στον κατάλογο του 1882 δηλώνεται ότι η εικόνα έχει μεταφερθεί στο ναό, στο βόρειο τοίχο, πίσω από τη θέση των επιτρόπων όπου και παρέμεινε έως το 1886, οπότε και αντικαταστάθηκε από το ψηφιδωτό με το ίδιο θέμα, που κοσμεί και σήμερα τον τοίχο αυτό (βλ. Παλιούρας Α., Τα ψηφιδωτά του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας, *Θησαυρίσματα* 15 (1978), σ. 171 κ.ε.).

86. Βενέδικτου Εμποριού: Ο Μυστικός Δείπνος

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 235×362 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100, 101-102

AMI 255

1. Περιγραφή: «Ο Μυστικός Δείπνος, ζωγραφική σε ξύλο του Βενέδικτου Εμπορίου το 1607».

Χρονολογία εικόνας: 1607.

Ζωγράφος: Βενέδικτος Εμποριός.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, ιερό, εσωτερικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 30^ε.

2. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα γύρω από την κεντρική πύλη του ιερού εσωτερικά, σε ξύλο, που παριστάνει το

Μυστικό Δείπνο, έργο υπογεγραμμένο του Βενέδικτου Εμπορίου 1606. *XEIP BENEΔΙΚΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΧΣΤ*».

Χρονολογία εικόνας: 1606.

Ζωγράφος: Βενέδικτος Εμποριός.

Υπογραφή: *XEIP BENEΔΙΚΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΧΣΤ*.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, ιερό, εσωτερικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ε.

Στο εσωτερικό του ιερού, στην κόγχη, σε ξύλο που αποτελεί επένδυση του τοίχου παριστάνεται ο Μυστικός Δείπνος, σύνθεση μεγάλη που φέρει την υπογραφή του Βενέδικτου Εμπορίου και τη χρονολογία 1606. Η σύνθεση στηρίζεται σε σχέδιο του Marcantonio Raimondi. Η εικόνα αυτή καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

87. Η παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου

Πίν. 38-39

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 38×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100, 102

ΑΜΙ 67

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου, που άφησε ο Δημήτριος Φιλίππης από τα Τρίκαλα».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεσαία, η Παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Τελώνου και του Φαρισαίου».

Θέση: Ναός,

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^γ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Τελώνου και του Φαρισαίου, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική [...] που παριστάνει την Παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου. Πίσω βρίσκεται η παρακάτω επιγραφή: *BENIN BORIN DIPINGEVA NEI PRIMI ANNI DEL SECOLO XVII*. Ο Μπενίν Μπορίν θα είναι ο Βενέδικτος Εμποριός, έργο του οποίου βρίσκεται στο εσωτερικό του ιερού [...] ο Μυστικός Δείπνος».

Ζωγράφος: *BENIN BORIN*.

Υπογραφή: *BENIN BORIN DIPINGEVA NEI PRIMI ANNI DEL SECOLO XVII*.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^γ.

Στο κέντρο της σύνθεσης, ο Ιησούς καθισμένος σε βράχο διηγείται την παραβολή στους μαθητές του. Πίσω εικονίζονται ο Τελώνης και ο Φαρισαίος, στο βάθος ένας ναός και δεξιά η Ιερουσαλήμ. Στο πίσω μέρος της εικόνας υπάρχει επιγραφή μεταγενέστερη στα ιταλικά, σύμφωνα με την οποία το έργο αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό, πράγμα πολύ πιθανό λόγω της τεχνικής της σύνθεσης, της οποίας το πρότυπο είναι κάποια χαλκογραφία. Την εικόνα αυτή μαζί με άλλες την κληροδότησε στην Αδελφότητα ο Δημήτριος Φιλίππης (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 85, 88, 126, 164, 186, 628). Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683 ως μια εικόνα με την Παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου, που άφησε ο Δημήτριος Φιλίππης από τα Τρίκαλα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742, του 1764, του 1770 και του 1847. Στον κατάλογο του 1904 αναφέρεται ότι ήταν σε ξύλο και στον κατάλογο του 1949 σημειώνεται η μεταγενέστερη επιγραφή που υπάρχει στην πίσω πλευρά και αποδίδει το έργο στον Βενέδικτο Εμποριό.

88. Η παραβολή του Ασώτου

Πίν. 40-41

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 35,5×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100, 103

AMI 68

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παραβολή του Ασώτου Υιού, κληροδότημα του Δημητρίου Φιλίππη».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^f.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Ασώτου Υιού».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεσαία, του Ασώτου Υιού, με μαύρο πλαίσιο»

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^f.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παραβολή του Ασώτου, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεσαία, του Ασώτου Υιού, με μαύρο πλαίσιο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον Άσωτο Υιό - Η ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ ΠΑΡΑΒΟΛΗ».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^v.

Ο Χριστός καθισμένος σε βράχο, ανάμεσα στους έντεκα μαθητές του, διηγείται την παραβολή, ενώ στο βάθος εικονίζονται επεισόδια από τη ζωή του Ασώτου. Η σύνθεση και η τεχνική της εικόνας είναι ίδιες με της εικόνας αριθ. Κατ. 87. Και αυτή η εικόνα αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683, ως μια εικόνα με την Παραβολή του Ασώτου Υιού, κληροδότημα του Δημητρίου Φιλίππη (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 85, 87, 126, 164, 186, 628). Επίσης καταγράφεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1847, του 1904, όπου προστίθεται ότι είναι σε ξύλο, ενώ στον κατάλογο του 1949 αναφέρεται ότι είχε πλαίσιο και σημειώνεται το θέμα στα ελληνικά.

89. Η Έγερση του Λαζάρου

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 60×47,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100, 103-104

AMI 209

1. Περιγραφή: «Η Έγερση του Λαζάρου, σε ξύλο με πλαίσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, διακονικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο αγνώστου που παριστάνει την Έγερση του Λαζάρου (Η ΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ)».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, διακονικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^Γ.

3. Περιγραφή: «Η Έγερση του Λαζάρου».

Θέση: Ναός, διακονικό.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 19), 230 αριθ. 15.

Η σύνθεση είναι πολυπρόσωπη, χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό. Καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι βρισκόταν πάνω από τη θύρα του διακονικού εσωτερικά, θέση στην οποία βρίσκεται και σήμερα.

90. Η Βάπτιση του Χριστού

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 59,5×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100, 104

AMI 208

1. Περιγραφή: «Η Βάπτιση του Κυρίου σε ξύλο με πλαίσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, διακονικό, εσωτερικά πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^Γ.

Θέση: Ναός, διακονικό, πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^Γ.

3. Περιγραφή: «Η Βάπτιση του Κυρίου».

Θέση: Ναός, πρόθεση, εσωτερικά.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 14-15), 230 αριθ. 8.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, που παριστάνει τη Βάπτιση του Ιησού Χριστού πάνω από τη θύρα του διακονικού».

Η εικόνα αντιγράφει τον τύπο της Βάπτισης του Μιχαήλ Δαμασκηνού (αριθ. Κατ. 47), μόνο που εδώ οι άγγελοι είναι τέσσερις. Η τεχνική της εικόνας και τα άλλα χαρακτηριστικά της τη συνδέουν με την εικόνα της Έγερσης του Λαζάρου (αριθ. Κατ. 89). Και αυτή η εικόνα αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό και φαίνεται ότι και οι δύο κατασκευάστηκαν για να στολίσουν το εσωτερικό του τέμπλου. Χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949 καθώς και σε λυτό ευρετήριο χωρίς χρονολογία. Το τελευταίο φέρει λανθασμένη ένδειξη ως προς τη θέση της εικόνας: αναφέρει ότι βρισκόταν στην πρόθεση.

91. Η Βαϊοφόρος

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 60×47 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100-101, 104

AMI 146

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Βαϊοφόρου με πλαίσιο με επίχρυσο χαμηλό ανάγλυφο».
Πλαίσιο: Επίχρυσωμένο, με χαμηλό ανάγλυφο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^Γ.
2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο επίχρυσο, ο Κύριος την ημέρα των Βαΐων».
Πλαίσιο: Επίχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^Γ.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος την ημέρα της Κυριακής των Βαΐων, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^Γ.
4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Βαϊοφόρου του Χριστού».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.
5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Είσοδο στην Ιερουσαλήμ, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.
6. Περιγραφή: «Η Είσοδος του Ιησού Χριστού στην Ιερουσαλήμ, σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^Γ.
7. Περιγραφή: «Μια εικόνα αγνώστου με πλαίσιο, που παριστάνει την Είσοδο του Ιησού στην Ιερουσαλήμ».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^Γ.

Και η εικόνα αυτή αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό και χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742, ως εικόνα της Βαϊοφόρου σε πλαίσιο με χαμηλό επίχρυσο ανάγλυφο. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770 και του 1847. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται ως μια εικόνα που παριστάνει την Είσοδο στην Ιερουσαλήμ σε χρυσό πλαίσιο. Στον κατάλογο του 1904 προστίθεται ότι είναι σε ξύλο και στον κατάλογο του 1949 ότι πρόκειται για εικόνα αγνώστου ζωγράφου.

92. Η εις Άδου κάθοδος

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 59×47,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 101, 104-105

AMI 205

1. Περιγραφή: «Η εις Άδου κάθοδος, ζωγραφική σε ξύλο, πάνω από τη θύρα της πρόθεσης, εσωτερικά».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, πρόθεση, εσωτερικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^Υ.
2. Περιγραφή: «Η εις Άδου κάθοδος στο αλτάρι της πρόθεσης πάνω από τη θύρα».
Θέση: Ναός, πρόθεση, πάνω από τη θύρα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^Γ.

Ο εικονογραφικός τύπος της εις Άδου καθόδου χωρίς τις σαρκοφάγους, τα σπήλαια και τον Άδη. Και η εικόνα αυτή αποδίδεται στον Βενέδικτο Εμποριό, χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο εσωτερικό της πρόθεσης, θέση όπου βρίσκεται και σήμερα.

93. Η Ανάληψη του Χριστού

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 60×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 100-101, 105
AMI 206

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Ανάληψης του Χριστού με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Ανάληψης του Χριστού με πλαίσιο χρυσό, σκαλιστό».

Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάληψη του Χριστού, με πλαίσιο χρυσό, σκαλιστό».

Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^r.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάληψη του Χριστού, με πλαίσιο χρυσό, σκαλιστό».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μαρία Κούγια.

Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 17-18), 230 αριθ. 14.

Η εικόνα παρουσιάζει τα ίδια τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά με την προηγούμενη (αριθ. Κατ. 92), χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και αποδίδεται με μεγάλη πιθανότητα στον Βενέδικτο Εμποριό. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με την Ανάληψη του Χριστού, σε πλαίσιο χρυσό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742 και του 1770 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο. Η πρώτη εγγραφή της στον κατάλογο του 1683 συμφωνεί με τη χρονολόγησή της στις αρχές του 17ου αιώνα.

94. Η Πεντηκοστή

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 58,5×48,20 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 101, 105
AMI 204

1. Περιγραφή: «Η Πεντηκοστή, ζωγραφική σε ξύλο επάνω από την αριστερή θύρα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, πρόθεση, πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^v.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^r.

3. Περιγραφή: «Η Πεντηκοστή».

Θέση: Ναός, πρόθεση, εσωτερικό.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 15), 230 αριθ. 9.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, επάνω από τη θύρα της πρόθεσης, που παριστάνει την Πεντηκοστή».

Θέση: Ναός, πρόθεση, πάνω από τη θύρα.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος της Πεντηκοστής, σύμφωνα με τον οποίο τα πρόσωπα είναι διατεταγμένα σε ημικύκλιο. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και αποδίδεται και αυτή στον Βενέδικτο Εμποριό. Καταγράφεται σε λυτό ευρετήριο χωρίς χρονολογία, ότι βρισκόταν στο εσωτερικό της πρόθεσης, όπου βρίσκεται και σήμερα. Επίσης, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949, ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο και ότι βρισκόταν πάνω από τη θύρα της πρόθεσης.

95. Ιωάννη Απακά: Ο Ναός του Σολομώντος

Πίν. 42

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 38,5×30 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 105-107

AMI 37

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα από μαύρη πέτρα, ο Ναός του Σολομώντος, κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Υλικό: Μαύρη πέτρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ς.

2. Περιγραφή: «Ο Χριστός στο Ναό, ζωγραφική σε μαύρη πέτρα, με πλαίσιο από έβενο μαύρο».

Υλικό: Μαύρη πέτρα.

Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ς.

3. Περιγραφή: «Ο Χριστός στο Ναό, σε πέτρα, με πλαίσιο μαύρο».

Υλικό: Πέτρα.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ς.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ναός του Σολομώντος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ς.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, ο Ναός του Σολομώντος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ς.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ναός του Σολομώντος, ζωγραφική σε πέτρα του Ιωάννη Απακά».

Ζωγράφος: Ιωάννης Απακάς.

Υλικό: Πέτρα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ς.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, που παριστάνει το Ναό του Σολομώντος, έργο του Ιωάννη Απακά (XEIP IEPEOS IΩANNOY AΠAKA)».

Ζωγράφος: Ιωάννης Απακάς.

Υπογραφή: XEIP IEPEOS IΩANNOY AΠAKA.

Υλικό: Πέτρα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ς.

Η εικόνα αυτή είναι ζωγραφισμένη πάνω σε ίασπη. Το θέμα ακολουθεί πιστά τη διήγηση του ευαγγελιστή Λουκά. Παριστάνεται η πόλη της Ιερουσαλήμ και στη μέση κτίριο με θόλο, μέσα στο οποίο εικονίζεται ένθρονος ο Χριστός, ενώ από τα πλάγια έρχονται οι Εβραίοι. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Ιωάννη Απακά, χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 96, 118, 142, 357-360), όπως αναφέρεται και στον κατάλογο του 1659. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1683, του 1742, του 1764, του 1770, του 1904 και του 1949 όπου σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

96. Ιωάννη Απακά: Η Δευτέρα Παρουσία

Πίν. 43

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 39,5×34 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 105-107

AMI 38

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, η Δευτέρα Παρουσία, κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Υλικό: Πέτρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 14.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.6.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ς.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Δευτέρας Παρουσίας, ζωγραφική σε πέτρα, με πλαίσιο από έβενο μαύρο».

Υλικό: Πέτρα.

Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα με πλαίσιο μαύρο, η Κρίση».

Υλικό: Πέτρα.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ι.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, που παριστάνει την Κρίση».

Υλικό: Πέτρα.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ι.

5. Περιγραφή: «Η Κρίση σε λυδία λίθο».

Υλικό: Λυδία λίθος.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε λυδία λίθο, Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ, πλαίσιο χρυσό, έργο υπογεγραμμένο από τον ιερομόναχο Ιωάννη Απακά "ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩ. ΑΠΑΚΑ"».

Ζωγράφος: Ιωάννης Απακάς.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩ. ΑΠΑΚΑ.

Υλικό: Λυδία λίθος.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ι.

Η εικόνα είναι ζωγραφισμένη σε ίαση. Η παράσταση της Δευτέρα Παρουσίας είναι απλή, στο κάτω μέρος φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Ιωάννη Απακά και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Και η εικόνα αυτή προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 118, 142, 357-360), όπως αναφέρεται και στον κατάλογο του 1659. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα της Δευτέρας Παρουσίας, ζωγραφική σε πέτρα με πλαίσιο από έβενο μαύρο. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα με την Κρίση, σε πέτρα και πλαίσιο μαύρο. Η ίδια καταγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1882, ενώ στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως η Κρίση σε λυδία λίθο. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως εικόνα σε λυδία λίθο, η Δευτέρα Παρουσία, με πλαίσιο χρυσό, υπογεγραμμένη από τον ιερέα Ιωάννη Απακά. Οι αρχειακές αυτές μαρτυρίες ταυτίζονται με την εικόνα της Δευτέρας Παρουσίας, του Ιωάννη Απακά που σώζεται στη συλλογή.

97. Άγιος Αντώνιος

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 32×24,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 108

AMI 129

Πίν. 44

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος αβάς, μικρή εικόνα με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ι.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ι.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος αβάς, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ι.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, ο άγιος Αντώνιος».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ι.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος αβάς, με πλαίσιο μαύρο».

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, ο άγιος Αντώνιος, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^f.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ζωγραφική σε ξύλο, ο άγιος Αντώνιος».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Αντώνιο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^f.

8. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος με πλαίσιο μαύρο και χρυσό».
Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό.
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 67), 231 αριθ. 41.

Ο άγιος παριστάνεται μετωπικός μέχρι τους αγκώνες, να κρατάει ανοικτό βιβλίο. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, ως ο άγιος Αντώνιος αβάς, μικρή εικόνα σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742, του 1764, του 1770, του 1882, του 1904 και του 1949. Επίσης, καταγράφεται και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο, ως ο άγιος Αντώνιος τοποθετημένος στο ναό, στο σημείο όπου στέκονταν οι μοναχές. Οι μαρτυρίες αυτές ταυτίζονται με τη μικρών διαστάσεων εικόνα του αγίου Αντωνίου, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα και σώζεται στη συλλογή.

98. Οι Σαράντα Μάρτυρες

Πίν. 45

Τέλη 16ου αιώνα
Διαστάσεις: 36×32,9 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 108-109
ΑΜΙ 39

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Σαράντα».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Σαράντα, χωρίς πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Σαράντα, χωρίς πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^v.

4. Περιγραφή: «Οι Σαράντα Μάρτυρες».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τους Σαράντα Μάρτυρες με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

6. Περιγραφή: «Οι άγιοι Σαράντα σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^v.

7. Περιγραφή: «Οι 40 Μάρτυρες».
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στ. 76), 231 αριθ. 48.

Οι Σαράντα Μάρτυρες παριστάνονται ημίγυμνοι σε τέσσερις σειρές, αριστερά το δημόσιο λουτρό, ψηλά ο Χριστός μέσα σε δόξα τούς ευλογεί, ενώ τα στεφάνια είναι έτοιμα πάνω από τα κεφάλια τους. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με τους άγιους Σαράντα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742, του 1770, του 1847, του

1882, όπου προστίθεται ότι έχει πλαίσιο, του 1904, όπου αναφέρεται ότι είναι σε ξύλο. Επίσης, καταγράφεται σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό. Οι αρχειακές αυτές μαρτυρίες ταυτίζονται με την εικόνα των Σαράντα Μαρτύρων που σώζεται στη συλλογή.

99. Η Βάπτιση του Χριστού

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 33,6×25,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 109

AMI 14

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Βάπτιση του Χριστού, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος της Βάπτισης, με πολλές δυτικές επιδράσεις. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα και τη βρίσκω καταγεγραμμένη μόνο στον κατάλογο του 1742.

100. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 59×45,2 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 110

AMI 11

1. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τη Μεταμόρφωση».

Η εικόνα μιμείται την εικόνα με το ίδιο θέμα του Μιχαήλ Δαμασκηνού, που βρίσκεται στο ιερό (βλ. αριθ. Κατ. 57) και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου σε ξύλο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949, όπου σημειώνεται και το πλαίσιο. Άλλες εγγραφές της εικόνας δεν έχω εντοπίσει.

101. Χριστός Βασιλεύς των Βασιλέων και Μέγας Αρχιερέυς

Πίν. 46

Τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 43,8×56 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 110

AMI 44

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Κύριος, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα Χριστού, στον άμβωνα, με πλαίσιο από ξύλο χρυσό».

Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.

Θέση: Ναός, άμβωνας.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

Ο Χριστός παριστάνεται ένθρονος, με το δεξί του χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει ανοιχτό Ευαγγέλιο. Κάτω εικονίζονται οι ανώνυμοι δωρητές (πατέρας και γιος;) να δέονται γονατιστοί. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον Χριστό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742, του 1764, όπου αναφέρεται και το χρυσό πλαίσιο, του 1770, του 1820, όπου σημειώνεται ότι ήταν στην εκκλησία, στον άμβωνα. Η χρονολόγηση της εικόνας με το ίδιο θέμα που σώζεται στη συλλογή στο 17ο αιώνα την ταυτίζει με την εικόνα που καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683.

102. Η εις Άδου κάθοδος

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 48,5×42,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 111

AMI 35

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Κυρίου από τον Άδη, με διάφορες μορφές αναστημένων, που άφησε στην εκκλησία ο ποτέ Πρόχορος Γιαλούρης».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Πρόχορος Γιαλούρης.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.12.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 23.12.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^τ.

4. Περιγραφή: «Η Ανάσταση του Κυρίου, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα ζωγραφισμένη σε ύφασμα, η Ανάσταση του Κυρίου».

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^τ.

3. Περιγραφή: «Η Ανάσταση του Κυρίου, με πλαίσιο μαύρο, επίχρυσο, παλαιό».

Πλαίσιο: Μαύρο, επίχρυσο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^τ.

6. Περιγραφή: «Η εις Άδου κάθοδος, σε ύφασμα».

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Η εις Άδου κάθοδος, σύμφωνα με το γνωστό εικονογραφικό τύπο, που χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1653 και σύμφωνα με την καταγραφή αυτή είναι δωρεά του Πρόχουρου Γιαλούρη, που είχε δωρίσει και άλλες δύο εικόνες στην εκκλησία, οι οποίες δεν σώζονται (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 439, 440). Η εικόνα αυτή πρέπει να περιλαμβάνεται στο πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής του 1655, όπου αναγράφεται ότι παραδίδονται όλα τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου, ενώ στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με την εις Άδου κάθοδο σε πλαίσιο τοποθετημένη στο ιερό. Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται μια εικόνα με το ίδιο θέμα, όπως και στον κατάλογο του 1904, όπου σημειώνεται ότι είναι σε ύφασμα, καθώς και στον

κατάλογο του 1949. Οι παραπάνω αρχειακές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της εις Άδου καθόδου που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στα τέλη του 16ου αιώνα.

103. Άγιος Αντώνιος

Τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 35×27 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 111

AMI 47

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος». Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος». Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος». Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος». Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος, σε ξύλο χωρίς πλαίσιο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ε.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος με ένδυμα και ραβδί ασκητή, ενώ με το αριστερό του χέρι κρατάει ανοικτό ειλητάριο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφονται δύο εικόνες με θέμα τον άγιο Αντώνιο. Η μία, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, καθώς και στους καταλόγους του 1764 και του 1770, ταυτίζεται με την εικόνα αριθ. Κατ. 97. Η άλλη εικόνα με το ίδιο θέμα, σύμφωνα με την καταγραφή του 1742, φαίνεται ότι εισάγεται για πρώτη φορά το έτος αυτό. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1764 και του 1770, όπου καταγράφονται πάλι δύο εικόνες με θέμα τον άγιο Αντώνιο. Μια εικόνα με θέμα τον άγιο Αντώνιο καταγράφεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους του 1847, του 1898 και του 1904. Οι αρχειακές μαρτυρίες για την ύπαρξη δεύτερης εικόνας με την παράσταση του αγίου Αντωνίου ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου που σώζεται συλλογή και χρονολογείται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα.

104. Η Έγερση του Λαζάρου

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 35,5×55 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 111-112

AMI 46

1. Περιγραφή: «Η Ανάσταση του Λαζάρου». Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Λαζάρου, με μαύρο πλαίσιο». Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Λαζάρου, σε ξύλο με πλαίσιο». Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^Γ.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^Υ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Λαζάρου, με πλαίσιο».

Η γνωστή παράσταση της Έγερσης του Λαζάρου, με τη διαφορά ότι εδώ ο Λάζαρος βγαίνει από τάφο σκαλισμένο στο βράχο, σύμφωνα με την κρητική παράδοση. Το έργο χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με την Έγερση του Λαζάρου. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται και το πλαίσιο.

105. Κεφαλή Παναγίας

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 40,8×33,8 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Ícônes*, σ. 112
ΑΜΙ 40

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τη μορφή της Παναγίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^Υ.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^Υ.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^Υ.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^Υ.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^Υ.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^Υ.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^Υ.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^Υ.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας».
Θέση: Νοσοκομείο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^Υ.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 41^Υ.

Παριστάνεται το κεφάλι της Παναγίας στον τύπο της Ελεούσας. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1615 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τη μορφή της Παναγίας, που παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1628. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1683, του 1898 και του 1904. Οι περιγραφές αυτές ταυτίζονται μάλλον με την εικόνα με το κεφάλι της Παναγίας που σώζεται στη συλλογή, χρονολογείται στο 17ο αιώνα και τεχνολογικά μοιάζει με τα έργα του Εμμανουήλ Λαμπάρδου.

106. Παναγία βρεφοκρατούσα

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 73×55,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 112

AMI 51

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Scoletta.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Scoletta.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^r.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^r.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^v.

Ο γνωστός τύπος της Παναγίας βρεφοκρατούσας με το μικρό Χριστό να στρέφεται προς αυτήν και επάνω τους δύο αρχάγγελους. Χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1647 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε πλαίσιο, στη scoletta. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1648 και από τότε η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1656. Η παρακολούθηση της εγγραφής της εικόνας στους μεταγενέστερους καταλόγους είναι δύσκολη, επειδή υπάρχουν πολλές αναφορές σε εικόνες της Παναγίας. Στους δύο τελευταίους καταλόγους, του 1904 και του 1949, στους οποίους καταγράφονται όλες σχεδόν οι εικόνες, θεώρησα ότι καταγράφεται και η εικόνα αυτή.

107. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

17ος αιώνα

Διαστάσεις: 24,5×55 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 112-113

AMI 121

1. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^v.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου, με πλαίσιο, και πίσω επιγραφή κατεστραμμένη».

Παριστάνεται η Παναγία στο νεκρικό κρεβάτι με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

108. Αγία Αικατερίνη

Πίν. 47

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 54×41,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 113-114

ΑΜΙ 98

1. Περιγραφή: «Η αγία Αικατερίνη με πλαίσιο».
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη, με πλαίσιο σκαλιστό, χρυσό».

Πλαίσιο: Σκαλιστό, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη, με πλαίσιο παλαιό, σκαλιστό, χρυσό».

Πλαίσιο: Παλαιό, σκαλιστό, χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ε.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, χωρίς κορνίζα, που παριστάνει την αγία Αικατερίνη».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ε.

Η αγία παριστάνεται στον τύπο της κρητικής σχολής, όπως εμφανίζεται στα έργα των γνωστότερων ζωγράφων της εποχής, του Γεωργίου Κλόντζα, του Ιερεμιά Παλλαδά, του Εμμανουήλ Λαμπάρδου κ.ά. Η ερμείνα που φοράει η αγία καθώς και τα σύμβολα που κρατάει είναι ιταλικής έμπνευσης. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, ως η αγία Αικατερίνη σε πλαίσιο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1882, του 1904, όπου προστίθεται ότι είναι ζωγραφισμένη σε ξύλο, και στον κατάλογο του 1949, με την ένδειξη ότι βρίσκεται στην Αδελφότητα.

109. Παναγία Φοβερά Προστασία

Τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 45,5×35 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 114

ΑΜΙ 211

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι επεξεργασμένο με αργύρωμα, και διάφορες πέτρες και πέρλες».

Επένδυση: Από ασήμι επεξεργασμένο με αργύρωμα και διάφορες πέτρες και πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, αριστερή λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σκεπασμένη με ασήμι και διάδημα χρυσό, την προσέφεραν οι αδελφοί Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης σε ανάμνηση του αποθανόντος Σπυρίδωνος».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητές: Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης.

Επένδυση: Από ασήμι και χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^ο.

των αδελφών Αλεξάνδρου και Βασιλείου Γιαννιώτη και της χήρας του Σπύρου Γιαννιώτη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητές: Αλέξανδρος και Βασίλειος Γιαννιώτης και η χήρα του Σπύρου Γιαννιώτη.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, αριστερή λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σκεπασμένη με ασήμι, με πλαίσιο χρυσό, προσφορά

Ο εικονογραφικός τύπος της Παναγίας με τον Χριστό βρέφος, που κοιτάει προς τα σύμβολα του Πάθους. Χρονολογείται στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα. Η αργυρή επένδυση είναι του 19ου αιώνα. Στο πίσω μέρος φέρει επιγραφή, ότι είναι αφιέρωμα των αδελφών Αλεξάνδρου και Βασιλείου Γιαννιώτη, σε ανάμνηση του Σπύρου Γιαννιώτη, όπως σημειώνεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Πρώτη μνεία της εικόνας γίνεται στον κατάλογο του 1847 με την ένδειξη ότι είχε επένδυση από ασήμι και ήταν τοποθετημένη στη λειψανοθήκη του ιερού.

110. Η Γέννηση της Θεοτόκου

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 60×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 114

AMI 210

1. Περιγραφή: «Η Γέννηση της Παναγίας».

Θέση: Ναός, διακονικό, εσωτερικό πάνω από τη θύρα.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στίχ. 20), 230 αριθ. 17.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή που παριστάνει τη γέννηση της Παναγίας».

Θέση: Ναός, διακονικό, εσωτερικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ο.

Ο γνωστός τύπος της Γέννησης της Θεοτόκου, όπως διαμορφώθηκε το 16ο αιώνα. Πρόκειται για επαρχιακό έργο των αρχών του 17ου αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται σε λιτό ευρετήριο χωρίς χρονολογία, με την ένδειξη ότι βρισκόταν πάνω από τη θύρα του διακονικού, στο εσωτερικό, πληροφορία που επιβεβαιώνεται και από τον κατάλογο του 1949. Η εικόνα βρίσκεται στην ίδια θέση και σήμερα.

111. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 32,2×37,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 115

AMI 15

1. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Παναγίας».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Παναγίας».

Θέση: Ναός.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Παναγίας σε ξύλο, με πλαίσιο».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

5. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική οβάλ αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει την Κοίμηση (ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ)».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

Η εικόνα είναι ζωγραφισμένη σε ωοειδές σχήμα και είναι ημιτελής, με περίτεχνη κορνίζα βενετσιάνικης τεχνικής. Σύμφωνα με τις αρχειακές πληροφορίες, μια εικόνα με την Κοίμηση της Θεοτόκου σε πλαίσιο καταγράφεται στον κατάλογο του 1742. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1770, του 1882, του 1904 και του 1949 — στον τελευταίο σημειώνεται το σχήμα της και το θέμα της και στα ελληνικά.

112. Μη μου άπτου

Πίν. 48

Δεύτερο μισό 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 84×73 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 115-117

AMI 12

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Χριστού και της Μαγδαληνής, pittura greca, που ονομάζεται “Μη μου άπτου”».
Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Χριστού και της Μαγδαληνής, pittura greca, που ονομάζεται “Μη μου άπτου”».
Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη του Κυρίου με τη Μαγδαληνή».
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ο.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Κυρίου εμφανιζόμενου στη Μαγδαληνή, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ο.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος και η Μαγδαληνή, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ο.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Κυρίου και της Μαγδαληνής, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ο.

11. Περιγραφή: «Ο Κύριος και η Μαγδαληνή σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

12. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, ο Κύριος και η Μαγδαληνή σε ξύλο, με πλαίσιο μαύρο». Ζωγράφος: Άγνωστος. Υλικό: Ξύλο. Πλαίσιο: Μαύρο. Θέση: Scoletta. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

13. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα που ονομάζεται “Μη μου άπτου”, alla greca, με πλαίσιο από έβανο». Τεχνοτροπία: Alla greca. Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβανο). Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου. Ευρετήριο: Αριθ. 61. Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 225 (στίχ. 3), 226 αριθ. 1.15.

Στην εικόνα αυτή ο Χριστός εμφανίζεται στον κήπο, μπροστά στη Μαρία τη Μαγδαληνή, μετά την Ανάσταση. Ο Χριστός όρθιος στρέφεται ελαφρά προς τη Μαγδαληνή, προς την οποία σηκώνει το δεξί του χέρι απαγορεύοντάς της να τον αγγίξει. Η Μαγδαληνή, γονατιστή, με τα ξανθά της μαλλιά απλωμένα στους ώμους, φοράει φαρδιά κόκκινη κάπα. Στο βάθος, μέσα σε σπηλιά, παριστάνεται μια σαρκοφάγος, ο Άγιος Τάφος, σύμφωνα με επιγραφή. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1647 ως *pittura greca*, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην οικία του αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού. Η αναφορά αυτή επαναλαμβάνεται και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο καθώς και στον κατάλογο του 1648. Από τότε η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1656. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται ως μια εικόνα μεγάλη του Κυρίου με τη Μαγδαληνή και στον κατάλογο του 1742 ως μια εικόνα του Κυρίου που εμφανίζεται στη Μαγδαληνή, σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770, όπου προστίθεται ότι βρισκόταν στο ναό, του 1904 και του 1949, ως ζωγραφική αγνώστου, ο Κύριος και η Μαγδαληνή σε ξύλο με πλαίσιο μαύρο, που τώρα έχει μεταφερθεί στη scoletta. Η συχνή αναφορά της εικόνας στους καταλόγους, με τον ίδιο περίπου τρόπο, η πληροφορία ότι πρόκειται για το γνωστό θέμα «Μη μου άπτου», η αναφορά στην τεχνοτροπία της (*pittura greca*) την ταυτίζουν με την εικόνα του Χριστού με τη Μαρία Μαγδαληνή («Μη μου άπτου») που σώζεται στη συλλογή.

113. Η Φιλοξενία του Αβραάμ

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 58×172 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 117-118 AMI 203

1. Περιγραφή: «Ο δείπνος των τριών αγγέλων ενωμένων με την Παναγία και τον άγιο Ιωάννη, ζωγραφική σε ύφασμα με πλαίσιο». Υλικό: Ύφασμα. Πλαίσιο. Θέση: Ναός, πρόθεση, εσωτερικό πάνω από τη θύρα. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε ύφασμα, που παριστάνει τους τρεις αγγέλους ενωμένους με την Παναγία, σε πλαίσιο». Υλικό: Ύφασμα. Πλαίσιο. Θέση: Ναός, πρόθεση, εσωτερικό πάνω από τη θύρα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^ν.

Πρόκειται για ελαιογραφία σε ύφασμα. Τρεις άγγελοι είναι καθισμένοι γύρω από ένα τετράγωνο τραπέζι, ενώ ο Αβραάμ και η Σάρα σπεύδουν κοντά τους. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και βρίσκεται πάνω από τη θύρα της πρόθεσης, εσωτερικά. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται μια εικόνα σε ύφασμα, ο δείπνος των τριών αγγέλων με την Παναγία και τον Ιωάννη, που ήταν τοποθετημένη στο

εσωτερικό του τέμπλου πάνω από τη θύρα της πρόθεσης. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1949, χωρίς αναφορά στον Ιωάννη. Οι εγγραφές αυτές θα πρέπει να αφορούν την εικόνα με τη Φιλοξενία του Αβραάμ, στις οποίες οι γραφείς αντί του Αβραάμ και της Σάρας αναφέρουν την Παναγία και τον Ιωάννη, προφανώς από λάθος ταύτιση.

114. Η Θυσία του Αβραάμ

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 59×172 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 118

AMI 207

1. Περιγραφή: «Η Θυσία του Αβραάμ σε ύφασμα με πλαίσιο».

Υλικό: Ύφασμα.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, διακονικό, εσωτερικό πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^τ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ύφασμα που παριστάνει τη Θυσία του Αβραάμ».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Ναός, διακονικό, εσωτερικό πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^τ.

Παριστάνεται η στιγμή κατά την οποία ο Αβραάμ ετοιμάζεται να θυσιάσει τον Ισαάκ. Είναι ελαιογραφία σε ύφασμα και βρίσκεται πάνω από τη θύρα του διακονικού, στην εσωτερική πλευρά. Τη βρίσκω καταγεγραμμένη μόνο στον κατάλογο του 1904, ως η Θυσία του Αβραάμ σε ύφασμα με πλαίσιο, και την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ιερό πάνω από τη θύρα του διακονικού, στο εσωτερικό. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1949.

115. Αρχάγγελος Μιχαήλ

Τέλη 16ου αιώνα

Διαστάσεις: 62,5×47,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 119

AMI 217

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Μιχαήλ αρχάγγελος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, διακονικό, πάνω από τη θύρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^τ.

2. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ».

Θέση: Ναός, διακονικό, πάνω από τη θύρα.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στίχ. 21), 230 αριθ. 18.

Παριστάνεται ο αρχάγγελος Μιχαήλ με στρατιωτική στολή, φτερωτός, να κρατάει με το δεξί του χέρι σπαθί και με το αριστερό κλειστό ειλητάριο. Η εικόνα καταγράφεται σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο και στον κατάλογο του 1904 με την ένδειξη και στα δύο ότι βρισκόταν πάνω από τη θύρα του διακονικού, θέση στην οποία βρίσκεται και σήμερα.

116. Άγιος Γεώργιος έφιππος

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 82,5×65,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 119

AMI 19

Πίν. 49

Περιγραφή: «Ένας άγιος Γεώργιος που βρίσκεται πάνω από την πόρτα του λιθόστρωτου». Θέση: Πάνω από την πόρτα του λιθόστρωτου. Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528. Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ρ. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175

Παριστάνεται ο άγιος Γεώργιος έφιππος, με στρατιωτική στολή, να σκοτώνει το δράκοντα, που τυλίγει την ουρά του στο πόδι του αλόγου. Στο φτερό του θηρίου είναι ζωγραφισμένο το οικόσημο του άγνωστου δωρητή. Η εικόνα χρονολογείται στο 15ο με 16ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1528, με την ένδειξη ότι βρισκόταν πάνω από την πόρτα του λιθόστρωτου (προφανώς πρόκειται για λιθόστρωτο που θα οδηγούσε προς το συγκρότημα των κτιρίων τα οποία αποτελούσαν το Campo dei Greci).

117. Άγιοι Νικόλαος και Γεώργιος

Πίν. 50

Πρώτο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 58,5×41 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 120

AMI 43

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Γεώργιος και Νικόλαος σε πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Νικόλαος και Γεώργιος, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τους αγίους Γεώργιο και Νικόλαο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Εικονίζονται οι δύο προστάτες της Αδελφότητας και της εκκλησίας, ο άγιος Νικόλαος όρθιος, μετωπικός και ο άγιος Γεώργιος έφιππος. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα των αγίων Γεωργίου και Νικολάου με χρυσό πλαίσιο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Οι αρχειακές μαρτυρίες ταυτίζονται με την εικόνα των δύο προστατών της Αδελφότητας και της εκκλησίας, του αγίου Νικολάου και του αγίου Γεωργίου, που σώζεται στη συλλογή.

118. Άγιος Γεώργιος έφιππος

Πρώτο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 28,2×21 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 120

AMI 52

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος και τα θαύματά του, δωρεά του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.7.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 11.7.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ρ.

Πλαίσιο: Σκαλιστό

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος και τα θαύματά του, πλαίσιο σκαλιστό».

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο». Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, σε ξύλο, ο άγιος Γεώργιος». Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 55^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου».

Θέση: Ναός, στην πρόσοψη του γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ν.

Εικονίζεται ο άγιος έφιππος να σκοτώνει το δράκοντα, που τυλίγει την ουρά του στο πόδι του αλόγου. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα. Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1659, και η εικόνα αυτή προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη (εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 142, 357-360). Μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο έφιππο σε πλαίσιο καταγράφεται στον κατάλογο του 1683, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ιερό. Στους καταλόγους του 1742 και του 1764 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο έφιππο, σε πλαίσιο. Παρόμοια περιγραφή εικόνας με θέμα τον άγιο Γεώργιο έφιππο σε ξύλο αναφέρεται στον κατάλογο του 1770, ενώ στον κατάλογο του 1820 σημειώνεται ότι η εικόνα έχει μεταφερθεί από το ιερό στην πρόσοψη του γυναικωνίτη. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Γεωργίου έφιππου που σώζεται στη συλλογή, χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα και προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη.

119. Παναγία βρεφοκρατούσα, Πρόδρομος και αγία

Πίν. 51

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 49,5×81,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 120

ΑΜΙ 131

Περιγραφή: «Μια εικόνα ορθογώνια, η Παναγία βρεφοκρατούσα και δεξιά ένας άγιος και αριστερά μια αγία».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Η Παναγία παριστάνεται μέχρι τη μέση με το θείο βρέφος στην αγκαλιά, δεξιά της ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος και αριστερά μια αγία νέα και ξανθιά, με φοίνικα στο χέρι, που πιθανώς ταυτίζεται με την αγία Αγάθη. Η εικόνα, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα, καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1949, ως μια εικόνα ορθογώνια με την Παναγία βρεφοκρατούσα, δεξιά έναν άγιο και αριστερά μια αγία, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα, στην αίθουσα συνεδριάσεων.

120. Η Αποκαθήλωση

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 57,7×76 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 121

ΑΜΙ 138

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε ξύλο με την Αποκαθήλωση του Χριστού».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε ξύλο, η Αποκαθήλωση του Χριστού».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 55'.

3. Περιγραφή: «Η Αποκαθήλωση με πλαίσιο ζωγραφιστό».

Πλαίσιο: Ζωγραφιστό.

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6'

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8'.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση του Χριστού, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12'.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο που παριστάνει την Αποκαθήλωση του Χριστού, με τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο και τον άγιο Ιωσήφ, αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60'.

Η Παναγία καθισμένη σε βράχο κρατάει με τα δύο χέρια της πάνω στα γόνατα τον Χριστό νεκρό. Οι μορφές του Νικόδημου και του Ιωσήφ, που φαίνονται δεξιά και αριστερά, είναι μεταγενέστερες προσθήκες. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742, ως μια εικόνα σε ξύλο με την Αποκαθήλωση του Χριστού, που βρισκόταν στο μοναστήρι. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται το 1770, ενώ στον κατάλογο του 1847 προστίθεται ότι είχε πλαίσιο ζωγραφιστό και είχε μεταφερθεί στο Κολέγιο Φλαγγίνη, αφού η γυναικεία μονή είχε πάψει να λειτουργεί από το 1829 (βλ. Κούκκου, *Ορθόδοξος μονή*). Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα με την Αποκαθήλωση, χωρίς άλλα στοιχεία. Η ίδια εικόνα καταγράφεται στον κατάλογο του 1904, ως η Αποκαθήλωση του Χριστού, ζωγραφική σε ξύλο, καθώς και στον κατάλογο του 1949, όπου αναφέρονται και οι άγιοι Ιωάννης ο Θεολόγος και Ιωσήφ σε πλαίσιο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα της Αποκαθήλωσης που σώζεται στη συλλογή, χρονολογείται στο 16ο αιώνα και βρίσκεται και σήμερα στην ίδια θέση.

121. Η Άκρα Ταπείνωση

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 18,5×18,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 121

AMI 174

Περιγραφή: «Μια εικόνα κυκλική, με πλαίσιο, που παριστάνει το “Ίδε ο Άνθρωπος”».

Θέση: Ναϊσκος πρώην γυναικείας μονής.

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72'.

Εικόνα σε σχήμα κυκλικό, στην οποία παριστάνεται ο Χριστός νεκρός, όρθιος μπροστά από μια σαρκοφάγο. Πίσω του, τα σύμβολα του Πάθους. Το έργο χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα. Εικόνα κυκλικού σχήματος με θέμα το “Ίδε ο Άνθρωπος” καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1955.

122. Παναγία Οδηγήτρια

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 29,5×23 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 122

AMI 225

Πίν. 52

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, στολισμένη με πολλά μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια, την έστειλε ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1606.

Ευρετήριο: Αριθ. 29. Χρονολογία: 20.4.1606.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 18^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, στολισμένη με πολλά μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια, την έστειλε ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 1607.

Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, η Παναγία βρεφοκρατούσα, που την έστειλε ο Μιχάλης Βοϊμόντα, στολισμένη με πολλά μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μιχάλης Βοϊμόντα.

Επένδυση: Μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.

Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, η Παναγία βρεφοκρατούσα, στολισμένη με μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια, την έστειλε ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 1611.

Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, η Παναγία βρεφοκρατούσα, στολισμένη με μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια, την έστειλε ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Μαργαριτάρια και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.

Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^ε.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με την επένδυσή της από επιχρυσωμένο ασήμι και φυλλάματα γύρω και σμάλτα με επτά ροζέτες και επτά πέρλες επάνω, και μια ημισέληνο χρυσή με δεκαεπτά [πέτρες] και μια μεγάλη στρογγυλή χοντρή πέπλα και άλλες τρεις πέρλες και διάφορες ψεύτικες πέρλες, με το σκέπασμά της από ύφασμα δαμασκηνό με ένα σταυρό επάνω, την οποία εικόνα έστειλε ως δώρο ο εκλαμπρότατος κύριος Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.

Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ε.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με την επένδυσή της από επιχρυσωμένο ασήμι και φυλλάματα γύρω και σμάλτα με επτά ροζέτες και επτά πέρλες επάνω, και μια ημισέληνο χρυσή με δεκαεπτά [πέτρες] και μια μεγάλη στρογγυλή χοντρή πέπλα και άλλες τρεις πέρλες και διάφορες ψεύτικες πέρλες, με το σκέπασμά της από ύφασμα δαμασκηνό με ένα σταυρό επάνω, την οποία εικόνα έστειλε ως δώρο ο εκλαμπρότατος κύριος Μιχάλη Βοϊμόντα».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μιχάλη Βοϊμόντα.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι και πολύτιμα πετράδια.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.

Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ε.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.

Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ε.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.

Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ε.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.

Ευρετήριο: Αριθ. 44. Χρονολογία: 3.12.1623.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^ε.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1624.

Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1624.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^ε.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.

Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^ε.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.

Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ο.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.

Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ο.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.

Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ο.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.

Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^ο.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.

Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 53^ο.

18. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι φιλιγκράν και σμάλτα και πολύτιμες πέτρες, που φυλάσσεται στη λειψανοθήκη στην εκκλησία».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι φιλιγκράν, σμάλτο, πολύτιμες πέτρες και πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ο.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ο.

20. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, σκεπασμένη με φιλιγκράν χρυσό, σμάλτα, με κορώνα και διάφορες πέρλες».

Επένδυση: Από φιλιγκράν χρυσό, σμάλτο, πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 9^ο.

21. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, σκεπασμένη με φιλιγκράν χρυσό, σμάλτα, με κορώνα και διάφορες πέρλες».

Επένδυση: Από φιλιγκράν χρυσό, σμάλτο, πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 30^ο.

22. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, σκεπασμένη με φιλιγκράν χρυσό, σμάλτα, με κορώνα και διάφορες πέρλες».

Επένδυση: Από φιλιγκράν χρυσό, σμάλτο, πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^ο.

23. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και κορώνες και πέτρες, μία από χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι και πέτρες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

24. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι φιλιγκράν και διάφορες πέτρες και πέρλες».

Επένδυση: Από ασήμι φιλιγκράν και διάφορες πέτρες και πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ο.

25. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι φιλιγκράν και κορνίζα από ξύλο χρυσό».

Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.

Επένδυση: Από ασήμι φιλιγκράν.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ο.

26. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με φιλιγκράν, πέτρες και πέρλες διάφορες».

Επένδυση: Από φιλιγκράν, πέτρες και πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^ο.

27. Περιγραφή: «Παναγία η Οδηγήτρια με επένδυση από ασήμι επιχρυσωμένο και φιλιγκράν και διάφορες πολύτιμες πέτρες και πέρλες».

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο, φιλιγκράν, πέτρες και πέρλες.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στίχ. 107-114), 231 αριθ. 71.

Η εικόνα αυτή με την Παναγία Οδηγήτρια ανήκει στη ρωσική τέχνη του 16ου αιώνα, όπως και η πλούσια με πολύτιμους λίθους αργυρόχρυση επένδυσή της. Στο πίσω μέρος φέρει αφιερωτική επιγραφή (1605) στα ελληνικά σύμφωνα με την οποία πρόκειται για αφιέρωμα του Νικολάου Πετράσκου, γιου του ηγεμόνα της Βλαχίας Μιχαήλ του Γενναίου, στο ναό του Αγίου Γεωργίου. Η πρώτη καταγραφή της εικόνας γίνεται στον κατάλογο του 1606, με την αναφορά ότι είναι δωρεά του γιου του Μιχαήλ Βοϊμόντα (για το δωρητή της εικόνας, Νικόλαο Πετράσκου, βλ. Κυριακού, Ο γιος του Μιχαήλ του Γενναίου), και ότι φέρει πολύτιμη αργυρόχρυση επένδυση. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους, έως και το 1904. Από το 1764, αναφέρεται ότι η εικόνα φυλάσσεται στη λειψανοθήκη του ιερού, θέση που διατήρησε έως και το 1904. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται και με την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας που καταγράφεται σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στη λειψανοθήκη του ιερού.

123. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Ρίζα Ιεσσαί

Πίν. 53

1644

Διαστάσεις: 184×126,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 130-131

AMI 69

1. Περιγραφή: «Ρίζα Ιεσσαί, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε.

Υπογραφή: ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΜΔ.

Χρονολογία εικόνας: 1644.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική μεγάλη σε πλαίσιο του Εμμανουήλ Τζάνε, έτος 1644, που παριστάνει τη Ρίζα του Ιεσσαί (ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΜΔ)».

Ο Ιωακείμ και η Άννα όρθιοι στρέφονται προς τη μικρή Παρθένο, που στέκεται ανάμεσά τους πατώντας σε δέντρο, το οποίο βγαίνει από το σώμα του ξαπλωμένου γηραιού Ιεσσαί. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1644. Την εικόνα με την περιγραφή του θέματος και την αναφορά ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Τζάνε τη βρισκω καταγεγραμμένη στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Στον τελευταίο σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου στα ελληνικά και η χρονολογία.

124. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ανδρέας

Πίν. 54

1658

Διαστάσεις: 52×44,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 131

AMI 72

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος, που άφησε κάποιος Ανδρέας Χαλκιόπουλος».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Ανδρέας Χαλκιόπουλος.

Χρονολογία εισαγωγής: 14.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.6.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος σε ξύλο, σε πλαίσιο, που άφησε ο ποτέ Ανδρέας Χαλκιάπουλος».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Ανδρέας Χαλκιάπουλος.

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ο.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ανδρέα απόστολο, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε 1658 (Ο ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ. ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΝΗ)».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε.

Υπογραφή: ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΝΗ.

Χρονολογία εικόνας: 1658.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ο.

Ο άγιος Ανδρέας κάθεται σε θρόνο χρυσό, με το αριστερό του χέρι κρατάει ανοικτό ειλητήριο και με το δεξί δείχνει ψηλά, δεξιά, τον Χριστό που βγαίνει μέσα από σύννεφα. Ο Χριστός ευλογεί με το δεξί του χέρι, ενώ με το αριστερό κρατάει ανοικτό βιβλίο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1658. Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1659, την εικόνα χάρισε στην εκκλησία ο Ανδρέας Χαλκιάπουλος, που όπως αναφέρεται και στον κατάλογο του 1700 εξελέγη πρόεδρος του Συμβουλίου το 1658. Στον ίδιο κατάλογο αναφέρεται ότι η εικόνα είναι ζωγραφισμένη σε ξύλο μέσα σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου προστίθεται ότι είναι έργο του Εμμανουήλ Τζάνε και η χρονολογία της, 1658, καθώς και η υπογραφή του ζωγράφου στα ελληνικά.

125. Άγιος Αλύπιος

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 29×21,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 131-132

AMI 84

Πίν. 55

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αλύπιος με πλαίσιο μαύρο, δώρο του παπά Εμμανουήλ Τζάνε του λεγομένου Μπουνιαλή, τωρινού εφημέριου της εκκλησίας και έγινε αποδεκτό από τον Ιάκωβο Χαλκιάπουλο, πρόεδρο, τον Πάνο Μίχο, γοβερνατόρο και τον Μιχαήλ Λιμπονά, αβικάριο».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 16.3.1660.

Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 16.3.1660.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ο.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 102. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος, με πλαίσιο μαύρο».

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

8. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Αλύπιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση, μετωπικός πάνω σε στύλο, με τα χέρια σε προσευχή, μεταξύ δύο αγγέλων που κρατούν το σκεύος με τη θεία κοινωνία. Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Το έργο δεν φέρει υπογραφή, αλλά όλα τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά του, το γεγονός ότι ο Εμμανουήλ Τζάνες έχει απεικονίσει πολλές φορές τον άγιο Αλύπιο, καθώς και η αναφορά στον κατάλογο του 1660 ότι την εικόνα αυτή δώρισε στην εκκλησία ο ιερέας Εμμανουήλ Τζάνες, πείθουν ότι πρόκειται για έργο του Εμμανουήλ Τζάνε. Εκτός από τον κατάλογο του 1660, μια εικόνα με τον άγιο Αλύπιο καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους έως και το 1949, όπου σημειώνεται ότι βρισκόταν στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Αλυπίου του Εμμανουήλ Τζάνε, που σώζεται στη συλλογή.

126. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος 1663

Πίν. 56

Διαστάσεις: 27×32,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 132-133

AMI 71

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, που άφησε ο ποτέ Δημήτριος Φιλίππου».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππου.

Θέση: Scoletta

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης (ΓΡΑΦΕΥΣ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΚΟΣ), σε ξύλο, έργο του Τζάνε του 1663».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.

Χρονολογία εικόνας: 1663.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

5. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε 1663 (Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΥΣ Ο ΤΖΑΝΕΣ ΕΠΟΙΕΙ ΑΧΕΓ.)».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.

Υπογραφή: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΥΣ Ο ΤΖΑΝΕΣ ΕΠΟΙΕΙ ΑΧΕΓ.

Χρονολογία εικόνας: 1663.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Ο άγιος Ιωάννης, καθισμένος μπροστά σε σπήλαιο, γράφει σε ανοικτό βιβλίο. Στην κορυφή του βράχου, το μοναστήρι και δύο άγγελοι που περιβάλλονται από σύννεφα και δείχνουν στο συγγραφέα το όραμα: πάνω σε σκάλα που ακουμπάει στον ουρανό, οι μοναχοί προσπαθούν να φτάσουν στον Χριστό, ενώ πίσω από τη σκάλα πολυάριθμοι δαίμονες αρπάζουν τους λιγότερο ανθεκτικούς και τους ρίχνουν στο στό-

μα του δράκοντα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1663. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683, με την αναφορά ότι είναι κληροδότημα του Δημητρίου Φιλίππη, ο οποίος, σύμφωνα με τη διαθήκη του, άφησε στην εκκλησία και άλλες εικόνες (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 164, 186, 628). Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1770, του 1847, του 1904, ως ο άγιος Ιωάννης (*ΓΡΑΦΕΥΣ ΤΟΥ ΚΛΥΜΑΚΟΣ*) σε ξύλο, έργο του Τζάνε το 1663, καθώς και στον κατάλογο του 1949, όπου σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

127. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Βασίλειος

Πίν. 57

1667

Διαστάσεις: 65,9×48,3 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 133

AMI 73

1. Περιγραφή: «Άγιος Βασίλειος με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ε.

Πλαίσιο: Εγχάρακτο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Βασίλειος με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Βασίλειος, με πλαίσιο σκέτο, εγχάρακτο».

Πλαίσιο: Εγχάρακτο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Βασίλειος, με πλαίσιο σκέτο, εγχάρακτο».

Πλαίσιο: Εγχάρακτο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

6. Περιγραφή: «Ο άγιος Βασίλειος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

Ο άγιος Βασίλειος παρίστανεται με αρχιερατικά άμφια, καθισμένος σε θρόνο χρυσό που στηρίζεται σε δύο φτερωτές σειρήνες. Στο επιγονάτιο είναι ζωγραφισμένη η Περιτομή του Χριστού. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και χρονολογία 1667. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Βασίλειο σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1742, του 1764, του 1770, του 1847 και του 1904. Η πρώτη εγγραφή της εικόνας συμπίπτει με τη χρονολόγηση της σωζόμενης στη συλλογή εικόνας.

128. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Ο Επιτάφιος

1677

Διαστάσεις: 56,5×116,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 134

AMI 227

1. Περιγραφή: «Ένας Επιτάφιος σε ξύλο ζωγραφιστό, ο Κύριός μας, η Παναγία, ο άγιος Ιωάννης, με το μικρό μήνιμα του σκαλιστό, χρυσό».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Επιταφίου μέσα σε θήκη από γυαλί».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Επιταφίου μέσα σε θήκη σκεπασμένη από γυαλί».
Θέση: Ναός, διακονικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 2^η.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Επιτάφιος Θρήνος, ζωγραφική πάνω στο ξύλο, ελαφρά κομμένο στις φιογύρες, που είναι χαραγμένες χωρίς βάθος, εκτός από κάτω στα πόδια, τα δύο πρόσωπα του Ιωσήφ και του Νικόδημου, που υποβασιάζουν το σώμα του Χριστού στην Αγία Σινδόνη και πίσω προεξέχει η Θεοτόκος που θρηνεί. Αυτό είναι το αριστούργημα του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε από το Ρέθυμνο, που έγινε το 1677. Αυτός ο Επιτάφιος φυλάσσεται σε θήκη από γυαλί με πρόσφατη κορνίζα».
Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.
Χρονολογία εικόνας: 1677.
Υλικό: Ξύλο.

Εικόνα αμφιπρόσωπη, κομμένη στα περιγράμματα των παραστάσεων. Ο Νικόδημος και ο Ιωσήφ κρατούν τον Χριστό και στο κέντρο η Θεοτόκος. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1677: *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΟΖ*. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742 με το κουβούκλιό της από χρυσό, και στον κατάλογο του 1898 αναφέρεται ότι βρίσκεται μέσα σε γυάλινη θήκη στο αλτάρι του διακονικού, όπου φυλάσσεται και σήμερα. Την εικόνα αυτή, μέσα στο κουβούκλιό της, χρησιμοποιούσαν στη λιτανεία του Μεγάλου Σαββάτου. Η εικόνα καταγράφεται με τον ίδιο τρόπο στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

Πλαίσιο και θήκη με γυαλί.
Θέση: Ναός, διακονικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 30^η.

5. Περιγραφή: «Μια βιτρίνα που περιέχει τον πολύτιμο Επιτάφιο του Εμμανουήλ Τζάνε, *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΟΖ* 1677».
Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες Μπουνιαλής.
Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΑΧΟΖ*.
Χρονολογία εικόνας: 1677.
Θέση: Ναός, διακονικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^η.

129. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής: Άγιος Ευθύμιος 1682

Πίν. 58

Διαστάσεις: 51,2×31 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 135
ΑΜΙ 74

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ευθύμιος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^η.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ευθύμιος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^η.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ευθύμιος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^η.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Ευθύμιος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^η.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Ευθύμιος σε ξύλο, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε ΑΧΠΒ (= 1682)».
Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.
Χρονολογία εικόνας: 1682.
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^η.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ευθύμιο, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε 1682 (*ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ*)».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.
Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΒ*.
Χρονολογία εικόνας: 1682.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος, με μακριά γενιάδα που φτάνει έως τους μηρούς· με το δεξί χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει ράβδο των μοναχών και ανοικτό ειλητάριο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1682. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1742, ως εικόνα με τον άγιο Ευθύμιο σε πλαίσιο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1770, του 1847, του 1882 και του 1904, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για εικόνα σε ξύλο, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε του 1682, όπως και στον κατάλογο του 1949, όπου σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου στα ελληνικά.

130. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος

Πίν. 59

1683

Διαστάσεις: 50,5×43,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 135-136

ΑΜΙ 75

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με κορνίζα, που παριστάνει τον άγιο Ιάκωβο, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε 1683, αφιέρωμα του δούλου του Θεού Ιάκωβου Τζαντήρι, και στα ελληνικά φέρει τις ακόλουθες επιγραφές: *Ο ΑΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ. ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΓ. ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΤΖΑΝΤΗΡΙ*. Κάτω, ο Τζαντήρις γονατιστός προσεύχεται».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΠΓ*.

Χρονολογία εικόνας: 1683.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιάκωβος Τζαντήρις.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.4.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος σε ξύλο, έργο του Τζάνε ΑΧΠΓ', αφιέρωση του Ιάκωβου Τζαντήρι».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνες.

Χρονολογία εικόνας: 1683.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιάκωβος Τζαντήρις.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ο άγιος με επισκοπική στολή, καθισμένος σε χρυσό θρόνο, κρατάει με το αριστερό του χέρι ανοικτό βιβλίο, ενώ με το δεξί δείχνει την Παναγία, που παριστάνεται ψηλά με το μικρό Χριστό στα χέρια να κρατάει ανοικτό ειλητάριο. Στην άλλη γωνία, παριστάνεται ο Ιωσήφ, ο πατέρας του Ιακώβου. Κάτω αριστερά εικονίζεται ο δωρητής Ιάκωβος Τζαντήρις. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε, χρονολογία 1683, και πάνω από το κεφάλι του δωρητή αφιερωτική επιγραφή: *ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΤΖΑΝΤΗΡΙ*. Για πρώτη φορά, η εικόνα καταγράφεται στον κατάλογο του 1847, ως ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος. Η ίδια εικόνα σε πλαίσιο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην είσοδο της Αδελφότητας, καταγράφεται και στον κατάλογο του 1882. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος σε ξύλο, έργο του Τζάνε, το 1683, με αφιέρωση του Ιάκωβου Τζαντήρι, όπως και στον κατάλογο του 1949, όπου συμπληρώνεται ότι είχε πλαίσιο και σημειώνονται η υπογραφή του ζωγράφου και η αφιερωτική επιγραφή.

131. Η Ψηλάφηση του Θωμά

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 78×60 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 136-137

AMI 80

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Θωμάς, με πλαίσιο χρυσό, διαθήκη Μαρίας Καγιάνη, χήρας του ποτέ Ανδρέα Χαλκιόπουλο από το Ρέθυμνο, 1698, Απριλίου 6». Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάνη. Πλαίσιο: Χρυσό. Χρονολογία εισαγωγής: 6.4.1698. Αρχειακή πηγή: Registro 217, φ. 163^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Θωμάς, με πλαίσιο,

αγνώστου. Κληροδότημα της Μαρίας Καγιάνη, χήρας του Ανδρέα Χαλκιόπουλο με διαθήκη 21 Απριλίου 1698 (τέχνη του Τζάνε)».

Ζωγράφος: Αποδίδεται στον Εμμανουήλ Τζάνε.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάνη.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Η σύνθεση ακολουθεί τον κρητικό εικονογραφικό τύπο του 16ου αιώνα. Στο κάτω μέρος της εικόνας διακρίνονται ίχνη της υπογραφής του ζωγράφου. Το έργο αποδίδεται στον Εμμανουήλ Τζάνε και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Η εικόνα αυτή, καθώς και άλλες (αριθ. Κατ. 132, 133, 134, 135) προέρχονται από το κληροδότημα που άφησε η Μαρία Καγιάνη, χήρα του ποτέ Ανδρέα Χαλκιόπουλου από το Ρέθυμνο το 1698, όπως αναφέρεται στο βιβλίο *Διαθηκών* (Reg. 217). Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Θωμά σε πλαίσιο, με την πληροφορία ότι προέρχεται από το παραπάνω κληροδότημα.

132. Το Χαίρε των Μυροφόρων

Δεύτερο μισό του 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 81×64 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 136-138

AMI 79

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του Χριστού, που εμφανίστηκε στις Μαρίες, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος με τις Μαρίες».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τις Μαρίες».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο χαιρετισμός στον Κύριο από τις Μαρίες, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ν.

5. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει τις Μυροφόρες, κληροδότημα της ίδιας αυτής Καγιάνη».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάνη.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Παριστάνεται ο Ιησούς στο μέσον της σύνθεσης, με χρυσά ρούχα, να ευλογεί τις δύο Μαρίες, αριστερά τη Θεοτόκο και δεξιά τη Μαρία τη Μαγδαληνή, στραμμένος ελαφρά προς τη μητέρα του. Στο βάθος τρεις σκηνές με το Γολγοθά, την Ταφή και το Λίθο θυμίζουν τα προηγούμενα γεγονότα. Ο Ν. Δρανδάκης αποδίδει την εικόνα στον Εμμανουήλ Τζάνε (βλ. Δρανδάκης, *Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής*, σ. 134 κ.ε.). Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα και προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάνη (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 131). Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά

μα εικόνα με θέμα το Χαίρε των Μυροφόρων σε πλαίσιο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται στους καταλόγους του 1770, του 1882, του 1904, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για ζωγραφική σε ξύλο, και του 1949, όπου σημειώνεται η δωρήτρια Μαρία Καγιάννη. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα με θέμα το Χαίρε των Μυροφόρων που σώζεται στη συλλογή, χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, αποδίδεται στον Εμμανουήλ Τζάνε και προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάννη.

133. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Θεραπεία του παραλυτικού

1682

Διαστάσεις: 87×65 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 136-137, 138

AMI 78

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Θεραπεία του παραλυτικού, με πλαίσιο χρυσό, διαθήκη της Μαρίας Καγιάννη, χήρας του ποτέ Ανδρέα Χαλκιάπουλο από το Ρέθυμνο, 1698, 6 Απριλίου».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάννη.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.4.1698.

Αρχειακή πηγή: Registro 217, φ. 163^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο παραλυτικός».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο παραλυτικός, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη με πλαίσιο, η Θεραπεία του παραλυτικού, αγνώστου, κληροδότημα της ίδιας αυτής Μαρίας Καγιάννη».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάννη.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κυριακή του παραλυτικού».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ο Χριστός απευθύνεται προς τον παράλυτο, που προσπαθεί να σηκωθεί από το στρώμα του. Πίσω από τον Χριστό, οι μαθητές, η κολυμβήθρα και στο βάθος η στοά, όπου έκκλητοι οι Εβραίοι και άλλοι παρακολουθούν τον παράλυτο να φεύγει με το κρεβάτι του στην πλάτη. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1682. Και η εικόνα αυτή προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάννη, όπως αναφέρεται στο βιβλίο Διαθηκών (Reg. 217), και καταγράφεται στους καταλόγους του 1770, του 1847, του 1904, ως η θεραπεία του παραλυτικού σε πλαίσιο χρυσό, και του 1949, όπου σημειώνεται ότι προέρχεται από το παραπάνω κληροδότημα.

134. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Σαμαρείτις

1689

Διαστάσεις: 87×69 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 136-137, 139

AMI 77

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σαμαρείτις στο πηγάδι».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ι.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σαμαρείτις σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Σαμαρείτις, αγνώστου, με πλαίσιο, κληροδότημα της ίδιας αυτής Μαρίας Καγιάννη».

Πίν. 61

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάννη.
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ο.

Οι εκφραστικές κινήσεις του Χριστού και της Σαμαρείτιδας δίνουν έμφαση στο μεταξύ τους διάλογο, που είναι το κύριο θέμα της σύνθεσης. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε και τη χρονολογία 1689. Και η εικόνα αυτή προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάννη και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Η εγγραφή επαναλαμβάνεται στον κατάλογο του 1904, όπου αναφέρεται ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο, και στον κατάλογο του 1949, ως μια εικόνα μεγάλη, η Σαμαρείτις, αγνώστου, σε πλαίσιο, που προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάννη.

135. Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Ανάβλεψη του τυφλού 1686

Πίν. 62

Διαστάσεις: 86×65 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 136-137, 139-140
AMI 76

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο τυφλός, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κυριακή του τυφλού».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον τυφλό».

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο τυφλός».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ο.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη με πλαίσιο, η Ανάβλεψη του τυφλού, υπογεγραμμένη από τον Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή 1686 (ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΑΙΟΥ. ΕΤΟΣ 1686), από τη διαθήκη της Μαρίας Καγιάννη».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής.

Υπογραφή: ΠΟΙΗΜΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΙΕΡΕΩΣ ΤΖΑΝΕ ΜΠΟΥΝΙΑΛΗ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΑΙΟΥ. ΕΤΟΣ 1686.

Χρονολογία εικόνας: 1686.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Μαρία Καγιάννη.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ο.

Τα δύο κεντρικά πρόσωπα της σκηνής, ο Χριστός που σκύβει προς τον τυφλό και βάζει στα μάτια του λάσπη, περιβάλλονται από τους αποστόλους. Τρία άλλα επεισόδια, ο τυφλός στην κολυμβήθρα Σιλωάμ, οι Εβραίοι που τον ανακρίνουν στη Συναγωγή, οι γονείς που προσέρχονται να εξεταστούν από τους Φαρισαίους, συμπληρώνουν το θέμα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Εμμανουήλ Τζάνε και χρονολογία 1686. Και αυτή η εικόνα προέρχεται από το κληροδότημα της Μαρίας Καγιάννη, όπως αναφέρεται στο βιβλίο Διαθηκών (Reg. 217). Καταγράφεται στους καταλόγους του 1770, του 1847, του 1898, του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται η υπογραφή του ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε και η χρονολογία 1686, το πλαίσιο και ότι βρισκόταν στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας.

136. Κωνσταντίνου Τζάνε: Απόστολος Θωμάς 1670

Πίν. 63

Διαστάσεις: 45×37 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 140

AMI 81

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Θωμά».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^γ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο απόστολος Θωμάς, χωρίς πλαίσιο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, που παριστάνει τον άγιο Θωμά απόστολο, έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε, που χρονολογείται το 1670 (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡΑΧΟ).»

Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνες.
Υπογραφή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡΑΧΟ.
Χρονολογία εικόνας: 1670.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^γ.

Ο απόστολος Θωμάς αγένειος, καθισμένος σε θρόνο με πλούσια γλυπτή διακόσμηση, κρατάει με το αριστερό του χέρι ανοικτό ειλητάριο, ενώ με το δεξί δείχνει τον Χριστό που εμφανίζεται μέσα από σύννεφα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Κωνσταντίνου Τζάνε και τη χρονολογία 1670. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1882, ως μια εικόνα που παριστάνει τον απόστολο Θωμά και η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται η υπογραφή του ζωγράφου Κωνσταντίνου Τζάνε, η χρονολογία 1670, καθώς και ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα.

137. Κωνσταντίνου Τζάνε: Οι άγιοι της 22ας Ιανουαρίου 1682

Πίν. 64

Διαστάσεις: 60×49 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 141-142
AMI 82

1. Περιγραφή: «Ο Χριστός και άγιοι σε ξύλο, χωρίς πλαίσιο, έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε ΑΧΙΠΒ».
Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνες.
Χρονολογία εικόνας: 1682.
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^γ.

ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΙΠΒ (1682). ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑ)».

Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνες.
Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΑΧΙΠΒ.
Χρονολογία εικόνας: 1682.
Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑ.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιερέας Γρηγόριος Μαράς.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^γ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον Ιωσήφ Σαμάκο τον Κρητικό, έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε με τις παρακάτω επιγραφές (ΧΕΙΡ ΚΩΝ-

Σε τρεις σειρές παριστάνονται μαζί με τον κρητικό άγιο Ιωσήφ Σαμάκο οι άγιοι που γιορτάζουν στις 22 Ιανουαρίου. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Κωνσταντίνου Τζάνε και τη χρονολογία 1682. Την εικόνα δώρισε στην εκκλησία, σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή, ο ιερέας του ναού του Αγίου Γεωργίου, Γρηγόριος Μαράς, ο οποίος είναι δωρητής και της εικόνας της Παναγίας Μεσοπαντίτισσας (αριθ. Κατ. 159). Η εικόνα καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου σημειώνονται οι επιγραφές και η υπογραφή του ζωγράφου στα ελληνικά.

138. Κωνσταντίνου Τζάνε: Μαρία η Μαγδαληνή

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 32,5×26 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 142
AMI 83

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μαγδαληνή, με πλαίσιο παλαιό». Πλαίσιο. Θέση: Ναός. Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία η Μαγδαληνή, με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700. Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μαγδαληνή, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Ναός. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μαγδαληνή, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^τ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία η Μαγδαληνή». Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία η Μαγδαληνή σε ξύλο, έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε». Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνε. Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει τη Μαρία τη Μαγδαληνή, και πίσω η υπογραφή του ζωγράφου Κωνσταντίνου Τζάνε (ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ)». Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνε. Υπογραφή: ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΝΕ ΧΕΙΡ. Πλαίσιο. Θέση: Scoletta. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Η Μαρία η Μαγδαληνή κάθεται στη γη με λυμένα τα μαλλιά και τα χέρια δεμένα γύρω από τα γόνατα, μπροστά από τον άδειο τάφο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Κωνσταντίνου Τζάνε και χρονολογείται τον 17ο αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683, ως μια εικόνα, η Μαγδαληνή σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1700, του 1742, του 1764, του 1882, του 1904, όπου αναφέρεται ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο, έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε, και στον κατάλογο του 1949, όπου προστίθεται ότι φέρει την υπογραφή του παραπάνω ζωγράφου στην πίσω πλευρά, ότι είχε πλαίσιο και βρισκόταν στη scoletta.

139. Θεόδωρου Πουλάκη: Τα Εισόδια της Θεοτόκου

Πίν. 65

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 35,5×28 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 143-144

ΑΜΙ 88

1. Περιγραφή: «Τα Εισόδια της Θεοτόκου με πλαίσιο χρυσό, σκαλισμένο». Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο χρυσό, σκαλισμένο, τα Εισόδια». Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, τα Εισόδια, με πλαίσιο χρυσό, σκαλισμένο». Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, τα Εισόδια της Θεοτόκου». Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τα Εισόδια της Θεοτόκου με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η εμφάνιση της Παναγίας στο ναό».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει την εμφάνιση της Θεοτόκου μικρής στο ναό, έργο υπογεγραμμένο από τον Θεόδωρο Πουλάκη (ΠΟΙΗΜΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ)».
Ζωγράφος: Θεόδωρος Πουλάκης.
Υπογραφή: ΠΟΙΗΜΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ.
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Η σκηνή εκτυλίσσεται στο εσωτερικό κτιρίου με πλούσια αρχιτεκτονική διακόσμηση γοτθικής και αναγεννησιακής τέχνης. Πίσω, η Μαρία παιδί δέχεται την ουράνια τροφή από έναν άγγελο, ενώ στο βάθος ο Μέγας Αρχιερέας κάνει θυσία πάνω σε βωμό. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Θεόδωρου Πουλάκη και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στο κάτω μέρος διακρίνεται το όνομα του δωρητή, που είναι ο διάκονος του Αγίου Γεωργίου Κοσμάς Καλονάς. Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742 ως τα Εισόδια της Θεοτόκου σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1847, του 1882, του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται ότι είναι έργο υπογεγραμμένο από τον Θεόδωρο Πουλάκη, με πλαίσιο και βρισκόταν στην Αδελφότητα. Σε καμιά από τις παραπάνω αναφορές δεν γίνεται μνεία του δωρητή.

140. Θεόδωρου Πουλάκη: Η Κιβωτός του Νώε

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 63×82 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 143-144
ΑΜΙ 87

Πίν. 66

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κιβωτός του Νώε, με πλαίσιο μαύρο και χρυσό».
Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κιβωτός του Νώε, με πλαίσιο μαύρο και εν μέρει χρυσό».
Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κιβωτός του Νώε, με πλαίσιο μαύρο και εν μέρει χρυσό».
Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κιβωτός του Νώε, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο κατακλυσμός ή η Κιβωτός του Νώε».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον Νώε στην Κιβωτό, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κιβωτός του Νώε, ζωγραφική σε ξύλο του Θεόδωρου Πουλάκη».
Ζωγράφος: Θεόδωρος Πουλάκης.
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

8. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, η Κιβωτός του Νάε, έργο του Θεόδωρου Πουλάκη (ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ)».
Ζωγράφος: Θεόδωρος Πουλάκης.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ.
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Θεόδωρου Πουλάκη και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700 ως η Κιβωτός του Νάε σε πλαίσιο μαύρο. Εγγραφή για εικόνα με το ίδιο θέμα καταχωρίζεται στους καταλόγους του 1742, του 1764, όπου επαναλαμβάνεται το μαύρο πλαίσιο, του 1770, του 1847, του 1882, του 1904, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για ζωγραφική σε ξύλο, έργο του Θεόδωρου Πουλάκη, και στον κατάλογο του 1949, όπου αναφέρεται η υπογραφή του ζωγράφου, το πλαίσιο και ότι βρισκόταν στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας.

141. Θεόδωρου Πουλάκη: Άγιος Νικόλαος

Πίν. 67

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 50,5×38 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 143, 145
AMI 86

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Ναός, σκάλα γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^τ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Ναός, σκάλα γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^τ.

6. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος του Θεόδωρου Πουλάκη σε ξύλο».
Ζωγράφος: Θεόδωρος Πουλάκης.
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική που παριστάνει τον άγιο Νικόλαο, έργο του Θεόδωρου Πουλάκη, με πλαίσιο (ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ)».
Ζωγράφος: Θεόδωρος Πουλάκης.
Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΟΥΛΑΚΗ.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^τ.

Ο άγιος Νικόλαος κάθεται σε θρόνο με πλούσια διακόσμηση. Επάνω αριστερά, η Παναγία τού προσφέρει το ωμοφόριο του επισκόπου, ενώ δεξιά ο Χριστός το ευαγγέλιο. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Θεόδωρου Πουλάκη και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα του αγίου Νικολάου σε πλαίσιο, και η εγγραφή επαναλαμβάνεται στον κατάλογο του 1764. Στον κατάλογο του 1770 καταγράφονται τρεις εικόνες με θέμα τον άγιο Νικόλαο. Η μία αναφορά θεώρησα ότι ανήκει στην εικόνα αυτή, η άλλη στην εικόνα με τον άγιο Νικόλαο ένθρονο και γύρω δέκα

σκηνές θαυμάτων, που επίσης αποδίδεται στον Θεόδωρο Πουλάκη (αριθ. Κατ. 142), και η τρίτη στην εικόνα του αγίου Νικολάου με τα θαύματά του που φέρει την υπογραφή του Ιω. Πρόπουτου (αριθ. Κατ. 147). Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1882, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην εκκλησία, στη σκάλα του γυναικωνίτη. Από τον κατάλογο του 1898 προκύπτει ότι η εικόνα παρέμεινε στην ίδια θέση, ενώ στον κατάλογο του 1904 προστίθεται ότι είναι ζωγραφική σε ξύλο, έργο του Θεόδωρου Πουλάκη. Η εγγραφή αυτή επιβεβαιώνεται και από τον κατάλογο του 1949, όπου αναφέρεται ότι πρόκειται για την εικόνα του αγίου Νικολάου, σε πλαίσιο, έργο του Θεόδωρου Πουλάκη, και σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου στα ελληνικά.

142. Άγιος Νικόλαος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 24×30,1 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 143, 145-146
ΑΜΙ 92

Πίν. 68-69

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος και τα θαύματά του, δωρεά του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659.

Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 11.6.1659.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ρ.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ρ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ρ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του και πλαίσιο σκαλιστό».

Πλαίσιο: Σκαλιστό.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ρ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ρ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με σκηνές του βίου του και πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ρ.

7. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με δέκα θαύματα».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ρ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του και πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Νικόλαο με τα θαύματά του, έργο πολίτιμο».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ρ.

Ο άγιος Νικόλαος ένθρονος και γύρω δέκα μικρογραφίες με σκηνές από τη ζωή του. Το έργο αποδίδεται στον Θεόδωρο Πουλάκη, χρονολογείται στο 17ο αιώνα και προέρχεται από το κληροδότημα του ιερομόναχου Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη, μαζί με άλλες εικόνες, σύμφωνα με τη διαθήκη του (βλ. εδώ, σ. 92 και εικόνες αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 357-360). Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με σκηνές του βίου του σε πλαίσιο, που βρισκόταν στο ιερό, ενώ στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα σε πλαίσιο με τον άγιο Νικόλαο ένθρονο. Στον κατάλογο του 1770 καταχωρίζονται δύο εικόνες με τον άγιο Νικόλαο, από τις οποίες η μία θεωρώ ότι είναι η εικόνα αυτή. Η ίδια εγγραφή, ως ο άγιος Νικόλαος ένθρονος, εμφανίζεται και στον κατάλογο του 1847. Στον κατάλογο του 1882 καταχωρίζονται πάλι δύο εικόνες με τον άγιο Νικόλαο ένθρονο, από τις οποίες θεωρώ ότι η μία είναι αυτή η εικόνα. Οι δύο εγγραφές στον κατάλογο του 1904 για δύο εικόνες, η μια του αγίου

Νικολάου ένθρονου, σε ξύλο του Θεόδωρου Πουλάκη, και η άλλη του αγίου Νικολάου με δέκα θαύματα σε ξύλο μέσα σε πλαίσιο, αφορούν αντίστοιχα στην εικόνα του αγίου Νικολάου ένθρονου (αριθ. Κατ. 141), που χρονολογείται στο 17ο αιώνα και φέρει την υπογραφή του Θεόδωρου Πουλάκη, και η άλλη στην παρούσα εικόνα του αγίου Νικολάου ένθρονου, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα και αποδίδεται στο Θεόδωρο Πουλάκη. Επίσης στον κατάλογο του 1949 καταγράφονται δύο εικόνες με τον άγιο Νικόλαο, που αντίστοιχα ταυτίζονται με τις παραπάνω εικόνες.

143. Βίκτωρος: Η Άμπελος

Πίν. 70-71

1674

Διαστάσεις: 52×42 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 148

AMI 57

1. Περιγραφή: «Το δέντρο του Ιησού Χριστού (δώδεκα απόστολοι) σε ξύλο, ζωγραφική του Βίκτωρος του αχολα (=1674)».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Χρονολογία εικόνας: 1674

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

Βίκτωρος 1674 (*ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΛΑ*)».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΛΑ*.

Χρονολογία εικόνας: 1674.

Πλαίσιο.

Θέση: Scoletta.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^η.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με κορνίζα που παριστάνει τον Ιησού Χριστό και τους αποστόλους, έργο του

Ο Χριστός εικονίζεται καθισμένος σε κορμό αμπέλου, με ανοικτό ευαγγέλιο στο λόγο του «Εγώ εμί η άμπελος, υμείς τα κλήματα», και στις δύο πλευρές οι μαθητές πάνω στα κλήματα. Ακόμη, παριστάνονται ο Θεός-Πατήρ και το Άγιο Πνεύμα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Βίκτωρος και τη χρονολογία 1674. Μια εικόνα με το ίδιο θέμα, ως το δένδρο του Ιησού Χριστού (δώδεκα απόστολοι), σε ξύλο, ζωγραφική του Βίκτωρος του 1674, καταγράφεται στον κατάλογο του 1904. Η εγγραφή αυτή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1949, ως μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τον Ιησού Χριστό και τους αποστόλους, έργο του Βίκτωρος, 1674. Στην εγγραφή αυτή σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου, η χρονολογία, καθώς και ότι βρισκόταν στη scoletta.

144. Βίκτωρος: Η Ρίζα Ιεσσαί

Πίν. 72-73

1674

Διαστάσεις: 52×40,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 148-149

AMI 58

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, που παριστάνει το δέντρο της Παναγίας».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^η.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^η.

2. Περιγραφή: «Το δέντρο της Παναγίας, σε ξύλο, έργο του Βίκτωρος».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, η Παναγία με το βρέφος και τους προφήτες, έργο του Βίκτωρος, 1674 (*ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΛΑ*)».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υπογραφή: *ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟΛΑ*.

Χρονολογία εικόνας: 1674.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^η.

Ένας άνδρας ηλικιωμένος, ο Ιεσσαί, κοιμάται στο κάτω μέρος της παράστασης· πίσω του υψώνεται δέντρο που έχει ως κορμό του την Παναγία βρεφοκρατούσα. Στα κλαδιά του δέντρου κάθονται οι προπάτορες της Παναγίας με ειλητάρια ανοικτά που γράφουν το όνομά τους. Και η εικόνα αυτή φέρει την υπογραφή του Βίκτωρος και τη χρονολογία 1674. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα, το δέντρο της Παναγίας, που βρισκόταν στην Αδελφότητα, στην είσοδο. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως το δέντρο της Παναγίας σε ξύλο μέσα σε πλαίσιο, έργο του Βίκτωρος, ενώ στον κατάλογο του 1949 ως η Παναγία με το βρέφος και τους προφήτες, σε πλαίσιο, έργο του Βίκτωρος, με χρονολογία 1674 και την ένδειξη ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα, θέση που είχε από το 1882. Στον ίδιο κατάλογο σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

145. Βίκτωρος: Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Γύρω στα 1674

Διαστάσεις: 52×67,6 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 147, 149

AMI 56

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο επίχρυσο, η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Πλαίσιο: Επίχρυσο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχαιακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε ξύλο, η Κοίμηση της Θεοτόκου, του Βίκτωρος».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

5. Περιγραφή: «Ζωγραφική του Βίκτωρος, με πλαίσιο, που παριστάνει την Κοίμηση της Θεοτόκου (Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ - ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΟΡΟΣ)».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΒΙΚΤΟΡΟΣ.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ι.

Ο ζωγράφος, ο Βίκτωρ, όπως προκύπτει από την υπογραφή του, ακολουθεί το γνωστό τύπο της Κοίμησης της Θεοτόκου, που εμφανίζεται και σε άλλες εικόνες της συλλογής με παρόμοιο θέμα, με ορισμένες παραλλαγές. Η εικόνα χρονολογείται γύρω στα 1674 και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764, ως η Κοίμηση της Θεοτόκου σε πλαίσιο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους του 1770 και του 1882, ενώ στους καταλόγους του 1904 και του 1949 αναφέρεται ότι είναι έργο του Βίκτωρος. Στον τελευταίο σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

146. Ευαγγελιστής Ματθαίος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 17,5×14 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 150

AMI 59

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ματθαίος Ευαγγελιστής».

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ματθαίος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ματθαίος απόστολος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ε.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ματθαίο και πίσω η παρακάτω επιγραφή στα ελληνικά: ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟ. 1670 / opera del sacerdote Viktoros».

Ζωγράφος: Βίκτωρ.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΙΕΡΕΩΣ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΑΧΟ.

Χρονολογία εικόνας: 1670.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ε.

Ο ευαγγελιστής Ματθαίος εικονίζεται μέχρι τη μέση, με ανοικτό βιβλίο, και αριστερά του ο άγγελος που είναι το σύμβολό του. Στο πίσω μέρος της εικόνας σημειώνεται το όνομα του ζωγράφου Βίκτωρος και η χρονολογία 1670 από άλλο χέρι. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα, και σύμφωνα με τον Μ. Χατζηδάκη η ζωηρή κίνηση και η ζωντανή έκφραση που τη χαρακτηρίζουν, στοιχεία που απουσιάζουν από την τεχνοτροπία του Βίκτωρα, πείθουν πως η απόδοσή της στο χρωστήρα του ζωγράφου αυτού είναι εσφαλμένη, παρ' όλη την επιγραφή με την υπογραφή του ζωγράφου, που σώζεται στο πίσω μέρος. Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847, ως ο ευαγγελιστής Ματθαίος και την ένδειξη ότι βρισκόταν στο Κολέγιο Φλαγγίνη. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1882 και του 1904, ενώ στον κατάλογο του 1949 προστίθεται ότι είναι σε πλαίσιο και φέρει πίσω την υπογραφή του Βίκτωρος και τη χρονολογία 1670, που σημειώνονται και στα ελληνικά.

147. Ιωάννου Πρόπουτου: Άγιος Νικόλαος

Γύρω στα 1700

Διαστάσεις: 170×57 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 150

ΑΜΙ 60

Πίν. 74-75

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του με ζωγραφική γύρω και πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του και πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, και γύρω επεισόδια από τη ζωή του, υπογεγραμμένο ΧΕΙΡ ΙΩ. ΠΡΟΠΟΥΤΟΥ».

Ζωγράφος: Ιωάννης Πρόπουτος.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΙΩ. ΠΡΟΠΟΥΤΟΥ.

Θέση: Ναός, σκάλα γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τα θαύματά του, με ασημένια κορώνα και πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος και σκηνές του βίου του».

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελένη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227-228 (στήχ. 30-33), 230 αριθ. 24.

Ο άγιος Νικόλαος παριστάνεται ένθρονος και γύρω σκηνές από τη ζωή και το μαρτύριό του. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Ιωάννου Πρόπουτου και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μία εικόνα του αγίου Νικολάου με τα θαύματά του. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφονται δύο εικόνες με θέμα τον άγιο Νικόλαο ένθρονο σε πλαίσιο, που θεωρώ ότι ταυτίζονται, αντίστοιχα, με την εικόνα του αγίου Νικολάου ένθρονου και γύρω δέκα σκηνές θαυ-

μάτων, η οποία αποδίδεται στον Θεόδωρο Πουλιάκη (αριθ. Κατ. 142), και με την παρούσα εικόνα. Και στον κατάλογο του 1770 καταγράφονται τρεις εικόνες με θέμα τον άγιο Νικόλαο, που αφορούν στις τρεις εικόνες της συλλογής με το θέμα αυτό (αριθ. Κατ. 141, 142 και η παρούσα). Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται η εικόνα του αγίου Νικολάου και γύρω επεισόδια από τη ζωή του, σε πλαίσιο, και αναφέρεται ότι το έργο, υπογεγραμμένο από τον Ιωάννη Πρόπουτο (σημειώνεται η υπογραφή στα ελληνικά), βρισκόταν στο ναό, στη σκάλα του γυναικωνίτη.

148. Φιλοθέου Σκούφου: Το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος

Πίν. 76

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 45×32 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 150-151

ΑΜΙ 319

Περιγραφή: Μια ζωγραφική, που παριστάνει το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος, έργο του ιερέα Φιλόθεου Σκούφου (*VERA EFFIGIE DISANTO SPIRIDION - OPUS P. PHILOTEI SCUFFO*)».

Ζωγράφος: Φιλόθεος Σκούφος.

Υπογραφή: *OPUS PHILOTEI SCUFFO*.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^f.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυριδώνος μέσα σε κρυστάλινο φέρετρο με ουρανό, όπως συνηθίζεται στο Ιόνια νησιά από το 18ο αιώνα. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Φιλοθέου Σκούφου, χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

149. Γεωργίου Μαργκαζίνη: Η Σταύρωση

Πίν. 77

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 41×26 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 151

ΑΜΙ 119

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σταύρωση, με πλαίσιο με φυλλώματα χρυσά».

Πλαίσιο: Με φυλλώματα χρυσά.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^f.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πέτρα, ζωγραφική με λάδι, η Σταύρωση, με πλαίσιο από ξύλο μαύρο και οκτώ κοσμήματα χρυσά».

Υλικό: Πέτρα.

Πλαίσιο: Ξύλινο, μαύρο, με οκτώ κοσμήματα χρυσά.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο σε πέτρα, που παριστάνει τη Σταύρωση, έργο του Γεωργίου Μαργκαζί[νη] "*OPUS GEORGII MARCAZI G...*"».

Ζωγράφος: Γεώργιος Μαργκαζί[νη].

Υπογραφή: *Opus Georgii Marcazi G...*

Υλικό: Πέτρα.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^y.

Πολυπρόσωπη σύνθεση της Σταύρωσης, πάνω σε ασβεστολιθική πέτρα. Φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Γεωργίου Μαργκαζίνη και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα της Σταύρωσης, με πλαίσιο με χρυσά φυλλώματα, που ήταν τοποθετημένη στο ναό. Στους μεταγενέστερους καταλόγους δεν εντοπίζεται παρόμοια εικόνα, παρά μόνο στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

150. Άγιος Γεώργιος

1658

Διαστάσεις: 32,5×26 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 152

ΑΜΙ 53

Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Γεώργιο, με την ακόλουθη επιγραφή στα ελληνικά: ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟΥ ΤΡΙΒΙΖΑ, ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΑΥΤΟΥ ΑΧΡΑ (προφανώς λάθος)».

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟΥ ΤΡΙΒΙΖΑ, ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΑΥΤΟΥ ΑΧΡΑ.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^τ.

Η τεχνοτροπία της εικόνας αυτής θυμίζει πολύ την τεχνική του Εμμανουήλ Τζάνε. Σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή, που φέρει στο κάτω μέρος, είναι αφιέρωμα του Φραγκίσκου Τριβιζά και του Γεωργίου και της Μαρίας και των γονέων τους, το 1658. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο με την αφιερωτική της επιγραφή στα ελληνικά και τη χρονολογία ΑΧΡΑ, η οποία σημειώνεται ότι είναι λάθος. Πράγματι, η χρονολογία που σημειώνεται στον κατάλογο είναι λάθος, γιατί η χρονολογία που φέρει η εικόνα είναι ΑΧΝΗ.

151. Η Πεντηκοστή

1662

Διαστάσεις: 35×28,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 152

ΑΜΙ 61

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Πεντηκοστής, που συνοδεύεται από πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 55^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Πεντηκοστή».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Πεντηκοστή, με χρυσό πλαίσιο».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 25^τ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Πεντηκοστής».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Πεντηκοστή, με πλαίσιο σκαλιστό, χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό.

Θέση: Αδελφότητα.

6. Περιγραφή: «Εικόνα της Πεντηκοστής, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

Η τεχνική της εικόνας θυμίζει έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε. Και η εικόνα αυτή, σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει στο κάτω μέρος, είναι αφιέρωμα του διακόνου Κοσμά Καλλονά, το 1662 (βλ. και εικόνα αριθ. Κατ. 139). Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα της Πεντηκοστής με πλαίσιο, και η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους έως και το 1904. Η εγγραφή της εικόνας με το ίδιο θέμα στον κατάλογο του 1683 οδηγεί στην ταύτισή της με την υπάρχουσα εικόνα της Πεντηκοστής, που χρονολογείται στο 1662.

152. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

17ος-18ος αιώνας

Διαστάσεις: 14×69 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 153

AMI 247

1. Περιγραφή: «Ένα κιονόκρανο από έλατο σε χρώμα τυρκουάζ, που βρίσκεται μέσα η εικόνα της Παναγίας, που μεταφέρουν στη λιτανεία την ημέρα της εορτής της Κοίμησης, με πλαίσιο χρυσό και επένδυση από ασήμι και διάφορες ψεύτικες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι και ψεύτικες πέτρες.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ.17^ε.

2. Περιγραφή: «Ένα κιονόκρανο από έλατο σε χρώμα τυρκουάζ, που βρίσκεται μέσα η εικόνα της Παναγίας, που μεταφέρουν στη λιτανεία την ημέρα της εορτής της Κοίμησης, με πλαίσιο χρυσό και επένδυση από ασήμι και διάφορες ψεύτικες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι και ψεύτικες πέτρες.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^ε.

3. Περιγραφή: «Επιτάφιος της Παναγίας, σε ξύλο»

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

4. Περιγραφή: «Ένα βάθρο, που φέρει την εικόνα της Παναγίας νεκρής σε ξύλο, αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου, με την επένδυσή της από επιχρυσωμένο ασήμι».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στίχ. 105-106), 231 αριθ. 70.

Αμφιπρόσωπη εικόνα με την παράσταση της Κοίμησης της Θεοτόκου, κομμένη στο περίγραμμα της μορφής της Παναγίας και τοποθετημένη πάνω σε βάθρο για τη μεταφορά της κατά τη λιτανεία τον Δεκαπενταύγουστο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα με αρχές του 18ου και αποδίδεται σε κύκλο των Τζάνε. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται μια εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου, που φυλάσσεται σε θήκη και είναι τοποθετημένη σε βάθρο για τη μεταφορά της. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους. Η χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα οδηγεί στην ταύτισή της με εκείνη που περιγράφεται με τον ίδιο τρόπο στους καταλόγους αυτούς.

153. Άγιοι Μερκούριος, Αικατερίνη, Φανούριος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 26×30 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 153

AMI 93

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Μερκούριος, Αικατερίνη και Φανούριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ε.

2. Περιγραφή: «Οι άγιοι Μερκούριος, Αικατερίνη και Φανούριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, τρεις άγιοι: Μερκούριος, Αικατερίνη και Φανούριος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Μερκούριο, την αγία Αικατερίνη και τον άγιο Φανούριο».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

5. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο χωρίς κορνίζα, ο άγιος Μερκούριος, η αγία Αικατερίνη και ο άγιος Φανούριος».

Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

Οι τρεις άγιοι παριστάνονται όρθιοι, στην ίδια σειρά. Η εικόνα, της οποίας η τεχνική πλησιάζει προς τα έργα του Κωνσταντίνου Τζάνε, χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742, ως οι άγιοι Μερκούριος, Αικατερίνη και Φανούριος. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα των αγίων Μερκουρίου, Αικατερίνης και Φανουρίου που σώζεται στη συλλογή.

154. Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 31×24 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 153
AMI 91

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, χωρίς πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ε.

Ο άγιος καθισμένος σε θρόνο ευλογεί με το δεξί του χέρι, ενώ με το αριστερό κρατάει βιβλίο κλειστό. Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα και η τεχνική της πλησιάζει προς τα έργα του Κωνσταντίνου Τζάνε. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο, και παρόμοια εγγραφή εμφανίζεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

155. Τέσσερις Ιεράρχες

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 36×61 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 153-154
AMI 90

1. Περιγραφή: «Οι τέσσερις Ιεράρχες και στη μέση το άγιον ποτήριο».
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναγράφεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

4. Περιγραφή: «Οι τέσσερις Ιεράρχες».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τους τέσσερις Ιεράρχες και τον Κύριό μας στο δισκοπότηρο».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι τέσσερις Ιεράρχες της εκκλησίας, ο άγιος Βασίλειος, ο άγιος Αθανάσιος, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο άγιος Γρηγόριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τους τέσσερις Ιεράρχες της εκκλησίας, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Η εικόνα αυτή επαναλαμβάνει τη μεγάλη σύνθεση, με το ίδιο θέμα, του Μιχαήλ Δαμασκηνού στην αψίδα του Αγίου Γεωργίου (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 63). Χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα και αποδίδεται σε κύκλο μαθητών των αδελφών Τζάνε. Στον κατάλογο του 1653 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τους τέσσερις Ιεράρχες και στη μέση το άγιο ποτήριον. Από τότε η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1656 και καταγράφεται ξανά στον κατάλογο του 1683, ως οι τέσσερις Ιεράρχες και στη μέση το δισκοπότηρο. Παρόμοια εγγραφή επαναλαμβάνεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

156. Άγιος Γεράσιμος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 27,5×20,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 154

AMI 100

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεράσιμος, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεράσιμος, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με το άγιο Γεράσιμο με το πλαίσιο της».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεράσιμος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι τέσσερις Ιεράρχες της εκκλησίας σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

9. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τους τέσσερις Ιεράρχες της εκκλησίας, τον άγιο Βασίλειο, τον άγιο Αθανάσιο, τον άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο, τον άγιο Γρηγόριο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεράσιμος, με πλαίσιο μαύρο».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεράσιμος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, ο άγιος Γεράσιμος ο νέος, ασκητής, με πλαίσιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση με στολή μοναχού και με ανοικτό ειλητάριο στο χέρι. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα, και ο ανώνυμος ζωγράφος ακολουθεί το σχέδιο των αδελφών Τζάνε. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, ως άγιος Γεράσιμος ο νέος, ασκητής, σε πλαίσιο και η ίδια αναφορά επαναλαμβάνεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους. Η εγγραφή παρόμοιας εικόνας για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1742, καθώς και οι μεταγενέστερες αναφορές, ταυτίζονται με την υπάρχουσα εικόνα του αγίου Γερασίμου του νέου, ασκητή, που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 17ο αιώνα.

157. Ο Χριστός και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος

Πίν. 78

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 184×125 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 154-155

AMI 70

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Χριστός με τον Ιωάννη τον Πρόδρομο».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος με τον Πρόδρομο, με πλαίσιο σκέτο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Ιησούς και ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

4. Περιγραφή: «Ο Ιησούς και ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

5. Περιγραφή: «Ένας πίνακας μεγάλος, ο Χριστός με τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, πιθανόν έργο του Εμμανουήλ Τζάνε, με πλαίσιο».

Ζωγράφος: Πιθανόν ο Εμμανουήλ Τζάνε.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ε.

Παριστάνεται η στιγμή κατά την οποία ο Ιωάννης ο Πρόδρομος δείχνει τον Ιησού στους μαθητές του Ανδρέα και Ιωάννη. Η εικόνα χρονολογείται στα μέσα του 17ου αιώνα και αποδίδεται στον Εμμανουήλ Τζάνε, όπως αναφέρεται και στις καταγραφές του 1904 και του 1949, απόδοση με την οποία δεν συμφωνεί ο Μ. Χατζηδάκης. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1742 για πρώτη φορά, γεγονός που συμπίπτει με τη χρονολόγηση του έργου, καθώς και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

158. Σταυρός

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 287×114 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 155

AMI 202

1. Περιγραφή: «Βρίσκεται στο ιερό, ο Σταυρωμένος με το Σταυρό, επεξεργασμένος με εφαρμογή του οστράκου και της ταρταρούγας, που έγινε από τον κύριο Μιχαήλ Περούλη με έξοδα δικά του, σύμφωνα με τις εγγραφές στο βιβλίο Rodolo, ως αβικάριος, που ήταν το έτος 1662, προς ανάμνηση».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μιχαήλ Περούλης (1662).

Υλικό: Όστρακο και ταρταρούγα.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.

Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ε.

2. Περιγραφή: «Εσταυρωμένος μεγάλος σε όστρακο, συνήθως τον μεταχειρίζονται στη γιορτή του Μεγάλου Σαββάτου».

Υλικό: Όστρακο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

3. Περιγραφή: «Ενας Σταυρός με τον Εσταυρωμένο εφοδιασμένος από όστρακο και ταρταρούγα, που εκτίθεται τη Μεγάλη Εβδομάδα, και μεταφέρεται κατά τη λιτανεία, τοποθετημένος μέσα σε μια κάσα από ξύλο μερικώς χρυσή».

Υλικό: Ξύλο, όστρακο, ταρταρούγα.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 17^r.

4. Περιγραφή: «Ενας Σταυρός με τον Εσταυρωμένο από όστρακο και ταρταρούγα, που εκτίθεται τη Μεγάλη Εβδομάδα, τοποθετημένος μέσα σε μια κάσα από ξύλο μερικώς χρυσή».

Υλικό: Ξύλο, όστρακο, ταρταρούγα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^r.

5. Περιγραφή: «Ενας Σταυρός από όστρακο και ταρταρούγα με τον Εσταυρωμένο ζωγραφιστός».

Υλικό: Όστρακο, ταρταρούγα.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^r.

Ο σταυρός είναι τεχνουργημένος με μάργαρο και επεξεργασμένο όστρακο χελώνας. Ο Εσταυρωμένος είναι ζωγραφισμένος πάνω σε ξύλο και από τις δύο πλευρές. Στην πίσω πλευρά φέρει αφιέρωση «Δέησις του Μιχαήλ Περούλης». Χρονολογείται στο 17ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1668 με την περιγραφή ότι πρόκειται για Σταυρό με τον Εσταυρωμένο σε όστρακο και ταρταρούγα, που βρίσκεται στο ιερό, τον οποίο δώρισε ο Μιχαήλ Περούλης όταν ήταν αββάτος. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1770. Στους μεταγενέστερους καταλόγους, παρόμοια εγγραφή βρίσκω στον κατάλογο του 1882. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με τον Εσταυρωμένο που βρίσκεται στο ναό, είναι ζωγραφισμένος και στις δύο πλευρές και είναι αφιέρωμα του Μιχαήλ Περούλη.

159. Παναγία Οδηγήτρια η Μεσοπαντίτισσα

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 65×54 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 156

AMI 201

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 9^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση και κοσμήματα από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση και κοσμήματα από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^r.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με κοσμήματα και επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^r.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση και κοσμήματα από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^v.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και διάφορα κοσμήματα, δώρο του ιερέα Γρηγορίου Μαρά».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Ιερέας Γρηγόριος Μαράς.

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 30^ε.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, πάνω από την ωραία πύλη εσωτερικά, με επένδυση από ασήμι και διάφορα κοσμήματα, δώρο του ιερέως Γρηγορίου Μαρά του Κρητικού (ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΜΑΡΑ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ), σύμφωνα με διαθήκη της 11ης Μαΐου 1706».

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΜΑΡΑ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ.

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Ιερέας Γρηγόριος Μαράς ο Κρης.

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ε.

8. Περιγραφή: «Η Θεοτόκος βρεφοκρατούσα».

Θέση: Ναός, ιερό.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στίχ. 2-7), 230 αριθ. 1.

Η Παναγία εικονίζεται στον τύπο της Οδηγήτριας, με πολύτιμη αργυρή επένδυση, και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Η εικόνα είναι πιστό αντίγραφο της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας Μεσοπαντίτισσας, που μεταφέρθηκε από την Κρήτη στη Βενετία το 1669. Σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή, την εικόνα αφιέρωσε ο ιερέας Γρηγόριος Μαράς το 1678, ο οποίος έχει αφιερώσει και άλλες εικόνες (βλ. αριθ. Κατ. 98, 137). Η εικόνα είναι τοποθετημένη πάνω από την ωραία πύλη εσωτερικά, όπως αναφέρεται και στους καταλόγους, στους οποίους καταγράφεται από το 1742.

160. Άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 34,5×25 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 156

AMI 99

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης, με πλαίσιο παλιό, χρυσό και σκαλιστό».

Πλαίσιο: Παλιό, χρυσό, σκαλιστό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, ο άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ε.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος με στολή μοναχού, κρατάει με το αριστερό του χέρι βιβλίο κλειστό και με το δεξί ανοικτό ειλητήριο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Καταγράφεται για πρώτη φορά το 1882, ως ο άγιος Ιωάννης ο Καλυβίτης, και η αναφορά αυτή επαναλαμβάνεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

161. Αγία Αικατερίνη

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 23,7×21 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 157

AMI 94

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο μαύρο, η αγία Αικατερίνη».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνη».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει την αγία Αικατερίνη».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο αγνώστου, η αγία Αικατερίνη, επενδεδυμένη με ασήμι και πλαίσιο από ξύλο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Υλικό: Ξύλο.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, που παριστάνει την αγία Αικατερίνη».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Επαναλαμβάνεται ο τύπος της εικόνας με την αγία Αικατερίνη αριθ. Κατ. 108. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με την αγία Αικατερίνη σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εγγραφή με ή χωρίς πλαίσιο επαναλαμβάνεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους. Οι αναφορές αυτές καθώς και η εγγραφή της εικόνας για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1700, ταυτίζονται με την εικόνα της αγίας Αικατερίνης που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα.

162. Ο Ευαγγελισμός

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 68×58 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 157

ΑΜΙ 137

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ευαγγελισμός, με πλαίσιο μεγάλο, μαύρο και χρυσό».

Πλαίσιο: Μεγάλο, μαύρο και χρυσό.

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ευαγγελισμός, με πλαίσιο μαύρο και λίγο χρυσό».

Πλαίσιο: Μαύρο και λίγο χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ευαγγελισμός».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Ευαγγελισμός, με πλαίσιο μαύρο και λίγο χρυσό».

Πλαίσιο: Μαύρο και λίγο χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον Ευαγγελισμό, με πλαίσιο από καρυδιά και νήματα χρυσά».

Πλαίσιο: Ξύλινο (από καρυδιά) με χρυσά νήματα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο Ευαγγελισμός».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική, χωρίς πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον Ευαγγελισμό».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^γ.

8. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός».

Θέση: Ναός.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχαιακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στίχ. 94), 231 αριθ. 62.

Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και διακρίνεται για τον έντονο δυτικό της χαρακτήρα, με τη βαριά βενετσιάνικη διακόσμηση και τον αρχιτεκτονικό πλούτο. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα του Ευαγγελισμού σε πλαίσιο μεγάλο και την πληροφορία ότι βρισκόταν στην κατοικία του αρχιεπισκόπου. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας με το ίδιο θέμα που σώζεται στη συλλογή. Στους μεταγενέστερους καταλόγους καταγράφεται η ίδια εικόνα, με ή χωρίς πλαίσιο, τοποθετημένη άλλοτε στο ναό (1764) και άλλοτε στην Αδελφότητα (1949).

163. Άγιος Δημήτριος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 41 × 48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 157

AMI 101

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Δημήτριος και άλλος άγιος».

Θέση: Γυναικεία σχολή.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^γ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Δημήτριο έφιππο».

Ο άγιος Δημήτριος έφιππος καλπάζει προς τα αριστερά. Στις γωνίες παριστάνονται μικρογραφημένες τέσσερις σκηνές του βίου του: α) Ο άγιος μπροστά στον αυτοκράτορα, β) ο άγιος με τον Νέστορα στη φυλακή, γ) ο Νέστορας νικά τον Λυαίο, δ) το μαρτύριο του αγίου. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1898 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Δημήτριο και έναν άλλο άγιο. Πιθανόν η περιγραφή αφορά στον Νέστορα που εικονίζεται στις σκηνές από το βίο του αγίου. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως μια εικόνα με τον άγιο Δημήτριο έφιππο.

164. Ο ευαγγελιστής Λουκάς ζωγραφίζει την Παναγία

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 27,5 × 20,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 158

AMI 116

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Λουκάς ζωγραφίζει την Παναγία, που άφησε ο ποτέ Δημήτριος Φιλίππης».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχαιακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

παριστάνει τον άγιο Λουκά να ζωγραφίζει την Παναγία».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχαιακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που

Ο ευαγγελιστής Λουκάς ζωγραφίζει την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας, σύμφωνα με τον εικονογραφικό τύπο που έχει διαμορφωθεί ήδη από το 17ο αιώνα. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και σύμφωνα με τον κατάλογο του 1683 την κληροδότησε στην εκκλησία ο Δημήτριος Φιλίππης, μαζί με άλλες εικόνες (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 186, 628). Η εικόνα κλάπηκε το 1976.

165. Ο Επιτάφιος Θρήνος

Πίν. 80

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 50×52 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Ícônes*, σ. 158

AMI 89

Περιγραφή: «Μια εικόνα χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει το θάνατο του Κυρίου *Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΘΡΗΝΟΣ*».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^τ.

Η σύνθεση αυτή αποτελεί αντίγραφο της μεγάλης σύνθεσης που παριστάνεται στην πρόθεση και αποδίδεται στον Δαμασκηνό (αριθ. Κατ. 64). Καταγράφεται στον κατάλογο του 1949. Ο Μ. Χατζηδάκης πιθανολογεί ότι πρόκειται για έργο του Θεόδωρου Πουλάκη.

166. Άγιοι Σάββας, Ιωάννης Δαμασκηνός και Βαρβάρα

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 57×44 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Ícônes*, σ. 158-159

AMI 62

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωάννης Δαμασκηνός, Σάββας και Βαρβάρα».

Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι τρεις άγιοι, ο άγιος Σάββας, ο άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός, η αγία Βαρβάρα».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^τ.

5. Περιγραφή: «Οι άγιοι Σάββας, Ιωάννης Δαμασκηνός και Βαρβάρα, ζωγραφική σε ξύλο, έργο του Κοσμά ιεροδιακόνου του Καλονά».

Ζωγράφος: Ιεροδιάκονος Κοσμάς Καλονάς.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Βαρβάρα, ο άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός και ο άγιος Σάββας».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική του ιεροδιακόνου Κοσμά Καλονά, με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Σάββα, τον άγιο Ιωάννη Δαμασκηνό και την αγία Βαρβάρα».

Ζωγράφος: Ιεροδιάκονος Κοσμάς Καλονάς.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη Δαμασκηνό, τον άγιο Σάββα, την αγία Βαρβάρα, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Οι τρεις άγιοι παριστάνονται μετωπικοί, όρθιοι. Την εικόνα την αφιέρωσε ο ιερομόναχος Κοσμάς Καλονάς, όπως προκύπτει από την επιγραφή: *ΚΟΣΜΑ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΟΝΑ*, ο οποίος έχει αφιερώσει και άλλες εικόνες (αριθ. Κατ. 139, 151). Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683, ως οι άγιοι Ιωάννης Δαμασκηνός, Σάββας και Βαρβάρα.

βάρα σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, καθώς και στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου συμπληρώνεται ότι πρόκειται για ζωγραφική σε ξύλο, έργο του ιεροδιακόνου Κοσμά του Καλονά. Πρόκειται για λάθος των γραφέων, οι οποίοι θεώρησαν ότι ο δωρητής Κοσμάς Καλονάς είναι ο ζωγράφος του έργου.

167. Ευαγγελισμός και τρεις άγιοι

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 65×49 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 159

AMI 140

Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός επάνω, και κάτω οι άγιοι Ιωάννης Θεολόγος, Πρόδρομος και Χρυσόστομος. Κάτω φέρει επιγραφή στα ελληνικά: ΔΕΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΗΣ ΜΟΝΑΧΗΣ ΤΖΑΓΓΑΡΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟ ΚΥΔΩΝΙΑΣ».

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΗΣ

ΜΟΝΑΧΗΣ ΤΖΑΓΓΑΡΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟ ΚΥΔΩΝΙΑΣ.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μοναχή Καταφυγή Τζαγγαρελοπούλα από την Κυδωνία.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

Η εικόνα χωρίζεται σε δύο ζώνες: επάνω παριστάνεται ο Ευαγγελισμός και κάτω οι τρεις ομώνυμοι άγιοι, Ιωάννης ο Θεολόγος, Ιωάννης ο Πρόδρομος και Ιωάννης ο Χρυσόστομος· χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και είναι αφιέρωμα της μοναχής Καταφυγής Τζαγγαρελοπούλας, σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1949, όπου σημειώνεται και η επιγραφή.

168. Η Αποκαθήλωση

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 38×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 159

AMI 105

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση του Χριστού και η Παναγία».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Αποκαθήλωση του Χριστού».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση, στην είσοδο της σκάλας της Αδελφότητας».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος κλιμακοστασίου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^τ.

5. Περιγραφή: «Η Αποκαθήλωση του Χριστού».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση, στην είσοδο της σκάλας της Αδελφότητας».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος κλιμακοστασίου.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^τ.

6. Περιγραφή: «Η Αποκαθήλωση χωρίς πλαίσιο, αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Ο εικονογραφικός τύπος της εικόνας είναι ίδιος με αυτόν της εικόνας με την Αποκαθήλωση του 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 120). Η εικόνα αποδίδεται σε κύκλο του Θεόδωρου Πουλάκη και χρονολογείται γύρω στα τέλη του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με την

Αποκαθήλωση του Χριστού και την Παναγία, που βρισκόταν στην Αδελφότητα. Η ίδια εικόνα, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1882, του 1904 και του 1949.

169. Η Βάπτιση του Χριστού

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 34×26 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 160

ΑΜΙ 66

Περιγραφή: «Η Βάπτιση του Χριστού σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Όμοιος εικονογραφικός τύπος με αυτόν της εικόνας της Βάπτισης που αποδίδεται από τον Μ. Χατζηδάκη στον Μιχαήλ Δαμασκηνό (αριθ. Κατ. 47). Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904.

170. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 34,5×27 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 160

ΑΜΙ 65

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Σωτήρος, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ε.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος της Μεταμόρφωσης. Το έργο ανήκει στον κύκλο του Θεόδωρου Πουλάκη και βρίσκεται καταγεγραμμένο στον κατάλογο του 1955.

171. Άγιος Γεώργιος έφιππος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 41×32 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 160

ΑΜΙ 102

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

Πλαίσιο: Επίχρυσο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο επίχρυσο».

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^τ.

Ο γνωστός εικονογραφικός τύπος του αγίου Γεωργίου έφιππου. Το έργο αποδίδεται σε κύκλο του Θεόδωρου Πουλάκη, χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και φέρει στην πίσω πλευρά αφιερωτική επιγραφή του Μιχαήλ Darsievich. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο έφιππο, χωρίς άλλα στοιχεία, εγγραφή που συμπίπτει με τη χρονολόγηση του έργου στα τέλη του 17ου αιώνα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους μεταγενέστερους καταλόγους, χωρίς να προσδιορίζονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

172. Άγιος Αντύπας

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα
Διαστάσεις: 41×32 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 160
AMI 97

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντύπας».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Αντύπα, χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο»
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, ο άγιος Αντύπας, χωρίς πλαίσιο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Ο άγιος, μέχρι τη μέση με στολή ιερατική, ευλογεί με το δεξί χέρι και με το αριστερό κρατάει βιβλίο κλειστό. Το έργο ανήκει στον κύκλο του Θεόδωρου Πουλάκη και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949.

173. Χριστός Μέγας Αρχιερεύς

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 71,5×57 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 161
AMI 45

Περιγραφή: «Ο Ιησούς Χριστός μέχρι τη μέση, με άμφια αρχιεπισκοπικά και μίτρα, σε ξύλο και πλαίσιο σκαλισμένο».
Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο: Σκαλιστό.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

Ο Χριστός παριστάνεται μέχρι το στήθος. Φοράει σάκκο και ωμοφόριο με χρυσούς σταυρούς και μίτρα στολισμένη με πολύτιμους λίθους. Από τη μίτρα κρέμονται κόκκινα και βαθυκύανα πρεπενδούλια. Η εικόνα χρονολογείται στο πρώτο μισό του 17ου αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904, ως ο Ιησούς Χριστός μέχρι τη μέση – και όχι μέχρι το στήθος, προφανώς από λάθος του γραφέως –, με άμφια αρχιεπισκοπικά και μίτρα.

Πίν. 81

174. Ο Μυστικός Δείπνος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 133×203 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 161

AMI 26

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει το Μυστικό Δείπνο (σχήμα μεγάλο)».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Ο Μυστικός Δείπνος, χωρίς πλαίσιο».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, που παριστάνει το Μυστικό Δείπνο, με πλαίσιο, αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Η τεχντροπία αυτής της εικόνας είναι επηρεασμένη από τη μεγάλη σύνθεση του Βενέδικτου Εμποριού που βρίσκεται στο εσωτερικό του ιερού (αριθ. Κατ. 86). Στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949 καταγράφεται μια εικόνα μεγάλη, που παριστάνει το Μυστικό Δείπνο. Οι αναφορές αυτές, το θέμα και το μέγεθος της εικόνας, ταυτίζονται με τη μεγάλη εικόνα του Μυστικού Δείπνου που σώζεται στη συλλογή.

175. Ιωάννου Μόσκου: Η Σταύρωση

1711

Διαστάσεις: 91×70 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 166

AMI 104

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σταύρωση».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Η Σταύρωση του Ιησού Χριστού, χωρίς πλαίσιο, του Ιωάννη Μόσκου *ΑΨΙΔΑ*».

Ζωγράφος: Ιωάννης Μόσχος.

Χρονολογία εικόνας: 1711.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τη Σταύρωση, έργο του Ιωάννη Μόσκου, 1711 (*ΠΟΙΗΜΑ ΙΩ. ΜΟΣΚΟΥ ΑΨΙΔΑ*)».

Ζωγράφος: Ιωάννης Μόσχος.

Υπογραφή: *ΠΟΙΗΜΑ ΙΩ. ΜΟΣΚΟΥ ΑΨΙΔΑ*.

Χρονολογία εικόνας: 1711.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

Σύνθεση με πολλά πρόσωπα που φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Ιωάννη Μόσκου και τη χρονολογία 1711. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα με τη Σταύρωση σε πλαίσιο. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας στο 1711. Στους μεταγενέστερους καταλόγους η εικόνα βρίσκεται καταγεγραμμένη σε εκείνους του 1904 και του 1949, ως η Σταύρωση του Ιωάννου Μόσκου, 1711 – στον τελευταίο σημειώνεται και η υπογραφή του ζωγράφου.

176. Ιωάννου Μόσκου: Η Θεία Λειτουργία

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 67×54 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 166-167

AMI 103

Πίν. 82

Πίν. 83

Περιγραφή: «Μια ζωγραφική, που παριστάνει τη Θεία Λειτουργία (Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ) με σβησμένο το όνομα του ζωγράφου, διαβάζεται μόνο η λέξη ΧΕΙΡ...».
Υπογραφή: ΧΕΙΡ...

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^f.

Ο ζωγράφος της εικόνας, σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται, ΧΕΙΡ ΙΩ[ΑΝΝΟΥ] [ΜΟ]ΣΚΟΥ, είναι ο Ιωάννης Μόσκος. Εδώ ο Μόσκος επαναλαμβάνει την καθιερωμένη σύνθεση με τη Θεία Λειτουργία του Μιχαήλ Δαμασκηνού. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1949.

177. Παρθενίου ιερομονάχου Καγγελαρί: Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης 1729

Πίν. 84

Διαστάσεις: 63×46 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 167
AMI 145

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

νίου ιερομονάχου Καγγελαρίου από την Αθήνα, κάτω βρίσκεται η παρακάτω επιγραφή στα ελληνικά: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΡΩΝΙΤΟΥ./ ΧΕΙΡ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΓΓΕΛΑΡΙΟΥ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ/1729 Μαρτίου 24.

Ζωγράφος: Παρθένιος Καγγελάριος.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης σε ξύλο, έργο του Παρθενίου Καγγελαρί από την Αθήνα, 22 Μαρτίου 1729».

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΓΓΕΛΑΡΙΟΥ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ 1729 Μαρτίου 24.

Ζωγράφος: Παρθένιος Καγγελαρί.

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΡΩΝΙΤΟΥ

Χρονολογία εικόνας: 22.3.1729.

Χρονολογία εικόνας: 1729 Μαρτίου 24.

Υλικό: Ξύλο.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διονύσιος Ταρωνίτης.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Πλαίσιο.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^f.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Διονύσιο Αρεοπαγίτη, έργο του Παρθε-

Ο αθηναίος αρχιερέας, καθισμένος σε θρόνο, ευλογεί με το δεξί χέρι και με το αριστερό κρατάει βιβλίο κλειστό. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου ιερομονάχου Παρθενίου Καγγελαρί από την Αθήνα καθώς και χρονολογία 22 Μαρτίου 1729 και είναι αφιέρωμα του Διονυσίου Ταρωνίτη, σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται στο κάτω μέρος της. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ως ο άγιος Διονύσιος με πλαίσιο, και στον κατάλογο του 1904, ως άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης σε ξύλο μέσα σε πλαίσιο, έργο του Παρθενίου Καγγελαρίου από την Αθήνα, 22 Μαρτίου 1729. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται ως άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης σε ξύλο μέσα σε πλαίσιο, έργο του Παρθενίου Καγγελαρίου από την Αθήνα 24 Μαρτίου – και όχι 22, προφανώς από λάθος του γραφέα – του 1729. Στον κατάλογο αυτό σημειώνεται και η αφιερωτική επιγραφή.

178. Γεωργίου Χρυσολωρά: Άγιοι Θεόδωροι 1749

Διαστάσεις: 36×34,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 167
AMI 158

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Θεόδωροι του Γεωργίου Χρυσολουρά σε ξύλο».

Ζωγράφος: Γεώργιος Χρυσολουράς.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, που παριστάνει τους δύο αγίους Θεοδώρους, έργο του Γεωργίου

Χρυσολουρά. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΧΕΙΡ. Από πίσω η ημερομηνία ΑΨΜΘ (1749)».

Ζωγράφος: Γεώργιος Χρυσολουράς.

Υπογραφή: ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ ΧΕΙΡ.

Χρονολογία εικόνας: 1749.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^Γ.

Οι δύο στρατιωτικοί άγιοι παριστάνονται όρθιοι. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του Γεωργίου Χρυσολουρά και τη χρονολογία 1749. Καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, ως οι άγιοι Θεόδωροι σε πλαίσιο, έργο του Γεωργίου Χρυσολουρά, και σημειώνεται η χρονολογία 1749.

179. Γεωργίου Χρυσολουρά: Άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία 1749

Διαστάσεις: 27×19 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 168

AMI 256

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 102.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, οι άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^Υ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τους αγίους Αθανάσιο, Διονύσιο,

Δημήτριο και Ευγενία, έργο του Γεωργίου Χρυσολουρά 1749, στη μέση φέρει επιγραφή στα ελληνικά: Δέηση του δούλου του θεού Διονυσίου Ταρωνίτου (ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΤΑΡΩΝΙΤΟΥ. ΧΕΙΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΟΥΡΑ ΑΨΜΘ)».

Ζωγράφος: Γεώργιος Χρυσολουράς.

Υπογραφή: ΧΕΙΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΟΥΡΑ ΑΨΜΘ.

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΤΑΡΩΝΙΤΟΥ.

Χρονολογία εικόνας: 1749.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διονύσιος Ταρωνίτης.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^Υ.

Οι άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία παριστάνονται όρθιοι σε δύο σειρές. Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Γεωργίου Χρυσολουρά και χρονολογία 1749, και είναι και αυτή αφιέρωμα του Διονυσίου Ταρωνίτη, σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή (βλ. και εικόνα αριθ. Κατ. 177). Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ως οι άγιοι Αθανάσιος, Διονύσιος, Δημήτριος και Ευγενία σε πλαίσιο, και στους δύο καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου προστίθεται η αφιερωτική επιγραφή και η υπογραφή του ζωγράφου.

180. Άγιοι Φίλιππος και Μηνάς

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 22×16 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 168

AMI 315

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Φίλιππος και Μηνάς».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^φ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Φίλιππος και Μηνάς, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, σε πλαίσιο, που παριστάνει τους αγίους Φίλιππο και Μηνά».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Φίλιππος και Μηνάς, σε ξύλο».

Ο άγιος Φίλιππος όρθιος συνομιλεί με τον άγιο Μηνά. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και η τέχνη της θυμίζει έργα του Γεωργίου Χρυσολωρά. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847, ως οι άγιοι Φίλιππος και Μηνάς, και η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται στον κατάλογο του 1882 καθώς και σε μεταγενέστερους καταλόγους. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα των αγίων Φιλίππου και Μηνά, του 18ου αιώνα, που σώζεται στη συλλογή.

181. Η Αποτομή του Προδρόμου

1756

Διαστάσεις: 45×35 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 168· Μαρία Μελέντη, Η εικόνα της αποτομής του Προδρόμου του Σπυριδωνος Σπεράντζα (1756), *Θησαυρίσματα* 25 (1995), σ. 362-371.

AMI 347

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποτομή του Προδρόμου, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποτομή του Προδρόμου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποτομή του Προδρόμου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποτομή του Προδρόμου, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ν.

Η σκηνή της Αποτομής του Προδρόμου εξελίσσεται μπροστά από το εσωτερικό φυλακής: ο δήμιος ανασηκώνει την κομμένη κεφαλή και ετοιμάζεται να την τοποθετήσει στο δίσκο που κρατάει η Σαλώμη. Αριστερά στο βάθος παριστάνεται το συμπόσιο του Ηρώδη στο ανάκτορό του και πάνω από την κεντρική σκηνή η Αγία Τριάδα. Κάτω, στην παραστάδα της εισόδου της φυλακής, διακρίνονται τα γράμματα C. C., ενώ στη βάση της παραστάδας η χρονολογία 1765. Σύμφωνα με νεότερες έρευνες, τα γράμματα αυτά αποτελούν την υπογραφή του κερκυραίου ζωγράφου Σπυριδωνος Σπεράντζα, του δεύτερου μισού του 18ου αιώνα, του οποίου έργα σώζονται σε ναούς της Κέρκυρας και στον ορθόδοξο ναό του Αγίου Νικολάου της Τεργέστης, όπου ήταν εγκατεστημένος από το 1786 έως το θάνατό του. Μια εικόνα με την Αποτομή του Προδρόμου σε πλαίσιο, χωρίς άλλα στοιχεία, καταγράφεται στον κατάλογο του 1770. Η εγγραφή αυτή συμφωνεί με τη χρονολόγηση της εικόνας στο 1765. Στους μεταγενέστερους καταλόγους, εγγραφή εικόνας με το ίδιο θέμα βρίσκεται στους καταλόγους του 1847, του 1882 και του 1955.

182. Το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 51×42,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 168

ΑΜΙ 107

1. Περιγραφή: «Το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Στεφάνου πρωτομάρτυρος, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου (ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ), αγνώστου ζωγράφου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Έργο μέτριου ζωγράφου των αρχών του 18ου αιώνα, η εικόνα παριστάνει το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται για πρώτη φορά, ως το Μαρτύριο του πρωτομάρτυρος Στεφάνου σε πλαίσιο. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται στον κατάλογο του 1904 καθώς και του 1949, όπου προστίθεται και η επιγραφή της.

183. Άγιος Γοβδελαάς

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 47,5×35,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 169

ΑΜΙ 113

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γοβδελαάς και το μαρτύριό του».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Γοβδελαάς σε ξύλο στερεωμένος στον τοίχο, εργασία του Εμμανουήλ Τζάνε».

Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνε.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Γοβδελαάς με διάφορες σκηνές από τη ζωή του, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Εικονίζεται ο άγιος, σύμφωνα με τον εικονογραφικό τύπο που έχει καθιερωθεί από τον Εμμανουήλ Τζάνε, και δεκατέσσερις σκηνές από τη ζωή και το μαρτύριό του. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742, ως ο άγιος Γοβδελαάς και το μαρτύριό του σε πλαίσιο. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση του έργου στις αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται ως ο άγιος Γοβδελαάς σε ξύλο στερεωμένος στον τοίχο της εκκλησίας, εργασία του Εμμανουήλ Τζάνε. Στους μεταγενέστερους καταλόγους, μια εικόνα με τον άγιο Γοβδελαά με διάφορες σκηνές από τη ζωή του σε πλαίσιο καταγράφεται στον κατάλογο του 1949. Η περιγραφή του θέματος στους παραπάνω καταλόγους και η αναφορά στον κατάλογο του 1764, ότι πρόκειται για εργασία του Τζάνε, ταινίζουν τις εγγραφές αυτές με την εικόνα του αγίου Γοβδελαά με σκηνές από τη ζωή και το μαρτύριό του που σώζεται στη συλλογή.

184. Άγιος Γοβδελαάς

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 42×28,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 169

AMI 130

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γοβδελαάς με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γοβδελαάς, με πλαίσιο μαύρο, επιχρυσωμένο».

Πλαίσιο: Μαύρο, επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γοβδελαάς, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γοβδελαάς σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Γοβδελαά».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος, χωρίς σκηνές από τη ζωή και το μαρτύριό του. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Γοβδελαά σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770 και αργότερα του 1904 και του 1949, όπου προστίθεται ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα. Η χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στο 18ο αιώνα συμπίπτει με την πρώτη εγγραφή της στον κατάλογο του 1742.

185. Άγιος Αλύπιος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 23×18 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 169

AMI 114

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αλύπιος».

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Αλύπιος, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

4. Περιγραφή: «Ένα εικονίδιο με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Αλύπιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^τ.

Ο άγιος παριστάνεται σε στάση προσευχής πάνω σε κίονα, που υψώνεται στο μέσον τοπίου με τέσσερις εκκλησίες. Ο εικονογραφικός αυτός τύπος είναι προσφιλής στον Εμμανουήλ Τζάνε, το έργο όμως ανήκει σε μέτριο ζωγράφο των αρχών του 18ου αιώνα. Στους καταλόγους της Αδελφότητας καταγράφονται τρεις εικόνες με θέμα τον Άγιο Αλύπιο. Η μία, σύμφωνα με την καταγραφή του 1660, είναι δωρεά του

Εμμανουήλ Τζάνε (αριθ. Κατ. 125) και η άλλη δωρεά του Δημητρίου Φιλίππη (αριθ. Κατ. 186). Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μία εικόνα του αγίου Αλύπιου. Η ίδια εικόνα αναφέρεται και στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949, όπου προστίθεται ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα. Η εγγραφή της εικόνας με θέμα τον άγιο Αλύπιο σε κατάλογο του 1700 συμπίπτει με τη χρονολόγηση της παρούσας εικόνας με το ίδιο θέμα στις αρχές του 18ου αιώνα.

186. Άγιος Αλύπιος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 42×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 169

AMI 112

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αλύπιος, που άφησε ο Δημήτριος Φιλίππης».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αλύπιος, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Αλύπιος, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Αλύπιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Ο άγιος συνοδεύεται δεξιά και αριστερά από δύο αγγέλους. Ο τύπος αυτός πλησιάζει περισσότερο προς την τεχνοτροπία του Εμμανουήλ Τζάνε, στον οποίο και αποδίδεται με μεγάλη πιθανότητα το έργο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και προέρχεται από το κληροδότημα του Δημητρίου Φιλίππη, σύμφωνα με τον κατάλογο του 1683, ο οποίος άφησε και άλλες εικόνες στην Αδελφότητα (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 628). Η εικόνα με τον άγιο Αλύπιο καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742, του 1770, του 1904 και του 1949.

187. Άγιος Συμεών

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 29×20 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 170

AMI 125

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Συμεών με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Συμεών, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ν.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Συμεών».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Ο στυλίτης άγιος παριστάνεται όρθιος πάνω σε χρυσό κιονόκρανο κρατώντας σταυρό και δισκοπότηρο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ως ο άγιος Συμεών σε πλαίσιο. Στους μεταγενέστερους καταλόγους βρίσκω την εικόνα στον κατάλογο του 1904 και στον κατάλογο του 1949.

188. Αγία Θεοδώρα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 37×27 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 170

AMI 143

1. Περιγραφή: «Η αγία Θεοδώρα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την αγία Θεοδώρα, με πλαίσιο παλαιό, χρυσό και ανάγλυφο».

Πλαίσιο: Χρυσό, ανάγλυφο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την αγία Θεοδώρα βασίλισσα, *Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΣΕΠΤΟΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΘΕΟΔΩΡΑ / Η ΠΟΙΗΣΑΣΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ*».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^τ.

3. Περιγραφή: «Η αγία Θεοδώρα σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Η αυτοκράτειρα Θεοδώρα ένθρονη, με όλα της τα αυτοκρατορικά εμβλήματα, κρατάει με το αριστερό της χέρι μια εικόνα της Παναγίας. Στα γόνατά της είναι τοποθετημένο ανοικτό βιβλίο. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, του 1882, του 1904 και του 1949, όπου προσιτίθεται και η επιγραφή.

189. Αγία Παρασκευή

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 27×19 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 170

AMI 110

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Παρασκευή, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Παρασκευή, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει την αγία Παρασκευή, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Παρασκευή, με πλαίσιο μαύρο».

5. Περιγραφή: «Η αγία Παρασκευή, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει την αγία Παρασκευή (ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ) που φέρει την παρακάτω επιγραφή στα ελληνικά: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΝΑΡΟ. Κάτω δεξιά, είναι το όνομα του ζωγράφου, αλλά είναι δυσανάγνωστο».

Υπογραφή: Δυσανάγνωστη.

Επιγραφή: ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΝΑΡΟ.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Γεώργιος Κορνάρος.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ε.

Η αγία παριστάνεται όρθια, κρατώντας με το αριστερό της χέρι σταυρό και ανοικτό ειλητήριο. Κάτω δεξιά, στα γόνατα, ο δωρητής Γεώργιος Κορνάρος, όπως αναφέρεται και στην αφιερωτική επιγραφή. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μια εικόνα της αγίας Παρασκευής σε πλαίσιο μαύρο. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στις αρχές του 18ου αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους του 1742, του 1770, του 1882, του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται η αφιερωτική επιγραφή.

190. Ο Ευαγγελισμός

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 41×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 171

ΑΜΙ 120

1. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός χωρίς πλαίσιο».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Επιγραφή: 1790 ΜΑΡΤΙΟΥ 25 Ε.Π. ΗΓΟΡΑΣΘΗ ΕΙΣ ΒΕΝΕΤΙΑΝ ΑΠΟ ΕΜΟΥ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΒΕΡΥΚΙΟΥ.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ζαχαρίας Βερύκιος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 71^ε.

2. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός με επιγραφή 1790 ΜΑΡΤΙΟΥ 25 Ε.Π. ΗΓΟΡΑΣΘΗ ΕΙΣ ΒΕΝΕΤΙΑΝ ΑΠΟ ΕΜΟΥ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΒΕΡΥΚΙΟΥ».

Η εικόνα αυτή έχει ως πρότυπο την εικόνα του Ευαγγελισμού με αριθ. Κατ. 162. Φέρει επιγραφή ότι αγοράστηκε το 1790 από τον Ζαχαρία Βερύκιο, στη Βενετία, και χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα. Μια εικόνα με τον Ευαγγελισμό καταγράφεται στον κατάλογο του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται και η επιγραφή της αγοράς της.

191. Η Ζωοδόχος Πηγή

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 27×21 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 171

ΑΜΙ 64

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία της Πηγής».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

2. Περιγραφή: «Παναγία της Πηγής με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία της Πηγής, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

Πίν. 85

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία της Πηγής».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^f.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει την Παναγία της Πηγής».

Το έργο χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται μια εικόνα της Ζωοδόχου Πηγής σε πλαίσιο, χωρίς άλλα στοιχεία, εγγραφή που επαναλαμβάνεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στο 18ο αιώνα.

192. Άγιοι Σάββας και Συμεών

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 51,4×40,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 171-172
AMI 149

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τους αγίους Σάββα και Συμεών, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^v.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, οι άγιοι Σάββας και Συμεών».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τους αγίους Σάββα και Συμεών».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^f.

Ο άγιος Σάββας αρχιερέας και ο άγιος Συμεών μοναχός, όρθιοι σε στάση προσευχής στρέφονται προς τον Χριστό που βρίσκεται μέσα σε ημικυκλική δόξα. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ως οι άγιοι Σάββας και Συμεών με χρυσό πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

193. Σταυρός

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 255×225 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 186
AMI 258

1. Περιγραφή: «Ένας σταυρός από επιχρυσωμένο ασήμι».

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^f.

Υλικό: Ξύλο.

Επένδυση: Απλό ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^f.

2. Περιγραφή: «Ένας σταυρός μεγάλος, ζωγραφική σε ξύλο σκεπασμένο από ασήμι».

Στο κέντρο του τέμπλου, υπάρχει μεγάλος σταυρός με αργυρή επένδυση με τον Χριστό και στα άκρα των κεραιών η Παναγία, ο Ιωάννης και ο αρχάγγελος Μιχαήλ. Στη βάση του σταυρού, μέσα σε τόξα, οι προφήτες Δαβίδ, Ησαΐας και Μωυσής, που προφήτευαν το Πάθος του Χριστού. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται ένας σταυρός μεγάλος με επένδυση από ασήμι, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ιερό. Το 1904 καταγράφεται ένας σταυρός μεγάλος, ζωγραφική σε ξύλο με επένδυση από ασήμι. Οι παραπάνω αρχειακές πληροφορίες ταυτίζονται με τον μεγάλο αργυρεπένδυτο σταυρό, που σώζεται στο μέσον του τέμπλου, ο οποίος χρονολογείται στο 17ο αιώνα.

194. Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό

Αρχές 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 66×80,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 147

1. Περιγραφή: «Παναγία με τους αγίους Αναργύρους». Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 59^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας και τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό». Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^Γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία και οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός». Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^Γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας και τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό». Θέση: Αδελφότητα, είσοδος. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^Υ.

5. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός και η Παναγία με το βρέφος, ζωγραφική σε ξύλο, χωρίς πλαίσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 38^Υ.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τους Κοσμά και Δαμιανό και στο μέσον η Παναγία σε θρόνο με το βρέφος, έργο αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^Υ.

7. Περιγραφή: «Παναγία και οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός».

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 74-75), 231 αριθ. 47.

Σε χρυσό κάμπο παριστάνεται η Παναγία καθισμένη σε θρόνο να κρατάει το μικρό Χριστό με το δεξί της χέρι και με το αριστερό να ακουμπάει απαλά το πόδι του. Δεξιά και αριστερά της Παναγίας παριστάνονται όρθιοι οι άγιοι Δαμιανός και Κοσμάς. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας με τους αγίους Αναργύρους. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742 και του 1764. Η επόμενη καταγραφή εικόνας με το ίδιο θέμα είναι στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Το θέμα της εικόνας, όπως αναφέρεται στους παραπάνω καταλόγους, και η πρώτη εγγραφή της σε κατάλογο του 1683 πείθουν ότι πρόκειται για την εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 17ο αιώνα.

195. Άγιος Αθανάσιος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 25,5×21,7 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 122

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αθανάσιος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αθανάσιος, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Ναός, στην πρόσοψη του γυναικωνίτη. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αθανάσιος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^f.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Αθανασίου, που βρίσκεται στην πρόσοψη του γυναικωνίτη». Θέση: Ναός, στην πρόσοψη του γυναικωνίτη. Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820. Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^f.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Αθανάσιος». Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον άγιο Αθανάσιο». Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αθανάσιος σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

8. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Αθανάσιο». Ζωγράφος: Άγνωστος. Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^f.

9. Περιγραφή: «Ο άγιος Αθανάσιος». Θέση: Ναός. Ευρετήριο: Αριθ. 92. Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 66), 231 αριθ. 40.

Ο άγιος παριστάνεται μέχρι τη μέση. Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Αθανάσιο σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, του 1764, του 1770, του 1820, όπου σημειώνεται ότι βρίσκεται στο ναό, στην πρόσοψη του γυναικωνίτη, του 1847, του 1882, του 1904 και του 1949. Το θέμα της εικόνας, που περιγράφεται στους παραπάνω καταλόγους, και η πρώτη εγγραφή της σε κατάλογο του 1683 πείθουν ότι πρόκειται για την εικόνα που σώζεται στη συλλογή.

196. Παναγία δεομένη

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 25 × 18 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 334

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία μέχρι το στήθος». Πλαίσιο: Χρυσό. Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη. Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Νοσοκομείο, αίθουσα γυναικών.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία, ζωγραφική σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

Η εικόνα της Παναγίας σε στάση δέησης είναι δωρεά της Λέλας Τυπάλδου, το 1950, σύμφωνα με την αφιερωτική επιγραφή στην πίσω όψη, και χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας μέχρι το στήθος, σε πλαίσιο χρυσό, που βρισκόταν στο Κολέγιο Φλαγγίνη. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1898, με την ένδειξη ότι έχει μεταφερθεί στο νοσοκομείο, στην αίθουσα γυναικών. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας, ζωγραφική σε ξύλο, και πιθανολογώ ότι πρόκειται για την ίδια εικόνα.

197. Απόστολοι Ανδρέας και Μάρκος

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 33×57 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 85

Περιγραφή: «Οι απόστολοι Ανδρέας και Μάρκος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Η εικόνα με τους αποστόλους Ανδρέα και Μάρκο αποτελεί τμήμα μεγάλης Δέησης και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Άλλη εγγραφή δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

198. Δέηση ημικυκλικού σχήματος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 54×100 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 244

Πρόκειται για εικόνα μεγάλων διαστάσεων σε σχήμα ημικυκλικό, όπου τα τρία πρόσωπα της Δέησης παρουσιάζονται μέχρι το θώρακα. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Παρόμοια εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

199. Παναγία βρεφοκρατούσα

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 28×19 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 186

AMI 349

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε χοντρό χαρτόνι».

Υλικό: Χαρτόνι.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε χοντρό χαρτόνι».

Υλικό: Χαρτόνι.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 37^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, σε χαρτί με πλαίσιο».

Υλικό: Χαρτί.
Πλαίσιο.
Θέση: Γυναικεία σχολή.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 42^τ.

Παναγία βρεφοκρατούσα, αριστεροκρατούσα, σε χαρτί, πιθανόν υπόδειγμα ζωγράφου, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1647 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε χοντρό χαρτόνι. Η ίδια αναφορά επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1648, και από τότε η εικόνα παραδίδεται έως και το έτος 1656. Η επόμενη εγγραφή εικόνας με παρόμοιο θέμα σε χαρτί μέσα σε πλαίσιο, που βρισκόταν στη γυναικεία σχολή, υπάρχει στον κατάλογο του 1904. Η χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στο 17ο αιώνα και το υλικό κατασκευής πείθουν ότι οι εγγραφές αφορούν την εικόνα αυτή.

200. Σταυρός με Εσταυρωμένο

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 55,5×32 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187
ΑΜΙ 266 (ο σταυρός) και 275 (η βάση)

Περιγραφή: «Ένας σταυρός από ασήμι, με εργασία από δικτυωτό χρύσωμα και μέσα το ξύλο. Δώρο της πριγκίπισσας Όλγας του Montenegro».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Πριγκίπισσα Όλγα του Montenegro.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

Το σταυρό αυτό, σύμφωνα με τον κατάλογο του 1882, δώρισε στην Αδελφότητα η πριγκίπισσα Όλγα του Montenegro.

201. Προτομή του Προδρόμου

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 12,3×9 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187
ΑΜΙ 276

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

Πρόκειται για εικόνα με προτομή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1882.

202. Αρχάγγελος Μιχαήλ

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 40,3×32,2 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187
ΑΜΙ 126

1. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο, τη δώρισε ο εξοχότατος παπάς Αντώνιος Μπούμπουλης και βρίσκεται στο ιερό».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αντώνιος Μπούμπουλης.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αρχάγγελος Μιχαήλ, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αρχάγγελος Μιχαήλ, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 17^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αρχάγγελος Μιχαήλ, σκεπασμένη από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^τ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο αρχάγγελος Μιχαήλ σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^γ.

6. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, σε πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Μιχαήλ».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^τ.

Η εικόνα αυτή με τον αρχάγγελο Μιχαήλ χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μια εικόνα με τον αρχάγγελο Μιχαήλ με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο, την οποία δώρισε ο ιερέας Αντώνιος Μπούμπουλης, και την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ιερό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1742 καθώς και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

203. Αρχάγγελος Μιχαήλ

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 37,3×26,7 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187

ΑΜΙ 152

1. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

2. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^τ.

Ο αρχάγγελος Μιχαήλ παριστάνεται φτερωτός, με στρατιωτική στολή, να κρατάει την ψυχή ενός νεκρού. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα, μιμείται την εικόνα με τον αρχάγγελο Μιχαήλ του Μιχαήλ Δαμασκηνού που βρίσκεται στο τέμπλο (αριθ. Κατ. 115) και καταγράφεται σε καταλόγους του 19ου και του 20ού αιώνα.

204. Ο Χριστός ενώπιον του Άννα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 65,5×77,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187

ΑΜΙ 156

Περιγραφή: «Μια εικόνα σε πανί, ο Κύριός μας οδηγούμενος μπροστά στον Άννα».
Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^v.

Στην εικόνα αυτή, που είναι ζωγραφισμένη πάνω σε ύφασμα και χρονολογείται στο 18ο αιώνα, παριστάνεται ο Ιησούς μπροστά στον ιερέα Άννα. Εικόνα με παρόμοιο θέμα σε ύφασμα καταγράφεται στον κατάλογο του 1742, γεγονός που συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας που σώζεται στη συλλογή. Άλλη εγγραφή για την εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

205. Η εις Άδου κάθοδος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 50×40 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 187

AMI 332

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Κυρίου, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^f.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο Χριστός στον Άδη».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον Χριστό στον Άδη».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^v.

Παριστάνεται η εις Άδου κάθοδος, με τεχνοτροπία που μοιάζει με αυτήν του Βενέδικτου Εμποριού. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα με την Ανάσταση του Κυρίου σε πλαίσιο χρυσό. Στα μεταγενέστερα χρόνια, εικόνα με το Χριστό στον Άδη καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

206. Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός

Πίν. 86-87

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 40×33 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 187

AMI 139

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός».

Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικονίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^f.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό και γύρω τα θαύματά τους».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^v.

2. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

Παριστάνονται οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός και γύρω οκτώ σκηνές με τα θαύματά τους. Η εικόνα χρονολογείται γύρω στα 1600 και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1770. Στα μεταγενέστερα χρόνια, εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου προστίθενται και τα θαύματα των αγίων που παριστάνονται γύρω.

207. Η Γέννηση του Χριστού

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 68×59 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187

AMI 346

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18r.

Πρόκειται για εικόνα με την παράσταση της Γέννησης του Χριστού, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται μια εικόνα με τη Γέννηση, χωρίς άλλα στοιχεία. Η εγγραφή αυτή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας στο 18ο αιώνα.

208. Άγιος Παντελεήμων

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 43,5×33,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 187

AMI 96

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον άγιο Παντελεήμονα».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^r.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^r.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Παντελεήμων, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Παντελεήμονα».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^r.

Ο άγιος παριστάνεται ολόσωμος, όρθιος, κατενώπιον. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Μια εικόνα με τον άγιο Παντελεήμονα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882 και στη συνέχεια στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

209. Κεφαλή του Προδρόμου

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 21×16 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

AMI 118

1. Περιγραφή: «Το κεφάλι του αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, που δώρισε στην εκκλησία ο ποτέ Πρόχορος Γαλιούρης».
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Πρόχορος Γαλιούρης.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

4. Περιγραφή: «Η κεφαλή του αγίου Ιωάννη, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^v.

Παριστάνεται ο Πρόδρομος μέχρι τους ώμους, στραμμένος προς τα δεξιά, κατά τα τρία τέταρτα. Η εικόνα φέρει γραπτό πλαίσιο με κόσμημα από άνθη, αρκετά φθαρμένο. Στην πίσω πλευρά υπάρχει επιγραφή *I.X. ΝΙΚΑ* με σταυρό. Η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1653 καταγράφεται μια εικόνα με το κεφάλι του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, που τη δώρισε στην εκκλησία ο Πρόχορος Γιαλούρης, ο οποίος είχε δωρίσει και άλλες εικόνες (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 102, 460, 708). Το 1655 και το 1656 η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο επόμενο. Στα μεταγενέστερα χρόνια, καταγραφή εικόνας με παρόμοιο θέμα δεν εντοπίστηκε παρά μόνο στον κατάλογο του 1955. Η χρονολόγηση της εικόνας με τον Πρόδρομο μέχρι τους ώμους, που σώζεται στη συλλογή, στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα συμπίπτει με την πρώτη εγγραφή παρόμοιας εικόνας στον κατάλογο του 1653.

210. Πρόδρομος σε προτομή φτερωτός

Τέλη 17ου αιώνα-αρχές 18ου αιώνα
Διαστάσεις: 54×55 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188
ΑΜΙ 323

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^r.

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή».

Ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος παριστάνεται σε προτομή με φτερά στους ώμους, στραμμένος προς τα αριστερά. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή. Τα μεταγενέστερα χρόνια, εικόνα με παρόμοιο θέμα εντοπίστηκε στον κατάλογο του 1949.

211. Χριστός

Τέλη 17ου αιώνα
Διαστάσεις: 31,5×26 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188
ΑΜΙ 335

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Χριστός, ζωγραφική ρωσική».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Χριστός, ζωγραφική ρωσική».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά, ο Χριστός, ζωγραφική ρωσική».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^r.

Παριστάνεται ο Χριστός κατενώπιον. Η εικόνα είναι ρωσικής τεχνοτροπίας και χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μια εικόνα του Χριστού, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για ρωσική ζωγραφική. Η ίδια εικόνα, ως ο Χριστός, ζωγραφική ρωσική, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1742 και του 1770. Η αναφορά στους καταλόγους της ρωσικής τεχνοτροπίας της εικόνας και η πρώτη εγγραφή της στον κατάλογο του 1770 δείχνουν ότι πρόκειται για την εικόνα που σώζεται στη συλλογή.

212. Απόστολος Παύλος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 17×11 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

ΑΜΠ 302

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Παύλος σε μικρό».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παύλος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παύλος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, με πλαίσιο, ο άγιος Παύλος».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

Ο απόστολος Παύλος παριστάνεται όρθιος. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα του αποστόλου Παύλου «σε μικρό», ένδειξη που την ταυτίζει με τη μικρού σχήματος εικόνα που σώζεται στη συλλογή, και η εγγραφή επαναλαμβάνεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, χωρίς άλλα στοιχεία.

213. Απόστολος Πέτρος

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 17×11 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

ΑΜΠ 303

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Πέτρος, μικρή».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Πέτρος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Πέτρος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, με πλαίσιο, ο άγιος Πέτρος».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος, όπως και ο απόστολος Παύλος στην αντίστοιχη εικόνα (αριθ. Κατ. 214). Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα του

αγίου Πέτρου με την ένδειξη ότι ήταν μικρή, γεγονός που την ταυτίζει με τη μικρών διαστάσεων εικόνα του αποστόλου Πέτρου που σώζεται στη συλλογή.

214. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 24,5×21,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

AMI 123

Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Παριστάνεται ο άγιος με ενδυμασία μοναχού. Η εικόνα φέρει επιγραφή στα ελληνικά, που αναφέρει ότι πρόκειται για τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, και χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφονται δύο εικόνες με τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, και υποθέτω ότι η μία εγγραφή αφορά την εικόνα αυτή.

215. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

Αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 40×31 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

AMI 108

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ο.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, χωρίς πλαίσιο».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ο.

Παριστάνεται ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος ως νέος αγένειος. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα. Εικόνα με τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο βρίσκεται καταγεγραμμένη στους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1882 και του 1904.

216. Το άγιο Μανδήλιο

Τέλη 17ου - αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 33,2×17,7 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188

AMI 124

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει το Μανδήλιον του Κυρίου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

2. Περιγραφή: «Το Μανδήλιο με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Γυναικεία σχολή.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

Παριστάνεται το άγιο Μανδήλιο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα με το άγιο Μανδήλιο του Κυρίου. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1904.

217. Άγιος Χαράλαμπος

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα
Διαστάσεις: 32×18,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 188
AMI 148

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Χαράλαμπος με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Χαράλαμπος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Χαράλαμπο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^τ.

Ο άγιος παριστάνεται όρθιος. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα και ακολουθεί την τεχνοτροπία του Τζάνε. Μια εικόνα με τον άγιο Χαράλαμπο σε πλαίσιο χρυσό καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882 και στη συνέχεια στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

218. Άγιος Παντελεήμων

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα
Διαστάσεις: 35,8×26,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189
AMI 134

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Παντελεήμων με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παντελεήμων».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Παντελεήμων σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Παντελεήμονα».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Παριστάνεται ο άγιος Παντελεήμων όρθιος κρατώντας το κουτί με τα φάρμακά του. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα και ακολουθεί την τεχνοτροπία του Τζάνε. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Παντελεήμονα σε πλαίσιο μαύρο. Η πρώτη αυτή εγγραφή συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας που σώζεται στη συλλογή. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

219. Αγία Αγάθη

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 30×23 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189

AMI 336

1. Περιγραφή: «Η αγία Αγάθη με πλαίσιο μαύρο, βρίσκεται στο γυναικωνίτη».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αγάθη».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 2.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αγάθη με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 16^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αγάθη με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

5. Περιγραφή: «Η αγία Αγάθη, χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, χωρίς πλαίσιο, η αγία Αγάθη».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

Παριστάνεται η αγία Αγάθη να κρατάει τους κομμένους μαστούς της σε δίσκο. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα, είναι επηρεασμένη από την ιταλική τέχνη και η τεχνοτροπία της μοιάζει με αυτήν του Τζάνε. Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα, η αγία Αγάθη σε πλαίσιο μαύρο, που βρισκόταν στο γυναικωνίτη. Η ίδια εικόνα με ή χωρίς πλαίσιο καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα που σώζεται στη συλλογή.

220. Ευαγγελιστής Μάρκος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 35,8×28,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189

AMI 144

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάρκος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο χρυσό, ο άγιος Μάρκος».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^Γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Μάρκος». Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Μάρκος με πλαίσιο μαύρο και χρυσό». Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό. Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάρκος ο ευαγγελιστής, ζωγραφική σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^Γ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή με πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Μάρκο ευαγγελιστή». Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^Γ.

Παριστάνεται ο ευαγγελιστής Μάρκος ολόσωμος, καθιστός, και δίπλα του εικονίζεται το σύμβολό του, το φτερωτό λιοντάρι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και μιμείται την τεχνοτροπία του Τζάνε. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα του αγίου Μάρκου σε πλαίσιο. Η εγγραφή αυτή ταυτίζεται με τη χρονολόγηση της εικόνας που σώζεται στη συλλογή στο 18ο αιώνα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

221. Η Σαμαρείτις

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 42,2×33 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189
ΑΜΙ 150

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σαμαρείτις, με πλαίσιο χρυσό». Πλαίσιο: Χρυσό. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^Υ.

2. Περιγραφή: «Η Κυριακή της Σαμαρείτιδος». Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^Γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σαμαρείτις στο πηγάδι, με πλαίσιο χρυσό και ανάγλυφο». Πλαίσιο: Χρυσό, ανάγλυφο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^Γ.

4. Περιγραφή: «Η Σαμαρείτις στο πηγάδι». Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^Υ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σαμαρείτις, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^Γ.

Παριστάνεται η Σαμαρείτις στο πηγάδι να συνομιλεί με τον Ιησού. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και μιμείται την εικόνα με το ίδιο θέμα του ιερέα και ζωγράφου Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή, του 1689 (αριθ. Κατ. 134). Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τη Σαμαρείτιδα με πλαίσιο χρυσό. Η πρώτη αυτή εγγραφή ταυτίζεται με τη χρονολόγηση της σωζόμενης εικόνας στο 18ο αιώνα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

222. Παναγία η Χρυσοπηγή

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 44×37 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189
ΑΜΙ 316

1. Περιγραφή: «Παναγία η Χρυσοπηγή με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700. Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία η Χρυσοπηγή, με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την Παναγία τη Χρυσοπηγή». Ζωγράφος: Άγνωστος. Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

Η εικόνα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, ως η Παναγία η Χρυσοπηγή σε πλαίσιο μαύρο. Ο χαρακτηρισμός της Παναγίας ως Χρυσοπηγής, καθώς και η εγγραφή σε κατάλογο του 1700, ταυτίζονται με τη σωζόμενη εικόνα της Παναγίας Χρυσοπηγής που χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

223. Ζωοδόχος Πηγή

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 31×43 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189 AMI 109

1. Περιγραφή: «Η Ζωοδόχος Πηγή». Χρονολογία εισαγωγής: 1847. Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ι.

2. Περιγραφή: «Η Ζωοδόχος Πηγή». Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία της Πηγής σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει τη Ζωοδόχο Πηγή». Ζωγράφος: Άγνωστος. Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^τ.

Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και ακολουθεί την τεχνοτροπία του Τζάνε. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847 καθώς και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

224. Τα Εισόδια της Θεοτόκου

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 23,8×20 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189 AMI 111

1. Περιγραφή: «Η εμφάνιση της Θεοτόκου στο ναό, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η εμφάνιση της Θεοτόκου, σε μικρό».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η εμφάνιση της Θεοτόκου στο ναό».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή με πλαίσιο, που παριστάνει την εμφάνιση της Θεοτόκου στο ναό».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

Η παράσταση ακολουθεί το γνωστό εικονογραφικό τύπο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα και η τεχνολογία της είναι όμοια με αυτήν του Θεόδωρου Πουλάκη. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1770, ως η εμφάνιση της Θεοτόκου στο ναό σε πλαίσιο, που συμπίπτει με τη χρονολόγησή της στα τέλη του 17ου αιώνα. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

225. Ιεράρχης

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 28×21 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189
AMI 305

Παριστάνεται ιεράρχης καθημένος, κατενώπιον. Με το δεξί του χέρι ευλογεί και φοράει οράριο λευκό με μαύρους σταυρούς. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και ακολουθεί την τεχνολογία του Βίκτωρος. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

226. Αγία Μηνοδώρα

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 27,5×18,7 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 189
AMI 142

1. Περιγραφή: «Η αγία Μηνοδώρα με πλαίσιο παλιό, χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.

2. Περιγραφή: «Η αγία Μηνοδώρα σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει την αγία Μηνοδώρα».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^τ.

Παριστάνεται η αγία Μηνοδώρα κρατώντας το σταυρό και το φοίνικα. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και ακολουθεί την τεχνολογία του ζωγράφου Γεωργίου Χρυσολωρά. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882, ως η αγία Μηνοδώρα με πλαίσιο παλιό, χρυσό. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

227. Άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 27×22 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icōnes*, σ. 190

AMI 115

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

2. Περιγραφή: «Οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Μια μικρή εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

3. Περιγραφή: «Οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος, ζωγραφική σε ξύλο».

Παριστάνονται οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος όρθιοι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και ακολουθεί την τεχντροπία του ζωγράφου Γεωργίου Χρυσολωρά. Καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847, ως οι άγιοι Αθανάσιος και Κύριλλος. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

228. Αγία Αικατερίνη

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 45×31,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icōnes*, σ. 190

AMI 326

1. Περιγραφή: «Η αγία Αικατερίνα».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 26^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνα».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Αικατερίνα σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Παριστάνεται η αγία Αικατερίνη όρθια να δείχνει τον τροχό του μαρτυρίου της. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742, εγγραφή που συμπίπτει με τη χρονολόγησή της. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

229. Αγία Βαρβάρα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 27×21,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190

AMI 127

1. Περιγραφή: «Η αγία Βαρβάρα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Βαρβάρα σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, η αγία Βαρβάρα, χωρίς πλαίσιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^v.

Παριστάνεται η αγία Βαρβάρα να κρατάει το φοίνικα. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Εικόνα με παρόμοιο θέμα βρίσκεται καταγεγραμμένη και στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

230. Αγία Αγάθη

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 28×23 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190

AMI 312

1. Περιγραφή: «Η αγία Αγάθη».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^f.

2. Περιγραφή: «Η αγία Αγάθη, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, η αγία Αγάθη»

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^f.

Πρόκειται για δυτικού τύπου εικόνα, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

231. Αρχάγγελος Μιχαήλ

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 44,5×35 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190

AMI 353

1. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^f.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Μιχαήλ αρχάγγελος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^τ.

Παριστάνεται ο αρχάγγελος Μιχαήλ όρθιος, με το δεξί του χέρι να κρατάει ρομφαία και με το αριστερό ζυγαριά. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1904.

232. Άγιοι Βίκτωρ, Μηνάς και Βικέντιος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 20×17 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190
AMI 309

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Βίκτωρ, Μηνάς και Βικέντιος». Θέση: Γυναικεία σχολή. Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.

Πλαίσιο: Χρυσό. Θέση: Γυναικεία σχολή. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^γ.

2. Περιγραφή: «Οι άγιοι Βίκτωρ, Μηνάς και Βικέντιος με πλαίσιο χρυσό».

Παριστάνονται οι άγιοι Βίκτωρ και Μηνάς ως στατιωτικοί άγιοι, ενώ ο άγιος Βικέντιος ως διάκονος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα, και η τεχνοτροπία της ακολουθεί την τεχνοτροπία του ζωγράφου Γεωργίου Χρυσολωρά. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1898 και στη συνέχεια στον κατάλογο του 1904.

233. Άγιος Ελευθέριος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 23×17 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190
AMI 328

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ελευθέριος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Θέση: Ναός. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^γ.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο άγιος Ελευθέριος». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ελευθέριος με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^γ.

4. Περιγραφή: «Μια μικρή ζωγραφική αγνώστου, χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Ελευθέριο». Ζωγράφος: Άγνωστος. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Πρόκειται για μικρών διαστάσεων εικόνα, στην οποία παριστάνεται ο άγιος Ελευθέριος ένθρονος. Χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον άγιο Ελευθέριο σε πλαίσιο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949.

234. Αγία Άννα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 33×25 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190

AMI 106

1. Περιγραφή: «Η αγία Άννα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει την αγία Άννα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, η αγία Άννα».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, η αγία Άννα με τη Θεοτόκο, σε βάθος χρυσό και διακοσμημένο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ν.

Παριστάνεται η αγία Άννα ως πιο κάτω από τη μέση, στραμμένη προς τα δεξιά, να κρατάει με τα δύο της χέρια τη μικρή Παναγία στην αγκαλιά της, σε βάθος διακοσμημένο με χρυσά φυτικά θέματα. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1847, ως η αγία Άννα. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, όπως του 1882, του 1904 και του 1949, όπου προστίθεται στην περιγραφή η μορφή της Θεοτόκου και το χρυσό διακοσμημένο βάθος.

235. Παναγία Ελεούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 35×29 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190

AMI 362

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο παλαιό, χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο παλαιό, χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, στην πρόσοψη του γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, ζωγραφική σε ξύλο και με επένδυση από ασήμι».

Υλικό: Ξύλο.

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ρ.

Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ρ.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα η Ελεούσα, με πλαίσιο και επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα, αριστεροκρατούσα στον τύπο της Ελεούσας. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, ως η Παναγία βρεφοκρατούσα σε πλαίσιο παλαιό, που βρισκόταν στην κατοικία του αρχιεπισκόπου. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

236. Εσταυρωμένος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: ύψος 115 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191
ΑΜΙ 362Α

Περιγραφή: «Ένας Εσταυρωμένος ζωγραφιστός πάνω σε βάση από μάρμαρο μαύρο».
Βάση: Μάρμαρο μαύρο.
Θέση: Ναός, ιερό, αγία τράπεζα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ρ.

Ο Εσταυρωμένος αυτός καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1949.

237. Ο Ευαγγελισμός

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 57,5×46,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 190
ΑΜΙ 278

Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ρ.

Πρόκειται για μια εικόνα με τον Ευαγγελισμό, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα και βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1882.

238. Άγιος Ονούφριος και αγία Μαρίνα

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 17×23 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191
ΑΜΙ 313

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ονούφριος και η αγία Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ρ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή φορητή, που παριστάνει τους αγίους Ονούφριο και Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ρ.

Σε δύο ξεχωριστά εικονίδια, που περιβάλλονται από γραπτό κόκκινο πλαίσιο, παριστάνονται οι άγιοι Ονούφριος και Μαρίνα μέσα σε τοπίο από θάμνους. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949.

239. Ο Χριστός αίρων τον Σταυρόν

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 54×47 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 151

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον Χριστό, που φέρει το Σταυρό».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα αγνώστου, που παριστάνει τον Χριστό, που φέρει το Σταυρό, με πλαίσιο χρυσό».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, που παριστάνει τον Χριστό, που φέρει το Σταυρό».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ν.

Παριστάνεται ο Χριστός σε προτομή να φέρει το Σταυρό. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882. Η ίδια αναφορά επαναλαμβάνεται και στους καταλόγους του 1949 και του 1955.

240. Ο Χριστός αίρων τον Σταυρόν

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 29,8×25,7 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 153

Περιγραφή: «Ο Χριστός φέρων τον Σταυρό σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Παριστάνεται ο Χριστός που φέρει το Σταυρό. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1904.

241. Άγγελος που κρατάει το άγιο Μανδήλιο

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 40,5×34 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 141

1. Περιγραφή: «Ο άγγελος που κρατάει το άγιο Μανδήλιο, του Κωνσταντίνου Τζάνε».

Ζωγράφος: Κωνσταντίνος Τζάνεσ.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, ο άγγελος που φέρει το άγιο Μανδήλιο».
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Παριστάνεται ο άγγελος που κρατάει το άγιο Μανδήλιο. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και η τεχνοτροπία της ακολουθεί την τεχνοτροπία των Ιονίων νήσων της περιόδου αυτής. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται πρώτη φορά μια εικόνα με αυτό το θέμα με την επισήμανση ότι είναι έργο του Κωνσταντίνου Τζάνε. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949.

242. Παναγία Οδηγήτρια

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 98×70,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 191

AMI 241

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη ονομαζόμενη δεσποτική, η Παναγία με το βρέφος και το διάδημά της και επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^τ.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και τέσσερα διαδήματα, και τέσσερα χέρια από επιχρυσωμένο ασήμι και πλαίσιο χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^τ.

5. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα σε ξύλο, με επένδυση από ασήμι σκαλισμένο και διαδήματα από επιχρυσωμένο ασήμι και ημιπολύτιμες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι σκαλισμένο, επιχρυσωμένο ασήμι και με ημιπολύτιμες πέτρες.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και έξι διαδήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Παναγία βρεφοκρατούσα, αγνώστου, με πλαίσιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και δύο διαδήματα από επιχρυσωμένο ασήμι και 11 πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι, επιχρυσωμένο ασήμι και με 11 πέτρες.

7. Περιγραφή: «Παναγία η Οδηγήτρια».

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 26-27), 230 αριθ. 22.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα στον τύπο της Οδηγήτριας. Στο χρυσό κάμπο υπάρχει επιγραφή: *Η ΚΥΡΙΑ Η ΠΑΡΑΜΗΘΗΑ*. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764, ως εικόνα μεγάλη που ονομάζεται δεσποτική. Η εγγραφή αυτή ταυτίζεται με τη χρονολόγηση της εικόνας. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1770, ως μια ει-

κόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επενδύσεις από ασήμι, σε πλαίσιο του 1820 όπου σημειώνεται ότι βρίσκεται στο ναό, θέση την οποία διατήρησε και τα μεταγενέστερα χρόνια, όπως φαίνεται από τους καταλόγους του 1898, του 1904 και του 1949, και στην οποία βρίσκεται έως σήμερα.

243. Παναγία Γλυκοφιλούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 42,3×31,6 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 373

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

Θέση: Ναός, προθέση.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^ε.

2. Περιγραφή: «Παναγία η Γλυκοφιλούσα, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

3. Περιγραφή: «Παναγία Γλυκοφιλούσα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ε.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα στον τύπο της Γλυκοφιλούσας. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και σύμφωνα με επιγραφή που φέρει στην πίσω πλευρά είναι δωρεά της Κατινίδιον Φιλίππου-Στάη. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία Γλυκοφιλούσα και επένδυση από ασήμι, η οποία βρισκόταν στην πρόθεση, και η εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1955.

244. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 24,4×18,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 282

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 35^ε.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1770, του 1820 και του 1904, όπου σημειώνεται και η αργυρή επένδυσή της.

245. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 19×15 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 191

AMI 226

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας».

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 30^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, σκεπασμένη από ασήμι και χρυσό πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και ασημένια διαδήματα και πλαίσιο από ξύλο επιχρυσωμένο καθώς και διάφορα αφιερώματα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο επιχρυσωμένο.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι και πλαίσιο και πολλές πέτρες και διάφορα αφιερώματα».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι με πέτρες.

Πλαίσιο.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι, πλαίσιο, πέτρες και διάφορα αφιερώματα».

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι με πέτρες.

Πλαίσιο.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 63^ν.

Η εικόνα αυτή με την Παναγία βρεφοκρατούσα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1742. Στον κατάλογο του 1764 επαναλαμβάνεται η εγγραφή και προστίθεται ότι βρισκόταν στη λειψανοθήκη πάνω από τη θύρα του ιερού. Η ίδια εικόνα, με την επένδυσή της από ασήμι σε πλαίσιο χρυσό και την ένδειξη ότι βρισκόταν τοποθετημένη στη λειψανοθήκη του ιερού, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1770, του 1820, του 1847, του 1882 και του 1949.

246. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 27×24,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192

AMI 154

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα». Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.	Θέση: Αδελφότητα. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.
2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα». Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.	4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα». Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με διάδημα από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο». Επένδυση: Διάδημα από ασήμι. Πλαίσιο: Ξύλινο.	5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα». Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^τ.

Παριστάνεται η Παναγία με το θείο βρέφος στην αγκαλιά της, το οποίο κρατάει την ένσταυρη σφαίρα του κόσμου. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1742, ως μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και τα μεταγενέστερα χρόνια, όπως φαίνεται από τους καταλόγους του 1770, του 1882, όπου σημειώνεται το πλαίσιο από ξύλο και το διάδημα από ασήμι, του 1898 και του 1904.

247. Άγιοι Κωνσταντίνος, Νικόλαος, Δημήτριος, Θεοδόσιος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 33×24,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192

AMI 327

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κωνσταντίνος, Δημήτριος και Θεοδόσιος σε ξύλο επίχρυσο». Υλικό: Ξύλο επίχρυσο. Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^τ.	2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Κωνσταντίνος, Δημήτριος, Νικόλαος και Θεοδόσιος σε ξύλο επίχρυσο». Υλικό: Ξύλο επίχρυσο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Παριστάνονται οι άγιοι Κωνσταντίνος, Δημήτριος, Νικόλαος και Θεοδόσιος σε δύο ζώνες. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και φέρει αφιερωτική επιγραφή στο πίσω μέρος: *Offerta della Signora Maria Bogdana a questa Chiesa di S. Giorgio dei Greci (Venezia) 1864*. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τους αγίους Κωνσταντίνο, Δημήτριο και Θεοδόσιο σε επίχρυσο ξύλο, ενώ στον κατάλογο του 1904 προστίθεται και το όνομα του αγίου Νικολάου. Το θέμα της εικόνας και η εγγραφή της για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1882 ταυτίζονται με την εικόνα με το ίδιο θέμα που σώζεται στη συλλογή.

248. Παναγία Γλυκοφιλούσα

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 16×11,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192

AMI 372

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα και πλαίσιο». Επένδυση: Από ασήμι. Πλαίσιο. Αφιερώματα.	Θέση: Ναός, ιερό. Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 2^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, η Παναγία βρεφοκρατούσα σε χρυσό βάθος».
Θέση: Ναός, πρόθεση.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 28^τ.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα στον τύπο της Γλυκοφιλούσας. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1898, ως μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα, σε πλαίσιο, που βρισκόταν στο ιερό. Εικόνα με το ίδιο θέμα και την ένδειξη ότι βρισκόταν στην πρόθεση καταγράφεται και στον κατάλογο του 1904. Η εγγραφή εικόνας με την Παναγία βρεφοκρατούσα σε κατάλογο του 1898, καθώς και η αναφορά ότι ήταν τοποθετημένη στο ιερό ταυτίζονται με την εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας που φυλάσσεται στο ιερό και χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα.

249. Παναγία Γλυκοφιλούσα

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 42×34 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 192
AMI 283

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 17^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η μητέρα του Χριστού σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, η Παναγία με το Χριστό».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^τ.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα στον τύπο της Γλυκοφιλούσας. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα και καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1898 ως μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε ξύλο, που βρισκόταν στο Κολέγιο Φλαγγίνη. Στους καταλόγους του 1904 και του 1949 καταγράφεται μια εικόνα, η μητέρα του Χριστού σε ξύλο και η Παναγία με το Χριστό, αντίστοιχα, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην Αδελφότητα.

250. Παναγία βρεφοκρατούσα

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 60×48 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 192
AMI 337

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^τ

2. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

Παριστάνεται η Παναγία με το θείο βρέφος στην αγκαλιά, το οποίο κρατάει τη σφαίρα του κόσμου. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1764 και του 1882.

251. Παναγία Γλυκοφιλούσα

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 68×52,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192

AMI 341

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο και δύο διαδήματα».

Επένδυση: Ασήμι και δύο διαδήματα.

Πλαίσιο: Ξύλο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, αγνώστου, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο, που πίσω φέρει την ακόλουθη επιγραφή: 1876 Novembre 30 consegnata in Cancelleria dalla erede della fu Signora Anna Maina vedova De Gambert. Legato alla chiesa».

Επιγραφή: 1876 Novembre 30 consegnata in cancelleria dalla erede della fu Signora Anna Maina vedova De Gambert. Legato alla chiesa.

Προέλευση: Κληροδότημα (30.11.1876). Δωρητής: Άννα Maina χήρα De Gambert.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^γ.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα στον τύπο της Γλυκοφιλούσας. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα. Στην πίσω πλευρά φέρει επικολλημένο χαρτί με την εξής επιγραφή στα ιταλικά: 1876 Novembre 30 consegnata in cancelleria dalla erede della fu Signora Anna Maina vedova De Gambert legata alla chiesa. Εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα και επένδυση από ασήμι καταγράφεται στους καταλόγους από το 1882. Στον κατάλογο του 1949 σημειώνεται και η αφιερωτική επιγραφή.

252. Άγιος Λάζαρος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 18×15 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192

AMI 301

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Λάζαρος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^γ.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^γ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Λάζαρος σε ξύλο, χωρίς πλαίσιο».

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Λάζαρο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^f.

Παριστάνεται ο άγιος Λάζαρος με αχιεπισκοπικά ενδύματα να ευλογεί. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949.

253. Η Ανάληψη του Χριστού

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα
Διαστάσεις: 55×40 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 192
AMI 331

Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, η Ανάληψη του Χριστού (*H ANAΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ*)».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^f.

Παριστάνεται η Ανάληψη του Χριστού. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα και βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1949.

254. Άγιος Χαράλαμπος και δύο άγιοι

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 28,8×23,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 246

Περιγραφή: «Ο άγιος Χαράλαμπος ανάμεσα σε δύο αγίους».
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία: εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^f.

Παριστάνεται ο άγιος Χαράλαμπος ανάμεσα σε δύο αγίους, των οποίων δεν διακρίνονται τα ονόματα, αλλά όπως προκύπτει από τον εικονογραφικό τύπο τους πρόκειται μάλλον για τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

255. Επιτάφιος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 51×91 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 280

Περιγραφή: «Ο Επιτάφιος, μέσα σε μια θήκη με το κρύσταλλο της και δύο λουκέτα με κλειδιά».
Θήκη με κρύσταλλο.
Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία: εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^f.

Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται ένας Επιτάφιος μέσα σε θήκη με κρύσταλλο και δύο λουκέτα με κλειδιά, να φυλάσσεται σε ερμάριο στο ιερό. Η εγγραφή αυτή ταυτίζεται με τον αμφιπρόσωπο Επιτάφιο που σώζεται στη συλλογή μέσα σε γυάλινη θήκη και χρονολογείται στο 18ο αιώνα.

256. Παναγία που κρατάει Εσταυρωμένο

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 49×39 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193

AMI 354

1. Περιγραφή: «Παναγία κρατούσα μικρό Εσταυρωμένο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^Γ.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία: εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^Υ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία κρατούσα έναν Εσταυρωμένο, με πλαίσιο».

Παριστάνεται η Θεοτόκος να κρατάει στα χέρια έναν Εσταυρωμένο. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως η Παναγία κρατούσα μικρό Εσταυρωμένο. Η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1949.

257. Προφήτης Ηλίας

Τέλη 18ου-αρχές 19ου αιώνα

Διαστάσεις: 27×18,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193

AMI 300

Περιγραφή: «Μια μικρή ζωγραφική με πλαίσιο, ο προφήτης Ηλίας».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία: εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^Γ.

Πρόκειται για εικόνα μικρών διαστάσεων, που παριστάνει τον προφήτη Ηλία καθισμένο μπροστά στη σπηλιά να τρέφεται από τα πουλιά. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα με αρχές του 19ου και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949 ως μια μικρή ζωγραφική με πλαίσιο, ο προφήτης Ηλίας.

258. Προφήτης Ηλίας

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 80×51 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193

AMI 345

1. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας».

Χρονολογία: εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^Υ.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^Υ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Ηλία με πλαίσιο επίχρυσο».

Πλαίσιο: Επίχρυσο.

Χρονολογία: εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^Γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλιά, ο άγιος Ηλίας».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία: εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^Υ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλιά χωρίς πλαίσιο, ο άγιος Ηλίας».

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Ηλία με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ηλίας, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

7. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον προφήτη Ηλία».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ο.

Παριστάνεται ο προφήτης Ηλίας μπροστά σε σπήλαιο. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται για πρώτη φορά μια εικόνα με τον προφήτη Ηλία. Το θέμα της εικόνας και η εγγραφή της για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1683 την ταυτίζουν με την εικόνα του προφήτη Ηλία που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους.

259. Προφήτης Ηλίας

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 53,7×46,7 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 136

1. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον προφήτη Ηλία, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

3. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή με πλαίσιο, με τον άγιο Ηλία προφήτη».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ο.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Ηλίας».
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 70), 231 αριθ. 44.

Παριστάνεται ο προφήτης Ηλίας καθισμένος μέσα σε σπήλαιο να του φέρνει τροφή το πουλί. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους από το 1770.

260. Προφήτης Ηλίας

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 36×17 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 348

1. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ηλίας».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Ηλία με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία: εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

3. Περιγραφή: « Μια εικόνα, ο προφήτης Ηλίας, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία: εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

Παριστάνεται ο προφήτης Ηλίας μέσα σε σπήλαιο. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1764, του 1882 και του 1904.

261. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 43×32 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 344

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και η Κέρκυρα».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος και κάτω η πόλη και το λιμάνι της Κέρκυρας. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

262. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 24×19 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 361

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων, με πλαίσιο χρυσό και ασημένια επένδυση».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

2. Περιγραφή: «Μια μικρή ζωγραφική σε ξύλο, ο άγιος Σπυρίδων, σκεπασμένη με πλάκα από επιχρυσωμένο ασήμι και πλαίσιο από ξύλο».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Ξύλινο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος, σκεπασμένη με πλάκα από ασήμι».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο.
Χρονολογία: εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος με επένδυση από ασήμι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949.

263. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 50×42 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193
AMI 358

Πίν. 88

Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^f.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

264. Το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 20×8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 193

AMI 356

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυριδων».

Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Σπυριδωνος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Σπυριδωνος, ζωγραφική σε ξύλο με πλαίσιο».

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

Μικρών διαστάσεων εικόνα με το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος. Χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1847, του 1882 και του 1904.

265. Το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 61×57 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 340

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυριδων με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^f.

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Σπυριδωνα».

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

266. Το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 42×30 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 317

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Σπυρίδωνα, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882 και του 1904.

267. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 47×33,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194
AMI 314

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1904.

268. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 32×22 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194
AMI 306

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων με επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

2. Περιγραφή: «Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος, 18ου αιώνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 73^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος μπροστά από μια κόκκινη κουρτίνα. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1955.

269. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 45×31,5 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194
AMI 117

Περιγραφή: «Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ν.

Παριστάνεται το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1955.

270. Άγιοι Σπυρίδων, Γεώργιος, Ελευθέριος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 25×21 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 304

Περιγραφή: «Τρίπτυχο ανοικτό με τους αγίους Σπυρίδωνα, Ελευθέριο και έναν άλλο στρατιωτικό άγιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ε.

Στο τρίπτυχο αυτό, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα, παριστάνεται στο κέντρο το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος και στα φύλλα οι άγιοι Ελευθέριος και Γεώργιος. Στον κατάλογο του 1955 καταγράφεται ένα τρίπτυχο ανοικτό με τους αγίους Σπυρίδωνα, Ελευθέριο και έναν άλλο στρατιωτικό άγιο, ο οποίος όπως προκύπτει από το σωζόμενο τρίπτυχο, είναι ο άγιος Γεώργιος.

271. Άγιος Γοβδελαάς

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 13×10 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 307

Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

272. Αγία Παρασκευή

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 19×13 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 281

1. Περιγραφή: «Η αγία Παρασκευή με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

2. Περιγραφή: «Η αγία Παρασκευή».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Παρασκευή, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει την αγία Παρασκευή, με πλαίσιο».

Η εικόνα με την αγία Παρασκευή χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1742, του 1847, του 1882 και του 1904.

273. Παναγία Οδηγήτρια

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 52×41 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 194

AMI 279

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία Οδηγήτρια, με διάφορα αφιερώματα». Αφιερώματα. Θέση: Ναός, γυναικωνίτης. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία Οδηγήτρια». Θέση: Ναός, γυναικωνίτης. Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Θέση: Ναός, γυναικωνίτης. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 34^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, στο γυναικωνίτη». Θέση: Ναός, γυναικωνίτης. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ο.

Στον κατάλογο του 1764 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας με διάφορα αφιερώματα, που βρισκόταν στο ναό, στο γυναικωνίτη. Η ίδια εικόνα, στην ίδια θέση, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1898, του 1904 και του 1949. Το θέμα της εικόνας και η εγγραφή της για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1764, καθώς και το γεγονός ότι δεν άλλαξε θέση έως και το 1949 την ταυτίζουν με την εικόνα της συλλογής με το ίδιο θέμα, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα

274. Άγιος Αμβρόσιος των Μεδιολάνων

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 28,8×24 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195

AMI 132

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αμβρόσιος των Μεδιολάνων». Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ο.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Αμβρόσιος με πλαίσιο». Πλαίσιο.

Παριστάνεται ο άγιος Αμβρόσιος των Μεδιολάνων κατενώπιον έως τη μέση. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1898 και του 1904.

275. Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος

Τέλη 17ου-αρχές 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 54×46,8 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195

AMI 135

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής». Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

Ζωγράφος: Άγνωστος. Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949. Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ο.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή».

Παριστάνεται ο Πρόδρομος όρθιος, ολόσωμος, φτερωτός, στραμμένος κατά τα τρία τέταρτα προς τα αριστερά. Από πάνω προβάλλει το χέρι του Κυρίου και κάτω, στα πόδια του αγίου, εικονίζεται η λεκάνη

με το κομμένο κεφάλι του αγίου. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882 και του 1949.

276. Παναγία Οδηγήτρια η Σκοπιώτισσα

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 42×30 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195

AMI 321

Περιγραφή: «Παναγία με το βρέφος σε ξύλο, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο απλό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

Παριστάνεται η Παναγία με το βρέφος. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904.

277. Άγιος Αντώνιος

1742

Διαστάσεις: 28,4×23,4 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195

AMI 155

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος ηγούμενος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ο.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Αντώνιο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Αντώνιος, με πλαίσιο μαύρο».

Παριστάνεται ο άγιος Αντώνιος κατενώπιον έως τα γόνατα. Η εικόνα χρονολογείται στα 1742. Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Αντώνιο σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και τα μεταγενέστερα χρόνια. Το θέμα της εικόνας και η πρώτη της εγγραφή σε κατάλογο του 1742 την ταυτίζουν με την εικόνα της συλλογής με το ίδιο θέμα, του 1742.

278. Ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός μπροστά στην Παναγία

1771

Διαστάσεις: 35×27 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195

AMI 324

Περιγραφή: «Μια εικόνα, αγνώστου, με πλαίσιο, η Παναγία της Ειρήνης, έτους 1771».
Χρονολογία εικόνας: 1771.
Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

Η εικόνα χωρίζεται σε τρία οριζοντία τμήματα. Στο μεσαίο τμήμα παριστάνεται η Παναγία Οδηγήτρια σε κάμπο χρυσό και η επιγραφή: «*EIKΩN THΣ YΠEPAGIAS Θ(EO)TOKOY EMΠPOCΘEN THΣ OΠOIAΣ ΠPOCYEYXOMENOC O AΓIOC IΩ(ANNHΣ) / O ΔAMAΣKHNOΣ EΠEKPA THΣEN OTI NA TOY EΠICTPAΦH H XEIPA H AΔIKOKOMENH AΠO TON / AYΘENTH THΣ ΔAMAΣKOY, H OΠOIA EIKΩN EYPICKETAI EIC TOYΣ AΓIOYΣ IΩANNHN KAI ΠAYΛON THΣ BENETIAC EIC / THN EKATCIAN THΣ EIPHNHΣ, ETΠIOΘH EIC TOYΣ 1771*». Στο κάτω τμήμα παριστάνεται η αποκοπή της χειρός και το θαύμα, ενώ στο πάνω τμήμα η Γέννηση. Η εικόνα χρονολογείται στα 1711 και καταγράφεται στον κατάλογο του 1949 ως η Παναγία της Ειρήνης του έτους 1711, σε πλαίσιο.

279. Ο Χριστός στον κήπο της Γεθσημανής

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 87×93 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icōnes*, σ. 195

AMI 196

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Υπερφυιά προσευχή, ζωγραφική alla latina, με το πλαίσιο της από ξύλο χρυσό μερικώς ναι και μερικώς όχι».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Πλαίσιο: Ξύλινο, εν μέρει χρυσό.

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία: εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Υπερφυιά προσευχή, ζωγραφική alla latina, με το πλαίσιο της από ξύλο χρυσό μερικώς ναι και μερικώς όχι».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Πλαίσιο: Ξύλινο, εν μέρει χρυσό.

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100 φ. 38^ο.

8. Περιγραφή: «Ο Χριστός στον Κήπο με πλαίσιο από ξύλο, μαύρο και χρυσό».

Πλαίσιο: Ξύλινο, μαύρο και χρυσό.

Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^ο.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Χριστός στον Κήπο, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα επιμήκης, ο Χριστός στον Κήπο, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

11. Περιγραφή: «Η Υπερφιά προσευχή, alla latina, με πλαίσιο από επιχρυσωμένο ξύλο».
Τεχνοτροπία: Alla latina.
Πλαίσιο: Ξύλινο, επιχρυσωμένο.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.
Ευρετήριο: Αριθ. 61.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 225 (στ. 4-5), 226 αριθ. 2.

12. Περιγραφή: «Ο Χριστός στο Όρος, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ.105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Παριστάνεται ο Χριστός γονατιστός πάνω στο βράχο να προσεύχεται και να στρέφει το βλέμμα δεξιά προς τα επάνω, όπου ο άγγελος μέσα από νέφος σκύβει για να του προσφέρει το ποτήριον. Κάτω, οι τρεις μαθητές κοιμούνται ακουμπισμένοι σε πέτρες. Το πλαίσιο της εικόνας είναι μαύρο με γραπτά χρυσά άνθη. Η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 17ου αιώνα, και η τεχνοτροπία της είναι ιταλική. Μια εικόνα, η «Υπερφιά προσευχή», ζωγραφική alla latina, με πλαίσιο εν μέρει χρυσό, που βρισκόταν στην κατοικία του αρχιεπισκόπου, καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1647. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1648 και έκτοτε παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1656 χωρίς ιδιαίτερη αναφορά. Στη συνέχεια καταγράφεται πάλι στους καταλόγους του 1700, του 1764, του 1770 και σε αχρονολόγητο λυτό ευρετήριο. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του Χριστού προσευχομένου στον Κήπο της Γεθσημανής που σώζεται στη συλλογή με το πλαίσιο της.

280. Ο Ευαγγελισμός

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 82×102 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195
AMI 277 (377)

1. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός, ζωγραφική alla latina».
Τεχνοτροπία: Alla latina.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική, ο Ευαγγελισμός, ζωγραφική alla latina».
Τεχνοτροπία: Alla latina.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

6. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός alla latina».
Τεχνοτροπία: Alla latina.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 225 (στ. 6), 226 αριθ. 3.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.

7. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός, με πλαίσιο μαύρο με ζωγραφιστά λουλούδια».
Πλαίσιο: Μαύρο με ζωγραφιστά λουλούδια.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

8. Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ευαγγελισμός, με πλαίσιο από ξύλο, χρυσό».
Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ευαγγελισμός σε ξύλο, πλαίσιο μαύρο με κοσμήματα».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Μαύρο με κοσμήματα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 38^ν.

Παριστάνεται αριστερά η Θεοτόκος γονατιστή με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος και δεξιά ο άγγελος όρθιος που της αναγγέλλει το χαρμόσυνο μήνυμα. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και η τεχνοτροπία της είναι ιταλική. Μια εικόνα με τον Ευαγγελισμό, ζωγραφική *alla latina*, καταγράφεται για πρώτη φορά στους κατάλογους του 1647 και του 1648, όπου σημειώνεται ότι βρισκόταν στην οικία του αρχιεπισκόπου. Στη συνέχεια, η εικόνα παραδίδεται από το 1652 στο εκάστοτε νέο διοικητικό συμβούλιο έως και το 1654. Τα επόμενα χρόνια, η εικόνα με το μαύρο με χρωματιστά λουλούδια πλαίσιο της καταγράφεται στους καταλόγους του 1742, του 1770, του 1882 και του 1904. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του Ευαγγελισμού, δυτικής τεχνοτροπίας, που σώζεται στη συλλογή με το πλαίσιο της.

281. Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Ιωσήφ και Αικατερίνη

16ος αιώνας
Διαστάσεις: 93×132 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 195
ΑΜΙ 363

1. Περιγραφή: «Παναγία βρεφοκρατούσα και οι άγιοι Ιωσήφ και Αικατερίνη, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

2. Περιγραφή: «Παναγία με το βρέφος μεταξύ του αγίου Ιωσήφ και της αγίας Αικατερίνης, αποδίδεται στον Gio-

vanni Bilivert (1576-1644), επηρεασμένο από τους Φλαμανδούς, δώρο κάποιας κυρίας από τη Ρώμη που κράτησε την ανωνυμία της».
Ζωγράφος: Αποδίδεται στον Giovanni Bilivert.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ανώνυμη από τη Ρώμη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 70^ν.

Παριστάνεται η Παναγία καθιστή να θηλάζει το βρέφος, ανάμεσα στον άγιο Ιωσήφ και την αγία Αικατερίνη. Η εικόνα, όπως αναφέρεται στον κατάλογο του 1955, αποδίδεται στον Giovanni Bilivert (1576-1644) και καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1955.

282. Η Προσκύνηση των Μάγων

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 78×101 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 196
ΑΜΙ 157

1. Περιγραφή: «Οι τρεις Μάγοι, ζωγραφική *alla latina*».
Τεχνοτροπία: *Alla latina*.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ν.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.6.1618.

Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.6.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^f.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^v.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^f.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^v.

9. Περιγραφή: «Οι τρεις Μάγοι, ζωγραφική alla latina». Τεχνοτροπία: Alla latina.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^f.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ζωγραφική alla latina, οι τρεις Μάγοι». Τεχνοτροπία: Alla latina.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^f.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^f.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^f.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^f.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

22. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.

Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ρ.

23. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ρ.

24. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ρ.

25. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.
Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ρ.

Παριστάνεται η Παναγία καθιστή, να κρατάει το μικρό Χριστό, και δίπλα της επίσης καθιστός ο Ιωσήφ. Πίσω από τη Θεοτόκο και τον Ιωσήφ υψώνεται κατάλυμα. Αριστερά παριστάνονται οι μάγοι. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και είναι ιταλικής τεχνοτροπίας. Μια εικόνα, οι τρεις Μάγοι, ζωγραφική *alla latina*, καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1615 και από τότε παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1629. Αργότερα, καταγράφεται πάλι στον κατάλογο του 1647, ως οι Τρεις Μάγοι, ζωγραφική *alla latina* και παραδίδεται και πάλι από το εκάστοτε διοικητικό συμβούλιο έως και το 1669. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα της Προσκύνησης των Μάγων που σώζεται στη συλλογή.

283. Η Σταύρωση

17ος αιώνας
Διαστάσεις: 240×172 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 196
AMI 199

Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, η Σταύρωση».
Θέση: Scoletta.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ρ.

Εικόνα μεγάλων διαστάσεων στην οποία παριστάνεται ο Χριστός στο σταυρό πλαισιωμένος από τους δύο ληστές, ενώ πλήθος ανθρώπων συμπληρώνουν τη σύνθεση. Η εικόνα ακολουθεί τον αφηγηματικό εικονογραφικό τύπο της Σταύρωσης, που ήταν πολύ διαδεδομένος στην ιταλική τέχνη του 15ου αιώνα και συναντάται στην κρητική τέχνη. Η εικόνα χρονολογείται στο 17ο αιώνα και διακρίνεται για τα πολλά δυτικά της στοιχεία. Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται μια μεγάλη εικόνα της Σταύρωσης, πληροφορία που δείχνει ότι πρόκειται για τη μεγάλη εικόνα της Σταύρωσης που σώζεται στη συλλογή.

284. Η Αποκαθήλωση

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 28,3×23,4 εκ.
Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 196
AMI 200

1. Περιγραφή: «Η Αποκαθήλωση του Χριστού από το σταυρό».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ρ.

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ρ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την Αποκαθήλωση».

Πρόκειται για εικόνα με πολλά δυτικά στοιχεία, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται μόνο στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

285. Παναγία βρεφοκρατούσα

16ος αιώνας

Διαστάσεις: 127,5×74,8 εκ.

AMI 122

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα που ήταν στο προσκυνητάρι πάνω από τη γέφυρα». Θέση: Στο προσκυνητάρι πάνω από τη γέφυρα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24r.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα αριστεροκρατούσα. Η εικόνα χρονολογείται στο 16ο αιώνα και έχει μεγάλο μέγεθος. Μέχρι πρόσφατα ήταν τοποθετημένη στο προσκυνητάρι που βρίσκεται στην είσοδο του Ελληνικού Ινστιτούτου, αμέσως μετά το Ponte dei Greci, απ' όπου απομακρύνθηκε προσωρινά για να συντηρηθεί. Η αναφορά στον κατάλογο του 1742 μιας εικόνας της Παναγίας με την ένδειξη «στο προσκυνητάρι πάνω από τη γέφυρα» οδηγεί στην υπόθεση ότι πρόκειται για την εικόνα αυτή.

286. Άγιος Γοβδελαάς

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 42×28,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icones*, σ. 169

AMI 130

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γοβδελαάς με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γοβδελαάς, με μαύρο πλαίσιο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764. Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764. Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^v.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική σε ξύλο, ο άγιος Γοβδελαάς».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γοβδελαάς, με πλαίσιο». Πλαίσιο. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Γοβδελαά».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^r.

Η εγγραφή εικόνας με θέμα τον άγιο Γοβδελαά σε κατάλογο του 1742 συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας της συλλογής στο 18ο αιώνα. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους, έως και το 1949.

287. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 71×57,5 εκ.

AMI 133

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι επεξεργασμένο».

Επένδυση: Από ασήμι επεξεργασμένο.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^f.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό, λειψανοθήκη.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο μαύρο, η Παναγία βρεφοκρατούσα και άγιοι με επιγραφές στα λατινικά».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^f.

Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι, που φυλασσόταν στη λειψανοθήκη του ιερού. Η ίδια εικόνα, στην ίδια θέση καταγράφεται και στον κατάλογο του 1904, ενώ το 1949 σημειώνεται ότι έχει μεταφερθεί στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας. Το θέμα της εικόνας και η εγγραφή της πρώτη φορά σε κατάλογο του 19ου αιώνα, την ταυτίζουν με την εικόνα της συλλογής που χρονολογείται στο 18ο αιώνα.

288. Άγιοι Νικόλαος, Ιωάννης ο Πρόδρομος και Γεώργιος

18ος αιώνας

AMI 178

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, ο Ιωάννης ο Πρόδρομος και ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Νικόλαος, Ιωάννης και Γεώργιος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

3. Περιγραφή: «Οι άγιοι Νικόλαος, Πρόδρομος και Γεώργιος, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^v.

Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα με τους αγίους Νικόλαο, Ιωάννη τον Πρόδρομο και Γεώργιο, σε πλαίσιο, που βρισκόταν στην είσοδο της Αδελφότητας. Αργότερα, ίδια εικόνα σε ξύλο και με πλαίσιο καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Το θέμα της εικόνας ταυτίζεται με αυτό της σωζόμενης εικόνας, που χρονολογείται στο 18ο αιώνα και από το 1976 βρίσκεται στην ελληνική πρεσβεία της Ρώμης.

289. Πρόδρομος σε προτομή φτερωτός

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 54×45 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icons*, σ. 188

AMI 179 (323)

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61v.

Παριστάνεται ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος σε προτομή, φτερωτός, στραμμένος προς τα αριστερά. Στη γωνία επάνω δεξιά φαίνεται ο Χριστός να ευλογεί. Η εικόνα αυτή, που χρονολογείται στο 17ο αιώνα, καταγράφεται στον κατάλογο του 1949.

290. Άγιος Φραγκίσκος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 107,5 × 76 εκ.

AMI 195

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Φραγκίσκος με πλαίσιο μαύρο, ζωγραφική alla latina».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Φραγκίσκος από την Πάολα».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο μαύρο, ο άγιος Φραγκίσκος».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Φραγκίσκος από την Πάολα».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^v.

Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται για πρώτη φορά η εικόνα του αγίου Φραγκίσκου, τεχνοτροπίας alla latina, σε πλαίσιο μαύρο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1742, ενώ στους καταλόγους του 1764 και του 1770 προστίθεται ότι πρόκειται για τον άγιο Φραγκίσκο από την Πάολα. Πρόκειται για δυτικό άγιο από την ιταλική πόλη Πάολα. Η εγγραφή της εικόνας για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700 τοποθετεί τη χρονολόγησή της γύρω στις αρχές του 18ου αιώνα.

291. Τα Εισόδια της Θεοτόκου

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 171

AMI 198

Πίν. 89

1. Περιγραφή: «Ένας πίνακας ημικυκλικός σε ύφασμα με την παράσταση των Εισοδίων της Θεοτόκου, που άφησε ο ποτέ Λέων Μόσχος, στην αίθουσα της Αδελφότητας».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Λέων Μόσχος.

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^v.

3. Περιγραφή: «Μια μεγάλη εικόνα στο κέντρο της οροφής, με τα Εισόδια της Μαρίας».

Θέση: Αδελφότητα, στο μέσον της οροφής.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^r.

2. Περιγραφή: «Τα Εισόδια της Θεοτόκου στην οροφή της Αδελφότητας στο μέσον, σε ύφασμα».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα, στο μέσον της οροφής.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

4. Περιγραφή: «Στην οροφή ένα μεγάλο ύφασμα ημικυκλικό με την παράσταση των Εισοδίων της Παναγίας».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα, στην οροφή.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^r.

Ο ζωγράφος Λέων Μόσχος, ο οποίος το 1684 ήταν και σκριβάνος της Αδελφότητας, σύμφωνα με το βιβλίο VII Πρακτικών των συνελεύσεών της, προσέφερε μια εικόνα των Εισοδίων της Θεοτόκου για να το-

ποθετηθεί στην αίθουσα συνελεύσεων της Αδελφότητας (βλ. *Παλαιό Αρχείο, Capitolare VII* (Reg. 194): 1681-1694, φ. 48^{r-v}: 1684, Σεπτεμβρίου 17). Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται ένας πίνακας ημικυκλικός σε ύφασμα με την παράσταση των Εισοδίων της Θεοτόκου, στην αίθουσα των συνελεύσεων, που άφησε ο ποτέ Λέων Μόσχος. Στους μεταγενέστερους καταλόγους καταγράφεται ως εικόνα μεγάλη ημικυκλική σε ύφασμα με την παράσταση των Εισοδίων της Θεοτόκου, στο κέντρο της οροφής της αίθουσας συνελεύσεων. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με τον ημικυκλικό πίνακα με τα Εισόδια της Θεοτόκου, που στολίζει και σήμερα την οροφή της αίθουσας συνεδριάσεων της Αδελφότητας.

292. Χριστός Μέγας Αρχιερέυς

Δεύτερο μισό 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 140×90 εκ.

ΑΜΙ 223

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Χριστός Αρχιερέας, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Ιησούς Χριστός, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 15^r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Ιησούς Χριστός, με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^r.

4. Περιγραφή: «Ο Ιησούς Χριστός με ρούχα αρχιεπισκοπικά, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^v.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ιησούς Χριστός με μίτρα αρχιεπισκοπική και πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^r.

Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα του Χριστού Αρχιερέα, σε πλαίσιο, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1764, του 1770, του 1904, ως ο Ιησούς Χριστός με ρούχα αρχιεπισκοπικά, σε ξύλο, και του 1949, ως ο Ιησούς Χριστός με μίτρα αρχιεπισκοπική σε πλαίσιο. Η εγγραφή της εικόνας για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1683 και το θέμα της ταυτίζονται με την εικόνα του ένθρονου Χριστού Αρχιερέα που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα.

293. Βημόθυρο με τους Αβραάμ και Μελχισεδέκ

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 110×32,5 εκ.

Βιβλιογραφία: Chatzidakis, *Icônes*, σ. 128· Δρανδάκης, Ο Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλής, σ. 157-158.

ΑΜΙ 243

1. Περιγραφή: «Δύο βημόθυρα από επιχρυσωμένο ξύλο με τις παραστάσεις του Αβραάμ και του Μελχισεδέκ».

Υλικό: Επιχρυσωμένο ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^r.

2. Περιγραφή: «Δύο βημόθυρα από επιχρυσωμένο ξύλο με τις παραστάσεις του Αβραάμ και του Μελχισεδέκ, στη

μεσαία θύρα του ιερού, είναι ζωγραφίες του Εμμανουήλ Τζάνε». Ζωγράφος: Εμμανουήλ Τζάνεσ. Υλικό: Επιχρυσωμένο ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^γ.

Στο αριστερό φύλλο του βημοθύρου του ιερού παριστάνεται ο πατριάρχης Αβραάμ με πλούσια ενδυμασία να κρατάει ξίφος και ένα αρνί που υπενθυμίζουν τη θυσία. Στο δεξιό φύλλο του βημοθύρου παριστάνεται ο Μελχισεδέκ με ενδυμασία με πλούσια διακόσμηση να κρατάει με το αριστερό του χέρι θυμιατό και με το δεξιό δίσκο με πέντε άρτους. Το βημόθυρο είναι έργο του Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή, όπως δηλώνει η υπογραφή στο κάτω μέρος, και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882 και του 1904.

294. Παναγία βρεφοκρατούσα

Τέλη 18ου-αρχές 19ου αιώνα

Διαστάσεις: 55,5×44 εκ.

AMI 250

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία Οδηγήτρια, σχεδόν δεν φαίνεται».

Θέση: Νοσοκομείο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα πολύ εφθαρμένη, η Παναγία με το βρέφος».

Θέση: Θησαυροφυλάκειο, μικρή αίθουσα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^γ.

Η εικόνα αυτή, που είναι πολύ μαυρισμένη, καταγράφεται στους καταλόγους του 1898, γεγονός που συμπίπτει με τη χρονολόγησή της στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αιώνα, και του 1955, με την ένδειξη και στους δύο ότι είναι πολύ φθαρμένη.

295. Η Ανάσταση του Χριστού

18ος αιώνας

AMI 251

Πρόκειται για μεγάλων διαστάσεων εικόνα σε ύφασμα περιτυλιγμένο σε ξύλινο κύλινδρο (δεν στάθηκε δυνατόν να ανοιχθεί). Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

296. Η Ανάσταση του Χριστού

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 40×49 εκ.

AMI 254

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Ανάσταση του Κυρίου».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^γ.

2. Περιγραφή: «Ο Ιησούς Χριστός στον Άδη σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με κορνίζα, αγνώστου, που παριστάνει τον Ιησού Χριστό στον Άδη (Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ)».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^γ.

Η εικόνα αυτή, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα, καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904, και του 1949.

297. Άγιος Νικόλαος

Τέλη 17ου αιώνα

AMI 259

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος κολλημένος στον τοίχο της εκκλησίας».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος στον τοίχο της εκκλησίας».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^Γ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, πάνω από το μνημείο του Γαβριήλ Σεβήρου, αρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας».

Θέση: Ναός, πάνω από το μνημείο του Γαβριήλ Σεβήρου.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^Υ.

Στο νότιο τοίχο του κυρίως ναού, πάνω από το μνημείο του Γαβριήλ Σεβήρου, υπάρχει η εικόνα του αγίου Νικολάου ολόσωμου, που χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Παρόμοια εικόνα και στην ίδια θέση καταγράφεται στους καταλόγους του 1770, του 1898 και του 1904, όπου σημειώνεται ότι βρίσκεται πάνω από το μνημείο του Γαβριήλ Σεβήρου.

298. Άγιος Γεώργιος

Τέλη 17ου αιώνα

AMI 260

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^Γ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^Γ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο από ξύλο χρυσό».

Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.

Θέση: Ναός, στον τοίχο κάτω από το τόξο του τρούλου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^Γ.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, στον τοίχο κάτω από το τόξο του τρούλου.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^Υ.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος όρθιος πάνω από τον άμβωνα».

Θέση: Ναός, στον τοίχο πάνω από τον άμβωνα.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^Υ.

Στο βόρειο τοίχο του κυρίως ναού, πάνω από τον άμβωνα, υπάρχει η εικόνα του αγίου Γεωργίου ολόσωμου, που φονεύει το δράκοντα. Η εικόνα χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Παρόμοια εικόνα καταγράφεται στους καταλόγους του 1683 και του 1742. Επίσης εικόνα με τον άγιο Γεώργιο βρίσκεται καταγεγραμμένη και στους καταλόγους του 1764, του 1770, με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο ναό, στον τοίχο κάτω από το τόξο του τρούλου, και στον κατάλογο του 1904, όπου καθορίζεται η θέση της στον τοίχο πάνω από τον άμβωνα.

299. Εσταυρωμένος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 55,5×32 εκ.

AMI 266

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Σταύρωση, αγνώστου, με πλαίσιο».
Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^ν.

Ο Σταυρός αυτός με την παράσταση του Εσταυρωμένου και από τις δύο πλευρές χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904.

300. Άγιοι Ανάργυροι

Δεύτερο μισό 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 96×74 εκ.

AMI 267

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, οι άγιοι Ανάργυροι, ονομαζόμενη δεσποτική, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι, σκεπασμένη με επένδυση από ασήμι και δύο κορώνες».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι, με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι, με επένδυση ασημένια στο πλάι του εικονοστασίου».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, στον τοίχο δίπλα στο τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^τ.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι, με επένδυση από ασήμι, δεξιά στο πλάι του εικονοστασίου».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, στον τοίχο δίπλα στο τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 17.3.1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 17.3.1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^τ.

6. Περιγραφή: «Οι άγιοι Ανάργυροι, ζωγραφική σκεπασμένη με πουκάμισο ασημένιο, τοποθετημένη στη γωνία δεξιά του εικονοστασίου».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, στη γωνία δεξιά του τέμπλου.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ν.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, οι άγιοι Ανάργυροι, με ασημένια επένδυση, στη γωνία της δεξιάς θύρας του ιερού».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, στη γωνία της δεξιάς θύρας του ιερού.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ν.

Στο ναό, στο νότιο τοίχο στη γωνία με το τέμπλο, σώζεται μια εικόνα μεγάλη με τους αγίους Αναργύρους, που φέρει επένδυση από ασήμι και διάφορα αφιερώματα. Παρόμοια εικόνα με τους αγίους Αναργύρους και επένδυση από ασήμι στην ίδια θέση καταγράφεται στους καταλόγους από το 1764. Σύμφωνα με τα αρχειακά στοιχεία, η εικόνα χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα.

301. Άγιος Ιωάννης ο Προδρομος

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 106×73 εκ.

AMI 268

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25¹.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη ονομαζόμενη δεσποτική, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με διάδημα και επένδυση ασημένια».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17¹.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με επένδυση ασημένια».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22¹.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, με επένδυση ασημένια».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4¹.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πουκάμισο από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, τέμπλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6¹.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής και ο αποκεφαλισμός, με πουκάμισο από ασήμι, στη γωνία αριστερά, στη βάση του εικονοστασίου».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, στη βάση του τέμπλου αριστερά.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32¹.

7. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 227 (στ. 28-29), 230 αριθ. 23.

Στον κυρίως ναό, στο βόρειο τοίχο στη γωνία με το τέμπλο, υπάρχει μια εικόνα μεγάλη του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή όρθιου και κάτω το κομμένο κεφάλι του, με ασημένια επένδυση. Παρόμοια εικόνα καταγράφεται στους καταλόγους από το 1742 και από τον κατάλογο του 1764 σημειώνεται και η θέση της στο ναό, την οποία διατήρησε και τα επόμενα χρόνια, όπως φαίνεται από τους καταλόγους του 1882 και του 1904. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή με την ασημένια επένδυση που σώζεται στο ναό και χρονολογείται στο 18ο αιώνα.

302. Η αγία Οικογένεια (Sacra Famiglia)

Τέλη 16ου-πρώτο μισό 17ου αιώνα
Διαστάσεις: 194×147 εκ.
AMI 271

Περιγραφή: «Η αγία Οικογένεια, εκτέλεση βενετιάνικη».
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57¹.

Η εικόνα αυτή, σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει στην πίσω πλευρά, αποδίδεται στον Giovanni Bilivert (1576-1644), όπως και η δυτικής τεχνοτροπίας εικόνα που απεικονίζει την Παναγία να θηλάζει το βρέφος (αριθ. Κατ. 281). Καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1949.

303. Δύο μάρτυρες

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 7×9,5 εκ.
AMI 273

Η εικόνα, που παριστάνει δύο μάρτυρες, λαϊκής τέχνης, δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

304. Ο Χριστός στο Όρος των Ελαιών

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 103×80,5 εκ.

AMI 274

Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, που παριστάνει τον Ιησού στο Όρος των Ελαιών, αγνώστου».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Η εικόνα με την παράσταση του Ιησού στο Όρος των Ελαιών χρονολογείται στο 17ο αιώνα και η τεχνολογία της είναι επηρεασμένη από τη σύγχρονη της ιταλική τέχνη. Καταγράφεται μόνο στον κατάλογο του 1949.

305. Παναγία βρεφοκρατούσα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 80×153 εκ.

AMI 284

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με διαδήματα χρυσά, στο ναό στον κίονα».

Θέση: Ναός, στον κίονα.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας στη σκάλα του γυναικωνίτη».

Θέση: Ναός, στη σκάλα του γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

3. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο χρυσό στον κίονα δεξιά».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, στον κίονα δεξιά.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 33^ν.

Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με χρυσά διαδήματα, με την ένδειξη ότι βρίσκεται στον κίονα στο ναό. Η ίδια εικόνα, στην ίδια θέση, καταγράφεται και στους καταλόγους του 1898 και του 1904. Η πρώτη εγγραφή της στον κατάλογο του 1820 συμπίπτει με τη χρονολόγηση της εικόνας στο 19ο αιώνα.

306. Άγιος Διονύσιος

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 20×15 εκ.

AMI 285

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος αρχιεπίσκοπος Αιγίνης».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος της Αιγίνης σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Διονυσίου σε πλαίσιο. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται ως ο άγιος Διονύσιος της Αιγίνης σε ξύλο, ενώ στον κατάλογο του 1949 ως ο άγιος Διονύσιος αρχιεπίσκοπος Αιγίνης, σε πλαίσιο. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Διονυσίου που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

307. Η Γέννηση του Προδρόμου

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 34×27 εκ.

AMI 286

Περιγραφή: «Η Γέννηση του Προδρόμου».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14r.

Παριστάνεται η Γέννηση του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου. Η εικόνα χρονολογείται στο 19ο αιώνα και καταγράφεται στον κατάλογο του 1904.

308. Απόστολοι Πέτρος και Παύλος

1846

Διαστάσεις: 38×33 εκ.

AMI 288

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Πέτρος και Παύλος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

Παυλίδη. Επιγραφή πίσω: ΠΕΤΡΟΣ ΠΛΑΥΛΙΔΗΣ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εποίησεν 1846».

Ζωγράφος: Παύλος Παυλίδης.

Υπογραφή: ΠΕΤΡΟΣ ΠΛΑΥΛΙΔΗΣ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εποίησεν 1846.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Πέτρος και Παύλος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^v.

Χρονολογία εικόνας: 1846.

Υλικό: Ξύλο.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^r.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, που παριστάνει τους αγίους Πέτρο και Παύλο, έργο του Παύλου

Παριστάνονται οι άγιοι Πέτρος και Παύλος σε χρυσό βάθος. Την εικόνα αυτή, σύμφωνα με την επιγραφή που σώζει στην πίσω πλευρά, ζωγράφησε ο Πέτρος Παυλίδης από τα Ιωάννινα το 1846. Παρόμοια εικόνα καταγράφεται στους καταλόγους του 1847, του 1904 και του 1949, όπου ο ζωγράφος αναφέρεται ως Παύλος και σημειώνεται στα ελληνικά η επιγραφή.

309. Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 38×31 εκ.

AMI 289

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^v.

2. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη».

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Ζωγράφος: Αποδίδεται στον Παύλο Παυλίδη.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

4. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη με πλαίσιο, έργο πιθανόν του Παύλου Παυλίδη από τα Ιωάννινα».

Στην εικόνα αυτή, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα, παριστάνονται οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη. Παρόμοια εικόνα καταγράφεται στους καταλόγους του 1847, του 1882, του 1904 και του 1949, όπου αναφέρεται ότι είναι έργο πιθανόν του Πέτρου Παυλίδη, όπως και η εικόνα αριθ. Κατ. 308. Ας σημειωθεί ότι και εδώ ο ζωγράφος αναφέρεται ως Παύλος Παυλίδης και όχι ως Πέτρος.

310. Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 35×28 εκ.
AMI 290

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κωνσταντίνος και Αικατερίνη, εργασία ρωσική σε βάθος χρυσό, δώρο του εξοχότατου Κωνσταντίνου Γενικού Επιτρόπου. Del S. Sinodo segretario di stato S. Pietroburgo. Novembre 1836».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Κωνσταντίνος Γενικός Επίτροπος. Del S. Sinodo segretario di stato S. Pietroburgo. Novembre 1836.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα ρωσική με πλαίσιο, που παριστάνει τους αγίους Κωνσταντίνο και Ελένη».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

Την εικόνα αυτή, ρωσικής τεχνοτροπίας, δώρισε στην εκκλησία ο εξοχότατος Κωνσταντίνος, Γενικός Επίτροπος της Ιεράς Συνόδου, Γραμματέας του κράτους της Αγίας Πετρούπολης, το 1836, όπως αναφέρεται στον κατάλογο του 1882. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Στον κατάλογο του 1882, προφανώς από λάθος του γραφέα, αναγράφεται Αικατερίνη και όχι Ελένη.

311. Μαρτύριο αγίου

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 29,5×24,5 εκ.
AMI 291

Η εικόνα αυτή με το Μαρτύριο αγίου σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 18ο αιώνα. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

312. Το άγιο Μανδήλιο

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 53,5×49 εκ.
AMI 292

1. Περιγραφή: «Το άγιο Μανδήλιο».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^v.

2. Περιγραφή: «Το άγιο Μανδήλιο ρωσικής τεχνοτροπίας».

Μια εικόνα με θέμα το άγιο Μανδήλιο καταγράφεται στον κατάλογο του 1898. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1904, ως το άγιο Μανδήλιο, ρωσικής τεχνοτροπίας. Οι εγγραφές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα ρωσικής τεχνοτροπίας με παράσταση του αγίου Μανδηλίου που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

313. Παναγία βρεφοκρατούσα

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 70×52 εκ.
ΑΜΙ 293

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας».
Θέση: Γυναικεία σχολή.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^f.

Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, ζωγραφική σε ξύλο με πλαίσιο».

Μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα καταγράφεται στον κατάλογο του 1898. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται επίσης μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, ζωγραφική σε ξύλο, με πλαίσιο. Η πρώτη εγγραφή της εικόνας στον κατάλογο του 1898 συμφωνεί με τη χρονολόγηση της εικόνας της Παναγίας βρεφοκρατούσας του 19ου αιώνα που σώζεται στη συλλογή.

314. Χριστός

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 70×52 εκ.
ΑΜΙ 294

Η εικόνα φέρει στην πίσω πλευρά την επιγραφή *ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΚΤΟΡΟΣ ΛΟΓΑΡΑ (1893)*. Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

315. Άγιος Νικόλαος

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 1,90×97 εκ.
ΑΜΙ 295

Πρόκειται για ημικυκλικού σχήματος εικόνα, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

316. Η Μαστίγωση του Χριστού

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 65×48,5 εκ.
ΑΜΙ 296

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μαστίγωση του Χριστού, ζωγραφική σε ύφασμα και ξύλο».
Υλικό: Ύφασμα και ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^f.

ένα δῆμο, με σχοινί στο λαιμό, σε ύφασμα, με πλαίσιο χρυσό».
Υλικό: Ύφασμα.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος χλευαζόμενος από

Στον κατάλογο του 1700 καταγράφεται μια εικόνα με θέμα τη Μαστίγωση του Χριστού. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1742. Το θέμα της εικόνας και η πρώτη της εγγραφή στον κατάλογο του 1700 την ταυτίζουν με την εικόνα, ιταλικής τεχνοτροπίας, της συλλογής που χρονολογείται στο 18ο αιώνα.

317. Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 32,5×24 εκ.
ΑΜΙ 298

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^v.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7ⁱ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^v.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^f.

Στον κατάλογο του 1770 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Ιωάννη τον Ελεήμονα, σε πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους και ταυτίζεται με την εικόνα του αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

318. Παναγία βρεφοκρατούσα

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 33×25,5 εκ.
ΑΜΙ 299

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Ξύλινο.
Θέση: Νάος, ιερό, λευκανοθήκη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο χρυσό».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^f.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας σε ξύλο, με επένδυση από ασήμι, μέσα σε πλαίσιο, που βρισκόταν στη λειψανοθήκη του ιερού. Η ίδια εικόνα με την επένδυσή της καταγράφεται και στον κατάλογο του 1882. Το θέμα, καθώς και η πρώτη της εγγραφή στον κατάλογο του 1847, ταυτίζονται με την εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

319. Προφήτης Ελισαίος

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 20×15,5 εκ.

AMI 308

1. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ελισαίος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^τ.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

2. Περιγραφή: «Ο προφήτης Ελισαίος σε ξύλο με πλαίσιο».
Υλικό: Ξύλο.

Μια εικόνα με τον προφήτη Ελισαίο καταγράφεται στον κατάλογο του 1898, και η ίδια εγγραφή επαναλαμβάνεται και στον κατάλογο του 1904. Οι αρχειακές αυτές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα του προφήτη Ελισαίου που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα.

320. Αγία Τριάδα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 18,5×24,5 εκ.

AMI 310

1. Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα με αγγέλους».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^τ.

2. Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Μια εικόνα, η αγία Τριάδα με αγγέλους, καταγράφεται στον κατάλογο του 1882. Τα επόμενα χρόνια, εικόνα με την αγία Τριάδα, ζωγραφική σε ξύλο, καταγράφεται στον κατάλογο του 1904. Οι αρχειακές πληροφορίες ταυτίζονται με την εικόνα της αγίας Τριάδας που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

321. Αγία Πελαγία

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 30×21 εκ.

AMI 311

1. Περιγραφή: «Η αγία Πελαγία».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα χωρίς πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την αγία Πελαγία».

Εικόνα της αγίας Πελαγίας βρίσκεται καταγεγραμμένη μόνο στους καταλόγους του 1904 και του 1949.

322. Μαγδαληνή

Τέλη 17ου αιώνα

Διαστάσεις: 50×34εκ.

AMI 318

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μαγδαληνή, με πλαίσιο επιχρυσωμένο και χρωματιστό».

Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο και χρωματιστό.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία Μαγδαληνή, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία Μαγδαληνή».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία Μαγδαληνή».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία Μαγδαληνή, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μαρία Μαγδαληνή, ζωγραφική με λάδι σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 29^ν.

Στη συλλογή σώζεται μια εικόνα με την παράσταση της Μαρίας Μαγδαληνής να προσεύχεται, η οποία φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Andrea Vaccaro. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700, γεγονός που ταυτίζεται με τη χρονολόγηση της σωζόμενης εικόνας στα τέλη του 17ου αιώνα. Η εικόνα καταγράφεται και σε μεταγενέστερους καταλόγους (1764, 1770, 1847, 1882, 1904).

323. Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 33×25 εκ.

AMI 320

Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο (*Άγιος Ιωάννης Πρόδρομος*) που φέρει πίσω την επιγραφή που ακολουθεί: *BENETIA 1834. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 4. ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΑΓΙΑΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΦΙΕΡΩΣΕΝ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ R. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΖΑΓΟΡΑΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ (VENEZIA 1834, DECEMBRE 4. LA PRESENTE IMAGINE DI S. GIOVANNI HA LEGATO GIOVANNI R. TRIANTAFILLIDIS ZAGOREOS A S. GIORGIO DI VENEZIA)*».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Επιγραφή: *BENETIA 1834. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 4. ΤΗΝ ΠΑΡΟΥ-*

ΣΑΝ ΑΓΙΑΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΦΙΕΡΩΣΕΝ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ R. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΖΑΓΟΡΑΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ (VENEZIA 1834, DECEMBRE 4. LA PRESENTE IMAGINE DI S. GIOVANNI HA LEGATO GIOVANNI R. TRIANTAFILLIDIS ZAGOREOS A S. GIORGIO DI VENEZIA).

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης R. Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Την εικόνα αυτή με τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα, αφιέρωσε στην εκκλησία ο Ιωάννης R. Τριανταφυλλίδης Ζαγοραίος το 1834, σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει στην πίσω πλευρά και όπως αναφέρεται και στον κατάλογο του 1949.

324. Παναγία δεομένη

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 50×34 εκ.

AMI 322

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία».
Θέση: Γυναικεία σχολή.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^Γ.

2. Περιγραφή: «Μητέρα του Χριστού σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^Γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα «Μήτηρ Θεού» τύπου δεομένης με πλαίσιο. Το ξύλο φέρει ρωγμή από τη βάση της μύτης».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^Υ.

Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1898, του 1904 και του 1955.

325. Η εις Άδου κάθodos

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 32×27 εκ.

AMI 325

Περιγραφή: «Η ζωή του Χριστού σε 13 τμήματα, εικόνα μικρή με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Γυναικεία σχολή.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^Υ.

Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται μια εικόνα μικρή με τη ζωή του Χριστού σε 13 τμήματα, μέσα σε πλαίσιο, τοποθετημένη στη γυναικεία σχολή. Η εγγραφή αυτή ταυτίζεται με την εικόνα της εις Άδου καθόδου και γύρω 13 εικονίδια από τη ζωή του Χριστού, μικρών διαστάσεων και ρωσικής τεχνοτροπίας, που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 17ο αιώνα.

326. Παναγία δεομένη

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 55×41 εκ.

AMI 329

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας σε ξύλο με πλαίσιο, δωρεά Ιωάννη Λιασιδής».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης Λιασιδής.
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 14^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει την Παναγία δεομένη. Πίσω βρίσκεται αυτή

η επιγραφή [στα ιταλικά]: 26 *Apriliou* 1926. *Αυτή η εικόνα αποσύρθηκε από το μαγαζί στο Castello Calle della Madonna no 3413, όπου βρισκόταν, σύμφωνα με επιθυμία του αποθανόντος Ιωάννη Λιασιδής*».

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης Λιασιδής.
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^Γ.

Η εικόνα αυτή με την παράσταση της Παναγίας δεομένης, ρωσικής τεχνοτροπίας, χρονολογείται στο 18ο

αιώνα και σύμφωνα με επιγραφή που φέρει στην πίσω πλευρά είναι δωρεά του Ιωάννη Λιασίδα. Καταγράφεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949, όπου σημειώνεται και το όνομα του δωρητή.

327. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 24×52 εκ.

AMI 330

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου με μόνη την Παναγία, με επένδυση αργυρά, που άφησε η ποτέ κόμισσα Bogdane».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Κόμισσα Bogdane.

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^f.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση της Θεοτόκου σκεπασμένη με επένδυση από ασήμι και μια κορώνα χρυσή».

Επένδυση: Από ασήμι και μια κορώνα από χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Κοίμηση, με πλαίσιο χρυσό».

Μια εικόνα με την παράσταση της Κοίμησης της Θεοτόκου – εικονίζεται μόνο η Παναγία – , με αργυρή επένδυση, που δώρισε η ποτέ κόμισσα Bogdane, καταγράφεται στον κατάλογο του 1820. Παρόμοια εικόνα, με την Κοίμηση της Θεοτόκου, βρίσκεται καταγεγραμμένη και στους καταλόγους του 1882 και του 1904. Οι εγγραφές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου με μόνη την Παναγία, που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

328. Παναγία Ελεούσα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 23×17 εκ.

AMI 333

Περιγραφή: «Μια ζωγραφική, το κεφάλι της Παναγίας Ελεούσας (*Η Ελεούσα*)».

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^v.

Στον κατάλογο του 1949 καταγράφεται μια εικόνα με το κεφάλι της Παναγίας Ελεούσας. Η εγγραφή αυτή ταυτίζεται με την εικόνα με το κεφάλι της Παναγίας Ελεούσας που σώζεται στη συλλογή, χρονολογείται στο 19ο αιώνα και πίσω φέρει την εξής επιγραφή: «Αφιέρωση Λέλας Τυπάλδου 1950».

329. Παναγία Οδηγήτρια

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 38×34 εκ.

AMI 338

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, ζωγραφική ρωσική».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, ζωγραφική ρωσική».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, πολύ σκοτεινή».
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ο.

Στον κατάλογο του 1742 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, ζωγραφική ρωσική. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1770. Η ρωσική τεχνοτροπία και η χρονολόγηση της υπάρχουσας εικόνας με το ίδιο θέμα στο 17ο αιώνα ταυτίζονται με τις παραπάνω εγγραφές.

330. Χριστός ευλογών

19ος αιώνας
Διαστάσεις: 44×37 εκ.
ΑΜΙ 339

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Σωτήρας, με πλαίσιο από ξύλο χρυσό, πάνω από τον αρχιεπισκοπικό θρόνο».
Πλαίσιο: Ξύλινο, χρυσό.
Θέση: Ναός, πάνω από τον αρχιεπισκοπικό θρόνο.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Σωτήρας, πάνω από τον αρχιεπισκοπικό θρόνο».
Θέση: Ναός, πάνω από τον αρχιεπισκοπικό θρόνο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ο.

Η εικόνα, ως ο Σωτήρας σε πλαίσιο από χρυσό ξύλο πάνω από τον επισκοπικό θρόνο, καταγράφεται στους καταλόγους του 1820 και του 1882.

331. Η Σταύρωση

18ος αιώνας
Διαστάσεις: 60,5×43 εκ.
ΑΜΙ 342

Περιγραφή: «Χριστός εσταυρωμένος».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

Η εικόνα αυτή, που σώζεται σε κακή κατάσταση και χρονολογείται στο 18ο αιώνα, βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1904.

332. Παναγία Οδηγήτρια

Τέλη 18ου-αρχές 19ου αιώνα
Διαστάσεις: 45×47,8 εκ.
ΑΜΙ 343

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την Παναγία, σε ύφασμα με πλαίσιο χρυσό».
Υλικό: Ύφασμα.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία, ζωγραφική σε ύφασμα».
Υλικό: Ύφασμα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

3. Περιγραφή: «Η Παναγία σε πανί».
Υλικό: Ύφασμα.
Θέση: Ναός.
Ευρετήριο: Αριθ. 92.
Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 229 (στ. 95-96), 231 αριθ. 64.

Εικόνα με την παράσταση της Θεοτόκου Οδηγήτριας σε ύφασμα, δυτικού τύπου, που χρονολογείται στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αιώνα, σώζεται στη συλλογή και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο.

333. Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 32×26,5 εκ.

AMI 350

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Ανάργυροι με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι, με πλαίσιο κόκκινο».

Πλαίσιο: Κόκκινο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα των αγίων Αναργύρων».

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^γ.

5. Περιγραφή: «Οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^γ.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα ορθογώνια, αγνώστου, που παριστάνει τους Ανάργυρους άγιο Κοσμά και άγιο Δαμιανό».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^γ.

Στη συλλογή σώζεται μια εικόνα μικρών διαστάσεων με τους αγίους Αναργύρους, ρωσικής τεχνοτροπίας, που χρονολογείται στα τέλη του 18ου αιώνα. Εικόνα με παρόμοιο θέμα καταγράφεται στους καταλόγους του 1820, του 1847, του 1882, του 1898, του 1904 και του 1949.

334. Παναγία με Εσταυρωμένο

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 37,5×49 εκ.

AMI 351

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με μικρό Εσταυρωμένο».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^γ.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με τον Εσταυρωμένο».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει την Παναγία με τον Εσταυρωμένο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^γ.

Παριστάνεται η Παναγία να κρατάει σταυρό με τον Εσταυρωμένο. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1882, του 1904 και του 1949.

335. Αγία Μαρίνα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 39×31 εκ.

AMI 352

1. Περιγραφή: «Η αγία Μαρίνα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την αγία Μαρίνα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

4. Περιγραφή: «Η αγία Μαρίνα».

Θέση: Ναός.

Ευρετήριο: Αριθ. 92.

Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 71), 231 αριθ. 45.

3. Περιγραφή: «Η αγία Μαρίνα σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Στη συλλογή σώζεται μια εικόνα μικρών διαστάσεων που παριστάνει την αγία Μαρίνα. Η εικόνα χρονολογείται στο 19ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1847, του 1882, του 1904 και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο.

336. Η εις Άδου κάθοδος

Τέλη 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 48,5×47 εκ.

AMI 355

Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

337. Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος

Αρχές 19ου αιώνα

Διαστάσεις: 19×15,5 εκ.

AMI 357

Η εικόνα δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

338. Χριστός με ακάνθινο στεφάνι

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 44×32,5 εκ.

AMI 359

Περιγραφή: «Μια εικόνα πολύ κατεστραμμένη, που παριστάνει το Χριστό με το ακάνθινο στεφάνι».

Θέση: Μικρή αίθουσα δίπλα στο θησαυροφυλάκειο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1955.

Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^ο.

Πρόκειται για εικόνα που παριστάνει τον Ιησού Χριστό με το ακάνθινο στεφάνι, χρονολογείται στο 19ο αιώνα και είναι πολύ κατεστραμμένη. Καταγράφεται στον κατάλογο του 1955.

339. Άγιος Σέργιος

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 32×26,5 εκ.

AMI 360

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σέργιος, εργασία ρωσική σε χρυσό βάθος, δώρο του αρχιμανδρίτη Remene, ελεημοσυνάριου της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη, 22 Ιουλίου 1896».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιμανδρίτης Remene, ελεημοσυνάριος της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σέργιος, ζωγραφική ρωσική σε ξύλο».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ο.

3. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική ρωσική, που παριστάνει τον άγιο Σέργιο».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ο.

Στον κατάλογο του 1898 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Σεργίου, ρωσικής τεχνοτροπίας σε χρυσό βάθος, δωρεά του αρχιμανδρίτη Remene, ελεημοσυνάριου της Πρεσβείας της Ρωσίας στη Ρώμη, στις 22 Ιουλίου 1896, ο οποίος φέρεται να έχει δωρίσει και μια εικόνα του αγίου Γεωργίου (αριθ. Κατ. 602). Εικόνα με το ίδιο θέμα σε ξύλο, ρωσικής τεχνοτροπίας, καταγράφεται επίσης και στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Οι εγγραφές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Σεργίου, ρωσικής τεχνοτροπίας, που σώζεται στη συλλογή και χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

340. Σπυρίδωνος Προσαλέντη: Άγιος Αλέξανδρος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

1866

Διαστάσεις: 52,8×40 εκ.

AMI 287

Η εικόνα φέρει την υπογραφή του ζωγράφου Σ. Προσαλέντη και χρονολογία 1866. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

341. Άγιος Γεώργιος έφιππος

Δεύτερο μισό 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 105,5×75 εκ.

AMI 365

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο άγιος Γεώργιος δεσποτικός, με επένδυση από ασήμι και διάδημα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 941. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 17^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος με κορώνα από επιχρυσωμένο ασήμι, σκεπασμένο το σώμα με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα από ασήμι και πολύτιμες πέτρες».

Επένδυση: Από ασήμι.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος με επένδυση από ασήμι και κορώνα χρυσή, δύο αφιερώματα, το ένα ασημένιο και το άλλο χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Αφιερώματα.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου, δώρο του Ιωάννη Παπαδόπουλου».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης Παπαδόπουλος.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ο.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος έφιππος με δύο κορώνες από ασήμι, η μία επιχρυσωμένη, και αφιερώματα». Επένδυση: Από ασήμι. Αφιερώματα. Θέση: Ναός, τέμπλο.

Ευρετήριο: Αριθ. 92. Αρχειακή πηγή: Αυτό αχρονολόγητο ευρετήριο στο Registro 49. Βιβλιογραφία: Τσελένη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 228 (στ. 34-35), 230 αριθ. 25.

Η μεγάλη εικόνα του αγίου Γεωργίου, με επένδυση από ασήμι, καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764 και στη συνέχεια στους καταλόγους του 1770, του 1820 και του 1847, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για δωρεά του Ιωάννη Παπαδόπουλι (πρόκειται για τον επιμελητή Ιωάννη Παπαδόπουλο, βλ. Ι. Βελούδου, *Ελλήνων ορθοδόξων αποικία*, σ. 44), όπως και η εικόνα του αγίου Νικολάου (αριθ. Κατ. 342). Η εικόνα καταγράφεται και σε λυτό αχρονολόγητο ευρετήριο με την ένδειξη ότι βρισκόταν στο τέμπλο πάνω από την ωραία πύλη, θέση την οποία κατέχει και σήμερα.

342. Άγιος Νικόλαος

Δεύτερο μισό 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 106×74 εκ.

AMI 366

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ονομαζόμενη δεσποτική, ο άγιος Νικόλαος με διάδημα από ασήμι και επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος».

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος με τρεις κορώνες από επιχρυσωμένο ασήμι, σκεπασμένο το σώμα με επένδυση από ασήμι και το πλαίσιο της χρυσό».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ε.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, δώρο του Ιωάννη Παπαδόπουλι».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ιωάννης Παπαδόπουλος.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

6. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, ζωγραφική σε ξύλο με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Υλικό: Ξύλο.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Η μεγάλη εικόνα του αγίου Νικολάου, με επένδυση από ασήμι, που καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1764, σύμφωνα με τον κατάλογο του 1847 προέρχεται από τη δωρεά του επιμελητή Ιωάννη Παπαδόπουλου, όπως και η εικόνα του αγίου Γεωργίου (αριθ. Κατ. 341). Η εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1870, του 1882, του 1898 και του 1904.

343. Άγιος Ανδρέας και Θεοτόκος

17ος αιώνας

Διαστάσεις: 45×33 εκ.

AMI 367

Εικόνα ρωσικής τέχνης του 17ου αιώνα με επιχρυσωμένη αργυρή επένδυση και πλαίσιο. Η εικόνα φυλάσσεται στο διακονικό. Δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους.

344. Παναγία βρεφοκρατούσα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 45×33 εκ.

AMI 368

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, ζωγραφική σε ξύλο με επένδυση από ασήμι και δύο διαδήματα χρυσά και πλαίσιο από καρυδιά. Δώρο του καθηγητή Φραγκίσκου Τρομπόνη σε ανάμνηση της συζύγου του Μαρίας Γιαννιώτη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Καθηγητής Φραγκίσκος Τρομπόνης.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο από καρυδιά.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^γ.

2. Περιγραφή: «Ένα τρίπτυχο που περιέχει μόνο στο μέσον μια μικρή εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι και χρυσά διαδήματα, δώρο του καθηγητή Φραγκίσκου Τρομπόνη σε ανάμνηση της συζύγου του Μαρίας Γιαννιώτη».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Καθηγητής Φραγκίσκος Τρομπόνης.

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, διακονικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^γ.

Η εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας μέσα σε ξύλινο πλαίσιο με δύο θυρόφυλλα, που μοιάζει με τρίπτυχο, είναι δωρεά του καθηγητή Φραγκίσκου Τρομπόνη, σε ανάμνηση της συζύγου του Μαρίας Γιαννιώτη, σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται στην πίσω πλευρά και σημειώνεται στους καταλόγους του 1904 και του 1949. Η εγγραφή της εικόνας στον κατάλογο του 1904 είναι μεταγενέστερη προσθήκη.

345. Άγιος Γεώργιος

Δεύτερο μισό 18ου αιώνα

Διαστάσεις: 16,5×14,5 εκ.

AMI 369

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με δύο διαδήματα και πλαίσιο».

Επένδυση: Διαδήματα.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^γ.

Η εικόνα καταγράφεται στον κατάλογο του 1770, γεγονός που συμφωνεί με τη χρονολόγησή της στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα.

346. Παναγία Ελεούσα

19ος αιώνας

Διαστάσεις: 59,5×46,4 εκ.

AMI 370

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο διαδήματα από χρυσό επεξεργασμένα με φιλιγκράνα και διάφορες πέτρες· βρίσκεται στην πρόθεση, δώρο της χήρας Διαμάντης Θεοδοσίου».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διαμάντη Θεοδοσίου.

Επένδυση: Διαδήματα από χρυσό και πέτρες.

Θέση: Ναός, πρόθεση.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με δύο διαδήματα από χρυσό και έξι πέτρες ημιπολύτιμες».

Επένδυση: Διαδήματα από χρυσό και ημιπολύτιμες πέτρες.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από επεξεργασμένο χρυσό και ημιπολύτιμες πέτρες».

Επένδυση: Από χρυσό και ημιπολύτιμες πέτρες.
Θέση: Ναός, ιερό, δεξιά λειψανοθήκη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, εργασία ρωσική, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι που παριστάνει ανάγλυφο τον Χριστό, την Παναγία και αγίους. Πίσω είναι σκεπασμένη με κόκκινο βελούδο, είναι δώρο της κυρίας Διαμάντης, χήρας του Θέμελη Χρήστου».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διαμάντη χήρα Θέμελη Χρήστου.
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, εργασία ρωσική σκεπασμένη από ασήμι που παριστάνει την Παναγία βρεφοκρατούσα και αγίους. Δώρο της κυρίας Διαμάντης, χήρας του Θέμελη Χρήστου».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διαμάντη χήρα Θέμελη Χρήστου.
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, διακονικό.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^ν.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο διαδήματα από ασήμι, δώρο της Διαμάντης χήρας Θέμελη Χρήστου, που βρισκόταν στην πρόθεση. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1882 και του 1898, προστίθεται η επένδυση από επεξεργασμένο ασήμι και η ένδειξη ότι φυλασσόταν στη λειψανοθήκη του ιερού. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται η ίδια εικόνα, ως η Παναγία βρεφοκρατούσα με αγίους και επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι, που δώρισε η Διαμάντη, χήρα του Χρήστου Θέμελη, με την ένδειξη ότι βρίσκεται πάντα στο ιερό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949. Οι αναφορές αυτές, η πρώτη εγγραφή της εικόνας στον κατάλογο του 1847, η ρωσική τεχνοτροπία της, καθώς και η αργυρή επένδυσή της, την ταυτίζουν με την εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας στον τύπο της Ελεούσας με αγίους, ρωσικής τεχνοτροπίας, που χρονολογείται στο 19ο αιώνα και σώζεται στη συλλογή. Η Διαμάντη Θέμελη φέρεται να έχει δωρίσει και την εικόνα αριθ. Κατ. 479, που δεν σώζεται στη συλλογή.

347. Άγιος Στέφανος

1844

Διαστάσεις: 39,5×27 εκ.

AMI 371

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Στέφανος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Χρονολογία εικόνας: 6.6.1844.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα φορητή χωρίς πλαίσιο, που παριστάνει τον άγιο Στέφανο και ημερομηνία 1844, 6 Ιουνίου».

Μια εικόνα με τον άγιο Στέφανο σε ξύλο καταγράφεται στον κατάλογο του 1904. Στον κατάλογο του 1949 επαναλαμβάνεται η εγγραφή για την ίδια εικόνα και προστίθεται ότι φέρει ημερομηνία 6 Ιουνίου 1844. Οι αναφορές αυτές ταυτίζονται με την εικόνα του αγίου Στεφάνου, που σώζεται στη συλλογή και φέρει χρονολογία 1844.

348. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 16×11,5 εκ.

AMI 374

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα τοποθετημένη στην τράπεζα του ιερού μέσα σε ξύλινο πλαίσιο, επένδυση από ασήμι και διάφορα άλλα κοσμήματα και αφιερώματα».
Επένδυση: Από ασήμι και διάφορα κοσμήματα.
Αφιερώματα.

Πλαίσιο: Ξύλινο.
Θέση: Ναός, ιερό, αγία τράπεζα.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^ε.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση μεταλλική μέσα σε θήκη με τζάμι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και βρίσκεται καταγεγραμμένη στον κατάλογο του 1770.

349. Παναγία βρεφοκρατούσα

18ος αιώνας

Διαστάσεις: 21,2×15 εκ.

ΑΜΙ 375

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ε.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα, με αργυρή επένδυση και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ε.

Παριστάνεται η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι. Η εικόνα χρονολογείται στο 18ο αιώνα και καταγράφεται στους καταλόγους του 1770, του 1882, του 1898, του 1904 και του 1949.

350. Σπυρίδωνος Προσαλέντη: Άγιος Νικόλαος

Πίν. 90

19ος αιώνας

Περιγραφή: «Ένα λάβαρο από ύφασμα με την εικόνα του αγίου Νικολάου ζωγραφιστή, με στυλοβάτη από πέτρα».

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

Στη μεγάλη αίθουσα συνεδριάσεων της Αδελφότητας, σώζεται ένα λάβαρο από ύφασμα με την εικόνα του αγίου Νικολάου ολόσωμου, το οποίο στηρίζεται σε στυλοβάτη από πέτρα. Το λάβαρο αυτό φέρει υπογραφή κάτω αριστερά: *ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ ΩΣΤΗΡΙΩ [...]* Πιθανόν το λάβαρο αυτό, έργο του Σπυρίδωνα Προσαλέντη, να ταυτίζεται με το λάβαρο με τον άγιο Νικόλαο που καταγράφεται στον κατάλογο του 1882, δεδομένου ότι η χρονολογία του καταλόγου συμπίπτει με την παραγωγική περίοδο του Προσαλέντη.

351. Άγιος Δημήτριος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος που άφησε ο ποτέ Δημήτριος Καλογεράς».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Καλογεράς.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1683, ο ποτέ Δημήτριος Καλογεράς κληροδότησε στην Αδελφότητα και στην εκκλησία μια εικόνα του αγίου Δημητρίου, που καταγράφεται για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1700. Η ίδια εικόνα, καταγράφεται και στον κατάλογο του 1770 και αργότερα εικόνα με τον άγιο Δημήτριο βρίσκεται στον κατάλογο του 1847. Έκτοτε, παρόμοια εικόνα δεν καταγράφεται στους καταλόγους. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

352. Αγία Παρασκευή

Περιγραφή: «Η αγία Παρασκευή».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

353. Αγία Παρασκευή

Περιγραφή: «Η αγία Παρασκευή».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ε.

Στον κατάλογο του 1742, στα φφ. 24^ε-25^ν, καταγράφονται τέσσερις εικόνες με θέμα την αγία Παρασκευή. Οι δύο ταυτίζονται με τις εικόνες αριθ. Κατ. 189 και 272. Οι άλλες δύο δεν ταυτίζονται με υπάρχουσες εικόνες.

354. Άγιος Βασίλειος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Βασίλειος».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Βασίλειος».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ε.

Στους καταλόγους του 1742 και του 1770, καταγράφονται δύο εικόνες με θέμα τον άγιο Βασίλειο. Η μία ταυτίζεται με την εικόνα αριθ. Κατ. 127. Άλλη εικόνα με ίδιο θέμα δεν υπάρχει στη συλλογή, επομένως η εγγραφή της δεύτερης αφορά εικόνα που δεν σώζεται στη συλλογή.

355. Άγιος Παντελεήμων

Περιγραφή: «Ο άγιος Παντελεήμων σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ε.

Στον κατάλογο του 1904, στα φ. 10^f και 13^v, καταγράφονται τρεις εικόνες με θέμα τον άγιο Παντελεήμονα. Οι δύο ταυτίζονται αντίστοιχα με τις υπάρχουσες εικόνες αριθ. Κατ. 208 και 218. Η τρίτη εικόνα, που δίνεται εδώ, δεν σώζεται στη συλλογή.

356. Άγιος Στέφανος

Περιγραφή: «Ο άγιος Στέφανος».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^f.

Η εικόνα με τον άγιο Στέφανο που σώζεται στη συλλογή (αριθ. Κατ. 347) φέρει χρονολογία 1884, επομένως η καταγραφή αυτή δεν αναφέρεται στην υπάρχουσα εικόνα.

357. Ο Μωυσής στο Όρος Σινά

1. Περιγραφή: «Ο Μωυσής στο Όρος Σινά σε ίαση».
Υλικό: Ίαση.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^f.

2. Περιγραφή: «Το ιερό όρος (Monte Santo) σε πέτρα και πλαίσιο μαύρο».
Υλικό: Πέτρα.
Πλαίσιο: Μαύρο.

3. Περιγραφή: «Το Όρος Σινά με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^v.

Σύμφωνα με τη διαθήκη του (1658), ο ιερομόναχος Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης κληροδότησε στην Αδελφότητα πέντε εικόνες από ίαση. Από αυτές σώζονται στη συλλογή τρεις: Η περιτομή του Χριστού (αριθ. Κατ. 81), ο Ναός του Σολομώντος (αριθ. Κατ. 95), και η Δευτέρα Παρουσία (αριθ. Κατ. 96). Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με τον Μωυσή στο όρος Σινά από ίαση. Στον ίδιο κατάλογο καταγράφονται και οι σωζόμενες στη συλλογή εικόνες από ίαση από το κληροδοτήματα του Τζανφουρνάρη. Για το λόγο αυτό υποθέτω ότι η μία από τις χαμένες εικόνες από ίαση του κληροδοτήματος είναι ο Μωυσής στο όρος Σινά, που καταγράφεται στους καταλόγους του 1683, του 1742 και του 1764.

358. Άγιος Παντελεήμων και τα θαύματά του

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Παντελεήμων και τα θαύματά του».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 11.6.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παντελεήμων και τα θαύματά του σε ξύλο με κρύσταλλο και πλαίσιο μαύρο».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παντελεήμων και τα θαύματά του, με πλαίσιο από ξύλο μαύρο και κρύσταλλο».
Πλαίσιο: Ξύλινο μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Παντελεήμων και τα θαύματά του σε ξύλο με κρύσταλλο με πλαίσιο μαύρο».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^f.

Και η εικόνα αυτή προέρχεται από τη δωρεά του Θεοφύλακτου Τζανφουρνάρη. Η εικόνα του αγίου Παντελεήμονα καταγράφεται στους καταλόγους του 1659, του 1683, του 1742, και του 1770. Στα μεταγενέστερα χρόνια δεν βρίσκεται καταγεγραμμένη. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

359. Η Ανάσταση του Κυρίου

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Κυρίου μας, ζωγραφική σε ίασπη με πλαίσιο από έβενο μαύρο». Υλικό: Ίασπης. Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο). Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Ανάσταση του Κυρίου μας σε πέτρα με πλαίσιο μαύρο». Υλικό: Πέτρα. Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται μια εικόνα με την Ανάσταση του Κυρίου, ζωγραφική σε ίασπη, μέσα σε πλαίσιο από έβενο μαύρο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται μαζί με μια άλλη, με θέμα το Ιερό Όρος (Monte Santo) επίσης σε πέτρα και πλαίσιο μαύρο, και στον κατάλογο του 1742. Έκτοτε δεν εμφανίζεται στους καταλόγους. Είναι γνωστό ότι ο Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης άφησε με τη διαθήκη του στην εκκλησία πέντε εικόνες από ίασπη, τρεις από τις οποίες σώζονται (αριθ. Κατ. 81, 95, 96). Στους καταλόγους, εκτός από αυτές τις εικόνες, καταγράφονται και άλλες δύο εικόνες σε πέτρα, ο Μωυσής στο Όρος Σινά (αριθ. Κατ. 357) και η Ανάσταση του Κυρίου που περιγράφεται εδώ. Η εμφάνιση της εικόνας για πρώτη φορά στον κατάλογο του 1683 και το υλικό της (πέτρα), καθώς και το γεγονός ότι καταγράφεται μαζί με την εικόνα με θέμα τον Μωυσή οδηγούν στην υπόθεση ότι πρόκειται για τις δύο από τις πέντε εικόνες από ίασπη του κληροδοτήματος Τζανφουρνάρη που έχουν χαθεί.

360. Άγιος Μάμας και τα θαύματά του

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάμας και τα θαύματά του». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφύλακτος Τζανφουρνάρης. Χρονολογία εισαγωγής: 11.6.1659. Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 11.6.1659. Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάμας και τα θαύματά του με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742. Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742. Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάμας και τα θαύματά του με πλαίσιο από έβενο». Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο). Θέση: Ναός, ιερό. Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683. Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683. Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεσαία, ο άγιος Μάμας, με πλαίσιο μαύρο». Πλαίσιο: Μαύρο. Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770. Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

361. Άγιος Σέργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Σέργιος σε σχήμα μεγάλο, ζωγραφική ρωσική». Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^v.

Στον κατάλογο του 1904, στα φφ. 11^ε και 12^ν, καταγράφονται δύο εικόνες ρωσικής τέχνης με θέμα τον άγιο Σέργιο, η μία μεγάλου σχήματος. Η μία εγγραφή ταυτίζεται με την εικόνα αριθ. Κατ. 339. Άλλη εικόνα ρωσικής τεχνοτροπίας με θέμα τον άγιο Σέργιο σε μεγάλο σχήμα δεν σώζεται στη συλλογή.

362. Άγιοι Σέργιος και Βάκχος

Περιγραφή: «Οι άγιοι Σέργιος και Βάκχος με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

363. Αγία Βαρβάρα

Περιγραφή: «Η αγία Βαρβάρα, εικόνα μικρή, στρογγυλή».
Σχήμα: Κυκλικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

364. Ο Παράδεισος

Περιγραφή: «Ο Παράδεισος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

365. Η Φάτνη

Περιγραφή: «Η Φάτνη με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

366. Μαγδαληνή

Περιγραφή: «Η Μαγδαληνή».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

367. Άγιος Λουκάς

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Λουκάς με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 8^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Λουκάς, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Λουκάς, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

368. Αρχάγγελος Γαβριήλ

Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Γαβριήλ».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Λουκάς, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Λουκάς, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

369. Άγιος Διονύσιος της Ζακύνθου

Περιγραφή: «Ο άγιος Διονύσιος της Ζακύνθου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

370. Αγία Τριάδα

1. Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα με απλό πλαίσιο».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μάρκος Gikanovich.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

2. Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

3. Περιγραφή: «Μια μικρή ζωγραφική με πλαίσιο, η αγία Τριάδα».
Πλαίσιο.
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα με την αγία Τριάδα, που δώρισε ο Μάρκος Gikanovich. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και στους καταλόγους του 1882 και του 1949, χωρίς να αναφέρεται το όνομα του δωρητή. Οι αναφορές αυτές δεν ανταποκρίνονται σε εικόνα της συλλογής. Ο Μάρκος Gikanovich φέρεται και ως δωρητής άλλης εικόνας, με θέμα τον άγιο Σπυρίδωνα (αριθ. Κατ. 371), η οποία επίσης δεν σώζεται στη συλλογή. Το 1821, εγγράφεται μέλος της Αδελφότητας κάποιος Μάρκος Ευγ. Gikanovich από τη Ζάρα, έμπορος. Πιθανόν να πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο (βλ. εδώ, σ. 96).

371. Άγιος Σπυρίδων

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων σε ξύλο με πλαίσιο χρυσό».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μάρκος Gikanovich.
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, που παριστάνει τον άγιο Σπυρίδωνα, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Για το δωρητή βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 370.

372. Αγία Τριάδα

Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα χωρίς πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

373. Δέηση και αφιερωτές

1. Περιγραφή: «Ένας πίνακας αποκαλούμενος Τρίμορφο στα ελληνικά, μεγάλος, με το πλαίσιο του γύρω χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518.
Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 23.4.1518.
Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 205 (στ. 21), 208, σημ. 21.

2. Περιγραφή: «Ένα Τρίμορφο μεγάλο, ο Χριστός, η Παναγία και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Αξία: 10 δουκάτα.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

374. Τρίμορφο

Περιγραφή: «Ένα Τρίμορφο με πλαίσιο επίχρυσο».
Πλαίσιο: Επίχρυσο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

375. Τρίμορφο

Περιγραφή: «Ένα Τρίμορφο μικρό με το πλαίσιο του, ήταν του Δημητρίου Σαλονικιού, αξίζει δουκάτα 3».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Δημήτριος Σαλονικιός.
Πλαίσιο.
Αξία: 3 δουκάτα.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

376. Βημόθυρα με τους αγίους Πέτρο και Παύλο

Περιγραφή: «Δύο βημόθυρα με τον άγιο Πέτρο και τον άγιο Παύλο στην πύλη της πρόθεσης του ιερού, αξίζει δουκάτα 4 σολδία 8».

Αξία: 4 δουκάτα 8 σολδία.

Θέση: Ναός, πρόθεση.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ο.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 176.

Τα δύο αυτά βημόθυρα, που καταγράφονται στο ευρετήριο του 1528, φαίνεται πως ήταν τοποθετημένα στη θύρα της πρόθεσης της πρώτης εκκλησίας (βλ. Chatzidakis, *Icônes*, σ. XVIII και Μπρούσκαρη, *Η εκκλησία του αγίου Γεωργίου*, σ. 63-66).

377. Απόστολοι Πέτρος και Παύλος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα ωσειδής των αγίων Πέτρου και Παύλου».

Σχήμα: Ωσειδές.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.4.1622.

Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.

Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 29^ο.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.

Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^ο.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

4. Περιγραφή: «Οι άγιοι Πέτρος και Παύλος».

Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.

Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ο.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα στρογγυλή με τις παραστάσεις του αγίου Πέτρου και του αγίου Παύλου αποστόλους, μέχρι τη μέση».

Σχήμα: Κυκλικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ο.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.5.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα στρογγυλή με τις παραστάσεις του αγίου Πέτρου και του αγίου Παύλου αποστόλους, μέχρι τη μέση».

Σχήμα: Κυκλικό.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.

Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.

Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ο.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.
15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.
16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.
17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.
18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.
Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.
19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.
20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.
21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.
Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ε.
22. Περιγραφή: «Οι άγιοι Πέτρος και Παύλος με πλαίσιο μαύρο και χρυσό».
Πλαίσιο: Μαύρο και χρυσό.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ε.
23. Περιγραφή: «Μια εικόνα των αγίων Πέτρου και Παύλου με πλαίσιο μαύρο και γραμμές χρυσές».
Πλαίσιο: Μαύρο με γραμμές χρυσές.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.
24. Περιγραφή: «Μια εικόνα των αγίων Πέτρου και Παύλου με πλαίσιο μαύρο, επίχρυσο».
Πλαίσιο: Μαύρο, επίχρυσο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.
25. Περιγραφή: «Μια εικόνα των αγίων Πέτρου και Παύλου με πλαίσιο μαύρο, επίχρυσο».
Πλαίσιο: Μαύρο, επίχρυσο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.
26. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τους αγίους Πέτρο και Παύλο».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

Η ωοειδής αυτή εικόνα με τους αποστόλους Πέτρο και Παύλο έως τη μέση καταγράφεται στον κατάλογο του 1622, παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1629, καταγράφεται ξανά το 1647 και από τότε παραδίδεται στο εκάστοτε νέο διοικητικό συμβούλιο έως και το έτος 1669. Από το 1683 έως το 1882 καταγράφεται πάλι μια εικόνα με τους Πέτρο και Παύλο με πλαίσιο χωρίς να αναφέρεται το σχήμα της. Επειδή οι καταγραφές ακολουθούν μια χρονική σειρά, πιθανολογώ ότι πρόκειται για την ίδια εικόνα. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή

378. Απόστολος Παύλος

Περιγραφή: «Ο άγιος Παύλος».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

379. Άγιος Θεόδωρος

Περιγραφή: «Ο άγιος Θεόδωρος με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

380. Άγιος Θεόδωρος και τα μαρτύριά του

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Θεόδωρος και τα μαρτύριά του, ζωγραφική alla latina, με επένδυση χρυσή».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Επένδυση: Από χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^f.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Θεόδωρος και τα μαρτύριά του, ζωγραφική alla latina, με επένδυση εν μέρει χρυσή και εν μέρει όχι».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Επένδυση: Εν μέρει από χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^f.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^r.

Η εικόνα του αγίου Θεοδώρου με τα μαρτύριά του, ζωγραφική alla latina, με επένδυση από χρυσό, καταγράφεται στους καταλόγους του 1647 και του 1648 και παραδίδεται έως και το έτος 1656 από το εκατόστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο. Η εικόνα δεν εμφανίζεται στους επόμενους καταλόγους και δεν σώζεται στη συλλογή.

381. Άγιος Θεόδωρος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Θεόδωρος με χρυσό πλαίσιο».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 57^r.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Θεόδωρος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

382. Άγιος Αντώνιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος αβάς με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^y.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

383. Άγιος Αντώνιος στη φωτιά

Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος στη φωτιά, με διάδημα από ασήμι».

Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

384. Άγιος Αντώνιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος, alla latina, με πλαίσιο μαύρο».

Τεχνοτροπία: Alla latina.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^v.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος της Πάδοβας με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Αντώνιος της Πάδοβας με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

385. Αγία Φωτεινή

Περιγραφή: «Η αγία Φωτεινή με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

386. Άγιος Ιάκωβος

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιάκωβος με πλαίσιο χρυσό, ανάγλυφο».

Πλαίσιο: Χρυσό, ανάγλυφο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

387. Αγία Μάρθα

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μάρθα σε χοντρό χαρτόνι (distagliata), εφαρμοσμένη στον ουρανό του κουβουκλίου που χρησιμοποιείται για την περιφορά το Μεγάλο Σάββατο».

Υλικό: Χοντρό χαρτόνι.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Μάρθα σε χοντρό χαρτόνι (distagliata), εφαρμοσμένη στον ουρανό του κουβουκλίου που χρησιμοποιείται για την περιφορά το Μεγάλο Σάββατο».

Υλικό: Χοντρό χαρτόνι.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

Η εικόνα της αγίας Μάρθας σε χοντρό χαρτόνι, η οποία ήταν τοποθετημένη στον ουρανό του κουβουκλίου που χρησιμοποιούταν για την περιφορά του Επιταφίου το Μεγάλο Σάββατο, καταγράφεται το 1647 και το 1648 και από τότε παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1656. Έκτοτε δεν εμφανίζεται στους καταλόγους. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

388. Άγιος Χαράλαμπος

Περιγραφή: «Ο άγιος Χαράλαμπος».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

389. Παναγία και οι άγιοι Νικόλαος, Παρασκευή, Γεώργιος, Δημήτριος, Κοσμάς και Δαμιανός

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο και τον άγιο Δημήτριο έφιππους και τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό και επάνω η Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Νικόλαο και Παρασκευή».
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο και τον άγιο Δομήνικο έφιππους, τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό και επάνω η Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Νικόλαο και Παρασκευή».
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλεριανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^r.

Μια εικόνα με τους αγίους Γεώργιο και Δημήτριο έφιππους, τους αγίους Κοσμά και Δαμιανό και επάνω την Παναγία βρεφοκρατούσα με τους αγίους Νικόλαο και Παρασκευή καταγράφεται στον κατάλογο του 1647 με την ένδειξη ότι βρισκόταν στην οικία του αρχιεπισκόπου Βελλεριανού. Στον κατάλογο του 1648 επαναλαμβάνεται η ίδια εγγραφή μόνο που αντί για τον άγιο Δημήτριο, προφανώς από λάθος, αναφέρεται ο άγιος Δομήνικος. Από τότε η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1656. Έκτοτε δεν εμφανίζεται στους καταλόγους. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

390. Αγία Κυριακή

Περιγραφή: «Η αγία Κυριακή με πλαίσιο χρυσό, παλαιό».
Πλαίσιο: Χρυσό, παλαιό.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

391. Άγιοι Σπυρίδων και Λάζαρος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 22^v.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 24^v.

5. Περιγραφή: «Οι άγιοι Σπυρίδων και Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^v.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 27^r.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Λάζαρος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^v.

Η εικόνα αυτή, με τους αγίους Σπυρίδωνα και Λάζαρο, καταγράφεται στους καταλόγους από το 1608 έως και το 1770. Έκτοτε δεν εμφανίζεται ξανά. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

392. Ζωοδόχος Πηγή

Περιγραφή: «Η Ζωοδόχος Πηγή σε ξύλο και πλαίσιο χρυσό».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Νοσοκομείο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 38^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

393. Αγία Τριάδα

Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

394. Η Βάπτισμα του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Βάπτισμα του Χριστού σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^v.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, έργο αγνώστου, που παριστάνει τη Βάπτιση του Ιησού Χριστού». Ζωγράφος: Άγνωστος. Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

395. Αγία Βαρβάρα

Περιγραφή: «Η Αγία Βαρβάρα σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

396. Αρχάγγελος Μιχαήλ

1. Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ, στο πλαϊνό μέρος κάτω από το γυναικωνίτη, δώρο της κυρίας Έλενας Καραγιάννη 1820». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Καραγιάννη. Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη. Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820. Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον αρχάγγελο Μιχαήλ». Χρονολογία εισαγωγής: 1882. Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται μια εικόνα με τον αρχάγγελο Μιχαήλ, δωρεά της Έλενας Καραγιάννη το 1820, που ήταν τοποθετημένη στο ναό, κάτω από το γυναικωνίτη. Εικόνα με το ίδιο θέμα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1882. Από τότε η εικόνα αυτή δεν εμφανίζεται ξανά σε καταλόγους. Η δωρήτρια Έλενα Καραγιάννη, σύμφωνα με τον παραπάνω κατάλογο, έχει δωρίσει συνολικά έξι εικόνες στην εκκλησία, από τις οποίες σώζονται οι δύο (βλ. εικόνες αριθ. Κατ. 21, 22, 397, 398, 399).

397. Η Αποτομή του Προδρόμου

Περιγραφή: «Ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη, στο πλάι κάτω από το γυναικωνίτη, δώρο της κυρίας Έλενας Καραγιάννη 1820». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Καραγιάννη.

Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη. Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820. Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

Στον κατάλογο του 1820, καταγράφεται μια εικόνα με την Αποτομή του αγίου Ιωάννη, που βρίσκεται στο ναό, κάτω από το γυναικωνίτη και είναι δώρο της Έλενας Καραγιάννη (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 21, 22, 396, 398, 399). Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

398. Παναγία του Πάθους

Περιγραφή: «Η Παναγία του Πάθους κάτω από το γυναικωνίτη στο πλάι, δώρο της κυρίας Έλενας Καραγιάννη 1820». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Καραγιάννη.

Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη. Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820. Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

Στον κατάλογο του 1820, καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας του Πάθους, που τη δώρισε η Έλενα Καραγιάννη το 1820 (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 21, 22, 396, 397, 399) και ήταν τοποθετημένη κάτω από το γυναικωνίτη, στο ναό. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

399. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, στο πλάι κάτω από το γυναικωνίτη, δώρο της κυρίας Ελένη Καραγιάννη 1820».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ελένη Καραγιάννη.

Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.

Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^τ.

4. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου με πλαίσιο, που παριστάνει τον ευαγγελιστή άγιο Ιωάννη Θεολόγο».

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 59^τ.

Η εικόνα αυτή είναι δώρο της Έλενας Καραγιάννη το 1820, σύμφωνα με τον κατάλογο του 1820 (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 21, 22, 396, 398, 398). Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

400. Αρχάγγελος Μιχαήλ

Περιγραφή: «Ο αρχάγγελος Μιχαήλ. Πίσω διαβάζεται: ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΡΟΥΣΑΤΟΥ».

Προέλευση: Δωρεά (?). Δωρητής: Παπαϊωάννου Ρούσατου.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^τ.

Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1949 η εικόνα αυτή φέρει πίσω το όνομα Παπαϊωάννου Ρούσατου. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

401. Η Αποτομή του Προδρόμου

1. Περιγραφή: «Ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, μεγάλη σε ύφασμα».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα σε ύφασμα, ο αποκεφαλισμός του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 55^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

402. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, ζωγραφική ρωσική».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης, εικόνα παλαιά, ζωγραφική ρωσική».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

Η εικόνα αυτή, με τον άγιο Ιωάννη το Βαπτιστή, ρωσικής τεχνοτροπίας, παλαιά, που καταγράφεται στους καταλόγους του 1700 και του 1742, δεν σώζεται στη συλλογή.

403. Άγιοι Ιωάννης ο Βαπτιστής, Γεώργιος και Παρασκευή

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Ιωάννης Βαπτιστής, Γεώργιος και Παρασκευή».

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ε.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ε.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ε.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ε.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ε.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ε.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 47. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^ε.

8. Περιγραφή: «Οι άγιοι Ιωάννης Βαπτιστής, Γεώργιος και Παρασκευή».

Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ε.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωάννης Βαπτιστής, Γεώργιος και Παρασκευή».

Θέση: Scoletta
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ε.

10. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωάννης Βαπτιστής, Γεώργιος και Παρασκευή».

Θέση: Scoletta.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

404. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, pittura greca, με πλαίσιο μαύρο».
Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.

Η εικόνα του αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, pittura greca, με πλαίσιο μαύρο, που καταγράφεται στους καταλόγους του 1700, του 1742 και του 1770, δεν σώζεται στη συλλογή.

405. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

22. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.
Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^r.

23. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^v.

24. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^v.

25. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.
Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^r.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^v.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^r.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ν.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

406. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με διάδημα από ασήμι».

Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

407. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, με πλαίσιο χρυσό, σκαλιστό».

Πλαίσιο: Χρυσό, σκαλιστό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

408. Η Αποτομή του Προδρόμου

Περιγραφή: «Η Αποτομή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

409. Κεφαλή Προδρόμου

1. Περιγραφή: «Η κεφαλή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή».

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1898.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 30.11.1898.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Η κεφαλή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή χωρίς πλαίσιο».

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

410. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με όψη αγγέλου

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής με όψη αγγέλου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

411. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

412. Άγιος Ιωάννης

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

413. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 2.5.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής, χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

414. Άγιος Ιωάννης

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

415. Άγιος Σπυρίδων

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων, ζωγραφική ρωσική, με πλαίσιο ανάγλυφο».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Πλαίσιο: Ανάγλυφο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα ρωσική, με κορνίζα διακοσμημένη, που παριστάνει τον άγιο Σπυρίδωνα. Πίσω δια-

βάζεται η παρακάτω επιγραφή: *1872 MARZO 4. OFFERTA ALLA CHIESA GRECA DI S. GIORGIO DALLA SIGNORA LOUDMILLA GENERALA SLOUTZKY*.
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Επιγραφή: *1872 MARZO 4. OFFERTA ALLA CHIESA GRECA DI S. GIORGIO DALLA SIGNORA LOUDMILLA GENERALA SLOUTZKY*.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Loudmilla Generala Sloutzky.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται μια εικόνα με θέμα τον άγιο Σπυρίδωνα, ζωγραφική ρωσική, με ανάγλυφο πλαίσιο. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949, όπου προστίθεται ότι είναι προσφορά της κυρίας Loudmilla Generala Sloutzky στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, το 1872. Εικόνα με θέμα τον άγιο Σπυρίδωνα, ρωσικής τεχνοτροπίας, δεν σώζεται σήμερα στη συλλογή.

416. Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος

Περιγραφή: «Μια μικρή εικόνα σε μέταλλο, που παριστάνει το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος. Πίσω η υπογραφή της Έλενα Radich.
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Radich.

Υλικό: Μέταλλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

417. Άγιος Σπυρίδων

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων σε ξύλο και πλαίσιο με κοσμήματα».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο: Με κοσμήματα.

Θέση: Νοσοκομείο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 38^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

418. Άγιος Σπυρίδων

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων σε ξύλο και ασήμι».
Υλικό: Ξύλο.
Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

419. Άγιος Σπυρίδων

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων».
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 30.11.1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

420. Άγιος Σπυρίδων

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων με επένδυση από ασήμι, δώρο της κυρίας Έλενας Ροδίτη».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Ροδίτη.
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ϛ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων, ζωγραφική σε ξύλο, πάνω από τη λειψανοθήκη δεξιά».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Ναός, ιερό, πάνω από τη λειψανοθήκη δεξιά.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ϛ.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα του αγίου Σπυρίδωνος, με επένδυση από ασήμι, δώρο της κυρίας Έλενα Ροδίτη, που βρισκόταν στο ιερό. Στον κατάλογο του 1904 καταγράφεται η ίδια εικόνα, στο ιερό, πάνω από τη λειψανοθήκη δεξιά. Περισσότερες πληροφορίες για την εικόνα αυτή δεν έχουν βρεθεί. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

421. Άγιοι Σπυρίδων και Ιωάννης ο Ελεήμων

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ϛ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων και ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ϛ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

422. Άγιος Σπυρίδων

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων, εικόνα μικρή».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ϛ.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων».
Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ϛ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων».
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ϛ.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ϛ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

423. Άγιος Σπυρίδων

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων στρογγυλός με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ϛ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

424. Άγιος Σπυρίδων

Περιγραφή: «Ο άγιος Σπυρίδων με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ς.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

425. Αγία Μαρίνα

1. Περιγραφή: «Η αγία Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ς.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά, η αγία Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ς.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά, η αγία Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ς.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

426. Αγία Αικατερίνη

Περιγραφή: «Η αγία Αικατερίνη».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ς.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

427. Άγιος Ονούφριος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ονούφριος με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ς.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ς.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Ονούφριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ς.

4. Περιγραφή: «Ο άγιος Ονούφριος, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ς.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει τον άγιο Ονούφριο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

428. Άγιοι Ανάργυροι

Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ανάργυροι».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ς.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

429. Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός

Περιγραφή: «Οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^γ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

430. Άγιοι Ιωακείμ και Άννα

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα, με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα, με πλαίσιο μαύρο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

431. Άγιοι Ιωακείμ και Άννα και η Παναγία

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη των αγίων Ιωακείμ, Άννας και η Παναγία».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^γ.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^γ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

432. Η Δευτέρα Παρουσία

1. Περιγραφή: «Η Δευτέρα Παρουσία με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^γ.

πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Δευτέρα Παρουσία, με

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

433. Η Δευτέρα Παρουσία

Περιγραφή: «Η Δευτέρα Παρουσία».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

434. Η Γέννηση του Χριστού

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Κυρίου».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

435. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Κύριος με επένδυση από ασήμι, βρισκείται στην κολώνα».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

436. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Κύριος με επένδυση από ασήμι και 17 αφιερώματα από χρυσό».
Επένδυση: Από ασήμι.
Αφιερώματα από χρυσό.

Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

437. Ο Μυστικός Δείπνος

Περιγραφή: «Ο Μυστικός Δείπνος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Θέση: Μικρή αίθουσα δίπλα στο θησαυροφυλάκιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 30.11.1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

438. Η εις Άδου κάθοδος

1. Περιγραφή: «Ο Χριστός στον Άδη».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 60^ν.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική χωρίς πλαίσιο, ο Χριστός στον Άδη».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

439. Η Ανάσταση του Κυρίου

Περιγραφή: «Η Ανάσταση του Κυρίου πάνω από τον τάφο με τους φύλακες, που άφησε ο ποτέ Πρόχορος Γιαλούρης».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Πρόχορος Γιαλούρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.22.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.22.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

Ο ποτέ εφημέριος Πρόχορος Γιαλούρης άφησε στην εκκλησία τρεις εικόνες, που καταγράφονται στον κατάλογο του 1653: την εις Άδου κάθοδο (αριθ. Κατ. 102), που σώζεται στη συλλογή, την Ανάσταση του Χριστού, που περιγράφεται εδώ και δεν σώζεται, και την κεφαλή του Προδρόμου (αριθ. Κατ. 440), που επίσης δεν σώζεται στη συλλογή.

440. Κεφαλή του Προδρόμου

1. Περιγραφή: «Η κεφαλή του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή με δύο αγγέλους που κρατούν ένα ειλητό, την άφησε στην εκκλησία κάποιος κύριος Πρόχορος Γιαλούρης».

Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Πρόχορος Γιαλούρης.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.

Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

Πρόκειται για μία από τις τρεις εικόνες που κληροδότησε στην Αδελφότητα ο Πρόχορος Γιαλούρης (βλ. και εικόνες αριθ. Κατ. 102, 439). Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

441. Χριστός ένθρονος

Περιγραφή: «Ο Σωτήρας ένθρονος».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Κυρία Catraro da Trieste.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

442. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος».

Θέση: Ναός, στην πλευρά προς το Αρχείο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

443. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Κύριος με πλαίσιο χρυσό και διάδημα από ασήμι».

Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

444. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος με πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

445. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Ιησούς Χριστός με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας με πλαίσιο μαύρο».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

446. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος με πλαίσιο παλαιό».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριός μας με πλαίσιο σιέτο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

447. Χριστός και άγιοι

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος με άλλους αγίους με πλαίσιο επιχρυσωμένο».
Πλαίσιο: Επίχρυσο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο Κύριος και άλλοι άγιοι, με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^f.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Ιησούς Χριστός με έξι αγίους και πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

448. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα στις παραστάδες του γυναικωνίτη».

Θέση: Ναός, παραστάδες γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

449. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα με πλαίσιο από ασήμι και διάδημα από επιχρυσωμένο ασήμι».

Επένδυση: Διάδημα από επιχρυσωμένο ασήμι.

Πλαίσιο: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

450. Χριστός και άγιος

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα και ένας άγιος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

451. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα σε μικρό με πλαίσιο παλαιό, εγχάρακτο και χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό, εγχάρακτο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

452. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος με δύο διαδήματα από ασήμι».

Επένδυση: Διαδήματα από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη του Κυρίου μας με διάδημα από ασήμι και πλαίσιο ανάγλυφο και χρυσό».

Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.

Πλαίσιο: Ανάγλυφο και χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη με πλαίσιο, ο Κύριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

453. Η εμφάνιση του Χριστού στους αποστόλους

1. Περιγραφή: «Η εορτή των Επιφανείων».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

2. Περιγραφή: «Η εμφάνιση του Χριστού στους αποστόλους με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

454. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Χριστός μας που τοποθετείται στον Επτάφιο το Μεγάλο Σάββατο».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

455. Χριστός

1. Περιγραφή: «Ο Κύριος με πλαίσιο παλαιό».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

456. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου, ζωγραφική ρωσική (σημ: την εικόνα αυτή με άλλες και διάφορα άμφια άφησε στην εκκλησία ο ποτέ σεβασμιότατος Θεοφάνης Καλογεράς σύμφωνα με τη διαθήκη του)».

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^ν.

3. Περιγραφή: «Τα Επιφάνεια».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

4. Περιγραφή: «Τα Επιφάνεια».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος με πλαίσιο σκέτο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Θεοφάνης Καλογεράς.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.

Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ο.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.5.1663.

Ευρετήριο: Αριθ. 78. Χρονολογία: 23.5.1663.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.

Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.

Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.

Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ο.

6. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου, ζωγραφική ρωσική με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ο.

Σύμφωνα με τη διαθήκη του, ο Θεοφάνης Καλογεράς από το Ρέθυμνο άφησε στην εκκλησία οκτώ εικόνες μαζί με άλλα κειμήλια. Οι εικόνες αυτές καταγράφονται στις 19 Απριλίου 1661 και είναι: η Μεταμόρφωση του Χριστού, ρωσικής τεχνοτροπίας, που αναφέρεται εδώ, ο άγιος Νικόλαος ρωσικής τεχνοτροπίας (αριθ. Κατ. 457) και έξι εικόνες με την παράσταση της Παναγίας βρεφοκρατούσας, από τις οποίες μόνο η μία καταγράφεται στους καταλόγους (βλ. εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας αριθ. Κατ. 458). Η εικόνα με τη Μεταμόρφωση του Χριστού καταγράφεται μέχρι και το 1683. Έκτοτε, δεν εντοπίστηκε στους καταλόγους. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

457. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, ζωγραφική ρωσική με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι, δωρεά του Θεοφάνη Καλογερά».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφάνης Καλογεράς.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.

Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ο.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 24.5.1663.

Ευρετήριο: Αριθ. 78. Χρονολογία: 24.5.1663.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.

Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.

Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.

Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ο.

6. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, ζωγραφική ρωσική με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».

Τεχνοτροπία: Ρωσική.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ο.

Η εικόνα προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφάνη Καλογερά (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 456) και δεν σώζεται στη συλλογή.

458. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας, δωρεά του Θεοφάνη Καλογερά».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Θεοφάνης Καλογεράς.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 24.5.1663.
Ευρετήριο: Αριθ. 78. Χρονολογία: 24.5.1663.
Αρχειακή πηγή: 100, φ. 40r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, η Παναγία».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^r.

Η εικόνα προέρχεται από το κληροδότημα του Θεοφάνη Καλογερά (βλ. εικόνα αριθ. Κατ. 456) και δεν σώζεται στη συλλογή.

459. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με πλαίσιο επιχρυσωμένο».
Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^r.

3. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με τρία διαδήματα και πλαίσιο χρυσό».
Επένδυση: Διαδήματα.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^r.

4. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

460. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^v.

2. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με πλαίσιο μαύρο και λουλούδια χρυσά».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Πλαίσιο: Μαύρο με λουλούδια χρυσά.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^v.

461. Η Μεταμόρφωση, η Πεντηκοστή, η Γέννηση και η ζωή του Σωτήρος και της Παναγίας

Περιγραφή: «Μια εικόνα με τη Μεταμόρφωση του Σωτήρος στο κέντρο, την Πεντηκοστή και σπηνές από τη Γέννηση και τη ζωή του Σωτήρος και της Παρθένου, λιγότερον έντεχνος με πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1955.
Ευρετήριο: Αριθ. 107. Χρονολογία: 1955.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 72^r.

462. Ο Θριάμβος

Περιγραφή: «Ο Θριάμβος».
Θέση: Ναός, αρχιεπισκοπικός θρόνος.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

463. Αγία Λουκία

1. Περιγραφή: «Η αγία Λουκία με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 6^ο.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η αγία Λουκία».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ο.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα που παριστάνει την αγία Λουκία».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την αγία Λουκία».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ο.

6. Περιγραφή: «Αγία Λουκία, πίνακας στερεωμένος στον τοίχο».
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την αγία Λουκία».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

464. Άγιος Ιωάννης

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

465. «Ίδε ο Άνθρωπος»

1. Περιγραφή: «Ίδε ο Άνθρωπος σε ύφασμα».
Υλικό: Ύφασμα.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^ο.

Υλικό: Ύφασμα.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, “Ίδε ο Άνθρωπος”, σε ύφασμα με πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

466. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Χριστού».
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518.
Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 23.4.1518.
Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 204 (στ. 16), 208 αριθ. 16.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

467. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή του Χριστού μας του Πάθους, αξίζει δουκάτα 1».
Αξία: 1 δουκάτο.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

468. Ο Θρίαμβος

Περιγραφή: «Μια εικόνα με το Θρίαμβο, μεγάλη, με πλαίσιο ανάγλυφο, χρυσό».
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

469. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Ιησούς Χριστός, εικόνα μικρή με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

470. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα στις παραστάδες του γυναικωνίτη».
Θέση: Ναός, παραστάδες του γυναικωνίτη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

471. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα μας Κυρίου Ιησού Χριστού παλαιά, που την έφερε στην εκκλησία του αγίου Γεωργίου ο ... από τη Μήλο τις 7 του μήνα Αυγούστου 1529 και ήταν Σάββατο βράδυ και ώρα 2 τη νύκτα».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Από τη Μήλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 177.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

472. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Σωτήρα μας μικρή, παλαιά, που βρίσκεται στην πρόθεση, δουκάτα 2».
Θέση: Ναός, πρόθεση.
Αξία: 2 δουκάτα.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

473. Χριστός σε γαλάζιο πανί

Περιγραφή: «Μια εικόνα του Κυρίου μας, του οποίου τα ονόματα αγκαλιάζουν το σταυρό, σε πανί γαλάζιο, παλαιό».
Υλικό: Πανί γαλάζιο, παλαιό.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1570.

Ευρετήριο: Αριθ. 11. Χρονολογία: 26.12.1570.
Αρχειακή πηγή: Λυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 216 (στ. 69-70), 218 αριθ. 69-70.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

474. Βημόθυρο με τον Ευαγγελισμό

Περιγραφή: «Δύο βημόθυρα με τον Ευαγγελισμό στη μεσαία θύρα του ιερού, αξίζει δουκάτα».
Θέση: Ναός, ιερό, ωραία πύλη.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^r.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 176.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

475. Η Μεταμόρφωση της Παναγίας

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση της Παναγίας, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

Προφανώς πρόκειται για λάθος του γραφέα. Ενδεχομένως πρόκειται για τη Μετάσταση της Θεοτόκου.
Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

476. Τα Εισόδια της Θεοτόκου

1. Περιγραφή: «Η Υπαπαντή της Παναγίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^r.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^v.

2. Περιγραφή: «Η Υπαπαντή της Παναγίας με πλαίσιο».
Πλαίσιο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

477. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο επιχρυσωμένο και διαδήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο, επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^γ.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και διαδήματα ασημένια και πλαίσιο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^γ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

478. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και διαδήματα, δώρο μιας Ρωσίδας από το Pantapetto».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ρωσίδα από το Pantapetto.

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^γ.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και διαδήματα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Θέση: Ναός, τέμπλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^γ.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με επένδυση από ασήμι και διαδήματα, δώρο μιας Ρωσίδας από το Pantapetto, η οποία ήταν τοποθετημένη στο τέμπλο. Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και διαδήματα, τοποθετημένη στο τέμπλο, χωρίς να αναφέρεται η προέλευσή της. Πιθανόν η εγγραφή αυτή να ταυτίζεται με την εικόνα που καταγράφεται στον κατάλογο του 1847. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

479. Παναγία βρεφοκρατούσα με αγίους

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο διαδήματα από χρυσό και διάφορες πέτρες, βρίσκεται στην πρόθεση, δώρο της χήρας Διαμάντης Θεοδοσίου».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διαμάντη Θεοδοσίου.

Επένδυση: Διαδήματα από χρυσό, διάφορες πέτρες.

Θέση: Ναός, πρόθεση.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.5.1847.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 23.5.1847

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^γ.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με αγίους και διαδήματα από χρυσό, βρίσκεται στην πρόθεση, δώρο της χήρας Διαμάντης Θέμελη, που την έδωσε το 1843».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Διαμάντη Θέμελη.

Επένδυση: Διαδήματα από χρυσό.

Θέση: Ναός, ιερό, πρόθεση.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 64^γ.

Στον κατάλογο του 1847 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας με αγίους και δύο διαδήματα από χρυσό και διάφορες πέτρες, δώρο της χήρας Διαμάντης Θεοδοσίου, η οποία ήταν τοποθετημένη στην πρόθεση. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον κατάλογο του 1949, ότι είναι δώρο της χήρας Διαμάντης Θέμελη που την προσέφερε το 1843 και βρίσκεται στην πρόθεση του ναού. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Η Διαμάντη Θεοδοσίου έχει δωρίσει στην Αδελφότητα και μια εικόνα της Παναγίας Ελεούσας (αριθ. Κατ. 346), που σώζεται στη συλλογή.

480. Παναγία

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας μεσαία, που φυλάσσεται στο ιερό, αξίζει δουκάτα 1».
Αξία: 1 δουκάτο.
Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

481. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μαρία Dubctjky χήρα Elgemayer.
Θέση: Αδελφότητα, στην είσοδο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 18^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

482. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

1. Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου, ρωσική με επένδυση από ασήμι».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 44. Χρονολογία: 3.12.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^f.

Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^f.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.
Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^v.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.
Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^v.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^f.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^v.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 53^f.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.

9. Περιγραφή: «Η Μετάσταση της Παναγίας, ζωγραφική ρωσική με επένδυση από ασήμι».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^f.

Στον κατάλογο του 1623 καταγράφεται μια εικόνα με την Κοίμηση της Θεοτόκου, ρωσικής τεχνοτροπίας, με επένδυση από ασήμι, η οποία παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1638. Η ίδια εικόνα, ρωσικής τεχνοτροπίας, με επένδυση από ασήμι, καταγράφεται πάλι στον κατάλογο του 1683. Έκτοτε η εικόνα αυτή δεν εμφανίζεται στους καταλόγους. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

483. Η Κοίμηση της Παναγίας

Περιγραφή: «Μια εικόνα κατεστραμμένη, η Κοίμηση της Παναγίας, με πλαίσιο εγχάρακτο και χρυσό». Πλαίσιο: Εγχάρακτο και χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

484. Εικονίδια με αποστόλους και προφήτες

1. Περιγραφή: «Εννέα μικρά εικονίδια με αποστόλους και προφήτες».

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 18.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ε.

3. Περιγραφή: «Δύο μικρά εικονίδια με αποστόλους και προφήτες».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ε.

2. Περιγραφή: «Δύο μικρά εικονίδια με αποστόλους και προφήτες».

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

4. Περιγραφή: «Δύο μικρά εικονίδια με αποστόλους και προφήτες».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ε.

Τα εικονίδια αυτά, για τα οποία δεν υπάρχουν περισσότερα στοιχεία, λόγω του θέματός τους και του μεγέθους τους πιστεύω ότι ταυτίζονται με τα εικονίδια αριθ. Κατ. 30-42.

485. Η Κοίμηση της Παναγίας

Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Παναγίας». Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

486. Ο Ευαγγελισμός

Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός, πάνω από την πόρτα της λειψανοθήκης αριστερά».

Θέση: Ναός, ιερό πάνω από τη λειψανοθήκη αριστερά.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

487. Ο Ευαγγελισμός

Περιγραφή: «Ο Ευαγγελισμός σε ύφασμα».

Υλικό: Ύφασμα.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

488. Παναγία

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή με την Παναγία με ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^ε.
2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή με την Παναγία με ασήμι»
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^ν.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία σκεπασμένη με ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^ν.
4. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την παράσταση της Παναγίας».
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ε.
5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.
6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ε.
7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.
8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ε.
9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 44. Χρονολογία: 3.12.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^ε.
10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.
Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^ν.
11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 47. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^ε.
12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ν.
13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.
Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ε.
14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.
Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ν.
15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^ε.
16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 52^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

489. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο».
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

490. Αμφιπρόσωπη εικόνα: Σταύρωση και Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον Εσταυρωμένο στη μία πλευρά και στην άλλη την Παναγία βρεφοκρατούσα».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

491. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα μεγάλη, με πλαίσιο μαύρο και διάδημα από ασήμι».
Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^τ.

2. Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

492. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα σε περγαμινή με πλαίσιο χρυσό».
Υλικό: Περγαμινή.
Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 51^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

493. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι και διαδήματα, που άφησε η κυρία Κρασανά το 1815».
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Κυρία Κρασανά 1815.

Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ερμάριο ιερού.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^τ.

Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με επένδυση από ασήμι και διαδήματα, που δώρισε η κυρία Κρασανά το 1815 και η οποία φυλασσόταν στο ερμάριο του

ιερού. Η δωρήτρια, όπως προκύπτει από τους καταλόγους, δεν έχει δωρίσει άλλες εικόνες. Η εικόνα αυτή δεν εμφανίζεται σε μεταγενέστερους καταλόγους και δεν σώζεται στη συλλογή.

494. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο διαδήματα ασημένια, βρίσκεται στο πλάι κάτω από το γυναικωνίτη. Την εικόνα αυτή την άφησε ως δώρο η μακαρίτισσα κυρία Καλογερά».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Κυρία Καλογερά.

Επένδυση: Διαδήματα από ασήμι.
Θέση: Ναός, κάτω από το γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ο.

Στον κατάλογο του 1820 καταγράφεται μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα με δύο διαδήματα ασημένια, που κληροδότησε στην Αδελφότητα η μακαρίτισσα κυρία Καλογερά. Η εικόνα αυτή ήταν τοποθετημένη στο ναό, κάτω από το γυναικωνίτη. Στους μεταγενέστερους καταλόγους δεν εντοπίστηκε. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

495. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα μικρή με επένδυση ασημένια».
Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

496. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα».
Θέση: Ναός, σκάλα γυναικωνίτη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

497. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

498. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

499. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο χρυσό και εγχάρακτο».
Πλαίσιο: Χρυσό και εγχάρακτο.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

500. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα».
Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

501. Παναγία

Περιγραφή: «Μια Παναγία με πλαίσιο επάργυρο».
Πλαίσιο: Επάργυρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

502. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1898.
Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 3^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

503. Παναγία

Περιγραφή: «Μια Παναγία με πλαίσιο και επένδυση από ασήμι, που την άφησε κάποιος κύριος Γεώργιος Βολλονάς».
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Γεώργιος Βολλονάς.
Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 29.3.1580.
Ευρετήριο: Αριθ. 14. Χρονολογία: 29.3.1580.
Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 220, 222 (στ. 72-73 και σχόλιο).

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

504. Παναγία με τους αγίους Αθανάσιο, Σπυρίδωνα, Παρασκευή και Ρόκκο

1. Περιγραφή: «Η Παναγία και οι άγιοι Αθανάσιος, Σπυρίδων, Παρασκευή και Ρόκκος, με επένδυση από ασήμι και κοσμήματα ασημένια».
Επένδυση: Από ασήμι και κοσμήματα από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^ο.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.
3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.
4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.
5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.
6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.
7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^ν.
8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ν.
9. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία επενδεδυμένη με ασήμι και κοσμήματα από ασήμι, με τον άγιο Αθανάσιο, τον άγιο Σπυρίδωνα, την αγία Παρασκευή και τον άγιο Ρόκκο».
Επένδυση: Από ασήμι και κοσμήματα από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ν.
10. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία επενδεδυμένη με ασήμι και κοσμήματα από ασήμι, με τον άγιο Αθανάσιο, τον άγιο Σπυρίδωνα, την αγία Παρασκευή και τον άγιο Ρόκκο».
Επένδυση: Από ασήμι και κοσμήματα από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.
11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.
12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.
13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.
14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.
15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.
16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.
17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.
18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.
19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.

21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ν.

22. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.
Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^τ.

23. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

505. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία μικρή με πλαίσιο από ξύλο». Πλαίσιο: Ξύλινο.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία μικρή, με πλαίσιο από ξύλο». Πλαίσιο: Ξύλινο.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^τ.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^τ.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^τ.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^τ.

24. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ν.

25. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.
Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.4.1669.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^τ.

26. Περιγραφή: «Η Παναγία με τους αγίους Αθανάσιο, Σπυρίδωνα, Παρασκευή και Ρόκκο με επένδυση από ασήμι και δύο διαδήματα ασημένια και πλαίσιο χρυσό». Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^τ.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^τ.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^τ.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.

Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.

Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.

Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^ε.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.

Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.

Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.

Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^ε.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.

Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

506. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας, επάνω το κεφάλι εν μέρει μικρογραφημένο εν μέρει ανάγλυφο και επιχρυσωμένο».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ε.

Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.

Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας, επάνω το κεφάλι εν μέρει μικρογραφημένο εν μέρει ανάγλυφο και επιχρυσωμένο».

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.

Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.

Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

507. Παναγία

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας σκεπασμένη όλη με ασήμι και πλαίσιο επιχρυσωμένο και ανάγλυφο, που έδωσε στην εκκλησία ο εκλαμπρότατος κύριος Γεώργιος Δεμέζος ο λεγόμενος Παλμέτας. Επεστράφη στον παραπάνω Παλμέτα».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ανάγλυφο, επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ε.

Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1683, ο Γεώργιος Δεμέζος ο λεγόμενος Παλμέτας έδωσε στην εκκλησία μια εικόνα της Παναγίας με επένδυση από ασήμι, μέσα σε πλαίσιο ανάγλυφο και επιχρυσωμένο, η οποία όμως του επεστράφη. Στο βιβλίο Πρακτικών της Αδελφότητας του 1678 αναφέρεται ότι πριν από μερικά χρόνια ο Γεώργιος Δεμέζος είχε δώσει δύο εικόνες, που τοποθετήθηκαν σύμφωνα με απαίτησή του στην εκκλησία. Το 1683, η εικόνα με την Παναγία τού επεστράφη, όπως αναφέρεται και παραπάνω, ενώ για την άλλη με τον Εσταυρωμένο καθώς και για τον ίδιο τον Γεώργιο Δεμέζο Παλμέτα δεν έχουν βρεθεί άλλα στοιχεία. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

508. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

509. Παναγία με τους αγίους Ρόκκο και Σεβαστιανό

Περιγραφή: «Η Παναγία με τους αγίους Ρόκκο και Σεβαστιανό».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

510. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία μικρή με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

511. Παναγία

Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο μαύρο, pittura greca».
Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

512. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία με κόσμημα από ασήμι στο κεφάλι, με πλαίσιο από έβενο, pittura greca».
Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.

Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 80^r.

2. Περιγραφή: «Μια Παναγία με κόσμημα από ασήμι στο κεφάλι, με πλαίσιο από έβενο, pittura greca»

Τεχνοτροπία: Pittura greca.
Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^f.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

513. Παναγία ένθρονη

Περιγραφή: «Μια Παναγία ένθρονη με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

514. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο από ξύλο ανάγλυφο και χρυσό, που δωρήθηκε τελευταία από το γιο του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράπτη».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη.
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^f.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο από ξύλο ανάγλυφο και χρυσό, που δωρήθηκε τελευταία από το γιο του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράπτη».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη.
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 56^v.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 70. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^f.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 70. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.

Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.
Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^r.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1667.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1667.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^v.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^v.

Σύμφωνα με τον κατάλογο του 1647, ο γιος του ποτέ Αντωνίου Καπελέτη, ράπτη, δώρισε μια εικόνα με την Παναγία, σε πλαίσιο ανάγλυφο και χρυσό. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στον επόμενο κατάλογο, του 1648, και από τότε παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1668. Έκτοτε, η εικόνα δεν εμφανίζεται στους καταλόγους. Περισσότερα στοιχεία για τον δωρητή δεν έχουν βρεθεί. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

515. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα».
Επένδυση: Από ασήμι.
Αφιερώματα.
Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με επένδυση από ασήμι και αφιερώματα».
Επένδυση: Από ασήμι.
Αφιερώματα.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 18^r.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με διάδημα και αφιερώματα από ασήμι».
Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.
Αφιερώματα.
Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.
Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^r.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας».
Θέση: Ναός, γυναικωνίτης.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

516. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο χρυσό, που μεταφέρεται στη λιτανεία».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^τ.

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^τ.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με επένδυση από ασήμι με πλαίσιο χρυσό, που μεταφέρεται στη λιτανεία της Μεγάλης Παρασκευής».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

517. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

518. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

519. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

520. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

521. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία με μαύρο πλαίσιο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

522. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

523. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα».
Χρονολογία: εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία βρεφοκρατούσα».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

524. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα και πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

525. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα και πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

526. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο παλαιό, χρυσό».

Πλαίσιο: Παλαιό, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα και πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

527. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με επένδυση από ασήμι και πλαίσιο από ξύλο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 89, φ. 56^f.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με το βρέφος».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

528. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια Παναγία με πλαίσιο παλαιό».

Πλαίσιο: Παλαιό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία με το βρέφος με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

529. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία βρεφοκρατούσα και πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

530. Παναγία

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία και πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

531. Παναγία

1. Περιγραφή: «Η Παναγία με πλαίσιο επίχρυσο».
Πλαίσιο: Επίχρυσο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^r.

Πλαίσιο: Επίχρυσο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία και πλαίσιο επίχρυσο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

532. Παναγία

1. Περιγραφή: «Η Παναγία».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^v.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με την Παναγία».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

533. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Παναγία βρεφοκρατούσα με επένδυση από ασήμι».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Έλενα Αρμένη.
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^v.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

534. Η Βάπτιση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Βάπτιση του Ιησού Χριστού σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^r.

Βάπτιση».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 62^r.

2. Περιγραφή: «Μια μικρή εικόνα, που παριστάνει τη

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

535. Η Κυριακή των Βαΐων

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη σε ύφασμα, που παριστάνει την εορτή της Κυριακής των Βαΐων».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ν.

2. Περιγραφή: «Η Εορτή της Κυριακής των Βαΐων σε ύφασμα, μεγάλη».

Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Γυναικεία μονή.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 55^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

536. Η Σταύρωση

Περιγραφή: «Η Σταύρωση».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

537. Η Σταύρωση

1. Περιγραφή: «Η Σταύρωση σε μεγάλο σχήμα».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 65^ν.

2. Περιγραφή: «Η Σταύρωση μεγάλη με πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

538. Η Σταύρωση

1. Περιγραφή: «Η Σταύρωση σε λυδία λίθο».

Υλικό: Λυδία λίθος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

αδελφής Μαρίας Έλενας Βάρδα (1790)».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αδελφή Μαρία Έλενα Βάρδα.

Υλικό: Λυδία λίθος, λάδι.

Θέση: Αδελφότητα, αίθουσα συνεδριάσεων.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 57^ν.

2. Περιγραφή: «Η Σταύρωση σε λυδία λίθο με λάδι, μεταφρεθείσα στην αίθουσα των συνεδριάσεων, δώρο της

Στον κατάλογο του 1882 καταγράφεται μια Σταύρωση σε λυδία λίθο. Αργότερα, στον κατάλογο του 1949, καταγράφεται πάλι μια εικόνα της Σταύρωσης σε λυδία λίθο, δωρεά της αδελφής Έλενας Βάρδα το 1790. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

539. Η Σταύρωση

Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή με τον Εσταυρωμένο και την Παναγία και τον άγιο Ιωάννη στα πλάγια και τις θυρίδες του, δουκάτο 1».

Λξία: 1 δουκάτο.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.

Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ν.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 176.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

540. Η Γέννηση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Χριστού, ζωγραφική σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ε.

Ζωγράφος: Άγνωστος.

Πλαίσιο.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^ν.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική με πλαίσιο, αγνώστου, που παριστάνει τη Γέννηση του Ιησού Χριστού».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

541. Η ζωή του Χριστού σε 13 εικονίδια

Περιγραφή: «Η ζωή του Χριστού σε δεκατρία χωρίσματα, μεγάλη εικόνα με πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 43^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

542. Χριστός και ο απόστολος Θωμάς

Περιγραφή: «Χριστός και ο άγιος Θωμάς με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

543. Χριστός

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος, πάνω από την πόρτα».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος, πάνω από την πόρτα».

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro 95, φ. 21^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

544. Χριστός

Περιγραφή: «Ο Σωτήρας μας, που τον δώρισε ο κύριος Μιχαήλ Κορέσης».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Μιχαήλ Κορέσης.

Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.

Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.

Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

Για το δωρητή της εικόνας Μιχαήλ Κορέση δεν έχουν βρεθεί περισσότερα στοιχεία. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

545. Η Γέννηση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου που έστειλε στις 26 Οκτωβρίου ο αιδεσιμότατος αρχιεπίσκοπος Ελασσό- νος με τον κυρ Απόστολο, αδελφό του Σώτου Τσιγαρά». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσό- νος.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.10.1592.
Ευρετήριο: Αριθ. 19. Χρονολογία: 26.10.1592.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 6^r.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 188- 190, σημ. 1 και 2 στη σ. 189.
2. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου που έστειλε στις 26 Οκτωβρίου ο αιδεσιμότατος αρχιεπίσκοπος Ελασσό- νος με τον κυρ Απόστολο, αδελφό του Σώτου Τσιγαρά». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσό- νος.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.3.1597.
Ευρετήριο: Αριθ. 21. Χρονολογία: 1.3.1597.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 8^r.
3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.3.1598.
Ευρετήριο: Αριθ. 24. Χρονολογία: 21.3.1598.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 8^r.
4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1599.
Ευρετήριο: Αριθ. 25. Χρονολογία: 20.5.1599.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 8^r.
5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.6.1600.
Ευρετήριο: Αριθ. 26. Χρονολογία: 21.6.1600.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 8^r.
6. Περιγραφή: «Η Γέννηση».
Χρονολογία εισαγωγής: 24.5.1607.
Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 24.5.1607.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 20^v.
7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Κυρίου μας».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 32. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 22^v.
8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Χριστού».
Χρονολογία εισαγωγής: 24.5.1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 24.5.1611.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 24^v.
9. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Γέννηση του Χριστού».
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 26^v.
10. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου μας που έγινε στη Ρωσία».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 31^v.
11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 35^v.
12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 38^r.
13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 38^r.
14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 39^r.
15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 39^r.
16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθη- καν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 47. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 46^r.
17. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου που έγινε στη Ρωσία».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχαιακή πηγή: Registro 93, φ. 47^v.

Σύμφωνα με επιστολή του Αρσένιου προς τον αρχιεπίσκοπο Γαβριήλ Σεβήρο με ημερομηνία 27 Μαρτίου 1593, που σώζεται στο Αρχείο της Ελληνικής Αδελφότητας και έχει δημοσιευτεί από τον Φ. Δημητρακόπουλο (Δημητρακόπουλος, *Αρσένιος Ελασσόνος*, σ. 98 κ.ε.), ο Αρσένιος έστειλε από τη Μόσχα, με τον Απόστολο Τσιγαρά, αδελφό του Σώτου Τσιγαρά, τέσσερις εικόνες ως δώρο στον Γαβριήλ Σεβήρο και στην εκκλησία. Οι εικόνες αυτές, κατά τον Δημητρακόπουλο, είναι της Γέννησης του Χριστού, του αγίου Γεωργίου, του Σωτήρος, και της Κεχαριτωμένης. Όλες οι εικόνες πρέπει να έφεραν πίσω αφιερωτική επιγραφή, όπως άλλες εικόνες που ο Αρσένιος έστειλε ως δώρο σε διάφορες μονές ή το χρυσό εγκόλπιο που έστειλε στη Βενετία και σήμερα φυλάσσεται στο Μουσείο, το οποίο φέρει χαραγμένο το όνομα του αρχιεπισκόπου. Από τις εικόνες αυτές καταγράφονται στον κατάλογο του 1592 οι δύο (η Γέννηση του Χριστού, που σχολιάζεται εδώ, και ο άγιος Γεώργιος, αριθ. Κατ. 548). Για το θέμα της τρίτης εικόνας δεν γίνεται καμία μνεία, αλλά σύμφωνα με την επιστολή πρόκειται για την εικόνα του Σωτήρος (αριθ. Κατ. 547). Όσον αφορά την τέταρτη εικόνα, σύμφωνα με τον κατάλογο του 1597 πρέπει να είναι το «Επί σοι χαίρει» (αριθ. Κατ. 546) –το θέμα γράφεται με λατινικούς χαρακτήρες *epissi chere*– και όχι η εικόνα της Κεχαριτωμένης όπως αναφέρει ο Φ. Δημητρακόπουλος. Καμία από τις εικόνες αυτές δεν σώζεται στη συλλογή.

546. «Επί σοι χαίρει»

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα “Epissi chere” που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά». Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.3.1597.

Ευρετήριο: Αριθ. 21. Χρονολογία: 1.3.1597.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 189-190, σημ. 1 και 2 στη σ. 189.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.3.1598.

Ευρετήριο: Αριθ. 24. Χρονολογία: 21.3.1598.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1599.

Ευρετήριο: Αριθ. 25. Χρονολογία: 20.5.1599.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.7.1600.

Ευρετήριο: Αριθ. 26. Χρονολογία: 21.7.1600.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

5. Περιγραφή: «Οι άγιοι Πάντες με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1607.

Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^f.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Πάντες, με επένδυση από ασήμι»

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.

Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^f.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Πάντες, με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1611.

Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^v.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα, οι άγιοι Πάντες, με επένδυση από ασήμι»

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.

Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^v.

9. Περιγραφή: «Οι άγιοι Πάντες, που έγινε στη Ρωσία, με την επένδυσή της γύρω από ασήμι επιχρυσωμένο».

Τεχνοτροπία: Ρωσική (Fato a Moscovia).

Επένδυση: Από ασήμι επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.

Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^f.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.

Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^v.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.

Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^γ.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^τ.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 43. Χρονολογία: 3.12.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^τ.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.
Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^τ.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 47. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^τ.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ν.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.

Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^τ.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.
Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^τ.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^τ.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 52^τ.

21. Περιγραφή: «Οι άγιοι Πάντες, ζωγραφική ρωσική, με επένδυση από ασήμι».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

Στο ευρετήριο του 1597 καταγράφεται μια εικόνα με θέμα το «Επί σοι χαίρει» (Epissi chere), που έστειλε στην Αδελφότητα ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά, η οποία παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το έτος 1600. Στον κατάλογο του 1607 καταγράφεται μια εικόνα με θέμα «οι άγιοι Πάντες», εγγραφή η οποία επαναλαμβάνεται στους καταλόγους του 1608, του 1611, του 1613 και του 1615, όπου σημειώνεται ότι πρόκειται για ζωγραφική ρωσική. Στον κατάλογο του 1683 καταγράφεται η ίδια εικόνα, πάλι με την ένδειξη ότι πρόκειται για ζωγραφική ρωσική. Οι δύο αυτές εγγραφές («Επί σοι χαίρει» και «οι άγιοι Πάντες») πιστεύω ότι αναφέρονται στην ίδια εικόνα, δεδομένου ότι το θέμα «Επί σοι χαίρει» καταγράφεται και ως «οι άγιοι Πάντες», όπως, για παράδειγμα, στην εικόνα «Επί σοι χαίρει» του Γεωργίου Κλόντζα (αριθ. Κατ. 66). Επιπλέον, η εικόνα που περιγράφεται ως οι «άγιοι Πάντες» αναφέρεται ότι είναι ρωσική, γεγονός που συμβάλλει στην υιοθέτηση της άποψης ότι πρόκειται για την εικόνα που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος, ο οποίος είναι γνωστό ότι έστειλε εικόνες ρωσικής τεχνοτροπίας σε ελληνικά μοναστήρια (βλ. σχετικά, αριθ. Κατ. 545 και Panayotis L. Vocotopoulos, *Encore deux icones envoyées de Russie par Arsene d'Elassone*, ΔΧΑΕ ΙΣΤ' (1991-1992), σ. 167-170). Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

547. Ο Σωτήρας

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά, αδελφό τού Σώτου».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.10.1592.

Ευρετήριο: Αριθ. 19. Χρονολογία: 26.10.1592.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 6^τ.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 189-190, σημ. 1 και 2 στη σ. 189.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα που δεν αναφέρεται το θέμα της, που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά, αδελφό του Σώτου».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.3.1597.

Ευρετήριο: Αριθ. 21. Χρονολογία: 1.3.1597.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.3.1598.

Ευρετήριο: Αριθ. 24. Χρονολογία: 21.3.1598.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1599.

Ευρετήριο: Αριθ. 25. Χρονολογία: 20.5.1599.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.7.1600.

Ευρετήριο: Αριθ. 26. Χρονολογία: 21.7.1600.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^v.

Στον κατάλογο του 1592 αναφέρεται ότι ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος έστειλε στη Βενετία τρεις εικόνες με τον Απόστολο Τσιγαρά. Οι δύο, η Γέννηση του Κυρίου (αριθ. Κατ. 545) και ο άγιος Γεώργιος (αριθ. Κατ. 548) αναφέρονται με το θέμα τους. Στο θέμα της τρίτης εικόνας δεν γίνεται καμία μνεία, αλλά σύμφωνα με την επιστολή του Αρσενίου (βλ. αριθ. Κατ. 545) πρόκειται για εικόνα του Σωτήρα. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

548. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά, αδελφό του Σώτου».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος.

Χρονολογία εισαγωγής: 26.10.1592.

Ευρετήριο: Αριθ. 19. Χρονολογία: 26.10.1592.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 6^f.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος με τον Απόστολο Τσιγαρά, αδελφό του Σώτου».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Ελασσόνος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.3.1597.

Ευρετήριο: Αριθ. 22. Χρονολογία: 1.3.1597.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^f.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1599.

Ευρετήριο: Αριθ. 25. Χρονολογία: 20.5.1599.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^v.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.7.1600.

Ευρετήριο: Αριθ. 26. Χρονολογία: 21.7.1600.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 8^v.

5. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».

Επένδυση: Επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1607.

Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^f.

6. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.

Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^f.

7. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 1611.

Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^v.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου με επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.

Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^v.

9. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος, ο προστάτης μας, που έγινε στη Ρωσία, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».

Τεχνοπρότυπα: Ρωσική.

Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.

Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^f.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^ν.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^ν.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 5.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 5.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^ν.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 43. Χρονολογία: 3.12.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^ν.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.
Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^ν.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^ν.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^ν.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.
Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.11.1632.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ν.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.
Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^ν.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.
Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^ν.

21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 52^ν.

22. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος, ζωγραφική ρωσική, με διάδημα και εξάρτυση από επιχρυσωμένο ασήμι και πλαίσιο χρυσό».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

Στους καταλόγους του 1592 και του 1597 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Γεώργιο, δωρεά του αρχιεπισκόπου Ελασσόνας. Μια εικόνα του αγίου Γεωργίου, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι, καταγράφεται στους καταλόγους του 1607, του 1608, του 1611, του 1613 και του 1615, όπου σημειώνεται ότι ο άγιος Γεώργιος είναι ο προστάτης της Αδελφότητας και η εικόνα έγινε στη Ρωσία. Έκτοτε η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1683, οπότε καταγράφεται και πάλι ως ζωγραφική ρωσική, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

549. Μία εικόνα

Περιγραφή: «Μια εικόνα που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος της Μόσχας».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιεπίσκοπος Μόσχας.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1606.

Ευρετήριο: Αριθ. 29.
Χρονολογία: 20.4.1606.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 18^ν.

Στον κατάλογο του 1606 καταγράφεται μια εικόνα που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος της Μόσχας, χωρίς να αναφέρεται το όνομά του ή το θέμα της εικόνας. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

550. Παναγία βρεφοκρατούσα

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας μικρή, κρεμασμένη σε μια από τις παραστάδες, αξίζει δουκάτα 12».
Αξία: 12 δουκάτα.
Θέση: Σε μια παραστάδα.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 129, φ. 138^v.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.
2. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας παλαιά, επάνω στις παραστάδες».
Θέση: Επάνω στις παραστάδες.
Χρονολογία εισαγωγής: 1607.
Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 19^v.
3. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας παλαιά, επάνω στις κολώνες».
Θέση: Επάνω στις κολώνες.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 21^r.
4. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας παλαιά, επάνω στις κολώνες».
Θέση: Επάνω στις κολώνες.
Χρονολογία εισαγωγής: 1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 23^v.
5. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας παλαιά, επάνω στις κολώνες, στο ιερό».
Θέση: Ιερό, επάνω στις κολώνες.
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 25^v.
6. Περιγραφή: «Παναγία βρεφοκρατούσα με επενδύσεις από ασήμι και διάφορα κοσμήματα και διαδήματα, στο ιερό κρεμασμένη στην παραστάδα».
Επένδυση: Από ασήμι, διάφορα κοσμήματα, διαδήματα.
Θέση: Ναός, ιερό, στην παραστάδα.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 31^v.
7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 35^v.
8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 38^r.
9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 38^v.
10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 10.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 10.4.1622.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 39^r.
11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 39^v.
12. Περιγραφή: «Μια εικόνα θαυματουργή της Παναγίας βρεφοκρατούσας σκεπασμένη όλη από ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 47^v.
13. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με πλαίσιο χρυσό, alla greca».
Τεχνοτροπία: Alla greca.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλερμανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 93, φ. 80^r.
14. Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας βρεφοκρατούσας, με πλαίσιο χρυσό, alla greca».
Τεχνοτροπία: Alla greca.
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Οικία αρχιεπισκόπου Αθανασίου Βελλερμανού.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχαιολογική πηγή: Registro 100, φ. 38^r.
15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

551. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, μικρή εικόνα με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

552. Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Περιγραφή: «Η Κοίμηση της Θεοτόκου σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

553. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνης.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

554. Παναγία

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία, παλαιά».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ν.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Χρυσόστομος, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Παναγία».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

555. Οι τρεις Παίδες εν καμίνω

1. Περιγραφή: «Οι τρεις Παίδες εν καμίνω».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

2. Περιγραφή: «Οι τρεις Παίδες εν καμίνω».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ο.

556. Αγία Αικατερίνη

Περιγραφή: «Η αγία Αικατερίνη σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^ο.

557. Άγιος Χρυσόστομος

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος με πλαί-
σιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ο.

558. Παναγία

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας μας μικρή, με
επένδυση χρυσή, ήταν μιας Σέρβας, αξίζει δουκάτα 1».
Επένδυση: Από χρυσό.
Αξία: 1 δουκάτο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

559. Παναγία έnthρονη

Περιγραφή: «Η Παναγία έnthρονη, παλαιά, αξίζει δου-
κάτα 1».
Αξία: 1 δουκάτο.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^ο.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

560. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας που κρατάει
τον Χριστό».
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518.
Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 23.4.1518.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Re-
gistro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 205,
208 σημ. 17.

561. Μια εικόνα με το βραχίονα της Παναγίας

Περιγραφή: «Μια εικόνα με ένα βραχίονα της Παναγίας». Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1518. Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 23.4.1518. Αρχειακή πηγή: Αυτό χειρόγραφο ευρετήριο στο Registro 49.

Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 205, 208 σημ. 20.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

562. Παναγία

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας με πλαίσιο από καρυδιά, αξίζει δουκάτα 3 σολδία 12». Πλαίσιο: Ξύλινο (από καρυδιά). Αξία: 3 δουκάτα 12 σολδία.

Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528. Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528. Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

563. Παναγία

Περιγραφή: «Μια εικόνα της Παναγίας μας, που την έφεραν από τη Ρόδο, μεσαίας ποιότητας, αξίζει δουκάτα 2». Αξία: 2 δουκάτα. Προέλευση: Από τη Ρόδο. Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528. Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v. Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 174.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

564. Η Παναγία του Αγίου Μάρκου

1. Περιγραφή: «Η Παναγία του Αγίου Μάρκου». Θέση: Νοσοκομείο. Χρονολογία εισαγωγής: 1898. Ευρετήριο: Αριθ. 104. Χρονολογία: 1898. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 21^r.

Υλικό: Χαρτί. Θέση: Νοσοκομείο. Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 38^r.

2. Περιγραφή: «Η Παναγία του αγίου Μάρκου, έντυπη εικόνα με πλαίσιο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

565. Παναγία με δύο αγίους

Περιγραφή: «Η Παναγία με δύο άλλους αγίους, ζωγραφική σε ξύλο». Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904. Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904. Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

566. Παναγία με τέσσερις αγίους

1. Περιγραφή: «Η Παναγία και τέσσερις άγιοι με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τέσσερις αγίους και πλαίσιο».

Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^τ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τέσσερις αγίους και πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Αδελφότητα.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

567. Η Μεταμόρφωση της Παναγίας

Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση της Παναγίας με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Θέση: Ναός, ιερό.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

Προφανώς πρόκειται για λάθος του γραφέα, όσον αφορά την αναγραφή του θέματος της εικόνας. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

568. Παναγία με δύο αγίους

Περιγραφή: «Η Παναγία βρεφοκρατούσα και δύο άγιοι με πλαίσιο παλαιό, χρυσό».

Πλαίσιο: Παλαιό, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

569. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με πλαίσιο χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

570. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ν.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο μαύρο, ο άγιος Νικόλαος».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

571. Άγιος Νικόλαος

Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος, βρίσκεται πάνω από την πόρτα της εκκλησίας, με πλαίσιο εγχάρακτο, χρυσό». Πλαίσιο: Εγχάρακτο, χρυσό. Θέση: Ναός, επάνω από την είσοδο.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

572. Άγιοι Νικόλαος και Σπυρίδων

Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, οι άγιοι Νικόλαος και Σπυρίδων». Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^f.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

573. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του προστάτη μας αγίου Νικολάου, που την αγόρασε ο Γεώργιος Πλουτινός από τον κύριο Ανδρέα Κουβλή, guardian, για δουκάτα 18, με το διάδημά του από επιχρυσωμένο ασήμι και με πλαίσιο από μάργαρο σκαλισμένο».

Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Γεώργιος Πλουτινός.

Επένδυση: Διάδημα από επιχρυσωμένο ασήμι.

Πλαίσιο: Από μάργαρο σκαλισμένο.

Αξία: 18 δουκάτα.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.

Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 36^f.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 41^f.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 1.1.1624.

Ευρετήριο: Αριθ. 45. Χρονολογία: 1.1.1624.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 43^f.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.

Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 44^f.

8. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.

Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^f.

9. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1632.

Ευρετήριο: Αριθ. 49. Χρονολογία: 25.12.1632.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^f.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1634.

Ευρετήριο: Αριθ. 50. Χρονολογία: 18.4.1634.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 48^f.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.

Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^f.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.

Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^f.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.

Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.

Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^f.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1623.

Ευρετήριο: Αριθ. 43. Χρονολογία: 3.12.1623.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.6.1636.

Ευρετήριο: Αριθ. 51. Χρονολογία: 8.6.1636.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 51^Γ.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.5.1638.
Ευρετήριο: Αριθ. 52. Χρονολογία: 20.5.1638.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 53^Γ.

13. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με διάδημα από ανάγλυφο επιχρυσωμένο ασήμι και επένδυση και πλαίσιο από μάργαρο σκαλισμένο».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Πλαίσιο: Από μάργαρο σκαλισμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^Γ.

Στον κατάλογο του 1617 καταγράφεται μια εικόνα με τον άγιο Νικόλαο την οποία αγόρασε ο Γεώργιος Πλουτινός από τον Ανδρέα Κουβλή, guardian, για δεκαοκτώ δουκάτα. Η εικόνα παραδίδεται από το εκάστοτε απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο στο νέο έως και το 1638 και εμφανίζεται ξανά στον κατάλογο του 1683. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

574. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ένας άγιος Νικόλαος μικρός, παλαιός, αξίζει δουκάτα 6».
Αξία: 6 δουκάτα.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^Γ.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^Γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, παλαιά, ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^Υ.

8. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, παλαιά, ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^Υ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, παλαιά, ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^Υ.

9. Περιγραφή: «Μια εικόνα μικρή, παλαιά, ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^Υ.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^Υ.

10. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^Υ.

11. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1623.
Ευρετήριο: Αριθ. 43. Χρονολογία: 29.5.1623.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^Υ.

12. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 26.12.1653.
Ευρετήριο: Αριθ. 67. Χρονολογία: 26.12.1653.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

13. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^Υ.

14. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

15. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

16. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 1.5.1657.
Ευρετήριο: Αριθ. 72. Χρονολογία: 1.5.1657.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

17. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1658.
Ευρετήριο: Αριθ. 73. Χρονολογία: 7.4.1658.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

18. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 14.4.1659.
Ευρετήριο: Αριθ. 74. Χρονολογία: 14.4.1659.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

19. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1660.
Ευρετήριο: Αριθ. 75. Χρονολογία: 18.4.1660.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^r.

20. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.4.1661.
Ευρετήριο: Αριθ. 76. Χρονολογία: 19.4.1661.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

21. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1662.
Ευρετήριο: Αριθ. 77. Χρονολογία: 25.3.1662.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 39^v.

22. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 11.5.1664.
Ευρετήριο: Αριθ. 79. Χρονολογία: 11.5.1664.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^r.

23. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 82. Χρονολογία: 18.4.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^r.

24. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.6.1668.
Ευρετήριο: Αριθ. 83. Χρονολογία: 13.6.1668.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 40^r.

25. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.5.1669.
Ευρετήριο: Αριθ. 84. Χρονολογία: 7.5.1669.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 41^r.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

575. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Νικολάου με επένδυση, μέσα σε κιβώτιο».
Επένδυση.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.3.1501.
Ευρετήριο: Αριθ. 1. Χρονολογία: 2.3.1501.
Αρχειακή πηγή: Αυτό ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Τρεις λυτοί κατάλογοι, σ. 37, 39 και σχ. 4-5.

2. Περιγραφή: «Ένας πίνακας από ασήμι με την εικόνα του προστάτη μας κυρίου αγίου Νικολάου πλαισιωμένη με επένδυση, μέσα σε κιβώτιο και με γαλάζιο επιχρυσωμένο παραπέτασμα».
Επένδυση: Από ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.4.1518.

Ευρετήριο: Αριθ. 5. Χρονολογία: 18.4.1518.
Αρχειακή πηγή: Αυτό ευρετήριο στο Registro 49.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Κατάλογοι των κινητών, σ. 204 (στ. 7-9), 207 σχ. 7-9.

3. Περιγραφή: «Ένας άγιος Νικόλαος μεγάλος, με την επένδυσή του και το κιβώτιό του, ανέρχεται σε δουκάτα 21,8».
Επένδυση.
Αξία: 21 δουκάτα 8 σολδία.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.
Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^v.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Πρόκειται για την πρώτη εικόνα που καταγράφεται σε κατάλογο της Αδελφότητας. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

576. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο άγιος Νικόλαος, με πλαίσιο μαύρο και διάδημα από ασήμι».
Επένδυση: Διάδημα από ασήμι.
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με επένδυση από ασήμι και τρία διαδήματα από επιχρυσωμένο ασήμι».
Επένδυση: Από ασήμι.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ε.

3. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με τρία διαδήματα και επένδυση από ασήμι».

Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 30.11.1820.
Ευρετήριο: Αριθ. 98. Χρονολογία: 30.11.1820.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 4^υ.

577. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα ο άγιος Νικόλαος».
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ε.

578. Άγιος Νικόλαος

Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ε.

579. Άγιος Νικόλαος

Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 24^υ.

580. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, με επένδυση στο βάθος και γιοράντα από ασήμι και πλαίσιο από ορειχάλκο επιχρυσωμένο».

Επένδυση: Από ασήμι.
Πλαίσιο: Ορειχάλκινο, επιχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Νικολάου, σκεπασμένη με επένδυση από ασήμι, με πλαίσιο από επιχρυσωμένο ξύλο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο, επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

581. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο εγχάρακτο».

Πλαίσιο: Εγχάρακτο.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^τ.

Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 23^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα του αγίου Νικολάου, σκεπασμένη με επένδυση από ασήμι, με πλαίσιο από επιχρυσωμένο ξύλο».

Επένδυση: Από ασήμι.

Πλαίσιο: Ξύλινο, επιχρυσωμένο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 27^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

582. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο μαύρο».

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.

Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.

Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 58^τ.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.

Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^τ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, χωρίς πλαίσιο».

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Νικόλαος, χωρίς πλαίσιο».

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

583. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος».

Θέση: Ναός.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^τ.

2. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος χωρίς πλαίσιο, σε ξύλο».

Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

584. Άγιος Νικόλαος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Νικόλαος με πλαίσιο εγχάρακτο και χρυσό».

Πλαίσιο: Χρυσό, εγχάρακτο.

Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.

Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 16^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Νικόλαο και πλαίσιο εγχάρακτο και χρυσό».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Πλαίσιο: Χρυσό, εγχάρακτο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^γ.

585. Άγιοι Γεώργιος και Δημήτριος έφιπποι

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος και Δημήτριος έφιπποι με μικρό κνηγετικό σκύλο, δουκάτα 2 σολδία 12».
Αξία: 2 δουκάτα 12 σολδία.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 138^γ.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

586. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ένας άγιος Γεώργιος μικρός, παλαιός, αξίζει δουκάτα 6».
Αξία: 6 δουκάτα.
Χρονολογία εισαγωγής: 6.11.1528.

Ευρετήριο: Αριθ. 6. Χρονολογία: 6.11.1528.
Αρχειακή πηγή: Registro 129, φ. 139^γ.
Βιβλιογραφία: Τσελέντη, Έλληνες ζωγράφοι, σ. 175.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

587. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 1607.
Ευρετήριο: Αριθ. 30. Χρονολογία: 1607.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 19^γ.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 1611.
Ευρετήριο: Αριθ. 34. Χρονολογία: 1611.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 23^γ.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.9.1608.
Ευρετήριο: Αριθ. 31. Χρονολογία: 2.9.1608.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 21^γ.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος, με επένδυση από επιχρυσωμένο ασήμι».
Επένδυση: Από επιχρυσωμένο ασήμι.
Χρονολογία εισαγωγής: 5.8.1613.
Ευρετήριο: Αριθ. 35. Χρονολογία: 5.8.1613.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 25^γ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

588. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος που έγινε στη Ρωσία».
Τεχνοτοπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.11.1615.
Ευρετήριο: Αριθ. 36. Χρονολογία: 25.11.1615.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 31^γ.

2. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.6.1617.
Ευρετήριο: Αριθ. 37. Χρονολογία: 15.6.1617.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 35^γ.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 3.12.1618.
Ευρετήριο: Αριθ. 39. Χρονολογία: 3.12.1618.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^v.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.12.1620.
Ευρετήριο: Αριθ. 40. Χρονολογία: 21.12.1620.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 38^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.4.1622.
Ευρετήριο: Αριθ. 41. Χρονολογία: 15.4.1622.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^r.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Στον κατάλογο του 1615 καταγράφονται δύο εικόνες με θέμα τον άγιο Γεώργιο, ρωσικής τεχνοτροπίας. Η μία ταυτίζεται μάλλον με την εικόνα του αγίου Γεωργίου που έστειλε ο αρχιεπίσκοπος Ελασσόνας από τη Ρωσία μαζί με άλλες (αριθ. Κατ. 548), και η άλλη είναι η εικόνα που καταγράφεται εδώ και αναφέρεται στους καταλόγους έως το 1629. Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

589. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος έως τη μέση, με πλαίσιο από έβενο».
Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 61. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος έως τη μέση, με πλαίσιο από έβενο».
Πλαίσιο: Ξύλινο (από έβενο).
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^r.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

590. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.

Χρονολογία εισαγωγής: 29.5.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 42. Χρονολογία: 29.5.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 39^v.

7. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 21.9.1628.
Ευρετήριο: Αριθ. 46. Χρονολογία: 21.9.1628.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 46^r.

8. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος μας που έγινε στη Ρωσία».
Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Θέση: Ναός.
Χρονολογία εισαγωγής: 15.8.1629.
Ευρετήριο: Αριθ. 48. Χρονολογία: 15.8.1629.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 47^v.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^v.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^v.

7. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^r.

Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^r.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Γεώργιος».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

591. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Θέση: Γυναικεία μονή.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα χωρίς πλαίσιο, ο άγιος Γεώργιος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

592. Άγιος Γεώργιος

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος, μεγάλος, με πλαίσιο ανάγλυφο και επιχρυσωμένο».
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, επιχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 17^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεγάλη, ο άγιος Γεώργιος, με πλαίσιο επιχρυσωμένο».
Πλαίσιο: Επιχρυσωμένο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

593. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

594. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 19^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

595. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

596. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος σε περγαμινή με πλαίσιο χρυσό».

Υλικό: Περγαμινή.

Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 51^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

597. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος σε περγαμινή με πλαίσιο μαύρο».

Υλικό: Περγαμινή.

Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 51^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

598. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος».

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 6^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

599. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο από ξύλο».

Πλαίσιο: Ξύλινο.

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

600. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος με πλαίσιο από ξύλο».

Πλαίσιο: Ξύλινο.

Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

601. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος, σε μεγάλο, με πλαίσιο εγχάρακτο και χρυσό».

Πλαίσιο: Εγχάρακτο, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.

Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

602. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Ο άγιος Γεώργιος σε ασήμι, ρωσική».
Προέλευση: Δωρεά. Δωρητής: Αρχιμανδρίτης Remene, ελεημοσυνάριος της Ρωσίας στη Ρώμη.
Επένδυση: Από ασήμι.

Τεχνοτροπία: Ρωσική.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ε.

Ο αρχιμανδρίτης Remene έχει δωρίσει και μία εικόνα με τον άγιο Σέργιο (αριθ. Κατ. 339). Η εικόνα του αγίου Γεωργίου δεν σώζεται στη συλλογή.

603. Άγιος Κωνσταντίνος αυτοκράτορας

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Κωνσταντίνος αυτοκράτορας, εικόνα επιμήκης με πλαίσιο από ξύλο μαύρο».
Πλαίσιο: Ξύλινο, μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.3.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ε.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα επιμήκης, ο άγιος Κωνσταντίνος αυτοκράτορας, με πλαίσιο από ξύλο μαύρο».
Πλαίσιο: Ξύλινο, μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ε.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

604. Η αγία Τριάδα του Sambogli

Περιγραφή: «Η αγία Τριάδα, ζωγραφική σε ύφασμα, του Sambogli».
Ζωγράφος: Sambogli.
Υλικό: Ύφασμα.

Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

605. Άγιος Γεώργιος

Περιγραφή: «Τρεις εικόνες με τον άγιο Γεώργιο, οι δύο με πλαίσιο από ξύλο».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ε.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση, με ημερομηνία 22.8.[18]92, ότι στάλθηκε στο Μπρίντεξι μια εικόνα του αγίου Γεωργίου χωρίς πλαίσιο, όταν ήταν επιμελητής ο Α. Βαλαβάνης.

606. Παναγία βρεφοκρατούσα

Περιγραφή: «Τέσσερις εικόνες με την Παναγία βρεφοκρατούσα, οι τρεις με πλαίσιο».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση, με ημερομηνία 22.8.[18]92, ότι στάλθηκε στο Μπρίντεζι μια εικόνα με πλαίσιο επιχρυσωμένο, όταν ήταν επιμελητής ο Α. Βαλαβάνης.

607. Οι άγιοι Αικατερίνη, Κωνσταντίνος, Ελένη

Περιγραφή: «Μια εικόνα (με πλαίσιο μαύρο) με τους αγίους Αικατερίνη, Κωνσταντίνο, και Ελένη».
Πλαίσιο: Μαύρο.

Χρονολογία εισαγωγής: 22.8.1892.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση, με ημερομηνία 22.8.[18]92, ότι η εικόνα στάλθηκε στο Μπρίντεζι.

608. Τρεις Ιεράρχες

1. Περιγραφή: «Οι άγιοι Βασίλειος, Γρηγόριος και Χρυσόστομος».
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ο.

Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα των Τριών Ιεραρχών με πλαίσιο μαύρο».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή του 1882 υπάρχει σημείωση ότι η εικόνα στάλθηκε στο Μπρίντεζι επί επιμελητείας Α. Βαλαβάνη.

609. Άγιος Σπυρίδων

Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο άγιος Σπυρίδων, με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση ότι η εικόνα στάλθηκε στο Μπρίντεζι επί επιμελητείας Α. Βαλαβάνη.

610. Χριστός

Περιγραφή: «Μια εικόνα, ο Κύριος».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 8^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση, με ημερομηνία 22.8.1892, ότι η εικόνα στάλθηκε στο Μπρίντεζι.

611. Η Αποκαθήλωση

Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Αποκαθήλωση».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή. Δίπλα στην εγγραφή υπάρχει σημείωση, με ημερομηνία 15.4.1889, ότι η εικόνα στάλθηκε ως δώρο στην ελληνική εκκλησία στη Villabaddessa.

612. Άγιος Σεβαστιανός μάρτυρας

Περιγραφή: «Ο άγιος Σεβαστιανός μάρτυρας με πλαίσιο εγχάρακτο και χρυσό».
Πλαίσιο: Εγχάρακτο, χρυσό.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

613. Άγγελος

1. Περιγραφή: «Ένας άγγελος σε χαρτόνι χοντρό (distagliato)».
Υλικό: Χαρτόνι χοντρό (distagliato).
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 93, φ. 79^ο.

Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

2. Περιγραφή: «Ένας άγγελος σε χαρτόνι χοντρό (distagliato)».
Υλικό: Χαρτόνι χοντρό (distagliato).
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.

7. Περιγραφή: «Ένας άγγελος ζωγραφισμένος σε χαρτόνι».
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

614. Άγγελος

1. Περιγραφή: «Ένας άγγελος σε χαρτόνι χοντρό (distagliato)».
Υλικό: Χαρτόνι χοντρό (distagliato).
Χρονολογία εισαγωγής: 23.4.1647.
Ευρετήριο: Αριθ. 60. Χρονολογία: 23.4.1647.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 79^ο.

Υλικό: Χαρτόνι χοντρό (distagliato).
Χρονολογία εισαγωγής: 25.3.1648.
Ευρετήριο: Αριθ. 63. Χρονολογία: 25.3.1648.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

2. Περιγραφή: «Ένας άγγελος σε χαρτόνι χοντρό (distagliato)».

3. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 28.10.1652.
Ευρετήριο: Αριθ. 66. Χρονολογία: 28.10.1652.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 37^ο.

4. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 20.4.1654.
Ευρετήριο: Αριθ. 68. Χρονολογία: 20.4.1654.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

5. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 13.5.1655.
Ευρετήριο: Αριθ. 69. Χρονολογία: 13.5.1655.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

615. Εικόνα παλαιά

Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά και χαλασμένη, βρισκεται στο Αρχείο».
Θέση: Αρχείο.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

616. Άγιος Λουκάς

Περιγραφή: «Ο άγιος Λουκάς».
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

617. Έξι άγιοι

Περιγραφή: «Μια εικόνα παλαιά με έξι αγίους».
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

618. Απόστολος

Περιγραφή: «Μια εικόνα πλαϊνή μ' έναν απόστολο και πλαίσιο από χρυσό ανάγλυφο».
Πλαίσιο: Ανάγλυφο, χρυσό.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

619. Προφήτες

Περιγραφή: «Μια εικόνα με τους αγίους προφήτες και με πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

6. Περιγραφή: Δεν δίνεται. Αναφέρεται ότι παραδόθηκαν τα αντικείμενα του προηγούμενου καταλόγου.
Χρονολογία εισαγωγής: 7.4.1656.
Ευρετήριο: Αριθ. 71. Χρονολογία: 7.4.1656.
Αρχειακή πηγή: Registro 100, φ. 38^ν.

7. Περιγραφή: «Ένας άγγελος ζωγραφιστός σε χαρτόνι».
Υλικό: Χαρτόνι.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 26^τ.

Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 20^τ.

Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 22^ν.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^τ.

620. Οι δώδεκα απόστολοι

1. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τους δώδεκα αποστόλους».
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.
Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Αδελφότητα, είσοδος.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 102. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τους δώδεκα αποστόλους με πλαίσιο χρυσό».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

621. Επτά εικόνες

Περιγραφή: «Έξι πίνακες με διάφορες εικόνες με ασήμι στο σπίτι που έχει ο Ιωάννης Μυστικός».
Επένδυση: Από ασήμι.
Θέση: Οικία Ιωάννη Μυστικού.

Χρονολογία εισαγωγής: 1882.
Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 9^ν.

Περισσότερα στοιχεία για τον Ιωάννη Μυστικό δεν έχουν έως τώρα βρεθεί. Οι εικόνες δων σώζονται στη συλλογή.

622. Μια εικόνα με τέσσερις αγίους

Περιγραφή: «Μια εικόνα με τέσσερις αγίους και πλαίσιο χρυσό».
Πλαίσιο: Χρυσό.
Θέση: Κολέγιο Φλαγγίνη.

Χρονολογία εισαγωγής: 1847.
Ευρετήριο: Αριθ. 100. Χρονολογία: 1847.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 5^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

623. Άγιος Δημήτριος

Περιγραφή: «Ο άγιος Δημήτριος με πλαίσιο ανάγλυφο».
Πλαίσιο: Ανάγλυφο.
Χρονολογία εισαγωγής: 1882.

Ευρετήριο: Αριθ. 103. Χρονολογία: 1882.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 7^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

624. Άγιος Ονούφριος

Περιγραφή: «Ο άγιος Ονούφριος που άφησε ο Δημήτριος Φιλίππης».
Προέλευση: Κληροδότημα. Δωρητής: Δημήτριος Φιλίππης.

Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

Ο Δημήτριος Φιλίππης κληροδότησε στην εκκλησία επτά εικόνες (αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 186, 624), από τις οποίες η εικόνα του ευαγγελιστή Λουκά που ζωγραφίζει την Παναγία (αριθ. Κατ. 164) και η παρούσα δεν σώζονται στη συλλογή.

625. Άγιος Μάμας

1. Περιγραφή: «Ο άγιος Μάμας».
Χρονολογία εισαγωγής: 12.8.1683.
Ευρετήριο: Αριθ. 89. Χρονολογία: 12.8.1683.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 55^ν.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Μάμα με πλαίσιο επιχρυσωμένο, παλιό».
Πλαίσιο: Επίχρυσο, παλαιό.
Χρονολογία εισαγωγής: 8.8.1700.
Ευρετήριο: Αριθ. 90. Χρονολογία: 8.8.1700.
Αρχειακή πηγή: Registro 101, φ. 56^ν.

3. Περιγραφή: «Μια εικόνα με τον άγιο Μάμα με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 23^ν.

4. Περιγραφή: «Μια εικόνα μεσαία, ο άγιος Μάμας, με πλαίσιο μαύρο».
Πλαίσιο: Μαύρο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

5. Περιγραφή: «Μια εικόνα με πλαίσιο, ο άγιος Μάμας».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 27.3.1770.
Ευρετήριο: Αριθ. 95. Χρονολογία: 27.3.1770.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 23^ν.

626. Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής».
Θέση: Ναός, επάνω από τη λειψανοθήκη αριστερά.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 32^ν.

627. Κεφαλή του Προδρόμου

Περιγραφή: «Η κεφαλή του αγίου Ιωάννη Βαπτιστή».
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1904.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 2.5.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 11^ν.

628. Η Μεταμόρφωση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Μεταμόρφωση του Κυρίου με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 9.5.1742.
Ευρετήριο: Αριθ. 93. Χρονολογία: 9.5.1742.
Αρχειακή πηγή: Registro 94, φ. 25^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

2. Περιγραφή: «Μια εικόνα, η Μεταμόρφωση του Κυρίου, με πλαίσιο».
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 18.1.1764.
Ευρετήριο: Αριθ. 94. Χρονολογία: 18.1.1764.
Αρχειακή πηγή: Registro 102, φ. 15^ν.

629. Η Γέννηση του Χριστού

Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου σε ύφασμα».
Υλικό: Ύφασμα.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

630. Η Γέννηση του Χριστού

1. Περιγραφή: «Η Γέννηση του Ιησού Χριστού σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 12^ν.

Ζωγράφος: Άγνωστος.
Πλαίσιο.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.
Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 61^τ.

2. Περιγραφή: «Μια ζωγραφική αγνώστου, με πλαίσιο, που παριστάνει τη Γέννηση».

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

631. Η Γέννηση του Χριστού

Περιγραφή: «Η Γέννηση του Κυρίου σε θήκη πάνω σ' ένα κιονόκρανο, ζωγραφική σε ξύλο».
Υλικό: Ξύλο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 13^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

632. Η Γέννηση του Χριστού

Περιγραφή: «Η Γέννηση του Χριστού σε ξύλο με πλαίσιο».
Υλικό: Ξύλο.
Πλαίσιο.

Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.
Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 31^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

633. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

Περιγραφή: «Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος».
Θέση: Αδελφότητα.
Χρονολογία εισαγωγής: 2.5.1949.

Ευρετήριο: Αριθ. 106. Χρονολογία: 2.5.1949.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 58^τ.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

634. Άγιοι Ιανουάριος και Μαρίνα

Περιγραφή: «Οι άγιοι Ιανουάριος και Μαρίνα».
Χρονολογία εισαγωγής: 19.11.1904.

Ευρετήριο: Αριθ. 105. Χρονολογία: 19.11.1904.
Αρχειακή πηγή: Registro ακατάγραφο, φ. 10^ν.

Η εικόνα δεν σώζεται στη συλλογή.

Summary

ICONS OF THE GREEK CONFRATERNITY OF VENICE FROM THE 16th TO THE FIRST HALF OF THE 20th CENTURY

The evidence of the archives

The Greek Confraternity of Venice was one of the most important communities of the Greek diaspora. It was founded in 1498, in accordance with the customary and legal framework imposed by the Venetian Republic for associations of this kind, and grew and prospered until the end of the 18th century, when it entered into decline. Its Archive, containing tens of thousands of unbound documents, records, proceedings, registers and account books, wills, etc., is one of the most important sources of evidence for the activities not only of the Greeks of Venice, but also of the whole of Hellenism under Venetian and Turkish rule in the Near East, from the 15th century onwards. Research in the archives has resolved many problems relating to the administrative and religious organisation of the Confraternity and its relations with the Orthodox East, and some of its artistic treasures have been published, amongst them the icons, the painted decoration of the church of St George, and part of the collection of portraits of clerics of the Orthodox Church.

The study and identification of the icons contained in the catalogues in the property inventories of the Greek Confraternity of Venice, which is the subject of the present book, makes a contribution to its artistic history. These catalogues contain records of icons and other art treasures (gospel books, encolpia, gold-woven vestments, etc.). Through comparative study of the evidence provided by them, and with the aid of other information drawn from the archives, I was able to trace the history of the formation of the icon collection.

The first systematic study of the icon collection was by Manolis Chatzidakis, who published it in his book *Icônes de Saint-Georges des Grecs et de la collection de l'Institut* (Venice 1962). From time to time, foreign and Greek Byzantinists such as G. Gerola, S. Bettini, A. Xyngopoulos and N. Drandakis have turned their attention to particular groups or individual icons in the collection. Since the icon collection has been the subject of a critical study by M. Chatzidakis, in terms of its iconography and style and also from a chronological viewpoint, the main aim of my research was to use the archive evidence to confirm the Greek character of the collection – it contains very few works of purely Italian art – , to trace the provenance of the icons, and to relate both their quality and their character to the role played by the Greek Confraternity of Venice in the history of Hellenism, particularly in the period after the Fall of Constantinople. The evidence of the archives published in the books of I. Veloudos and above all that by M. Chatzidakis, which was derived from unbound inventories and catalogues in the property registers, demonstrated the need and supplied the spark for a systematic investigation of these catalogues.

The study published here is divided into two parts. In the first, the catalogues and the way in which the icons were recorded in them are examined and compared, the problems arising from the identification of the icons are analysed, as is the method used to identify them, and the evidence deriving from the above procedure is evaluated. The question of the painters and donors of the icons is also examined, and the evidence provided by the catalogues is assessed from a historical and archaeological point of view, followed by the conclusions. The second part assembles all the archival evidence relating to icons drawn from the catalogues. The catalogues are written in Italian, in which use was made of Venetian idioms. The descriptions of the icons drawn from them are translated from Italian into Greek as accurately as possible, while an effort has been made to preserve the style of the writers who recorded the objects. Proper names appear with differing renderings and the

Italian version is given as well as the Greek, where this is felt necessary: e.g. Thomas Tzanfournaris (Tomaso Zanfornari). A distinction is drawn between evidence relating to existing icons and archival evidence for icons that are now lost, based on the archaeological data derived from examination of the icons. Comparison of the catalogues with each other, and the identification of the icons recorded in them with those that are preserved yielded, *inter alia*, much important evidence for the kind and provenance of the icons assembled over the centuries, the painters, the iconographic motifs, the style, and the Confraternity's interest in icons.

The icons in the collection cover the interval from the 14th to the 19th century, with almost no gaps. The few Byzantine icons amongst them were donated by refugees from Constantinople, like the grand duchess Anna Palaiologina Notara, who sought refuge in Venice and presented various heirlooms to the Confraternity, including icons; the later icons include works by important Greek painters donated by members of the Confraternity, Greek or Russian Orthodox Christians, and others. The increase in the number of icons entering the collection is connected with the increase in the membership of the Confraternity as a result of the capture by the Turks of Venetian-ruled areas of Greece. Many refugees from these regions, painters amongst them, turned to the Greek Confraternity. The role of the Greek Confraternity of Venice as an Orthodox centre providing a focus for Greeks abroad is thus attested by its collection of Byzantine and Post-Byzantine icons – works of varying artistic value which were assembled to serve the religious needs of these Orthodox Greeks of the diaspora.

The study published here is based on the archive evidence derived from the catalogues in the property registers of the Confraternity. These catalogues, which total one hundred and six, are of three kinds: a) unbound handwritten inventories; b) inventories recorded in the property records of the Confraternity; c) inventories written on pages of other records, such as registers of the membership of the Confraternity, cash books, etc. The catalogues cover the period 1587-1955 and, when taken together with previous archive studies of the administrative, religious and artistic activities of the Confraternity, help us to form a fuller picture of its history.

The language of the documents is Italian, with Greek words transliterated. The Venetian calendar system is used, according to which the year begins on 1 March. The scripts are generally speaking good and can be read easily, and have no particular distinguishing features. They are mostly written by clerks (*scrivani*) of the Confraternity, as is evident from their signatures. The chronological period covered by the registers is from 1587 to 1955. The catalogues of the movable property owned by the Confraternity are in some cases simply registers, while some are combined registers and records of delivery and receipt, and some merely records of delivery and receipt. From the second half of the 16th to the first half of the 17th century (Reg. 93: 1587-1647), the material was not strictly grouped, and from 1617 onwards the storage place is indicated in the case of objects considered to be of value. From 1646 objects are recorded by kind, with the relevant indications written on the indexical pointers on the right margin of the pages; in the case of icons, their location is also stated. In the 18th century, the objects were grouped according to kind, and the relevant indication is inserted as a title for the record that follows. In the inventory for March 27, 1770, the items are grouped not according to kind but by their current location. These catalogues are a unique inventory of the property owned by the Confraternity, and are therefore of great importance. Important conclusions may be drawn from them regarding not only the icons, but also the rest of the property collected by the Confraternity over the course of the centuries.

The items listed in all the inventory registers of the Confraternity may be divided into twelve kinds: 1) documents relating to the movement of capital in the Zecca, the state-owned bank of Venice, or other banking organisations, in the name of the church and the Confraternity, purchases, and notarial acts; 2) sacred relics; 3) sacred vessels; 4) icons; 5) manuscript or printed gospel books and other ecclesiastical books; 6) hieratic vestments; 7) ecclesiastical textiles; 8) mitres and pastoral staffs used by prelates; 9) portraits of clerics of the Greek Orthodox Church and of laymen connected with the history of the Greek Confraternity of Venice; 10) various items of church furniture; 11)

a variety of documents; 12) the Archive of the Confraternity (by file). The final register, of the 20th century (1904-1949), records the real estate and movable property owned by the Confraternity.

The description given of the objects is usually brief and made for identification purposes, and does not, therefore provide any great detail. It states the quantity, the kind of object and the material of which it is made: e.g. gold, iron, etc. for vessels; velvet, wool, damask, silk twill for vestments and the various ecclesiastical cloths; fabric for icons or paintings; parchment of *carta bombasina* for liturgical books, and leather or cardboard for the binding; and the kind of wood used for items of furniture. The nature of the decoration of the object is also recorded: carved or relief, engraving in silver or gold or silver gilt, gold-embroideries, and precious stones. The objects are derived mainly from donations or purchases made by the Confraternity to meet its needs and those of the church. The Confraternity did not confine itself to accepting donations or gifts, but itself sent icons and other items to other Orthodox churches in Greece, Italy and elsewhere. For example, according to a note on the margin of the 1882 inventory, a vestment of yellow material was sent as a gift to a poor church on Corfu in 1891, the name of which is not recorded; assorted vestments were also sent to the Greek church of Barletta, vestments and eleven icons to the Greek church in Brindisi, and so on. All the records note that the objects are the joint property of the church and the Confraternity, apart from that of 1780-1790, which contains a list of vestments and ecclesiastical cloths belonging to the church; while the record for 1847 states that the items belong to the Flangini School and the church. A further four records mention only the church, without stating that the objects are also the property of the Confraternity, though the Confraternity is often included in the name of the church.

The earliest known inventory of the property of the Confraternity dates from the second half of the 16th century and is connected with the foundation of the Confraternity itself. The catalogues of icons contained in registers of the property of the Confraternity begin in 1587. The first two such registers-inventories (1587-1647 and 1648-1681) relate to the second half of the 16th and the 17th century down to 1681. From the third inventory on, each record corresponds with the year stated, apart from the records for 1780-1790, that for the years 1853-1910, and the final record, covering the years 1904/1949.

These catalogues, together with other archive evidence, are associated with the artistic history of the Greek Confraternity, and provide new information about the movement of icons, the painters and iconographic motifs, the style and provenance of the icons, and the interest taken in them by the Confraternity.

As is clear from this description of the records, the icons are registered in them in the same way, making it difficult to identify them. The difficulties arise mainly from 1) the vague description of the item: e.g. 'a large icon in three zones with various saints', which refers to the icon of the Deesis (Pala) divided into three zones (cat. no. 6); or 'a large icon of the Virgin, with the prophets painted all around', referring to the icon of the Virgin 'in glory' and prophets (cat. no. 14); 2) the fact that the same icons are described in different ways on different occasions: e.g. 'a large icon, the story of the Virgin with the 24 hymns and various other images of all the saints' is subsequently registered as an icon with 'All the saints', and in fact refers to the icon 'In Thee Rejoiceth' (see cat. no. 66); 3) the failure to record distinctive features of the icons, such as the painter's signature and the date; and 4) the failure to record the date and manner of acquisition of the icon.

The identification of the icons described in the catalogues with each other and with the surviving icons in the collection was based on their subject, taken in combination with other features: painter's signature and date, attribution to a painter or a school, stylistic and iconographic elements, dedicatory inscriptions, other archive evidence, or a coincidence between the date of the first record of an icon in a catalogue and the date assigned to the icon itself. In this light, as noted in the introduction to the present book, when three icons recorded in a given catalogue with the same subject are also found in the following catalogue, I consider them to be the same three icons, unless there is new evidence to overturn this view, such as a reference to a donor or other archive evidence indicating that these are new icons and that the others have been lost.

The details given for each icon, which provide a brief history of it, are as follows. Every icon has been assigned a catalogue number (cat. no.) by which it is cited in this book. In the case of those identified with icons preserved in the collection, their subject is given, accompanied by their date, dimensions, bibliography and the inventory number of the Greek Institute of Venice; these icons are listed according to the dates assigned by M. Chatzidakis (*Icônes*). In the case of icons not identified in this way, only their subject and the date of the inventory are given. There follows a translation of the description of the icon in the inventory, and a number of details derived from the record (provenance, donor, etc.), the date it was entered into the inventory, the number and date of the inventory, and the archive source. Finally, there is a commentary on the information provided, thus presenting the history of each icon as it emerges from the archive sources.

This style of presentation of the references to each icon is conducive to the drawing of important conclusions relating to the number of icons entered in the period to which each catalogue refers. In the 16th century, the surviving catalogues relate to the early years of the growth of the Confraternity, and the icons recorded come mainly from donations and gifts made by the refugees who came to Venice. The Byzantine icons were donated by Duchess Anna Palaiologina Notara (cat. nos. 1, 2, 4 and 7), the icon of the Last Supper presented by Dionysios della Vecchia was made in Venice (cat. no. 10), and the rest belong to the first phase of the painting of the Cretan School which, while associated with Palaiologan art, was at the same time influenced by Italian painting of the 14th and 15th century.

During the second half of the 16th century, the icons recorded in the catalogues were those already owned in the first half of the century, with very few new additions. In the first half of the 17th century there is a marked increase in the number of newly registered icons, while the largest increase is to be observed after the Turkish capture of Crete in 1669, when many of the inhabitants of the island fled to Venetian-ruled areas of Greece and, above all, to Venice itself, increasing the membership of the Greek Confraternity. The increase in the number of icons is due to the fact that among the refugees were painters, who produced new icons. During the 18th century the number of icons registered did not increase significantly, because the Confraternity in Venice ceased to be a pole of attraction for artists, a circumstance connected partly with the more general crisis in painting in Greece.

In the 19th century, the dissolution of the Venetian republic which had begun already in the previous century did not leave the Greek Confraternity unaffected. The manner in which the icons are entered in the records of this century betrays the financial and administrative decline of the Confraternity within the narrow confines of the Campo dei Greci. Despite the continuing donations, the members of the Confraternity were more concerned to protect the icons by storing them in the Confraternity buildings.

The place where the icons were stored or kept is stated from as early as the very first inventory (Reg. 93: 1587-1647), though in these early years the reference is not clear. It is mainly from 1617 onwards that there is an indication of the location of the objects, those that were considered valuable being kept in the treasury of the Scoletta. The location of the icons is stated from 1647 onwards. The location of many of the icons described changed over the years during which the catalogues were compiled, presumably for reasons relating to both liturgical needs and the need for safer keeping, depending on their antiquity and artistic value. After the 1949 record, and the foundation of the Greek Institute of Byzantine and Post-Byzantine Studies in 1951, followed by the creation of a museum for the icons, to which many icons stored in the various buildings of the complex were transferred, a change is naturally noted in the location of the icons, except in the case of those in the church, most of which are on the iconostasis.

It should be noted that the frames and sheathing of the icons is often also recorded, a fact that is of assistance in identifying records from one inventory to another.

There is considerable variety in the iconographic subjects, due to the fact that the Confraternity collection differed in character from other collections assembled in Venice at this period: it was not,

that is, a collection of works of art created on aesthetic criteria, but of works of a religious content assembled to serve the religious needs of the Orthodox Greeks of the Confraternity. The iconographic subjects are therefore those that emerged in the Post-Byzantine period, as formulated by the Cretan School of Painting which evolved after the Fall of Constantinople.

In the middle of the 16th century, the iconographic subjects recorded in the catalogues are the Virgin and Child, St George as patron saint of the church, the Nativity, and Christ the Saviour.

In the first half of the 17th century, despite an increase in the number of icons registered, the main subjects are the Virgin and Child, depicted either alone or together with other saints, subjects involving Christ, and individual saints.

In the second half of the 17th century, many of the refugees who came to Venice and settled there were painters; though remaining true to the tradition, they also painted new types of compositions and saints, which were repeated by later painters – such as the type of St Goudelaas, established by Emmanuel Tzanes. In addition to the subjects found in the previous period, more motifs involving depictions of saints are to be found.

In the 18th century, the new iconographic subject recorded is the *Ecce Homo*. From the evidence to date, the icons with different versions of this subject are Post-Byzantine and date from the 17th and 18th century, the majority of them being from the Ionian islands. The subjects recorded in the 19th century are the familiar ones reported for earlier periods. The 20th century catalogue (1904/1949), which is an inventory of the entire property, both movable property and real estate, owned by the Confraternity, contains no records of new subjects. The date and artist's signature on the icons owned by the Greek Confraternity are only mentioned in the last inventory of the 20th century.

In contrast, the style, the distinctive technique through which a painter, or more often a school, expresses himself, is noted several times in the inventories of the Confraternity, beginning as early as the 17th century, being described as Greek (*alla greca*, or *alla divota maniera greca*, or *pittura greca*), Western (*alla latina*), or Russian (*pittura moscovita*). The need to distinguish between the Greek and Western style became more pressing after the Fall of Constantinople and the efforts of the Greeks subjugated by the Turks to preserve their national identity through the Orthodox faith and the veneration of saints and icons. The items in the icon collection of the Greek Confraternity of Venice are predominantly in the Greek style, with very few in the Western manner. The Greek style, in contradistinction with the Western manner, is distinguished by its conservative character, evident not only in the retention of earlier iconographic and aesthetic principles, but also in the steadfast resistance to the penetration of Western elements. The members of the Greek Confraternity of Venice never abandoned their preference for the 'devout Greek manner' (*divota maniera greca*). It is indicative here that in 1598 they selected the painting-preliminary drawing with the icon of Christ made by the painter Thomas Bathas to supplement the decoration of the church of St George of the Greeks in the sanctuary apse, rejecting the design submitted by the Venetian painter Giacomo Palma the younger, because it was not in the Greek style.

The presence of Greek painters in Venice goes back to the early 15th century, and is attested both by the archive evidence and by the icons themselves, many of which are signed or may be attributed to particular painters with a great degree of certainty. The founding of the Greek Confraternity in 1498 created the necessary circumstances in which they could settle permanently in the Venetian republic, and gave them the opportunity to make contact with Venetian painting and the art of the West. Conversely, the Venetians came into contact with Byzantine painting at a very early date, through Byzantine icons brought to Venice as heirlooms and used to adorn the churches of this city.

For the early years of the 16th century, the names of painters are known from the archive evidence, though nothing is known of their artistic output. During the following years, many of the painters chose Venice as their permanent home, while others were merely temporary residents. The latter included Domenikos Theotokopoulos and Antonios Vasilakis, though these soon abandoned the Byzantine style and turned to European painting. The painters who stayed in Venice followed the art of the Cretan School, as formulated from the first half of the 15th century onwards, after the

arrival on the island of painters from Constantinople such as Angelos Akotantos, Nikolaos Philanthropinos, Manuel and Ioannis Phokas, and others, who continued the tradition of the great art of the Byzantine capital and created new compositions.

After the Fall of Constantinople, Crete became the most important artistic centre of the Orthodox world and played a decisive role in the formation of the art that evolved in the Venetian-ruled areas of the Greek world. The painters who lived in the towns, whose numbers were quite large at this period, according to the evidence of the archives, carried out commissions for both Orthodox and Catholic customers, and developed the unique ability to paint in a number of styles and manners in their efforts to meet the requirements of their clientele. They became well-known in both the East and the West for the way in which they practised their art, and their works were rapidly disseminated, particularly in Venice, which ordered icons from Crete.

It is apparent from investigation in the archives, combined with iconographic and stylistic analysis of the icons themselves, that the icons assembled by the Greek Confraternity of Venice over the centuries, which now adorn the Museum of the Greek Institute of Byzantine and Post-Byzantine Studies and the church of St George, were the work of the most important representatives of this art. The few Byzantine icons preserved in the collection date from the first quarter of the 14th to the early 15th century, are directly associated with the Palaiologan art of Constantinople of which they are amongst the finest examples, are recorded in the catalogue of 1528, and were brought with them by the first refugees who came to Venice before and after the Fall of Constantinople. The style of these icons, which formed the original core of the collection, determined the kind of icon that would adorn the church of St George and would be collected by the Confraternity.

The founding of the church of St George in the second half of the 16th century and its decoration with wall-paintings, icons and mosaics in the *divota maniera greca* was a significant event. The painting of the larger part of the iconostasis in the church was the work of Michael Damaskinos, who was invited to Venice for this purpose by the brothers of the community. Other icons recorded in the catalogues of the Confraternity are attributed to the same painter. Another important painter, a contemporary of Damaskinos and just as well-known, was Georgios Klontzas. The inventories of the Confraternity mention the icon illustrating the hymn 'In Thee Rejoiceth' (cat. no. 66), which bears his signature, and two more, a triptych and a large icon of the Last Judgement which are certainly attributed to him (cat. nos. 67, 68).

From the late 16th to the late 17th century, the archive evidence, taken in combination with signed icons preserved in the collection, attests to the presence in Venice of some of the important artists of this period, such as Thomas Bathas of Candia, who was distinguished by his ability to paint in both manners, *alla greca* and *alla latina*, and thus attracted both an Orthodox and a Catholic clientele, his pupil from Corfu, Emmanuel Tzanfournaris, the Cretan Benedictine monk Emborios, and others. These painters, whose activities centred on the church of St George and the Confraternity, worked on completing the decoration of the church and conserving its icons; they also took an active part in the affairs of the Confraternity and were elected members of its governing council or became parish priests of the church of St George and produced icons destined for the Greeks of Venice, as is clear from the dedicatory inscriptions or portraits of the donors on some of them. Signed icons by the painter Emmanuel Tzanfournaris, bequeathed to the church in the will of the artist's first-born son Theophylaktos Tzanfournaris, a priest-monk and parish priest at the church of St George, are recorded in the catalogues of the Confraternity.

After the Turkish capture of Candia in 1669, the priest Emmanuel Tzanes Bounialis from Rethymnon and his brother Konstantinos are amongst the last important representatives of Cretan art who left Crete and found refuge in Venice, where they lived until their death. The Chaniote Theodoros Poulakis, a contemporary of Tzanes, also stayed there. This gave him the opportunity to become acquainted with the work of the Flemish painters through engravings by them disseminated in Venice, as well as in Crete, which helped him to develop his own distinctive iconography and style. After these two notable painters of the final phase of Cretan art, and the end of the 17th cen-

tury, painting lost its tendency to creative renewal and the painters of the following years were content to repeat the types established in Cretan painting with a greater or lesser degree of technical perfection. Painters of this period are known either from their surviving works, such as the cleric Philotheos Skouphos of Chania, Victor, Ioannis Propoutos, Ioannis Moschos and others, or from archive sources, as in the case of Moschos, a teacher of painting who also served as the clerk of the Confraternity; in 1684, during the course of his period of office as clerk, he donated an icon with the Presentation of the Virgin in the Temple, executed on cloth and semicircular in shape, to be placed on the ceiling of the assembly room of the Confraternity, where it is still to be found (see icon cat. no. 291).

Despite the large number of 18th century icons preserved in the collection, the archive evidence for painters in the Confraternity during this period relates mainly to work carried out by them on the maintenance of the church of St George, and only to a lesser extent to the production of their own work. They include Iakovos Tzen son of Ioannis, a painter from Crete who was active from 1679 to 1729, Zorzi Micalachi, and others. Other painters of this period whose works are preserved in the collection are the Cretan Ioannis Moschos (see icons cat. nos. 175, 176), the Athenian Kangelaris Parthenios (see icon cat. no 177), and Georgios Chrysolou(ou)ras from Corfu (see icons cat. no. 178, 179). There is scant evidence for painters in the following century, despite the fact that donations are recorded in this period and some 19th-century icons have survived. As noted above, there are some icons in the collection signed by painters from the Ionian islands. The banner of the Confraternity, bearing the signature of the painter Spyridon Prosalentis (cat. no. 595), is also preserved and is now kept in the large assembly room, the Sala del Capitolo.

The catalogues reveal the following about the donors of the icons: 1) the donors were mainly members of the Confraternity, of varied descent, financial, professional and social status; 2) they came from various parts of Greece and also from foreign countries, like Arsenios, the archbishop of Domenikos and Elasson, who was of Greek extraction and lived in Russia; 3) many of them also appear as donors of other objects; 4) the icons donated are mainly destined for private use and veneration, and involve a personal relationship between the owner-user and the icon, so that there is considerable variety of subject. Several of them are donated in memory of a loved one, as is evident from the surviving inscriptions; 5) the icons are donated 'in life', or by will, and the church and the Confraternity are the recipients.

The donors of icons recorded in the catalogues of the 16th century are the grand duchess Anna Palaiologina Notara, Arsenios, the archbishop of Domenikos and Elasson, and the Serb Dionysios della Vecchia (Bozidar Vukovic). During the early years after the foundation of the Confraternity there is also mention of refugees from various parts of Greece, such as Rhodes, Milos and Thessaloniki.

The details yielded by the 17th-century catalogues confirm evidence relating to donations derived from other archive sources (such as wills, etc.), or from founder's inscriptions. New, hitherto unknown donors also make their appearance, the most important of them being Archbishop Gabriel Seviros. Donations are attested by Nikolaos Petraskos, son of Michael Gennaïos, the prince of Wallachia, Maria, the widow of Dimitrios Palaiologos, the brothers Georgios and Ioannis Manesis, Ioannis Mormoris, the priest-monk Theophylaktos Tzanfournaris, the priest and painter Emmanuel Tzanes Bounialis, the priest Theophanis Kaloyeras, Dimitris Philippis, and the priest Grigorios Maras.

In the 18th century, the donors are those already mentioned in previous times, and in the 19th century there were donations from the estates of Eleni Karayianni and Archbishop Benedict Karlidis, while ten new donors also appear in the catalogues.

The sending to the Confraternity of icons in an Orthodox style from Russia and Wallachia, beginning as early as the end of the 16th century (e.g. the archbishop of Elasson or Nikolaos Petraskos), and the fact that icons in a Russian style are recorded in the catalogues, as well as donors of Russian origins, donors from Trieste, and donors with foreign names, reveal the relations main-

tained with the Greek Confraternity and the church of St George not only by the Orthodox Greek refugees from the east coast of the Adriatic, but also by the non-Greek and non-Greek-speaking Orthodox peoples of Eastern Europe.

Amongst the objects recorded in the catalogues of the 17th century (1623) are 'two bronze stamps' (*doi stampe di rame*), one with a depiction of St Nicholas and the other with St George 'for imprinting saints' (*per stampar di santi*). Religious engravings, or 'paper icons', are known to have made their appearance at the beginning of the 17th century, and were greatly in demand in the Orthodox areas and communities of the diaspora, because the technique made it possible to produce many copies of the same drawing at low cost. From as early as the beginning of the 18th century, the Greek presses of Venice included amongst their activities the printing of engravings with religious subjects, and paper icons are known to have been kept in the Greek Institute.

It is clear from the above that the icons collected over the centuries in the Greek Confraternity of Venice were not confined to works by important Byzantine and, above all, Post-Byzantine painters, for they do not have the character of a collection assembled according to specific artistic and aesthetic criteria. They are works of art of varying value and religious content, executed in the 'devout Greek manner' (*alla divota maniera greca*), assembled to serve the religious needs of the Greeks of the diaspora.

To sum up, the collection of icons of the Greek Confraternity, which came from gifts and donations made for religious purposes, is representative of the painting formulated in the Venetian-ruled areas as a result of the long coexistence of the two peoples; this painting was an amalgam of the Byzantine tradition and Western elements, which were assimilated with a greater or lesser degree of creativity, depending on the particular phase of the art.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΟ

- αβικάριος, 35-37, 39, 41, 44, 45, 50-53, 56, 79, 93, 97, αριθ. Κατ. 125, 158
- Αγιοπαντίτης, Ιωάννης, 41
- Άδης, 97, αριθ. Κατ. 92, 102
- Άκης, Βερνάρδος, 41
- Αλέξιος Α΄ Κομνηνός, 27
- Αλμπέρτος, Δημήτριος, 41
- Αλμπέρτος, Νικόλαος, 41
- Αλφατζής, Στάθης, 41
- Αλωνεύτης, Γεώργιος, 55
- αναπληρωτής, βλ. αβικάριος
- Αναστάσης, Νικόλαος, 44
- Αναστάσιος του Ιωάννη, 44
- Άννα, σύζυγος Γεωργίου Ράφτη, 42
- αντιπρόεδρος, 58· βλ. και vice-presidente
- ανώνυμοι (δωρητές), 44· ανώνυμη από Ρώμη, αριθ. Κατ. 281· ανώνυμη Ρωσίδα από το Pantaretto, 54, 67, 87, 96, αριθ. Κατ. 478· ανώνυμος δούλος, 46· ανώνυμος δωρητής από τη Μήλο, 89, αριθ. Κατ. 471· ανώνυμος δωρητής από τη Ρόδο, 89, αριθ. Κατ. 563· ανώνυμος Ρώσος, 46
- Αρμάκης, Γεώργιος, 41
- Αρμένη, Έλενα, 54, 67, 96
- Αρσένιος, αρχιεπίσκοπος Δομενίκου και Ελασσό-
νος, 42, 61, 84-87, 89, αριθ. Κατ. 545-548
- αρχιγραμματέας, 37, 58· βλ. και cancelliere
- αρχιεπίσκοπος, 40, 42, 44, 46, 55, 57, 61-63, 67, 68, 84-87, 89, 90, 97, αριθ. Κατ. 23, 112, 162, 235, 279, 280, 389, 545-550, 588
- αρχιμανδριτής, 55, 67, 97, αριθ. Κατ. 339, 602
- alla greca, 74, 75, 79, 106, αριθ. Κατ. 23, 57, 66, 550·
alla divota maniera greca, 74, 75, 78, 106, 108·
pittura greca, 62, 63, 74, αριθ. Κατ. 57, 78, 112,
404, 511, 512, 550
- alla latina, 62, 63, 68, 74, 75, 79, 106, αριθ. Κατ. 84,
279, 280, 282, 290, 380, 384· pittura latina, 75, 79
- alla maniera bizantina, αριθ. Κατ. 12
- alla maniera veneziana, αριθ. Κατ. 12
- Βαλαβάνης, Απόστολος, 37, 39, 55, 56, 58, αριθ. Κατ.
605, 606, 608, 609
- Βάρδα, Έλενα, Μαρία, μοναχή, 58, 68, 96, 97, αριθ.
Κατ. 538
- Βασσάλος, Νικόλαος, 44
- Βελλερριανός, Αθανάσιος, αρχιεπίσκοπος, 40, 42, 44,
62, 63, αριθ. Κατ. 112, 389, 550
- Βελούδος, Ιωάννης, 29, αριθ. Κατ. 77
- Βελούδος, Σπυρίδων, 53
- Βεντραμίν, Ανδρέας, 41
- Βερούκιος, Ζαχαρίας, 58, 68, 87, 97, αριθ. Κατ. 190
- Βίβλος, 80
- Βιτάλλης, Γεώργιος, 44
- Βλάχος, Γεράσιμος, αρχιεπίσκοπος, 46
- βοεβόδας, 89
- Βοϊμόντας, Μιχαήλ, 42, 61, 84, 90, αριθ. Κατ. 79, 122·
βλ. και Γενναίος, Μιχαήλ
- Βολλονάς, Γεώργιος, 90, αριθ. Κατ. 503
- Βουβούλης, Αντώνιος, 93· βλ. και Μπούμπουλης
Αντώνιος
- Banca, 35, 47, 48
- Bogdana, Maria, αριθ. Κατ. 247· βλ. και Μπογδάνα,
Μαρία
- Bogdana, κόμισσα, 66, 95, 96, αριθ. Κατ. 327· βλ. και
Μπογδάνα, κόμισσα
- Γαβαλά, Αγαθάγγελη, αδελφή, 44
- Γάσπαρης, Πέτρος, 46
- γαστάλδος, 35, 41, 89
- Γενναίος, Μιχαήλ, 84, 90· βλ. και Βοϊμόντας Μιχαήλ
- γέροντες, 35· βλ. και δέκανοι
- Γεώργιος, παπάς από τα Σέρβια, 44
- Γεωργίου, Θεωδωρής, από τη Λάρισα, 44
- Γιαλούρης, Πρόχορος, 42, 44, 62, 70, 84, 86, 91, αριθ.
Κατ. 102, 209, 439, 440
- Γιαννιώτη, Μαρία, 98, αριθ. Κατ. 344
- Γιαννιώτη, Σπύρου, χήρα, 58, 68
- Γιαννιώτης, Αλέξανδρος, 58, 68, 97, αριθ. Κατ. 109
- Γιαννιώτης, Βασίλειος, 58, 68, 97, αριθ. Κατ. 109
- Γιαννιώτης, Σπύρος, του Θεοδώρου, 58, 68, 97, αριθ.
Κατ. 109
- Γιόλμας, Μάνος, 46
- Γιουστινιάνα, Παυλίνα, 42
- γοβερνατόρος, 35, 36, 37, 45, αριθ. Κατ. 125
- Γονέμης, Βερνάρδος, 41
- Γονέμης, Γεώργιος, 41
- Γονέμης, Δημήτριος, 41
- Γονέμης, Ιωάννης, 41, 42, 44
- Γονέμης, Νικόλαος, 41, 42, 44, 46
- γραμματέας, 35· βλ. και σκριβάνος
- Γριπέτος, Ιωάννης, 41
- Campo dei Greci, 57, 70, αριθ. Κατ. 116

cancelliere, 58· βλ. και αρχιγραμματέας
Catraro, da Trieste, 54, 67, 87, 96, αριθ. Κατ. 441
cimador, 85· βλ. και zimador
commissario official, 58· βλ. και επίτροπος

Δαλματίας και Ιλλυρίας, αρχιεπίσκοπος, 86
δέκανοι, 35· βλ. και γέροντες
Διαθηκών βιβλίο (Reg. 217), αριθ. Κατ. 131, 133, 135
διάκονος, αριθ. Κατ. 10, 139, 151, 232
Διμάρικος, Πιέρρος, Μιχαήλ, 41

Dapsievich, Μιχαήλ, αριθ. Κατ. 171
de Isero, Φραγκίσκος, 42
decani, 35 υποσημ. 37· βλ. και δέκανοι
della, Vecchia, Διονύσιος 69, 84, 85, 89, αριθ. Κατ.
10· βλ. και Vukovic, Bozidar
Dubctjky, Μαρία, χήρα Elgmayer, 55, 57, 67, 87, 97,
αριθ. Κατ. 481· βλ. και Elgmayer

Εβραίοι, αριθ. Κατ. 74, 95, 133, 135
Εικονομαχία, 107
επιμητής, 80
ελεημοσυνάριος, 55, 67, 86, 87, 97, αριθ. Κατ. 339
Εμέντζενα, Ελένη, αριθ. Κατ. 73
επιμητής, 36, 37, 48, 50, 67, 87, αριθ. Κατ. 341, 342
επίτροπος, 37, 55, 58
επόπτης, 92
εφημέριος, 42, 62, 63, 79, 84, 86, 90, 91, 94, 97, αριθ.
Κατ. 125

economo, 58· βλ. και οικονόμος
Elgmayer, 97

Ζανδίορη, 41, 93· βλ. και Τζαντήρις, Ιάκωβος
Ζιμπλέτης, Φίλιππος, 41
ζωγράφος -οι, 29-31, 59, 62, 63, 65-70, 73-84, 86, 92-
95, 100, 102, 104, 108, αριθ. Κατ. 3, 18, 21, 22, 24,
43, 47, 66, 73, 76-81, 84, 95, 96, 108, 123, 128-130,
133-137, 140, 145, 149, 166, 175-177, 179, 181,
199, 221, 226, 227, 308, 309, 322

Gicanovic, Μάρκος-Ευγ., βλ. Gikanovich, Μάρκος
Gikanovich, Μάρκος, 54, 67, 96, αριθ. Κατ. 370, 371
Giovannina, 57
governatori, 35· βλ. και γοβερνατόροι
guardian grande, 37, 46, 47, 48, 50, 54, αριθ. Κατ. 9·
βλ. και πρόεδρος
guardian, 36, 37, 62, 94, αριθ. Κατ. 573

Ηγούμενος, Γεώργιος, 41
Ηγούμενος, Επιφάνειος, 41, 80, αριθ. Κατ. 9
Ηρώδης, αριθ. Κατ. 74, 181

Holstein, di Stael, Αλέξανδρος, βαρόνος, 55, 57
Holstein, di Stael, βαρονέσα, 55

Θέμελη, Διαμάντη, χήρα Χρήστου, 58, 67, 68, 87,
αριθ. Κατ. 479

Θεοδοσίου, Διαμάντη, 54, 96, αριθ. Κατ. 346, 479

Θεοδώρα, αυτοκράτειρα, αριθ. Κατ. 79

Θωδωρίν, Ζαφείρης, 41

Θωμάς, Νικόλαος, 44

Ιβάνοβιτς, Θεόδωρος Α', 89

Ιερά Σύνοδος, 55, 67

ιερέας, 39, 42, 44, 46, 63-65, 70, 79, 84-87, 92· αριθ.
Κατ. 148, 159, 202

Ιερομνήμων, Ιωάννης, 41

Ιερομνήμων, Μπαλάνος, 41

Ιερωνύμα, σύζυγος Φραγκίσκου de Isero, 42

Ιεσσαί, αριθ. Κατ. 123, 144

Ιουστινιανός, 106

Καβάκος, Κωνσταντίνος, 33, 34

Καγιάννη, Μαρία, χήρα Ανδρέα Χαλκιάπουλου, 58,
68, 94, αριθ. Κατ. 131-135

Καγιάννης, Μάρκος, 45

Καγιάννης, Στέφανος, 43

καθηγητής, 87, 98, αριθ. Κατ. 344

Καλογερά, Έλενα, 44

Καλογερά, κυρία, 51, 66, 95, αριθ. Κατ. 494

Καλογερά, Μαρία, 44

Καλογεράς, Γεώργιος, 41, 44

Καλογεράς, Δημήτριος, 64, 70, 84, 93, αριθ. Κατ. 351

Καλογεράς, Θεοφάνης, 44, 63, 64, 70, 84, 92, 93,
αριθ. Κατ. 456, 457, 458

Καλογεράς, Ιωάννης, 92

Καλογεράς, Παύλος, 42, 44

Καλονάς, Κοσμάς, αριθ. Κατ. 139, 151, 166

Καλορμάνος, Αντώνιος, 44

Καμαράση, Ασλάνη, η σύζυγος, 42

Καμαράσης, Χρυσοβέργης, 42

Καντιάνα, 42, 44

Καπελέτης, Αντώνιος, 42, 44, 61, 62, 84, 91, αριθ.
Κατ. 514

Καραβέλας, Νικόλαος, 41

Καραγιάννη Έλενα και Ελένη, 51, 54, 66, 85, 86, 87,
95, αριθ. Κατ. 21, 22, 396, 397, 398, 399

Καρακούλης, Σπυρίδων, 55

Καραμουζάλλης, ιερέας, 46

Καρέρ, Νικόλαος, 41

Κατίκουρας, Μανόλης, 42, 44

Καφάτου, Έλενα, 44

Κιλιάδης, Ειρηναίος, 97

Κοντολέο, Κόσμο, βλ. Κοντολέων, Κοσμάς

Κοντολέων, Κοσμάς, 41, 43, 46

- Κοντολέων, Ιωάννης, 44
 Κορέσης, Μιχαήλ, 62, 84, 91, αριθ. Κατ. 544
 Κορνάρος, Γεώργιος, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 189
 Κορτεζάν, Κατερίνα, 44
 Κοσμάς, Δημήτριος, 41
 Κοσμάς, Θεοδωρίν, 41
 Κόστας, Πέτρος, ιερέας, 46
 Κότση, Γιουσιτιάνα, χήρα Στάθη Κότση, 42, 44
 Κότης, εφημέριος, 42
 Κότης, Στάθης, 44
 Κοττόνης, Ανδρέας, 44
 Κοττόνης, Κωνσταντίνος, 34, 45
 Κοττόνης, Παύλος, 44
 Κουβλής, Ανδρέας, 41, 42, 62, αριθ. Κατ. 573
 Κουβλής, Λορέντζος, 41
 κουρέας, 42, 44
 Κουτρικιάς, Δημήτριος, 44
 Κούγια, Μαρία, 90, αριθ. Κατ. 93
 Κραλίδης, Βενέδικτος, αρχιεπίσκοπος, Λαλαματιάς και Ιλλυρίας, 57, 68, 85, 86
 Κρασανά, κυρία, 51, 66, 95, αριθ. Κατ. 493
 κρατική τράπεζα, 38, 40, 41, 42· βλ. και *Zecca*
 κωδικογράφος, 86, 87, 91
 Κωλέττης, Δημήτριος, 45
 Κωνσταντίνα, μητέρα της κυρίας Καντιάνα, 42, 44
 Κωνσταντίνος, γενικός επίσκοπος Ιεράς Συνόδου, 55, 67, 86, 87, 97, αριθ. Κατ. 310
- λάβαρο, 82, 83
 Λιασιδής, Ιωάννης, 58, 68, 87, 98, αριθ. Κατ. 326
 Λιμπονάς, Μιχαήλ, αριθ. Κατ. 125
 Λογαράς, Έκτωρ, 97, αριθ. Κατ. 314
 Λυκούδης, Ιωάννης, 51, 52
 Λυκούδης, Σέργιος, 37, 58
- Longhenna, Baldassare, αριθ. Κατ. 44
- Μαγιόττας, Βικέντιος, 45
 Μαγιόττας, Γεώργιος, 46, 47
 Μαγιόττας, Ερνέστος, 45
 Μάνεσης, Γεώργιος, 58, 68, 84, 87, 91, αριθ. Κατ. 12
 Μάνεσης, Ιωάννης, 58, 68, 84, 87, 91, αριθ. Κατ. 12
 Μάνου, Γιάννης, 44
 Μαράς, Γεώργιος, 58
 Μαράς, Γρηγόριος, ιερέας, 48, 63, 65, 66, 68, 84, 85, 86, 87, 88, 94, αριθ. Κατ. 137, 159
 Μαρία, χήρα Θωμά Φλαγγίνη, 44
 Μαρία, κυρία, 61, 91, αριθ. Κατ. 9· βλ. και Μαρία, χήρα Δημητρίου Παλαιολόγου
 Μαρία, χήρα Μίστρο Μιχάλη Φάουρο από την Κύπρο, 41
- Μαρία, χήρα Δημητρίου Παλαιολόγου, 58, 68, 70, 84, 91
 Μαρούτζης, Πάνος, 46
 Μελίκης, G. T., 55
 Μέρτζιος, Κωνσταντίνος, 37, 58
 Μεταξάς, Μπατίστας, Ιωάννης, 42
 Μιζότερος, Θεόδωρος, 42, 44
 Μίλα, υπηρέτρια, 42, 44
 Μιλλάνα, Λάουρα, 90, αριθ. Κατ. 24
 Μιχαήλ, γιος αυτοκράτειρας Θεοδώρας, αριθ. Κατ. 79
 Μίχος, Πάνος, αριθ. Κατ. 125
 Μονή των Ελληνίδων της Βενετίας, 95· μοναστήρι γυναικείο και γυναικεία μονή, 49, 50, 65, 71, 81, αριθ. Κατ. 118, 120, 121, 401, 535· μονή, ελληνική, 65, 96· βλ. και *monastero delle Monache*
 Μοντενέγκρο, ντε, Όλγα, 55, 57
 Μοντεσάντος, Μαθιός, 41
 Μόρμορη, Αγνή, 91
 Μόρμορης, Ανδρέας, 91
 Μόρμορης, Ιωάννης, 84, 86, 87, 91
 Μόρμορης, Νικόλαος, 41, 84
 Μόρος, Μπερνάρδος, 43
 Μορώνης, Μεθόδιος, αρχιεπίσκοπος, 46
 Μόσχας, αρχιεπίσκοπος, 42, αριθ. Κατ. 549
 Μούρμουρης, Ιωάννης, 91, 92, αριθ. Κατ. 14
 Μουσκόρνο, Βικέντιος, 42, 44
 Μπαρότση, Όρσα, 42
 Μπελόκας, Μιχαήλ, 41, 43
 Μπέρκος, Πάνος, 44
 Μπογδάνα, κόμισσα, 51, 95· βλ. και *Bogdana*, κόμισσα
 Μπογδάνα, Μαρία, 95, 96
 Μπογδάνο, Μαρία, 58, 68
 Μπογδάνος, Κωνσταντίνος, 60, 96
 Μπογδάνου, Μαριέτα, χήρα του Νικολάου Μπογδάνου, 96
 Μπον, Αντώνιος, 46
 Μπούμπουλης Αντώνιος, ιερέας, 64, 70, 84, 86, 93, αριθ. Κατ. 202
 Μπούμπουλης, Ιωάννης, 41, 44
 Μυστικός, Ιωάννης, αριθ. Κατ. 621
- Maina, Άννα, χήρα de Gambert, 58, 68, 87, 97 αριθ. Κατ. 251
 Mariegola Vecchia, 49, 50, 91, αριθ. Κατ. 7
 Monastero delle Monache, 65· βλ. και μονή των Ελληνίδων της Βενετίας
- Ναπολέων, 36, 74, 85, 101
 Ναταλία, βασίλισσα Σερβίας, 57
 Νεγρεπόντε, Φραγκίσκος, 46
 Νεγρεπόντης, Φραγκίσκος, 41, 44
 Νέστορας, αριθ. Κατ. 163

- Νικόδημος, αριθ. Κατ. 120, 128
 Νιννής, Γεώργιος, 39, 55, 56
 νοσοκομείο, 55, 71, 81, αριθ. Κατ. 196, 294, 392, 417, 564
 Νοταρά, Παλαιολογίνα, Άννα, δούκισσα, 30, 69, 84, 85, 86, 88, 102, αριθ. Κατ. 1, 2, 4, 7
 Νοταράς, Λουκάς, 88
 Ντόλιος, Γεώργιος, 44
 Ντόμος, Μίκος, 45
- Ξενάκης, Δημήτριος, 41
- οικονόμος, 37, 58· βλ. και economo
 Οικονόμου, Δημήτριος, 39
 Όλγα, πριγκίπισσα του Montenegro, 97, αριθ. Κατ. 200
- Παλαιολόγος, 58
 Παλαιολόγος, Δημήτριος, 91
 Παλαιολόγος, Κωνσταντίνος, 70, 88, 91
 Παλμέτας, Δεμέζος, Γεώργιος, 64, 84, 86, 92, 93, αριθ. Κατ. 507
 Παναγιωτάκης, Νικόλαος, 34
 Πάντιμος, Αντώνιος, αριθ. Κατ. 18
 Πάντιμος, Μάρκος, αριθ. Κατ. 18
 Παπαδόπολι, Ιωάννης, αριθ. Κατ. 341, 342· βλ. και Παπαδόπουλος Ιωάννης
 Παπαδόπουλος, Ιωάννης, επιμελητής, 54, 60, 67, 87, 96, αριθ. Κατ. 341, 342
 Παπαϊωάννου, Ρούσας, 58, 68, 98, αριθ. Κατ. 400
 Πασχαλεύς, Νικηφόρος, ιερέας, 42, 44
 Πάσχος, Ιωάννης, 48, 49, 50
 Πέκος, Γεώργιος, 45
 Πελαγία, Dona, 44
 Περούλης, Μιχαήλ, 44, 45, 93, αριθ. Κατ. 158
 Πετράσκου, Νικόλαος (Petrascu), 42, 61, 70, 84, 85, 86, 87, 90, αριθ. Κατ. 122
 Πιλάτος, 73
 Πλακίδης, στρατιωτικός, αριθ. Κατ. 26
 Πλουτινός, Γεώργιος, 42, 61, 62, 84, 88, 91, αριθ. Κατ. 573
 Πουλημένος, Αναστάσιος, 41
 Πουλημένος, Πάνος, 44
 Πουλημένος, Στάθης, 41
 πρόεδρος, 33, 35, 36, 37, 41, 44, 45, 48, 49, 50, 96, 105, αριθ. Κατ. 124, 125
 Πρόθεση, 49, 50
 προσευχητάρι, αριθ. Κατ. 44
 Προσθήκη, 35· βλ. και Zonta
- Remene, αρχιμανδρίτης, 55, 67, 86, 87, 97, αριθ. Κατ. 339, 602
- pittura moscovita, 62, 65, 66, 74, 75· alla russa, 68· fatto a Moscovia, αριθ. Κατ. 546· pittura russa 106
 Ponte dei Greci, 81, αριθ. Κατ. 285
- Ράμης, Πιέρρος, 41
 Ρασοξέστης, Γερμανός, 42, 44
 ράφτης, 42, 44, 61, 62, 86, 91, αριθ. Κατ. 514
 Ράφτης, Γεώργιος, 42
 Ροδίτη Έλενα, 54, 67, 96, αριθ. Κατ. 420
 Ροδίτης, Γεώργιος, 41
 Ροδίτης, Μανόλης, 41
 Ρούσος, Ιωάννης, παπάς, DP, αριθ. Κατ. 76
 Ρώσος, Κωνσταντίνος, 41
- Radich , Έλενα, 58, 68, 98, αριθ. Κατ. 416
 Rodolo, αριθ. Κατ. 158
- Σαλονικιός, Δημήτριος, 89, αριθ. Κατ. 375
 Σαλώμη, αριθ. Κατ. 74, 181
 Σάρα, αριθ. Κατ. 113
 Σάρρος, Λάμπρος, 46, 47, 48
 Σάρρος, Νικόλαος, 43
 Σάρρος, Σπυρίδων, 46
 Σεβήρος, Γαβριήλ, αρχιεπίσκοπος και Σβηρός, 42, 44, 61, 84, 87, 90, 92, αριθ. Κατ. 66, 297, 545
 Σέκιαρη, Κατερίνα, 57
 Σεμινέλλος, Ιωάννης, 94
 Σέρβια, αρχιεπίσκοπος από τα, 42, 44
 Σέρβος, Πιέρρος, 41
 Σκουπίτης, Κωνσταντίνος, 41
 σκριβάνος, 34, 37, 41, 43, 44, 45, 64, 80, 94, αριθ. Κατ. 291· βλ. και γραμματέας, scrivani
 Σοδερίνης, Αντώνιος, 41
 Σοδερίνης, Ζαφείρης, 41
 Σοδερίνης, Ιούλιος, 41, 42, 44
 Σοδερίνης, Μάνος, 44
 Σολδάκης, Ιωάννης, 41, 43, 58
 Σολιμάν, Μαρίνος, 41
 Σολιμάν, Ιωάννης, 41
 Σουγδουρίν, Στάθης, 41
 Σταματέλος, Γεώργιος, 45, 46
 Στανίλλας, Θωμάς, 43
 Σταυρός, αριθ. Κατ. 5, 10, 158, 193, 200
 Στίνης, Ανδρέας, 41
 Συγκλητικός, Μάρκος, 42, 44
 Συγκλητικού, Ευγενία, μοναχή, 42, 44
 συλλεκτισμός (collezionismo), 107
 Συναγωγή, αριθ. Κατ. 135
 σύνδικος, 35, 36, 37, 41, 44, 45· βλ. και sindici
 Σχολή, ελληνική, γυναικεία, 100, αριθ. Κατ. 43, 163, 216, 232, 313, 324, 325
 Σωζόμενος, Ραφαήλ, 41

- San Michele (νεκροταφείο), 87, 97
 Scola, grande και Scuola, 60, 63, 64, 65, 71
 Scoletta, 37, 40, 62, 63, 71, αριθ. Κατ. 9, 67, 68, 75, 106, 112, 126, 138, 283, 403
 scrivani, 35· βλ. και σκριβάνος
 sindici, 35· βλ. και σύνδικος
 Sloutzky, Generala, Loudmilla, 58, 68, 96, αριθ. Κατ. 415
 Stamatevitch, 57
 stradioti, 42, 44, 86, 87, 91
- Ταπεινός, Σπηλιώτης, 41
 Ταρωνίτη, Ευγενία, 95
 Ταρωνίτης, Διονύσιος, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 177, 179
 Τσαγγαρελοπούλα, Καταφυγή, μοναχή, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 167
 Τζαν, Θεόδωρος, βλ. Τζανφουρνάρης Θεοφύλακτος
 Τζάνες, Μπουνιαλής, Μαρίνος, 92
 Τζαντήρις, Ιάκωβος, 58, 68, 93, αριθ. Κατ. 130· βλ. και Ζανδύρη
 Τζανφουρνάρης, Ανδρέας, 92
 Τζανφουρνάρης, Θεοφύλακτος, ιερομόναχος, 44, 58, 62, 64, 68, 70, 79, 84, 86, 92, 104, αριθ. Κατ. 78, 79, 81, 95, 96, 118, 142, 357-360
 Τζανφουρνάρης, Θωμάς, 31, 41, 44, 92, αριθ. Κατ. 9· βλ. και Zanfornari Tomaso
 Τζερόλαμο, Ιωάννης, ντε 45
 Τζέτζος, Γεώργιος, 39, 54
 Τζέτζος, Κωνσταντίνος, 55
 Τζιγκιολάρα, Σπυρίδων, 48-50
 Τζουάνε, Μιχαήλ, ντε, 45
 Τζουάνε, Αντώνιος, ντε, 41
 Τζουστινιάν, Ιερώνυμος, 41
 Τζωρτζής, Μιχαήλ, ντε, 44
 Τουλουμάρη, 57
 Τρανός, Ιερεμίας Β', 90
 Τραπεζοντιοπούλα, Ευγενία, μοναχή, αριθ. Κατ. 75
 Τριανταφυλλίδης, Ιωάννης R., Ζαγοραίος, 58, 68, 87, 97, αριθ. Κατ. 323
 Τριβιζά, Μαρία, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 150
 Τριβιζάνος, Θωμάς, 90
 Τριβιζάς, Γεώργιος, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 150
 Τριβιζάς, Φραντζέσκος, 58, 68, 95, αριθ. Κατ. 150
 Τρομπόνης, Φραγκίσκος, 58, 68, 87, 98, αριθ. Κατ. 344
 Τσάκωνας, Σταμάτης, 91, 92, αριθ. Κατ. 14
 Τσαντίρης, Ιάκωβος, 41
 Τσαντίρης, Μάνος, 44, 45
 Τσιγαρά, Ροζάνα, 42, 44
 Τσιγαράς, Απόστολος, 61, 89, αριθ. Κατ. 545-548
 Τσιγαράς, Σώτος, αριθ. Κατ. 545, 547, 548
 Τσιριγώτη, Κατερίνα, 44
- Τσουκαλάς, Ανδρέας, 50
 Τυπάλδου-Φορέστη, Λέλα Γ., 68, 87, 97, αριθ. Κατ. 196, 328
 τυπογραφείο, 60, 81, 89, 100, 101, 105
- υπηρέτρια, 42, 44
- Φάουρο, Μιχάλης (βλ. και Μαρία, χήρα), 41
 Φαρισαίοι, αριθ. Κατ. 135
 Φερδινάνδος, γιος αρχιδούκα Καρόλου, 90
 Φιλαδελφείας, μητροπολίτες, 38, 100
 Φιλαράς, Λεονάρδος, 44
 Φιλίππης, Δημήτριος, 44, 46, 64, 70, 84, 86, 93, αριθ. Κατ. 85, 87, 88, 126, 164, 185, 186, 624
 Φιλιπποπούλου-Στάη, Κατινίδιον, 68, 87, 97, αριθ. Κατ. 243
 Φλαγγίνη, και Φλαγγίνειος Σχολή, και οικοτροφείο, 34, 39, 53, 54, 71, 92
 Φλαγγίνη, Κολέγιο, 33, αριθ. Κατ. 6, 16, 106, 111, 120, 146, 196, 203, 249, 264, 371, 423, 463, 620, 622
 Φλαγγίνης, Θωμάς, 41, 44, 46
 Φλέριος, ντε, Σίμος, 41
 Φρασίνα, Φιλοχρίστη, ηγουμένη, 44
- Vellano, Nicollo, 62
 vice-presidente, 58· βλ. και αντιπρόεδρος
 Vukovic, Bozidar, 84· βλ. και della Vecchia, Διονύσιος
- Χαλκιόπουλος, Ανδρέας, 45, 46, 62, 64, 70, 84, 86, 94, αριθ. Κατ. 124, 131, 133
 Χαλκιόπουλος, Ιάκωβος, αριθ. Κατ. 125
 Χαλκιόπουλος, Ιωάννης, 94
 Χορτάτης, Μιχαήλ ή Μανόλης, 44
 Χορτάτης, Μελέτιος, αρχιεπίσκοπος, 46
 Χρिसαφίδας, 46
 Χριστόφορος, Μαρίνος, 41
 Χρυσαφίδας, Πέτρος, 43, 46
 χρυσοχόος, 93
- Ψαροπούλα, Μαγδαληνή, 42, 44
 Ψαροπούλα, Σοφία, 44
- Zanfornari, Tomaso, 31· βλ. και Τζανφουρνάρης, Θωμάς
 Zecca, 38, 41· βλ. και κρατική τράπεζα
 zimador, 89· βλ. και cimador
 Zinghirlara ή Zingrilara 48· βλ. και Τζιγκιολάρα, Σπυρίδων
 Zonta, 35· βλ. και Προσθήκη

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ

22ας Ιανουαρίου, άγιοι, αριθ. Κατ. 137

Ααρών, προφήτης, 31

Αββακούμ, προφήτης, αριθ. Κατ. 32

Αβραάμ, προπάτορας, αριθ. Κατ. 11, 113, 293

Αγάθη, αγία, αριθ. Κατ. 119, 219, 230

άγγελος -οι, 62, αριθ. Κατ. 7, 63, 613, 614· που κρατάει το άγιο Μανδήλιο, αριθ. Κατ. 241

Αθανάσιος, άγιος, αριθ. Κατ. 45, 63, 155, 179, 195, 227, 504

Αικατερίνη, αγία, 67, αριθ. Κατ. 108, 153, 161, 228, 281, 310, 426, 556, 607

Αλέξανδρος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, αριθ. Κατ. 340

Αλύπιος, άγιος, 63, 64, 70, 86, 92, αριθ. Κατ. 125, 185, 186

Αμβρόσιος των Μεδιολάνων, άγιος, αριθ. Κατ. 274

Ανάβλεψη του τυφλού, αριθ. Κατ. 135

Ανάληψη του Χριστού, 90, αριθ. Κατ. 16, 60, 82, 93, 253

Ανάργυροι, άγιοι, αριθ. Κατ. 194, 300, 428· βλ. και Κοσμάς και Δαμιανός

Ανάσταση του Χριστού, 62, αριθ. Κατ. 15, 102, 112, 205, 295, 296, 359, 439

Ανδρέας, απόστολος, 62-64, 70, 86, 94, αριθ. Κατ. 37, 42, 124, 157, 197, 343

Άννα, αγία, αριθ. Κατ. 234

Αντύπας, άγιος, αριθ. Κατ. 172

Αντώνιος, άγιος, αριθ. Κατ. 97, 103, 277, 382, 384· στη φωτιά, αριθ. Κατ. 383· της Πάδοβας, αριθ. Κατ. 384

Αποκαθήλωση, 67, αριθ. Κατ. 120, 168, 284, 611
απόστολοι, αριθ. Κατ. 1, 2, 4, 6, 10, 484, 618, 620

Anargiri, Santi, 66· βλ. και Ανάργυροι, άγιοι, και Κοσμάς και Δαμιανός, άγιοι

Arcathilosis, L', 65, 66· βλ. και Αποκαθήλωση

Βαϊοφόρος, αριθ. Κατ. 58, 91

Βάπτιση του Χριστού, αριθ. Κατ. 47, 90, 99, 169, 394, 534

Βαρβάρα, αγία, αριθ. Κατ. 25, 166, 229, 363, 395

Βαρθολομαίος, απόστολος, αριθ. Κατ. 39

Βασίλειος, άγιος, αριθ. Κατ. 63, 81, 127, 155, 354, 608

Βικέντιος, άγιος, αριθ. Κατ. 232

Βίκτωρ, άγιος, αριθ. Κατ. 232

Βλάσιος, άγιος, 32, 59, αριθ. Κατ. 4, 10

Βρεφοκτονία, αριθ. Κατ. 67

Γαβριήλ, αρχάγγελος, αριθ. Κατ. 24, 43, 368

Γεδεών, προφήτης, αριθ. Κατ. 33

Γέννηση της Θεοτόκου, 82, αριθ. Κατ. 110

Γέννηση του Χριστού, 61, 73, αριθ. Κατ. 17, 46, 47, 55, 207, 278, 434, 461, 540, 545, 547, 629-632

Γεράσιμος, άγιος, αριθ. Κατ. 156

Γεώργιος, άγιος, 31, 61, 67, 73, 96, 105, 106, αριθ. Κατ. 6, 47, 117, 150, 270, 288, 339, 345, 389, 403, 545, 547, 548, 586-602, 605· έφιππος, 95, αριθ. Κατ. 23, 116-118, 150, 171, 341, 342, 585· και σπηνές του μαρτυρίου του, αριθ. Κατ. 23, 26· φονεύει το δράκοντα, 62, 95, αριθ. Κατ. 298· με τα θαύματά του, 62, αριθ. Κατ. 23, 118

Γοβδελαάς, άγιος, 73, 80, 92, αριθ. Κατ. 183, 184, 271, 286

Γολγοθάς, αριθ. Κατ. 132

Γρηγόριος, άγιος, αριθ. Κατ. 63, 608

Γρηγόριος ο Θεολόγος, άγιος, αριθ. Κατ. 27, 28, 29, 154, 155· βλ. και Τρεις Ιεράρχες

Crissorigi, Madonna, 65· βλ. και Παναγία Χρυσοπηγή

Δαβίδ, προφήτης, αριθ. Κατ. 11, 30

Δαμασκηνός, Μιχαήλ, 69, 70, 78, 80, αριθ. Κατ. 24, 43-65, 90, 100, 165, 169, 176, 203

Δαμιανός, άγιος, αριθ. Κατ. 51, 194, 254· βλ. και Κοσμάς και Δαμιανός

Δανιήλ, προφήτης, αριθ. Κατ. 34

Δέηση, 68, 91, αριθ. Κατ. 6, 12, 197, 198, 373

Δευτέρα Παρουσία, 62, 78, 86, αριθ. Κατ. 67, 68, 75, 81, 96, 432, 433

Δημήτριος, άγιος, 95, 96, αριθ. Κατ. 179, 247, 351, 389, 585, 623· έφιππος, 64, 93, αριθ. Κατ. 22, 163· Κοίμηση, 66, αριθ. Κατ. 21, 22· Μαρτύριο, 66, αριθ. Κατ. 21

Διονύσιος, άγιος, αριθ. Κατ. 179

Διονύσιος, αρχιεπίσκοπος Αιγίνης, άγιος, αριθ. Κατ. 306

Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, άγιος, αριθ. Κατ. 177

Διονύσιος της Ζακύνθου, άγιος, αριθ. Κατ. 369

Δομήνικος, άγιος, αριθ. Κατ. 389

Dhespotica, 65

Έγερση του Λαζάρου, αριθ. Κατ. 89, 90, 104

Εις Άδου κάθοδος, 62, 64, αριθ. Κατ. 15, 59, 85, 92, 102, 205, 325, 336, 438, 439· βλ. και Ανάσταση του Χριστού

Εισόδια της Θεοτόκου, 64, 70, 80, 86, 94, αριθ. Κατ. 139, 224, 291, 476· εμφάνιση στο ναό, αριθ. Κατ. 224

Ελένη, αγία, 67, αριθ. Κατ. 310, 607

- Ελευθέριος, άγιος, αριθ. Κατ. 29, 233, 270
 Ελισαίος, προφήτης, αριθ. Κατ. 319
 Επί σοι χαίρει, 69, 78, 80-81, 90, αριθ. Κατ. 14, 66, 545, 546· βλ. και Epirsi chere
 Επιτάφιος Θρήνος, 61, 62, 63, αριθ. Κατ. 64, 165,
 Επιτάφιος, αριθ. Κατ. 128, 255
 Επιφάνεια, αριθ. Κατ. 453
 Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, αριθ. Κατ. 54, 162, 167, 190, 237, 280, 293, 474, 486, 487
 Ευγενία, αγία, αριθ. Κατ. 179
 Ευθύμιος, άγιος, αριθ. Κατ. 129
 Ευστάθιος, άγιος, αριθ. Κατ. 24
- Epirsi, chere, αριθ. Κατ. 545, 546· βλ. και Επί σοι χαίρει
 Eritafio, 65
- Ηλίας, προφήτης, και άγιος, αριθ. Κατ. 53, 257, 258, 259, 260
 Ησαΐας, προφήτης, αριθ. Κατ. 11
- Θεία Ευχαριστία, αριθ. Κατ. 63
 Θεία Λειτουργία, αριθ. Κατ. 176
 Θεοσία, αγία, αριθ. Κατ. 79
 Θεοδόσιος, άγιος, 95, 96, αριθ. Κατ. 247
 Θεοδώρα, αγία, αριθ. Κατ. 188
 Θεόδωροι, άγιοι, αριθ. Κατ. 178
 Θεόδωρος, άγιος, αριθ. Κατ. 379, 381· με τα μαρτύρια του, 61, αριθ. Κατ. 380
 Θεόδωρος Στουδίτης, αριθ. Κατ. 79
 Θεοτόκος η Αμόλυντος, αριθ. Κατ. 24, 72· η Μεσοπαντίσισσα 65, 88, αριθ. Κατ. 137, 159· η Νικοποιός, αριθ. Κατ. 6, 77· Οδηγήτρια, αριθ. Κατ. 43· Κυρία των Αγγέλων, αριθ. Κατ. 63· βλ. και Παναγία
 Θεοφάνης, αριθ. Κατ. 79
 Θεραπεία του παραλυτικού, αριθ. Κατ. 133
 Θριάμβος, αριθ. Κατ. 462, 468
 Θωμάς, απόστολος, αριθ. Κατ. 136, 542
 Θωμάς, Νικόλαος, 44
- Ιάκωβος, άγιος, αριθ. Κατ. 386
 Ιάκωβος ο Αδελφόςθεος, απόστολος, 93, αριθ. Κατ. 40, 42, 130
 Ιάκωβος ο Ζεβεδάιος, απόστολος, αριθ. Κατ. 41
 Ιανουάριος, άγιος, αριθ. Κατ. 634
 Ιεράρχες, αριθ. Κατ. 63, 155, 225, 608
 Ιησούς, αριθ. Κατ. 3, 4, 5, 87, 132, 221· στον Άδη, αριθ. Κατ. 296, 438· Μέγας Αρχιερεύς, αριθ. Κατ. 73, 173· το δέντρο, αριθ. Κατ. 143· βλ. και Χριστός
 Ισαάκ, αριθ. Κατ. 114
 Ιωακείμ και Άννα, άγιοι, αριθ. Κατ. 6, 123, 430, 431
 Ιωάννης, άγιος, 65, 113, αριθ. Κατ. 412, 414, 464
- Ιωάννης ο Βαπτιστής, άγιος, 61, αριθ. Κατ. 201, 303, 373, 402-407, 411, 413, 626· με όψη αγγέλου, αριθ. Κατ. 410· βλ. και Ιωάννης ο Πρόδρομος
 Ιωάννης ο Δαμασκηνός, αριθ. Κατ. 66, 166, 278
 Ιωάννης ο Ελεήμων, άγιος, αριθ. Κατ. 317, 421
 Ιωάννης, ευαγγελιστής, αριθ. Κατ. 3, 5, 8
 Ιωάννης ο Θεολόγος, άγιος, 66, 95, αριθ. Κατ. 36, 120, 128, 167, 214, 215, 399, 539, 633· με τον Πρόχορο, αριθ. Κατ. 71
 Ιωάννης ο Καλυβίτης, άγιος, αριθ. Κατ. 160
 Ιωάννης της Κλίμακος, άγιος, 64, αριθ. Κατ. 126
 Ιωάννης ο Πρόδρομος, άγιος, 95, 97, αριθ. Κατ. 12, 14, 74, 119, 157, 167, 275, 288, 301, 323, 337· Αποτομή, 66, 82, αριθ. Κατ. 74, 181, 397, 401, 408· Γέννηση, αριθ. Κατ. 307· κεφαλή, 62, αριθ. Κατ. 209, 409, 439, 440, 627· προτομή, αριθ. Κατ. 201· πτερωτός, σε προτομή, αριθ. Κατ. 210, 289· βλ. και Ιωάννης ο Βαπτιστής
 Ιωάννης, ο Χρυσόστομος, 95, αριθ. Κατ. 28, 29, 63, 95, 155, 167, 551, 557, 608
 Ιωσήφ, αριθ. Κατ. 120, 128, 130, 281, 282
- Isodia, 65· βλ. και Εισόδια
- Κατακλυσμός, βλ. Κιβωτός του Νώε
 Κιβωτός του Νώε, αριθ. Κατ. 140
 Κοίμηση της Θεοτόκου, 66, 95, αριθ. Κατ. 19, 20, 67, 107, 111, 145, 152, 327, 482, 483, 485, 552
 Κοσμάς, άγιος, αριθ. Κατ. 50, 194, 254
 Κοσμάς και Δαμιανός, άγιοι, αριθ. Κατ. 194, 206, 254, 333, 389, 429
 Κρίση, αριθ. Κατ. 67, 68, 96
 Κυριακή της Ορθοδοξίας, 62, 86, αριθ. Κατ. 79
 Κυριακή του παραλυτικού, βλ. Θεραπεία του παραλυτικού
 Κυριακή των Βαΐων, αριθ. Κατ. 535
 Κυριακή, αγία, αριθ. Κατ. 390
 Κύριλλος, άγιος, αριθ. Κατ. 227
 Κωνσταντίνος και Ελένη, άγιοι, 97, αριθ. Κατ. 309, 310
 Κωνσταντίνος, άγιος, 61, 67, 95, 96 αριθ. Κατ. 247, 310, 350, 603, 607
- Λάζαρος, άγιος, αριθ. Κατ. 104, 252, 391
 Λίθος, αριθ. Κατ. 132
 Λουκάς, άγιος, αριθ. Κατ. 367, 616
 Λουκάς, ευαγγελιστής, αριθ. Κατ. 95· που ζωγραφίζει την Παναγία, 64, αριθ. Κατ. 164, 624
 Λουκία, αγία, αριθ. Κατ. 463
 Λούπος, αριθ. Κατ. 21
 Λυαίος, αριθ. Κατ. 163
- Μαγδαληνή, Μαρία, αριθ. Κατ. 8, 83, 112, 132, 138, 322, 366

- Μάμας, άγιος, αριθ. Κατ. 625· με τα θαύματά του, 62, αριθ. Κατ. 360
- Μανδηλιό, άγιο, αριθ. Κατ. 216, 312
- Μάρθα, αγία, αριθ. Κατ. 387
- Μαρίες, αριθ. Κατ. 132
- Μαρίνα, αγία, αριθ. Κατ. 238, 335, 425, 634
- Μάρκος, ευαγγελιστής, αριθ. Κατ. 197, 220
- μάρτυρες, αριθ. Κατ. 303
- Μαρτύριον, αγίου, αριθ. Κατ. 311
- Μαστίγωση του Χριστού, ή ο Κύριος χλευαζόμενος από ένα δήμιο, αριθ. Κατ. 316
- Ματθαίος, απόστολος, ή ευαγγελιστής, αριθ. Κατ. 35, 146
- Μελχισεδέκ, αριθ. Κατ. 293
- Μερκούριος, άγιος, αριθ. Κατ. 153
- Μεταμόρφωση της Παναγίας (βλ. Μετάσταση της Παναγίας), αριθ. Κατ. 475, 567
- Μεταμόρφωση του Χριστού, 61, 63, 69, αριθ. Κατ. 57, 100, 170, 456, 459-461, 569, 628
- Μετάσταση της Παναγίας, αριθ. Κατ. 475
- Μη μου άπτου, 61, 63, αριθ. Κατ. 83, 112
- Μηνάς, άγιος, αριθ. Κατ. 70, 180, 232
- Μηνοδώρα, αγία, αριθ. Κατ. 226
- Μιχαήλ, αρχάγγελος, 64, 66, 70, 93, 98, αριθ. Κατ. 5, 6, 10, 24, 43, 76, 115, 193, 202, 203, 231, 396, 400
- Μυστικός Δείπνος, 69, 89, αριθ. Κατ. 10, 86, 174, 437
- Μουσής στο Όρος Σινά, αριθ. Κατ. 357, 359
- Μουσής, προφήτης, αριθ. Κατ. 11, 52, 53
- Madre de gracia, αριθ. Κατ. 44· βλ. και Παναγία Φοβερά Προστασία
- Mimú άπτου, 62· βλ. και Μη μου άπτου
- Monte Santo, βλ. Όρος, Ιερό
- Ναός του Σολομώντος, 62, 86, αριθ. Κατ. 81, 95, 357
- Νικόλαος, άγιος, 61-63, 67, 91, 95, 96, 100, 104, 105, αριθ. Κατ. 63, 117, 141, 247, 288, 297, 315, 341, 342, 350, 389, 456, 457, 570-584· με σκηνές με τα θαύματά του, 62, αριθ. Κατ. 142, 147
- Οικογένεια, αγία (Sacra Famiglia), αριθ. Κατ. 302
- Όλοι οι άγιοι, 69, αριθ. Κατ. 66
- Ονούφριος, άγιος, 64, αριθ. Κατ. 238, 427, 624
- Ορθοδοξία, 62, 86, αριθ. Κατ. 79
- Όρος των Ελαιών, 61
- Όρος, Ιερό, αριθ. Κατ. 28, 359
- Orthodoxia, L', 65, 66· βλ. και Κυριακή της Ορθοδοξίας
- Παραβολή του Ασώτου, 64, 93, αριθ. Κατ. 87, 88
- Παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου, 64, αριθ. Κατ. 87, 93
- Παναγία, 61, 64, 66-69, 81, 89-92, 95, αριθ. Κατ. 4-9, 12, 14, 17, 24, 43, 63, 77, 82, 105-107, 109, 120, 123, 128, 141, 168, 188, 193, 194, 196, 234, 235, 282, 328, 346, 373, 389, 431, 461, 479, 480, 488, 503-505, 507, 511, 530-532, 539, 550, 554, 558, 562, 563, 565, 566, 568· του Αγίου Μάρκου, 105, αριθ. Κατ. 77, 564· βραχίονας, αριθ. Κατ. 561· βρεφοκρατούσα, 61-63, 65-67, 73, 95-97, 106, αριθ. Κατ. 4, 6, 7, 9, 14, 43, 44, 66, 72, 79, 80, 106, 109, 119, 122, 130, 144, 145, 194, 199, 235, 242-246, 248, 250, 251, 276, 281, 285, 287, 305, 313, 318, 344, 348, 349, 456, 458, 477-479, 481, 489-502, 505, 506, 508-510, 512, 514, 515-529, 533, 550, 553, 554, 560, 606· Γλυκοφιλούσα, 97, αριθ. Κατ. 243, 244, 248, 249, 251, 294· δεομένη, 98, αριθ. Κατ. 196, 326· το δέντρο (βλ. Ρίζα Ιεσσαί)· της Ειρήνης, αριθ. Κατ. 278· Ελεούσα, αριθ. Κατ. 9, 105, 159· ένθρονη, αριθ. Κατ. 14, 513, 559· που κρατάει Εσταυρωμένο, αριθ. Κατ. 256, 334· Ζωοδόχος Πηγή, αριθ. Κατ. 191, 223, 392· κεφαλή, αριθ. Κατ. 105· Κεχαριτωμένη, αρ. 545· η Κρυπτή, αριθ. Κατ. 7, 43· Οδηγήτρια, 61, 86, 90, αριθ. Κατ. 9, 43, 44, 79, 122, 165, 242, 273, 294, 329, 332· του Πάθους, 69, 90, αριθ. Κατ. 24, 44, 72, 80, 109, 398· της Πηγής (βλ. Ζωοδόχος Πηγή)· Ρίζα Ιεσσαί, αριθ. Κατ. 123, 144· η Σκοπιώτισσα, αριθ. Κατ. 276· Φοβερά Προστασία, 61, 90, αριθ. Κατ. 24, 44, 72, 109· η Χρυσοπηγή, αριθ. Κατ. 222
- Παναγίας, Επιτάφιος, αριθ. Κατ. 152· βλ. και Κοίμηση της Θεοτόκου
- Παντελεήμων, άγιος, αριθ. Κατ. 208, 218, 355· με τα θαύματά του, 62, αριθ. Κατ. 358
- Πάντες, Άγιοι, 69, αριθ. Κατ. 66, 546
- Παράδεισος, αριθ. Κατ. 66, 364
- Παρασκευή, αγία, 61, 95, αριθ. Κατ. 189, 272, 352, 353, 389, 403, 504
- Παύλος, απόστολος, 61, αριθ. Κατ. 49, 212, 378· βλ. και Πέτρος και Παύλος
- Πελαγία, αγία, αριθ. Κατ. 321
- Πεντηκοστή, αριθ. Κατ. 61, 94, 151, 461
- Περιτομή του Χριστού, 62, αριθ. Κατ. 81, 127
- Πέτρος και Παύλος, απόστολοι 61, αριθ. Κατ. 308, 376, 377
- Πέτρος, απόστολος, αριθ. Κατ. 42, 48, 49, 50, 213
- Πνεύμα, άγιο, αριθ. Κατ. 143
- Προσκύνηση των Μάγων, 61, αριθ. Κατ. 67, 282
- Προφήτες, αριθ. Κατ. 484, 619
- Πρόχορος, αριθ. Κατ. 71
- Ρόκκος, άγιος, αριθ. Κατ. 504, 509
- Σάββας, άγιος, αριθ. Κατ. 166, 192
- Σάββας, Συμεών, άγιοι, αριθ. Κατ. 192
- Σαμάκος, Ιωσήφ, άγιος, αριθ. Κατ. 137

Σαμαρείτις, αριθ. Κατ. 134, 221
 Σαράντα, Μάρτυρες, αριθ. Κατ. 98
 Σεβαστιανός, μάρτυρας, άγιος, αριθ. Κατ. 509, 612
 Σέργιος, άγιος, 67, αριθ. Κατ. 339, 361, 602
 Σέργιος και Βάκχος, άγιοι, αριθ. Κατ. 362
 Σίμων ο Ζηλωτής, άγιος, αριθ. Κατ. 38
 Σινδόνη, αγία, αριθ. Κατ. 128
 Σισώης, άγιος, αριθ. Κατ. 65
 Σπυρίδων, άγιος, 67, 96, αριθ. Κατ. 63, 270, 370, 371, 391, 415, 417-424, 504, 572, 609· θαύματα, αριθ. Κατ. 78· Κοίμηση, 62, 86, αριθ. Κατ. 78· λείψανο αγίου Σπυρίδωνος, 98, αριθ. Κατ. 148, 261-269, 416
 Σταύρωση του Χριστού, αριθ. Κατ. 8, 18, 149, 175, 283, 299, 331, 490, 537-539
 Στέφανος, άγιος, αριθ. Κατ. 10, 347, 356· Μαρτύριο, 62, αριθ. Κατ. 182
 Συμεών, άγιος, αριθ. Κατ. 187, 192

 Τρεις Ιεράρχες, 67, αριθ. Κατ. 608
 Τρεις παίδες εν καμίνω, αριθ. Κατ. 555
 Τριάδα, αγία, 67, 96, αριθ. Κατ. 7, 181, 320, 370, 372, 393, 604
 Τρίμορφο, αριθ. Κατ. 11, 12, 373, 374, 375· βλ. και Trimorfo

 Trimorfo, 65· βλ. και Τρίμορφο

 Ύμνοι, 61
 Ύμνος, Ακάθιστος, αριθ. Κατ. 66
 Υπαπαντή της Παναγίας, αριθ. Κατ. 476· βλ. και Εισόδια της Θεοτόκου
 Υπαπαντή του Χριστού, αριθ. Κατ. 56, 69

ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Άγγελος, 104
 Ακοπάντος, Άγγελος, 76
 Απακάς, Ιωάννης, 62, 70, 86, αριθ. Κατ. 81, 95, 96

 Βασιλάκης, Αντώνιος, 76
 Βύκτωρ, 80, αριθ. Κατ. 143, 144, 145, 225

 Bilivert, Giovanni, αριθ. Κατ. 281, 302
 Borin, Benin, βλ. Εμποριός, Βενέδικτος

 Δαμασκηνός, Μιχαήλ, 69, 70, 78, 80, αριθ. Κατ. 24, 43-65, 90, 100, 165, 169, 176, 203

 Εμποριός, Βενέδικτος, 78, αριθ. Κατ. 86-94, 205

 Θεοτοκόπουλος, Δομήνικος, 76

Φανούριος, άγιος, αριθ. Κατ. 153
 Φάτνη, αριθ. Κατ. 365
 Φίλιππος, άγιος, αριθ. Κατ. 180
 Φίλιππος, Μηνάς, άγιοι, αριθ. Κατ. 180
 Φιλοξενία του Αβραάμ, αριθ. Κατ. 113
 Φραγκίσκος, άγιος, αριθ. Κατ. 290
 Φωτεινή, αγία, αριθ. Κατ. 385

 Χαίρε των Μυροφόρων, αριθ. Κατ. 132
 Χαράλαμπος, άγιος, αριθ. Κατ. 217, 254, 388
 Χριστός, 61, 67, 73, 75, 89, 91, 97, 106, αριθ. Κατ. 1-4, 7-12, 13, 14, 26, 43, 63, 64, 85, 88, 95, 98, 101, 106, 112, 120, 121, 124, 126, 128, 130, 133-137, 141, 143, 155, 157, 173, 192-194, 211, 249, 275, 279, 282, 289, 314, 373, 435, 436, 442-448, 450-456, 466, 467, 469, 470-473, 541-544, 610· Άκρα Ταπεινώση, αριθ. Κατ. 121· Άμπελος, αριθ. Κατ. 143· Αναπεσών, αριθ. Κατ. 4· ένθρονος, 96, αριθ. Κατ. 2, 3, 12, 73, 441· ευλογών, αριθ. Κατ. 330· Εσταυρωμένος, 64, 93, 97, αριθ. Κατ. 7, 26, 158, 236, 256, 299, 490, 507, 539· Ίδε ο άνθρωπος, 73, αριθ. Κατ. 121, 465· του Πάθους, αριθ. Κατ. 467· Παντοκράτορας αριθ. Κατ. 1, 2, 3· αίρων τον Σταυρό, αριθ. Κατ. 239, 240· Μέγας Αρχιερέύς, 64, αριθ. Κατ. 73, 101, 139, 173, 292· με ακάνθινο στεφάνι, αριθ. Κατ. 338· Σωτήρ 61, 67, 73, αριθ. Κατ. 2, 5, 448-451, 461
 Χριστός στον κήπο της Γεθσημανής, 61, 63, αριθ. Κατ. 279
 Χριστός προ του Πιλάτου, αριθ. Κατ. 84
 Χριστός στο Όρος των Ελαιών, 61, αριθ. Κατ. 304
 Χριστός ενώπιον του Άννα, αριθ. Κατ. 204

 Ψηλάφηση του Θωμά, αριθ. Κατ. 13, 131

 Καβερτζάς, Φραγγιάς, αριθ. Κατ. 74, 75
 Καγγελαρίς, Παρθένιος, 82, αριθ. Κατ. 177
 Κλόντζας, Γεώργιος, 69, 78, 80, αριθ. Κατ. 66-69, 108, 546
 Κύπριος, Ιωάννης, 78, αριθ. Κατ. 82, 83, 84, 85

 Λαμπάρδος, Εμμανουήλ, αριθ. Κατ. 18, 70, 71, 72, 105, 108

 Μαργκαζίνης, Γεώργιος, αριθ. Κατ. 149
 Μηταράς, Αντώνιος, αριθ. Κατ. 76
 Μόσκος, Ιωάννης, 80, 82, αριθ. Κατ. 175, 176
 Μόσκος ή Μόσχος, Λέων, 64, 65, 70, 80, 84, 86, 94, αριθ. Κατ. 291
 Μπαθάς, Θωμάς, 41, 75, 78, 79, 92· αριθ. Κατ. 77

- Μπορίν, Μπενίν, βλ. Εμποριός, Βενέδικτος
- Marcazi, G..., Georgii, βλ. Μαο(γ)καζίνης Γεώργιος
Micalachi, Zorzi, 82
- Νικόλαος Κ[...], αριθ. Κατ. 73
- Παβίας, Ανδρέας, 104
- Παλλαδάς, Ιερεμίας, αριθ. Κατ. 108
- Παυλίδης, Πέτρος ή Παύλος, αριθ. Κατ. 308, 309
- Πουλάκης Θεόδωρος, 80, αριθ. Κατ. 139, 140, 141,
142, 165, 168, 170, 171, 224
- Πρόπουτος, Ιωάννης, 80, αριθ. Κατ. 141, 147
- Προσαλέντης, Παύλος, 82
- Προσαλέντης ή Προσαλένδης, Σπυρίδων, 82, 83,
αριθ. Κατ. 340, 350
- Palma, Giacomo, ο νεότερος, 75, αριθ. Κατ. 3
- Ρίτζος, Ανδρέας, 104
- Ρίτζος, Νικόλαος, 104
- Raimondi, Marcantonio, 86
- Σάντης, Σεβαστιανός, αριθ. Κατ. 63
- Σαρακηνόπουλος, Φραγκίσκος, αριθ. Κατ. 13
- Σκούφος, Φιλόθεος, 80, 92, αριθ. Κατ. 148
- Σπεράντζας, Σπυρίδων, 82, αριθ. Κατ. 181
- Sadeler, Jan, 82
- Sambogli, αριθ. Κατ. 604
- Scuffo, Philotei, βλ. Σκούφος, Φιλόθεος
- Τζάνε, αδελφών, κύκλος, αριθ. Κατ. 152, 155, 156,
217, 218, 219, 220, 223
- Τζάνες, Κωνσταντίνος, 79, 92, αριθ. Κατ. 136, 137,
138, 151, 153, 154 241
- Τζάνες, Μπουνιαλής, Εμμανουήλ, 63, 64, 70, 73, 79,
80, 84, 86, 92-94, αριθ. Κατ. 123-135, 150, 157,
183, 185, 186, 221, 293
- Τξανφουρνάρης, Εμμανουήλ και Μανόλης, 41, 44,
62, 69, 70, 78, 79, 86, 92, αριθ. Κατ. 24, 78, 79, 80,
81
- Τζεν, Ιάκωβος, του Ιωάννη, 81
- Tintoretto, 78
- Φιλανθρωπηνός, Νικόλαος, 76
- φλαμανδοί, ζωγράφοι, 80
- Φωκός, Ιωάννης, 76
- Φωκός, Μανουήλ, 76
- Vaccaro, Andrea, αριθ. Κατ. 322
- Χρυσολω(ου)ράς, Γεώργιος, 82, αριθ. Κατ. 178, 179,
226, 227, 232

ΠΙΝΑΚΕΣ

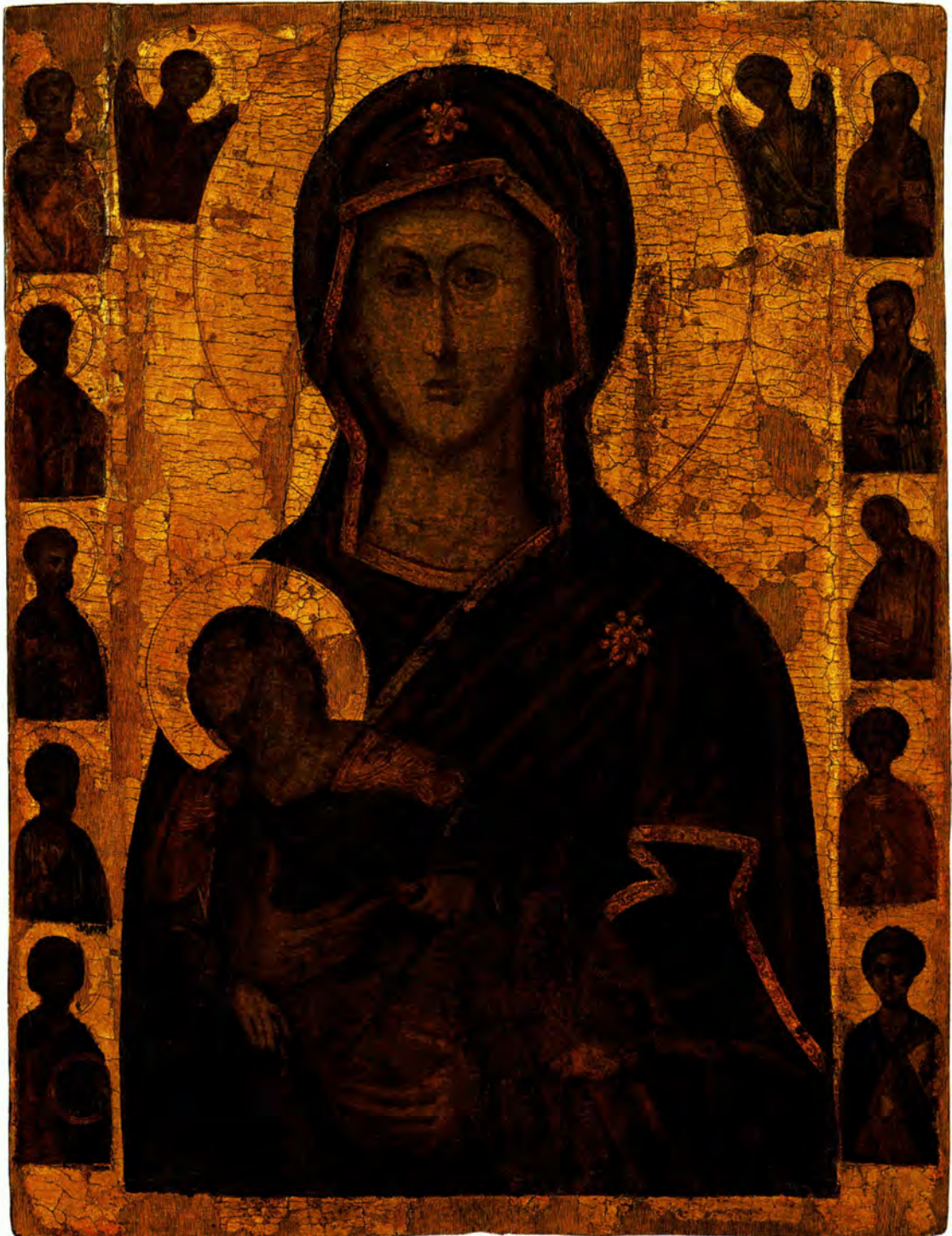

Χριστός Παντοκράτορας, πρώτο μισό 14ου αιώνα (αριθ. Κατ. 1).

Χριστός εν δόξη και δώδεκα απόστολοι, πρώτο μισό 14ου αιώνα (αριθ. Κατ. 2).

Παναγία βρεφοκρατούσα, απόστολοι και άγιοι, μέσα 14ου αιώνα (αριθ. Κατ. 4).

Μεγάλη Δέηση: Παναγία, προφήτες, απόστολοι και άγιοι, αρχές 14ου αιώνα (αριθ. Κατ. 6).

Η Σταύρωση, δεύτερο μισό 14ου αιώνα (αριθ. Κατ. 8).

Παναγία εν δόξη και προφήτες, μέσα 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 14).

Παναγία εν δόξη και προφήτες (αριθ. Κατ. 14). Λεπτομέρειες.

Η εις Άδου κάθοδος, τέλη 14ου-αρχές 15ου αιώνα (αριθ. Κατ. 15).

Η Ανάληψη του Χριστού, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 16).

Η Γέννηση του Χριστού, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 17).

Η Γέννηση του Χριστού (αριθ. Κατ. 17). Λεπτομέρεια.

Το Μαρτύριο του αγίου Δημητρίου, 15ος-16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 21).

Η Κοίμηση του αγίου Δημητρίου, 15ος-16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 22).

Αγία Βαρβάρα, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 25).

Άγιος Ευστάθιος έφιππος, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 26).

Μιχαήλ Δαμασκηνού: Παναγία Οδηγήτρια, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 43).

Μιχαήλ Δαμασκηνού: Παναγία Οδηγήτρια (αριθ. Κατ. 43). Οι άγγελοι.

Παναγία Φοβερά Προστασία, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 44).

Άγιος Αθανάσιος, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 45).

Ο Ευαγγελισμός, δεύτερο μισό 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 54).

Το Μαρτύριο του αγίου Στεφάνου, δεύτερο μισό 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 62).

Γεωργίου Κλόντζα: «Επί σοι χαίρει», τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 66).

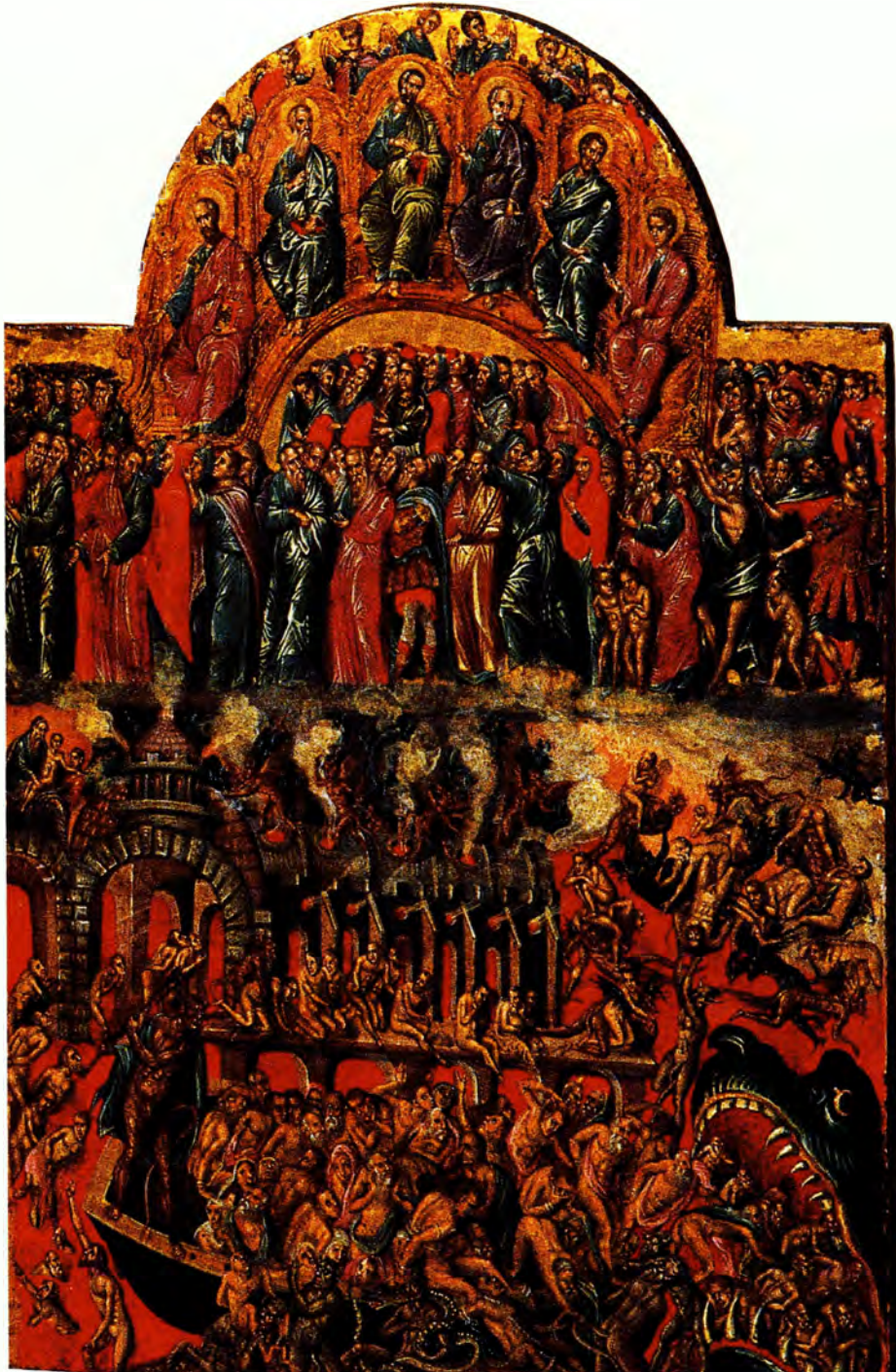

Γεωργίου Κλόντζα: «Επί σοι χαίρει» (αριθ. Κατ. 66). Λεπτομέρεια.

Τρίπτυχο, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 67).

Τρίπτυχο (αριθ. Κατ. 67). Λεπτομέρεια.

Η Δευτέρα Παρουσία, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 68).

Η Δευτέρα Παρουσία (αριθ. Κατ. 68). Λεπτομέρεια.

Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Άγιος Μηνάς, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 70).

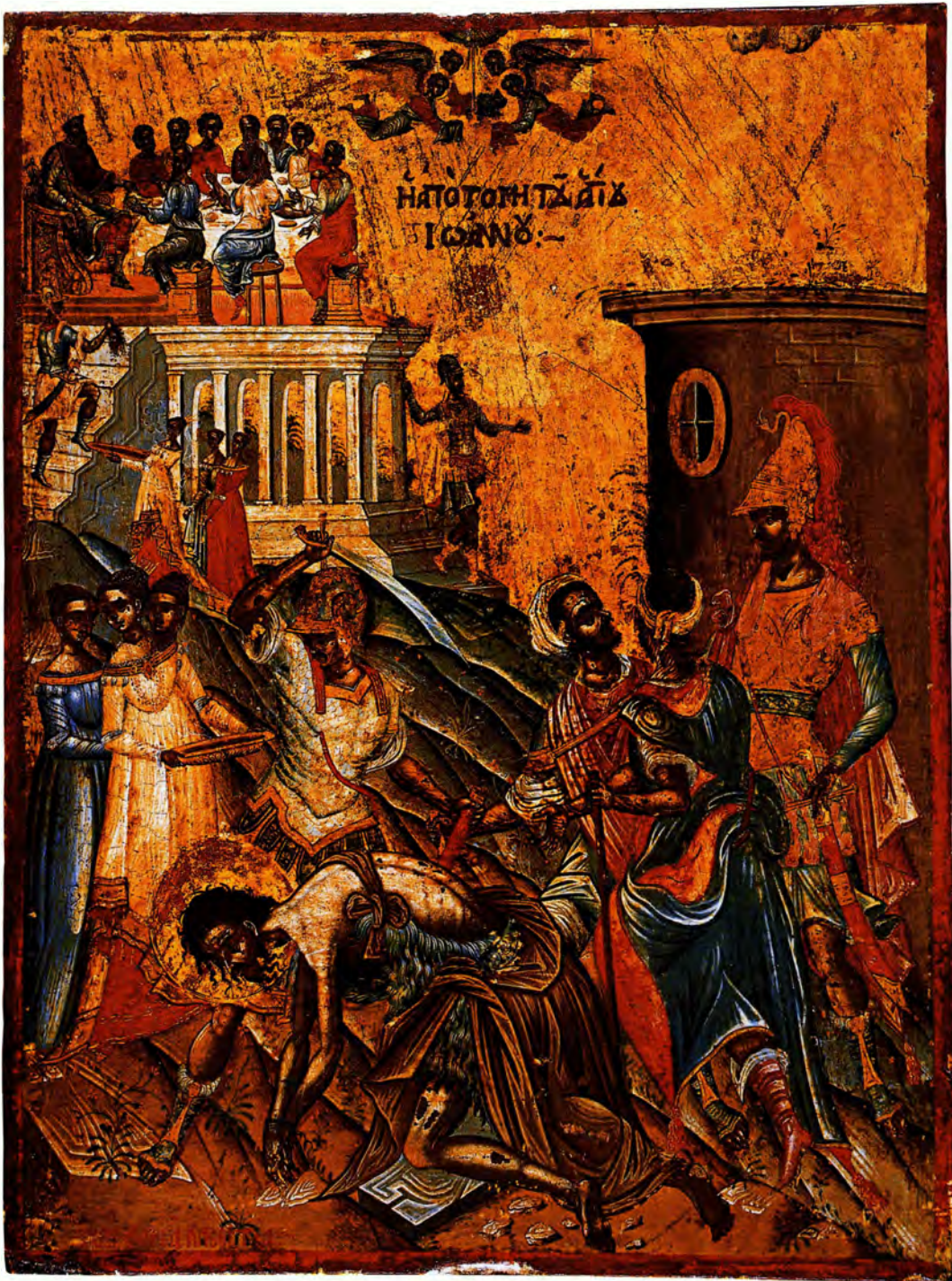

Εμμανουήλ Λαμπάρδου: Άγιος Μηνάς (αριθ. Κατ. 70). Λεπτομέρεια.

Νικολάου Κ[...] ιερέως: Χριστός Μέγας Αρχιερέυς, πρώτο μισό 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 73).

Φραγγιά Καβερτζά: Η Αποτομή του Προδρόμου, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 74).

Φραγγιά Καβερτζά: Η Δευτέρα Παρουσία, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 75).

Αντωνίου Μηταρά: Αρχάγγελος Μιχαήλ, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 76).

Θεοτόκος Νικοπολιός, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 77).

Εμμανουήλ Τζανφουρνάρη: Η Κοίμηση του αγίου Σπυρίδωνος, 1595 (αριθ. Κατ. 78).

Εμμανουήλ Τζανφουνάρη: Η Κυριακή της Ορθοδοξίας, αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 79).

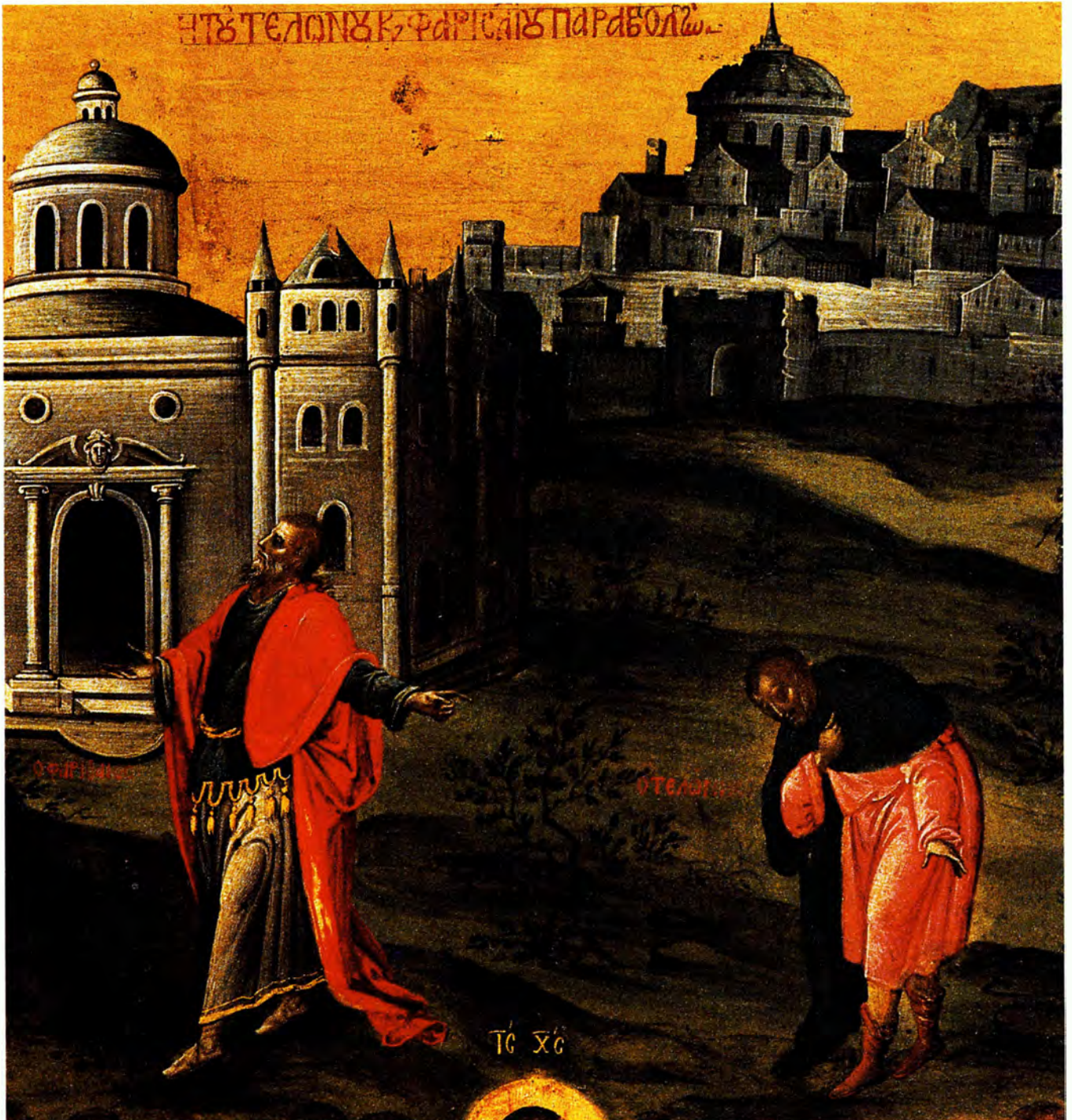

Η Περιτομή του Χριστού, τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 81).

Η παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου, αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 87).

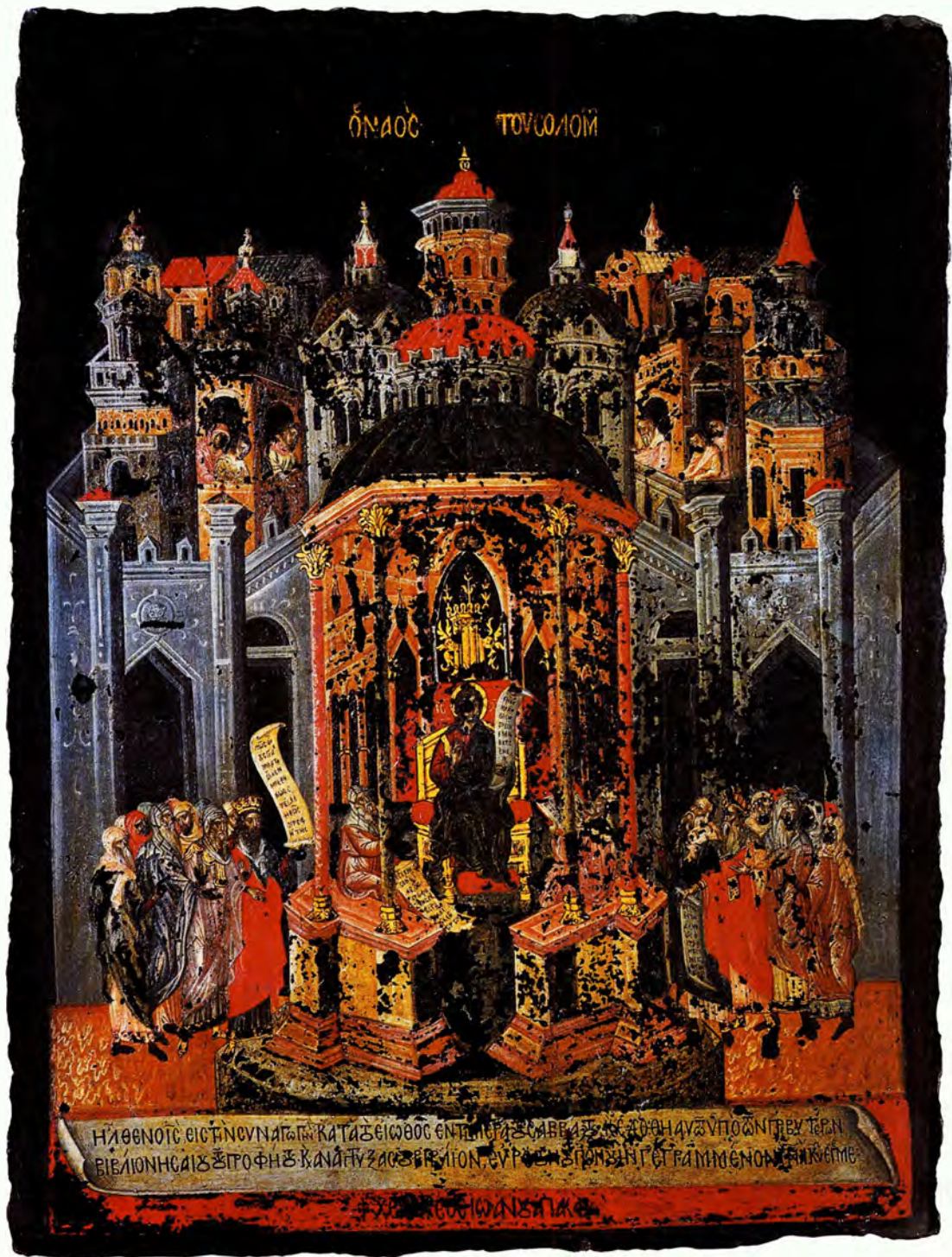
Η παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου (αριθ. Κατ. 87). Λεπτομέρεια.

Η παραβολή του Ασώτου, αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 88).

Η παραβολή του Ασύτου (αριθ. Κατ. 88). Λεπτομέρεια.

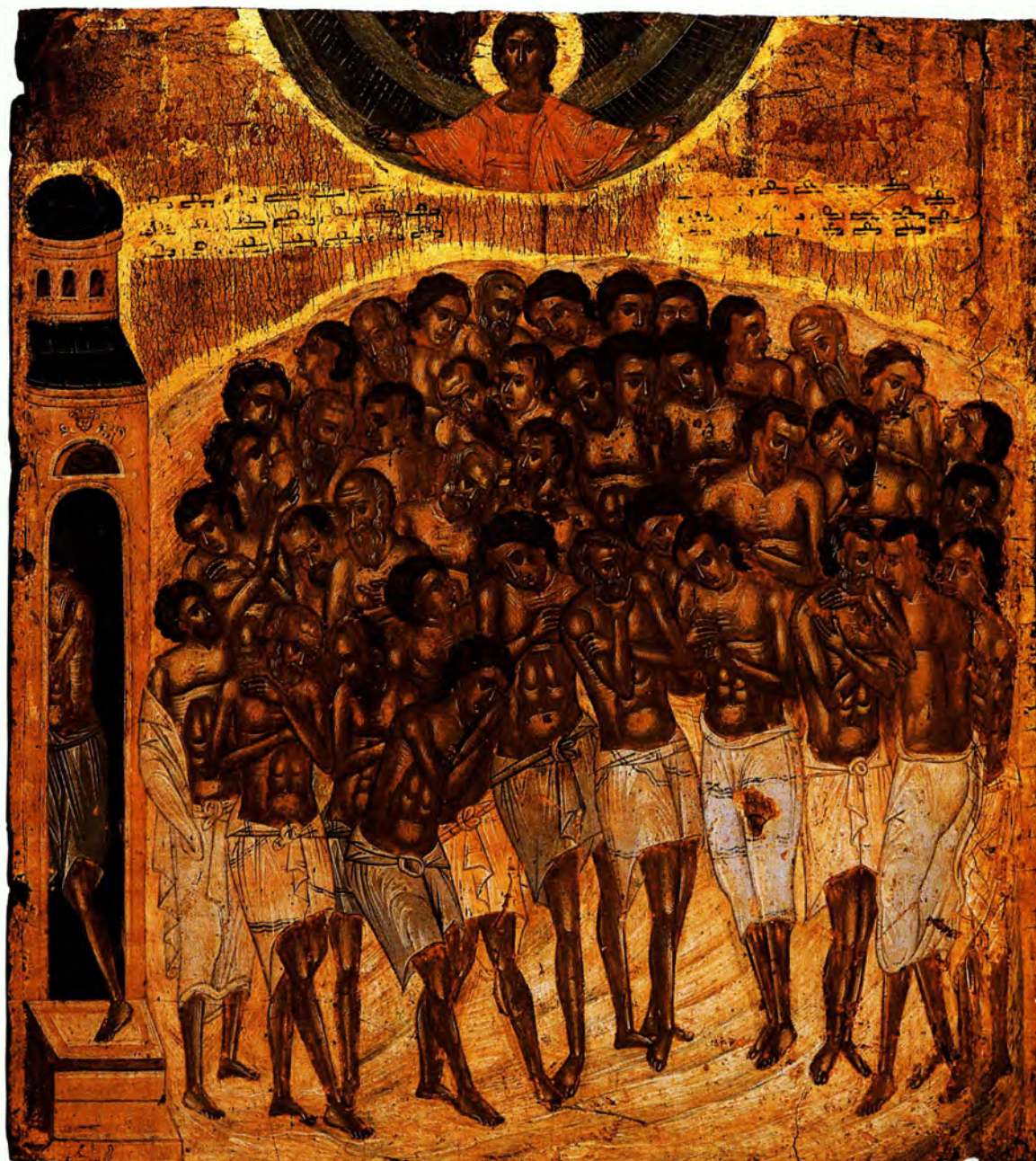
Ιωάννη Απακά: Ο Ναός του Σολομώντος, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 95).

Ιωάννη Απακά: Η Δευτέρα Παρουσία, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 96).

Άγιος Αντώνιος, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 97).

Οι Σαράντα Μάρτυρες, τέλη 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 98).

Χριστός Βασιλεύς των Βασιλέων και Μέγας Αρχιερεύς, τέλη 16ου-αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 101).

Αγία Αικατερίνη, αρχές 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 108).

Μη μου άπτου, δεύτερο μισό 16ου αιώνα (αριθ. Κατ. 112).

Άγιος Γεώργιος έφιππος, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 116).

Ἅγιοι Νικόλαος και Γεώργιος, πρώτο μισό 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 117).

Παναγία βρεφοκρατούσα, Πρόδρομος και αγία, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 119).

Παναγία Οδηγήτρια, 16ος αιώνας (αριθ. Κατ. 122).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Ρίζα Ιεσσαί, 1644 (αριθ. Κατ. 123).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ανδρέας, 1658 (αριθ. Κατ. 124).

Άγιος Αλίπιος, δεύτερο μισό 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 125).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, 1663 (αριθ. Κατ. 126).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Βασίλειος, 1667 (αριθ. Κατ. 127).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ευθύμιος, 1682 (αριθ. Κατ. 129).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος, 1683 (αριθ. Κατ. 130).

Η Ψηλάφηση του Θωμά, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 131).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουνιαλή: Η Σαμαρείτις, 1689 (αριθ. Κατ. 134).

Εμμανουήλ Τζάνε Μπουτιαλή: Η Ανάβλεψη του τυφλού, 1686 (αριθ. Κατ. 135).

Κωνσταντίνου Τζάνε: Απόστολος Θωμάς, 1670 (αριθ. Κατ. 136).

Κωνσταντίνου Τζάνε: Οι άγιοι της 22ας Ιανουαρίου, 1682 (αριθ. Κατ. 137).

Θεόδωρου Πουλάκη: Τα Εισόδια της Θεοτόκου, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 139).

Θεόδωρου Πουλάκη: Η Κιβωτός του Νώε, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 140).

Θεόδωρου Πουλάκη: Άγιος Νικόλαος, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 141).

Άγιος Νικόλαος, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 142).

Άγιος Νικόλαος (αριθ. Κατ. 142). Λεπτομέρειες.

Βίκτωρος: Η Άμπελος, 1674 (αριθ. Κατ. 143).

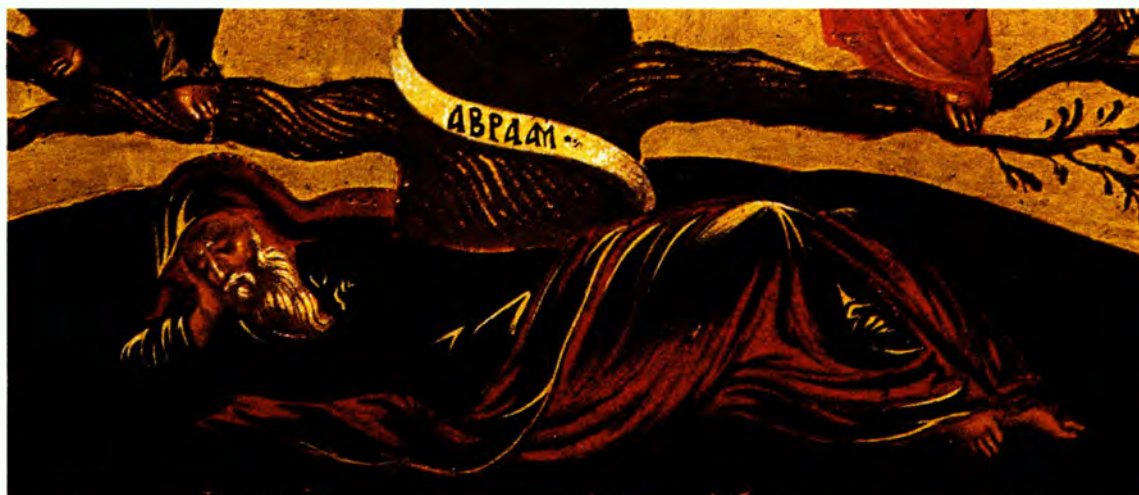

Βίκτωρος: Η Άμπελος (αριθ. Κατ. 143). Λεπτομέρεια.

Βίκτωρος: Η Ρίζα Ιεσσαί, 1674 (αριθ. Κατ. 144).

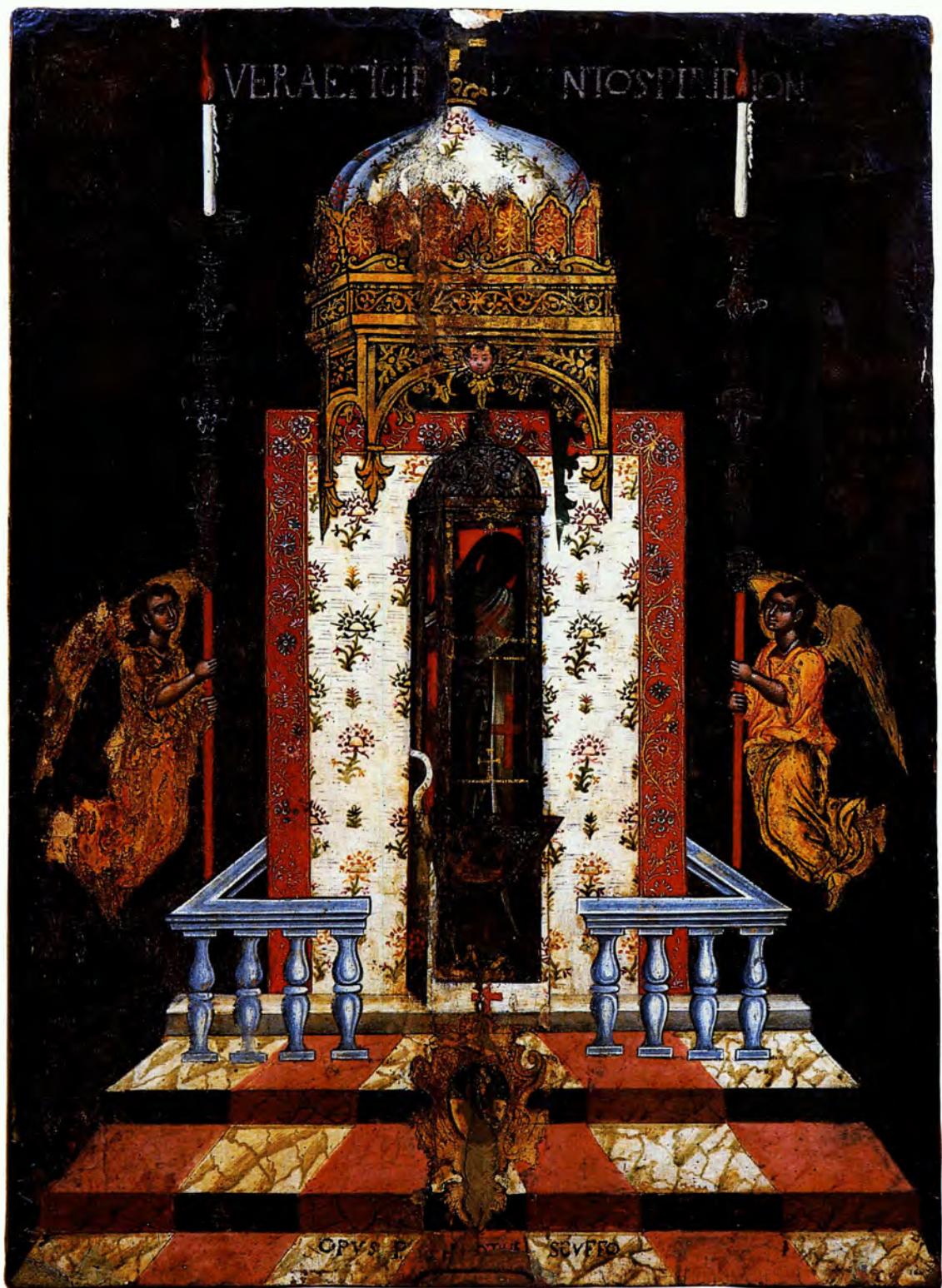
Βίκτωρος: Η Ρίζα Ιεσσαί (αριθ. Κατ. 144). Λεπτομέρειες.

Ιωάννου Πρόπουτου: Άγιος Νικόλαος, γύρω στα 1700 (αριθ. Κατ. 147).

Ιωάννου Πρόππου: Άγιος Νικόλαος (αριθ. Κατ. 147). Λεπτομέρειες.

Φιλοθέου Σκούφου: Το λείψανο του αγίου Σπυριδωνος, 18ος αιώνας (αριθ. Κατ. 148).

Γεωργίου Μαρ(γ)καζίνη: Η Σταύρωση, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 149).

Ο Χριστός και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος, δεύτερο μισό 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 157).

Ο Ευαγγελισμός, τέλη 17ου αιώνα (αριθ. Κατ. 162).

Ο Επιτάφιος Θρήνος, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 165).

Χριστός Μέγας Αρχιερεύς, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 173).

Ιωάννου Μόσκου: Η Σταύρωση, 1711 (αριθ. Κατ. 175).

Ιωάννου Μόσκου: Η Θεία Λειτουργία, 18ος αιώνας (αριθ. Κατ. 176).

Παρθενίου ιερομονάχου Καγγελαρί: Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, 1729 (αριθ. Κατ. 177).

Η Ζωοδόχος Πηγή, 18ος αιώνας (αριθ. Κατ. 191).

Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός, 17ος αιώνας (αριθ. Κατ. 206).

Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός (αριθ. Κατ. 206). Λεπτομέρειες.

Το λείψανο του αγίου Σπυρίδωνος, 18ος αιώνας (αριθ. Κατ. 263).

Τα Εισόδια της Θεοτόκου, δεύτερο μισό 17ου αιώνα, στην οροφή της Sala del Capitolo της Αδελφότητας του Αγίου Νικολάου (αριθ. Κατ. 291).

Σπυρίδωνος Προσαλέντη; Άγιος Νικόλαος, 19ος αιώνας (αριθ. Κατ. 350).

